THE UNIVERSITY
OF ILLINOIS
LIBRARY
328.485
Sw32r
1892
sup. v. 5

LIBRARY OF CONGRESS.
(SMITHSONIAN DEPOSIT.)
Chap. 28 8
Shelf
UNITED STATES OF AMERICA.

Sweden (Kingdom of) Riksdagen

BIHANG

TILL

RIKSDAGENS PROTOKOLL

VID

LAGTIMA RIKSDAGEN I STOCKHOLM

ÅR 1892.

FEMTE SAMLINGEN.

TRANSFERRED
JAN 7 1911

1:sta Afdelningen.

Bevillningsutskottets betänkanden och memorial n:is 1—27.

S.D. 1898.

Digitized by the Internet Archive
in 2014

https://archive.org/details/riksdagensprotok1892swed

328.485
Sw32r
1892
sup. v.5

27 Je 23

N:o 1.

Ank. till Riksd. kansli den 26 januari 1892, kl. 8 e. m.

Betänkande, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition angående med Frankrike afslutad konvention om delvis förlängning af de den 30 december 1881 afslutade handels- och sjöfartstraktater mellan de förenade rikena Sverige och Norge samt Frankrike.

Uti till Riksdagen aflåten proposition n:o 7, hvilken hänvisats till bevillningsutskottets förberedande behandling, har Kongl. Maj:t meddelat, att, sedan de mellan de förenade rikena och Frankrike under den 30 december 1881 afslutade handels- och sjöfartstraktater blifvit den 20 januari 1891 från Frankrikes sida uppsagda samt Kongl. Maj:t antagit franska regeringens i sammanhang med traktaternas uppsägande gjorda inbjudning att öppna underhandlingar om förlängning, med undantag för tulltarifferna, af handelstraktaten äfvensom af sjöfartstraktaten, så hade dessa underhandlingar ledt till afslutande af en konvention i Paris den 13 innevarande månad om provisorisk förlängning, intill 12 månader efter skedd uppsägning, af så väl sådana artiklar i handelstraktaten, som icke berörde tulltarifferna, tillika med tilläggsartikeln om literär eganderätt m. m. som ock af sjöfartstraktaten; och har Kongl. Maj:t, jemte öfverlemnande af omförmälda konvention, med åberopande af hvad i de vid den kongl. propositionen jemväl fogade statsrådsprotokoll och öfriga handlingar funnes upplyst och utredt, äskat Riksdagens godkännande af de bestämmelser, hvilka sådant kräfde.

Af hvad som anförts till det bland handlingarne i ärendet förefintliga protokoll, hållet i sammansatt statsråd den 11 dennes, inhemtas, för hvad

520436

Sverige angår, bland annat att vid den första förberedande konferensen mellan Kongl. Maj:ts fullmägtige samt de af franska regeringen utsedde underhandlare franske utrikesministern förklarat, att, enligt ett för parlamentet framlagdt och redan af deputeradekammaren antaget lagförslag, franska regeringen egde bemyndigande att, med undantag för tulltarifferna, utan parlamentets hörande provisoriskt förlänga öfriga artiklar i ifrågavarande traktater, dock på så sätt, att artiklarne, i sin helhet eller delvis, måste bibehållas eller utgå; att om någon ändring af ordalydelsen infördes, artiklarne såsom en följd deraf ånyo måste underställas parlamentet, men att i sådan händelse det vore omöjligt att medhinna någon öfverenskommelse före den 1 februari 1892; och hade bemälde franske minister i sammanhang härmed föreslagit att först undersöka, om det vore möjligt att komma öfverens om en provisorisk förlängning och i sådant fall hvilka artiklar eller delar deraf borde, såsom icke rörande tulltarifferna, bibehållas, på det att, sedan derefter på grundvalen af ömsesidig behandling såsom den mest gynnade nation en provisorisk förlängning blifvit gjord, de respektive regeringarne måtte komma att erhålla tid för underhandlingar om en ny traktat, hvilken, om den afslötes, naturligtvis måste komma att underställas parlamentet.

Vid den granskning, som handels- och sjöfartstraktaternas artiklar under påföljande sammanträden underkastats, hade, hvad först beträffar *handelstraktaten,* bibehållits de artiklar i sjelfva traktaten, hvilka icke egde sammanhang med tarifferna, och deribland äfven artikeln 11, genom hvilken de båda länderna bland annat tillförsäkrade hvarandra ömsesidig behandling såsom den mest gynnade nation och hvarigenom Sverige, enligt de franska ombudens uttryckliga förklarande, under alla omständigheter erhölle rätt till Frankrikes lägsta tariff. Öfriga delar af traktaten hade deremot, likasom tarifferna, uteslutits. I afseende å artikeln 4, som innehåller, att vid utförsel en mindre gynsam behandling än den för närvarande gällande icke må föreskrifvas, hade det dock först efter upprepade och längre förhandlingar lyckats att erhålla de franska ombudens medgifvande, att denna artikel borde betraktas såsom berörande tarifferna och derför uteslutas. Vid artikeln 5 om »drawback» hade de franska ombuden anhållit, att i konferensprotokollet måtte införas en reservation af följande innehåll:

»det är öfverenskommet, att den i den nya franska tullagens artikel 10 införda bestämmelse om partiel återbetalning af de vid införsel af bomullsgarn tills vidare uppburna tullafgifter icke är att hänföra under de i artikel 5 afsedda fall.»

Från svensk sida hade ock yrkats en sådan förklaring af de i artikel 17 af gällande traktat innefattade bestämmelser om franska handelsresandes rättigheter i Sverige, att, hvad anginge rätten att upptaga beställningar,

franske handelsresande skulle vara underkastade samma inskränkningar, som för landets egna invånare vore eller framdeles blefve utfärdade. Genom meddelandet af en sådan förklaring skulle full frihet vunnits i afseende å lagstiftningen i detta ämne, hvilket ansetts önskvärdt för förekommande af vissa missbruk i fråga om handeln med spirituosa. Frankrike hade emellertid icke velat samtycka till en sådan förklaring af den ifrågavarande artikeln.

Hvad derefter vidkommer *sjöfartstraktaten,* i afseende å hvilken ingen annan förändring vidtagits än att artiklarne 13 och 14, innehållande bestämmelser om nu gällande traktats ikraftträdande m. m., uteslutits, hade vid artikel 2 angående nationel behandling icke blott i Frankrike utan äfven i Algeriet de franske underhandlarne begärt att få i protokollet antecknadt, att den franska lagen af den 3 april 1889 förklarade sjöfarten mellan hamnar i Frankrike och hamnar i Algeriet vara kustfart och derför förbehållen franska fartyg. Bifall till denna begäran hade icke kunnat undvikas, men en förklaring hade införts i protokollet, att bestämmelsen i mom. 3 art. 2 om behandling som den mest gynnade nation försäkrade rätt till denna fraktfart, så länge densamma medgåfves någon annan makt.

Slutligen hade, efter det de franska ombuden förklarat, att bestämmelse angående godkännande af nationalrepresentationerna icke erfordrades för Frankrikes del, i konventionen intagits, i öfverensstämmelse med det af Frankrikes ombud afgifna förslag, stadgande derom, bland annat, att ratifikationerna skulle utvexlas senast den 30 innevarande januari under förbehåll af nationalrepresentationernas i Sverige och Norge godkännande.

Utskottet, som tagit del af hvad sålunda förekommit och handlingarne i öfrigt innehålla, har icke funnit något att erinra vid det afslutade fördraget utan hemställer,

att Riksdagen måtte meddela det af Kongl. Maj:t äskade godkännande af den i Paris den 13 innevarande månad afslutade konvention om delvis förlängning af de med Frankrike den 30 december 1881 ingångna handels- och sjöfartstraktater.

Stockholm den 26 januari 1892.

På utskottets vägnar:

F. BARNEKOW.

Stockholm, Associations-Boktryckeriet, 1892.

N:o 2.

Ank. till Riksd. kansli den 26 febr. 1892, kl. 11 f. m.

Betänkande, angående vissa delar af tullbevillningen.

I proposition n:o 8 af den 13 nästlidne januari har Kongl. Maj:t, under åberopande af bilagdt protokoll öfver finansärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen, att de enligt tulltaxan af den 16 oktober 1891 bestämda tullsatser för spanmål, omalen, råg och hvete, samt malen, mjöl, alla slag, för tiden till innevarande års slut nedsättas, för spanmål, omalen, råg och hvete till 50 öre per 100 kilogram och för spanmål, malen, mjöl, alla slag, till 1 krona 40 öre per 100 kilogram; att beloppet af den tullrestitution, som jemlikt § 9 mom. 1 i tulltaxeunderrättelserna medgifves vid utförsel af bröd, som af utländskt råämne tillverkats inrikes, för nyssnämnda tid nedsättes till 1,3 öre per kilogram; samt att den förändrade tullsatsen å mjöl äfvensom nedsättningen i tullrestitutionen för bröd tillämpas från det att två månader förflutit, sedan den nedsatta tullsatsen å omalen råg och hvete trädt i kraft.

Kongl. Maj:t har likaledes samma dag, den 13 januari, i afgifven proposition n:o 9 — jemte det till Riksdagens kännedom öfverlemnats det betänkande med förslag till tulltaxa, som den 24 februari nästlidet år afgifvits af de under den 18 juni 1888 dertill i nåder förordnade komiterade, äfvensom kommerskollegii och generaltullstyrelsens deröfver afgifna gemensamma underdåniga utlåtande — med åberopande af bifogadt protokoll öfver finansärenden för förstnämnde dag, föreslagit Riksdagen att antaga ett vid samma kongl. proposition fogadt förslag till tulltaxa, hvilket

förslag i hufvudsakliga delar öfverensstämmer med det af komiterade upprättade.

Jemte det nu omförmälda kongl. propositioner till utskottet remitterats, har utskottet tillika fått till sig hänvisade *en* inom Första Kammaren och *sju* inom den Andra väckta motioner, som innefatta förslag till ändringar i tulltaxan.

Med hänsyn till de omständigheter, som, på sätt det vid Kongl. Maj:ts ofvanberörda proposition n:o 8 om nedsättning för innevarande år i tullen å vissa slag af spanmål m. m. fogade statsrådsprotokoll utvisar, föranledt aflåtandet af samma Kongl. Maj:ts framställning till Riksdagen, har utskottet funnit sig böra utan dröjsmål till behandling företaga ifrågavarande framställning. Med densamma hafva emellertid de inom Andra Kammaren afgifna, till utskottet remitterade motionerna n:o 16 af herrar *C. G. Bruse* och *Olof Olsson* i Stensdalen, n:o 20 af herr *Ernst Beckman m. fl.*, n:o 32 af herr *A. Gumælius*, n:o 42 af herr *J. Bromée* och n:o 100 af friherre *W. von Schwerin* befunnits stå i omedelbart eller medelbart samband. På grund häraf och då sagda motioner afse jemväl eller uteslutande tulltaxan för nästkommande år, har utskottet funnit sig böra i det betänkande, utskottet nu går att afgifva, behandla icke blott den kongl. propositionen n:o 8 utan äfven nyssomförmälda motioner samt, i vissa delar, den kongl. propositionen n:o 9 angående ny tulltaxa. De varuslag, i afseende å hvilka tulltaxans bestämmelser alltså nu underkastats behandling, utgöras af, förutom spanmål, äfven åtskilliga andra lifsförnödenheter, som under senare tid åsatts tull.

Af samtlige ofvanbemälde motionärer yrkas upphäfvande af tullen å de i respektive motioner omförmälda artiklar. Sålunda yrkas tullfrihet:

för *Spanmål, omalen:*

råg och hvete	af herrar		Bruse och Olsson, Beckman m. fl., Gumælius, Bromée.
korn och ärter	»	»	Bruse och Olsson, Beckman m. fl., Bromée.
bönor	»	»	Bruse och Olsson, Beckman m. fl.
majs och hafre	»	»	Bruse och Olsson.

» » *malen:*

mjöl, alla slag,	»	»	Bruse och Olsson, Beckman m. fl., Gumælius, Bromée.
gryn, alla slag,	»	»	Bruse och Olsson, Beckman m. fl., Bromée.

för *Bröd, andra slag*	af herrar	Beckman m. fl., Bromée.
» *Ris*	» »	Beckman m. fl.
» *Potates*	» »	Bruse och Olsson, Beckman m. fl.
» - *Fläsk:*		
rökt	» »	Bruse och Olsson, Beckman m. fl.,
andra slag	» »	Bruse och Olsson, Beckman m. fl., Bromée.
» *Kött, alla slag*	» »	Beckman m. fl.
» *Kreatur: nöt-, får och svin-*	» »	Beckman m. fl.
» *Smör, äfven konstgjordt*	» »	Beckman m. fl.
» *Ister*	» »	Beckman m. fl.
» *Kli*	»	friherre von Schwerin.

Herrar *Bruse* och *Olsson* hemställa, att den af dem påyrkade tullfrihet måtte snarast möjligt träda i kraft. Ett likartadt yrkande framställer friherre *von Schwerin* beträffande den i hans motion afsedda artikel. Herr *Gumœlius* föreslår, att de i Kongl. Maj:ts proposition n:o 8 berörda tullsatser måtte »så snart som möjligt och till en början för tiden till innevarande års slut» borttagas samt »att mjöltullen, om den anses böra bibehållas något längre tid än tullen å omalen spanmål, råg och hvete, dock ingalunda får ett anstånd af två månader, utan att den tiden i möjligaste mån förkortas». De öfrige motionärernes framställningar hänföra sig *endast* till nästa statsregleringsperiod.

Förutom nu omförmälda artiklar har utskottet ur det förslag till ny tulltaxa, som Kongl. Maj:t underställt Riksdagens pröfning, till behandling uttagit jemväl följande, hvilka med de förenämnda ega nära samband, nemligen: *Vicker, Malt, Spanmål, omalen, andra slag, ej specificerade, Risgryn och Rismjöl, Rötter, ej specificerade, ätbara, Oleomargarin och Ost.*

Innan emellertid utskottet går att underställa Riksdagen resultatet af förevarande frågas behandling, har utskottet ansett sig böra anmäla, det någon sammanjemkning mellan de begge motsatta tullpolitiska åskådningssätt, som inom utskottet sökt göra sig gällande, icke kunnat åstadkommas, samt att vid sådant förhållande utskottets beslut i allt väsentligt måst bestämmas medelst omröstning, dervid, enär de begge motsatta åsigterna inom utskottet varit till lika styrka företrädda, den förseglade sedeln nästan utan undantag fält utslaget, hvilket också utfallit ömsom i enlighet med den ena och ömsom i enlighet med den andra sidans yrkande. En gifven följd häraf har blifvit, att hvad utskottet nu

kommer att föreslå Riksdagen att besluta icke kan, såsom ett helt betraktadt, anses gifva uttryck åt någondera af de begge olika meningarna, hvilka derför i hufvudsakliga stycken måst framläggas inom det mera begränsade utrymme, som kunnat tillmätas åt de betänkandet bifogade reservationer. Vid sådant förhållande, och då åtskilliga af de tullsatser, i afseende å hvilka utskottets hemställan går i den ena rigtningen, stå i ganska nära samband med andra, beträffande hvilka utskottet icke kan stödja sin hemställan på andra skäl än sådana, som måste hemtas från motsidan, kan uppenbarligen någon enhetlig motivering för betänkandet icke vara att förvänta.

Enligt tulltaxan af den 16 oktober 1891 gälla för de artiklar, som i detta betänkande afses, följande bestämmelser, nemligen:

Spanmål						
omalen:						
a) råg, hvete, korn, majs samt ärter och bönor	100	kilogram	2	kr.	50	öre,
b) hafre och vicker	»	»	1	»	—	»
c) malt, äfven krossadt	»	»	3	»	—	»
d) andra slag, ej specificerade	»	»	2	»	50	»
malen:						
mjöl och gryn, alla slag	»	»	4	»	30	»
Bröd, andra slag	1	»	—		4,3	»
Ris, oskaladt, eller Paddy	100	»	2	»	50	»
Gryn:						
ris-, och rismjöl	»	»	4	»	30	»
Kli, alla slag	»	»	—	»	30	»
Potates, äfven krossad eller rifven	»	»	—	»	50	»
Rötter, andra slag (än för apotekares behof), ej specificerade				fria		
Kreatur:						
nöt-	1	stycke	10	»	—	»
får	»	»	1	»	—	»
svin	1	kilogram	—	»	15	»

Fläsk:

rökt	1 kilogram	—	kr.	25	öre,
andra slag	» »	—	»	20	»
Kött:					
alla slag af fogel	» »	—	»	20	»
andra slag, ej specificerade	» »	—	»	7	»
Smör, äfven konstgjordt	» »	—	»	20	»
Ister	» »	—	»	20	»
Oleomargarin; tullbehandlas såsom smör.					
Ost, alla slag	» »	—	»	20	»

Motsvarande bestämmelser i det vid den kongl. propositionen n:r 9 fogade förslag till tulltaxa förete endast följande olikheter, nemligen: att tullsatsen för *fläsk, andra slag*, upptagits till 10 öre per kilogram; att för *ätbara rötter* upptagits en tullsats af 50 öre per 100 kilogram; att *naturligt* och *konstgjordt smör* förts under skilda rubriker, utan förändring i tullsats; samt att, i stället för hänvisningen rörande tullbehandlingen af *oleomargarin*, en särskild rubrik upptagits för denna artikel med samma tullsats som för smör.

Då utskottet nu främst till granskning upptager frågan om spanmålstullarne, tillåter sig utskottet att till en början redogöra för motiveringen till de särskilda framställningar, som nu föreligga angående ändring i dessa tullar, hvilken motivering delvis afser äfven andra lifsmedelstullar. *Spanmål.*

Af det statsrådsprotokoll, som, enligt hvad ofvan omförmälts, finnes bilagdt Kongl. Maj:ts proposition om nedsättning i vissa af berörda tullar, inhemtas, att herr statsrådet och chefen för finansdepartementet såsom föredragande i detta ärende anfört följande:

»Då spanmålstullar år 1888 i Sverige infördes, på sätt redan förut skett i flertalet af Europas i jordbrukshänseende mera lyckligt lottade länder, var åtgärden påkallad af de låga pris, som jordbruksprodukterna länge betingat, och den bekymmersamma ställning, landets hufvudnäring, jordbruket, derigenom iråkat. Det framhölls redan vid spanmålstullarnes påläggande, att afsigten dermed var att genom ett måttligt skydd mot utländsk konkurrens söka åt jordbrukets alster vinna afsättning till ett, i förhållande till produktionskostnaderna, någorlunda tillfredsställande pris. Med fog kan icke förnekas, att den möjlighet, som genom åtgärden beredts

jordbrukaren att med förtröstan se framtiden till mötes, verkat till jordbruksnäringens fromma, likasom ej heller att genom samma åtgärd ökade arbetstillfällen beredts så väl omedelbart i nämnda närings tjenst som inom åtskilliga andra näringar. I följd af särskilda omständigheter hafva emellertid, såsom kändt, under den senare tiden spanmålsprisen nått en höjd, som icke varit förutsedd och som måste erkännas vara högre, än hvad för jordbrukets skäliga tillgodoseende kan vara påkalladt. Sålunda noterades å Stockholms börs priset å *hvete*, per 100 kilogram räknadt, den 18 augusti 1891, således vid tiden för ryska rågexportförbudets utfärdande, till kronor 21: 50, den 15 september till kronor 18 à 19, den 16 oktober till kronor 17 à 18: 50, den 17 november till kronor 18 à 19: 75 och den 15 december till kronor 18 à 19: 25. Motsvarande prisnoteringar i Göteborg voro: den 1 september kronor 23, den 15 september kronor 19 à 20, den 16 oktober kronor 17: 50, den 17 november kronor 20: 75 och den 15 december kronor 20: 50. Prisnoteringarna å *råg* voro, likaledes per 100 kilogram, i Stockholm den 28 augusti kronor 19 à 20: 50, den 15 september kronor 18 à 18: 75, den 16 oktober kronor 17: 50 à 18: 75, den 17 november kronor 18: 50 à 19: 75 och den 15 december kronor 18 à 19: 25. I Göteborg noterades råg till följande priser: den 1 september kronor 17 à 20: 50, den 15 september kronor 18: 50 à 20: 50, den 16 oktober kronor 16: 50 à 17: 25, den 17 november kronor 20: 50 och den 15 december kronor 18. Till följd af konkurrensen å den inhemska marknaden hafva väl å åtskilliga orter inom riket torgprisen å hvete och råg stält sig något lägre än de nu uppgifna noteringarna, men i allt fall måste prisförhållanden, vid hvilka, såsom i sistlidne december månad, i den större marknaden hvete kostat kronor 19 à 20 per 100 kilogram, motsvarande kronor 24: 70 à 26 per gammal tunna, samt rågen kronor 18 à 19 per 100 kilogram, motsvarande kronor 21: 60 à 22: 80 per gammal tunna, betecknas såsom ovanligt höga.

Under de rådande prisförhållandena å spanmål har uppmärksamheten måst rigtas på frågan, huru och i hvad mån åtgärder må böra vidtagas för att minska det tryck, som de nuvarande spanmålsprisen utan tvifvel innebära för en stor del af den konsumerande allmänheten, i hvilket syfte jemväl flera, delvis med talrika underskrifter försedda petitioner till Kongl. Maj:t ingått.»

Efter att hafva anmält åtskilliga dylika till Kongl. Maj:t inkomna underdåniga petitioner om upphäfvande af tullen å spanmål hade föredragande departementschefen vidare yttrat:

»Att, såsom i dessa petitioner blifvit ifrågasatt, helt och hållet borttaga spanmålstullarne, kan jag ej tillstyrka. Deremot talar betydelsen af

den näring, dessa tullar äro afsedda att stödja och som visserligen ej än kan med framgång upptaga den öfvermägtiga konkurrensen från mera lyckligt lottade länder, hvilka naturligen företrädesvis sända öfverskottet af sin produktion till länder, hvilka icke påfört spanmål tull. Mot ett fullständigt borttagande af spanmålstullen talar vidare skadligheten af totala omkastningar i ekonomiska förhållanden, och olägenheten af ett dylikt förfaringssätt är i nu föreliggande fall så mycket större, som de rådande prisförhållandena i väsentlig mån hafva sin grund i omständigheter af den exceptionela art, att man icke med någon grad af tillförlitlighet kan bedöma, om dessa förhållanden komma att under längre tid fortvara. Och visserligen tala de förhållanden, vi under förlidet år bevittnat, om angelägenheten för oss att så vidt möjligt söka utveckla vårt jordbruk så, att det lemnar landets befolkning dess behof af brödsäd, hvarför första vilkoret är, att näringen förmår lemna den afkastning, att dess idkare kunna uthärda den utländska konkurrensen. En sådan utveckling af jordbruket kan likväl enligt sakens natur endast långsamt försiggå, och ännu är det afsedda målet, landets förande till fullt oberoende af utlandets åtgöranden i fråga om landets förseende med dess behof af brödsäd, ej hunnet. I detta sammanhang bör slutligen ej lemnas oanmärkt, att jemväl i utlandet, der äfven de höga spanmålsprisen gjort sig gällande, man ej ansett sig böra borttaga bestående tullar, endast i ringare mån nedsätta dem. Sålunda har nyligen i Tyskland, i sammanhang med den tysk-österrikiska handelstraktatens antagande, bland annat, tullen å hvete och råg nedsatts från 5 riksmark till 3 riksmark 50 pfennige samt tullen å mjöl från 10 riksmark 50 pfennige till 7 riksmark 30 pfennige, allt per 100 kilogram. Genom lag af den 2 juli 1891 nedsattes i Frankrike för tiden från och med den 10 juli samma år till den 1 juni 1892 tullen å hvete från 5 francs till 3 francs och å hvetemjöl från 8 francs till 6 francs, likaledes per 100 kilogram.

Men anser man sig ej kunna borttaga spanmålstullarne, synes det mig likväl gifvet, att desamma under nuvarande förhållanden kunna och böra nedsättas. Uppenbart är äfven, att en sådan nedsättning kan göras större, i den mån man begränsar densamma till en närmare tidrymd, för hvilken de faktorer, som inverka på prisen, ligga klarare och bestämdare före och sålunda kunna med större säkerhet bedömas. Jag anser derför, att, oaktadt förslag till ny tulltaxa lärer komma att för Riksdagen framläggas, någon ändring i tullsatserna å spanmål för år 1893 icke bör nu ifrågasättas — ehuru jag visserligen antager, att, om förhållandena år 1893 äro likartade med de nu rådande, en nedsättning i dessa tullsatser äfven då bör ske — utan synes det mig, att den nedsättning i tullen å spanmål,

som nu kan finnas af omständigheterna påkallad, bör afse den närmare liggande tiden, dervid någon betänklighet icke torde böra möta mot att låta nedsättningen gälla ända till årets slut, enär det synes antagligt, att de förhållanden, som nu ansetts böra föranleda nedsättningen, icke skola intill tiden för årets skörd undergå någon nämnvärd ändring, och resultaten af årsskörden ej kunna med någon större tillförlitlighet bedömas förr än mot slutet af året.

Då bland de olika sädesslagen endast råg och hvete ega allmännare användning såsom lifsmedel och endast å dem någon väsentligare prisstegring inträdt, torde tullnedsättningen böra inskränkas till dessa båda sädesslag. Då tullen å omalen spanmål nedsättes, bör uppenbarligen äfven motsvarande reduktion ega rum i tullen å mjöl af spanmål, dervid af tulltekniska skäl åtskilnad icke lärer böra göras mellan olika slag af mjöl. Häruti kan visserligen synas ligga en oegentlighet, men denna varder vid det förhållande, att mjöl af andra sädesslag än råg och hvete icke i afsevärd myckenhet införes, utan praktisk betydelse.

Då nämnvärd införsel af bröd icke eger rum, torde tullsatsen för denna artikel kunna lemnas oberörd af den nu ifrågavarande tullnedsättningen, hvaremot beloppet af den tullrestitution af 4 öre per kilogram, som jemlikt § 9 mom. 1 i tulltaxeunderrättelserna medgifves vid utförsel af bröd, som af utländskt råämne tillverkats inrikes, lärer böra nedsättas till 1,3 öre per kilogram.

Hvad härefter beträffar storleken af den tullnedsättning, som bör medgifvas, anser jag, att, på det verkan af densamma må göra sig märkbar äfven i detaljhandeln, nedsättningen bör bestämmas till så stort belopp, som lämpligen kan ske utan tullens fullständiga borttagande. Den nu gällande tullsatsen å hvete och råg af 2 kronor 50 öre per 100 kilogram synes mig derför böra nedsättas med 2 kronor, så att tullen derefter komme att utgöra 50 öre per 100 kilogram. En nedsättning af denna betydenhet torde kunna förväntas komma att utöfva sin verkan å spanmålsprisen inom landet, helst om man fäster afseende dervid att, enligt uppgift från generaltullstyrelsen, den 31 sistlidne december å nederlag lågo oförtullade icke mindre än 16,778,000 kilogram hvete, 18,105,000 kilogram råg, 2,902,000 kilogram hvetemjöl och 1,476,000 kilogram rågmjöl. Så fort tullnedsättningen inträdt, kunna dessa betydande partier spanmål väntas blifva utsläppta i marknaden, hvilken icke bör kunna undgå att röna inverkan af en ökad tillgång af denna betydenhet.

Vid bestämmandet af tullen å mjöl af spanmål är det af vigt att tillse, att densamma i förhållande till tullen å omalen spanmål sättes så hög, att möjlighet beredes den inhemska qvarnindustrien att upptaga täflan

jemväl med sådana länder, der nämnda industri är genom tull skyddad. Icke minst för jordbrukarne är det af betydelse, att qvarnindustrien bibehålles vid erforderligt skydd, enär idkarne af denna industri utgöra de vigtigaste afnämarne af den spanmål, de förra producera. Under hägnet af det nämnda industri beredda skyddet hafva uppstått stora qvarnetablissement, hvilkas för landet gagneliga verksamhet icke bör rubbas genom de åtgärder, som vidtagas i syfte att nedbringa de för tillfället högt uppdrifna spanmålsprisen. Det land, hvilket för Sveriges del närmast tillvinner sig uppmärksamhet i förberörda hänseende, är Tyskland. Medelst sin tullagstiftning har detta land i det närmaste förhindrat all import af mjöl. Under det att derstädes åren 1888, 1889 och 1890 infördes i medeltal 5,097,472 deciton hvete och 8,641,483 deciton råg årligen, belöpte sig samtidigt medelimporten af mjölfabrikat och vanligt bakverk tillsammans till endast 151,275 deciton. Då den tyska qvarnindustrien sålunda har sig tillförsäkrad den inhemska marknaden, kan den naturligtvis utomlands till mycket lågt pris afsätta öfverskottet af sin produktion och är derför också en farlig konkurrent för vår egen qvarnindustri. När nu gällande tull å mjöl, alla slag, 4 kronor 30 öre per 100 kilogram, vid 1888 års riksdag åsattes, beräknades, likasom i Tyskland, mjölutbytet vid förmalning till sikt utgöra af råg 65 procent och af hvete 75 procent. Det skydd, qvarnindustrien för närvarande åtnjuter, belöper sig sålunda nominelt till 45 öre för rågmjöl och 97 öre för hvetemjöl, allt per 100 kilogram räknadt; men i verkligheten ställer det sig dock något lägre, hufvudsakligast till följd af den högre frakt, som ett parti säd betingar i förhållande till motsvarande parti mjöl. Den betydande import af råg- och hvetemjöl, som, oaktadt tullen, allt fortfarande eger rum och som år 1891 uppgick till sammanlagdt 28,758,000 kilogram, lärer få anses bevisa, att det nuvarande skyddet icke är för högt, och någon nedsättning deri bör sålunda, enligt min åsigt, icke ifrågakomma.

Med den i afseende å förmalningen hittills antagna utbytesberäkningen och med samma skydd som för närvarande, 45 öre för rågmjöl och 97 öre för hvetemjöl, allt per 100 kilogram räknadt, skulle mot en tullsats af 50 öre per 100 kilogram för omalen spanmål svara en tull af 1 krona 22 öre för 100 kilogram rågmjöl och 1 krona 64 öre för 100 kilogram hvetemjöl. Då det emellertid, såsom redan blifvit nämndt, med hänsyn till tullbehandlingen möter svårighet att bestämma olika tullsatser för olika slag af mjöl, lärer, i likhet med hvad för närvarande eger rum, en gemensam tullsats för mjöl, alla slag, böra fastställas, för hvilket ändamål ungefärliga medelsiffran mellan nyssnämnda belopp eller 1 krona 40 öre torde böra väljas.

En samtidig nedsättning af tullen å omalen och malen spanmål kan icke ske utan att idkarne af qvarnrörelse lida förlust å den förtullade omalna spanmål äfvensom å de mjölpartier, som hos dem inneligga vid den tidpunkt, då tullnedsättningen skulle träda i kraft. Till förebyggande af förlust af denna orsak lärer, efter det tullnedsättningen för den omalna spanmålen inträdt, nödigt rådrum böra qvarninnehafvarne beredas, innan nedsättningen i tullen å mjöl göres gällande; och anser jag berörda rådrum lämpligen kunna bestämmas till 2 månader, hvilken termin äfven lärer böra fastställas för tillämpningen af nedsättningen i tullrestitutionen för bröd.

I fråga om den verkan, som den af mig föreslagna nedsättningen i tullen å spanmål kan väntas komma att utöfva på afkastningen af tullmedlen innevarande år, torde någon exakt beräkning icke vara möjlig att uppställa. Så mycket torde emellertid kunna sägas, att den ökning i tullinkomst, som vårder en följd af de nya eller förhöjda tullsatser, hvilka efter franska och spanska handelstraktaternas utlöpande torde komma att påföras åtskilliga varor, företrädesvis industri- och lyxartiklar, kommer att åtminstone till större delen motväga den nedgång, som eger rum i spanmålstullens afkastning.

Såsom kändt, hafva olika uppfattningar uttalats i fråga om möjligheten att nedsätta tullbevillningen under den tid, för hvilken densamma blifvit till utgående fastställd. Beträffande Kongl. Maj:ts rätt i sådant hänseende, om hvilken jag för min del ej hyser något tvifvel, är det emellertid ej behöfligt att vid detta tillfälle ingå i någon undersökning, enär det nu, då Riksdagen inom kort är samlad och då nedsättningen skulle komma att gälla större delen af det löpande budgetåret samt omfatta artiklar, af hvilkas förtullning en betydande statsinkomst påräknats, icke bör ifrågasättas annat, än att åtgärden göres till föremål för pröfning ej mindre af Kongl. Maj:t än äfven af den nu sammanträdande Riksdagen. Båda statsmagternas rätt att under ofvan angifna tid förändra eller borttaga en afgift af bevillnings natur har visserligen blifvit motsagd, men denna uppfattning har alltid blifvit bestridd och har aldrig blifvit af Riksdagen godkänd.

På grund af hvad jag sålunda anfört, hemställer jag, det behagade Kongl. Maj:t föreslå Riksdagen, att de enligt tulltaxan af den 16 oktober 1891 bestämda tullsatser för spanmål, omalen, råg och hvete, samt malen, mjöl, alla slag, för tiden till innevarande års slut nedsättas, för spanmål, omalen, råg och hvete, till 50 öre pr 100 kilogram och för spanmål, malen, mjöl, alla slag, till 1 krona 40 öre per 100 kilogram; att beloppet af den tullrestitution, som jemlikt § 9 mom. 1 i tulltaxeunderrättelserna

medgifves vid utförsel af bröd, som af utländskt råämne tillverkats inrikes, för nyssnämnda tid nedsättes till 1,3 öre per kilogram; samt att den förändrade tullsatsen å mjöl äfvensom nedsättningen i tullrestitutionen för bröd tillämpas från det att två månader förflutit, sedan den nedsatta tullsatsen å omalen råg och hvete trädt i kraft.»

Af motionärerne anföra *herrar Bruse och Olsson* till stöd för sitt yrkande, att af alla de i nu gällande tulltaxa upptagna tullsatser äro de å lifsmedel, hvilka vid 1888 års riksdag åsattes, mest tryckande och orättvisa, enär de hårdast drabba dem, som ega minsta skatteförmågan; att om ock dessa tullsatser vid deras införande hade något skenbart berättigande, så har detta nu genom högt uppdrifna spanmålspris och andra medverkande faktorer helt och hållet försvunnit, så att deras snara afskaffande är af verkligt behof påkalladt.

Herr Gumælius förklarar sig i lämpliga delar stödja sin hemställan på de skäl, som föranledt Kongl. Maj:t att föreslå åtgärder för prislindring å brödfödan, särskildt under detta års återstående del, samt anför, beträffande mjöltullen särskildt, att det förefaller motionären väl obilligt mot de många, som behöfva mjöl, att allmänheten skulle för ett fåtal qvarnegares ytterligare gynnande få vänta på prislindringen i hela två månader, sedan tullen å omalen spanmål nedsatts eller afskaffats; antagande motionären, att denna respittid kan och bör väsentligt förkortas.

Friherre von Schwerin anför såsom skäl för klitullens upphäfvande, att kli allt mer och mer ingår i en rationel utfodring af åtminstone mjölkboskap, ja rent af erfordras för producerande af prima smör samt att behofvet af denna vara icke på långt när kan fyllas af den inhemska produktionen.

Herr Beckman m. fl. hafva, med hänvisning till motiveringen i en af dem vid sistlidet års riksdag inom Andra Kammaren väckt motion (n:o 49), derjemte erinrat, *dels* att lifsmedelsbeskattningens egenskap att vara progressiv nedåt än mera framträder, då, såsom nu är fallet, de obemedlade klasserna lida under trycket af arbetslöshet eller låga arbetslöner, *dels* att genom lifsmedelsprisens, framför allt spanmålsprisens, stegring de missförhållanden, som i sagda motivering påpekats, blifvit än ytterligare skärpta; hvarjemte motionärerne vidare anfört, att vid sådant förhållande blefve orättvisan i hvarje genom konstlade medel framkalladt fördyrande af de oumbärligaste födoämnena i ännu högre grad än annars egnadt att väcka och underhålla missnöje i befolkningens djupa lager; att emellertid just

den stora prisstegringen å spannmål torde böra — såsom det redan skett inom Kongl. Maj:ts regering — orsaka ett omslag i uppfattningen äfven inom det parti i riksdagen, som pålade tullarne; att det var uteslutande ur skyddets synpunkt man genomdref tullskatten å brödsäd; samt att bibehållandet af en *skydds*tull för brödsädsodlingen under nu rådande pris icke gerna kunde påyrkas ens af dem, som för fyra år sedan införde densamma såsom en, enligt deras åsigt, nödvändig hjelp för jordbrukaren.

Herr Bromée motiverar sitt yrkande sålunda:

»Efter vunnen erfarenhet bör man nu kunna utan all tvekan påstå, att lifsmedelstullarne framför alla andra tullar äro en obillig beskattning, emedan de lägga de tyngsta bördorna på de svagaste skuldrorna och sålunda drabba ojemnt och orättvist. Detta visades visserligen redan 1888, då dessa tullar pålades, men ifrarne för dem påstodo bestämdt, att erfarenheten skulle blifva en helt annan. Det har nu emellertid gått så långt, att det berättigade i krafvet på lättnader i fråga om tullbeskattningen å de vigtigaste af lifsmedlen tillvunnit sig erkännande till och med inom Kongl. Maj:ts regering, och sjelfva trontalet bebådade »betydliga nedsättningar för 1892 i tullsatserna å vissa slag af spanmål».

Det förnämsta skäl, som år 1888 anfördes inom riksdagen för lifsmedelstullars påläggande, nemligen att spanmålen vore så billig, att det icke lönade sig för jordbrukarne att odla den, om man icke genom tull kunde uppbringa den till högre pris, har nu helt och hållet bortfallit, sedan spanmålsprisen förlidet år sprungit upp till en sådan höjd och ännu alltjemt äro så höga. Det är sålunda ingen obillig fordran från de kroppsarbetande klassernas sida att få bort den konstlade fördyringen af sin brödföda; och deras djupa, enstämmiga klagan bör göra sig gällande och vinna gehör hos lagstiftaren. Det var ju också uteslutande såsom *skyddstull* man införde spanmåls- och brödsädstullen och *icke* såsom finanstull; men såsom skyddstull kan den vid nu rådande höga pris icke på något sätt försvaras, då den bereder ett fåtal större jordbrukare icke skydd, utan en oskälig vinst på de obemedlades bekostnad. Dessutom anser jag det vara af mycken vigt, att redan *nu* en återgång i vissa fall sker till det gamla, beprövade systemet med tullfrihet å de oundgängligaste af folkets födoämnen, emedan jag fruktar, att det kan blifva svårare att längre fram åvägabringa nödiga ändringar. Då lifsmedelstullarne infördes, förutsade man, att de millioner, som de skulle komma att tillföra statsverket, skulle inverka menligt på statshushållningen genom att fresta till slöseri med statsmedel. Dessa förutsägelser hafva sedan i fullaste mått besannats, i det att statsutgifterna hafva stigit utan hejd. Men med hvarje år som går blir en återgång till de gamla, sundare hushållningsprinciperna svårare.

Derför är det af allra största vigt för staten att med allra första frånsäga sig denna inkomst, hvars förderflighet är lika stor, vare sig man betraktar den från finansiel eller från social synpunkt.

Hvad jag här ofvan anfört gäller hufvudsakligast spanmålstullen, men äfven om fläsktullen. I öfrigt anhåller jag få hänvisa till motiveringen mot denna tull i min motion n:o 10 under förra riksdagen.»

Utskottet delar den uppfattning, som gjort sig gällande hos Kongl. Maj:t derom, att till minskning af det tryck, som de nuvarande höga spanmålsprisen innebära för en stor del af den konsumerande allmänheten, nedsättning i spanmålstullarne bör ske redan för innevarande budgetsår. I fråga om beloppet, till hvilket tullsatserna lämpligen böra nedsättas, kan deremot utskottet icke förorda bifall till den kongl. propositionen. Detta beror i sin ordning af den från Kongl. Maj:ts förslag afvikande uppfattning, utskottet hyser beträffande tiden, för hvilken den tullnedsättning, som nu kan varda bestämd, bör ega bestånd. Utskottet är nemligen af den åsigt, att, vare sig tullsatserna efter utgången af den tid, under hvilken nedsättningen kommer att gälla, skola återgå till sitt nuvarande belopp eller helt och hållet borttagas — en fråga, till hvilken utskottet här nedan vid behandling af tullsatserna för nästkommande år återkommer — en längre utsträckning af tiden för tullnedsättningen måste vara att föredraga framför den af Kongl. Maj:t föreslagna. Ty äfven om skördeförhållandena i utlandet innevarande år skulle ställa sig gynsamma, är det dock ingalunda visst, att följderna af sistlidet års missväxt i vissa sädesexporterande länder kunna så snart undanrödjas, att icke äfven under en del af nästkommande år sädesprisen komma att fortfarande stå högre än vanligt. Herr statsrådets och chefens för finansdepartementet antagande, att möjligen äfven för år 1893 en likartad tullnedsättning som för innevarande år kunde befinnas nödig, är derför — förutsatt att nu gällande tullsatser skulle komma att oförändrade qvarstå i tulltaxan för sistnämnda år — ingalunda, hvad första halfåret beträffar, osannolikt. Men att uppskjuta frågan om denna nedsättning till nästa års riksdag skulle genom den deraf alstrade osäkerhet i affärslifvet otvifvelaktigt vålla betänklig skada. Ur denna synpunkt måste de, som anse, att endast nu rådande undantagsförhållanden kunna motivera en rubbning i spanmålstullarne och att dessa snarast möjligt böra återföras till nuvarande belopp, likväl finna sig uppfordrade att medverka till att den föreslagna tullnedsättningen får gälla något längre än till innevarande års

utgång. Men äfven de, som hylla den åsigt, att spanmålstullarne böra så snart som möjligt borttagas, torde medgifva, att ett alltför brådstörtadt genomförande af en sådan åtgärd skulle både bereda många enskilde stora olägenheter och jemväl förorsaka en minskning i de för statsverket erforderliga inkomster, hvilken antagligen icke skulle kunna utan stora svårigheter genast utfyllas, samt att det äfven i förevarande fall torde vara bäst att fasthålla vid den eljest erkända grundsatsen, att mera genomgripande förändringar i tullagstiftningen böra endast med varsamhet genomföras. Äfven ur denna synpunkt sedt, torde derför en tullnedsättning, gällande för icke alltför kort tid, befinnas lämpligast. Men om man sålunda, hvilken ståndpunkt man än i öfrigt må intaga till frågan om spanmålstullarne, medgifver ändamålsenligheten af att desamma icke blott för återstoden af innevarande år utan äfven under någon del af året 1893 utgå med lägre belopp än det nu gällande, kan det ingalunda anses hvarken nödigt eller ur statsfinansiel synpunkt tillrådligt, att nedsättningen göres så betydande, som Kongl. Maj:t, för det fall att åtgärden skulle afse endast innevarande år, föreslagit. I händelse Riksdagen beslutar, att tullsatserna sedermera skola återgå till nuvarande belopp, bör en sådan åtgärd äfven kunna med mindre olägenhet genomföras, derest den temporära nedsättningen icke varit alltför stor. Utskottet anser förty, att berörda nedsättning bör i afseende å beloppet begränsas sålunda, att, hvad angår den omalna spanmål, som derunder inbegripes, tullsatsen bestämmes till 1 krona 50 öre per 100 kilogram.

Då rubbningen i den fastställda budgeten naturligen icke bör göras större än omständigheterna oafvisligen fordra, anser utskottet lika med Kongl. Maj:t, att tullnedsättningen för den omalna spanmålen bör omfatta endast sädesslagen råg och hvete, hvilka företrädesvis ega användning såsom brödsäd. Väl är det sant, att äfven korn i vissa delar af landet, särskildt Norrland, förbrukas såsom födoämne, men behofvet af detta sädesslag fylles till hufvudsaklig del af ifrågavarande orters egen skörd, till följd hvaraf äfven införseln från utlandet är jemförelsevis mindre betydande. Så infördes år 1890 icke fullt 3 $^1/_2$ millioner kilogram, hvaraf för öfrigt säkerligen en mycket stor del var afsedd för bryggeriernas behof.

Beträffande den nedsättning i tullen å mjöl, som uppenbarligen bör blifva en följd af tullnedsättningen för omalen råg och hvete, är utskottet i det afseende af samma mening som Kongl. Maj:t, att nedsättningen bör omfatta alla slag af mjöl. Men utskottet anser ock, att, med hänsyn till den jemförelsevis korta tid, under hvilken den egentliga brödsäden skulle komma att i afseende å tullsatser bibehållas i den på grund af nuvarande omständigheter förordade undantagsställning, tillräckligt skäl icke före-

finnes för skilnad i tullsatser mellan de för närvarande i samma taxerubrik upptagna artiklarne mjöl och gryn, utan att under berörda tid, likasom hittills, spanmål, malen, mjöl och gryn, alla slag, bör draga en och samma tull. Beträffande dess belopp anser utskottet, som icke kunnat finna det skydd, qvarnindustrien för närvarande åtnjuter, för högt, att den nedsatta tullen för mjöl och gryn bör bestämmas i närmaste öfverensstämmelse med de grunder, som af herr statsrådet och chefen för finansdepartementet i ofvanintagna anförande till statsrådsprotokollet utvecklats. Utskottet har derför, under förutsättning att omalen råg och hvete kommer att draga en tull af 1 krona 50 öre per 100 kilogram, beslutit föreslå mjöltullen till 2 kronor 80 öre för enahanda qvantitet.

Emot de bestämmelser, utskottet nu förordat, kan anmärkas, att derigenom vissa slag af malen spanmål skulle komma att draga endast helt obetydligt högre tull än motsvarande omalen. Af någon praktisk betydelse är dock frågan endast såvidt korn och majs angår. Då tullen å dessa sädesslag skulle komma att understiga tullen å korn- och majsmjöl med endast 30 öre per 100 kilogram, kunde man frestas antaga, att behofvet af kornmjöl, i den mån sådant icke kunde af landets egen kornskörd erhållas, likasom behofvet af majsmjöl hufvudsakligen skulle komma att tillgodoses af utländingen till skada för den inhemska qvarnindustrien. Utskottet tror dock, att faran i detta afseende är mera skenbar än verklig. Ty hvad beträffar majsmjölet, användes detta till allra största delen till kreatursutfodring. Förmalningen består till följd deraf endast i gröpning, hvilken omständighet åter medför, att någon större vigtskilnad mellan ett visst parti majs och den deraf erhållna qvantiteten mjöl icke uppstår. Vid sådant förhållande och då förmalningskostnaden icke torde vara högre hos oss än i utlandet, lärer det utländska majsmjölet icke komma att ställa sig billigare än det inom landet malna. I fråga om korn åter gestalta sig förhållandena väsentligen annorlunda. Såsom bekant, är mjölutbytet vid förmalning af korn ringare än vid förmalning af hvete och råg. En skilnad af endast 30 öre per 100 kilogram i tullen å kornmjöl och tullen å omalet korn skulle derför otvifvelaktigt, derest tullsatserna komme att gälla för längre tid, omöjliggöra all införsel af utländskt korn till förmalning här i landet. Någon större olägenhet torde dock icke vara att befara af en jemförelsevis kortare tids tillämpning af de nu ifrågasatta tullsatserna, helst förbrukningen af kornmjöl under den närmaste tiden skäligen kan antagas komma att inskränkas, då råg- och hvetemjöl kunna erhållas för obetydligt högre pris. Utskottet bör i detta sammanhang icke heller lemna oanmärkt, att Kongl. Maj:t icke tvekat att för kornmjöl

föreslå en tull af endast 1 krona 40 öre, under det att tullen å omalet korn skulle bibehållas vid 2 kronor 50 öre.

Lika med Kongl. Maj:t anser utskottet, att i betraktande af den obetydliga införsel, som eger rum af bröd, andra slag, någon nedsättning i tullen derå icke nu bör, oaktadt mjöltullens nedsättning, ifrågakomma, men att tullrestitution vid utförsel af dylikt bröd bör bestämmas att utgå endast i enlighet med den nedsatta mjöltullen, d. v. s., då 100 kilogram mjöl antagas lemna 90 kilogram torkadt bröd, 2,5 öre per kilogram.

Deremot kan utskottet icke tillstyrka Riksdagen att biträda Kongl Maj:ts förslag, att den nedsatta tullen å mjöl måtte vinna tillämpning först viss tid efter det tullnedsättningen för den omalna spannmålen trädt i kraft. Utskottet anser nemligen den befarade förlusten för qvarnindustrien af en samtidig nedsättning i tullen å omalen och malen spanmål icke kunna blifva af någon mera nämnvärd betydelse; viljande utskottet tillika erinra, att, för den händelse Riksdagen icke skulle dela utskottets här nedan uttalade åsigt derom, att de nedsatta tullsatserna för vissa slag af spanmål, omalen och malen, i sinom tid böra utbytas mot tullfrihet, utan tullsatserna i stället skulle komma att åter höjas, berörda förlust komme att motvägas derigenom, att de förhöjda tullsatserna trädde i kraft samtidigt, i likhet med hvad som egde rum, då år 1888 tull åsattes spanmål, omalen och malen.

På grund af hvad sålunda anförts, hemställer utskottet:

1:o) att Kongl. Maj:ts till Riksdagen aflåtna proposition n:o 8 må på det sätt bifallas:

a) *att* den enligt tulltaxan af den 16 oktober 1891 bestämda tullsats för *spanmål, omalen, råg och hvete,* må för tiden till innevarande års slut nedsättas till 1 krona 50 öre per 100 kilogram;

b) *att* den enligt samma tulltaxa för *spanmål, malen, mjöl och gryn, alla slag,* bestämda tullsats må för nyssnämnda tid nedsättas till 2 kronor 80 öre per 100 kilogram;

c) *att* beloppet af den *tullrestitution,* som, jemlikt § 9 mom. 1 i tulltaxeunderrättelserna medgifves vid utförsel af *bröd,* må, likaledes för tiden till innevarande års slut, nedsättas till 2,5 öre per kilogram; samt

d) *att* den förändrade tullsatsen å mjöl och gryn äfvensom nedsättningen i tullrestitutionen för bröd skall

tillämpas från och med den dag, då den nedsatta tullen å omalen råg och hvete träder i kraft.

Enligt hvad redan anförts, anser utskottet, att tullsatserna för de slag af spanmål, omalen och malen (råg och hvete samt mjöl och gryn, alla slag), i afseende hvarå tullnedsättning nu förordats, böra äfven under någon del af nästkommande år bibehållas vid det belopp, hvartill de sålunda blifvit nedsatta; och anser utskottet, att gränsen för berörda tid lämpligen bör bestämmas till den 1 juli. Det är nemligen, för den händelse att tullsatserna för den senare delen af året skulle återgå till nuvarande belopp, af vigt, att dessa tullsatser träda i kraft, innan resultatet af årets skörd kan beräknas, enär eljest, till stort men för landets jordbrukare, en öfverdrifven spekulation i utländsk spanmål skulle kunna ifrågakomma under sista delen af den tid, de lägre tullsatserna ännu vore gällande.

För tiden från och med den 1 juli 1893 har deremot utskottet beslutit föreslå tullfrihet för *råg och hvete, i omalen och malen form.* För de skäl, som dervid varit för utskottet bestämmande, går utskottet härmed att redogöra.

Då nu gällande tull vid 1888 års riksdag åsattes ifrågavarande sädesslag, anfördes såsom skäl för denna åtgärd de låga pris, som spanmålen länge betingat, och den bekymmersamma ställning, landets hufvudnäring, jordbruket, derigenom iråkat; och var, på sätt herr statsrådet och chefen för finansdepartementet i sitt ofvananförda yttrande till statsrådsprotokollet anmärker, afsigten dermed att genom ett måttligt skydd mot utländsk konkurrens söka åt jordbrukets alster vinna afsättning till ett i förhållande till produktionskostnaderna någorlunda tillfredsställande pris. Men, såsom herr statsrådet jemväl erinrar, hafva under den senare tiden spanmålsprisen nått en höjd, som måste erkännas vara högre än hvad för jordbrukets skäliga tillgodoseende kan vara påkalladt. Af skäl, som utskottet förut anfört, torde man ega grundad anledning till det antagande, att de omständigheter, som hufvudsakligen föranledt stegringen i spanmålsprisen, under alla förhållanden komma att för den närmaste framtiden motverka hvarje ansenligare prisfall i fråga om spanmål; och lärer man jemväl få anses ega skäl till den förmodan, att så låga spanmålspris som under medlet af 1880-talet icke skola återkomma under loppet af de närmaste åren. Vid sådant förhållande torde väl spanmålstullarne åtminstone icke kunna anses vara af nöden för jordbrukets bestånd och utveckling.

Men om så icke är, synes tidpunkten vara inne att fästa afseende vid de många och stora olägenheter, dessa tullar vålla alla öfriga samhällsklasser än de jordbrukare, som hafva säd till afsalu. Hvilka och huru betydande dessa olägenheter äro, har så ofta upprepats och torde vara så allmänt kändt, att något vidlyftigare ordande derom från utskottets sida nu icke lärer erfordras. Utskottet anser sig kunna, med hänvisning till hvad af 1891 års Riksdags bevillningsutskott i detta ämne anfördes, för egen del inskränka sig till att endast erinra om, huru ifrågavarande tullar måste, såsom oundvikligen fördyrande produktionskostnaden för öfriga näringar, menligt inverka på dessa, särskildt på dem, åt hvilka skydd för egen tillverkning icke kan beredas, såsom fallet är med de industrigrenar, hvilkas tillverkning hufvudsakligen är afsedd för export, samt tillika huru samma tullar, såsom väsentligen fördyrande de oundgängligaste lifsförnödenheterna, synnerligen känbart drabba de lägre samhällsklasserna. Om ock det anförda gäller om alla lifsmedelstullar, är dock, särskildt i sistberörda hänseende, tullen å den egentliga brödsäden mest tryckande, i synnerhet under nuvarande omständigheter, då priset å de flesta lifsmedel i så anmärkningsvärd grad stegrats.

I anledning af Kongl. Maj:ts framställning samt ofvanbemälde enskilde motionärers yrkanden hemställer utskottet beträffande år 1893, i öfverensstämmelse med hvad nu anförts:

> 2:o) att *spanmål, omalen, råg och hvete*, måtte för tiden till den 1 juli åsättas en tull af 1 krona 50 öre per 100 kilogram;
>
> 3:o) att för *spanmål, omalen, råg och hvete*, som införes från och med den 1 juli, måtte stadgas tullfrihet;
>
> 4:o) att *spanmål, malen, mjöl och gryn, alla slag*, måtte för tiden till den 1 juli åsättas en tull af 2 kronor 80 öre för 100 kilogram; samt
>
> 5:o) att för *spanmål, malen, mjöl och gryn af råg och hvete*, måtte för tiden från och med den 1 juli stadgas tullfrihet.

Beträffande *hafre* och *vicker* yttrade sistlidet års Riksdags bevillningsutskott följande, hvari utskottet för sin del instämmer:

»Någon särskild anledning att bibehålla tullen å hafre och vicker torde vara svår att uppvisa. För våra jordbrukare, de ende som väl skulle

hafva någon nytta af denna tull, kan den svårligen utgöra något till prisförhöjning verkande skydd, eftersom hafren är en af våra allra förnämsta exportartiklar och dess pris inom landet till följd deraf är helt och hållet beroende af priset på verldsmarknaden. I vanliga år utgör importen af detta sädesslag blott 1 à 2 procent af exporten. Utan betydelse såsom skyddstull, skulle den sålunda vara att betrakta såsom finanstull; men någon större inkomst lär denna lilla import ej kunna inbringa statskassan. Tullinkomsten för hafre utgjorde:

under år 1888 ..... 33,280 kronor
» » 1889 ..... 28,563 » .

De enda tillfällen, då hafre skulle i någon afsevärd myckenhet importeras, skulle vara efter missväxtår å nämnda sädesslag, då vårt landtbruk skulle vara i behof af att från utlandet införskrifva utsädeshafre; men lär det väl icke vara lämpligt att vid sådana tillfällen tullbelägga varan. Detsamma är förhållandet med vicker, som egentligen torde införas allenast för utsäde efter år, då vicker inom vårt land icke mognat, så att den inhemska skörden blifvit fullgod dertill».

Utskottet hemställer derför,

6:o) att för *spanmål, omalen, hafre och vicker,* måtte stadgas tullfrihet.

I afseende å *öfriga slag af spanmål, omalen,* har utskottet icke funnit skäl att föreslå någon ändring i Kongl. Maj:ts förslag. Importen af dessa sädesslag eger nemligen, såsom utskottet förut anmärkt, icke någon större betydelse för lifsmedelsförbrukningen. Med hänsyn till detta utskottets beslut har, för såvidt tiden från och med den 1 juli angår, någon ändring i den af Kongl. Maj:t för *sådan spanmål, malen,* föreslagna tullsats icke heller af utskottet förordats.

Utskottet hemställer alltså:

7:o) att för *spanmål, omalen, korn, majs, ärter och bönor,* måtte, i enlighet med Kongl. Maj:ts förslag, bestämmas en tull af 2 kronor 50 öre för 100 kilogram;

8:o) att *malt, äfven krossadt,* måtte åsättas den af Kongl. Maj:t föreslagna tullsats, 3 kronor per 100 kilogram;

9:o) att för *spanmål, omalen, andra slag, ej specificerade,* måtte, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, bestämmas en tullsats af 2 kronor 50 öre för 100 kilogram; samt

10:o) att för *spanmål, malen, mjöl och gryn af andra slag än råg och hvete,* måtte för tiden från och med den 1 juli bestämmas den af Kongl. Maj:t föreslagna tullsats, 4 kronor 30 öre för 100 kilogram.

Bröd. Då, enligt utskottets åsigt, *bröd, andra slag,* bör, likasom för närvarande, draga samma tull som mjöl af råg och hvete, hemställer utskottet beträffande år 1893, med afseende å hvad i fråga om tullen å dylikt mjöl föreslagits:

11:o) att för *bröd, andra slag,* måtte för tiden till den 1 juli bestämmas en tull af 2,8 öre pr kilogram; samt

12:o) att för *bröd, andra slag,* som införes från och med den 1 juli, måtte stadgas tullfrihet.

Likaledes får utskottet, med hänvisning till hvad här ofvan i fråga om beloppet af *tullrestitution för bröd* under återstoden af innevarande år anförts, för den händelse de af utskottet förordade bestämmelser angående tullen å råg- och hvetemjöl bifallas, hemställa,

13:o) att Riksdagen måtte besluta, att för bröd, andra slag, som tillverkats inrikes af utländskt råämne och under år 1893 före den 1 juli utföres, skall under de vilkor i öfrigt, som i 9 § 1 mom. tulltaxeunderrättelserna stadgas, restitutionsvis af tullmedlen utbetalas 2,5 öre per kilogram.

Ris. Då för *ris* bör gälla enahanda tull som för korn, majs med flera sädesslag, för hvilka utskottet förordat en tull af 2 kronor 50 öre per 100 kilogram, hemställer utskottet,

14:o) att för *ris, oskaladt, eller paddy* måtte stadgas den af Kongl. Maj:t föreslagna tullsats, 2 kronor 50 öre per 100 kilogram.

Gryn. *Gryn, ris-, och rismjöl* draga för närvarande samma tull som gryn och mjöl af spanmål och torde böra åsättas samma tull som efter den 1 juli skulle drabba korngryn och hafregryn. Något skäl att för tiden in-

till nämnda dag låta ifrågavarande artiklar, hvilka vid tullbehandlingen kunna utan svårighet skiljas från mjöl och gryn af spannmål, draga den för sistnämnda varuslag förordade lägre tull förefinnes nemligen icke.

Utskottet hemställer,

> 15:o) att tullen å *gryn, ris-, och rismjöl* bestämmes i enlighet med Kongl. Maj:ts förslag till 4 kronor 30 öre per 100 kilogram.

Beträffande artikeln *kli* finner utskottet icke anledning att tillstyrka någon ändring i den för samma artikel nu gällande tull, så länge mjöl är tullbelagdt. *Kli.*

Utskottet hemställer derför:

> 16:o) a) att tullen å *kli* måtte, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, bibehållas vid 30 öre per 100 kilogram; samt
> b) att friherre von Schwerins motion, för såvidt den afser tiden före nästkommande års ingång, icke måtte föranleda någon Riksdagens åtgärd.

För bibehållande af tullen å *potates* saknas, enligt utskottets förmenande, hvarje giltigt skäl. Af denna artikel förekommer under vanliga förhållanden icke någon så betydande import, att derigenom priset å den svenska varan skulle kunna i nämnvärd grad påverkas. Enligt hvad som anföres i den här nedan vid artikeln fläsk åberopade, af åtskilliga ledamöter i sistlidet års Riksdags bevillningsutskott afgifna reservation, till hvilken utskottet för öfrigt i denna fråga hänvisar, håller sig nemligen införseln af potates mellan $^2/_5$ och $1^1/_5$ procent af landets egen potatesskörd. Såsom skäl för tullen har åberopats behofvet af skydd mot att den konsumerande allmänheten förser sig med större förråd af den tidigare utländska potatesen, innan den svenska kommer i marknaden. Men, oafsedt att tullens uppgift icke bör vara att hindra konsumenten att förskaffa sig den vara, han finner för sig fördelaktigast, är en tull för berörda ändamål alldeles onödig i fråga om förevarande artikel. Erfarenheten har nemligen visat, att införseln innan tullen åsattes icke var större än sedermera. Så t. ex. infördes: *Potates.*

år 1886	63,654	hektoliter	
» 1887	39,983	»	
» 1888	23,079	»	
» 1889	47,101	»	(= 2,920,302 kilogram)
» 1890	134,900	»	(= 8,363,813 »)

Införselns storlek bestämmes för visso hufvudsakligen af helt andra faktorer än tullen. Den betydande ökningen af importen under år 1890 har otvifvelaktigt sin grund i den mindre fördelaktiga potatesskörden i vårt land under samma år; och just under sådana år är det som de skadliga verkningarna af ifrågavarande tull visa sig genom en för konsumenterna betungande prisstegring utan nytta för de inhemska potatesodlarne i allmänhet. Då sålunda denna tull under normala förhållanden icke gagnar producenterna, men under vissa omständigheter verkar ganska menligt för konsumenterna, anser utskottet, att densamma bör afskaffas. Men då derjemte potatestullen för närvarande är mera än eljest för konsumenterna känbar — till stöd för hvilket påstående utskottet endast erinrar om nu rådande höga pris å lifsförnödenheter i allmänhet samt om den omständighet, att potates särskildt för de mindre bemedlade samhällsklasserna utgör en väsentlig beståndsdel af födan — anser utskottet tillika, att tullens borttagande bör ske snarast möjligt och redan under innevarande år.

Utskottet hemställer alltså:

17:o) a) att för *potates, äfven krossad eller rifven,* måtte bestämmas tullfrihet; samt

b) att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, att tullen å potates måtte för tiden till innevarande års slut upphäfvas.

Rötter. På sätt tullkomitén anfört, böra *ätbara rötter* i afseende å tullsats likställas med potates. Vid sådant förhållande och då utskottet förordat tullfrihet för sistnämnda vara, hemställer utskottet,

18:o) att för *rötter, ej specificerade, ätbara,* måtte bibehållas tullfrihet.

Kött. Någon förändring i de tullsatser, som för artikeln *kött* blifvit i Kongl. Maj:ts förslag upptagna och hvilka öfverensstämma med de nu gällande, har utskottet funnit sig icke böra förorda. Såsom sistlidet års Riksdags bevillningsutskott anförde, får nemligen denna tull anses behöflig till skydd för de norrländska jordbrukarne, hvilka i sin kreatursafvel före tullens åsättande hade att utstå en svår konkurrens från Finland, hvarifrån kött i ganska stor myckenhet infördes. Utskottet hemställer derför:

19:o) att tullen å *kött af fogel, alla slag,* måtte, i enlighet med Kongl. Maj:ts förslag, bibehållas vid 20 öre per kilogram; samt

20:o) att tullsatsen å *kött, andra slag, ej specificerade,* måtte, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, bibehållas vid gällande belopp, 7 öre per kilogram.

Då de slag af *rökt fläsk,* som äro föremål för införsel, väl näppeligen kunna hänföras till oundgängliga lifsförnödenheter, har utskottet icke funnit skälig anledning att beträffande denna artikel ifrågasätta någon ändring i gällande tullsats. *Fläsk.*

Hvad åter artikeln *fläsk, andra slag,* angår, tillåter sig utskottet att ur en vid sistlidet års Riksdags bevillningsutskotts betänkande n:o 1 fogad reservation anföra följande:

»Redan flera år före tullens införande började vår svenska fläskexport att, i samband med vår mejerirörelses glädjande utveckling, raskt stiga och tyckes lyckligtvis härmed alltjemt fortfara. Men den vara, som från vårt land exporteras, är en helt annan vara än den vi importera, och en tull på den senare verkar derför alldeles icke som ett skydd för den förra. Svenskt fläsk är en artikel, som i London, enligt — — — af svenska mejeriagenten i Manchester lemnade månatliga uppgifter för 1890, i England betingar ett pris, som i det närmaste är dubbelt så högt som importpriset i Stockholm å det amerikanska benfria fläsket, en vara som icke blott för denna sin billighet utan lika mycket på grund af sin höga fetthalt utgör det hufvudsakliga och lifligt eftersökta animala födoämnet för de i stark vinterkyla under bar himmel sysselsatta skogsarbetarne i Norrland. Det är nemligen dit nästan hela denna import söker sig väg. Importsiffrorna visa, att fläsktullen visserligen i början hämmade denna införsel och bragte den ned från 8,000,000 år 1887 till föga öfver 5,000,000 åren 1888 och 1889. Men så oumbärligt har detta födoämne befunnits, att importen 1890 redan är omkring 800,000 kilogram *högre,* än den var 1887, då den ännu var tullfri. Man ser sålunda, att oaktadt en tull, som med nära 40 procent fördyrat priset, måste den norrländske arbetaren i samma utsträckning som förut förskaffa sig det amerikanska fläsket; och fläsktullen, som ej hämmar importen och på sådant sätt ådagalägger sin »skyddande» förmåga, inskränker sig till att blifva en särskild skatt på en obemedlad befolkningsklass i en enda landsända. Denna skatt för år 1890 uppgår till ungefär hälften af hela bevillningen för fastighet och inkomst i riket.

En tull, som, utan att i beräknelig mån inverka på priset för den vara, landet sjelf tillverkar och säljer, så känbart fördyrar en annan vara, som en viss del af landet måste köpa, synes icke billigtvis böra bibehållas.»

I allo instämmande i hvad sålunda anförts, får utskottet tillika uttala den åsigt, att tullen å ifrågavarande artikel bör utan olägenhet kunna redan under innevarande år afskaffas.

På grund af hvad sålunda anförts, hemställer utskottet:

21:o) att, i öfverensstämmelse med Kongl. Maj:ts förslag, tullen å *fläsk, rökt*, måtte bibehållas vid nu gällande belopp, 25 öre per kilogram;

22:o) a) att Riksdagen måtte besluta tullfrihet för *fläsk, andra slag;* samt

b) att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, att tullen å fläsk, andra slag, måtte för tiden till innevarande års slut upphäfvas.

Kreatur. I fråga om tullen å de slag af *kreatur*, i afseende å hvilka, enligt hvad ofvan anförts, tulltaxans bestämmelser bort i detta betänkande granskas, nemligen nötkreatur, får och svin, har utskottet icke funnit skäl förorda ändring i de af Kongl. Maj:t föreslagna tullsatser, hvilka äfvenledes öfverensstämma med de nu gällande.

Utskottet hemställer alltså:

23:o) att tullen å *nötkreatur* måtte, i enlighet med Kongl. Maj:ts förslag, bibehållas vid 10 kronor per stycke;

24:o) att tullsatsen för *får* måtte, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, bibehållas vid 1 krona per stycke; samt

25:o) att, i enlighet med Kongl. Maj:ts förslag, tullen å *svin* måtte sättas till samma belopp som för närvarande, 15 öre per kilogram.

Smör. Beträffande artikeln *smör* anförde sistlidet års Riksdags bevillningsutskott, efter att hafva berört den import, som eger rum af nämnda vara från Finland och Amerika, följande:

»I stort sedt torde man kunna erkänna, att den högt uppdrifna mejerihandtering, som för närvarande bedrifves i de ekonomiskt kraftigast utvecklade provinserna i vårt land, icke lider något synnerligt men utaf

ofvanberörda import. Men det importerade smöret utgör deremot en farlig konkurrent för det sekunda smör, som tillverkas i alla de glest befolkade trakter i landet, der de små gårdsbruken omöjliggöra rationelt ordnad mejerirörelse, samtidigt som de stora afstånden emellan ladugårdarne göra det omöjligt att inrätta bolagsmejerier, och der jordbrukaren således är hänvisad att efter enklaste metod tillverka smöret i sitt eget hem. Särskildt i Norrland lär efter tullens införande börjat uppblomstra en dylik smörhandtering, hvilken dess idkare, om tullen nu borttoges, säkerligen skulle se sig nödsakade att åter nedlägga.

Enligt uppgifter å införseln och utförseln af smör under de senaste åren hafva dessa utgjort:

år 1884	införseln:	3,240,467	kilogram	.....	utförseln:	9,562,470	kilogram
» 1885	»	3,658,220	»	.....	»	11,452,856	»
» 1886	»	3,382,004	»	.....	»	12,065,678	»
» 1887	»	3,442,524	»	.....	»	13,700,929	»
» 1888	»	2,842,545	»	.....	»	14,809,491	»
» 1889	»	2,303,228	»	.....	»	14,706,256	»
» 1890	omkring	2,416,000	»	.....	omkring	14,972,000	»

Den minskade import, som sålunda, sedan smörtullen infördes, egt rum, torde kunna antagas hafva blifvit ersatt genom ökad tillverkning inom landet af för den inhemska konsumtionen beräknad vara. Det med tullen afsedda ändamålet har således blifvit uppfyldt.

Man har ifrågasatt, huruvida icke åtminstone tullen å det konstgjorda smöret borde borttagas, då genom densamma de inhemska tillverkarne af dylikt smör vore särskildt gynnade till följd af tullfrihet å råvaran, hvilken säges införas såsom talg. Men dels skulle stadgandet om tull å naturligt och tullfrihet å konstgjordt smör vålla allt för stora svårigheter vid tullbehandlingen, dels lär ock den råvara, som i allmänhet af våra margarinfabrikanter användes, icke få införas under rubriken talg, utan betecknas såsom oleomargarin, en artikel, som tullbehandlas som ister och derför åsättes samma tull som smör.»

Med rättelse af den felaktiga uppgift, att oleomargarin, hvilken vara lika väl som margarin vid tullbehandling alltid hänförts till »smör, konstgjordt», skulle förtullas såsom ister, får utskottet i allt öfrigt instämma i anförda yttrande och på grund deraf hemställa:

26:o) att i öfverensstämmelse med Kongl. Maj:ts förslag tullen å *smör, naturligt*, måtte bibehållas vid 20 öre per kilogram; samt

27:o) att tullsatsen för *smör, konstgjordt*, måtte, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, bestämmas till samma belopp som det nu gällande, 20 öre per kilogram.

Oleomargarin. Lika med Kongl. Maj:t anser utskottet, att *oleomargarin* bör, på sätt för närvarande eger rum, draga samma tull som margarin (»konstgjordt smör»); och då det skäl, tullkomitén anfört för denna artikels specificerande i tulltaxan, synes ega full giltighet, hemställer utskottet,

28:o) att, i enlighet med hvad Kongl. Maj:t föreslagit, i tulltaxan måtte å vederbörligt ställe införas en så lydande rubrik:

»*Oleomargarin* ..... 1 kilogram 20 öre.»

Ister. Då utskottet hemstält om bibehållande af nu gällande tull å smör, såväl konstgjordt som naturligt, anser sig utskottet sakna anledning att i fråga om *ister* förorda någon ändring i gällande tullsats, utan hemställer,

29:o) att, i enlighet med Kongl. Maj:ts förslag, gällande tullsats för *ister*, 20 öre per kilogram, måtte bibehållas oförändrad.

Ost. I fråga om *ost* har någon ändring i nu gällande tullsats, hvilken oförändrad upptagits i Kongl. Maj:ts förslag, icke blifvit ifrågasatt. Anledning dertill torde ock så mycket mindre förefinnas, som införseln af denna vara lärer till hufvudsaklig del omfatta sådana finare ostsorter, hvilka ingalunda kunna hänföras till oundgängliga lifsförnödenheter.

Utskottet hemställer derföre,

30:o) att gällande tull å *ost, alla slag*, 20 öre per kilogram, måtte, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, bibehållas oförändrad.

Efter hvad sålunda anförts och föreslagits, får utskottet tillika hemställa:

31:o) att herrar Bruses och Olssons samt Gumælius' motioner, för såvidt de afse ändring under innevarande år i tulltaxans bestämmelser angående spanmål, omalen, råg och hvete, samt malen, mjöl och gryn, alla slag, äfvensom

fläsk, andra slag än rökt, samt potates, måtte anses genom utskottets föregående hemställanden besvarade; samt

32:o) att herrar Bruses och Olssons motion, i hvad den för öfrigt åsyftar ändring för innevarande år i gällande tulltaxa, icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Beträffande den föreslagna nya tulltaxan i öfrigt vill utskottet framdeles inkomma med betänkande, hvilket utskottet slutligen härmed får för Riksdagen

33:o) anmäla.

Stockholm den 25 februari 1892.

På utskottets vägnar:

F. BARNEKOW.

Reservationer:

af friherre *Barnekow* samt herrar *Fock, Sederholm, Lithander, Almström, Cavalli, Stephens, P. J. Andersson, af Burén* och *Philipson:*

Den under hösten år 1891 inträffade prisstegringen å spanmål är ingalunda någon ovanlig företeelse å spanmålsmarknaden. Tid efter annan, ja man kan nästan säga med periodisk regelbundenhet, hafva dylika prisstegringar inträffat, oberoende af förekomsten af spanmålstullar, och erfarenheten har gifvit vid handen, att ju snabbare och högre prisstegringen varit, desto kortare tid har den kunnat bibehålla sig; liksom detta i allmänhet visat sig blifva förhållandet, i samma mån som transportmedlen vunnit högre utveckling. Om vi taga i betraktande prisförhållandena å spanmål och särskildt å hvete och råg inom vårt land under de sista decennierna

före spanmålstullarnes införande, framgår enligt af stadsmäklare gjorda beräkningar af medelprisen för leverans i Stockholm att, då priset, per 100 kilogram räknadt, i början af 1874 uppgick, å hvete till 23 kronor 30 öre och å råg till 16 kronor 70 öre, det nedgått till 14 kronor 80 öre å hvete vid slutet af februari samt till 12 kronor 32 öre å råg vid slutet af oktober år 1875; att sedan priset derefter stigit och vid medlet af år 1877 uppgått, å hvete till 24 kronor 10 öre samt å råg till 15 kronor 30 öre, det åter fallit, så att detsamma vid slutet af år 1878 utgjort allenast 16 kronor 40 öre å hvete samt 10 kronor 4 öre å råg; samt att priset, som under medlet af år 1881 noterades till 22 kronor 80 öre å hvete samt till 18 kronor 2 öre å råg, nedgått, å hvete redan efter två månader till 14 kronor 81 öre samt å råg vid 1882 års slut till 10 kronor 16 öre.

Hvad nu särskildt beträffar den stegring af spanmålsprisen, som begynte under senare delen af år 1891 och ännu i viss mån bibehåller sig, fins ingen anledning att antaga, att den skulle vara af annan natur än de under tullfrihetsperioden inträffade prisstegringar eller beteckna ett sådant omslag för framtiden å spanmålsmarknaden, att man finge emotse prisstegringens stabilitet. Vore nemligen spanmålstullarne orsaken till de nuvarande höga prisen å spanmål, skulle stegringen hafva skett med högst ett belopp, motsvarande tullsatsens storlek, och ej, såsom nu är fallet, nått en höjd, som icke står i något förhållande till tullsatsen. Vi äro tvärtom öfvertygade, att spanmålstullarne, långt ifrån att orsaka dylika prisstegstegringar, komma att i samma mån, som landets jordbruk genom skydd mot utländsk konkurrens utvecklar sig derhän, att det kan lemna landets befolkning dess behof af brödsäd, göra prisstegringarna mera sällsynta, enär prisförhållandena inom landet då icke i så hög grad komma att röna inflytande af utlandets skördeförhållanden och spekulationer. Den nuvarande prisstegringen torde få tillskrifvas hufvudsakligen samma orsaker, som medverkat vid föregående prisstegringar, nemligen missväxt i länder, af hvars sädesproduktion vi ännu äro beroende för erhållande af vårt behof utaf brödsäd, samt spekulation dels å den internationella marknaden dels ock å marknaden inom vårt eget land, här utan tvifvel i början åtminstone framkallad af de framställningar om missväxt i utlandet, obetydligheten af landets egna spanmålsförråd och den hotande nöden, som af tullskyddets motståndare och dess organ blifvit gjorda. Utan all fråga finnes, hvad den nuvarande prisstegringen beträffar, att hänvisa till den ytterligt omfattande missväxten i Ryssland, hvars tillgångar, särskildt å råg, sedan många år tillbaka haft ett afgörande inflytande å rågprisen i vårt land. Då det emellertid ej varit missväxt inom de stora spanmålsproducerande utomeuropeiska länderna, kan missväxten i Ryssland endast förorsaka en

prisstegring under den närmaste tiden, till dess de mera aflägsna ländernas öfverskott af spanmål hunnit komma i marknaden. Att dessa redan nu finnas å försäljningsplatserna, visar sig af de kolossala tillgångar af spanmål, som äro lagrade öfver hela vestra Europa. Ensamt i vårt land fans den 31 nästlidne januari å nederlag 20,562,209 kilogram hvete och 18,337,159 kilogram råg, hvilka förråd emellertid af spekulationen, i väntan på den mycket omskrifna tullfriheten eller åtminstone tullnedsättningen, tills vidare hållas ur marknaden. Liksom missväxt måste anses för ett undantagsförhållande och af öfvergående natur, kan ej heller spanmålsspekulationen hålla öfverdrifna pris under någon längre tid vid magt. Spanmålen kan nemligen ej utan förlust för spekulanterna sjelfva någon längre tid hållas ur marknaden.

De förhållanden, som framkallat den nuvarande prisstegringen, äro således helt och hållet exceptionella och antagligen af en snart öfvergående natur. Under sådana omständigheter hafva vi, i likhet med hvad Kongl. Maj:t ansett, funnit det ingalunda vara förenligt med klok omtanke för våra ekonomiska förhållanden att på grundvalen af dylika tillfälliga omständigheter beröfva landets jordbrukare ett skydd, som, infördt år 1888 i ändamål att förebygga en hotande ruin för jordbruket, helt visst skulle fortfarande befunnits behöfligt, derest ej berörda förhållanden drifvit upp prisen till en höjd, som utan all fråga är egnad att tilldraga sig uppmärksamhet. Skall deremot någon åtgärd vidtagas mot denna af tillfälliga omständigheter betingade prisstegring, bör en sådan bestå uti en likaledes tillfällig nedsättning i de vid 1888 års riksdag åsatta spanmålstullarne; och vi hafva derför biträdt Kongl. Maj:ts uppfattning att en nedsättning i spanmålstullarne redan under innevarande år bör ega rum. I Kongl. Maj:ts förslag hafva vi dock ansett någon förändring böra göras för att icke nedsättningen skall åstadkomma skada, långt större och oberäkneligare än de fördelar, som med nedsättningen åsyftats. Kongl. Maj:t har i sitt förslag till nedsättning ansett någon betänklighet icke möta mot att låta nedsättningen gälla till 1892 års slut. Vår öfvertygelse deremot är, att en förändring af tullsatserna å spanmål vid 1892 års slut, det vill säga deras återgående till nuvarande belopp, skall under hösten år 1892 framkalla en öfverdrifven spanmålsspekulation och en öfverflödigt stor import af spanmål. Det är nemligen klart, att redan tidigt under hösten 1892, innan ännu kännedom vunnits angående landets egna tillgångar, skola, under det de låga tullsatserna ännu gälla, spanmål och mjöl i stor myckenhet importeras för att först efter 1893 års ingång, då de högre tullsatserna trädt i kraft, släppas ut i marknaden. Under hösten 1892 kommer sannolikt hela det qvantum, som behöfves ända till dess 1893 års skörd kommit i mark-

naden, att importeras. Häraf blefve en följd, att producenterna inom landet under förra hälften af år 1893 icke kunde påräkna någon tillfredsställande afsättning för sina produkter, äfvensom att de högre tullsatserna under nämnda tid komme att helt och hållet blifva betydelselösa. Vi hafva derför ansett nödvändigt, att en annan tidpunkt för nedsättningens upphörande bestämmes. Enligt vår åsigt bör nedsättningens slut lämpligast förläggas till den 1 juli 1893. Importen af spanmål och mjöl skall då, utsträckt öfver en längre tidrymd, icke blifva så forcerad, och vigtigast af allt, spekulationen på de högre tullsatsernas återinträdande i kraft skall, då inom kort tid efter tullens höjande årets skörd är att förvänta i marknaden, blifva förenad med synnerlig risk och i följd deraf naturligen mindre liflig.

Denna spekulation och dermed följande olägenheter blifva naturligtvis större, ju mera tullsatserna nedsättas. Af detta skäl och då, såsom vi förut nämnt, de uppgifna förråden på såväl den europeiska som den utomeuropeiska marknaden äro högst betydliga, hvilket förhållande redan betingat en sänkning af spanmålsprisen sedan sistlidne höst och sannolikt kommer att föranleda till ytterligare prisfall, hafva vi ansett att nedsättningen ej bör göras så stor, som den Kongl. Maj:t föreslagit, helst man äfven bör taga hänsyn till statens behof af inkomsten från spanmålstullarne.

Till ofvanomförmälda skäl kan äfven läggas det, att 1893 års Riksdag blir i tillfälle att, med tagen hänsyn till för handen varande förhållanden, reglera tullsatserna.

Af de skäl, som vi här ofvan anfört, få vi, som icke hafva något att erinra emot de af utskottet i mom. 1, 2 och 4 framstälda förslag, härmed anmäla vår reservation:

emot mom. 3:o, hvarvid vi förena oss om att hos Riksdagen hemställa,

> att å *spanmål, omalen, råg och hvete,* som i landet införes från och med den 1 juli 1893, måtte bestämmas den af Kongl. Maj:t föreslagna tullsats af 2 kronor 50 öre för 100 kilogram.

vid mom. 5:o. På grund af dels de skäl, som vi här ofvan anfört och vår på dessa skäl grundade hemställan angående spanmål, omalen, råg och hvete, som i landet införes från och med den 1 juli 1893, dels ock det förhållande att tulltekniska skäl omöjliggöra någon åtskilnad emellan olika mjölsorter och att således, då utskottet hemstält om viss tull å mjöl af andra slag än råg och hvete för tiden från och med den 1 juli 1893, för

denna tid samma tullsats med nödvändighet måste åsättas jemväl råg- och hvetemjöl, sakna vi all anledning att tillstyrka tullfrihet för spanmål, malen, mjöl och gryn af råg och hvete för tiden från och med den 1 juli 1893; hvadan vi hemställa,

att tullen å *spanmål, malen, mjöl och gryn af råg och hvete* måtte för tiden från och med den 1 juli 1893 bestämmas den af Kongl. Maj:t föreslagna tullsats af 4 kronor 30 öre för 100 kilogram.

vid mom. 6:o. Vid 1888 års riksdag, då tull sattes å spanmål, omalen, hafre och vicker, anförde utskottet såsom skäl för sin hemställan om tull å dessa artiklar:

»Det kunde visserligen tyckas vara öfverflödigt att belägga hafre, som är en af våra förnämsta exportartiklar, med tull. Af de motionärer, hvilka yrkat tull å detta sädesslag, har emellertid anmärkts, att i ett genomfördt skyddssystem icke borde saknas tull å hafre, enär import deraf egde rum. Enligt officiella underrättelser uppgick denna import år 1886 till något öfver två millioner kilogram. Då veterligt är, att hafreimporten under sistlidna år öfverstigit importen år 1886 och sålunda visar tendens till ökning; samt till utskottets kännedom kommit, att hafre numera hit införes icke blott för att härifrån åter utföras utan till konsumtion inom landet, finnes icke något skäl, hvarför man ej skulle belägga äfven detta slag af spanmål med tull. Denna tull har utskottet ansett lämpligen kunna bestämmas till en krona för 100 kilogram. Och enär vicker, såsom kändt är, oftast användes blandadt tillsammans med hafre, bör vicker draga tull lika med hafre.»

Samma uppfattning uttalade samtliga Första Kammarens ledamöter i utskottet i sin mot utskottets hemställan till 1891 års riksdag om tullfrihet å ifrågavarande artiklar gjorda reservation, hvilken af Riksdagen biträddes.

Vi finna icke några nya skäl i år vara af utskottet anförda, som skulle kunna föranleda ändring i här ofvan anmärkta uppfattning och få fördenskull till Riksdagen hemställa,

att å *spanmål, omalen, hafre och vicker* måtte, i enlighet med hvad Kongl. Maj:t föreslagit, sättas en tullsats af 1 krona för 100 kilogram.

vid mom. 12:o. Då jemväl, enligt utskottets åsigt, bröd, andra slag, bör draga samma tull som mjöl af råg och hvete och vi föreslagit, att å råg- och hvetemjöl måtte för tiden från och med den 1 juli 1893 bestämmas den af Kongl. Maj:t föreslagna tullsats, hemställa vi,

att å *bröd, andra slag,* som införes från och med den 1 juli 1893, måtte bestämmas jemväl den af Kongl. Maj:t föreslagna tullsats af 4,3 öre för 1 kilogram.

vid mom. 13:o. Då vi hemstält om tull å bröd, andra slag, som införes från och med den 1 juli 1893, följer deraf att vi måste yrka bibehållande af tullrestitution för bröd, andra slag, som, tillverkadt inrikes af utländskt råämne, efter nämnda tid utföres, hvadan vi hemställa att till utskottets förslag under mom. 13:o, att Riksdagen måtte besluta, att för bröd, andra slag, som, tillverkadt inrikes af utländskt råämne, före den 1 juli 1893 utföres, skall, under de vilkor i öfrigt, som i 9 § 1 mom. tulltaxeunderrättelserna stadgas, restitutionsvis af tullmedlen utbetalas 2,5 öre per kilogram, måtte fogas ett nytt mom. af följande lydelse:

13:o b) att för bröd andra slag, som, tillverkadt inrikes af utländskt råämne, efter den 1 juli 1893 utföres, skall, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, restitutionsvis af tullmedlen utbetalas 4 öre per kilogram.

vid mom. 17:o. Vi vilja här påpeka det förhållande, att, ehuru under år 1890 potatesskörden inom landet varit mindre god, ja nästan missväxt å potates inträffat, 1891 års Riksdag likväl icke fann skäl att bifalla den inom riksdagen af åtskilliga motionärer gjorda hemställan om tullfrihet å potates för budgetsåret 1892 samt än mindre ansåg skäl förefinnas att, med anledning af en motionärs yrkande, att tullen å potates måtte snarast möjligt redan under budgetsåret 1891 borttagas, företaga någon åtgärd. Då utskottet nu icke anfört några som helst nya skäl, som kunna föranleda ändring i den af 1891 års Riksdag uttalade uppfattning om behofvet af tull å potates, få vi hemställa,

a) att å *potates, äfven krossad eller rifven,* måtte, i enlighet med hvad af Kongl. Maj:t föreslagits, bestämmas en tullsats af 50 öre för 100 kilogram; samt

b) att herrar Bruses och Olssons motion om tullfrihet äfven för innevarande år å potates, äfven krossad eller rifven, måtte af Riksdagen lemnas utan afseende.

---

af herrar *Fock*, *Sederholm*, *Almström*, *Cavalli*, *Stephens*, *P. J. Andersson*, *af Burén*, *Philipson* och *von Post:*

vid mom. 18:o. Då denna artikel, i fråga om användningen, hufvudsakligen är att likställa med potates, och potates af förut åberopade skäl utaf oss ansetts böra draga en tullsats af 50 öre för 100 kilogram, få vi hemställa,

att å *rötter, ej specificerade, ätbara,* måtte, i likhet med hvad Kongl. Maj:t föreslagit, sättas en tullsats af 50 öre för 100 kilogram.

---

af friherre *Barnekow* samt herrar *Fock*, *Sederholm*, *Lithander*, *Almström*, *Cavalli*, *Stephens*, *P. J. Andersson* och *Philipson:*

vid mom. 21:o. Herr statsrådet och chefen för finansdepartementet har till statsrådsprotokollet den 13 januari 1892, med anledning af det förslag till tulltaxa, som afgifvits af de dertill förordnade komiterade, anfört:

»Komitén, som af anförda skäl funnit sig i allmänhet icke böra föreslå någon ändring i de delar af tulltaxan, hvilka under de sista åren varit föremål för Riksdagens behandling, har i öfverensstämmelse härmed upptagit oförändrade, bland andra tullsatser, den af 1888 års Riksdag för *fläsk, andra slag*, bestämda, 20 öre per kilogram. Då tull åsattes artikeln fläsk, skedde detta under antagande, att derigenom den inhemska svinafveln skulle kunna väsentligen uppdrifvas, hvilket skulle, jemte öfriga fördelar, äfven medföra det gagn, att den under senare tider ansenligt utvecklade mejerihandteringen kunde tillgodogöra sig eljest värdelöst affall. Det lärer icke heller kunna bestridas, att förstnämnda handtering efter fläsktullens införande gjort icke obetydliga framsteg. Derom vittnar icke allenast den tilltagande exporten utan äfven det växande antalet svinslagterier inom landet. Medgifvas måste dock, att den nuvarande tullsatsen, uppgående till ungefär en tredjedel af varuvärdet, är väl hög, och att det med afseende å de stegrade prisen på åtskilliga andra lifsförnödenheter vore af hänsyn till den konsumerande allmänheten önskvärdt, att en nedsättning af berörda tullsats kunde ega rum. Vid sådant förhållande och då jag icke hyser någon farhåga, att en dylik nedsättning kommer att medföra någon afsevärd olägenhet för de näringsgrenar, som deraf beröras,

får jag i underdånighet hemställa, att i Kongl. Majts förslag tullsatsen för fläsk, andra slag, måtte upptagas till endast 10 öre per kilogram.»

Biträdande herr statsrådets uppfattning ej mindre angående det gagn, fläsktullen medfört, och dess deraf följande nödvändighet än äfven beträffande sjelfva tullsatsens höjd, få vi hemställa,

a) att å *fläsk, andra slag,* måtte, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, tullsatsen upptagas till endast 10 öre per kilogram; samt

b) att herrar Bruses och Olssons motion om tullfrihet äfven för innevarande år å fläsk, andra slag, måtte af Riksdagen lemnas utan afseende.

---

af herr *af Burén:*

vid mom. 21:o. Då priset å fläsk i förhållande till de höga prisen å spanmål, som är det förnämsta råmaterialet för fläskproduktionen, har varit och är synnerligen lågt och sålunda anledningen till den föreslagna nedsättningen å tullen å spanmål ej här förefinnes;

då fläsktullens goda verkan, den korta tid densamma existerat, att öka produktionen inom eget land, af officiella handlingar är konstaterad och icke bättre kan framhållas än af herr statsrådet och chefen för finansdepartementet, då herr statsrådet uti statsrådsprotokollet öfver finansärenden den 13 januari 1892, bland annat, anför: »Det lärer icke kunna bestridas, att förstnämnda handtering (den inhemska svinafveln) efter fläsktullens införande gjort icke obetydliga framsteg. Derom vittnar icke allenast den tilltagande exporten utan äfven det växande antal svinslagterier inom landet»;

då enligt min öfvertygelse den af Kongl. Maj:t för år 1893 föreslagna stora nedsättningen af fläsktullen med icke mindre än 50 %, långt ifrån att gagna den konsumerande allmänheten, hufvudsakligast kommer att gynna ett fåtal mellanhänder, som handla med denna vara;

då utskottet i öfverensstämmelse med Kongl Maj:ts proposition n:r 9 beslutat att bibehålla tullen å lefvande svin 15 öre pr kilogram och å ister 20 öre per kilogram, hvilka tullar stå i omedelbart sammanhang med den nuvarande fläsktullen 20 öre per kilogram, men dessa tullar genom fläsktullens nedsättning till 10 öre per kilogram icke komma i rimlig proportion, hvarigenom det rigtiga förhållandet, som nu eger rum dem emellan, väsentligen rubbas, och för att detta missförhållande ej må blifva allt för stort,

så får jag vördsammast hemställa om att stanna vid en nedsättning af fläsktullen med 25 % och att Riksdagen sålunda ville besluta,

att tullen å *fläsk, andra slag*, för år 1893 måtte bestämmas till 15 öre per kilogram.

---

af herrar *J. Johansson* i Noraskog, *A. Andersson* i Intagan, *Arhusiander*, *Collander*, *S. M. Olsson* i Sörnäs, *Bokström*, *G. Jansson* i Krakerud, *O. B. Olsson* i Maglehult och friherre *W. von Schwerin:*

Såsom i utskottets betänkande finnes omförmäldt, hafva de begge motsatta tullpolitiska åsigter, som inom utskottet sökt göra sig gällande, varit till lika styrka företrädda, i följd hvaraf den förseglade sedeln fått fälla utslaget öfver många af utskottets beslut, hvilka sålunda, betraktade såsom ett helt, icke kunna anses gifva ett fullständigt uttryck åt någondera sidans mening.

Med anledning deraf och för att likväl söka åstadkomma ett förmedlings- och sammanjemkningsförslag, som under för handen varande förhållanden kunde hafva någon utsigt att vinna majoritet inom Riksdagen, hafva vi ansett oss böra så till vida frångå den ståndpunkt i fråga om tullfrihet å de oundgängligaste lifsmedlen, hvilken vi inom utskottet sökt häfda, att vi i särskild skrifvelse förklarat oss villiga att frånträda de inom utskottet fattade besluten angående tullbestämmelserna å spanmål och mjöl under detta och nästkommande år, mot vilkor att jemväl Första Kammarens ledamöter frånträdde samma beslut, och att utskottet i stället, såsom svar å Kongl. Maj:ts propositioner n:is 8 och 9 samt i ämnet väckta motioner, tillstyrkte: 1) att tullen för år 1893 bestämdes för *spanmål*, *omalen*, råg, hvete, korn, majs, ärter och bönor till hälften af nu gällande tullsats, eller till 1 krona 25 öre för 100 kilogram; 2) att tullen för *spanmål*, *malen*, mjöl och gryn, alla slag, bestämdes till en i förhållande derefter beräknad tullsats af 2 kronor 50 öre för 100 kilogram; 3) att de härmed omedelbart sammanhängande tullsatserna reglerades i proportion härefter; samt 4) att utskottet i förening härmed tillstyrkte en anhållan till Kongl. Maj:t att ifrågavarande förändringar i tulltaxan jemväl för innevarande år blefve snarast möjligt tillämpade.

Detta förslag lyckades emellertid icke tillvinna sig behörigt afseende, men vi tillåta oss, detta oaktadt, att i form af reservation underställa detsamma Riksdagens pröfning.

I öfverensstämmelse med nämnda förslag anse vi oss derför böra hemställa,

a) *i fråga om punkterna 2), 3) och 7) i utskottets betänkande:*

att för *spanmål, omalen*, råg, hvete, korn, majs, ärter och bönor, måtte bestämmas en tull af 1 krona 25 öre för 100 kilogram;

b) *i fråga om punkterna 4), 5) och 10):*

att för *spanmål, malen*, mjöl och gryn, alla slag, måtte bestämmas en tullsats af 2 kronor 50 öre per 100 kilogram;

c) *i fråga om punkten 8):*

att *malt*, äfven krossadt, måtte åsättas en tull af 1 krona 50 öre per 100 kilogram;

d) *i fråga om punkten 9):*

att för *spanmål, omalen*, andra slag, ej specificerade, måtte bestämmas en tullsats af 1 krona 25 öre för 100 kilogram;

e) *i fråga om punkterna 11) och 12):*

att för *bröd*, andra slag, måtte bestämmas en tull af 2,5 öre per kilogram;

f) *i fråga om punkten 13):*

att Riksdagen måtte besluta, att för *bröd*, andra slag, som tillverkats inrikes af utländskt råämne och under år 1893 utföres, skall under de vilkor i öfrigt, som i 9 § 1 mom. tulltaxeunderrättelserna stadgas, restitutionsvis af tullmedlen utbetalas 2,3 öre per kilogram;

samt g) *i fråga om punkten 1) af utskottets betänkande:*

att Riksdagen, med anmälan att Kongl. Maj:ts pro-

position n:o 8 icke kunnat bifallas i oförändradt skick, måtte i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, att de förändringar i nu gällande tullsatser för *spanmål*, omalen och malen, alla slag, äfvensom för *bröd*, hvilka, i anledning af det i Kongl. Maj:ts proposition n:o 9 framlagda förslag till ny tulltaxa m. m., af Riksdagen beslutas, måtte jemväl för tiden till innevarande års slut varda tillämpade.

Under åberopande af hvad vi här ofvan anfört och i öfverensstämmelse med de af oss föreslagna tullsatserna å spanmål och mjöl, hemställes i fråga om punkten

14) att för *ris*, oskaladt, eller paddy, måtte stadgas en tullsats af 1 krona 25 öre för 100 kilogram; och

15) att tullen å *gryn*, *ris-*, *och risimjöl*, bestämmes till 2 kronor 50 öre för 100 kilogram.

Då det icke torde kunna bestridas att, med den utveckling som mejerihandteringen numera erhållit, artikeln *kli* mer och mer ingår i en rationel utfodring af mjölkboskap och rent af erfordras för producerande af prima smör, samt då det vidare är ett faktum, att behofvet af denna vara icke på långt när kan fyllas af den inhemska produktionen, hvilket förhållande tydligt framgår af de senaste årens in- och utförsel af kli, som utgjorde:

		Införsel.	Utförsel.
1886	kilogram	7,445,759	4,821,433
1887	»	9,726,666	3,009,763
1888	»	7,136,171	2,742,252
1889	»	15,228,650	2,252,023
1890	»	31,861,626	1,007,376,

synes det oss vara fullkomligen ådagalagdt, att klitullen snarare måste vara till betydlig skada än till något gagn för det svenska jordbruket och dess mejerihandtering, hvadan vi hemställa,

16) a) att för *kli* måtte bestämmas tullfrihet; samt

b) att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, att tullen å kli måtte för tiden till innevarande års slut upphäfvas.

I fråga om bibehållande af tullen å *kött*, andra slag, tillåta vi oss att ur en vid sistlidet års riksdags bevillningsutskotts betänkande n:o 1 fogad reservation hufvudsakligen anföra, att den köttimport, som sker till Sverige, med mer än nio tiondelar af sitt qvantum går till Stockholm och de norra orterna. Den företer ingen som helst inverkan af tullen. Den uppgick 1890 till samma siffra som åren 1886 och 1887, eller omkring 1,350,000 kilogram, utgjorde 1889 öfver 1,700,000 kilogram och förlidet år 1,500,000 kilogram. Det tillskott af kött, som Norrland behöfver, måste det således fortfarande införa och finna sig i att betala till högre pris. Som skydd för de norrländska jordbrukarne, hvilka, enligt utskottets förmenande, i sin kreatursafvel före tullens åsättande hade att utstå en svår konkurrens från Finland, kan denna tull vid nyss anförda jemförelsevis obetydliga importsiffror icke utöfva något nämnvärdt inflytande, och såsom skydd för den svenska köttproduktionen i öfrigt, hvilken gör sin export i form af lefvande boskap, är tullen alldeles värdelös. Då vi icke finna mera med billigheten öfverensstämmande att med särskild skatt belägga Norrlands kött- än dess fläskkonsumtion, och då tullbeloppet här endast uppgår till siffror af mindre betydenhet, hemställa vi,

20) att för *kött*, andra slag, ej specificerade, måtte bestämmas tullfrihet.

Angående tullen å de slag af *kreatur*, som i utskottsbetänkandet omförmälas, må här anföras, att in- och utförseln utgjorde af

Nötboskap.

		Införsel.	Utförsel.
1886	stycken	1,825	25,000
1887	»	2,001	29,884
1888	»	2,563	35,669
1889	»	4,140	37,380
1890	»	7,300	37,190
1891	»	3,650	29,600

Får.

1886	stycken	825	30,286
1887	»	892	32,402
1888	»	814	40,065
1889	»	700	43,630
1890	»	1,120	33,390
1891	»	580	25,720

Häraf framgår, att införseln af nötboskap och får är obetydlig i förhållande till den stora utförseln. Importen utgöres dels af finsk boskap till Norrland och dels af rasdjur, som införas till förbättring af södra och mellersta Sveriges ladugårdar. De statistiska siffrorna ådagalägga derjemte, att Norrland, oaktadt tullen, nödgats betydligt öka denna del af sin lifsmedelsimport, liksom ock att öfriga landets införsel af rasdjur äfven efter tullens införande stigit. Det förra slaget af import kunna vi ej önska onödigtvis fördyra, och i fråga om importen af afvelsdjur skulle vi anse rimligare att man särskildt premierade än att man särskildt beskattade de åtgärder, som företagas till höjande af vår ladugårdsskötsel.

Svin.

		Införsel.	Utförsel.
1886	stycken	8,803	31,960
1887	»	13,060	37,150
1888	»	6,500	190
1889	»	3,930	2,550
1890	»	3,740	6,250
1891	»	4,130	7,580

Svinimporten är likaledes nästan uteslutande en till öfre Norrland ingående fläskinförsel, som i anledning af Finlands ringa afstånd från de norrländska hamnarne snarare hemtas från sistnämnda land än från mera fjerran belägna svenska platser. Den går nästan helt och hållet till Sundsvall och norr om Sundsvall belägna orter.

Då utskottet för öfrigt tillstyrkt tullfrihet å fläsk, andra slag, synes det vara så mycket mera oegentligt att fortfarande behålla tullen å lefvande svin.

Vi hemställa alltså,

23) att för *nötkreatur* måtte bestämmas tullfrihet;
24) att tullsatsen för *får* måtte borttagas; samt
25) att tullen å *svin* jemväl måtte borttagas.

I den här ofvan åberopade, vid sistlidet år riksdags bevillningsutskotts betänkande n:o 1 fogade reservation af Andra Kammarens utskottsledamöter, yttrades i fråga om tull å *smör:*

»Artikeln smör har numera i vårt land höjt sig till det tredje eller fjerde rummet bland landets exportartiklar; den valuta vi från utlandet indraga i liqvid för densamma uppgår till nära 30 millioner kronor. Vid

en sådan export bestämmes det inhemska priset å smör uteslutande af den utländska marknaden. Det smör, öfver hvars starka införsel man från skyddsvänligt håll före 1888 hördes klaga och som man genom den då åsatta tullen afsåg att utestänga, utgjordes hufvudsakligen af Finlands smörtillverkning, som då mest gick till Sverige. Detta smörs finaste märken utskeppades i förening med svenskt smör från svensk hamn till England, och Sverige förtjenade derpå transitofrakt och handelsvinst; de lägre märkena ingingo i den svenska konsumtionen och ökade derigenom den qvantitet vida dyrbarare eget smör vi kunde sälja till utlandet. Efter tullens införande har det finska smöret funnit vägen direkt till den engelska marknaden, der det nu i stället uppträder såsom konkurrent till vår svenska vara, under det den svenska smörexporten efter denna tid stått stilla, oaktadt vår mejerirörelses utveckling alltjemt fortgått. Med sådana förhållanden för ögonen kunna vi ej betrakta införandet af smörtullen annorlunda än som ett betänkligt missgrepp i den nationella hushållningen».

Detta yttrande eger fortfarande sin fulla tillämpning. Och då härtill kommer, att det tullskydd, man velat bereda åt de små jordbrukarne för deras tillverkning af sämre och billigare smörsorter, i verkligheten länder dem mera till skada än till gagn derigenom, att den likaledes tullskyddade, men billigare tillverkningen af konstgjordt smör eller margarin i hög grad konkurrerar med det s. k. sekundasmöret, synes alla skäl tala derför,

26) att nu gällande tull å *smör, naturligt,* måtte borttagas; samt

27) att tullen å *smör, konstgjordt,* jemväl måtte borttagas.

I öfverensstämmelse med hvad sålunda blifvit föreslaget i fråga om borttagande af tullen å konstgjordt smör eller margarin, hemställa vi,

28) att med afslag å hvad Kongl. Maj:t föreslagit angående tull å *oleomargarin,* i tulltaxan måtte å vederbörligt ställe införas en så lydande rubrik:
Oleomargarin ..... *fritt.*

Då tullen å *ister* synes rimligtvis böra följa tullen å artikeln fläsk, andra slag, hvarå utskottet tillstyrkt tullfrihet, anse vi oss böra hemställa,

29) att för *ister* måtte bestämmas tullfrihet.

Af herr *Fredholm:*

Att ingå på en närmare granskning af de skäl, som under de senare åren från olika synpunkter blifvit anförda för och mot fördelarne för jordbruket af tullskydd, bör numera kunna få anses som en öfvervunnen ståndpunkt. Till förut anförda skäl torde svårligen kunna fogas något nytt, och om detta till äfventyrs läte sig göra, kan man knappast hoppas, att ett sådant skäl i och för sig skall verka rubbande på någons förut fattade mening i frågan.

Derom torde man dock kunna vara ense, att det hufvudsakliga skäl, som föranledde införandet af tull å spanmål, var det, att spanmålsprisen vid tiden för förenämnda tulls införande voro så låga, att de enligt jordbrukarens mening icke betäckte produktionskostnaderna. Detta det hufvudsakliga skälet för åsättande af tull å spanmål kan emellertid nu sägas hafva alldeles bortfallit, då, såsom allmänt kändt är, spanmålsprisen stigit med tre eller mer än tre gånger beloppet af den tullsats, som man vid spanmålstullarnes införande ansåg vara behöflig för att bereda jordbrukaren skälig ersättning för hans arbete.

Med anledning af denna stora prisstegring å spanmålen lönar det numera ej heller mödan att tvista derom, huruvida spanmålstullen höjt prisen på befolkningens förnämsta lifsförnödenheter med hela sitt belopp, såsom af några blifvit påstådt, af andra bestridt. Orsaken till prisstegringen må vara hvilken som helst, faktum är emellertid att denna nu nått en sådan höjd, att den kroppsarbetande befolkningen endast med stor svårighet kan genom sitt arbete betäcka kostnaderna för sina oundgängligaste födoämnen. Detta betänkliga förhållande måste ur tullvännernas synpunkt vara så mycket mer beaktansvärdt, som en af dem såsom möjlig förutsatt prisstegring, enligt deras utsago, ej skulle få något att betyda för landets stora kroppsarbetande befolkning, emedan denna då skulle komma att i de rikare arbetstillfällen, som tullskyddet beredde, erhålla en ökad arbetsförtjenst, som mer än väl skulle uppväga de stegrade lefnadskostnaderna. I fullkomlig motsats härtill har den under tullskyddet vunna erfarenheten ådagalagt, ej blott att arbetsförtjensten icke ökats, utan, hvad värre är, sjelfva möjligheten till erhållande af arbetsförtjenst har på grund af den rådande arbetsbristen icke på mycket länge varit förenad med så stora svårigheter som just nu.

Det vill synas mig, som borde det för hvar och en vara uppenbart, att en betydande lättnad i de obemedlades kamp för brödfödan skulle beredas denna den öfvervägande delen af landets befolkning, om spanmålstullarne afskaffades. Derigenom skulle priset på den spanmål, som

till landet utifrån införes, kunna sänkas med det belopp, hvarmed spanmålstullen nu utgår. Beräknad efter den införsel utöfver utförseln af råg och hvete, såväl malen som omalen, som under det föregående året egt rum, skulle denna nedsättning i priset på den införda spanmålen belöpa sig till omkring sex millioner kronor. Tager man tillika i betraktande att befolkningens behof af brödsäd fylles för råg till omkring tredjedelen och för hvete till omkring hälften af hvad som deraf utifrån införes, så bör man lätt kunna förstå, hvilket betydligt inflytande på lefnadskostnadernas nedbringande spanmålstullens afskaffande skall utöfva.

Då således det från jordbrukets synpunkt hufvudsakliga skälet för åsättandet af tull å spanmål bortfallit, och då tillika lefnadskostnaderna stigit i en för samhällets obemedlade invånare oroväckande grad, på samma gång tillfällena till erhållande af arbetsförtjenst minskats; så framgår af dessa omständigheter i förening, att tullen å spanmål numera icke allenast utan skada för jordbruket kan borttagas, utan äfven att den icke utan våda för landets obemedlade befolkning kan bibehållas.

Inom utskottet har det ej lyckats bereda framgång åt en sådan uppfattning, huru obestridligt rigtig den än synes mig vara. Visserligen har utskottet föreslagit att tullen å råg och hvete samt mjöl deraf skall efter den 1 juli 1893 afskaffas, men att tullen å korn, majs, ärter och bönor i malen form deremot efter sagde dag skall återföras till sitt nuvarande belopp och å samma sädesslag i omalen form bibehållas. Enligt utskottets förslag skall tillika från den dag innevarande år, Kongl. Maj:t bestämmer, intill den 1 juli 1893 tullen å förenämnda spanmålsslag sättas till 1 krona 50 öre för 100 kilogram råg och hvete, omalen, och till 2: 50 för 100 kilogram spanmål, omalen, andra slag, samt till 2: 80 för 100 kilogram mjöl alla slag.

Att dessa utskottets förslag äro i hög grad otillfredsställande, torde för en och hvar, han må omfatta hvilken tullpolitisk mening som helst, vara påtagligt; ty förutom det ohållbara i att efter den 1 juli 1893 göra råg- och hvetemjöl tullfritt på samma gång man bibehåller en tull af 4: 30 för 100 kilogram mjöl andra slag, och att före denna dag åsätta mjöl, alla slag, en tull af 2: 80, samtidigt med att denna bestämmes till 2: 50 för vissa slag af omalen spanmål och till 1: 50 för råg och hvete, synes det mig mindre öfverensstämmande med grundlagens föreskrift om att tullen skall »utgöras intill slutet af det år, under hvars lopp den nya bevillningen af Riksdagen fastställd blifver», att i en och samma tulltaxa, nemligen 1893 års, upptaga två olika tullsatser å samma varuslag, den ena att gälla under årets förra, den andra under årets senare hälft.

Sådana som utskottets förslag, lidande af inre motsägelser och formella

brister, nu föreligga, synas de mig derför omöjligen kunna vinna Riksdagens bifall i oförändradt skick.

Ett första steg till undanrödjande af de orimligheter i sak och form, som vidlåda utskottets förslag, torde rättast böra tagas på det sätt, att under året 1893 bestämmas lika tullsatser dels för spanmål, omalen, dels ock i förhållande dertill för mjöl, alla slag. Med afseende åter på storleken af de tullsatser, som för spanmål, malen eller omalen, böra under året 1893 bestämmas, så kunna meningarna derom vara delade och äro det i sjelfva verket äfven, på sätt af utskottets olika förslag och dertill fogade reservationer framgår. Man må emellertid sätta dessa tullsatser huru man behagar, skola de dock alltid komma att utgöra ett ständigt tvisteämne mellan anhängare af och motståndare till spanmålstull. I samma mån spanmålsprisen falla, skola de förra allt kraftigare komma att yrka på tullarnes höjande, och stiga spanmålsprisen, skola de senare yrka på dessa tullars afskaffande. Genom att bibehålla tull å spanmål skall man sålunda aldrig få ett slut på den tullstrid, som under senare år med sådan häftighet pågått och som utöfvat en så menlig inverkan på vårt offentliga lif. Deremot har man anledning befara, att ju längre denna strid kommer att pågå, desto bittrare skall den blifva; ty den erfarenhet, som under detta århundrades förra hälft här i landet blifvit vunnen, utvisar otvetydigt, att ingen tull med sådan obenägenhet af befolkningen utgöres som den å spanmål. Men skulle det vara blott en tidsfråga, när spanmålstullarne skola afskaffas, då synes mig, som om man hellre borde göra detta nu än framdeles. Ingen tidpunkt torde bättre än den närvarande lämpa sig för en återgång till den tullfrihet å spanmål, som en trettioårig erfarenhet visat vara väl förenlig med både det enskilda och det allmänna bästa. På grund af de högt uppjagade spanmålsprisen skulle nemligen, på sätt förut blifvit visadt, tullen å spanmål utan skada för jordbruket kunna borttagas, men icke utan våda för den obemedlade befolkningen bibehållas. Af dessa skäl synes det mig vara icke blott ekonomiskt, utan äfven politiskt klokt att från och med den 1 januari 1893 borttaga hela tullen å spanmål såväl omalen som malen.

Mot vidtagandet af en sådan åtgärd skulle man icke utan skäl kunna framhålla vådan af att genast öfvergå från nu rådande tullskydd å spanmål till fullständig tullfrihet derå. Angeläget som det, enligt min uppfattning, är att, så vidt möjlighet förefinnes, söka förebygga alla våldsamma rubbningar i samhällslifvet, vill jag för min del visst icke ringakta vigten och betydelsen af en sådan betänklighet. Men det synes mig, som i detta fall en förmedlande öfvergång lätteligen skulle kunna åvägabringas, allenast man i tillämpliga delar följde den af utskottet omfattade

anvisning, som Kongl. Maj:t i sin proposition n:o 8 lemnat. Att man i fråga om nedsättning af tullen å spanmål under innevarande år icke kan i sin helhet instämma hvarken i hvad Kongl. Maj:t eller i hvad utskottet föreslagit — eftersom begge förslagen lida af samma bristfällighet, den nemligen att åsätta spanmål, omalen, olika tullsatser, under det att mjöl deraf, alla slag, samtidigt drager endast en — detta bör icke utgöra något hinder för, att man, med iakttagande af rättelse i påpekade oegentlighet, kan vara med om en nedsättning i tullen å spanmål, omalen och malen, från den dag innevarande år Kongl. Maj:t bestämmer till årets slut.

Ur alla synpunkter rigtigast torde då blifva att under denna tid bestämma tullen å spanmål, omalen, till hälften af det belopp, hvarmed den nu utgår eller till 1 krona 25 öre för 100 kilogram. Lägger man härefter till grund för bestämmandet af mjöltullen samma för qvarnegarne gynsamma beräkning, som bevillningsutskottet vid 1888 års riksdag använde, så skulle tullen å mjöl alla slag blifva 2 kronor 50 öre för 100 kilogram. Genom bestämmandet af denna tull å mjöl skulle det höga tullskydd, som qvarnindustrien nu åtnjuter, under öfvergångstiden icke komma att minskas och derjemte blifva betydligt högre än det, som föregående års bevillningsutskott ansåg skäligt, då det föreslog en spanmålstull af 1 krona 50 öre och en mjöltull af 2 kronor 50 öre.

På grund af nu anförda skäl kan jag icke biträda, hvad utskottet i föreliggande betänkande föreslagit, utan får, på samma gång jag till alla delar biträder hvad som i den af herr J. Johansson m. fl. afgifna reservation blifvit föreslaget i punkterna 16, 20, 23—29, hemställa att Riksdagen behagade besluta,

a) att spanmål, omalen och malen, från den 1 januari 1893 göres tullfri;

b) att för tiden till innevarande års slut tullen å spanmål, omalen, nedsättes till 1 krona 25 öre för 100 kilogram och för mjöl, alla slag, till 2 kronor 50 öre för 100 kilogram.

Stockholm, Ivar Hæggströms boktryckeri, 1892.

N:o 3.

Ank. till Riksd. kansli den 10 mars 1892, kl. 5 e. m.

Memorial, i anledning af kamrarnes skiljaktiga beslut rörande åtskilliga punkter af bevillningsutskottets betänkande n:o 2, angående vissa delar af tullbevillningen.

Vid behandlingen af utskottets betänkande n:o 2, angående vissa delar af tullbevillningen, hafva Riksdagens kamrar, enligt utskottet tillhandakomna protokollsutdrag, stannat i olika beslut i afseende å de punkter, hvilka här nedan omförmälas.

1:o.

I 1:sta punkten hade utskottet hemstält, att Kongl. Maj:ts till Riksdagen aflåtna proposition n:o 8 måtte på det sätt bifallas:

a) *att* den enligt tulltaxan af den 16 oktober 1891 bestämda tullsats för *spanmål, omalen, råg* och *hvete,* måtte för tiden till innevarande års slut nedsättas till 1 krona 50 öre per 100 kilogram;

b) *att* den enligt samma tulltaxa för *spanmål, malen, mjöl och gryn, alla slag,* bestämda tullsats måtte för nyssnämnda tid nedsättas till 2 kronor 80 öre per 100 kilogram;

c) *att* beloppet af den *tullrestitution,* som jemlikt § 9 mom. 1 i tulltaxeunderrättelserna medgifves vid utförsel af *bröd,* måtte, likaledes för tiden till innevarande års slut, nedsättas till 2,5 öre per kilogram; samt

d) *att* den förändrade tullsatsen å mjöl och gryn äfvensom nedsättningen i tullrestitutionen för bröd skulle tillämpas från och med den dag, då den nedsatta tullen å omalen råg och hvete trädde i kraft.

Denna utskottets hemställan har Första Kammaren bifallit, dock med den ändring *dels* att i mom. b) orden »och gryn» uteslutits *dels ock* att i mom. d) likaledes orden »och gryn» uteslutits samt orden »från och med den dag, då» utbytts mot orden »från det att en månad förflutit, sedan.» Andra Kammaren deremot har, med bifall i öfrigt till hvad utskottet hemstält, beslutit, att beloppen 1 krona 50 öre, 2 kronor 80 öre och 2,5 öre skola utbytas mot respektive 1 krona 25 öre, 2 kronor 50 öre och 2,3 öre.

För frågans afgörande genom gemensam omröstning jemlikt 71 § regeringsformen och 65 § riksdagsordningen får utskottet föreslå följande voteringsproposition:

»Den som, i likhet med Första Kammaren, vill, att Kongl. Maj:ts till Riksdagen aflåtna proposition n:o 8 må på det sätt bifallas:

att den enligt tulltaxan af den 16 oktober 1891 bestämda tullsats för *spanmål, omalen, råg och hvete,* må för tiden till innevarande års slut nedsättas till 1 krona 50 öre per 100 kilogram;

att den enligt samma tulltaxa för *spanmål, malen, mjöl, alla slag,* bestämda tullsats må för nyssnämnda tid nedsättas till 2 kronor 80 öre per 100 kilogram;

att beloppet af den *tullrestitution,* som jemlikt § 9 mom. 1 i tulltaxeunderrättelserna medgifves vid utförsel af *bröd,* må, likaledes för tiden till innevarande års slut, nedsättas till 2,5 öre per kilogram; samt

att den förändrade tullsatsen å mjöl äfvensom nedsättningen i tullrestitutionen för bröd skall tillämpas från det att en månad förflutit, sedan den nedsatta tullen å omalen råg och hvete trädt i kraft;

röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit att på det sätt bifalla Kongl. Maj:ts förenämnda proposition:

att den enligt tulltaxan af den 16 oktober 1891 bestämda tullsats för *spanmål, omalen, råg och hvete,* må för tiden till innevarande års slut nedsättas till 1 krona 25 öre per 100 kilogram;

att den enligt samma tulltaxa för *spanmål, malen, mjöl och gryn, alla slag,* bestämda tullsats må för nyssnämnda tid nedsättas till 2 kronor 50 öre per 100 kilogram;

att beloppet af den *tullrestitution,* som jemlikt § 9 mom. 1 i tulltaxeunderrättelserna medgifves vid utförsel af *bröd,* må, likaledes för tiden till innevarande års slut, nedsättas till 2,3 öre per kilogram; samt

att den förändrade tullsatsen å mjöl och gryn äfvensom nedsättningen i tullrestitutionen för bröd skall tillämpas från och med den dag, då den nedsatta tullen å omalen råg och hvete träder i kraft.»

2:o.

Vid behandling i ett sammanhang af 2:dra och 3:dje punkterna i utskottets betänkande, hvilka punkter afse bestämmandet af tullen å *spanmål, omalen, råg och hvete,* för nästkommande år, har Första Kammaren, med afslag å utskottets hemställan i 3:dje punkten, beslutit, att å spanmål, omalen, råg och hvete, skall för tiden till den 1 juli 1893 sättas en tull af 1 krona 50 öre samt för tiden från och med den 1 juli till årets slut en tull af 2 kronor 50 öre, allt per 100 kilogram. Andra Kammaren har deremot bifallit en vid dessa punkter afgifven reservation, enligt hvilken tullsatsen skulle för hela året bestämmas till 1 krona 25 öre för 100 kilogram.

För frågans afgörande genom gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att å spanmål, omalen, råg och hvete, skall för tiden till den 1 juli 1893 sättas en tull af 1 krona 50 öre samt för tiden från och med den 1 juli till årets slut en tull af 2 kronor 50 öre, allt per 100 kilogram, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, lika med Andra Kammaren, beslutit, att å spanmål, omalen, råg och hvete, skall för hela året 1893 sättas en tull af 1 krona 25 öre per 100 kilogram.»

3:o.

Utskottet hemstälde i 7:de punkten, att för *spanmål, omalen, korn, majs, ärter och bönor*, måtte, i enlighet med Kongl. Maj:ts förslag, bestämmas en tull af 2 kronor 50 öre för 100 kilogram.

Denna utskottets hemställan har bifallits af Första Kammaren, hvaremot Andra Kammaren beslutit tullsatsens bestämmande till 1 krona 25 öre för 100 kilogram.

För frågans afgörande genom gemensam omröstning får utskottet föreslå följande voteringsproposition:

»Den, som bifaller Kongl. Maj:ts af Första Kammaren godkända förslag, att för spanmål, omalen, korn, majs, ärter och bönor, måtte bestämmas en tull af 2 kronor 50 öre för 100 kilogram, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit, att tullen för spanmål, omalen, korn, majs, ärter och bönor, skall utgå med 1 krona 25 öre för 100 kilogram.»

4:o.

Under 6:te punkten hemstälde utskottet, att för *spanmål, omalen, hafre och vicker,* måtte stadgas tullfrihet.

Hvad utskottet sålunda hemstält har Andra Kammaren bifallit, hvaremot Första Kammaren, med afslag å utskottets hemställan, bifallit en uti vid denna punkt afgifven reservation gjord framställning derom, att å spanmål, omalen, hafre och vicker, måtte, i enlighet med hvad Kongl. Maj:t föreslagit, sättas en tull af 1 krona för 100 kilogram.

För frågans afgörande genom gemensam omröstning får utskottet föreslå följande voteringsproposition:

»Den, som vill att, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit och Första Kammaren beslutit, å spanmål, omalen, hafre och vicker sättes en tull af 1 krona för 100 kilogram, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit tullfrihet för spanmål, omalen, hafre och vicker.»

5:o.

I 9:de punkten hade utskottet hemstält, att för *spanmål, omalen, andra slag, ej specificerade*, måtte, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, bestämmas en tullsats af 2 kronor 50 öre för 100 kilogram.

Denna hemställan har Första Kammaren bifallit. Andra Kammaren deremot har bifallit en vid punkten afgifven reservation, enligt hvilken tullsatsen skulle bestämmas till 1 krona 25 öre för 100 kilogram.

För frågans afgörande genom gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som bifaller Kongl. Maj:ts af Första Kammaren godkända förslag, att å spanmål, omalen, andra slag, ej specificerade, sättes en tull af 2 kronor 50 öre för 100 kilogram, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, lika med Andra Kammaren, bestämt tullsatsen för ifrågavarande artikel till 1 krona 25 öre för 100 kilogram.»

6:o.

Vid behandling af 4:de, 5:te och 10:de punkterna, deri utskottet gjort hemställanden beträffande tullen å *spanmål, malen,* för nästkommande år, har Första Kammaren, med afslag å hvad utskottet i 5:te punkten hemstält, beslutit, att å spanmål, malen, mjöl och gryn, alla slag, skall för tiden från och med den 1 januari 1893 till den 1 juli samma år sättas en tull af 2 kronor 80 öre; att å spanmål, malen, mjöl och gryn af råg och hvete, skall för tiden från och med den 1 juli 1893 till årets slut sättas en tull af 4 kronor 30 öre; samt att under sistnämnda tid tullen å spanmål, malen, mjöl och gryn af andra slag än råg och hvete, skall utgå med likaledes 4 kronor 30 öre, allt per 100 kilogram. Andra Kammaren deremot har bifallit en vid ifrågavarande punkter afgifven reservation, enligt hvilken tullsatsen för spanmål, malen, mjöl och gryn, alla slag, skulle för hela året 1893 bestämmas till 2 kronor 50 öre för 100 kilogram.

För frågans afgörande genom gemensam omröstning får utskottet föreslå följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att å spanmål, malen, mjöl och gryn, alla slag, skall för tiden från och med den 1 januari 1893 till den 1 juli samma år sättas en tull af 2 kronor 80 öre samt för tiden från och med den 1 juli till årets slut en tull af 4 kronor 30 öre, allt per 100 kilogram, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, lika med Andra Kammaren, beslutit, att å spanmål, malen, mjöl och gryn, alla slag, skall för hela året 1893 sättas en tull af 2 kronor 50 öre per 100 kilogram.»

7:o.

Under 8:de punkten hade utskottet hemstält, att *malt, äfven krossadt,* måtte åsättas den af Kongl. Maj:t föreslagna tullsats, 3 kronor per 100 kilogram.

Hvad utskottet sålunda hemstält har bifallits af Första Kammaren. Andra Kammaren deremot har, med bifall till en vid punkten afgifven reservation, beslutit tullsatsens bestämmande till 1 krona 50 öre per 100 kilogram.

För frågans afgörande genom gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som bifaller Kongl. Maj:ts af Första Kammaren godkända förslag, att malt, äfven krossadt, åsättes en tull af 3 kronor per 100 kilogram, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, bestämt tullsatsen för ifrågavarande artikel till 1 krona 50 öre pr 100 kilogram.»

8:o.

I fråga om dels tullsatsen för *bröd* och dels beloppet af den tullrestitution, som vid utförsel af dylik vara skall medgifvas, beträffande hvilka frågor utskottet afgifvit yttrande under punkterna 11, 12 och 13, har Första Kammaren, med bifall till hvad utskottet i 11:te punkten föreslagit, men med afslag å utskottets hemställan i 12:te punkten, beslutit, att å bröd, andra slag, skall för tiden till den 1 juli 1893 sättas en tull af 2,8 öre per kilogram och att för bröd, andra slag, som införes från och med den 1 juli 1893 skall bestämmas den af Kongl. Maj:t föreslagna tullsats af 4,3 öre för 1 kilogram, äfvensom att för bröd, andra slag, som, tillverkadt inrikes af utländskt råämne, före den 1 juli 1893 utföres, skall under de vilkor i öfrigt, som i 9 § 1 mom. tulltaxeunderrättelserna stadgas, restitutionsvis af tullmedlen utbetalas 2,5 öre per kilogram, samt att för bröd, andra slag, som, tillverkadt inrikes af utländskt råämne, efter den 1 juli 1893 utföres, skall, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, restitutionsvis af tullmedlen utbetalas 4 öre per kilogram. Andra Kammaren deremot har beslutit, att tullen för bröd, andra slag, skall under hela året 1893 utgå med 2,5 öre per kilogram, samt att för bröd, andra slag, som tillverkats inrikes af utländskt råämne och

under år 1893 utföres, skall under de vilkor i öfrigt, som i 9 § 1 mom. tulltaxeunderrättelserna stadgas, restitutionsvis af tullmedlen utbetalas 2,3 öre per kilogram.

För dessa frågors afgörande genom gemensam omröstning får utskottet föreslå följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill att å bröd, andra slag, skall för tiden till den 1 juli 1893 sättas en tull af 2,8 öre samt för tiden från och med den 1 juli till årets slut en tull af 4,3 öre, allt per kilogram, äfvensom att för bröd, andra slag, som tillverkats inrikes af utländskt råämne och under år 1893 utföres, skall, under de vilkor i öfrigt som i 9 § 1 mom. tulltaxeunderrättelserna stadgas, restitutionsvis af tullmedlen utbetalas, derest utförseln skett före den 1 juli, 2,5 öre och derest utförseln skett senare, 4 öre, allt per kilogram, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, lika med Andra Kammaren, beslutit, att tullen för bröd, andra slag, skall under hela året 1893 utgå med 2,5 öre per kilogram, samt att för bröd, andra slag, som tillverkats inrikes af utländskt råämne och under nämnda år utföres, skall, under de vilkor i öfrigt, som i 9 § 1 mom. tulltaxeunderrättelserna stadgas, restitutionsvis af tullmedlen utbetalas 2,3 öre per kilogram.»

9:o.

I 14:de punkten hade utskottet hemstält, att för *ris, oskaladt, eller paddy* måtte stadgas den af Kongl. Maj:t föreslagna tullsats, 2 kronor 50 öre per 100 kilogram.

Första Kammaren har bifallit denna hemställan, men Andra Kammaren har, med bifall till en vid punkten afgifven reservation, bestämt tullsatsen till 1 krona 25 öre per 100 kilogram.

För frågans afgörande genom gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som bifaller Kongl. Maj:ts af Första Kammaren godkända förslag, att ris, oskaladt, eller paddy åsättes en tull af 2 kronor 50 öre per 100 kilogram, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, lika med Andra Kammaren, bestämt tullsatsen för ifrågavarande artikel till 1 krona 25 öre per 100 kilogram.»

10:o.

Under 15:de punkten hemstälde utskottet, att tullen å *gryn, ris-, och rismjöl* måtte bestämmas, i enlighet med Kongl. Maj:ts förslag, till 4 kronor 30 öre per 100 kilogram.

Utskottets hemställan har bifallits af Första Kammaren. Andra Kammaren deremot har bifallit en vid punkten afgifven reservation, enligt hvilken tullsatsen skulle bestämmas till 2 kronor 50 öre för 100 kilogram.

För frågans afgörande genom gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som bifaller Kongl. Maj:ts af Första Kammaren godkända förslag, att å gryn, ris-, och rismjöl skall sättas en tull af 4 kronor 30 öre per 100 kilogram, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, bestämt tullen å gryn, ris-, och rismjöl till 2 kronor 50 öre för 100 kilogram.»

11:o.

Under 16:de punkten, hvari afhandlades artikeln *kli,* hade utskottet hemstält: a) *att* tullen å nämnda artikel måtte, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, bibehållas vid 30 öre per 100 kilogram; samt b) *att* friherre von Schwerins motion, för så vidt den afsåge tiden före nästkommande års ingång, icke måtte föranleda någon Riksdagens åtgärd.

Hvad utskottet sålunda hemstält, har Första Kammaren bifallit, under det Andra Kammaren deremot bifallit en vid punkten afgifven reservation, deri hemstälts: a) *att* för ifrågavarande artikel måtte bestämmas tullfrihet; samt b) *att* Riksdagen måtte i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, att tullen å kli måtte för tiden till innevarande års slut upphäfvas.

Då Första Kammaren sålunda beslutit, att friherre von Schwerins motion, för så vidt den afser tiden före nästkommande års ingång, icke skall föranleda någon Riksdagens åtgärd, anser utskottet frågan om aflåtande, på sätt Andra Kammaren beslutit, af en skrifvelse i ämnet till Kongl. Maj:t, hafva förfallit; hvilket utskottet härmed får för Riksdagen

anmäla.

Beträffande tullsatsen för nästkommande år får utskottet för frågans afgörande genom gemensam omröstning, föreslå följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att tullen å kli bibehålles vid 30 öre per 100 kilogram, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit, att ifrågavarande artikel skall vara tullfri.»

12:o.

I 17:de punkten, deri afhandlades artikeln *potates, äfven krossad eller rifven,* hade utskottet hemstält: a) *att* för ifrågavarande artikel måtte bestämmas tullfrihet; samt b) *att* Riksdagen måtte i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, att tullen å samma artikel måtte för tiden till innevarande års slut upphäfvas.

Denna hemställan har Andra Kammaren bifallit, hvaremot Första Kammaren *dels,* beträffande mom. a), med afslag å utskottets hemställan, bifallit en vid ifrågavarande punkt afgifven reservation, för så vidt deri hemstälts, att å potates, äfven krossad eller rifven, måtte, i enlighet med hvad af Kongl. Maj:t föreslagits, bestämmas en tull af 50 öre per 100 kilogram, och *dels* afslagit utskottets hemställan i mom. b).

Sedan kamrarne sålunda stannat i olika beslut beträffande utskottets hemställan i mom. b) om skrifvelse till Kongl. Maj:t, anser utskottet denna fråga hafva förfallit; hvilket utskottet härmed får för Riksdagen

anmäla.

Beträffande tullsatsen för nästkommande år får utskottet för frågans afgörande genom gemensam omröstning föreslå följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att potates, äfven krossad eller rifven, skall draga en tull af 50 öre per 100 kilogram, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit, att ifrågavarande artikel skall vara tullfri.»

13:o.

I 18:de punkten hade utskottet hemstält, att för *rötter, ej specificerade, ätbara,* måtte bibehållas tullfrihet.

Denna hemställan har Andra Kammaren bifallit. Första Kammaren deremot har, med afslag å utskottets hemställan, bifallit den i en vid punkten afgifven reservation gjorda framställning, att å ifrågavarande artikel måtte, i likhet med hvad Kongl. Maj:t föreslagit, sättas en tull af 50 öre för 100 kilogram.

För frågans afgörande genom gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att å rötter, ej specificerade, ätbara, sättes en tull af 50 öre per 100 kilogram, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit, att tullfrihet skall bibehållas för ifrågavarande artikel.»

14:o.

I 20:de punkten hade utskottet hemstält, att tullsatsen å *kött, andra slag, ej specificerade,* måtte, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, bibehållas vid gällande belopp, 7 öre per kilogram.

Utskottets hemställan har bifallits af Första Kammaren, men Andra Kammaren har, med afslag å denna hemställan, bifallit den i en vid ifrågavarande punkt afgifven reservation gjorda framställning, att för ifrågavarande artikel måtte bestämmas tullfrihet.

För frågans afgörande genom gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att tullen å kött, andra slag, ej specificerade, skall bibehållas vid gällande belopp, 7 öre pr kilogram, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, lika med Andra Kammaren, beslutit, att ifrågavarande artikel skall vara tullfri.»

15:o.

I 22:dra punkten hade utskottet hemstält: a) att Riksdagen måtte besluta tullfrihet för *fläsk, andra slag;* samt b) *att* Riksdagen måtte i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, att tullen å ifrågavarande artikel måtte för tiden till innevarande års slut upphäfvas.

Denna hemställan har Andra Kammaren bifallit. Första Kammaren deremot har *dels,* beträffande mom. a), med afslag å utskottets hemställan, bifallit Kongl. Maj:ts i ämnet gjorda framställning, deri tullsatsen föreslagits till 10 öre per kilogram, och *dels* afslagit utskottets hemställan i mom. b.)

Sedan kamrarne sålunda stannat i olika beslut beträffande utskottets hemställan i mom. b) om skrifvelse till Kongl. Maj:t, anser utskottet denna fråga hafva förfallit; hvilket utskottet härmed får för Riksdagen

anmäla.

Beträffande tullsatsen för nästkommande år får utskottet för frågans afgörande genom gemensam omröstning föreslå följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att fläsk, andra slag, skall draga en tull af 10 öre per kilogram, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit, att ifrågavarande artikel skall vara tullfri.»

16:o.

Under 23:dje punkten hade utskottet hemstält, att tullen å *nötkreatur* måtte, i enlighet med Kongl. Maj:ts förslag, bibehållas vid 10 kronor per stycke.

Denna hemställan har bifallits af Första Kammaren. Andra Kammaren deremot har bifallit en vid ifrågavarande punkt afgifven reservation, enligt hvilken för nötkreatur skulle bestämmas tullfrihet.

För frågans afgörande genom gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringspropostion:

»Den, som, lika med Första Kammaren, vill, att tullen å nötkreatur bibehålles vid 10 kronor per stycke, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, lika med Andra Kammaren, beslutit tullfrihet för nötkreatur.»

17:o.

Under 24:de punkten hade utskottet hemstält, att tullsatsen för *får* måtte, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, bibehållas vid 1 krona per stycke.

Hvad utskottet sålunda hemstält har Första Kammaren bifallit, hvaremot Andra Kammaren bifallit den i en vid ifrågavarande punkt afgifven reservation gjorda framställning, att tullsatsen för får måtte borttagas.

För frågans afgörande genom gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att tullen å får bibehålles vid 1 krona per stycke, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, lika med Andra Kammaren, beslutit tullfrihet för får.»

18:o.

Under 25:te punkten hade utskottet hemstält, att, i enlighet med Kongl. Maj:ts förslag, tullen å *svin* måtte sättas till samma belopp som för närvarande, 15 öre per kilogram.

Denna utskottets hemställan har Första Kammaren bifallit. Andra Kammaren deremot har bifallit den i en vid ifrågavarande punkt afgifven reservation gjorda hemställan, att tullen å svin måtte borttagas.

För frågans afgörande genom gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att tullen å svin sättes till samma belopp som för närvarande, 15 öre per kilogram, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit tullfrihet för svin.»

19:o.

I 26:te punkten hemstälde utskottet, att, i öfverensstämmelse med Kongl. Maj:ts förslag, tullen å *smör, naturligt,* måtte bibehållas vid 20 öre per kilogram.

Denna hemställan har Första Kammaren bifallit, hvaremot Andra Kammaren bifallit den i en vid punkten afgifven reservation gjorda framställning, att nu gällande tull å ifrågavarande artikel måtte borttagas.

För frågans afgörande genom gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att tullen å smör, naturligt, bibehålles vid 20 öre per kilogram, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, lika med Andra Kammaren, beslutit, att nu gällande tull å ifrågavarande artikel skall borttagas.»

20:o.

I 27:de punkten hemstälde utskottet, att tullsatsen för *smör, konstgjordt,* måtte, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, bestämmas till samma belopp som det nu gällande, 20 öre per kilogram.

Denna hemställan har bifallits af Första Kammaren. Andra Kammaren deremot har bifallit den i en vid punkten afgifven reservation gjorda framställning, att tullen å ifrågavarande artikel måtte borttagas.

För frågans afgörande genom gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som i likhet med Första Kammaren, vill, att tullsatsen för smör, konstgjordt, skall, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, bestämmas till samma belopp som det nu gällande, 20 öre per kilogram, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, lika med Andra Kammaren, beslutit, att tullen å ifrågavarande artikel skall borttagas.

21:o.

I 28:de punkten hade utskottet hemstält, att, i enlighet med hvad Kongl. Maj:t föreslagit, i tulltaxan måtte å vederbörligt ställe införas en så lydande rubrik:

»Oleomargarin — 1 kilogram 20 öre.»

Denna hemställan har bifallits af Första Kammaren. Andra Kammaren deremot har bifallit den i en vid punkten afgifven reservation gjorda framställning, att, med afslag å hvad Kongl. Maj:t föreslagit angående tull å ifrågavarande artikel, i tulltaxan måtte å vederbörligt ställe införas en så lydande rubrik:

»Oleomargarin — fritt.»

För frågans afgörande genom gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att, i enlighet med hvad Kongl. Maj:t föreslagit, i tulltaxan å vederbörligt ställe införes en så lydande rubrik:

»Oleomargarin — 1 kilogram 20 öre,» röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, lika med Andra Kammaren, beslutit att, med afslag å hvad Kongl. Maj:t föreslagit angående tull å ifrågavarande artikel, i tulltaxan skall å vederbörligt ställe införas en så lydande rubrik:

»Oleomargarin — fritt.»

22:o.

I 29:de punkten hemstälde utskottet, att, i enlighet med Kongl. Maj:ts förslag, gällande tullsats för *ister*, 20 öre per kilogram, måtte bibehållas oförändrad.

Denna hemställan har Första Kammaren bifallit, hvaremot Andra Kammaren bifallit den i en vid punkten afgifven reservation gjorda framställning, att för ifrågavarande artikel måtte bestämmas tullfrihet.

För frågans afgörande genom gemensam omröstning, föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att, i enlighet med Kongl. Maj:ts förslag, gällande tullsats för ister, 20 öre per kilogram, bibehålles oförändrad, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, lika med Andra Kammaren, beslutit, att ifrågavarande artikel skall vara tullfri.»

Stockholm den 10 mars 1892.

På utskottets vägnar:

F. BARNEKOW.

Stockholm, Associations-Boktryckeriet, 1892.

N:o 4.

Ank. till Riksd. kansli den 2 april 1892, kl. 3 e. m.

Betänkande, i anledning af dels Kongl. Maj:ts proposition n:o 4 om ändring i förordningen den 14 september 1883 angående bevillning af fast egendom samt af inkomst, dels ock två inom Andra Kammaren väckta motioner, n:o 149 af herr A. Svenson i Edum om antagande af vissa bestämmelser rörande bevillning af jordbruksfastighet samt n:o 168 af herr J. Bratt m. fl. om ändring i förenämnda förordning.

Kongl. Maj:t har, i sammanhang med till Riksdagen aflåtna propositioner angående afskrifning af de å viss jord hvilande grundskatter m. m. samt angående ändring i lagen om lindring i rustnings- och roteringsbesvären den 5 juni 1885, uti proposition n:o 4, hvilken blifvit till utskottet hänvisad, föreslagit Riksdagen att, under förutsättning att först omförmälda propositioner vinna Riksdagens bifall, besluta:

att § 1 i förordningen den 14 september 1883 angående bevillning af fast egendom samt af inkomst samt § 17 i den vid samma förordning fogade instruktionen för taxeringsmyndigheterna skola erhålla följande förändrade lydelse:

§ 1 i nämnda förordning.

För all inom riket belägen *fast egendom*, hvartill ock räknas *frälseränta*, skall, med de undantag, som i § 4 upptagas, bevillning utgöras efter fastighetens uppskattade värde.

Denna bevillning utgår:

a) för *jordbruksfastighet* med sex öre för hvarje fulla etthundra kronor samt

b) för *all annan fastighet* och *frälseränta* med fem öre för hvarje fulla etthundra kronor af uppskattningsvärdet.

§ 17 i instruktionen.

Vid tillämpning af § 11 mom. 1 i bevillningsförordningen, angående befrielse från eller lindring i bevillning för inkomst af kapital eller arbete, skola så väl den behållna afkomsten utaf skattskyldig tillhörande fast egendom som ock inkomsten af sådan särskildt beskattad rörelse, som drifves i bolag eller idkas å annan ort än den, der den skattskyldige är mantalsskrifven, tagas i beräkning vid bestämmandet af hans sammanräknade årsinkomster, hvarvid i fråga om fast egendom iakttages, att inkomst af jordbruksfastighet beräknas till 6 procent och inkomst af annan fastighet till 5 procent af taxeringsvärdet. Om sålunda skattskyldig finnes i sin mantalsskrifningsort hafva t. ex. 450 kronors inkomst af kapital eller arbete samt tillika eger stadsfastighet, taxerad till 2,000 kronor och hvilken alltså bör upptagas till 100 kronors afkomst, så att hans sammanräknade årsinkomst uppgår till 550 kronor, får väl enligt föreskriften i det ifrågavarande momentet, jemfördt med hvad ofvan sagts, sådan skattskyldig tillgodonjuta fullständig eftergift af bevillning å förstnämnda 450 kronor; hvaremot, derest den skattskyldige har 1,100 kronors inkomst af kapital eller arbete, 400 kronors inkomst af aktier samt derjemte eger jordbruksfastighet till ett taxeringsvärde af 5,000 kronor med 300 kronors deraf beräknad afkomst och således i sammanräknade årsinkomster åtnjuter tillhopa 1,800 kronor, bevillning kommer att, utan medgifvande af något afdrag, honom påföras för hans först berörda inkomst af 1,100 kronor o. s. v.

Uti en inom Andra Kammaren väckt motion n:o 149, hvilken likaledes blifvit till utskottet hänvisad, har herr A. Svenson i Edum, jemte det han i motionen framstält förslag om införande i gällande bevillningsförordning af bestämmelse att vid taxeringsvärdes åsättande å jordbruksfastighet afseende skall fästas hufvudsakligast vid fastighetens afkastningsförmåga, tillika, med anledning af Kongl. Maj:ts propositioner om ändringar i kommunallagarne och bevillningsförordningen, anfört, hurusom det åsyftade målet, jordbruksfastighetsbevillningens höjande utan rubbning i den nu gällande bevillningsgrunden, kunde nås på ett vida enklare sätt än genom de af Kongl. Maj:t förslagna ändringarne, nemligen genom antagande af olika benämningar å bevillningen af jordbruksfastighet såsom t. ex. all-

män, grundskatte- och tilläggs- eller tillfällig; och har motionären med anledning häraf hemstält, att, i händelse Riksdagen beslutar höja bevillningen för jordbruksfastighet, olika benämningar på den hittills gällande och på den förhöjda må antagas.

Herrar John Bratt, Richard Berg, Christian Lovén, Elis Nilson, Axel Ryding, E. A. Edelstam, Gustaf Svanberg, friherre G. Peyron, C. Gethe, Carl Palm, M. Alsterlund, G. Thestrup, G. W. Skytte och C. F. Winkrans hafva, i sammanhang med motioner om antagande af grunder för ny härordning m. m. och af ny värnpligtslag, uti en inom Andra Kammaren väckt motion n:o 168, jemte hemställan om vilkorligt bifall till hvad Kongl. Maj:t i aflåten proposition n:o 5 föreslagit rörande upphörande af de enligt gällande förordning angående bevillningsafgifter för särskilda förmåner och rättigheter utgående bevillningsafgifter af frälseegendomar och lotshemman, föreslagit, att, för den händelse Riksdagen bifaller nyssberörda motioner angående ny härordning och ny värnpligtslag, Riksdagen för sin del beslutar, hvad Kongl. Maj:t i propositionen n:o 4 föreslagit angående ändring i förordningen den 14 september 1883 angående bevillning af fast egendom samt af inkomst.

Af det utdrag af protokollet öfver finansärenden för den 13 januari 1892, hvilket finnes bilagdt Kongl. Maj:ts ofvanberörda propositioner, inhemtas, att herr statsrådet och chefen för finansdepartementet, såsom föredragande, anfört särskildt rörande ifrågavarande förslag:

»Såsom kändt utgår för närvarande bevillningen af fast egendom för jordbruksfastighet med 3 öre för hvarje fulla 100 kronor samt för annan fastighet med 5 öre för hvarje fulla 100 kronor af taxeringsvärdet. Att den undantagsställning, jordbruksfastigheten sålunda hittills intagit, borde upphöra i sammanhang med grundskatternas samt rustnings- och roteringsbesvärens afskrifning, och nämnda slag af fastighet följaktligen åsättas bevillning efter de för all annan fastighet gällande grunder, uttalades af Riksdagen i underdånig skrifvelse af den 24 maj 1873 och har derefter alltid ansetts som en gifven följd af afskrifningen.

I sammanhang härmed bör jag fästa uppmärksamheten på en i vår bevillningslagstiftning förefintlig brist, som redan af skattereglerings komitén påpekades. Denna komité erinrade, att det icke finge förbises, att vid sidan af jordens alstrande förmåga förefunnes vid en ordnad jordbruksrörelse åtskilliga andra beskattningsbara faktorer, såsom dels det för rörelsens drifvande erforderliga, i inventarier och kreatursstock nedlagda eller eljest använda kapital, dels ock produkten af jordbrukarens personliga arbete samt

de af honom i hans egenskap af jordegare eller arrendator åtnjutna, sällan i penningevärde uttryckta och derföre vanligen förbisedda förmåner af allehanda slag. Enär vid uppskattning af öfriga samhällsklassers inkomster tillbörligt afseende städse fästs vid dessa och liknande förhållanden, ansåg komitén desamma ej heller böra förbises vid jordbruksnäringens beskattning och föreslog derföre utan meningsskiljaktighet bestämmelser, enligt hvilka det belopp, hvarmed en egendoms afkastning möjligen öfversköte hvad som redan genom fastighetsbevillning blifvit beskattadt, skulle komma att träffas med inkomstbevillning. Då komiténs förslag den 8 januari 1883 inför Kongl. Maj:t anmäldes, framhöll jemväl dåvarande departementschefen såsom en väsentlig brist i lagstiftningen, att man, då man beskattat jordbruksfastigheten, ansett sig på samma gång beskatta sjelfva jordbruksrörelsen, dervid förbiseende, att denna rörelse eller näring för sitt bedrifvande förutsatte icke blott sjelfva fastigheten, utan ett visst driftkapital i inventarier, kreatur m. m. och ett betydligt tillskott af arbete. Kapitalet och arbetet medverkade således uppenbarligen till den inkomst, jordbruksrörelsen lemnade, och då inkomst af kapital och arbete eljest beskattades, borde ju icke heller rimligtvis inkomsten af det i jordbruksrörelsen nedlagda kapitalet och arbetet lemnas obeskattad. Skattereglerings komiténs förslag åsyftade emellertid att låta taxeringsmyndigheterna uppskatta den inkomst, jordbruksrörelsen lemnade utöfver hvad som kunde anses beskattadt genom fastighetsbevillningen, och att låta denna uppskattning ske hufvudsakligen på samma sätt, som eljest iakttoges vid beräkning af den inkomst, som af annan rörelse eller näring härflöte. Detta förfarande vore visserligen ur teoretisk synpunkt rigtigt, men å andra sidan hade komiténs ordförande i afgifven reservation, likasom kammarrätten och flertalet länsstyrelser i sina öfver förslaget afgifna yttranden, påpekat, huru de svårtillämpliga bestämmelserna i komiténs förslag säkerligen skulle leda till ett resultat i finansielt afseende, som gjorde hela vinsten af det nya skatteföremålets upptagande i lagstiftningen i de flesta fall temligen betydelselös. Lika med de hörda myndigheterna ansåge derföre departementschefen, att frågan om särskild inkomstbevillning af jordbruksrörelsen för det dåvarande icke kunde på ett praktiskt sätt lösas på annan väg än den af komiténs ordförande angifna, eller genom att ställa beskattningen af jordbruksrörelsen i ett fixt lagbestämdt förhållande till jordbruksfastighetens taxeringsvärde. Komitéordförandens förslag innebure nemligen, att bevillningen för jordbruksfastighet, deri inbegrepes jemväl bevillningen för jordbruksrörelsen, skulle utgå med 6 öre för hvarje 100 kronor af fastighetens taxeringsvärde. I hufvudsak biträdande detta förslag, ansåge dock departementschefen, att åt den tanke, hvarpå förslaget hvilade, borde i lagstiftningen gifvas ett något

förändradt uttryck. Då jordbruksfastighetens likställighet med annan fastighet uti bevillningsafseende städse stälts i samband med en afskrifning af de på den förra fastigheten hvilande särskilda skatter, och då åstadkommandet af en dylik likställighet synts ur flera synpunkter önskvärdt, ansåge departementschefen det ej vara lämpligt, att åt bevillningsförordningen gåfves ett utseende, som skulle jordbruksfastighet genom att derför erlägga 6 öre för hvarje 100 kronor af taxeringsvärdet blifva högre beskattad än annan fastighet, för hvilken utgjordes endast 5 öre. Derjemte ansåge departementschefen det vara af vigt, att det nya begreppet om inkomstbevillning för jordbruksrörelse blefve uttryckligen inrymdt i bevillningsförordningen, och hemstälde derföre, att, med lika bevillning för all fastighet, nemligen 5 öre för hvarje 100 kronor af taxeringsvärdet, den inkomst och förmån af jordbruksrörelse å egen eller annans mark, som förvärfvades medelst det i rörelsen nedlagda arbete och dervid använda inventarier, skulle i förordningen upptagas under hufvudrubriken inkomst af arbete såsom särskildt skatteföremål och tillika stadgas, att dylik inkomst och förmån skulle upptagas till ett belopp, som motsvarade en för hundra af fastighetens taxeringsvärde. Å det sålunda beräknade inkomstbeloppet skulle naturligtvis utgöras vanlig inkomstbevillning, hvilken sålunda i hvarje fall komme att utgå med 1 öre för 100 kronor af fastighetens taxeringsvärde. I enlighet med de af departementschefen sålunda uttalade åsigter voro ock vederbörande paragrafer affattade i det förslag till bevillningsförordning, som af Kongl. Maj:t förelades 1883 års Riksdag. I följd af den utgång, det samtidigt framlagda förslaget om afskrifning af grundskatter samt rustnings- och roteringsbesvär erhöll, förföllo emellertid de föreslagna nya bestämmelserna om jordbruksnäringens beskattning.

Det synes mig gifvet, att, då jordbruksnäringen befrias från den af ålder å densamma hvilande särskilda beskattning, sagda näring bör i fråga om bevillning till staten likställas med andra näringar, och att derföre den skattefrihet, som hittills åtnjutits för afkastningen af det i jordbruksrörelsen nedlagda kapital och arbete, ock bör upphöra. Jag ansluter mig derföre i allt väsentligt till de åsigter, som vid nyssnämnda föredragningstillfälle af dåvarande departementschefen inför Kongl. Maj:t uttalades, men anser likväl i olikhet med honom, att åt grundsatsen om skattskyldighet för omförmälda slag af kapital och arbete bör i bevillningsförordningen gifvas uttryck på det sätt, att bevillningen för jordbruksfastighet sättes till 6 öre för hvarje fulla 100 kronor af taxeringsvärdet. Det i 1883 års förslag tillämpade beräkningssätt leder till samma resultat på en omväg, hvilken hufvudsakligen af det skäl ansetts erforderlig, att man velat undvika skenet af att jordbruksfastighet vore högre beskattad än annan fastighet. För

min del kan jag likväl icke finna denna hänsyn vara af den betydelse, att den skulle uppväga de med omförmälda beräkningssätt förenade olägenheterna af en mera invecklad uppställning så väl af bevillningsförordningen som af taxeringslängderna. En olikhet i sak förefinnes visserligen äfven mellan 1883 års förslag och det af mig nu framstälda, nemligen att i de fall, då jordbruksfastighet vore utarrenderad, enligt det förra förslaget arrendatorn, men enligt det senare jordegaren komme att erlägga det belopp af 1 öre för hvarje 100 kronor af taxeringsvärdet, som representerade skatten för det i jordbruksrörelsen nedlagda kapital och arbete; men då jordegaren och arrendatorn ega att sins emellan aftala om hvarderas andel i fastighetsbevillningen, är denna skilnad utan egentlig betydelse.

Under förutsättning af bifall till mitt sålunda framstälda förslag om jordbruksfastighetsbevillningens förhöjning till 6 öre för hvarje fulla 100 kronor af taxeringsvärdet, erfordras naturligtvis för bibehållande af den inbördes proportion, hvari jordbruksfastighet och annan fastighet för närvarande deltaga i den kommunala beskattningen å landet, vissa förändringar i bestämmelserna rörande denna beskattning. De sålunda erforderliga förändringarna äro emellertid icke af synnerligen ingripande beskaffenhet. Sedan nemligen för jordbruksfastighet och jordbruksrörelse kommer att erläggas jemt dubbelt så hög bevillning som för närvarande, bortfaller det hittills förefintliga behofvet af en högre fyrktalssättning för jordbruksfastighet; och antagandet af den lika fyrktalssättningen för alla skatteföremål låter dessa följaktligen fortfarande deltaga i kommunalbeskattningen i alldeles samma proportion som hittills.

Enligt rikshufvudboken för år 1890 uppgick nämnda år bevillningen för jordbruksfastighet till ett belopp af 660,728 kronor 6 öre. Om denna bevillning höjes från 3 till 6 öre för hvarje fulla 100 kronor af taxeringsvärdet, kan alltså härigenom påräknas en ökad statsinkomst af i rundt tal 660,000 kronor.

Då enligt gällande instruktion för taxeringsmyndigheterna vid bestämmandet af fast egendoms värde afseende skall fästas vid beloppet af de grundskatter och öfriga allmänna utskylder, hvarmed egendomen är belastad, kan på grund häraf en så stor del af fastighetsvärdet i riket, som motsvarar grundskatternas samt öfriga reala bördors kapitalvärde, anses vara befriad från fastighetsbevillnings utgörande. Afskrifvas grundskatterna samt rustnings- och roteringsbesvären, bör sålunda det beskattningsbara fastighetsvärdet ökas med ett belopp, motsvarande dessa skatters och besvärs kapitalvärde. Om detta kapitalvärde antages ursprungligen hafva utgjort omkring 200 millioner kronor, bör således, under förutsättning att fastighetsbevillningen höjes från 3 till 6 öre för hvarje 100 kronor af

taxeringsvärdet och med fästadt afseende å den redan skedda 30-procents-afskrifningen, jordbruksfastighetsbevillningen, efter det afskrifningen blifvit fullständigt genomförd, inbringa ytterligare omkring 84,000 kronor. Då å andra sidan, af skäl som jag nedan går att anföra, den särskilda bevillningen af frälseegendomar eller den s. k. rusttjenstbevillningen äfvensom bevillningen för lotshemman i sammanhang med afskrifningen böra upphöra, uppkommer härigenom en minskning i statsinkomst, som nära motsvarar den nyssberörda ökningen. Nämnda båda bevillningar inbragte nemligen år 1890 ett belopp af sammanlagdt 67,153 kronor 49 öre.»

Kongl. Maj:t har till 1891 års Riksdag aflåtit proposition af enahanda innehåll som förevarande. Utskottet yttrade då, i anledning af hvad Kongl. Maj:t föreslagit, följande:

»Jordbruksfastighet har hitintills i fråga om bevillningsbeskattning intagit en undantagsställning i förhållande till annan fastighet. A jorden lagda grundskatter och andra dermed jemförliga särskilda bördor hafva nödvändiggjort en dylik anordning. Ett antagande af nu föreliggande förslag om aflyftande af dessa skatter bör naturligen medföra ett upphörande af denna undantagsställning och en beskattning af jordbruksfastighet efter samma grund, som gäller för all annan fastighet. Härförutom kräfver emellertid ett rättvist beskattningssystem, att jordbrukaren liksom hvarje annan yrkesidkare erlägger skatt för inkomsten af det rörelsekapital, han i sin näring använder, liksom ock af den inkomst, som framgår såsom produkt af hans eget arbete.

Men för den noggrannare afvägda form af inkomstskatt, som är för öfriga näringar stadgad och som utgår efter en för hvarje särskildt fall anställd taxering, möta inom jordbruksnäringen, särskildt hos dess talrika mindre idkare, hardt nära oöfvervinneliga hinder. Att ens för eget hemmansbruk verkställa en sådan uppskattning af inkomst, torde äfven med bästa vilja för den mindre jordbrukaren ställa sig synnerligen svårt. Den afkastning, en jordbruksfastighet lemnar, blir nemligen i allmänhet af jordbrukaren till ej obetydlig del omedelbart använd för tillfredsställande af hans egna, hans familjs och tjenares behof utan något slags anteckning om myckenheten af det använda eller någon uppskattning af det värde, hvartill de använda naturaprodukterna af hvarjehanda slag rätteligen bort upptagas. Det torde derjemte ligga i sakens natur, att gränsen mellan hvad som rätteligen bör hänföras till omkostnader för jordens bruk och hvad som användes till jordbrukarens underhåll är temligen obestämd.

På grund häraf och då en för hvarje år återkommande, af vexlande skördeförhållanden beroende uppskattning utaf ifrågavarande inkomst måste anses förenad med synnerliga omkostnader och olägenheter, anser utskottet, i likhet med Kongl. Maj:t, frågan om en särskild inkomstbeskattning af jordbruksrörelse icke kunna lösas utan genom att ställa skatten i ett fixt lagbestämdt förhållande till jordbruksfastighetens taxeringsvärde. Visserligen torde den af Kongl. Maj:t föreslagna inkomstskatten af 1 öre för hvarje fulla 100 kronor af taxeringsvärdet i många fall kunna anses vara låg, men denna oegentlighet synes uppvägas af dels den föreslagna, i allmänhet höga beskattningen af 5 öre i fastighetsskatt, dels ock af det förhållande att vid en sålunda fastslagen jordbruksskatt icke kan, såsom vid öfriga näringars inkomstskatt, afdragas ränta å upplånta medel, liksom ock deraf att denna skatt uttages äfven i de fall, att jordbruksrörelsen icke lemnar *någon* behållen inkomst. Och har utskottet derför funnit skäl tillstyrka bifall till Kongl. Maj:ts förslag.»

I likhet med skatteregleringskomitén och 1891 års Riksdags bevillningsutskott, anser utskottet kraftvet på ett rättvist beskattningssystem föranleda, att, då genom det aflyftande af de å jorden lagda grundskatter och andra dermed jemförliga bördor, som ett biträdande af Kongl. Maj:ts ofvanberörda proposition skall medföra, den undantagsställning, som jordbruksfastigheten hittills intagit, kommer att upphöra och jordbruksfastighet blifver beskattad efter samma grund, som gäller för all annan fastighet, jordbrukaren liksom hvarje annan yrkesidkare bör erlägga skatt för inkomsten af det rörelsekapital, han i sin näring använder, liksom ock af den inkomst, som framgår såsom produkt af hans arbete.

Beträffande vidare sättet för genomförande af denna särskilda inkomstbeskattning af jordbruksrörelse, erkänner utskottet villigt vigten af de anmärkta svårigheterna vid att grunda denna beskattning på särskild taxering, ehuruväl utskottet icke anser dessa svårigheter vara af oöfvervinnelig beskaffenhet. Erfarenheten från andra länder, särskildt Tyskland, vederlägger nemligen ett sådant antagande. Förr än de å jordbruksfastighet hvilande grundskatter och andra dermed jemförliga bördor blifvit i sin helhet afskrifna, torde dock jordbruksnäringens fulla likställande i fråga om inkomstbevillnings utgörande icke böra inträda, och saknar utskottet derför anledning att i sådant syfte framställa förslag, rörande hvilka utskottet för öfrigt icke är i tillfälle att lemna erforderlig utredning. Derest frågan måste *nu* lösas, lärer man alltså vara hänvisad till antagande af det sätt, Kongl.

Maj:t föreslagit; och då utskottet icke i öfrigt har något att erinra vid Kongl. Maj:ts förslag, finner utskottet sig böra biträda det slut, hvartill sistlidet års Riksdags bevillningsutskott i ämnet kommit.

Hvad derefter beträffar herr Svensons förslag att, derest Riksdagen beslutar höja bevillningen för jordbruksfastighet, antaga olika benämningar på den hittills gällande och på den förhöjda, finner utskottet sig icke ega skäl att med anledning deraf förorda någon ändring i Kongl. Maj:ts förslag.

Beträffande herrar Bratts m. fl:s motion, i den del den nu varit föremål för utskottets behandling, vill utskottet endast erinra, att deri ej framstälts annat yrkande än om bifall till hvad Kongl. Maj:t i ofvan behandlade proposition n:o 4 föreslagit rörande ändring i förordningen den 14 september 1883 angående bevillning af fast egendom samt af inkomst, fastän, såsom ofvan anförts, under andra förutsättningar.

Utskottet, som vid behandlingen af förevarande fråga, ansett sig icke böra bortse från möjligheten, att Konung och Riksdag enas om förändringar uti de i sammanhang med förevarande fråga gjorda framställningar, hemställer således,

att Riksdagen, under förutsättning att Riksdagen rörande nu föreliggande fråga om ändring i gällande värnpligtslag eller ock ny härordning och ny värnpligtslag äfvensom om afskrifning af de å viss jord hvilande grundskatter samt om ändring i lagen om lindring i rustnings- och roteringsbesvären den 5 juni 1885, fattar beslut, som vinner Kongl. Maj:ts godkännande, måtte, med afslag å herr Svensons motion i den del, densamma nu varit föremål för utskottets behandling, bifalla hvad Kongl. Maj:t föreslagit rörande ändringar i § 1 i förordningen den 14 september 1883 angående bevillning af fast egendom och af inkomst samt § 17 i den vid samma förordning fogade instruktionen för taxeringsmyndigheterna.

Herr Svensons motion i hvad den afser införande i bevillningsförordningen af bestämmelse, att vid taxeringsvärdets åsättande å jordbruksfastighet afseende bör fästas hufvudsakligast vid fastighetens afkastningsförmåga, samt herr Bratts m. fl:s motion i den del, den föreslår bifall till Kongl. Maj:ts proposition n:o 5 om upphörande af de enligt gällande förordning

angående bevillningsafgifter för förmåner och rättigheter utgående bevillningsafgift af frälseegendomar och lotshemman, anser utskottet lämpligast böra behandlas, herr Svensons förslag i sammanhang med öfriga frågor rörande den allmänna bevillningen, samt herr Bratts m. fl:s hemställan i förening med Kongl. Maj:ts sistberörda proposition n:o 5; och kommer utskottet sålunda att rörande nu anmärkta delar af motionerna framdeles afgifva yttrande, hvilket utskottet skolat för Riksdagen

anmäla.

Stockholm den 2 april 1892.

På utskottets vägnar:

F. BARNEKOW.

Reservationer:

af herr *J. Johansson* i Noraskog: »Då jag fortfarande vidhåller den uppfattning i föreliggande fråga, som jag förlidet år uttalade, nemligen att jag icke obetingadt kan gilla hvarken den »förutsättning», hvarunder den kongl. propositionen om ändring i bevillningsförordningen blifvit till utskottets pröfning öfverlemnad, eller det förslag till ändring i fastighetsbeskattningen, som propositionen innehåller, har jag inom utskottet yrkat *afslag* så väl å detta förslag som å herr Bratts motion i ämnet. Jag anser fortfarande, att det under liknande omständigheter vid 1883 års riksdag af Kongl. Maj:t aflåtna förslag till bevillning af fast egendom samt af inkomst eger ett bestämdt företräde framför det nu framlagda och att nämnda 1883 års förslag till bevillningsförordning jemväl *i andra delar* bort ånyo tagas under ompröfning vid ordnandet af dessa beskattningsförhållanden. Den af Kongl. Maj:t föreslagna beqvämlighetsåtgärden för bevillnings utgörande af jordbruksrörelse skulle ännu mera komma att öka de klagomål öfver ojemn och orättvis beskattning, hvilka allt jemt förnimmas, isynnerhet som förslaget derjemte lider af det betänkliga felet, att den *verkliga* förmögenheten och de *stora* inkomsterna i många fall icke skulle drabbas af den beskattning, som deraf borde rätteligen utgöras»;

af herrar *Arhusiander*, *S. M. Olsson*, *Henricson* och *Truedsson;* samt

af herr *H. Eriksson* i Elgered: »Då 'förutsättningen', hvarpå förevarande kongl. proposition och utskottets hemställan grunda sig, hvilken

förutsättning visserligen bereder en icke ringa lättnad för rust- och rotehållare, derigenom att desse skola erhålla ersättning af staten för rust- och roteringsbesvären, icke blott lemnar hufvudfrågan oafgjord, utan rent af aflägsnar densammas slutliga mål: rust- och rotehållares verkliga och slutliga samt fullständiga befriande från nämnda besvär och onera, ett mål, som innebär en *verklig* afskrifning och som är det enda billiga och rättvisa; och då endast under en sådan förutsättning, hvilken emellertid här icke föreligger, det kan vara billigt och rättvist att höja bevillningen å jordbruksfastighet till dubbla beloppet, så har jag icke kunnat biträda det beslut, hvartill utskottet har kommit.»

Herrar *Fredholm*, *O. B. Olsson* och friherre *von Schwerin* hafva härjemte begärt att få antecknadt, att de icke deltagit i behandlingen inom utskottet af detta betänkande.

N:o 5.

Ank. till Riksd. kansli den 2 april, kl. 3 e. m.

Betänkande, i anledning af dels Kongl. Maj:ts proposition n:o 5 till Riksdagen angående upphörande af de enligt gällande förordning angående bevillningsafgifter för särskilda förmåner och rättigheter utgående bevillningsafgifter af frälseegendomar och lotshemman, dels ock en af herr J. Bratt m. fl. inom Andra Kammaren väckt motion, n:o 168, i hvad den rörer samma ämne.

I proposition n:o 5 af den 13 januari 1892, hvilken proposition blifvit till utskottet hänvisad, har Kongl. Maj:t, i sammanhang med det att till Riksdagen aflåtits propositioner angående afskrifning af de å viss jord hvilande grundskatter m. m. samt angående ändring i lagen om lindring i rustnings- och roteringsbesvären den 5 juni 1885, föreslagit Riksdagen att, under förutsättning att sist omförmälda propositioner vinna Riksdagens bifall, besluta, att de enligt gällande förordning angående bevillningsafgifter för särskilda förmåner och rättigheter nu utgående bevillningsafgifter af frälseegendomar och lotshemman från och med år 1893 ej vidare skola utgöras.

Uti en inom Andra Kammaren väckt motion n:o 168, hvilken likaledes blifvit till utskottets behandling hänvisad, hafva härjemte herrar John Bratt, Richard Berg, Christian Lovén, Elis Nilson, Axel Ryding, E. A. Edelstam, Gustaf Svanberg, friherre G. Peyron, C. Gethe, Carl Palm, M. Alsterlund, G. Thestrup, G. W. Skytte samt C. F. Winkrans, i sammanhang med motioner om antagande af grunder för ny härordning m. m. samt af ny värnpligtslag, jemte hemställan om vilkorligt bifall till hvad Kongl. Maj:t i proposition n:o 4 föreslagit rörande ändring i förordningen den 14 september 1883 angående bevillning af fast egendom samt af inkomst, hvilket förslag blifvit af utskottet behandladt i sammanhang med sistberörda proposition, föreslagit

att, för den händelse Riksdagen bifaller ofvanberörda motioner, Riksdagen för sin del måtte besluta, hvad Kongl. Maj:t i förevarande proposition n:o 5 föreslagit, angående upphörande af de enligt gällande förordning angående bevillningsafgifter för särskilda förmåner och rättigheter utgående bevillningsafgifter af frälseegendomar och lotshemman.

Enligt det vid berörda propositioner fogade utdrag af protokollet öfver finansärenden för den 13 januari 1892 har herr statsrådet och chefen för finansdepartementet, såsom föredragande, anfört särskildt rörande det nu ifrågavarande förslaget:

»Enligt förordningen den 16 maj 1884 angående bevillningsafgifter för särskilda förmåner och rättigheter skall för vissa slag af frälseegendomar, nemligen allmänna frälsehemman äfvensom rå- och rörs- samt insockne hemman, jemte vanlig fastighetsbevillning utgöras en särskild bevillningsafgift, hvilken i större delen af landet utgår med visst belopp för hvarje rusttjenstmark. Denna bevillning, den s. k. rusttjenstbevillningen, är närmast att anse såsom afsedd att utgöra någon ersättning för de större friheter, frälsejorden, särskildt då rusttjensten icke effektivt utgöres, i jemförelse med skattejorden åtnjuter. Denna rusttjenstbevillningens karakter framgår bland annat deraf, att afgiften upphör till hälften, då rustningen uppsättes.

För de lotshemman, som äro frikallade från rotering, skall enligt samma förordning viss i förhållande till hemmantalet bestämd särskild bevillningsafgift utgöras.

Redan i Riksdagens underdåniga skrifvelse den 24 maj 1873 uttalades, att, när afskrifning skedde af grundskatterna, borde äfven den bevillning, som enligt tredje artikeln — motsvarande nu gällande förordning angående bevillningsafgifter för särskilda förmåner och rättigheter — särskildt utgjordes af en viss klass af jordbruksfastigheter, försvinna. Detta uttalande hvarmed torde hafva åsyftats rusttjenstbevillningen, eger äfven tillämplighet i fråga om bevillningssfgiften för lotshemman, hvilken i författningen angifves utgöra en ersättning för roteringsfriheten och derföre efter roteringsbesvärets afskrifning ej vidare bör qvarstå. Billigheten deraf, att rusttjenstbevillningen i sammanhang med afskrifningen upphör, framgår så mycket tydligare, som de hemman, hvilka nu utgöra denna bevillning, i jemförelse med skattehemmanen skulle komma att åtnjuta en väsentligen ringare förmån af afskrifningen, men sådant oaktadt lika med annan jordbruksfastighet komme att träffas af den förhöjda fastighetsbevillningen.

I sammanhang med det förslag till afskrifning af grundskatterna samt rustnings- och roteringsbesvären, som af Kongl. Maj:t förelades 1883 års Riksdag, föreslog ock Kongl. Maj:t, i öfverensstämmelse med hvad skatteregleringskomitén hemstält, att de särskilda bevillningsafgifterna för frälseegendomar och lotshemman måtte upphöra. Då jag tillstyrker, att enahanda framställning äfven nu måtte göras, bör jag tillika erinra, att den minskning i inkomst, som härigenom skulle för statsverket uppkomma, icke är af större betydenhet. Rusttjenstbevillningen inbragte nemligen år 1890 ett belopp af 67,083 kronor 37 öre och bevillningsafgiften för lotshemman samma år allenast 70 kronor 12 öre.»

Utskottet har icke haft något att anmärka emot Kongl. Maj:ts förevarande proposition n:o 5.

Beträffande herr Bratts m. fl. motion i den del, densamma nu varit föremål för utskottets behandling, vill utskottet endast erinra, att deri ej framstälts annat yrkande än om bifall till hvad Kongl. Maj:t i propositionen n:o 5 föreslagit, fastän, såsom ofvan anförts, under andra förutsättningar.

Utskottet hemställer således,

att Riksdagen, under förutsättning att Riksdagen rörande nu föreliggande frågor om ändring i gällande värnpligtslag eller ock ny härordning och ny värnpligtslag äfvensom om afskrifning af de å viss jord hvilande grundskatter samt om ändring i lagen angående lindring i rustnings- och roteringsbesvären den 5 juni 1885, fattar beslut, som vinner Kongl. Maj:ts godkännande, måtte bifalla hvad Kongl. Maj:t i förevarande proposition n:o 5 föreslagit.

Stockholm den 2 april 1892.

På utskottets vägnar:

F. BARNEKOW.

Reservationer:

af herrar *J. Johansson i Noraskog*, *Arhusiander*, *S. M. Olsson*, *Henricson*, *Truedsson* och *H. Eriksson i Elgered*.

Herrar *Fredholm*, *O. B. Olsson* och friherre *von Schwerin* hafva härjemte begärt att få antecknadt, att de icke deltagit i behandlingen inom utskottet af detta betänkande.

Stockholm 1892. **Kungl. Boktryckeriet,** P. A. Norstedt & Söner.

N:o 6.

Ank. till Riksd. kansli den 22 april 1892, kl. 12 midd.

Betänkande, angående allmänna bevillningen.

Sedan utskottet till behandling förehaft dels Kongl. Maj:ts proposition, n:o 59, med förslag till ändrad lydelse af §§ 52 och 59 i kongl. förordningen den 14 september 1883 angående bevillning af fast egendom samt af inkomst, dels ock samtliga till utskottet hänvisade motioner rörande allmänna bevillningen, får utskottet jemlikt 40 § riksdagsordningen häröfver afgifva betänkande.

Uti berörda proposition har Kongl. Maj:t, under åberopande af bilagdt protokoll öfver finansärenden för den 24 mars 1892, föreslagit Riksdagen att besluta, det §§ 52 och 59 i kongl. förordningen den 14 september 1883 angående bevillning af fast egendom samt af inkomst må erhålla följande förändrade lydelse:

§ 52.

För att granska bevillningstaxeringarna samt pröfva och afgöra anförda besvär eller annars framstälda anmärkningar i anledning af taxeringsnämndernas vidtagna åtgärder och beslut skall en pröfningsnämnd årligen under senare hälften af september månad sammanträda, för hvart

och ett län i länets residensstad och för Stockholms stad i Stockholm, egande denna nämnd — — — — — — jemlik beskattning påkallade.

§ 59.

Mom. 1. Alla pröfningsnämndens beslut — — — — införda förändringar eller gjorda tillägg. Den, som fört pröfningsnämndens protokoll, åligger att i Stockholm till öfverståthållareembetet och i länen till vederbörande magistrater eller kommunalstämmors ordförande före oktober månads utgång, vid bot af fem kronor för hvarje dag, hvarmed den sålunda bestämda tiden öfverskrides, aflemna för hvarje församling i stad och hvarje kommun på landet utskrifna utdrag af nämnda protokoll, utvisande alla af pröfningsnämnden beslutade förändringar uti och tillägg till de af taxeringsnämnderna vidtagna taxeringsåtgärder. Dessa protokollsutdrag — — — — — vidtagit ändring.

I Stockholm — — — — skattskyldig tillställas.

Mom. 2. Inom tre veckor — — — — — — debiteringen verkställande.

De i § 49 mom. 3 omförmälda — — — — — — — — för att der förvaras.

Utskottet, som rörande anledningen till propositionens tillkomst äfvensom dess närmare innebörd hänvisar till det propositionen bilagda utdrag af statsrådsprotokollet, har icke något att emot förslaget erinra utan hemställer,

1:o) att Riksdagen måtte bifalla hvad Kongl. Maj:t uti förevarande proposition n:o 59 föreslagit.

Uti § 12 af gällande bevillningsförordning stadgas angående orten, hvarest skattskyldig skall taxeras för inkomst af kapital och arbete:

Skattskyldig taxeras för inkomst af kapital och arbete:

— —

d) handlande, fabriksegare samt annan yrkes- och näringsidkare; för inkomst af rörelsen eller yrket: å den eller de orter, der rörelse eller yrke eller någon hufvudsaklig gren deraf på mera sjelfständigt sätt eller i afsevärd omfattning idkas; dock skola handlande i de städer, hvilka innefatta flere församlingar, för den handelsrörelse, de derstädes idka,

äfvensom de skattskyldige, hvilkas rörelse eller yrke utöfvas på flere orter, men endast kortare tid på hvarje ort, taxeras inom den församling, der de äro mantalsskrifne.

— —

I en inom Andra Kammaren väckt motion, n:o 127, anmärker herr *Lasse Jönsson* i Sandby, att af den i förestående lagrum uttalade föreskrift, att inkomst af rörelse skall beskattas å den eller de orter, der rörelsen idkas, vederbörande myndigheter i åtskilliga af rikets städer tagit sig anledning att påföra landtbor, som å stadens torg i minut försälja landtmannaprodukter, bevillning, ett åtgörande, som i fall, då de sålunda beskattade öfver taxeringsnämndens beslut fullföljt talan hos Kongl. Maj:t, skall, enligt motionärens uppgift, på grund af ofvanintagna lagrum hafva vunnit Kongl. Maj:ts godkännande. Följden af denna beskattning har emellertid blifvit, att landtmännen i allmänhet upphört att torgföra sina produkter, så att i stället för det direkta utbytet emellan producenterna af landtmannaprodukter och städernas befolkning handeln med lifsförnödenheter numera i allmänhet eger rum genom mellanhänder, som oskäligt uppskörta konsumenterna och, enligt motionärens åsigt, i främsta rummet orsaka den allmänna prisstegringen å lifsmedlen inom städerna. Då detta undertryckande af en loflig rörelse måste anses vara stridande mot en utvecklad och nyttig näringsfrihet och dessutom, såsom redan påpekats, länder till stor skada och förlust för städernas befolkning, hemställer motionären,

att Riksdagen måtte besluta sådan ändring i bevillningsförordningen den 14 september 1883 i § 12 mom. d, att derifrån måtte undantagas all handel och rörelse med inhemska lifsförnödenheter.

Utskottet, som icke kan finna, att gällande bevillningsförordning gifver grundad anledning till sådan tolkning, att landtbor, som för försäljning i minut torgföra sina produkter, derför böra påföras inkomstbevillning jemlikt ofvanintagna stadgande, saknar kännedom om att någon fråga derom blifvit dragen under Kongl. Maj:ts pröfning.

Deremot hafva frågor om bevillnings utgörande för inkomst af handel med landtmannaprodukter, då den drifvits på »ett mera sjelfständigt sätt eller i afsevärd omfattning», vid flera tillfällen pröfvats af Kongl. Maj:t, som i sådana fall godkänt vederbörande myndigheters beslut om bevillnings påförande enligt nämnda stadgande.

Då motionärens framställning om ändring i detta stadgande sålunda icke, för så vidt utskottet kunnat finna, grundar sig på något förefintligt behof och då en ändring i det syfte motionären antydt säkerligen skulle förfela det dermed angifna ändamålet, så hemställer utskottet,

2:o) att herr Jönssons motion ej måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Om ändrad lydelse af ofvanintagna moment har ytterligare en motionär inom Andra Kammaren framstält förslag.

Herr *Anders Persson* i Mörarp påpekar uti sin motion, n:o 113, hurusom den princip, som i fråga om beskattning af inkomst utaf rörelse genomgår nu gällande bevillningsförordning, nemligen att inkomsttagare skall påföras beskattning å ort, der rörelsen drifves, kan af den skattskyldige på ett mycket enkelt sätt gäckas, och anför motionären såsom exempel härå följande:

»Man bildar bolag för att å visst bestämdt ställe drifva någon rörelse i större omfattning, som kan kräfva flere hundra arbetare. Intressenterna i företaget äro bosatte å annan ort än den, der rörelsen bedrifves, och man bestämmer, att ett visst belopp eller vissa procent af rörelsens vinst skall utgå till någon eller några af intressenterna i företaget under formen af arrendeafgift eller dylikt. Genom bestämmelsen i § 10 uti gällande bevillningsstadga om de afdrag från beskattning, som må ske, är i mom. 4 litt. c medgifvet bland annat, att arrendeafgift må från inkomsten afdragas. När nu bolaget skall beskattas för den inkomst rörelsen lemnat, befinnes det, att hela eller den ojemförligt större delen af denna vinst har utbetalts till någon af intressenterna under form af t. ex. arrendeafgift. Bolaget är sålunda befriadt från någon beskattning af denna genom rörelsen dock uppkomna vinst, och då den eller de personer, som böra derför beskattas, skola uppsökas, befinnes det, att de äro boende å helt andra orter; och härvid tillämpar man sista punkten i § 12, att beskattning skall påföras skattskyldig, der denne är mantalsskrifven. Alltså, ehuru må hända flere tiotusentals kronors behållning i verkligheten uppkommit af sjelfva rörelsen, går man fri från afgifter i större eller mindre mån till den kommun, som man påtvingat en massa arbetare, för hvilka kommunen har att betala betydliga årliga utgifter i form af kostnader för undervisningsväsendet och fattigvården. Förfarandet blifver ännu orimligare, då den så kallade arrendeafgiften utgifvits för en rättighet, som icke i och för sig sjelf utan först i sammanhang med rörelsens drift eger något som helst värde, exempelvis malmfyndigheter, stenkol och leror.»

Då emellertid ett dylikt tillvägagående länder till stor skada för den kommun, der rörelsen drifves, hemställer motionären, att Riksdagen för sin del ville besluta, att gällande förordning angående bevillning af

fast egendom samt af inkomst måtte uti § 12 litt. d. erhålla följande förändrade lydelse:

»*handlande — — — — — — omfattning idkas; skolande jemväl en hvar annan, hvilken af rörelsen eller yrket erhåller inkomst, vare sig den utgår med vissa procent eller med visst belopp af rörelsens behållna inkomst, derför beskattas å den eller de orter, der rörelsen idkas; dock — — — — — mantalsskrifne.*»

Utskottet har tagit kännedom om det fall, som, enligt hvad upplyst blifvit, föranledt ifrågavarande framställning, och har utskottet rörande detsamma inhemtat, hurusom en grufegare, som öfverlåtit nyttjanderätten till sina grufvor å ett bolag mot viss årlig ersättning, först blifvit för denna ersättning beskattad dels inom den socken, der grufvorna voro belägna, dels ock i den stad, der han vore mantalsskrifven, hurusom derefter vederbörande pröfningsnämnd, på grufegarens anhållan, det pröfningsnämnden måtte bestämma, hvarest berörda inkomst borde beskattas, förordnat, att det grufegaren för ifrågavarande inkomst i staden påförda bevillningsbelopp skulle ur stadens taxeringslängd afföras och grufegaren i den kommun, der grufvorna voro belägna, beskattas efter hela det belopp, hvartill inkomsten uppginge, samt hurusom slutligen såväl kammarrätten som Kongl. Maj:t uppå anförda besvär förklarat, att bevillning för ifrågavarande inkomst skulle grufegaren påföras å hans mantalsskrifningsort och ej der grufvorna voro belägna.

Motionären synes, såsom naturligt är, icke hafva velat göra gällande den uppfattning, att en person, som till annan, för idkande af grufvedrift, upplåtit sin till grufva förvärfvade rätt och dervid såsom hyresafgift betingat sig viss andel i afkastningen, derigenom skulle anses inom den kommun, der grufvedriften eger rum, bedrifva rörelse, som borde derstädes beskattas. Motionärens förslag, enligt hvilket upplåtaren icke desto mindre skulle inom nämnda kommun påföras bevillning för berörda inkomst, afser sålunda införande i bevillningsförordningen af en ny princip, hvars antagande otvifvelaktigt borde medföra andra ganska omfattande ändringar i nämnda förordning. Till en sådan åtgärd anser emellertid utskottet skäl icke kunna hemtas af det nu refererade fallet, hvilket, så vidt utskottet har sig bekant, är enastående. Utskottet saknar nemligen anledning till det antagande, att öfverenskommelse om utgörande af sådan afgift, som ofvan berörts, skulle träffas i särskild afsigt att undandraga den kommun, inom hvilken grufvedriften eger rum, bidrag till kommunens utgifter. Men äfven om dylika fall förekomme, kunde utskottet dock icke biträda den af motionären föreslagna ändring, då densamma uppenbarligen skulle medföra stora olägenheter för den

skattskyldige och på ett betänkligt sätt förrycka enheten i vårt taxeringssystem; och får utskottet för den skull hemställa,

3:o) att herr Perssons motion icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Två motionärer hafva vid innevarande riksdag inom Andra Kammaren väckt förslag om fullständigt genomförande i vår bevillningslagstiftning af den s. k. sjelfdeklarationsprincipen, d. v. s. grundsatsen om den skattskyldiges ovilkorliga pligt att sjelfmant till taxeringsmyndigheterna efter bästa förstånd och samvete uppgifva sina beskattningsskyldiga inkomster vid vissa menliga påföljder för underlåtenhet eller bedrägligt förfarande derutinnan.

Sålunda har herr *J. A. Johansson* i Strömsberg i sin motion n:o 10 — under erinran hurusom i vår bevillningslagstiftning genom bestämmelserna i §§ 16, 17, 18, 19 och 21 af gällande bevillningsförordning ett steg, ehuru ingalunda tillfredsställande, redan tagits i rigtning mot sjelfdeklarationsprincipens genomförande samt, under förmenande att tiden vore mogen för att hos oss i likhet med hvad redan skett i åtskilliga andra länder, angående hvilkas lagstiftning i ämnet motionären lemnat vissa upplysningar, fullständigt genomföra sjelfdeklarationsprincipen — föreslagit, att Riksdagen måtte besluta ändring i bevillningsförordningen i sådant syfte,

att den, som enligt bevillningsförordningen är skyldig att erlägga skatt för inkomst af kapital eller arbete, ålägges att inom offentligen kungjord tid till bevillningsberedningens ordförande lemna uppgift å det belopp, hvartill hans inkomst af kapital eller arbete det nästföregående året uppgått;

och att den skattskyldig, som detta underlåter, må böta ett belopp, svarande mot tio procent af den bevillning, som inom beredningsdistriktet varder honom påförd för den inkomst, som uppgiften skolat afse, hvarjemte Kongl. Maj:ts befallningshafvande på anmälan af bevillningsberedningens ordförande eger att med föreläggande af lämpligt vite dylik uppgift infordra;

samt att, om det kan ledas i bevis att skattskyldig mot bättre vetande lemnat origtig uppgift, han må vara skyldig icke allenast att erlägga bevillning för det sålunda undanhållna beloppet, utan äfven derutöfver erlägga en plikt af fem procent af samma belopp.

I motion n:o 75 anför jemväl herr *O. W. Redelius*, att sjelfdeklarationsprincipen vida bättre än den i gällande bevillningsförordning följda grundsats tillgodoser krafvet på en rättvis och pålitlig beskattning samt hemställer derför,

att Riksdagen måtte besluta sådan ändring i gällande bevillningsförordning, att under § 14 »2:o hvarje år» måtte införas ett nytt moment d) af innehåll, att hvarje skattskyldig skall anses pligtig att på heder och samvete uppgifva sin verkliga inkomst för nästföregående året med den påföljd för origtig uppgift härutinnan, att dubbel bevillning till staten och dubbel skatt till kommunen skall påföras hela det belopp, som undandragits från beskattning till följd af den origtiga uppgiften.

Vid olika tillfällen hafva röster höjts för införande i vår bevillningslagstiftning af sjelfdeklarationsprincipen i mer eller mindre genomförd form utan att dock hafva tillvunnit sig allmännare gehör.

Sålunda dryftades frågan inom den komité, som den 19 juni 1858 erhöll Kongl. Maj:ts nådiga uppdrag att upprätta förslag till ny författning angående allmänna bevillningens utgörande, och har komitén i sitt underdåniga betänkande af den 2 juli 1859 angående densamma yttrat:

»En af de mest omtvistade frågorna vid lagstiftningen angående inkomstskatt är den, hvilka uppgifter skattskyldig bör åläggas meddela angående sina inkomster och hvilka tvångsmedel böra användas emot de i detta afseende tredskande. Lika otvifvelaktigt som det är, att de bästa upplysningar *kunna* meddelas af den skattskyldige sjelf, lika säkert är, att, till följd af den rådande stora oviljan mot dylika meddelanden, tillförlitliga underrättelser sällan *blifva* lemnade. Om skatten är eller förmodas framdeles blifva hög, önska de skattskyldige i allmänhet undandraga sig densamma eller någon del deraf. Men när skatten är måttlig, vill oftast, af olika anledningar, den ene *synas* fattigare, den andre förmögnare, än han verkligen är. Häri torde ligga förnämsta orsaken dertill, att de flesta uppgifter af skattskyldige blifva origtiga och missledande. Edgångar hafva i detta fall, likasom vid tulldeklarationer och andra dylika tillfällen, visat sig för ändamålet föga verksamma, men deremot föranledt missbruk af det heligaste samt vana att lättsinnigt begagna ed, till stort men för de vigtigare fall, då edgång måste anlitas. Rättighet för taxeringsmän att fordra framläggande af *enskilde* personers bokföring har befunnits vara icke blott ett särdeles förhatligt medel utan ock en stark lockelse till svekfulla och missledande af- och påföringar. I betraktande af dessa med flera kända förhållanden och i synnerhet i den allmänna sedlighetens intresse hafva komiterade ansett, att man borde stanna dervid:

att i allmänhet af skattskyldig icke ovilkorligen fordra andra uppgifter angående hans egendoms värde eller hans inkomst, än sådana, hvilka af offentliga eller tillgängliga handlingar kunna kontrolleras;

att för dylik kontrolls möjliggörande vissa officiella uppgifter infordras, men

att tillfälle likväl bör lemnas de skattskyldige till frivilligt aflemnande af fullständiga upplysningar angående sina inkomster, helst antagas kan, att ett visst antal personer alltid finnes, som ej hysa obenägenhet mot ett sådant meddelande, och att bland desse är mången, hvilkens uppgift, med afseende å hans kända redlighet, kan anses fullt tillförlitlig och då lemnar den bästa ledning till bedömande både af hans egen och flere hans yrkeskamraters ställning;

att, till uppmuntrande af dylika fullständiga uppgifters frivilliga aflemnande, desamma, om skattskyldig så äskar, icke få offentliggöras, utan böra hemlighållas af dem, åt hvilka de meddelas; samt

att för öfrigt inga sådana inqvisitoriska eller vexatoriska medel böra användas, hvarigenom skattskyldig frestas till osanna eller bedrägliga uppgifter och lagen blir förhatlig.»

Dessa skäl återfinnas jemväl i förberedande skattejemkningskomiténs betänkande.

Äfven skattregleringskomitén har i motiven till sitt den 17 augusti 1881 afgifna förslag till förordning angående bevillning af fast egendom samt af inkomst yttrat sig öfver frågan och dervid andragit:

»Komiterade hafva, af skäl, som dels i bevillningsbetänkandet af den 2 juli 1859, dels ock i förberedande skattereglerings komiténs betänkande finnas utvecklade, ansett sig böra afstå från försöket att i vår skattelagstiftning införa nyheten af obligatorisk sjelfdeklaration. Deremot hafva de ansett, att hittills gällande föreskrifter rörande bolags skyldighet att meddela en del för taxeringen vigtiga upplysningar borde med fog kunna utsträckas icke obetydligt och således, bland annat, omfatta enahanda uppgifter rörande personliga aflöningsförhållanden, som det redan förut i fråga om statens och menigheters löntagare ålegat vederbörande embetsverk att lemna.»

Derjemte har herr statsrådet och chefen för finansdepartementet till protokollet öfver finansärenden för den 8 januari 1883, bilagdt Kongl. Maj:ts proposition till 1883 års Riksdag med förslag till förordning angående bevillning af fast egendom samt af inkomst, i ämnet yttrat:

»Ehuru tvifvelsutan ganska starka skäl kunna anföras för obligatorisk sjelfdeklaration vid uppskattning till bevillning, förefaller det mig likväl betänkligt att för närvarande i vår skattelagstiftning införa denna grundsats

i dess fulla utsträckning. Den tid, då denna skyldighet ännu var hos oss lagstadgad, ligger ännu alltför nära, för att man ännu skulle hafva glömt, huru betydelselösa de skattskyldiges uppgifter då voro för taxeringen. Det får icke heller förbises, att behofvet af sjelfdeklaration till ledning vid uppskattningen gör sig helt olika gällande inom olika taxeringsdistrikt. Under det att å landsbygden och i mindre stadssamhällen taxeringsmyndigheterna i allmänhet hafva lätt nog att bedöma de skattskyldiges inkomstförhållanden, är det deremot i de större städerna svårighet egentligen uppstår att i många fall utan ledning af de skattskyldiges egna uppgifter bestämma den verkliga inkomsten af kapital och arbete. Det kan emellertid icke vara lämpligt att ålägga hela den bevillningsbetalande allmänheten en skyldighet, hvars fullgörande inom det stora flertalet taxeringsdistrikt icke har någon egentlig betydelse för de myndigheter, för hvilkas skull skyldigheten skulle vara tillkommen. Deremot finner jag det vara i sin ordning, att, när taxeringsmyndigheten anser sig behöfva ledning af den skattskyldiges egen uppgift, lagstiftningen anvisar myndigheten tillfälle att infordra sådan uppgift. Äfventyret för skattskyldigs underlåtenhet att i sådant fall lemna uppgift synes mig lämpligast böra bestämmas till den påföljden, att han får besvärsrätten i fråga om sin taxering inskränkt på sätt förslagets § 19 mom. 4 angifver. Den skattskyldige kan väl derigenom icke tvingas att aflemna någon uppgift, men den påföljd, för hvilken han utsätter sig genom sin underlåtenhet, bör utgöra honom en allvarlig maning att ställa sig taxeringsmyndighetens uppfordran till efterrättelse i hvarje fall, der icke alldeles särskilda skäl göra undvikandet af uppgifters aflemnande för den enskilde önskvärdt. Ett så beskaffadt utrymme för den enskildes fria bestämmande i förevarande afseende förefaller mig vara af omständigheterna påkalladt.»

Med afseende å hvad i betänkandet af den 2 juli 1859 om saken yttrats, har den ene motionären, herr Johansson, anmärkt bland annat, att deri anförda skäl emot sjelfdeklarationsprincipen med de många år, som sedan dess förflutit, måste anses hafva förlorat all bevisningskraft, helst skälen icke torde hafva varit öfvertygande ens för nämnda komité, då densamma i sitt förslag till bevillningsstadga frångått sin ofvan uttalade uppfattning och förordat åtgärder, mot hvilka alldeles samma skäl lika väl skulle kunna anföras. Konung och Riksdag hafva äfven i afseende å skyldigheten att till taxeringsmyndigheterna lemna uppgifter enats om bestämmelser, hvilka i lika hög grad som den nu föreslagna åtgärden beröra förmögenhetsförhållanden, tillhörande det mera privata

området. Hvad särskildt beträffar det ofta anförda skäl mot principens genomförande, som skulle ligga i frestelse för den skattskyldige att lemna ofullständiga och otillförlitliga uppgifter, hvaraf skulle vållas mera oreda och osäkerhet än den nytta, som principens tillämpning kunde medföra, framhåller herr Johansson, att uppgifterna, som ju äro afsedda egentligen till ledning för taxeringsmyndigheterna, måste underkastas dessas pröfning, liksom gifvetvis lagstiftningen måste låta sig angeläget vara att genom lämpliga straffbestämmelser söka skaffa sig åtlydnad på håll, der den medborgerliga pligtkänslan och allmänandan må hända icke finnas tillräckligt utvecklade.

Utskottet finner väl, att i ett genomfördt inkomstbeskattningssystem en dylik grundsats som den s. k. sjelfdeklarationsprincipen är till stor nytta, ja rent af nödvändig för systemet. Att länder, hvarest inkomstbeskattningssystemet till större eller mindre del genomförts, funnit sig föranledda, det ena efter det andra, att i sin beskattningslagstiftning införa principen, är således ingalunda förunderligt. I vårt land deremot finnes icke ett dylikt inkomstbeskattningssystem, och principen får således hos oss ingalunda samma betydelse. Dess införande i vår beskattningslagstiftning är icke en åtgärd, framkallad af nödvändighet, utan endast af lämplighetshänsyn. I sådant afseende har också hos oss tagits steg i rigtning mot genomförande af sjelfdeklarationsprincipen. Så infördes med vår nu gällande bevillningsförordning förpligtelsen för skattskyldig att, vid stadgadt äfventyr, inom viss tid efter derom från bevillningsberedningens ordförande bevisligen emottagen uppmaning till denne lemna uppgift å det belopp, hvartill den skattskyldiges inkomst af kapital eller arbete det nästföregående året uppgått. Utskottet har sig likväl bekant, att allmänheten, oaktadt de åtta år, som förflutit, sedan föreskriften inkom i vår lagstiftning, ännu icke vant sig dervid, utan fortfarande ogerna underkastar sig densamma; och kan utskottet under sådana omständigheter icke biträda herr Johanssons uppfattning, att tiden skulle vara mogen för ett fullständigt genomförande hos oss af ifrågavarande princip. Innan lämpligt kan vara att taga ett nytt steg i den inslagna rigtningen, anser utskottet, att hvad som i saken redan åtgjorts, måste mera allmänt hafva gjort sig gällande.

På grund af hvad utskottet sålunda anfört får utskottet hemställa,

4:o) att berörda af herrar Johansson och Redelius väckta motioner icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Uti en inom Andra Kammaren väckt motion, n:o 19, anmärker herr *J. Andersson* i Lysvik, att uti såväl det med Kongl. Maj:ts proposition n:o 6 till 1883 års Riksdag öfverlemnade förslag till nu gällande bevillningsförordning som samma Riksdags skrifvelse i ämnet under n:o 79 har början af § 49 mom. 3 följande lydelse: »Afskrift af *mantals-* och *taxeringslängden*, i hvad den angår hvarje särskild kommun på landet, skall jemväl senast den 15 augusti af häradsskrifvaren tillställas vederbörande kommunalstämmas ordförande» etc., under det att i nu gällande bevillningsförordning början af samma moment lyder: »Afskrift af *taxeringslängderna*» etc.

I förordningen har sålunda skyldigheten att meddela afskrift utaf mantalslängden, hvilken för den personella beskattningen till folkskoleväsendet inom kommunerna erfordras, uteslutits från häradsskrifvarens tjensteåliggande, och dylik afskrift erhålles på grund deraf också icke utan särskild begäran och mot lösen.

Då denna lösen, om den ock i och för sig kan anses mindre dryg, likväl i längden blir ganska tyngande för kommunen, och förordningen i allt fall bort erhålla den lydelse, som Kongl. Maj:t föreslagit och Riksdagen beslutat, hemställer motionären,

att Riksdagen för sin del ville besluta, att § 49 mom. 3 i gällande bevillningsförordning skall bringas till öfverensstämmelse med Kongl. Maj:ts ofvannämnda förslag och Riksdagens beslut år 1883.

Mot hvad motionären sålunda andragit vill utskottet erinra, att enligt Kongl. Maj:ts förslag till nu gällande bevillningsförordning skulle såväl fastighetsvärdet som inkomstbeloppet, för hvilket bevillning skulle erläggas, införas i en gemensam längd, benämnd *mantals-* och *taxeringslängd.*

Jemväl Riksdagen upptog i sin skrifvelse med anledning af berörda förslag stadgandet om denna gemensamma längd. Det var sålunda denna längd, hvaraf, enligt stadgandet i § 49 mom. 3 af såväl Kongl. Maj:ts förslag som Riksdagens skrifvelse, afskrift skulle af häradsskrifvaren tillställas vederbörande kommunalstämmas ordförande, och med uttrycket i berörda §: »Afskrift af mantals- och taxeringslängden» afsågs ingalunda, såsom motionären förmenat, afskrifter af mantalslängd och taxeringslängd. I händelse sådant åsyftats hade uttrycket nog erhållit en annan formulering.

Då emellertid Kongl. Maj:t vid utfärdandet af nu gällande bevillningsförordning fann skäl frångå anordningen af en sådan gemensam längd och i stället förordnade, att fastighetsvärderingen skulle införas för sig i längder, grundade på mantalslängden, och inkomstbevillningen

jemväl för sig i sina särskilda längder, följde deraf med nödvändighet den anmärkta ändringen i § 49 mom 3. Att bringa detta moment ensamt i öfverensstämmelse med Kongl. Maj:ts förslag och Riksdagens beslut, kan sålunda icke ske utan vidtgående ändringar i hela nu gällande bevillningsförordning, och att införa ett särskildt stadgande om skyldighet för häradsskrifvare att utan lösen tillställa kommunalstämmas ordförande afskrift af mantalslängden, finner utskottet icke heller lämpligt, då ett sådant stadgande, utan någon annan nytta än den högst obetydliga besparing, som kommunen i följd deraf kunde göra, skulle i hög grad betunga innehafvarne af en redan förut ansträngande tjenstebefattning.

Utskottet får derför hemställa,

5:o) att herr Anderssons motion icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Herr *N. Persson* i Vadensjö anför i en inom Andra Kammaren väckt motion, n:o 126, att man, för att vinna det mål för en rättvis skattefördelning, som måste anses förefinnas uti ett proportionelt förhållande emellan skattebördan och den skattskyldiges förmåga att bära bördan, måste taga hänsyn till ej blott den beskattades inkomst utan äfven i nästan lika hög grad hans nödiga utgifter, hans oumbärliga lefnadskostnader, hvilka senare åter torde, sedda i största allmänhet, bero på antalet af de personer, som en skattskyldig har att underhålla. Då emellertid denna grundsats ingalunda blifvit hos oss iakttagen i fråga om vår enda allmänna direkta personskatt, de s. k. mantalspenningarne, hvilka utgå med ett lika belopp för alla och en hvar, oafsedt storleken af de skattskyldiges så väl inkomst som nödiga lefnadskostnader, har motionären ansett, att till en början mantalspenningarne böra bestämmas till olika belopp för gifta och ogifta män, så att de senare, som endast hafva sig sjelfve att underhålla, komma att påföras högre belopp.

På grund af det sålunda anförda, och då de närmare bestämmelserna af regeringen bäst kunna afvägas och uppgöras, föreslår motionären,

att Riksdagen beslutar att ingå till Kongl. Maj:t med underdånig skrifvelse, hvari anhålles, att Kongl. Maj:ts täcktes låta utarbeta och förelägga en kommande Riksdag förslag till bevillning, utgående med lägre

belopp af gifta män än af män, som ej äro eller varit gifta och uppnått en ålder af minst 25 år.

Genom det sålunda framstälda förslaget komme man att från nu gällande beskattningsprincip göra en afvikelse, som skulle orsaka rubbning i beskattningssystemet utan att blifva af någon vidare betydelse för vare sig staten eller den skattskyldige.

Utskottet finner sålunda det af motionären framstälda yrkande icke kunna förordas, utan hemställer,

6:o) att herr Perssons motion måtte af Riksdagen lemnas utan afseende.

Uti en inom Andra Kammaren väckt motion, n:o 149, har herr *A. Svensson* i Edum — jemte det han i motionen framstält förslag derom att, i den händelse Riksdagen beslutade höja bevillningen för jordbruksfastighet, olika benämningar måtte antagas på den dittills gällande och på den förhöjda, hvilket förslag blifvit af utskottet behandladt i sammanhang med Kongl. Maj:ts proposition n:o 4 om ändring i gällande bevillningsförordning samt en af herr J. Bratt m. fl. väckt motion i samma ämne — tillika fäst uppmärksamheten på det mindre lämpliga i bestämmelsen uti instruktionen för taxeringsmyndigheterna derom, att vid åsättande af värde å jordbruksfastighet, byggnader eller inrättningar, hvilka icke begagnas för jordbruket och dess binäringar tillhörande rörelse, skola särskildt taxeras. Denna bestämmelse, som enligt motionärens uppgift tillämpas mycket olika, synes motionären icke stå i öfverensstämmelse med en rättvis beskattning, då derigenom jordbruksfastigheter, fullt likstälda med hvarandra i afseende å afkastning och andra förmåner men försedda med byggnader af förenämnda beskaffenhet till olika värde, komma att beskattas olika, ett förhållande, som blifver än mer orättvist i och med tillämpningen af lagen den 23 oktober 1891 angående väghållningsbesvärets utgörande på landet.

På grund häraf föreslår motionären, att i bevillningsförordningen införes den bestämmelse, att vid taxeringsvärdets åsättande å jordbruksfastighet hufvudsakligast fästes afseende vid dess afkastningsförmåga.

Utskottet vill emot förslaget endast erinra, att den deri förordade princip för bestämmande af taxeringsvärde å jordbruksfastighet förefinnes i vår bevillningslagstiftning, der den ligger till grund för samt-

liga stadgandena i § 1 af den vid bevillningsförordningen fogade instruktion för taxeringsmyndigheterna. Då utskottet anser det obehöfligt, att någon särskild bestämmelse i ämnet inflyter jemväl i sjelfva bevillningsförordningen, får utskottet hemställa,

7:o) att herr Svenssons motion i den del densamma nu varit föremål för utskottets behandling måtte af Riksdagen lemnas utan afseende.

Då först sedan statsverkets behof blifvit utredda och bevillningssumman bestämd, yttrande kan afgifvas angående de i bevillningsförordningen upptagna procent- och sifferbelopp, kommer utskottet att framdeles under riksdagens lopp göra den slutliga framställning i förevarande ämne, hvartill förhållandena föranleda.

Stockholm den 21 april 1892.

På utskottets vägnar:

F. BARNEKOW.

Reservationer:

vid 3:dje punkten af herr *O. B. Olsson;*

vid 6:te punkten af herr *O. B. Olsson.*

N:o 7.

Ank. till Riksd. kansli den 22 april 1892, kl. 12 midd.

Betänkande, angående bevillningsafgifter för särskilda förmåner och rättigheter.

Utskottet har fått till sig hänvisade två motioner om ändring i kongl. förordningen den 5 oktober 1889 angående bevillningsafgifter för särskilda förmåner och rättigheter; och får utskottet rörande dessa motioner härmed afgifva betänkande.

Uti en inom Första Kammaren väckt motion, n:o 5, anmärker herr *H. Cavalli*, att den skatt, som för närvarande pålägges utländske eller i utlandet bosatte svenske undersåtar, hvilka i riket resa omkring för att bjuda ut eller sluta handel om utländska varor, utgör allenast en ringa bråkdel af hvad den i landet bosatte handlanden har att erlägga för vinst af affärer. Då emellertid ett sådant förhållande icke är öfverensstämmande med hvad rättvisa och billighet kräfva, samt dessutom någon åtgärd måste vidtagas mot de utländske handlandenas växande öfvermagt på den svenska marknaden, har motionären, under erinran om hvad skatteregleringskomitén uti sitt den 13 september 1882 angående skatteförhållandena i riket afgifna förslag rörande förevarande fråga anfört och under förmenande, att tidpunkten för en förhöjning af bevillningsafgiften utaf vissa handlande och handelsexpediter är

lämplig nu, då några handelstraktater icke lägga hinder i vägen för förändringen, föreslagit,

att Riksdagen ville besluta, att den afgift, som skall erläggas af utländing eller i utlandet bosatt svensk undersåte, som icke för det år, hvarför uppbörd af bevillning till svenska staten senast egt rum, allmän bevillning erlagt, skall, då han reser omkring i landet och för egen eller, såsom utskickad för annans räkning till inledande af handel, med eller utan varuprof, bjuder ut eller slutar handel om utländska varor att framdeles från utlandet levereras, bestämmas till två hundra kronor för hvarje kalendermånad, ehvad han vill under hela månaden eller blott en del deraf begagna sig af rättigheten.

Ur motionärens framställning tillåter sig utskottet att rörande ifrågavarande beskattnings historia anföra följande:

I bevillningsförordningarne 1810—1830 omnämndes icke utländske handlande, som efter prof försälja varor, endast »Judar och italienare, som med särskildt tillstånd resa omkring landet och afyttra nipper eller idka diversehandel», hvilka borde erlägga enligt 1810 års bevillningsstadga 25 rdr b:ko och enligt de följande 50 rdr b:ko; hvarjemte från och med år 1818 stadgades, att bevis, att afgiften blifvit erlagd, borde företes, innan pass, som uttryckligen borde innehålla, att de till sådan handel vore berättigade, dem meddelades. I 1835 års bevillningsförordning hade stadgandet följande lydelse:

»Judar och utländingar, som resa omkring i landet och efter eller utan medhafvande prof för egen räkning eller såsom utskickade för andra utbjuda eller sluta handel om utländska varor eller eljest drifva handel, erlägga minst 50 rdr b:ko, som betalas i gränsorten, der de erhålla första respasset.»

För att undgå ansvar såsom för oloflig handel i allmänhet borde sådana personer alltid vara försedda med vederbörande svensk myndighets respass, som upptoge när och hvarest berörda afgift för året vore betald.

I 1841 års bevillningsförordning blef dels förklaradt, att under utländingar ej skulle förstås norrmän för handel med norska produkter, dels uteslutna orden: »eller eljest drifva handel», hvarjemte bestämdes, att erläggande af 50 rdr b:ko, betalda i gränsorten, berättigade utländing att under tre månader med eller utan prof för egen eller

annans räkning utbjuda och sluta handel om varor; men ville utländing längre tid dermed fortfara, skulle för hvarje öfverskjutande månad betalas 50 rdr b:ko, dock med rätt att vid utresan återbekomma hvad efter denna beräkningsgrund för hel månad kunde vara för mycket betaldt.

Detta stadgande bibehölls oförändradt i 1845 års bevillningsstadga med tillägg af ansvarsbestämmelse om böter af 300 rdr b:ko för oloflig handel; och 1848 års bevillningsförordning gjorde häri icke någon ändring.

I 1851 års bevillningsförordning bestämdes bevillningen till 75 rdr b:ko för de tre första månaderna och 25 rdr b:ko för hvarje öfverskjutande månad.

1855 års bevillningsförordning nedsatte beloppet till respektive 37 rdr 24 sk. och 12 rdr 24 sk. b:ko och 1858 års förordning till respektive 50 rdr och 20 rdr rmt.

Allt hitintills voro stadgandena angående bevillning af utländske handlande upptagna under Art. II Litt. B »bevillning af städerna»; och uppräknas utländingarne i sammanhang med öfriga idkare af näring i städerna; men på förslag af bevillningskomitén öfverflyttades i 1861 års bevillningsförordning stadgandet härom till Art. III och upptogs under särskild §; hvarjemte, efter erinran af bevillningsutskottet derom, att det vore en känd sak, att på detta sätt särdeles betydande och vinstgifvande affärer bedrefves, beloppet höjdes till respektive 100 och 40 rdr rmt.

Dessa stadganden fortforo att gälla intill början af år 1890 med den ändring allenast genom bevillningsförordningen af den 15 oktober 1880, att skyldigheten att utgöra enahanda bevillning utsträcktes äfven till infödda, men här i riket icke mantalsskrifna handlande och handelsexpediter.

Genom Riksdagens år 1889 fattade beslut gäller numera från och med år 1890 i detta ämne följande, i kongl. förordningen den 5 oktober 1889 intagna stadgande:

»Utländing eller i utlandet bosatt svensk undersåte, som icke för det år, hvarför uppbörd af bevillning till svenska staten senast egt rum, allmän bevillning erlagt, skall, då han reser omkring i landet och för egen eller, såsom utskickad, för annans räkning till inledande af handel, med eller utan varuprof, bjuder ut eller slutar handel om utländska varor att framdeles från utlandet levereras, vid ankomsten till riket till närmaste kronouppbördsman i stad aflemna skriftlig upp-

gift huru länge han ämnar här qvarstanna samt dervid för rättigheten att idka dylik handel förskottsvis för hvarje kalendermånad, ehvad han vill under hela månaden eller blott en del deraf begagna sig af rättigheten, erlägga etthundra kronor, hvilken afgift skall, antingen för längre tid på en gång eller minst för en månad i sänder, inbetalas till kronans uppbördsman i stad inom det län, der han vid betalningstiden sig uppehåller; skolande qvittenset å den erlagda afgiften vara meddeladt å tryckta blanketter, som, efter vederbörliga reqvisitioner, böra af statskontoret Kongl. Maj:ts befallningshafvande tillsändas, för att kronans uppbördsmän i städerna tillhandahållas, och hvilka blanketter, som skola lyda å etthundra kronor hvardera, böra innehålla erinran om behörigt iakttagande af hvad gällande författningar i afseende å dylik handel stadga.

Den utländing eller med utländing, enligt hvad här ofvan är sagdt, likstälde svenske undersåte, som utbjuder eller slutar handel om utländska varor, skall, innan handel å någon ort inledes, för vederbörande polismyndighet derstädes styrka, att han behörigen erlagt den stadgade afgiften, och skall bevis om sådan anmälan af myndigheten på begäran meddelas. Beträdes någon, som antingen ej erlagt afgiften eller ock underlåtit att hos vederbörande polismyndighet förete bevis om afgiftens erläggande, med att idka dylik handel, böte från och med etthundra till och med femhundra kronor, och vare han derjemte i förstnämnda fall skyldig utgifva afgift för den tid, hvarunder den olofliga handeln utöfvats. Förbrytelser häremot upptagas af poliskammare, der sådan finnes, och eljest af allmän domstol; och fördelas de ådömda böterna lika mellan åklagaren och den kommun, hvarest förbrytelsen blifvit begången.»

Härförutom får utskottet erinra, hurusom dels 1862—1863 årens Riksdags bevillningsutskott gjort hemställan om upphörande utaf den särskilda bevillningen af utländske handlande och handelsexpediter, dels ock Kongl. Maj:t till Riksdagarne 1865—1866, 1882 och 1883 aflåtit propositioner om nedsättning af ifrågavarande bevillningsafgift, framställningar som vid de två sistnämnda riksdagarne framkallats utaf de genom handelstraktaten den 30 november 1881 uppkomna förhållanden mellan de förenade rikena Sverige-Norge samt Frankrike.

I denna traktats art. 17 bestämmes, att franske handelsresande icke skola inom de förenade rikena vara underkastade högre särskild yrkesafgift än den lägsta dylika afgift, som derstädes erlägges af inhemske handelsresande af samma kategori, äfvensom att en afgift till lika belopp med den bevillning, som vare sig i Sverige eller Norge

drabbar franske handelsresande, må i Frankrike påläggas svenske eller norske handelsresande. Dessutom hade Kongl. Maj:t genom en vid traktaten fogad särskild deklaration förbundit sig att för 1882 års Riksdag framlägga förslag i syfte att den särskilda yrkesafgiften för såväl utländske som infödde, inom riket icke mantalsskrifne handelsresande måtte bestämmas till halfva beloppet af den afgift, som vore dem i Sverige ålagd. Den med anledning häraf aflåtna proposition vann emellertid icke Riksdagens godkännande, särskildt af skäl, att då fullständigt förslag till ny bevillningsstadga snart skulle komma att blifva föremål för Riksdagens pröfning, det ansågs mindre lämpligt att dessförinnan vidtaga någon förändring i nämnda stadga.

I skatteregleringskomiténs den 13 september 1882 angående skatteförhållandena i riket afgifna betänkande föreslog komitén, att ifrågavarande bevillningsafgift måtte bestämmas till 200 kronor för första månaden och 80 kronor för hvarje följande månad, samt anförde såsom skäl härtill, att ehuru officiella uppgifter saknades för bedömande af den omfattning, i hvilken affärer af ifrågavarande art inom riket bedrifvits, likasom i hvad mån sådana affärer uppgjorts med andre än köpmän, det dock torde vara visst, att denna form för affärers inledande och afslutande under senare tider vunnit betydande utveckling och ofta antoge proportioner, som ej stode i rimligt förhållande till de derför stadgade afgifter. Förslaget vann emellertid icke Kongl. Maj:ts bifall, utan upptog Kongl. Maj:t vid 1883 års riksdag ånyo sitt föregående år framstälda förslag om ifrågavarande bevillningsafgifts nedsättande, hvarvid Kongl. Maj:t meddelade, att franska regeringen, med anledning af den utgång, frågan erhållit vid 1882 års riksdag, funnit sig föranlåten att för svenske handelsresande, som vistades i Frankrike, bestämma en afgift, motsvarande den, som i Sverige affordrades franske handelsresande, samt att Kongl. Maj:t befarade, att den undantagsställning, hvari svenske handelsresande i Frankrike sålunda blifvit försatte i förhållande till handelsresande af andra främmande nationaliteter, skulle komma att utöfva ett menligt inflytande på våra exportörers ställning å den franska marknaden, så mycket mera ofördelaktigt, som Frankrike vore en af de störste afnämarne af våra förnämsta exportartiklar, trä och jern. Denna Kongl. Maj:ts framställning, som af bevillningsutskottet afstyrktes, vann emellertid lika litet som den förra Riksdagens bifall. I stället dröjde det ej många år, innan, såsom ofvan anförts, ifrågavarande bevillningsafgift ytterligare höjdes.

I konventionen af den 13 januari 1892 om delvis förlängning af

ofvanberörda handelstraktat hafva bestämmelserna i art. 17 förklarats skola oförändrade tills vidare vara gällande.

Lika litet som förut kunna sålunda franska handelstraktatens bestämmelser nu utgöra något absolut hinder för en förhöjning af afgiften i fråga. Ej heller våra öfriga handelstraktater lägga hinder i vägen för en förhöjning.

Men, såsom framgår af hvad ofvan anförts, har dock hänsynen särskildt till de förenade rikenas förhållande till Frankrike föranledt Kongl. Maj:t att vid olika tillfällen söka åstadkomma en nedsättning af denna bevillningsafgift, som, så vidt utskottet har sig bekant, saknar motstycke i de flesta öfriga länder. Med afseende härå torde det icke vara skäligt att ytterligare höja ifrågavarande afgift, i synnerhet icke nu genast efter förlängningen af handelstraktaten emellan de förenade rikena och Frankrike.

Utskottet anser dessutom, att alltför kort tid förflutit, sedan afgiften senast höjdes, för att en stegring af densamma nu åter skulle företagas. Först sedan man åtminstone under några år fått iakttaga verkningarne af den med år 1890 inträdda förhöjningen, kan man med någon säkerhet bedöma, huru vida densamma får anses vara till fyllest eller icke.

Utskottet hemställer fördenskull,

1:o) att herr Cavallis ifrågavarande motion ej måtte af Riksdagen bifallas.

Herr *Oskar Erickson* i Bjersby jemte trettiosex andra ledamöter af Andra Kammaren hafva uti motion, n:o 135, vid denna riksdag — under erinran hurusom, i anledning af en vid 1887 års riksdag väckt motion om förhöjning af bevillningsafgiften af enskild bank med sedelutgifningsrätt från två till tjugu kronor för hvarje ett tusen kronor af det högsta belopp af bankens sedlar, som under nästföregående år på en gång varit utlemnade i rörelsen, bevillningsutskottet yttrat, bland annat, att vidtagande af en så omstörtande åtgärd, som den i motionen föreslagna, hvaraf, enligt utskottets förmenande, skulle följa upphörande af all enskild sedelutgifning, vore, oaktadt vår tids banklagstiftning syftade på ett sådant mål, likväl oklokt äfven ur den synpunkt att

inom få år en genomgripande förändring af våra bankförhållanden kunde vara att förvänta, samt hurusom Riksdagen, i öfverensstämmelse med bevillningsutskottets derom gjorda hemställan, beslutit den ändring i § 5 af då gällande förordning angående bevillningsafgifter för särskilda förmåner och rättigheter, att den afgift, enskild bank med sedelutgifningsrätt vore skyldig att, förutom bevillning af fast egendom samt af inkomst, erlägga, skulle höjas från två kronor till tre kronor per mille — anfört, att då den af 1887 års Riksdags bevillningsutskott förebådade förändring af våra bankförhållanden ännu icke inträffat, utan dessa numera i stället syntes utveckla sig i rigtning, motsatt den af utskottet antydda, det icke torde anses olämpligt att å nyo upptaga frågan om åläggande för de sedelutgifvande enskilda bankerna att för sedelutgifningsrätten erlägga en afgift, som i någon mån motsvarade den med detta privilegium förenade fördel, helst rättvisa och billigheten gent emot andra skattskyldige kräfde detta åläggande.

I följd häraf hafva motionärerna föreslagit,

att Riksdagen, med ändring af derom nu gällande stadganden, beslutar, att från och med år 1893 afgiften för de enskilda bankernas sedelutgifningsrätt skall höjas från tre kronor till fem kronor för hrarje tusen kronor af det högsta belopp af bankens sedlar, som på en gång under nästföregående året varit utlemnade i rörelsen.

Då på 1830-talet enskilda banker hos oss inrättades och i sammanhang dermed enskild sedelutgifning började ega rum, påfördes de enskilda bankerna en bevillning af tio procent af utdelningen, då densamma öfversteg sex för hundra. Bevillningen bestämdes derefter i bevillningsförordningarne af den 8 juni 1841 till fem procent af utdelningen, utan afseende å utdelningens förhållande till aktiekapitalet, och af den 10 november 1848 till fem procent af den årliga behållning, som icke öfversteg sex för hundra utaf den kontant tillskjutna teckningssumman eller grundfonden, men, om behållningen uppgick till högre belopp än sex för hundra, till femton procent af hvad densamma derutöfver utgjorde. Genom 1854 års bevillningsstadga nedsattes bevillningen af enskilda banker med sedelutgifningsrätt till tre procent af den årliga behållning, som icke öfversteg sex för hundra af grundfonden, samt till nio procent af högre behållning.

Då derefter, i öfverensstämmelse med bevillningskomiténs betänkande af den 2 juli 1859, för första gången genom bevillningsförord-

ningen den 17 maj 1861 en lika inkomstbevillning af en procent för alla skattekällor stadgades, var man äfven angelägen att utfinna ett korrektiv mot förminskningen af den inkomst, staten tillförene haft af de enskilda bankerna. Detta korrektiv fann man i åläggandet för enskild bank med sedelutgifningsrätt att årligen till staten erlägga en afgift af två kronor för hvarje ett tusen kronor af det högsta belopp utaf bankens sedlar, som under nästföregående år på en gång varit utlemnade i rörelsen. Stadgandet, som jemväl inflöt i bevillningsförordningen den 17 maj 1861, bibehölls oförändradt, hvad afgiftens belopp beträffar, till dess, såsom ofvan uppgifvits, 1887 års Riksdag beslöt en höjning utaf afgiften från två kronor till tre kronor, med hvilket belopp densamma från och med år 1888 utgår.

Den inkomst, som kommit staten till godo af denna bevillning, utgjorde under de fyra år, som närmast föregingo bevillningsafgiftens höjande från två kronor till tre kronor:

år 1884	121,761	kronor	11	öre
„ 1885	119,972	„	52	„
„ 1886	115,508	„	2	„
„ 1887	116,661	„	79	„

således i medeltal under perioden 118,475 kronor 86 öre, samt under de fyra år, som följt, efter det bestämmelsen angående berörda höjning trädde i kraft:

år 1888	171,680	kronor	31	öre
„ 1889	180,491	„	64	„
„ 1890	198,684	„	17	„
„ 1891	203,106	„	75	„

således i medeltal under denna period 188,490 kronor 72 öre.

Under ofvan angifna år har antalet af rikets sedelutgifvande enskilda banker ej undergått annan förändring, än att Oskarshamns enskilda bank med den 1 november 1889 uppgått i Smålands enskilda bank, så att antalet derefter utgör tjugusex mot förutvarande tjugusju.

Af de ofvan intagna uppgifterna framgår således, att inkomsten af bevillningen för de enskilda bankernas sedelutgifningsrätt stegrats i högre proportion än afgiftens höjning, och deraf torde kunna slutas, att höjningen ingalunda varit för stor, samt att den lämpliga gränsen för afgiftens belopp ännu icke blifvit uppnådd. Utskottet anser fördenskull, att en ytterligare förhöjning af bevillningen för sedelutgifningsrätten kan och bör ske.

Hvad särskildt beträffar den af motionärerna föreslagna höjning

af afgiften från tre kronor till fem kronor, kommer densamma, om man lägger det för perioden 1888—1891 erhållna medeltal till grund för beräkningen, att medföra ett tillägg till ifrågavarande bevillning af ungefärligen 125,600 kronor. Fördelas detta belopp på rikets tjugusex enskilda banker med sedelutgifningsrätt i förhållande till hvars och ens utelöpande sedelstock, blir ökningen i beskattning för hvar och en ingalunda afsevärd, och torde den minskade behållning, som genom förhöjningen uppstår för hvarje särskild bank, ej för någon blifva af vidare betydelse, helst sedan dessa bankers verksamhet vunnit ökad trygghet genom erhållande af den nya tioåriga oktrojen.

Utan att fråträda rättvisans och billighetens grundsatser, anser sig utskottet kunna biträda motionärernes förslag och hemställer,

2:o) att § 5 i gällande förordning angående bevillningsafgifter för särskilda förmåner och rättigheter må erhålla följande förändrade lydelse att tillämpas från och med början af år 1893:

D. **Bevillningsafgift af bankbolag med sedelutgifningsrätt.**

§ 5.

Enskild bank, som eger *sedelutgifningsrätt*, skall, förutom bevillning af fast egendom samt af inkomst, erlägga en afgift af fem kronor för hvarje tusen kronor af det högsta belopp af bankens sedlar, som på en gång under nästföregående året varit utlemnade i rörelsen; och är styrelsen för sådan bank skyldig att, till upplysning vid denna afgifts debitering, inom den 15 januari hvarje år till Kongl. Maj:ts befallningshafvande aflemna en genom intyg af det utaf Kongl. Maj:ts befallningshafvande förordnade ombud bestyrkt uppgift å nyssnämnda sedelbelopp; egande Kongl. Maj:ts befallningshafvande att efter uppgiftens erhållande ofördröjligen vidtaga åtgärder för berörda afgifts indrifning och redovisning.

Stockholm den 21 april 1892.

På utskottets vägnar:

F. BARNEKOW.

Reservation:

af herr *Cavalli*, som yrkat, att utskottet måtte hemställa om bifall till den af honom väckta motionen.

Herrar *Almström* och *O. B. Olsson* hafva begärt få antecknadt, att de icke deltagit i behandlingen af den del af betänkandet, som angår herr *Oskar Erickson* i Bjersby m. fl.:s motion om höjning i afgiften för de enskilda bankernas sedelutgifningsrätt.

N:o 8.

Ank. till Riksd. kansli den 22 april 1892, kl. 12 midd.

Betänkande, i anledning af väckt motion om höjande af bevillningsafgiften för spelkort.

Uti en inom Andra Kammaren väckt motion, n:o 65, anmärker herr *G. Jansson* i Krakerud, att den nu jemlikt kongl. kungörelsen den 5 december 1873 för spelkort utgående bevillningsafgift af 75 öre för hvarje kortlek i jemförelse med annan beskattning framstår såsom alltför låg, synnerligast i betraktande deraf att denna bevillning hufvudsakligast drabbar de bättre lottade inom nationen. Då derjemte den inkomst, som på spel förvärfvas, sällan kan åtkommas genom beskattning i vanlig ordning, anser motionären, att man, för att åtminstone i någon mån råda bot för dessa missförhållanden, bör höja den för spelkort nu stadgade bevillningsafgift samt hemställer fördenskull,

att Riksdagen ville besluta, det alla till försäljning och förbrukning inom riket ämnade figurerade eller ofigurerade kort, hvarmed spel kan öfvas, antingen de äro i riket tillverkade eller från utrikes ort dit införda, skola beläggas med en afgift af tre kronor för hvarje kortlek.

Ifrågavarande skatt har redan länge förekommit inom vårt beskattningssystem. Påbjuden redan af Carl XII har den med tvenne kortare afbrott, det ena från nämnde konungs död till 1730 och det andra från 1809 till 1812, utgått till närvarande tid, om än så väl beloppet och dispositionen af skatten som sättet för dess uppbörd undergått åtskilliga förändringar, särskildt efter dess senaste återinförande.

Hvad sålunda beträffar stämpelns belopp, som genom kongl. förordningen den 30 december 1812 blifvit bestämdt till 2 sk. 6 rst. för hvarje kortlek, höjdes detsamma enligt kongl. förordningen den 14 november 1835 till 6 sk. banko, derefter enligt kongl. förordningen den 23 februari 1842 till 8 sk. banko, derpå enligt kongl. kungörelsen den 15 december 1854 till 12 sk. banko och slutligen enligt kongl. kungörelsen den 21 oktober 1871 till 75 öre, hvilket belopp bibehållits jemväl i nu gällande förordning af den 5 december 1873.

Ändringarne uti dispositionen och sättet för uppbörden af skatten i fråga hafva hufvudsakligen bestått deruti, att bestämda belopp af skatten i stället för viss andel af densamma stadgats skola tillfalla vissa fromma stiftelser, samt att uppbörden öfverflyttats från ett embetsverk till ett annat. Sålunda utbetalar staten för närvarande årligen följande belopp af denna bevillning, nemligen, till allmänna barnhusinrättningen i Stockholm 27,000 kronor, till Frimurarebarnhuset 1,500 kronor och till Serafimerordens-lazarettet 1,500 kronor.

Åt de barnhus- eller fattigvårdsinrättningar i landssortstäder, hvilka år 1871 enligt äldre stadganden utaf ifrågavarande bevillningsafgift åtnjöto bidrag med en sk. banko eller tre och ett åttondedels öre för hvarje i staden tillverkad kortlek, utgår fortfarande dylikt bidrag, med vilkor dock att kortfabrikationen i dessa städer icke utöfver ett års tid blifvit afbruten.

Nu gällande bestämmelser om ifrågavarande bevillning återfinnas i kongl. kungörelsen den 5 december 1873, angående bevillningsafgift för spelkort samt om kortstämplingens verkställande, samt kongl. kungörelserna den 17 november 1876 och den 6 maj 1881, angående ändringar i förstberörda kongl. kungörelse.

Stadgandet angående kortstämpelns belopp lyder nu:

»Alla till försäljning och förbrukning inom riket ämnade figurerade eller ofigurerade kort, hvarmed spel kan öfvas, antingen de äro i riket tillverkade eller från utrikes ort dit införda, skola beläggas med en afgift af sjuttiofem öre för hvarje kortlek.»

Det ungefärliga årliga beloppet af denna bevillning framgår af

nedanintagna uppgifter å värdet af de kortfabrikanterna eller vederbörande varuegare från statskontoret tillhandahållna spelkortsstämplar eller s. k. kortkonvolut:

år 1874	97,198	kronor	50	öre
„ 1875	132,657	„	—	
„ 1876	107,319	„	—	
„ 1877	141,625	„	50	„
„ 1878	119,571	„	—	
„ 1879	81,270	„	—	
„ 1880	123,910	„	50	„
„ 1881	89,431	„	—	„
„ 1882	118,856	„	25	„
„ 1883	122,210	„	—	„
„ 1884	119,406	„		
„ 1885	94,186	„	50	„
„ 1886	109,314	„	—	
„ 1887	105,812	„	25	„
„ 1888	143,651	„	—	„
„ 1889	98,451	„	75	„
„ 1890	120,931	„	50	„
„ 1891	127,382	„	25	„

Vid bestämmande af beloppet utaf en sådan skatt som den ifrågavarande har man, så vidt man ej vill använda densamma för att helt och hållet undertrycka bruket af det beskattade föremålet, endast att tillse, det man ej stegrar beskattningen i sådan grad, att statens inkomst af densamma i stället för att ökas kommer att minskas eller att beskattningen framlockar allehanda försök att på lagstridigt sätt undandraga sig densamma.

Några dylika följder af ifrågavarande bevillningsafgifts senaste höjning hafva enligt hvad erfarenheten från de tjugu år, som derefter förflutit, gifvit vid handen, icke visat sig, och otvifvelaktigt är, att afgiften i fråga kan utan fara för berörda menliga följder ytterligare höjas. Utskottet anser dock icke tillrådligt att nu på en gång sträcka förhöjningen till det af motionären föreslagna belopp, eller tre kronor för hvarje kortlek utan finner en höjning af etthundra procent af det nuvarande stämpelbeloppet eller en höjning i samma proportion som den genom kongl. kungörelsen den 21 oktober 1871 föreskrifna, vara den lämpligaste.

På grund häraf hemställer utskottet,

att Riksdagen måtte besluta, att alla till försäljning och förbrukning inom riket ämnade, figurerade eller ofigurerade kort, hvarmed spel kan öfvas, antingen de äro i riket tillverkade eller från utrikes ort dit införda, skola beläggas med en afgift af en krona 50 öre för hvarje kortlek.

Stockholm den 21 april 1892.

På utskottets vägnar:

F. BARNEKOW.

Herr *Almström* har begärt att få antecknadt, att han icke deltagit i behandlingen inom utskottet af detta betänkande.

STOCKHOLM, ISAAC MARCUS' BOKTRYCKERI-AKTIEBOLAG, 1892.

N:o 9.

Ank. till Riksd. kansli den 28 april 1892, kl. 11 f. m.

Betänkande, angående tullbevillningen.

Sedan Riksdagen till pröfning och afgörande förehaft bevillningsutskottets betänkande n:o 2, angående vissa delar af tullbevillningen, äfvensom utskottets memorial n:o 3, i anledning af kamrarnes skiljaktiga beslut rörande vissa punkter af nyssnämnda betänkande, får utskottet härmed afgifva betänkande rörande nämnda bevillning i öfrigt, med det undantag, som här nedan omförmäles. Vid behandlingen af nu ifrågavarande delar af bestämmelserna om tullbevillningen har utskottet till granskning upptagit ej mindre motsvarande delar af det förslag till ny tulltaxa, som Kongl. Maj:t i proposition n:o 9 af den 13 januari innevarande år understält Riksdagens pröfning, än äfven de särskilda inom Riksdagen väckta framställningar, hvilka afse tullbevillningen och icke genom utskottets ofvannämnda betänkande n:o 2 besvarats, nemligen: motionen n:o 14 inom Första Kammaren af herr *W. Wallin,* om tull å stenkol och cokes, samt de inom Andra Kammaren afgifna motionerna n:o 49 af herr *J. Anderson* i Tenhult, angående, förutom annat, som i förevarande betänkande icke afhandlas, nedsättning i tullen å socker och sirup, samt n:o 142 af herr *Z. Larsson* i Upsala, om tull å kopparplåt m. m.

Såsom utskottet i sitt ofvan omförmälda betänkande n:o 2 hade tillfälle erinra, öfverensstämmer Kongl. Maj:ts nu föreliggande förslag till tulltaxa i hufvudsakliga delar med det tulltaxeförslag, som afgifvits af den, på grund af Riksdagens anhållan i skrifvelse af den 8 maj 1888, tillsatta tullkomité. På sätt det vid förenämnda kongl. proposition fogade statsrådsprotokoll för den 13 sistlidne januari utvisar, har vid föredragningen herr statsrådet och chefen för finansdepartementet anfört, bland annat, att till hvad komitén i nyssberörda delar anfört till stöd för förslaget herr statsrådet i regel funnit något tillägg från sin sida icke erfordras. Endast i några, jemförelsevis få, fall hade af vederbörande embetsverk framstälda anmärkningar, hvilka han icke kunnat biträda, synts honom innebära anledning att närmare utveckla de af komitén anförda skäl eller att fästa Kongl. Maj:ts uppmärksamhet å någon af komitén icke åberopad omständighet, som kunde anses stärka komiténs motivering. I sammanhang med denna komplettering af motiveringen redogjorde herr statsrådet jemväl för de punkter, i hvilka han ansåge Kongl. Maj:ts framställning till Riksdagen böra afvika från komiténs förslag, till hvilket han i allt öfrigt anslöte sig.

Med afseende å sambandet mellan tullkomiténs förslag till tulltaxa och det af Kongl. Maj:t nu för Riksdagen framlagda anser sig utskottet böra dels i minnet återföra de omständigheter, under hvilka Riksdagen anhöll om sagda komités tillsättande, äfvensom innehållet af berörda anhållan, dels ock i korthet redogöra för de synpunkter, hvilka, enligt hvad komitén sjelf anfört, varit för densamma vid förslagets utarbetande bestämmande.

I förra afseendet erinrar utskottet, hurusom 1888 års Riksdag i tullskyddsvänlig rigtning vidtog väsentliga ändringar i då gällande tulltaxa. Till en början blef tull åsatt spanmål och vissa andra förut tullfria jordbruksalster. Vidare beslöt äfven Riksdagen åtskilliga förändringar i taxan i syfte att åt öfriga näringsgrenar bereda ett bättre skydd än det under senare tid åtnjutna; men dels lade då ännu bestående tarifftraktater hinder i vägen för ett fullständigt genomförande af hvad i detta afsende ansågs erforderligt, och dels fann Riksdagen angeläget, att, innan en mera omfattande förändring i tullagstiftningen vidtogs, utredning af de förhållanden, som dervid borde beaktas, blefve genom sakkunnige personer verkställd. Med anledning häraf anhöll Riksdagen i förberörda skrifvelse, att Kongl. Maj:t täcktes tillsätta en komité med uppdrag *dels* att före nästpåföljde års riksdag verkställa utredning angående de ändringar i tulltaxans bestämmelser, som kunde vara erforderliga för att, i den mån sådant under för handen varande förhållanden kunde ske, bereda näringarne ett väl afvägdt tullskydd, *dels ock* att

sedermera, efter behörig utredning och med hufvudsakligt iakttagande af de tullsatser, hvilka blifvit af den då församlade Riksdagen antagna eller komme att af nästföljande års Riksdag beslutas, afgifva förslag till tulltaxa, innefattande de bestämmelser, som borde gälla efter utgången af bestående tarifftraktater.

På grund häraf tillsatte äfven Kongl. Maj:t under den 18 juni 1888 en komité, hvars hufvudsakliga uppdrag i allt väsentligt bestämdes i öfverensstämmelse med Riksdagens omförmälda anhållan. Sedan denna komité afgifvit, förutom vissa andra utlåtanden, äfven ett betänkande angående åtskilliga jemkningar i tulltaxans bestämmelser, på grund af hvilket betänkande 1889 års Riksdag beslöt vissa ändringar i då gällande taxa, inkom komitén den 24 februari nästlidet år med betänkande jemte förslag till ny tulltaxa, deröfver kommerskollegium och generaltullstyrelsen sedermera gemensamt afgifvit infordradt underdånigt utlåtande.

Enligt hvad i betänkandet anföres, hade komitén, hvilken det vid tulltaxeförslagets upprättande ålegat att såsom ledande princip fasthålla grundsatser om skydd för det nationela arbetet såsom ett af tullbeskattningens ändamål, låtit sig angeläget vara att tillse, det förslagets bestämmelser måtte så affattas, att tullskyddet komme det inhemska arbetet på *alla* näringslifvets områden i mån af behof till del, men komitén hade ock, under aktgifvande på näringarnas inbördes samband, sökt i möjligaste måtto förekomma, att *en* industri blefve på en *annan* industris bekostnad otillbörligen tillgodosedd. Komitén hade vidare ansett sig böra i regel föreslå skyddstullar endast för alstren af *redan inom landet existerande näringsgrenar.* Vidkommande storleken af det skydd, komitén föresloge, kunde i största allmänhet sägas, att de särskilda tullsatserna icke blifvit upptagna till högre belopp än hvad som oundgängligen erfordrades, för att på vårt eget lands marknad bereda den inhemska producenten likställighet med de stora industriidkande ländernas näringsidkare. Vid uppgörande af förslag till sådana tullsatser, beträffande hvilka skyddssynpunkten antingen icke alls eller åtminstone icke i öfvervägande grad gjort sig gällande, hade komitén tagit hänsyn hufvudsakligast till varornas art och beskaffenhet samt i främsta rummet gjort afseende derå, huru vida desamma i mer eller mindre mån vore att såsom öfverflödsvaror anse; erinrande komitén med afseende härå, att hvilken åsigt man än hyste derom, huruvida i tullbeskattningens uppgift inginge att bidraga till hämmande af lyx och öfverflöd, man dock allmänt torde erkänna, att öfverflödsartiklar framför andra vore egnade att åsättas hög införselafgift. För varuslag, som lätteligen kunde göras till föremål för oloflig införsel,

hade likväl tullsatserna i allmänhet föreslagits vida lägre än desamma bort sättas, ifall hänsyn tagits endast till värdet eller egenskapen af öfverflödsvaror.

Af skäl, hvilka i betänkandet närmare utvecklats, hade komitén funnit sig böra bibehålla den alfabetiska uppställningen af taxan. Deremot hade vissa varuslag, som enligt allmänt språkbruk sammanfattades under kollektiva benämningar, blifvit, i den mån sådant icke redan i gällande taxa skett, sammanförda såsom underafdelningar under gemensamma hufvudgrupper. Hvad grunden för tullafgiftens beräkning vidkomme, delade komiterade den åsigt, hvilken, ehuru erkännande värdetullarnes principiela företräde framför tullar, efter qvantitet bestämda, eller, såsom de vanligen kallades, »vigttullar», likväl på grund af de olägenheter, som, till följd af svårigheten att anordna en mot missbruk betryggande kontroll, åtföljde förtullning ad valorem, i tillämpningen gåfve vigttullarne företräde. Förnämsta korrektivet mot det vigttullsystemet åtföljande missförhållande, att tullbeskattningen drabbade den billigare varan proportionsvis vida hårdare än den dyrbarare, låge i en så utsträckt klassifikation som möjligt af de tullpligtiga varorna; och af detta korrektiv hade komiterade äfven sökt att göra bruk, men hade deri icke sällan hindrats af tulltekniska svårigheter. Ett ytterligare medel att i någon mån utjemna de förtullning efter vigt vidlådande olägenheter låge i tullsatsernas bestämmande efter bruttovigt, ty såsom naturligt vore, kräfde de finare och ömtåligare varuslagen till skydd under transporten ett vida omsorgsfullare emballerande än de simplare, mindre ömtåliga. Äfven af detta medel hade komitén i många fall begagnat sig för åstadkommande af en jemnare och rättvisare tullbeskattning af olika varor, sammanförda under en och samma rubrik. För beredande af likformighet mellan vissa hvarandra närstående artiklar samt för åstadkommande af enkelhet och lätthet vid taxans tillämpning hade jemväl i ett och annat fall bruttoförtullning samt här och hvar i taxan ändringar och jemkningar af formel beskaffenhet föreslagits. Slutligen hade ett icke obetydligt antal i nu gällande taxa specificerade varor af olika anledningar, oftast på grund af deras ringare betydelse och den oansenliga införsel, för hvilken de under senare tider varit föremål, blifvit ur taxeförslaget uteslutna; likasom å andra sidan åtskilliga nya rubriker uppförts, i många fall endast för att till följd af varans specificerande den officiela statistiken måtte komma att meddela uppgift om införselns storlek.

För de jemförelsevis fåtaliga skiljaktigheter, som förefinnas mellan bemälde komités förslag till tulltaxa och det af Kongl. Maj:t nu för

Riksdagen framlagda, redogöres i herr statsrådets och chefens för finansdepartementet ofvan omförmälda anförande till statsrådsprotokollet, till hvilket anförande utskottet i fråga om detta ämne tillåter sig hänvisa.

Att utskottet såsom sådant skulle söka åstadkomma något principielt uttalande beträffande de tullpolitiska grundsatser, på hvilka den nu ifrågasatta revisionen af tulltaxans bestämmelser böra grundas, har, med hänsyn till hvad i utskottets ofvanberörda betänkande n:o 2 anförts om bristen på öfverensstämmelse i åsigter inom utskottet rörande sjelfva hufvudfrågan, icke ansetts lämpligt. Utskottet inskränker sig derför till att för Riksdagen framlägga resultatet af den granskning af enskildheterna i nu föreliggande förslag till ändringar i fråga om tullbevillningen, som inom utskottet egt rum; och kommer utskottet att vid denna redogörelse följa den ordning, hvartill tulltaxans uppställning föranleder. För undvikande af onödig vidlyftighet skall emellertid utskottet här nedan göra särskilda hemställanden, icke beträffande hvarje särskild rubrik i taxan, utan endast i de fall, der utskottet beslutit föreslå bestämmelser, afvikande från Kongl. Maj:ts förslag, eller haft motioner att besvara, äfvensom der utskottets beslut väl utfallit för hemställan om bifall till Kongl. Maj:ts förslag, oförändradt, men afvikande mening af någon utskottets ledamot anmälts; kommande derefter utskottet, som dock af särskildt angifvet skäl i detta betänkande icke upptager till behandling frågan om tullen å *Kaffe* och *Tobak* äfvensom § 9 i tulltaxeunderrättelserna, att i ett sammanhang till antagande framställa alla öfriga af Kongl. Maj:t föreslagna bestämmelser, för så vidt de icke redan blifvit af Riksdagen pröfvade.

1:o.

Under rubriken *Album eller delar deraf* upptager föreliggande förslag till tulltaxa samma tullsats som den nu gällande eller 2 kronor per kilogram. *Album.*

Vid granskning af tullkomiténs förslag, med hvilket Kongl. Maj:ts i denna del öfverensstämmer, hafva kommerskollegium och generaltullstyrelsen beträffande ifrågavarande tullsats anmärkt följande:

»Det torde så mycket mindre kunna antagas hafva undgått komiténs uppmärksamhet, att denna tullsats är i förhållande till varuvärdet öfverdrifvet hög, som en af komiténs ledamöter i afgifven reservation uttalat sig för en nedsättning af, bland andra tullsatser, äfven den ifrågavarande.

Om vid sådant förhållande dess bibehållande vid nuvarande höga belopp kan anses skäligen motiveradt af endast den omständighet, att detta belopp blifvit så nyligen som vid 1888 års riksdag bestämdt, torde kunna dragas i tvifvelsmål. För sin del tillåta sig embetsverken uttala den åsigt, att den före den 1 juli 1888 för ifrågavarande artikel gällande tullsats af 1 krona per kilogram icke blott stod i ett lämpligare förhållande till varans värde, utan äfven kunde antagas bereda tillräckligt skydd för det inhemska arbete, som vanligen är å artiklar af ifrågavarande slag nedlagdt.»

Instämmande i hvad embetsverken sålunda anfört, hemställer utskottet,

att tullsatsen under ifrågavarande rubrik måtte nedsättas till 1 krona per kilogram.

2:o.

Aluminium. Med afseende å den betydelse, metallen *Aluminium* redan nu erhållit inom industrien, har utskottet ansett, att en hänvisning rörande tullbehandlingen af denna metall borde, i likhet med hvad som eger rum beträffande t. ex. vismut, i taxan intagas, och hemställer för den skull,

att å vederbörligt ställe i taxan måtte införas en så lydande hänvisning:
»*Aluminium;* hänföres till Metaller, ej specificerade».

3:o.

Ammoniak. Beträffande tullen å *Ammoniak* föreslår Kongl. Maj:t i likhet med tullkomitén, att å ammoniak, kaustik, kolsyrad eller hjorthornssalt, samt salpetersyrad, hvilka artiklar för närvarande hänföras till Kemiskt-tekniska preparater, ej specificerade, dragande tull med 5 procent af värdet, i stället måtte sättas vigttull till belopp af respektive 5 öre, 7 öre och 10 öre per kilogram, hvilka tullsatser skulle, enligt de bemälde komité meddelade prisuppgifter, motsvara 10 procent af varuvärdet.

Mot tullsatsernas bestämmande efter vigt i stället för efter värde har utskottet intet att erinra. I afseende å tullsatsernas belopp kan deremot utskottet icke biträda Kongl. Maj:ts förslag. Att till förmån för den jemförelsevis enkla och för öfrigt föga omfattande industri, som sysselsätter sig med att af svafvelsyrad ammoniak framställa andra ammoniakföreningar, fördyra preparater, hvilka, såsom förhållandet är med

särskildt den salpetersyrade ammoniaken, ega icke så obetydlig industriel användning, lärer nemligen icke kunna anses välbetänkt. Enligt utskottets åsigt böra tullsatserna sättas i närmaste öfverensstämmelse med den nu utgående tullen, dervid dock tillika torde böra fästas afseende vid att priset å åtminstone kaustik ammoniak är något lägre än det för tullkomitén uppgifna.

Benämningen *saltsyrad* ammoniak torde, såsom föråldrad, böra utbytas mot det numera vanliga namnet *klorammonium.*

I öfverensstämmelse härmed hemställer utskottet:

a) att tullsatsen för *Ammoniak*, *kaustik*, måtte bestämmas till 2 öre per kilogram;

b) att tullsatsen för *Ammoniak*, *kolsyrad (hjorthornssalt)*, måtte sättas till 4 öre per kilogram;

c) att för *Ammoniak*, *salpetersyrad*, måtte stadgas en tullsats af 5 öre per kilogram; samt

d) att i stället för rubriken »*Ammoniak*, *saltsyrad (salmiak)* — *fri*» måtte på vederbörligt ställe intagas följande rubrik:

»*Ammoniak: klorammonium* (*salmiak*) .... *fri.*»

4:o.

Tullen å *Apelsiner*, hvilken nu utgår med 10 öre per kilogram, finnes i förevarande förslag upptagen till förhöjdt belopp, 20 öre per kilogram. *Apelsiner.*

Utskottet anser, att nu gällande tullsats, hvilken är ganska hög i förhållande till varuvärdet, medför en fullt tillräcklig beskattning af denna artikel, som numera, åtminstone i städerna, ganska allmänt förbrukas af äfven de mindre bemedlade samhällsklasserna. Bortsedt från tiden närmast efter 1871, hvilket år ifrågavarande tull af statsfinansiela skäl höjdes, har densamma i allmänhet icke varit bestämd till synnerligen högre belopp än för närvarande. Af bil. 3 till tullkomiténs betänkande inhemtas, att densamma utgick med 11 öre år 1850 samt med 14 öre år 1860 och år 1870, allt per kilogram räknadt. I utlandet är också, på sätt bil. 4 till nämnda komitébetänkande utvisar, tullen å apelsiner i allmänhet bestämd till vida lägre belopp än 10 öre per kilogram. I betraktande häraf har utskottet funnit sig böra hemställa,

att tullen å *Apelsiner* måtte bibehållas vid nu gällande belopp, 10 öre per kilogram.

5:o.

Band. Sedan utskottet beslutit föreslå Riksdagen att bestämma tullsatserna för helsidenväfnader till 8 kronor och för halfsidenväfnader till 3 kronor per kilogram, får utskottet, som anser, att *hel- och halfsidenband* böra fortfarande såsom hittills draga samma tull som motsvarande slag af väfnader, hemställa:

a) att tullsatsen under rubriken *Band: silkessammets- och helsiden-* bestämmes till 8 kronor per kilogram; samt

b) att tullsatsen under rubriken *Band: halfsiden-* måtte bestämmas till 3 kronor per kilogram.

6:o.

Beck. 1888 års Riksdags bevillningsutskott, i enlighet med hvars hemställan tull åsattes artikeln *Beck*, motiverade denna hemställan dermed, att utskottet funnit sig böra föreslå tull å råvaran till nämnda artikel, tjära.

Utskottets hemställan blef af Riksdagen bifallen, men då frågan om tull å tjära förekom, beslöt Riksdagen, att denna artikel fortfarande skulle vara tullfri.

Den inkonseqvens, som derigenom influtit i tulltaxan, saknar ingalunda praktisk betydelse. Till bevis härför vill utskottet till en början anföra de officiela siffrorna rörande import och export af ifrågavarande artikel under senaste 5-årsperiod.

	Införsel.		Utförsel.	
År 1886	674,677	kilogram.	164,850	kilogram.
„ 1887	560,140	„	166,181	„
„ 1888	130,379	„	50,917	„
„ 1889	14,014	„	11,044	„
„ 1890	118,156	„	8,655	„

Häraf framgår visserligen, att importen af ifrågavarande artikel minskats, men äfven att en betydande minskning egt rum af exporten; och icke ens förstnämnda omständighet torde kunna anses i verkligheten innebära någon fördel för vårt land. Följden af den minskade importen af finskt beck har nemligen blifvit, att landets behof af beck

måst fyllas genom tillverkning af svensk tjära. Men då man besinnar, att den svenska tjäran är af mycket bättre beskaffenhet och till följd deraf vida dyrare än den finska, hvilken senare dock är tillräckligt god såsom råmaterial vid becktillverkning, lärer man icke kunna förneka, att det ur nationalekonomisk synpunkt är en fördel för oss att från Finland importera beck och i stället exportera motsvarande qvantitet tjära.

Med afseende härå hemställer utskottet,

att artikeln *Beck* måtte förklaras tullfri.

7:o.

Ben.

För *Ben, arbetadt, ej specificerade arbeten, andra slag*, hvilken artikel för närvarande drager en tull af 35 öre per kilogram, har Kongl. Maj:t, i öfverensstämmelse med tullkomiténs förslag, upptagit en tullsats af 1 krona 20 öre per kilogram, sedan dock artikeln knappar blifvit från rubriken afskiljd.

Lika med embetsverken, hvilka framstält anmärkning mot tullkomiténs förslag i denna del, anser utskottet en tullsats till sistnämnda belopp vara alltför hög. Enligt utskottets förmenande bör, äfven om, på sätt Kongl. Maj:t i enlighet med tullkomiténs hemställan föreslagit, en särskild lägre tull åsättes knappar af ben, tullsatsen för ej specificerade benarbeten, andra slag, åtminstone icke höjas till mera än 80 öre per kilogram eller till samma belopp, hvarmed för närvarande tullen å den likartade artikeln celluloidarbeten, ej specificerade, utgår.

Utskottet anser sig böra hemställa,

att tullsatsen under förevarande rubrik bestämmes till 80 öre per kilogram.

8:o.

Bladguld m. m.

Med *Bladguld* och *Bladsilfver* har utskottet ansett sådana preparater af guld såsom t. ex. glansguld, hvilket nu förtullas såsom fernissa, böra likställas och hemställer derför,

att i taxan måtte, i stället för rubriken 41 i Kongl. Maj:ts förslag med tillhörande anmärkning, införas följande bestämmelser:

»*Bladguld* och *Bladsilfver*, äkta eller päkta; äfvensom glansguld och andra likartade preparater af guld 1 kg. 2 kr. 50 öre.

Anm. Afdrag i vigten göres ej för närmaste emballaget ej heller, i fråga om bladguld och bladsilfver, för mellanlägg.»

9:o.

Blecklagarearbeten.

Med afseende derå, att utskottet, såsom här redan inhemtas, föreslagit den ändring i Kongl. Maj:ts förslag, att »leksaker, alla slag, utan afseende å materialet», skola åsättas särskild tull, hemställer utskottet,

att i stadgandet rörande *Blecklagarearbeten* denna artikel måtte närmare bestämmas genom tillägget »ej specificerade».

10:o.

Bokstafsstämplar m. m.

Under rubriken *Bokstafsstämplar och Boktryckssstilar* upptager Kongl. Maj:ts förslag samma tullsats som nu gällande taxa, 25 öre per kilogram.

Utskottet hemställer,

att hvad Kongl. Maj:t under förevarande rubrik föreslagit måtte af Riksdagen godkännas.

11:o.

Borstbindarearbeten.

Under *Borstbindarearbeten* upptager förslaget, bland annat, den bestämmelse, att *penslar* samt *murare-* och *målareborstar* af andra ämnen än fiber etc. skola draga en tull af 50 öre per kilogram.

Då utskottet, på sätt här nedan anföres, funnit redskap, ej specificerade, böra fortfarande vara tullfria, lärer någon väsentlig höjning af den tull, 12 öre per kilogram, som för närvarande utgår för murare-

och målareborstar, alla slag, icke böra ifrågakomma. Enligt utskottets åsigt skulle så väl dessa som ock den likartade artikeln penslar — hvilken senare artikel för öfrigt, på sätt tullkomitén erinrat, af tulltekniska skäl bör lika med murare- och målareborstar tullbehandlas — lämpligen kunna sammanföras i gemensam rubrik med borstar af fiber o. s. v.

Utskottet får i öfverensstämmelse med hvad sålunda anförts hemställa,

att de rubriker, som i Kongl. Maj:ts förslag till tulltaxa äro betecknade med numren 60 och 61, måtte erhålla följande förändrade lydelse:

»*Borstbindarearbeten:*

af fiber, gräs, rötter, eller andra vegetabiliska ämnen, utan afseende å infattningen; äfvensom penslar, murare- och målareborstar, alla slag ..... 1 kg. 15 öre.

af andra ämnen:

med infattning af opoleradt eller måladt trä eller jern ..... 1 kg. 50 öre.»

12:o.

I fråga om *Broderade arbeten* föreslår Kongl. Maj:t den tullförhöjning, att tillägget till väfnadens tull, hvilket tillägg nu utgår med 20 procent, måtte bestämmas till 50 procent. *Broderade arbeten.*

Utskottet, som, enligt hvad här nedan anföres, funnit gångkläder af annat ämne än linne eller bomull, försedda med broderier etc., böra draga en tilläggstull af 100 procent af tygets tull, hemställer med afseende derå,

att stadgandet angående *Broderade arbeten* måtte erhålla följande förändrade lydelse:

»*Broderade arbeten*, ej specificerade, färdiga eller påbörjade; draga lika tull med det tyg eller annat ämne, hvarå broderiet är anbragt, med tillägg af 100 procent.

Anm. Afdrag i vigten eger ej rum för askar, pappersomslag, kartor och inlägg.

13:o.

Böcker. Under rubriken *Böcker: med inbundet rent eller linieradt papper*, föreslår Kongl. Maj:t tullförhöjning från 25 öre till 35 öre per kilogram.

Utskottet hemställer,

att hvad Kongl. Maj:t sålunda föreslagit, måtte af Riksdagen bifallas.

14:o.

Celluloid. Kongl. Maj:t har, lika med tullkomitén, ansett *Celluloid, arbetad, andra slag*, böra draga samma tull som benarbeten, andra slag, och i enlighet dermed föreslagit, att nu gällande tullsats, 80 öre per kilogram, måtte höjas till 1 krona 20 öre.

Då utskottet icke har något att erinra emot den föreslagna öfverensstämmelsen i tullsatser för nämnda varuslag men här ofvan förordat en tull af endast 80 öre per kilogram för benarbeten, andra slag, hemställer utskottet,

att tullsatsen under rubriken *Celluloid, arbetad, andra slag, äfven i förening med väf*, måtte bestämmas till 80 öre per kilogram.

15:o.

Cement. I öfverensstämmelse med tullkomiténs hemställan föreslår Kongl. Maj:t, att gällande tullsats för *Cement*, 40 öre per 100 kilogram, måtte höjas till 60 öre.

Då en tunna cement väger 180 kilogram och kostar 7 à 8 kronor, belöper sig den nuvarande tullen till ungefär 10 procent af varuvärdet, hvilket, enligt utskottets åsigt, utgör en tillräckligt hög tull för en vara, som åtnjuter ett naturligt skydd genom den dryga fraktkostnad, dess transport ådrager. Erfarenheten gifver icke heller vid handen, att någon tullförhöjning för ifrågavarande artikel erfordras. Till stöd för detta uttalande tillåter sig utskottet att anföra tillgängliga officiela

siffror rörande införsel och utförsel af cement från och med året näst före åsättandet af nu gällande tull.

	Införsel.	Utförsel.
År 1887	11,123,318 kg.	6,964,786 kg.
„ 1888	9,080,523 „	5,275,340 „
„ 1889	6,415,991 „	7,300,407 „
„ 1890	5,756,894 „	14,131,905 „

Med stöd af hvad sålunda anförts, hemställer utskottet,

att för *Cement*, *kärlens vigt inberäknad*, gällande tullsats, 40 öre per 100 kilogram, bibehålles oförändrad.

16:o.

För *Cirklar, Passare och Cirkelbestick*, hvilka artiklar nu hänföras till matematiska instrumenter och sålunda åtnjuta tullfrihet, upptager Kongl. Maj:ts förslag, i öfverensstämmelse med hvad tullkomitén hemstält, en särskild rubrik med tullsats till belopp af 1 krona 50 öre per kilogram. *Cirklar m. m.*

Vid tullkomiténs betänkande i denna del anmärka embetsverken följande:

»— — — Denna tullsats blefve visserligen icke öfverdrifvet hög, för så vidt artikeln cirkelbestick angår, icke heller i fråga om cirklar och passare af finare beskaffenhet, men skulle deremot allt för känbart drabba de allmännast förekommande gröfre, tunga och billiga slagen af dylika instrumenter; erinrande embetsverken tillika, att behof af ändring i det nuvarande förtullningssättet icke visats.»

Biträdande embetsverkens åsigt, hemställer utskottet,

att, i stället för rubriken 90 jemte tillhörande anmärkning i Kongl. Maj:ts förslag, måtte i taxan införas en så lydande rubrik:

»*Cirklar*, *Passare* och *Cirkelbestick* ..... fria».

17:o.

Citroner. För *Citroner* föreslår Kongl. Maj:t, i öfverensstämmelse med tullkomiténs hemställan, samma tullförhöjning som för apelsiner eller från 10 öre till 20 öre per kilogram.

Då utskottet, enligt hvad här ofvan anförts, funnit sig böra förorda apelsintullens bibehållande vid 10 öre per kilogram, föranledes utskottet till jemväl den hemställan,

att tullsatsen för *Citroner* måtte bibehållas vid gällande belopp, 10 öre per kilogram.

18:o.

Cokes. För artikeln *Cokes* upptager Kongl. Maj:ts förslag, lika med nu gällande taxa, tullfrihet.

Deremot har herr *Wallin* i sin här ofvan omförmälda motion på anförda skäl föreslagit, att ifrågavarande artikel, likasom äfven å stenkol, måtte åsättas en tull af 6 öre per hektoliter.

Att tull åsättes sådana brännmaterialier som cokes och stenkol, hvilka icke allenast äro för hela vår industri oumbärliga utan jemväl i vårt land på grund af dess kalla klimat i afsevärd mängd förbrukas inom de enskilda hemmen, kan utskottet för sin del icke förorda utan hemställer,

att, utan afseende å herr Wallins ifrågavarande motion, för så vidt den afser tull å *Cokes*, gällande tullfrihet för denna artikel måtte, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, bibehållas.

19:o.

Elektricitetsmätare. Då utskottet, på sätt här nedan omförmäles, ansett tullfrihet böra bibehållas för fysiska instrumenter, finner utskottet sig jemväl böra hemställa,

att för artikeln *Elektricitetsmätare* måtte stadgas tullfrihet.

20:o.

Rörande tullbehandlingen af *Elfenben* har utskottet ansett en hänvisning böra för tydlighetens skull i taxan inflyta och hemställer derför, *Elfenben.*

att på vederbörligt ställe måtte i taxan införas följande hänvisning:

»*Elfenben;* hänföres under Ben.»

21:o.

Enligt föreliggande förslag skulle artiklarne *Enbär* och *Enbärsmos*, hvilka för närvarande äro, hvar under sin särskilda rubrik, i taxan såsom tullfria upptagna, ur densamma utgå. *Enbär m. m.*

Då enbär är föremål för någon, om också icke synnerligen betydande införsel (190 hektoliter infördes år 1890) och något skäl att — såsom förhållandet till följd af uteslutningen skulle blifva — genom varans hänförande till Bär, ej specificerade, belägga densamma med införselafgift icke synes förefinnas, lärer den nuvarande rubriken för *Enbär* böra bibehållas; och torde i sådant fall under samma rubrik kunna upptagas jemväl den mindre betydande artikeln *Enbärsmos.*

Utskottet hemställer alltså,

att i tulltaxan måtte på vederbörligt ställe införas en så lydande rubrik:

»*Enbär* och *Enbärsmos* ..... fria.»

22:o.

Med hänsyn till det jemförelsevis ringa sömnadsarbete, som är nedlagdt å hopsydda eller kantade *Filtar*, anser sig utskottet böra, under förutsättning att Riksdagen godkänner de förändrade bestämmelser rörande artikeln Kläder, som här nedan föreslås, hemställa, *Filt.*

att den anmärkning, som förekommer under hänvisningen rörande artikeln *Filt*, måtte erhålla följande förändrade lydelse:

»*Anm.* Filtar, hopsydda eller kantade; tullbehandlas på sätt under artikeln Kläder stadgas i fråga om sydda hushållspersedlar, å hvilka annan sömnad än fållning och kantning icke nedlagts.»

23:o.

Fyrapparater. Sedan utskottet, på sätt här nedan inhemtas, beslutit föreslå tullfrihet för maskiner och redskap, anser sig utskottet jemväl böra hemställa,

att för *Fyrapparater och delar deraf, ej specificerade*, måtte stadgas tullfrihet.

24:o.

Färger m. m. I afseende å *Färger* och *Färgningsämnen* har utskottet funnit sig föranlåtet föreslå tvenne smärre ändringar i Kongl. Maj:ts förslag, af hvilka dock den ena är af endast formel beskaffenhet.

Den i nu gällande taxa upptagna särskilda rubrik för de tullfria färgerna *indigo, indigoextrakt, indigokarmin och kochenilj* har i det föreliggande taxeförslaget blifvit utesluten. Ifrågavarande färger skulle till följd deraf komma att, med bibehållen tullfrihet, hänföras till färger, andra slag, ej specificerade. Utskottet anser emellertid vigten af att i den officiela statistiken erhålles uppgift om den myckenhet, hvari ifrågavarande färger till riket införas, betinga rubrikens bibehållande i taxan.

Vidare kan utskottet icke heller biträda förslaget, i hvad detsamma upptager tull för de nu tullfria artiklarne *smör- och ostfärg*, hvilka äro för mejerihandteringen numera oumbärliga beredningsämnen.

I öfverensstämmelse med hvad sålunda anförts hemställer utskottet:

a) att i taxan måtte under gruppen *Färger och Färgningsämnen* på vederbörligt ställe införas en så lydande rubrik:

»indigo, indigoextrakt, indigokarmin och kochenilj ..... fria»;

b) att åt rubriken 139 i förslaget måtte gifvas följande förändrade lydelse:

»smör- och ostfärg ..... fria».

Derjemte hemställer utskottet,

c) att den, under rubriken 140 i Kongl. Maj:ts förslag till tulltaxa, för *zinkhvitt* upptagna tullsats, 5 öre per kilogram, måtte af Riksdagen godkännas.

25:o.

Då utskottet, på sätt här nedan omförmäles, ansett tullfrihet böra bibehållas för fysiska instrumenter, finner utskottet sig jemväl böra hemställa, *Gas- och Vattenmätare.*

att för *Gas- och Vattenmätare* måtte stadgas tullfrihet.

26:o.

Under artikeln *Glas* föreslår Kongl. Maj:t, i rubriken 169, för, bland annat, *patentglas* och *glastakpannor* samt *till fartyg afsedda sidventilglas, med eller utan ramar*, en tullsats af 10 öre per kilogram. *Glas.*

Mot hvad Kongl. Maj:t sålunda föreslagit har utskottet intet att erinra.

För *Glas: fönster- och spegel-, oslipade och ofolierade, s. k. glasämnen derunder inbegripna*, upptager gällande taxa en tull af 7 öre per kilogram. I enlighet med hvad som tillstyrkts af tullkomitén, hvilken ansett denna tullsats väl vara tillräckligt hög för glas af mindre dimensioner men böra något höjas för det större glaset, har i Kongl. Maj:ts förslag till tulltaxa ifrågavarande artikel upptagits under två skilda rubriker med tullsatser till belopp af 7 öre för glas af till och med ½ qvadratmeters yta och 10 öre för glas af större dimensioner, allt per kilogram räknadt.

För sin del anser utskottet, att den nuvarande tullsatsen är tillräckligt hög äfven för det större fönsterglaset. I medeltal torde nemligen en tull af 7 öre per kilogram, gällande för fönsterglas af så väl större som mindre dimensioner, belöpa sig till ungefär 30 procent af varans värde. Den omständighet, att tillverkning af större fönsterglas under senare tider kommit till stånd inom landet trots konkurrensen från utlandet, synes äfven vittna om, att det nuvarande tullskyddet icke är för lågt. För öfrigt är att märka, att en tull af 7—10 öre per kilogram för blåst fönsterglas skulle blifva betydligt högre än motsvarande tull i de flesta öfriga europeiska länder.

Icke heller förefinnes, enligt utskottets åsigt, skäl till den tullförhöjning, som Kongl. Maj:t, på grund af tullkomiténs hemställan, föreslagit för spegelglas, från 15 öre och 25 öre till respektive 20 öre och 30 öre för det ofolierade samt från 25 öre och 40 öre till respektive

30 öre och 50 öre för det folierade. Redan de nu gällande tullsatserna belöpa sig till omkring 15 procent af varuvärdet. Ett särskildt skäl mot tullförhöjning för det ofolierade spegelglaset är ock, att den inhemska spegelfabrikationens ställning skulle genom en sådan åtgärd väsentligen försvåras.

Under rubriken 177 föreslår slutligen Kongl. Maj:t för *Glas, andra slag, ej specificerade, karafiner och pressade eller slipade flaskor derunder inbegripna*, förhöjd tull till belopp af 60 öre per kilogram.

Den sålunda föreslagna tullförhöjningen anser utskottet vara af behofvet påkallad.

I öfverensstämmelse med hvad anfördt blifvit, hemställer utskottet,

a) att hvad Kongl. Maj:t under rubriken 169 i fråga om *patentglas* och *glastakpannor* samt *för fartyg afsedda sidventilglas, med eller utan ramar*, föreslagit måtte af Riksdagen bifallas;

b) att i taxan måtte, i stället för rubrikerna 171 och 172 i Kongl. Maj:ts förslag, intagas en så lydande rubrik:

»*Glas:*
fönster- och spegel-:
oslipade och ofolierade, s. k. glasämnen derunder inbegripna ..... 1 kg. 7 öre,

c) att rubrikerna n:is 173—176 i Kongl. Maj:ts förslag måtte i taxan erhålla följande förändrade lydelse:

»*Glas:*
fönster- och spegel-:
ofolierade, mattslipade eller slipade och polerade:
af t. o. m. ½ qv.-m. yta... 1 kg. 15 öre,
af större dimensioner... 1 kg. 25 öre,
folierade:
af t. o. m. ½ qv.-m. yta... 1 kg. 25 öre,
af större dimensioner ..... 1 kg. 40 öre».

d) att hvad Kongl. Ma:jt under rubriken 177 föreslagit måtte af Riksdagen bifallas.

27:o.

Med anslutning till tullkomiténs uttalade åsigt om lämpligheten af tull å *superfosfater* har Kongl. Maj:t föreslagit den af komitén förordade tull för ifrågavarande artikel, 25 öre per 100 kilogram. *Gödningsämnen.*

Vid granskning af komiténs förslag anförde embetsverken beträffande tullen å superfosfater följande:

»Vid Gödningsämnen har en af komiténs ledamöter varit skiljaktig från komiténs beslut att för superfosfater föreslå en tullsats af 25 öre per 100 kilogram, och har han såsom skäl för sin afvikande mening anfört dels betänkligheten vid att fördyra ett för jordbruksnäringen nödigt beredningsämne genom åsättande af en tull, hvilken dessutom på grund af sitt ringa belopp icke skulle kunna gagna superfosfatfabrikerna, dels ock svårigheten att vid tullbehandlingen kunna skilja superfosfater från andra slag af gödningsämnen. För sin del finna embetsverken dessa skäl och särskildt den omständighet, att genom tulls åsättande en sådan vara som den ifrågavarande fördyras icke allenast direkt utan äfven indirekt genom de af tullbehandlingen föranledda vägnings- och transportkostnader m. m., utgöra fullt giltigt stöd för åsigten, att den ifrågasatta införselafgiften icke bör antagas.»

Instämmande i hvad sålunda anförts emot tull å ifrågavarande artikel, hemställer utskottet, i likhet med embetsverken,

att, i stället för rubrikerna 190 och 191 i taxeförslaget, måtte i taxan upptagas en så lydande rubrik: »*Gödningsämnen*, alla slag, ej specificerade,... fria».

28:o.

För *Handskar*, alla slag, hvilken artikel nu drager en tull af 1 krona 80 öre per kilogram brutto, föreslår Kongl. Maj:t tullförhöjning till 6 kronor per kilogram, likaledes brutto. *Handskar.*

Utskottet hemställer,

att Riksdagen måtte bifalla hvad Kongl. Maj:t sålunda föreslagit.

29:o.

Mot hvad Kongl. Maj:t i fråga om artikeln *Hattar* föreslagit har utskottet icke funnit något annat att erinra, än att den föreslagna tull- *Hattar.*

satsen under rubriken 198, för så vidt den afser *med blommor, plymer eller spetsar monterade fruntimmershattar*, måste anses allt för låg i förhållande till varuvärdet. Utskottet är af den mening, att å dylika hattar skäligen bör sättas en tull af 4 kronor per stycke. Med erinran att den nu förordade ändringen jemväl påkallar en i vissa delar ändrad redaktion af taxeförslagets bestämmelser rörande artikeln hattar i sin helhet, får utskottet alltså hemställa,

att dessa bestämmelser måtte i taxan erhålla följande förändrade lydelse:

»*Hattar:*

fruntimmers-, med blommor, plymer eller spetsar monterade, alla slag	1 st. 4 kr.
andra slag, färdiga eller halffärdiga:	
af hel- eller halfsiden, felbhattar inberäknade	1 st. 2 kr.
af vaxduk; äfvensom oljade hattar eller s. k. sydvester	1 st. 40 öre,
af annat ämne:	
försedda med foder, svettrem eller band	1 st. 60 öre.
utan något af dessa tillbehör	1 st. 40 öre.

Anm. 1. Äro hattarne sammansatta af flera materialier, förtullas de såsom hattar af det ämne, hvaraf de hufvudsakligen bestå.

Anm. 2. S. k. filtstumpar, synbarligen ämnade till hattar, förtullas såsom hattar.»

30:o.

Hattfoder. Likasom gällande taxa upptager förevarande taxeförslag ingen bestämmelse angående *Hattfoder af väfnad utan förening med annat material.* Sådana hattfoder förtullas såsom den väfnad, hvaraf de bestå. I detta förtullningssätt vill utskottet icke ifrågasätta någon ändring men finner det önskvärdt, att, till allmänhetens kännedom, en uttrycklig bestämmelse härom i taxan införes; och hemställer utskottet i sådant afseende,

att, i stället för rubriken 202 i Kongl. Maj:ts förslag till tulltaxa, måtte i taxan införas följande bestämmelser:

»*Hattfoder* af siden eller annan väfnad:

utan förening med annat material; tullbehandlas såsom den väfnad hvaraf de hufvudsakligen bestå.

i förening med annat material..... .... 1 kg. 1 kr. 80 öre.»

31:o.

Kongl. Maj:ts förslag öfverenstämmer beträffande artikeln *Hattstommar* med det af tullkomitén afgifna, enligt hvilket gällande taxas bestämmmelse angående tullbehandlingen af nämnda artikel skulle utbytas mot ett stadgande, att »hattstommar af väf, med eller utan styfning, tullbehandlas såsom kläder». *Hattstommar.*

Emot detta komiténs förslag hafva embetsverken anmärkt, att å hattstommar af sistnämnda slag icke nedlagts något arbete, likartadt med sömnaden å kläder, och att följaktligen skäl saknades att tillämpa den betydliga förhöjning af väfnadens tull, som drabbade artikeln kläder, äfvensom att ett uteslutande af den nuvarande bestämmelsen, för så vidt hattstommar af annat ämne än väf anginge, skulle kunna föranleda tvekan vid tullbehandlingen af dessa senare.

Med afseende å hvad sålunda anförts, anser sig utskottet böra biträda embetsverkens åsigt om nu gällande stadgandes företräde framför det föreslagna; och hemställer utskottet derför,

att, i stället för ifrågavarande i Kongl. Maj:ts förslag till tulltaxa upptagna stadgande, måtte i taxan bibehållas följande bestämmelse:

»*Hattstommar* med eller utan styfning; tullbehandlas lika med det ämne, arbetadt, hvartill de närmast kunna hänföras.»

32:o.

För *Horn*, *arbetadt*, *andra slag*, hvilken artikel enligt gällande taxa drager en tull af 1 krona 18 öre per kilogram, har i föreliggande tulltaxeförslag upptagits en tull af 1 krona 20 öre per kilogram. *Horn.*

Sedan utskottet, på sätt här ofvan inhemtas, föreslagit, att å de likartade artiklarne af ben och celluloid sättes en tull af 80 öre per kilogram, får utskottet hemställa,

att jemväl tullsatsen för *Horn, arbetadt, andra slag*, bestämmes till 80 per kilogram.

33:o.

Hudar och Skinn: ej pelsverk.

Under artikeln *Hudar och Skinn* föreslår Kongl. Maj:t till en början, att tullen å *sulläder* och *bindsulläder* höjes från 24 öre till 40 öre per kilogram, samt att *till pelsverk ej hänförliga hudar och skinn, beredda, andra slag*, som — med undantag af hvitgarfvade och sämskade skinn — nu draga en tull af 47 öre per kilogram, måtte underkastas tullförhöjning till 65 öre per kilogram.

Utskottet hemställer:

a) att hvad Kongl. Maj:t i fråga om *sulläder och bindsulläder* sålunda föreslagit måtte af Riksdagen godkännas; samt

b) att jemväl Kongl. Maj:ts förevarande förslag beträffande *Hudar och Skinn, ej hänförliga till pelsverk: beredda, andra slag*, måtte bifallas.

34:o.

Hudar och Skinn: pelsverk.

Förslaget innehåller vidare under *Hudar och Skinn*, i likhet med gällande tulltaxa, bland annat, att de för *pelsverk, beredda*, icke lösa, upptagna tullsatser skola gälla för, jemte hopsydda skinn, äfven delvis arbetade eller fullfärdiga persedlar med pelsverk till öfvertyg. Deremot skulle allt fortfarande klädespersedlar, med foder af pelsverk och öfvertyg af väfnad, tullbehandlas enligt bestämmelserna under artikeln kläder. Ett sådant förtullningssätt synes emellertid utskottet oegentligt; och utskottet vill erinra, att vid den utredning, som föregick antagandet vid 1886 års riksdag af nu gällande bestämmelser rörande tullbehandlingen af pelsverk, någon annan anmärkning mot då framstäldt förslag att till pelsverk hänföra äfven klädespersedlar af sistberörda beskaffenhet icke förekom, än att ett dylikt förtullningssätt skulle komma i strid med hvad genom då gällande handelstraktat med Frankrike vore i afseende å tullafgiften för kläder bestämdt. Då emellertid numera detta hinder

för rättelse af ifrågavarande oegentlighet icke vidare föreligger, anser sig utskottet böra hemställa,

a) att i öfverskriften till de rubriker, som i Kongl. Maj:ts förslag äro betecknade med 214 och 215, den förändring måtte vidtagas, att efter orden »med pelsverk till öfvertyg» införas orden »eller foder».

Tillika får utskottet här hemställa,

b) att den i rubriken 215 för *beredda pelsverk: hopsydda skinn etc.*, *andra slag*, af Kongl. Maj:t föreslagna förhöjda tullsats, 3 kronor per kilogram, måtte af Riksdagen godkännas.

35:o.

Hängslen.

Utskottet anser, i likhet med Kongl. Maj:t, att *Hängslen* och dermed i gemensam rubrik sammanförda artiklar böra, derest de äro af siden, draga samma tull som halfsidenband och eljest samma tull som band, andra slag.

Sedan utskottet, såsom ofvan inhemtas, föreslagit tullen å halfsidenband till 3 kronor per kilogram samt lemnat den i förslaget upptagna tullsats för band, andra slag, utan anmärkning, får utskottet sålunda hemställa:

a) att för de i rubriken 224 upptagna artiklar, *Hängslen äfvensom Bälten, Strumpeband, Klädnings- och Ärmhållare med flera dylika persedlar eller delar deraf*, af hel- eller halfsiden, stadgas en tull af 3 kronor per kilogram; samt

b) att hvad Kongl. Maj:t under rubriken 225 föreslagit måtte af Riksdagen godkännas.

36:o.

Instrumenter.

Beträffande artikeln *Instrumenter* har Kongl. Maj:t, lika med tullkomitén, föreslagit, bland annat, följande förändringar, nemligen *dels* att å de i rubriken 229 upptagna slag af instrumenter eller kirurgiska, matematiska, fysiska, kemiska och navigations-, alla slag, ej specificerade, hvilka för närvarande åtnjuta tullfrihet, måtte sättas en tull af

10 procent af värdet, sedan dock de fysiska instrumenterna barometrar, manometrar och termometrar, för hvilka vigttull ansetts lämpligare än värdetull, blifvit från rubriken skilda och sammanförda med de i rubriken 230 upptagna slag af instrumenter eller optiska, *dels* ock att tullsatsen under denna senare rubrik måtte höjas till 2 kronor per kilogram.

Af tullkomiténs betänkande inhemtas, att ändamålet med den föreslagna tullen under rubriken 229 skulle vara, att derigenom möjlighet till en mera betydande utveckling skulle beredas den inhemska instrumenttillverkningen, till gagn i all synnerhet för vetenskapsmän och vissa industriidkare, som tidt och ofta hade behof att få nya instrumenter konstruerade eller gamla förändrade. Häremot hafva dock embetsverken erinrat, att de visserligen ingalunda förbisett vigten af nämnda behofs tillgodoseende, men att de dock vågat antaga, att det icke kunde vara lämpligt att af sådant skäl fördyra en mängd under förevarande rubrik hänförliga, för rent praktiska behof allmänt erforderliga artiklar, hvilket otvifvelaktigt skulle blifva följden af den föreslagna tullsatsen, samt att det dessutom torde få anses ganska tvifvelaktigt, om förbrukningen inom landet af mera komplicerade och dyrbara instrumenter af ifrågavarande slag vore tillräckligt stor för att någon lönande inhemsk tillverkning deraf skulle kunna komma till stånd.

Hvad embetsverken sålunda anfört synes utskottet innefatta fullt giltigt skäl för bibehållande af tullfrihet för ifrågavarande slag af instrumenter. Utskottet vill endast tillägga, att för sådana artiklar som de förevarande en skyddstull är både onödig och olämplig, enär lättheten att afsätta dem mera beror på tillverkarens renommé än på priset.

Hvad åter angår de under rubriken 230 sammanförda instrumenter, har utskottet, lika med embetsverken, ansett anledning saknas att tullbelägga *manometrar*, hvilken artikel sålunda, enligt utskottets åsigt, bör ur rubriken utgå, då densamma kommer att fortfarande hänföras till rubriken 229. Vidare har ock utskottet funnit sig böra förorda, att ett visst slag af optiska instrumenter, nemligen *mikroskop*, måtte, med hänsyn till deras stora betydelse för läkarekonstens utöfvare och då de icke tillverkas inom landet, göras tullfria, för hvilket ändamål de lämpligen torde kunna upptagas under rubriken 229; lärande, för den händelse sistberörda ändring vidtages, jemväl den ändring i rubriken 230 böra ske, att efter ordet »optiska» tilläggas orden »ej specificerade» samt att orden »af alla slag» uteslutas.

I öfverensstämmelse med hvad sålunda anförts, hemställer utskottet:

a) att, med ändring af Kongl. Maj:ts förslag, åt rubriken 229 gifves denna lydelse:

»*Instrumenter:*

kirurgiska, matematiska, fysiska, kemiska och navigations-, alla slag, ej specificerade; äfvensom mikroskop.. ..... fria»;

samt

b) att åt rubriken 230 gifves följande förändrade lydelse:

»*Instrumenter:*

optiska, ej specificerade, derunder inbegripna kikare, glasögon och infattade optiska glas; barometrar och termometrar ..... 1 kg. 2 kr.»

37:o.

Under gruppen *Jernvägsmateriel* har Kongl. Maj:t föreslagit, att å *Lokomotiver*, hvilken artikel för närvarande hänföres till Ångmaskiner och således är tullfri, måtte sättas samma tull som för denna senare artikel och för maskiner i allmänhet föreslagits, eller 10 procent af värdet. *Jernvägsmateriel.*

Utskottet, som, på sätt här nedan inhemtas, funnit så väl ångmaskiner som andra maskiner böra fortfarande vara tullfria, finner så mycket mindre skäl att förorda tull å lokomotiver, som numera någon införsel af andra lokomotiver än modellexemplar knappast eger rum. Visserligen antyder införselstatistiken, att ett undantagsförhållande i detta hänseende skulle hafva egt rum år 1888, då införseln omfattade ett värde af 551,731 kronor, men deraf belöpte på införseln till Luleå icke mindre än 525,231 kronor, hvilken införsel torde hafva skett för det engelska bolag, som egde Gellivarebanan. Deremot utgjorde införselvärdet t. ex. år 1889 ej mer än 10,000 kronor och år 1890 14,850 kronor. Det torde äfven vara allmänt bekant, att tillverkningen af lokomotiver numera är en så uppdrifven inhemsk handtering, att någon menlig konkurrens ifrån utlandet icke gerna kan befaras.

I rubriken 239 upptager Kongl. Maj:ts förslag, jemte artiklarna jernvägs- och spårvägsvagnar, äfven »tendrar». Nu gällande taxa innehåller ingen särskild bestämmelse om tullbehandlingen af tendrar. Det synes emellertid utskottet obilligt, derest dessa oundgängliga tillbehör till lokomotivet skulle, åtminstone då de inkomma jemte de lokomotiver,

till hvilka de höra, och någon tvekan om det ändamål, för hvilket de äro afsedda, således icke kan ifrågakomma, tullbehandlas annorlunda än sjelfva lokomotivet.

Icke heller kan utskottet gilla den grundsats, åt hvilken gifvits uttryck i den i taxeförslaget under nyssnämnda rubrik införda nya anmärkning af innehåll, att till jernvägs- eller spårvägsvagnar skola hänföras äfven sådana, i hvilka motor finnes anbragt. Obestridligt lärer väl nemligen vara, att sådana vagnar äro närmast jemförliga med lokomotiver och böra såsom sådana tullbehandlas.

Med afseende å hvad sålunda anförts hemställer utskottet:

a) att för *Lokomotiver* måtte stadgas tullfrihet;

b) att ur rubriken 239 måtte uteslutas orden »äfvensom tendrar»; samt

c) att anmärkningen under sistnämnda rubrik måtte utgå.

38:o.

Jäst. För artikeln *Jäst* föreslår Kongl. Maj:t tullförhöjning från 20 öre till 25 öre per kilogram.

Sedan tullsatserna för spanmål numera blifvit nedsatta, anser utskottet någon förhöjning af nu gällande tull å ifrågavarande artikel icke erforderlig och hemställer derför,

att tullsatsen för *Jäst*, *alla slag*, måtte bibehållas vid 20 öre per kilogram.

39:o.

Kaffe. Då den större eller mindre omfattning, i hvilken nu föreslagna ändringar i gällande tullsatser vinna Riksdagens bifall, kan komma att inverka på frågan, huruvida nu jemväl någon ändring bör göras i de s. k. finanstullarne, har utskottet ansett sig icke böra i detta betänkande till behandling upptaga tullsatserna för *Kaffe* och kaffesurrogat; hvilket utskottet, som framdeles vill inkomma med betänkande rörande återstående delar af tullbevillningen, härmed skolat för Riksdagen

anmäla.

40:o.

Kanel. Tullen å *Kanel* har i Kongl. Maj:ts förslag bibehållits vid gällande belopp, 85 öre per kilogram. Enligt kommerskollegii värdeberäkning i 1890 års berättelse om utrikes handeln, utgör dock värdet å denna

vara endast 75 öre per kilogram; och synes det vid sådant förhållande utskottet, att en nedsättning af denna tullsats bör ega rum. Utskottet hemställer i sådant afseende,

att tullsatsen för de i rubriken 260 upptagna artiklar *Kanel*, *Kanelknopp*, och *Cassia lignea*, måtte bestämmas till 60 öre per kilogram.

41:o.

Kardemummor.

För *Kardemummor* har någon förändring i gällande tullsats, 1 krona 20 öre per kilogram, icke blifvit ifrågasatt. I betraktande deraf, att varans medelvärde utgör, enligt kommerskollegii senaste uppgift, 7 kronor 80 öre per kilogram, anser emellertid utskottet, att en förhöjning af tullen å denna artikel bör vidtagas, och hemställer,

att tullen å *Kardemummor* måtte bestämmas till 2 kronor per kilogram.

42:o.

Kautschuk.

Under rubriken 274, *Kautschuk* etc., *arbetad*, *andra slag* etc., föreslår Kongl. Maj:t tullförhöjning från 1 krona till 1 krona 20 öre per kilogram.

Utskottet hemställer,

att hvad Kongl. Maj:t under förevarande rubrik föreslagit måtte af Riksdagen godkännas.

43:o.

Kemiskt-tekniska preparater, ej specificerade.

Under rubriken 276, *Kemiskt-tekniska preparater*, *ej specificerade*, har Kongl. Maj:t, sedan dock rubrikens omfång blifvit betydligt inskränkt, föreslagit tullförhöjning från 5 till 15 procent af varuvärdet.

Utskottet hemställer,

att hvad Kongl. Maj:t sålunda föreslagit måtte af Riksdagen bifallas.

44:o.

Kläder.

Under artikeln *Kläder*, *ej specificerade*, upptager det föreliggande taxeförslaget främst följande bestämmelse:

»nya gångkläder eller delar deraf samt nya sydda duktyg, handdukar, lakan, örngått med flera dylika hushållspersedlar, äfven då sådana klädes- eller hushållspersedlar eller delar deraf äro märkta eller försedda med broderier, galoner, fransar, spetsar eller blonder; förtullas

med 50 procents förhöjning i den tull, som är bestämd för tyget eller det ämne, hvaraf klädes- eller hushållspersedeln hufvudsakligen består».

På grund af den till den 1 sistlidne februari gällande handelstraktat med Frankrike har ifrågavarande tull senast varit bestämd till 20 procents förhöjning å tygets tull.

Utskottet har ansett det nu föreslagna stadgandet medföra en alltför ojemn och ingalunda rättvis beskattning af hit hänförliga artiklar. Å ena sidan måste redan nu gällande tilläggstull af 20 procent anses för hög, då sömnadsarbetet består endast i fällning och kantning. Grundsatsen, att sådant arbete icke bör likställas med annan sömnad, har vunnit erkännande i gällande mellanrikslag och synes äfven böra här iakttagas. Å andra sidan skulle, då öfvertyget och dettas hufvudbeståndsdel skall läggas till grund för tullbehandlingen, en tullförhöjning med 50 procent af tygets tull blifva för ringa för vissa klädespersedlar, nemligen sådana, som äro försedda med garnering eller foder af viss dyrbarare beskaffenhet; och särskildt vore det, med hänsyn till de för snörmakerier och likartade artiklar föreslagna, jemförelsevis höga tullsatser, att befara, att, derest tullen för kläder af nyssnämnda slag icke sattes högre, än Kongl. Maj:ts förslag innehåller, försök skulle göras att kringgå dessa tullsatser genom att anbringa sådana artiklar såsom tillfällig garnering å införskrifna damkappor och dylika persedlar, från hvilka de efter införseln utan svårighet kunde åter skiljas.

Vid sådant förhållande har utskottet funnit sig manadt att öfverväga, huruvida icke någon ändring i bestämmelserna angående tullbehandlingen af gångkläder och sydda hushållspersedlar skulle kunna vidtagas i syfte att förebygga olägenheter af antydda slag; och får utskottet — med erinran att bestämningen »nya», hvilken bestämning uppenbarligen endast afser att antyda gränsen mellan området för ifrågavarande rubrik och rubriken »Flyttsaker», icke torde vara mera erforderlig vid artikeln kläder än i fråga om andra i taxan specificerade beklädnadsartiklar — i sådant afseende hemställa,

att, i stället för ofvan anförda stadgande rörande tullbehandlingen af gångkläder och sydda hushållspersedlar, måtte i taxan införas följande bestämmelser:

»*Kläder*, ej specificerade:

klädespersedlar af linne eller bomull samt delar af sådana, äfvensom sydda hushållspersedlar, alla slag, såsom duktyg, handdukar, lakan, örngått, gardiner med flera

dylika, äfven då sådana klädes- och hushållspersedlar eller delar deraf äro med broderier försedda; förtullas med 50 procents förhöjning i den tull, som är bestämd för tyget, hvaraf klädes- eller hushållspersedeln hufvudsakligen består.

Anm. Utgöres sömnaden endast af fållning och kantning, utgår tullförhöjningen med blott 10 procent af den för tyget bestämda tull.

gångkläder och andra klädespersedlar, af annat ämne än linne eller bomull, samt delar af sådana:

försedda med broderier, fransar, snörmakerier, spetsar eller blonder eller med foder, som drager högre tull än det tyg eller ämne, hvaraf klädespersedeln hufvudsakligen består; förtullas med 100 procents förhöjning i den för sagda tyg eller ämne stadgade tull.

andra slag; förtullas med 50 procents förhöjning i tullen å det tyg eller ämne, hvaraf klädespersedeln hufvudsakligen består.»

45:o.

Knappar.

För *Knappar, ej specificerade, af sammansatta eller, såsom arbetade, ej specificerade ämnen* upptager Kongl. Maj:ts förslag en tullsats af 1 krona per kilogram.

Utskottet har funnit den föreslagna tullsatsen för låg i fråga om knappar, förfärdigade helt eller delvis af silke. Dylika knappar draga i Danmark en tull af 4 kronor per kilogram. En så hög tullsats vill utskottet visserligen icke föreslå, helst råsilket, hvilket i Danmark drager en tull af 2 kronor per kilogram, hos oss införes tullfritt; men utskottet anser dock, att tullen för ifrågavarande slag af knappar icke bör sättas lägre än 2 kronor per kilogram. I syfte af en sådan ändrings åvägabringande hemställer utskottet,

att Riksdagen ville till införande i tulltaxan, i stället för de i Kongl. Maj:ts förslag upptagna stadganden rörande artikeln Knappar, ej specificerade, antaga följande bestämmelser:

»*Knappar*, ej specificerade:

af silke, ensamt eller i förening med annat material	1 kg.	2 kr.
af sammansatta eller, såsom arbetade, ej specificerade ämnen, med undantag af knappar, i hvilka silke ingår	1 kg.	1 kr.
andra slag; tullbehandlas såsom det ämne, arbetadt, hvaraf de bestå.»		

Anm. 1. Då knappar icke annorlunda äro af sammansatta ämnen tillverkade än att öglan är olikartad, böra de förtullas på sätt taxan stadgar för det ämne, arbetadt, hvaraf sjelfva knapparne äro förfärdigade.

Anm 2. Vid förtullning af knappar, alla slag, eger afdrag ej rum för vigten af papperskartor, hvarå de äro uppfästade, eller för askar och papper, hvari de äro inlagda.»

46:o.

Knifvar.

Mot de af tullkomitén förordade bestämmelser i fråga om artikeln *Knifvar*, hvilka bestämmelser blifvit utan förändring upptagna i Kongl. Maj:ts förslag till tulltaxa, anmärka embetsverken följande:

»Den vid artikeln *Knifvar* af komitén föreslagna tullsats för rak- och pennknifvar, 3 kronor per kilogram, anse embetsverken alltför hög. Icke heller synes skäl förefinnas för ett sammanförande i gemensam rubrik af dessa till beskaffenhet och värde väsentligt olika artiklar, utan anse sig embetsverken böra hemställa, att desamma måtte, likasom i nu gällande taxa, uppföras under olika rubriker, dervid tullsatserna torde lämpligen kunna sättas till 1 krona för rakknifvar och 2 kronor för pennknifvar, allt per kilogram.

Tälj-, sjömans- och gröfre arbetsknifvar böra, på grund af sin beskaffenhet, otvifvelaktigt bibehållas vid samma tull som opolerade jernarbeten, ej specificerade. Under förutsättning att tullen för sistnämnda artikel bestämmes i enlighet med komiténs förslag, hemställa derför embetsverken, att tullsatsen för detta slags knifvar sättes till 20 öre per kilogram.»

Utskottet, som instämmer i hvad sålunda anförts, finner ej heller skäl tillstyrka den af tullkomitén förordade och af Kongl. Maj:t under rubrikerna 287 och 288 föreslagna tullförhöjning för knifvar, bords- och andra slag, ej specificerade, samt gafflar.

Den af tullkomitén åberopade jemförligheten mellan detta slags knifvar samt ej specificerade jern- och stålvaror finner nemligen utskottet icke böra tillmätas afgörande betydelse. Det kan ju icke gerna förnekas, att den svenska kniffabrikationen öfver hufvud taget och icke minst tillverkningen af ifrågavarande artiklar numera intager en sådan ställning, att något väsentligt högre tullskydd än det nuvarande icke kan anses behöfvas eller ens vara denna industri till något afsevärdt gagn. Bästa beviset härför är obetydligheten af importen under det att exporten, såsom bekant, är högst ansenlig och vida större än statistiken utvisar, enär, såsom äfven tullkomitén (se dess betänkande sid. 133 noten) erinrar, en stor del knifsmide i utförseln upptages såsom ej specificerade jern- och stålarbeten. I afseende å importen åter föreligga exakta siffror. Importen af knifvar, bords- och andra ej specificerade samt gafflar har utgjort t. ex.

	Med skaft af silfver etc.	Med skaft af andra ämnen etc.
År 1865	222 kg.	17,499 kg.
„ 1870	306 „	16,638 „
„ 1875	968 „	71,115 „
„ 1880	1,317 „	31,746 „
„ 1885	209 „	14,826 „
„ 1890	182 „	8,530 „

Vid sådant förhållande har utskottet ansett, att nu gällande tullsatser för dessa slag af knifvar och gafflar, resp. 1 krona 18 öre och 24 öre per kilogram, borde bibehållas med afrundning till 1 krona 20 öre och 25 öre.

Utskottet hemställer alltså:

a) att, i stället för rubriken 285 i Kongl. Maj:ts förslag, måtte i taxan införas två så lydande rubriker:

»*Knifvar:*

rak- ..... 1 kg. 1 kr.
penn- ..... 1 kg. 2 kr.»

b) att tullsatsen under rubriken »tälj-, sjömans- eller gröfre arbetsknifvar» måtte bestämmas till 20 öre per kilogram; samt

c) att i taxan måtte, i stället för rubrikerna 287

och 288 i Kongl. Maj:ts förslag, upptagas två så lydande rubriker:

»*Knifvar:*

bords- och andra slag, ej specificerade samt gafflar:

med skaft af silfver, förgyld eller försilfrad metall, elfenben eller hvalrosständer ..... 1 kg. 1 kr. 20 öre.

med skaft af andra ämnen ..... 1 kg. 25 öre.»

47:o.

Koëffyrer.

Under förutsättning att, på sätt utskottet förordat, å vissa slag af monterade fruntimmershattar sättes en tull af 4 kronor per stycke, hemställer utskottet jemväl,

att tullsatsen för *Koëffyrer*, *försedda med konstgjorda blommor eller plymer*, bestämmes till 4 kronor per stycke.

48:o.

Koffertar.

Beträffande *Koffertar*, hvilken artikel icke är i gällande taxa upptagen, föreslår Kongl. Maj:t, bland annat, att å koffertar, »andra slag», sättes en tull af 60 öre per kilogram.

Utskottet hemställer,

att Riksdagen måtte bifalla hvad Kongl. Maj:t sålunda föreslagit.

49:o.

Korkar.

För *Korkar*, *skurna*, *utan beslag*, har tullkomitén förordat och Kongl. Maj:t föreslagit tullförhöjning från 7 öre till 10 öre per kilogram, jemte det att dermed sammanförts den nu i särskild rubrik upptagna artikeln korksulor.

Då någon anledning till tullförhöjning för ifrågavarande artikel enligt utskottets förmenande icke förefinnes, hemställer utskottet,

att tullsatsen för *Korkar*, *skurna*, *utan beslag*, *äfvensom korksulor*, måtte bestämmas till 7 öre per kilogram.

50:o.

Nu gällande tullsats för *Krita, malen eller slammad*, 1 krona per 100 kilogram brutto, har upptagits oförändrad i Kongl. Maj:ts förslag. *Krita.*

Den före den 1 juli 1888 för ifrågavarande artikel utgående tull af 50 öre per 100 kilogram innefattade, enligt utskottets åsigt, ett fullt tillräckligt skydd för de inhemska kritbruken. Redan denna tullsats uppgick till ungefärligen 16 procent af varuvärdet. Den år 1888 inträdda tullförhöjningen lärer icke heller kunna anses hafva nämnvärdt inverkat på införseln, utan har dess storlek otvifvelaktigt reglerats af andra förhållanden. Införseln, som under senare tider icke varit särdeles betydande i jemförelse med utförseln, har visserligen äfven efter tullförhöjningen i någon mån sjunkit men ingalunda i samma förhållande som under tiden närmast före sagda förhöjning, såsom af nedanstående siffror inhemtas. In- och utförseln af malen krita har under nedanstående år uppgått till följande belopp:

	Införsel.	Utförsel.
år 1870	11,945 kg.	383,334 kg.
„ 1880	191,964 „	3,020,037 „
„ 1885	337,132 „	2,649,485 „
„ 1886	449,320 „	2,004,051 „
„ 1887	106,985 „	3,278,132 „
„ 1888	76,935 „	3,643,949 „
„ 1889	77,359 „	5,763,502 „
„ 1890	58,213 „	5,993,302 „

Då således något giltigt skäl för bibehållande af den nuvarande höga tullsatsen icke lärer kunna uppvisas, hemställer utskottet,

att tullen å *Krita, malen eller slammad, kärlens vigt inberäknad*, måtte nedsättas till 50 öre per 100 kilogram.

51:o.

Tullsatsen under rubriken 317, *Krut och andra sprängämnen*, hvilken för närvarande är bestämd till 12 öre per kilogram, upptages i Kongl. Maj:ts likasom i tullkomiténs tulltaxeförslag till 25 öre. *Krut.*

Af hvad tullkomitén anfört till stöd för sitt förslag inhemtas, att ifrågavarande tullförhöjning föreslagits uteslutande för att skydda de svenska krutbruken mot utländsk konkurrens. Komitén medgifver visserligen, att en sådan åtgärd icke kan medföra skydd mot konkurrensen från Norge, men anser det vara af ingalunda oväsentlig betydelse för de svenska krutbruken, derest den utländska konkurrensen i denna artikel kunde inskränkas till den täflan, som till följd af mellanrikslagens bestämmelser om tullfrihet för norska tillverkningar allt fortfarande måste komma att ega rum från norsk sida.

Utskottet åter vågar antaga, att den föreslagna tullförhöjningen icke skulle i något afseende gagna de svenska krutbruken. Komitén har grundat sitt antagande på uppgifterna om 1888 års införsel. Men granskar man 1890 års införselstatistik, finner man, att af 33,769 kilogram »krut och andra sprängämnen», som det året till riket infördes, inkommo icke mindre än 33,087 kilogram från Norge. Af sistnämnda qvantitet var visserligen en del tullpligtig. Tullinkomsten af krut och andra sprängämnen under ifrågavarande år utgjorde dock endast 210 kronor, hvilket förhållande visar, att under år 1890 införts endast 1,750 kilogram »krut och andra sprängämnen» af icke norsk tillverkning. I betraktande häraf lärer man få medgifva, att den föreslagna tullförhöjningen icke kan medföra någon väsentlig nytta för våra krutbruk. Åtgärden skulle deremot möjligen kunna verka förhöjning i priset å sprängämnen, något som ingalunda kan anses önskvärdt.

Med afseende å hvad sålunda anförts, hemställer utskottet,

att tullsatsen under ifrågavarande rubrik måtte bibehållas vid 12 öre per kilogram.

52:o.

Kummin. I nu gällande tullsats för *Kummin*, 4 öre per kilogram, har någon förändring icke föreslagits.

Varans värde upptages emellertid af kommerskollegium till 40 öre per kilogram, och vid sådant förhållande lärer nämnda tullsats få anses allt för låg. Utskottet hemställer med afseende härå,

att tullen å *Kummin* måtte höjas till 10 öre per kilogram.

53:o.

Lack. För *Lack* föreslår Kongl. Maj:t, i enlighet med tullkomiténs hem-

ställan, tullförhöjning från nu gällande belopp, 47 öre per kilogram, till 75 öre.

Då varans värde af kommerskollegium beräknas till endast 3 kronor 30 öre per kilogram och för öfrigt någon mera betydande införsel af lack icke eger rum, anser utskottet någon väsentlig höjning af den nuvarande tullsatsen icke af omständigheterna betingad och hemställer derför,

att tullsatsen under ifrågavarande rubrik måtte bestämmas till endast 50 öre per kilogram.

54:o.

Enligt Kongl. Maj:ts förslag skulle, likasom enligt gällande taxa, *Leksaker*, *af trä eller sammansatta ämnen*, draga en tull af 2 kronor per kilogram, men deremot »*andra slag*» förtullas såsom det ämne, arbetadt, hvaraf de bestå. *Leksaker.*

Efter hvad utskottet inhemtat, kringgås ofta nog den högre tullen för leksaker af sammansatta ämnen derigenom, att de särskilda delarne införas i olika kolli för att efter införseln åter sammansättas. Utskottet, som anser en förhöjning af tullen å leksaker af andra enkla ämnen än trä så mycket mindre böra väcka betänklighet, som tillverkningen af leksaker inom landet under senare åren tilltagit icke obetydligt, får, till förekommande af tullens eluderande på nyss omförmälda sätt, hemställa,

att i taxan måtte rörande artikeln *Leksaker* införas, i stället för de i Kongl. Maj:ts förslag upptagna bestämmelser, följande rubrik med tillhörande anmärkning:

»*Leksaker*, alla slag, utan afseende å materialet, äfvensom delar dertill ... 1 kg. 2 kr.

Anm. Afdrag i vigten eger ej rum för askar, papper och dylikt omslag, hvari leksaker äro inlagda, eller för kartor, hvarå de äro uppfästade.»

55:o.

Med afseende å den betydelse, *Lerjordshydrat och ren lerjord* börjat erhålla vid aluntillverkningen, har utskottet ansett dessa artiklar böra i taxan upptagas såsom tullfria. Utskottet hemställer alltså, *Lerjordshydrat m. m.*

att å vederbörligt ställe i taxan måtte införas en så lydande rubrik:

»*Lerjord*, ren; äfvensom lerjordshydrat..... fria.»

56:o.

Lerjord, svafvelsyrad, m. m.

Under rubriken 329 föreslår Kongl. Maj:t för *Lerjord*, *svafvelsyrad*, *äfvensom s. k. Alunkakor* (*Alumcakes*) en tullsats af 1 krona per 100 kilogram.

Utskottet hemställer,

att hvad Kongl. Maj:t sålunda föreslagit måtte af Riksdagen bifallas.

57:o.

Lervaror.

Under gruppen *Lervaror* har Kongl. Maj:t föreslagit, att å de hithörande, nu tullfria artiklarne *rör och rördelar* måtte sättas tull med 75 öre per 100 kilogram.

Utskottet hemställer,

att Riksdagen måtte bifalla hvad sålunda föreslagits.

58:o.

Likör.

Tullsatsen för *Likör* har i Kongl. Maj:ts förslag upptagits till samma belopp som i gällande taxa, 1 krona 50 öre per liter. Med hänsyn till de för Bränvin och Sprit samt Vin föreslagna tullförhöjningar hemställer emellertid utskottet,

att ifrågavarande tullsats måtte höjas till 2 kronor per liter.

59:o.

Maskiner m. m.

För *Maskiner*, *Redskap och Verktyg eller delar deraf*, *ej specificerade*, hvilka artiklar nu åtnjuta tullfrihet, föreslår Kongl. Maj:t, lika med tullkomitén, en tullsats af 10 procent af värdet.

Utskottet kan icke tillstyrka Riksdagen att bifalla Kongl. Maj:ts

förslag i denna del. Enligt utskottets uppfattning måste det anses både obilligt och ekonomiskt oklokt att genom åsättande af tull å ifrågavarande artiklar beskatta det kapital, som nedlägges i dessa, de mest omedelbara hjelpmedel i jordbrukets, industriens och handtverksnäringens tjenst. Att denna skatt blefve ganska betungande, lärer väl också få anses ställdt utom allt tvifvel. Enligt tullkomiténs beräkning skulle densamma belöpa sig till den, särskildt för en produktionsskatt, ansenliga summan af mer än 1,200,000 kronor årligen. Äfven om jordbruksmaskiner samt redskap och verktyg endast i mindre omfattning importeras, torde man dock kunna antaga, att äfven priset å dem skulle till följd af tullen stegras. För industrien skulle densamma dock blifva ännu mera känbar. Ty jemte det att de för vissa industrier erforderliga maskiner icke äro föremål för inhemsk tillverkning och i anseende till den jemförelsevis obetydliga omfattning, i hvilken de inom landet kunna vinna afsättning, icke, oaktadt huru högt tullskydd som helst, kunna antagas komma att tillverkas härstädes, komme väl äfven af sådana maskiner, som utgöra föremål för inhemsk tillverkning, allt fortfarande någon import att ega rum. Ständigt nya uppfinningar och förbättringar inom maskintekniken, utan hvilkas tillgodogörande den inhemska industrien svårligen skulle kunna bestå i konkurrensen med den utländska, göra det nemligen nödigt att ofta nog från utlandet införskrifva äfven maskiner af sistnämnda slag; och då sådana nya uppfinningar och förbättringar oftast äro föremål för patent, kunde vanligen lika litet i fråga om dessa maskiner som i afseende å de ofvanberörda någon konkurrens från de inhemska mekaniska verkstäderna ega rum. Till följd häraf skulle uppenbarligen i begge dessa fall de respektive industrierna komma att skattbeläggas med ett hela tullen motsvarande belopp utan någon som helst nytta för annan svensk industri. Och något vederlag för denna beskattning kunde åtminstone icke genom ökadt tullskydd beredas de näringar, hvilka söka sin marknad utom landet.

Men icke ens för de mekaniska verkstäderna sjelfva skulle den ifrågasatta tullen vara uteslutande till fördel. Dess åsättande skulle nemligen verka minskning i tillfällena för maskinindustriens idkare att tillgodogöra sig den erfarenhet om nya maskinkonstruktioners lämplighet för våra förhållanden, som landets näringsidkare förvärfva vid användningen af från utlandet införda maskiner.

För öfrigt torde det ingalunda vara af nöden att till fromma för de mekaniska verkstäderna försvåra produktionsvilkoren för andra nä-

ringar. Det kan nemligen icke med fog påstås, att de mekaniska verkstäderna lidit synnerligt men af utländsk konkurrens. Få näringsgrenar inom vårt land förete en så snabb utveckling som just denna. Till stöd för detta påstående tillåter sig utskottet att ur den officiela statistiken anföra följande data. År 1858, då maskiner och redskap blefvo tullfria, funnos i landet 48 mekaniska verkstäder och gjuterier med 2,500 arbetare och ett tillverkningsvärde af 4,3 millioner kronor, utgörande 8 procent af hela den inhemska fabriksindustriens tillverkningsvärde. De mekaniska verkstäderna och gjuterierna intogo då fjerde rummet bland landets fabriksnäringar. År 1890 deremot stodo de, till ett antal af 214 stycken med 15,804 arbetare samt ett tillverkningsvärde af 37,8 millioner kronor eller 14 procent af hela fabriksindustriens tillverkningsvärde, främst bland de näringsgrenar, som denna industri omfattar.

Dessa data tyda åtminstone icke på att tullskydd skulle vara ett oeftergifligt vilkor för de mekaniska verkstädernas trefnad och fortfarande utveckling.

Förbises bör dessutom icke, att den inhemska maskintillverkningen åtnjuter ett naturligt skydd i de jemförelsevis icke obetydliga transportkostnader och andra likartade utgifter, som äro förbundna med införsel från utlandet af åtminstone större maskiner.

Utskottet vill heller icke lemna oanmärkt en ytterligare omständighet, som talar emot den ifrågasatta tullen. Redan bevillningsutskottet vid 1880 års riksdag, då fråga om tull å maskiner, redskap och verktyg förevar, fäste i sitt betänkande angående tullbevillningen uppmärksamheten derå; och tillåter sig utskottet att ur sagda betänkande citera följande:

»Slutligen tillåter sig utskottet såsom sin åsigt uttala, att införandet af en maskintull med nödvändighet skulle framkalla ett system af licenser för tullfri införsel af maskinerier, med alla af ett sådant system följande olägenheter. I detta afseende vill utskottet erinra om de förhållanden, som i fråga om införsel af maskinerier före år 1855 egde rum. Redskap och maskinerier voro då i sjelfva taxan upptagna med 25 procent införseltull af värdet, men i underrättelserna till taxan var föreskrifvet, att för nya fabriksanläggningar erforderliga maskinerier fingo med kommerskollegii särskilda tillstånd tullfritt införas i de fall, då sådana alldeles icke eller ej till full godhet vid inhemska maskinfabriker tillverkades eller ock från dem icke kunde inom lämplig tid erhållas, samt att likaledes med kommerskollegii särskilda tillstånd redskap, maskinerier och verktyg, som i öfrigt för inhemska näringar er-

fordrades, fingo af vederbörande slöjdidkare införas mot 5 procent tull af värdet. Att den vida öfvervägande delen af införda redskap och maskinerier ock inkommo utan tull framgår deraf, att under det sammanlagda värdet af redskap och maskinerier, som under åren 1852, 1853 och 1854 infördes, utgjorde omkring 1,241,000 riksdaler, deraf infördes mot 25 procents tull för 55,000 riksdaler, mot 5 procents för 457,000 riksdaler och utan tull för 729,000 riksdaler.»

På grund af hvad sålunda anförts, hemställer utskottet,

att Riksdagen ville besluta, att gällande tullfrihet för *Maskiner*, *Redskap och Verktyg eller delar deraf*, *ej specificerade*, skall bibehållas.

60:o.

Mattor, endast hopsydda eller kantade, böra, enligt utskottets åsigt, förtullas på samma sätt som filtar, hopsydda eller kantade. Utskottet hemställer derför: *Mattor.*

att den anmärkning, som förekommer sist under artikeln *Mattor*, och som torde böra omfatta endast mattor »af andra ämnen, väfda eller stampade», måtte erhålla följande förändrade lydelse:

»*Anm.* Mattor, af andra ämnen, väfda eller stampade, å hvilka sömnadsarbete nedlagts, förtullas såsom Kläder. Äro de endast hopsydda eller kantade, förtullas de på sätt under artikeln Kläder stadgas i fråga om sydda hushållspersedlar, å hvilka annan sömnad än fållning och kantning icke förekommer.»

Under gruppen *Metaller och ej specificerade arbeten deraf* hafva i det föreliggande tulltaxeförslaget sammanförts, ordnade i särskilda underafdelningar, de för närvarande på olika ställen i taxan upptagna särskilda slagen af metaller i oarbetad form jemte de flesta bearbetningar deraf.

61:o.

I afdelningen A) *Bly* föreslås för *rör och rördelar* en tull af 5 öre per kilogram. *Metaller (Bly).*

Förbrukningen af blyrör är visserligen icke stor, men då de i allt fall ega användning inom industrien och någon inhemsk tillverkning af sådana rör icke förekommer, anser utskottet, att gällande tullfrihet bör bibehållas för ifrågavarande artikel, som vid sådant förhållande lämpligen torde kunna sammanföras med de tullfria artiklarna i rubriken 361. Utskottet hemställer alltså,

att i taxan måtte, i stället för rubrikerna 361 och 362 i Kongl. Maj:ts förslag, intagas en så lydande rubrik:

»*Bly:*
arbetadt:
plåt och tråd; äfvensom rör och rördelar..... fria.»

62:o.

Metaller (Jern och Stål).

De vigtigaste och mest betydande förändringar i nu gällande bestämmelser angående metaller förekomma i afdelningen C) *Jern och Stål.*

Kongl. Maj:t föreslår här först och främst, att å de nu tullfria artiklarna *tack- och barlastjern samt skrot* måtte sättas en tull af 80 öre per 100 kilogram. Tullkomitén hade föreslagit för tack- och barlastjern en tull af 1 krona och för skrot 80 öre, allt per 100 kilogram; men detta förslag har Kongl. Maj:t icke funnit sig böra i oförändradt skick för Riksdagen framlägga. Anledningen härtill framgår af herr statsrådets och chefens för finansdepartementet anförande till statsrådsprotokollet den 13 sistlidne januari, i hvilket anförande herr statsrådet, efter att hafva anmärkt, hurusom angående ändamålsenligheten af tull å tackjern, lika väl som i fråga om den af komitén jemväl förordade rälstullen, olika meningar uttalats så väl inom tullkomitén som vid tulltaxeförslagets granskning inom embetsverken, vidare yttrar:

»Beträffande först frågan om tull å *tackjern* tillåter jag mig erinra, att 1888 års Riksdag beslöt, att å denna artikel jemte *barlastjern* och *skrot* skulle sättas en tull af 80 öre per 100 kilogram; att emellertid med afseende derå, att den emellan de förenade rikena och Spanien år 1883 afslutade handelstraktat bland varor, som i Sverige tillförsäkrades tullfrihet, upptog jemte »bly i tackor» äfven »andra metaller, oarbetade», underhandlingar inleddes med spanska regeringen i syfte att från spansk sida erhålla en förklaring, att tackjern icke inbegrepes under den nämnda rubriken och således bland de artiklar, för hvilka

tullfrihet vore genom traktaten utfäst; samt att, då spanska regeringen icke kunde förmås att lemna ett sådant medgifvande, Kongl. Maj:t dels den 28 juli samma år fann Riksdagens beslut om tull å tackjern icke kunna till vidare åtgärd föranleda, dels ock, efter inhemtande af ej mindre tullkomiténs yttrande än äfven kommerskollegii och generaltullstyrelsens gemensamma utlåtande, huru vida vid sådant förhållande skäl kunde förefinnas för genomförande af Riksdagens beslut rörande tull å, bland annat, barlastjern och skrot, den 5 april 1889 fann hvad i denna fråga förekommit icke föranleda till annan åtgärd än att handlingarne i ärendet meddelades Riksdagens bevillningsutskott till kännedom.

Med afseende å hvad sålunda förekommit och då spanska traktaten, efter af Spanien gjord uppsägning, den 1 instundande februari tilländalöper, anser jag mig väl böra hemställa, att Kongl. Maj:ts framställning till Riksdagen så till vida göres öfverensstämmande med komiténs förslag, att tull föreslås för artikeln tackjern likasom äfven, till följd deraf, för barlastjern och skrot; men då jag stöder denna min hemställan på Riksdagens omförmälda beslut, kan jag icke förorda bifall till komiténs förslag, oförändradt, enligt hvilket tack- och barlastjern skulle åsättas en tull af 1 krona samt skrot 80 öre per 100 kilogram, utan tillstyrker jag i underdånighet, att, i öfverensstämmelse med Riksdagens åberopade beslut, för samtliga förenämnda artiklar upptages en gemensam tullsats till belopp af 80 öre per 100 kilogram.»

Af det anförda, jemfördt med tullkomiténs yttrande att tullsatsen borde för att kunna medföra det gagn, som dermed åsyftades, åtminstone vara så hög, att konkurrens jemväl i pris med engelskt gjuttackjern här i landet i allmänhet möjliggjordes, och att med afseende derå tullsatsen ej borde bestämmas lägre än 1 krona per 100 kilogram, framgår åtminstone icke att de skäl, som åberopats till stöd för tackjernets beläggande med tull, obetingadt vunnit erkännande inom Kongl. Maj:ts regering. Berörda skäl lära väl också svårligen kunna anses hålla stånd gent emot hvad mot tullen invändts. Utskottet tillåter sig att såsom en sammanfattning af dessa motskäl här anföra hvad en af tullkomiténs ledamöter, f. d. öfverdirektören K. Styffe, i sin vid komiténs betänkande fogade reservation i detta ämne anfört. Reservanten yttrar nemligen:

»På sätt komiterade omförmält, är det tackjern, som hit importeras, uteslutande gjuttackjern, och af allt det tackjern, som här i landet användes till framställning af gjutgods, är blott en mindre del

svenskt, hvilket ensamt, eller i blandning med engelskt, företrädesvis användes till maskindelar och andra föremål, hvartill ett *starkt* material erfordras. Det engelska tackjern, som hit införes, är, hufvudsakligen till följd af sin stora kiselhalt, visserligen svagare än det kiselfattigare och äfven i öfrigt renare svenska, men det är i allmänhet icke blott mera lättflytande, utan ock mycket lättare att efter gjutningen bearbeta, samt har vidare mindre benägenhet att vid gjutningen blifvit sprödt, och skulle derför till de flesta gjuteribehof föredragas framför vanligt svenskt gjuttackjern, äfven om prisen å båda vore lika. Af så kiselrikt gjuttackjern som det engelska finnes mig veterligt icke för närvarande i Sverige någon regelbunden tillverkning, och för att utan alltför stor kolåtgång kunna framställa ett sådant, erfordras en mycket hög temperatur hos blästern vid masugnsprocessen, till åstadkommande hvaraf åter behöfvas högst kostsamma varmapparater. Blott 2 svenska jernverk äro nu försedda med dylika apparater, och vid så små tillverkningsbelopp, som våra allra flesta verk ega, kan det alldeles icke löna sig att, ensamt för tillverkning af gjuttackjern, göra så dyrbara anläggningar. En tillverkning af gjuttackjern med så hög kiselhalt, som det engelska har, skulle alltså för närvarande här endast kunna ifrågakomma vid de nämnda 2:ne jernverken; men då träkol är ett vida dyrare bränsle än kåks i stenkolsförande länder, måste tillverkningskostnaden för sådant gjuttackjern, ensamt af denna anledning, här alltid komma att blifva mycket högre än i England. Erfarenheten visar ock, att sådant engelskt gjuttackjern, som i Sverige mest användes (Cleveland n:is 1 och 3), i Stockholm oftast ställer sig *mer* än 1 krona billigare per 100 kilogram än svenskt gjuttackjern. Innevarande vinter hafva härstädes prisen per 100 kilogram varit: å svenskt gjuttackjern omkring 7,25 kronor, å Clevelandtackjern n:o 1, 4,75 kronor, och å Clevelandtackjern n:o 3, 4,50 kronor, hvadan prisskilnaden per 100 kilogram emellan svenskt gjuttackjern och de nämnda engelska tackjernssorterna uppgått till ej mindre än 2,50 à 2,75 kronor. Äfven med den föreslagna tullen af 1 krona per 100 kilogram skulle alltså svenska tillverkare af gjuttackjern i allmänhet icke kunna ens i Stockholm i pris täfla med det engelska, samt ännu mindre i rikets södra och vestra orter, dit det mesta engelska tackjernet införes, och dit frakten från våra bergslager är betydligt högre.

Att använda ett så rent och dyrbart bränsle som träkol för tillverkning af gjuttackjern är för öfrigt ett slöseri, och det är för oss vida fördelaktigare att spara våra mycket begränsade tillgångar å träkol till sådana fabrikater, som *fordra* ett rent bränsle och bättre betalas

på verldsmarknaden. Af alla jernfabrikater är oförädladt tackjern naturligtvis det billigaste, och med den träkolsmängd, som erfordras till sådant, i fall det skall tillverkas uteslutande med träkol, kunna framställas andra mera förädlade jernvaror af flera gånger högre saluvärde, helst om annat inhemskt eller utländskt bränsle begagnas till de processer, der ett mindre rent bränsle utan olägenhet kan användas.

Huru vida åter det vid en införselstull å tackjern skall löna sig att här anlägga kåksmasugnar, för att tillverka gjuttackjern m. m., beror väsentligen ej blott af *denna* tulls storlek, utan äfven af de tullsatser, hvarmed vissa *andra* jerneffekter, som vid de nya verken skulle kunna framställas, komma att beläggas, samt huru vida dessa tullsatser en längre tid få fortfara, hvilket väl svårligen lärer kunna anläggarne garanteras. En enda kåksmasugn af nyare konstruktion kan nemligen tillverka mycket mer gjuttackjern, än Sverige nu importerar, hvarför en sådan anläggning ej gerna kan grundas uteslutande på tillverkning af dylikt tackjern. Om emellertid en eller flera kåksmasugnar skulle komma att anläggas t. ex. vid Oxelösund, hvarifrån ett engelskt bolag, såsom bekant, några år exporterat temligen stora qvantiteter rik och billig jernmalm, finge de förutvarande svenska tillverkarne af gjuttackjern naturligtvis en ny konkurrent, som kanske ensam toge fördelen af tackjernstullen, och denne konkurrent kunde möjligen blifva ett utländskt bolag.

En tackjernstull skulle derföre icke kunna gagna den nuvarande svenska jernhandteringens idkare; men den komme säkerligen att medföra en tullen ungefär motsvarande prisstegring å sådant gjuttackjern, som nu hit införes, och derigenom äfven en märkbar prisstegring åtminstone å allt *gröfre* gjutgods, samt vore följaktligen till skada icke blott för våra gjuterier och mekaniska verkstäder, utan äfven för alla andra, som använda gröfre gjutgods.

Af Sveriges hela tackjernstillverkning, som under åren 1884—88 i medeltal uppgick till omkring 450,000 tons årligen, torde föga mer än 2 procent användas till gjutgods, och Sveriges import af tackjern under samma år har icke uppgått till mer än omkring 5 procent af vår tackjernstillverkning. Den nya afsättning för vårt tackjern, som man nu afser att vinna genom en hög tackjernstull, kan således, äfven om det skulle lyckas att här utestänga allt utländskt tackjern, hvilket alldeles icke är antagligt, icke blifva annat än jemförelsevis obetydlig.

Någon prisförhöjning å smidestackjern kan en tackjernstull icke medföra, enär det utländska tackjernet icke med fördel kan af oss såsom smidestackjern användas, och vi exportera ungefär dubbelt så

mycket smidestackjern, som vi importera gjuttackjern. En höjning af priset å smidestackjern skulle dessutom vara mycket ofördelaktig för alla jernbruk, som köpa sådant, och kan icke för vår jernhandtering vara önskvärd i annan händelse, än att priset å *allt* svenskt jern å verldsmarknaden samtidigt stegras.»

Instämmande i hvad sålunda anförts emot åsättande af tull å tackjern — dermed barlastjern och skrot naturligen böra likställas — får utskottet hemställa,

a) att för *tack- och barlastjern samt skrot* gällande tullfrihet måtte bibehållas.

I fråga om *jern- och stålgöten samt smältstycken* föreslår Kongl. Maj:t bibehållande af gällande tullsats, 2 kronor per 100 kilogram.

Utskottet hemställer,

b) att hvad sålunda föreslagits måtte af Riksdagen godkännas.

Vidare skulle, enligt Kongl. Maj:ts förslag, artikeln *rälsspik*, som i nu gällande taxa är upptagen i samma rubrik som stångjern och sålunda drager en tull af 2 kronor 50 öre per 100 kilogram, flyttas till rubriken för »skarfbultar med muttrar för jernvägsskenor» m. fl. artiklar, hvilka enligt förslaget skulle, likasom för närvarande, draga en tull af 6 kronor per 100 kilogram. Tullkomitén har nemligen ansett rälsspik vara närmast jemförliga med den i sistnämnda rubrik upptagna artikeln naglar.

Utskottet, som, i betraktande af den jemförelsevis ringa kostnad, som tillverkning af rälsspik kräfver, och denna artikels betydelse för landets jernvägar, icke funnit det af komitén åberopade skäl för den föreslagna tullförhöjningen tillfyllestgörande, får hemställa,

c) att artikeln *rälsspik* måtte afföras ur rubriken 377 i Kongl. Maj:ts förslag till tulltaxa och i stället intagas i samma rubrik som »andra valsade eller smidda stänger».

Under rubrikerna 380 och 381 föreslår Kongl. Maj:t, i fråga om *valsade eller smidda plåtar: slipade, polerade, målade, fernissade, lackerade, emaljerade, äfvensom med tenn, zink eller annan oädel metall öfverdragna*, att desamma skola, då de ega en tjocklek af $\frac{1}{4}$ m. m. och der-

öfver, draga en tull af 6 kronor per 100 kilogram samt, då de äro af mindre tjocklek, åtnjuta tullfrihet.

Utskottet hemställer,

d) att hvad Kongl. Maj:t sålunda föreslagit måtte af Riksdagen bifallas.

Rör och rördelar af jern, likasom af hvarje annat ämne, hänföras för närvarande i tullbehandlingsafseende till Maskiner, Redskap och Verktyg och åtnjuta sålunda tullfrihet. Enligt Kongl. Maj:ts, med tullkomiténs i detta hänseende öfverensstämmande förslag skulle för rör och rördelar af jern gälla olika bestämmelser, allt efter som dessa artiklar vore gjutna eller af smidbart jern. I afseende å de förra innehåller Kongl. Maj:ts förslag i rubrikerna 382 och 383 följande bestämmelser:

»*Jern och Stål:*
rör och rördelar:
gjutna:
af mer än 15 cm. inre diameter ..... fria.
af 15 cm. inre diameter eller derunder ... 100 kg. 1 kr. 50 öre.»

Tullkomitén anför angående gjutna jernrör följande:

»Gjutna rör af gröfre dimensioner kunna icke antagas komma att här i landet tillverkas. Tillrustningarne för upptagande af en sådan industri äro nemligen mycket dyrbara, och den inhemska konsumtionen af dessa rör i hög grad vexlande. Komitén har vid sådant förhållande ansett sig böra hemställa om fortfarande tullfrihet för rör af mer än 15 centimeters inre diameter.

Gjutna rör af mindre diameter torde deremot kunna blifva föremål för inhemsk tillverkning. Komitén har derför ansett sig böra föreslå åsättande af en tull å sådana rör; och torde med hänsyn till den större kostnad, en dylik tillverkning kräfver, samt den konkurrens med utlandet, som alltid kan emotses, tullsatsen böra bestämmas något högre än för tackjern eller till 1 krona 50 öre per 100 kilogram.»

Vid det kända förhållande, att såsom material till de gjutna rören erfordras det lättflytande engelska tackjernet, anser utskottet anledning saknas till det antagande, att gjutna jernrör af vissa mindre dimensioner skulle under nuvarande omständigheter kunna blifva föremål för inhemsk tillverkning; och då sålunda den föreslagna tullen skulle komma att ega endast statsfinansiel betydelse och tillika, såsom uppgående till icke

mindre än omkring 16 procent af varuvärdet, skulle i väsentlig mån höja varans pris och derigenom i synnerhet känbart stegra kommuners och enskildes utgifter för gas- och vattenledningar, dervid dylika rör mest finna användning, synes det utskottet, att hvarje, om ock endast skenbart, skäl för varans beläggande med tull saknas.

Då utskottet sålunda anser, att jemväl gjutna rör och rördelar af de dimensioner, som i rubriken 383 afses, böra fortfarande vara tullfria, får utskottet hemställa,

> e) att i taxan måtte, i stället för rubrikerna 382 och 383 i Kongl. Maj:ts förslag, upptagas en så lydande rubrik:
>
> »*Jern och Stål:*
>
> rör och rördelar:
>
> gjutna ..... fria.»

Beträffande *arbeten af jern- och ståltråd* upptager Kongl. Maj:ts förslag, näst efter rubriken 386, bland annat följande bestämmelse:

»linor, stängselduk och annan duk; beläggas med dubbla tullbeloppet å tråden, hvaraf de äro förfärdigade.»

Härvid har utskottet intet annat att erinra, än att den icke särskildt specificerade artikeln *stängsellinor*, hvilken för närvarande förtullas såsom »andra, ej specificerade jern- och stålvaror, andra slag» och sålunda, enligt Kongl. Maj:ts förslag, hädanefter skulle draga en tull af 20 öre per kilogram, synes icke skäligen böra beläggas med högre införselafgift än andra linor. Det jemförelsevis obetydliga arbete, som nedlägges å stängsellinor, måste nemligen anses fullt tillräckligt skyddadt genom en tullsats, dubbelt så hög som den å tråden, hvaraf sådana linor förfärdigas.

Utskottet hemställer derför,

> f) att ifrågavarande af Kongl. Maj:t föreslagna stadgande rörande tullbehandlingen af *linor, stängselduk och annan duk* af jern- och ståltråd måtte godkännas, allenast med den ändring, att näst efter ordet »linor» tilläggas orden »stängsellinor deri inbegripna».

Gällande taxa stadgar rörande *kedjor och kettingar* af jern och stål följande:

»*Jern och Stål:*

kedjor och kettingar, hvari länkjernet har en diameter af:

25 mm. och deröfver	100 kg.	3 kr. 50 öre
från och med 6 mm. till 25 mm.	100 kg.	7 kr.
under 6 mm.	100 kg.	10 kr.»

Häri föreslår Kongl. Maj:t, i öfverensstämmelse med hvad tullkomitén förordat, den ändring, att högsta tullsatsen, 10 kronor per 100 kilogram, måtte bestämmas att gälla äfven för sådana kedjor och kettingar, hvari länkjernet har en diameter af 6 till 10 mm.

Då nu gällande bestämmelser angående kedjor och kettingar tillkommit så nyligen som år 1888 och något giltigt skäl att redan nu, i ändamål af tullförhöjning, vidtaga ändring i dessa bestämmelser icke visats, finner utskottet sig icke kunna tillstyrka Kongl. Maj:ts förslag i detta afseende utan hemställer,

g) att nu gällande tulltaxas bestämmelser angående *kedjor och kettingar* af jern och stål måtte bibehållas oförändrade.

I fråga om det gröfre gjutgodset af jern upptager Kongl. Maj:ts förslag under rubrikerna 396—399 följande bestämmelser:

»*Jern och Stål*:

gjutna balkar, eldstadsroster, hällar, lod och vigter	1 kg.	2 öre.
spisar, ugnar, kaminer, kolonner, lyktstolpar, staket, grafvårdar samt gjutna, icke med emalj eller annan ytbetäckning försedda grytor, pannor, mortlar, krubbor och afloppstrattar	1 kg.	4 öre.
bord, soffor, stolar, fotskrapor, spottlådor, port- och dörrfyllningar, lyktarmar, press- och strykjern samt gjutna, med emalj eller annan ytbetäckning försedda grytor, pannor, mortlar, krubbor och afloppstrattar	1 kg.	10 öre.
kopiepressar, eldredskaps- och paraplyställ, blomsterställningar, trädgårdsurnor, kaffe- och köttqvarnar, fruktskalnings- och andra dylika för hushållsbehof afsedda maskiner	1 kg.	20 öre.»

Med hänvisning till hvad tullkomitén anfört rörande behofvet af ökadt tullskydd för ifrågavarande artiklar, hemställer utskottet,

h) att Kongl. Maj:ts förslag i denna del måtte af Riksdagen godkännas.

Kassaskåp, *kassakistor och sängar* af jern, draga för närvarande en tull af 10 procent af värdet. Häri föreslår Kongl. Maj:t, i enlighet med tullkomiténs hemställan, den ändring, att artikeln sängar måtte ur rubriken utgå och sålunda komma att förtullas såsom andra ej specificerade jernvaror, samt att tullsatsen för kassaskåp och kassakistor måtte höjas till 15 procent af värdet.

Då tillverkning af kassaskåp och kassakistor redan genom dessa artiklars tyngd och deraf föranledda svårigheter i afseende å transporten åtnjuter skydd och dessutom någon afsevärd införsel icke eger rum, kan utskottet ej finna anledning till tullförhöjning för nämnda artiklar. Icke heller kan utskottet dela tullkomiténs uttalade åsigt derom, att artikeln sängar skulle kunna utan olägenhet, i likhet med andra ej specificerade jernvaror, förtullas efter vigt. Uppenbart är nemligen, att, då en ansenlig del af de sängar, som införas, äro lackerade och äfven delvis försedda med förgyllning, en vigttull skulle, i synnerhet med de förhöjda tullsatser, som Kongl. Maj:t nu föreslagit, ganska hårdt drabba ifrågavarande artikel. Utskottet tillåter sig äfven att härvid erinra om, huru som redan bevillningsutskottet vid 1862—1863 års riksdag anmärkte, att artikeln sängar icke gerna kunde, i anseende till sin tunga beskaffenhet, hänföras till »Manufaktur- och handtverkssmide, ej specificeradt», enär, enligt utskottets åsigt, tullafgiften då komme att uppgå till ett i förhållande till värdet alltför högt belopp, samt hurusom nämnda Riksdag också, i enlighet med utskottets hemställan, bestämde värdetull för ifrågavarande artikel, hvilket förtullningssätt allt sedan bibehållits. Enligt utskottets åsigt bör icke heller nu någon ändring i detta afseende ske; och något skäl till förhöjning af den nu gällande tullsatsen har utskottet icke kunnat finna. Af statistiska skäl torde emellertid artikeln sängar böra icke, såsom för närvarande, sammanföras med kassaskåp och kassakistor, utan upptagas under särskild rubrik.

Med afseende å hvad sålunda anförts, hemställer utskottet:

i) att tullsatsen för *Kassaskåp och Kassakistor* måtte bibehållas vid 10 procent af värdet;

k) att näst efter rubriken för kassaskåp och kassakistor måtte i taxan införas en så lydande rubrik:

»*Jern och Stål:*
Sängar ..... 100 kr. 10 kr.

Under rubrikerna 402 och 403 har Kongl. Maj:t, i enlighet med hvad tullkomitén hemstält, föreslagit för *eggvapen* af jern och stål särskilda bestämmelser så lydande:

»*Jern och Stål:*
floretter, sablar, värjor, bajonetter, huggare och dylika vapen; äfvensom delar deraf:
förgylda eller försilfrade ..... 1 kg. 2 kr.
andra slag ..... 1 kg. 1 kr.»

I afseende å dessa bestämmelser anföra embetsverken följande:

»För floretter, sablar m. fl. eggvapen har komitén ansett de vid ej specificerade jern- och stålvaror föreslagna tullsatser icke bereda tillräckligt skydd och har i anledning deraf för dem uppfört särskilda rubriker med högre tullsatser än de nyssnämnda.

Embetsverken kunna för sin del icke biträda detta komiténs förslag. Hufvudsakligaste införseln af dylika vapen torde omfatta floretter; och för dessa, som till stor del äro afsedda för skolornas behof, lärer en högre tull, än som för ej specificerade jern- och stålvaror föreslagits, icke skäligen böra ifrågakomma. Embetsverken anse sig fördenskull böra hemställa, att rubrikerna 401 och 402 i komiterades förslag till taxa måtte utgå.»

Utskottet, som delar embetsverkens åsigt i förevarande fråga, hemställer derför,

l) att några särskilda bestämmelser rörande vapen af ifrågavarande slag icke måtte i taxan inflyta.

Den i Kongl. Maj:ts förslag vid slutet af afdelningen *Jern och Stål* förekommande anm. 2 rörande beräkningen af en skrufs diameter har utskottet ansett med mera skäl böra i stället upptagas på de ställen inom förevarande afdelning, der artikeln Skrufvar förekommer; hemställande utskottet alltså,

m) att ifrågavarande anmärkning måtte på förstnämnda ställe utgå och i stället införas efter hvardera af de rubriker, som i Kongl. Maj:ts förslag äro betecknade med nummer 377 och 395.

63:o.

Metaller (Koppar).

Under afdelningen D) *Koppar* m. m. innehåller Kongl. Maj:ts förslag, i öfverensstämmelse med hvad tullkomitén förordat, bland annat följande bestämmelser:

»*Koppar* och deraf med zink, tenn eller annan oädel metall framstälda legeringar, såsom messing, brons, nysilfver, britanniametall m. fl.:

— — — — — — — — — — — — —

arbetad:		
plåt och andra ämnen för vidare bearbetning; äfvensom bult och spik ...	1 kg.	5 öre.
rör och rördelar	1 kg.	10 öre.
tråd:		
förgyld eller försilfrad	1 kg.	2 kr. 50 öre.
öfverspunnen uteslutande med silke, annat textilämne eller papper; tullbehandlas såsom Karkasser.		
öfverdragen på annat sätt; äfvensom elektriska ledningskablar	100 kr.	10 kr.
andra slag	1 kg.	10 öre.»

Uti sin i början af detta betänkande omförmälda motion anför herr *Z. Larsson*, bland annat, att den af tullkomitén föreslagna tullen å bearbetad koppar ej kunde skäligen antagas tillräckligt stor att uppmuntra svenska fackmän och kapitalister att riskera tid och penningar i dyrbara verks anläggande; att den således förfelade det åsyftade målet af skyddstull för svensk kopparindustri; samt att tullen, derest den skulle vara af någon verklig nytta för den inhemska industrien, således måste höjas; och har motionären i sådant afseende föreslagit följande tullsatser:

»kopparplåt under 10 mm. tjocklek	10	öre pr kilogr.
d:o 10 mm. tjocklek och deröfver	15	„ „ „
kopparrör, lödda	12	„ „ „
d:o solidt dragna	15	„ „ „
koppartråd, öfverdragen på annat sätt	15	„ „ „
d:o andra slag utan betäckning	15	„ „ „ »

Ur bilagan I till tullkomiténs betänkande tillåter sig utskottet,

med anledning af förenämnda motion, att anföra följande siffror rörande tillverkning af bearbetad koppar samt in- och utförsel af kopparplåt under nedanstående år:

År	tillverkning	införsel	utförsel.
1865	220,039 kg.	66,992 kg.	24,569 kg.
1870	273,021 „	160,976 „	11,987 „
1875	220,950 „	387,754 „	9,309 „
1880	274,954 „	253,983 „	9,777 „
1885	351,855 „	457,902 „	17,235 „

Enligt kommerskollegii numera tillgängliga berättelser för år 1890 utgjorde motsvarande tillverknings- samt in- och utförselqvantiteter sistnämnda år resp. 362,510 kg., 572,276 kg. och 23,453 kg.

Häraf framgår, att bearbetningen inom landet af koppar under de sista 25 åren gått något framåt, om än ökningen i tillverkning icke står i förhållande till ökningen af importen. Att denna senare tillväxt i så anmärkningsvärd grad, beror dock otvifvelaktigt hufvudsakligen på det starka prisfallet å koppar under de senare årtiondena. Värdet af denna metall har nemligen sedan år 1865 sjunkit med ungefär 50 procent.

Beträffande rör- och rördelar kan af den officiela statistiken någon upplysning icke vinnas om in- och utförselns storlek, enär dessa artiklar tullbehandlas såsom Maskiner, Redskap och Verktyg. Det är dock ett kändt faktum, att under de sista tre årtiondena förbrukningen af kopparrör inom landet högst betydligt tilltagit. Införseln torde sålunda och då någon större tillverkning af denna artikel ej eger rum inom landet vara icke obetydlig.

Hvad nu bland de nämnda artiklarne *plåt* samt *rör-* och *rördelar* angår, kan utskottet icke förorda deras beläggande med tull. En sådan åtgärd skulle, enligt utskottets åsigt, i fråga om plåt och rör af *koppar* blifva utan afsevärd betydelse för den svenska kopparindustrien. Kopparplåten finner nemligen hufvudsakligen användning till förhydning af fartyg men enligt 8 § tulltaxeunderrättelserna medgifves tullrestitution för materialier och skeppsförnödenheter, hvilka användas vid nybyggnad, förbyggnad och reparation af så väl svenska som utländska fartyg af mer än 40 tons afgiftspligtig drägtighet; och beträffande rör af koppar vågar utskottet draga i tvifvelsmål, huruvida någon afsevärd tillverkning af de solidt dragna, skulle, ens med den af motionären föreslagna tullsats, kunna inom landet framkallas. Men tullen skulle icke blott drabba plåt och rör af koppar utan äfven dylika artiklar af kopparlegeringar,

således bland annat messing; och med hänsyn härtill vågar utskottet påstå, att tullens åsättande skulle för landets näringslif verka högst skadligt. Man besinne blott, i hvilken utsträckning plåt och rör af messing förbrukas vid tillverkning af lokomotiver och en mängd andra maskiner; och man skall lätteligen inse, att de mekaniska verkstäderna skulle blifva i hög grad lidande genom en tull å dessa artiklar. Varans pris skulle nemligen ganska sannolikt höjas med tullens hela belopp, hvilken prisförhöjning otvifvelaktigt skulle inverka i hög grad hämmande å exporten af maskiner och äfven skulle försvåra konkurrensen i sistnämnda artikel med Norge, der tullfrihet eger rum för både plåt och rör af såväl koppar som messing. Slutligen må ock erinras, att tillverkning af plåt och rör af messing i någon afsevärd myckenhet numera eger rum inom landet endast vid *ett* verk; och att till förmån för detta enda verk pålägga en så vigtig och omfattande industri som maskintillverkningen en särskild beskattning borde redan i och för sig väcka synnerliga betänkligheter men torde, ifall utskottets hemställan om fortfarande tullfrihet för maskiner vinner Riksdagens godkännande, icke billigtvis vidare kunna ifrågasättas. Då utskottet sålunda anser, att så väl plåt som rör- och rördelar af den metall, hvarom nu är fråga, böra förblifva tullfria, lära samtliga dessa artiklar kunna upptagas under en och samma rubrik; börande naturligen, på sätt ock Kongl. Maj:t föreslagit, de föga betydande artiklarne bult och spik med plåten likställas.

Beträffande derefter *tråd* af koppar anser utskottet, lika med tullkomitén, att nu gällande tull, 10 öre per kilogram, för dylik tråd, saknande öfverdrag, hvilken tullsats bibehållits oförändrad i Kongl. Maj:ts förslag, är tillfredsställande, och att densamma sålunda icke bör, på sätt motionären föreslagit, höjas. Koppartråd, öfverdragen med papper, lärer, enligt hvad utskottet inhemtat, icke kunna erhållas af tillfredsställande beskaffenhet inom landet; och torde denna artikel vid sådant förhållande böra utgå ur stadgandet näst under rubriken 410. Dessutom anser utskottet det vara lämpligt, att i stället för detta stadgande upptages en sjelfständig rubrik med samma tullsats som för Karkasser. Vidkommande slutligen de i rubriken 411 upptagna artiklar, koppartråd öfverdragen på annat sätt, äfvensom elektriska ledningskablar, kan utskottet icke förorda bifall till förslaget om dessa artiklars beläggande med tull. Ty, oafsedt att utskottet här ofvan hemstält om fortfarande tullfrihet för så väl fysiska instrumenter som maskiner, redskap och verktyg, talar emot en sådan tulls åsättande ifrågavarande artiklars stora betydelse för telegraf, telefon, elektrisk belysning och

elektrisk kraftöfverföring äfvensom den omständighet, att någon afsevärd inhemsk tillverkning af åtminstone elektriska ledningskablar icke kan emotses, enär dels förbrukningen inom landet är alltför obetydlig för att kunna uppehålla en sådan industri och dels åtskilliga för tillverkningen erforderliga materialier icke kunna här i landet erhållas eller åtminstone icke fås så billigt som i utlandet. Tullen skulle alltså endast blifva en finanstull och äfven såsom sådan af föga värde, då en betydande del af de hit hänförliga artiklar inkomma för statsverkets räkning.

I öfverensstämmelse med hvad sålunda anförts, hemställer utskottet derföre:

a) att Riksdagen ville, med afslag å herr Larssons motion, för så vidt den afser *plåt* och *rör* af ifrågavarande metall, besluta den ändring i hvad Kongl. Maj:t föreslagit, att i taxan skall, i stället för rubrikerna 408 och 409, införas en så lydande rubrik:

»*Koppar* och deraf med zink, tenn eller annan oädel metall framstälda legeringar, såsom messing, brons, nysilfver, britanniametall m. fl.:

— — — — — — — — — — — — —

arbetad:

plåt och andra ämnen för vidare bearbetning, äfvensom bult och spik samt rör och rördelar ..... fria»

b) att Riksdagen måtte, med afslag å herr Larssons motion i hvad den afser *tråd* af ifrågavarande metall, besluta, att i taxan skola, i stället för hvad Kongl. Maj;t i ämnet föreslagit, införas följande förändrade bestämmelser:

»*Koppar* och deraf med zink, tenn eller annan oädel metall framstälda legeringar, såsom messing, brons, nysilfver, britanniametall m. fl.:

— — — — — — — — — — — — — — —

arbetad:

tråd:

förgyld eller försilfrad ..... 1 kg. 2 kr. 50 öre.

»*Koppar* och deraf med zink, tenn eller annan oädel metall framstälda legeringar, såsom messing, brons, nysilfver, britanniametall m. fl.:

— — — — — — — — — — — — — —

arbetad:
tråd:
öfverspunnen uteslutande med silke eller annat textilämne ..... 1 kg. 1 kr.
öfverdragen på annat sätt; äfvensom elektriska ledningskablar..... fria
andra slag ..... 1 kg. 10 öre.»

64:o.

Metaller (Tenn).

Under afdelningen H) *Tenn* föreslår Kongl. Maj:t, bland annat, att å de nu tullfria artiklarne *rör och rördelar* måtte sättas en tull af 5 öre per kilogram.

Af liknande skäl, som i fråga om blyrör anförts, anser sig dock utskottet böra hemställa,

att gällande tullfrihet för ifrågavarande artiklar måtte bibehållas.

65:o.

Metaller (Zink).

Under afdelningen I) *Zink* upptager Kongl. Maj:ts förslag i rubriken 429 en tullsats af 5 öre per kilogram för de nu tullfria artiklarne *rör och rördelar.*

Utskottet anser emellertid, att rör af denna metall böra, då de icke kunna antagas blifva föremål för inhemsk tillverkning, lika väl som de af bly och tenn åtnjuta tullfrihet, och att de för sådant ändamål lämpligen kunna sammanföras med de tullfria artiklarne under rubriken 428, samt hemställer i öfverensstämmelse härmed,

att i taxan måtte, i stället för rubrikerna 428 och 429 i Kongl. Maj:ts förslag, upptagas en så lydande rubrik:

»*Zink:*
arbetad:
plåt, spik och tråd
äfvensom rör och rördelar .... fria.»

66:o.

Den i Kongl. Maj:ts förslag till tulltaxa under gruppen *Metaller* intagna anm. 2 angående tullbehandling af *pläterade* metallarbeten anser utskottet kunna utgå. Sådana arbeten förekomma numera endast undantagsvis; och derest de någon gång inkomma, lärer, äfven utan uttrycklig föreskrift om sättet för deras tullbehandling, någon tvekan i sådant afseende icke ifrågakomma; hemställande alltså utskottet,

att ifrågavarande anmärkning måtte utgå.

67:o.

Sedan tullen å mjöl af spanmål blifvit nedsatt till 2 kronor 50 öre per 100 kilogram, hemställer utskottet, *Mjöl.*

att jemväl tullsatsen för *Mjöl af arrowrot och andra vegetabilier, som ej kunna inbegripas under spanmål eller hänföras till medicinalier*, bestämmes till 2 kronor 50 öre per 100 kilogram.

68:o.

I hänvisningen rörande tullbehandlingen af *Murklor* anser utskottet, att för tydlighetens skull en mindre redaktionsförändring bör ega rum, och hemställer *Murklor.*

att ifrågavarande hänvisning måtte erhålla följande lydelse:
»*Murklor;* se svampar, ätbara.»

69:o.

För *Muskott och Muskottblomma* har Kongl. Maj:t icke ifrågasatt någon ändring i gällande tullsats, 1 krona 20 öre per kilogram. Men då dessa artiklar hafva ungefärligen samma värde som kardemummor, *Muskott m. m.*

med hvilken artikel de jemväl för närvarande äro i afseende å tullsats likstälda, hemställer utskottet,

att tullsatsen för ifrågavarande artiklar måtte höjas till 2 kronor per kilogram.

70:o.

Målningar m. m.

Af anförda skäl hade tullkomitén hemstält, att tullfrihet måtte medgifvas icke allenast, såsom för närvarande, för oinfattade *Målningar* och *Ritningar* utan äfven för infattade. I enlighet med denna hemställan har också rubriken för nämnda artiklar blifvit i Kongl. Maj:ts förslag till tulltaxa affattad.

Utskottet fruktar dock, att ett sådant medgifvande skulle kunna föranleda missbruk i sådant afseende, att målningar eller ritningar af föga eller intet värde infattades i jemförelsevis dyrbara ramar i ändamål att få dessa senare införda tullfritt; och anser utskottet förty försigtigheten bjuda, att någon ändring i hvad nu gällande taxa i förevarande hänseende stadgar icke vidtages, samt hemställer derför,

att, i stället för ifrågavarande rubrik, måtte i taxan bibehållas de i ämnet nu gällande bestämmelser, så lydande,

»*Målningar* och *Ritningar* oinfattade ..... fria infattade; se Tafvelramar.»

71:o.

Möss-skärmar.

För *Möss-skärmar* upptager Kongl. Maj:ts förslag en tullsats af 1 krona 20 öre per kilogram. Då emellertid denna tullsats skulle för en stor del möss-skärmar uppgå ända till 100 procent af varuvärdet, anser sig utskottet böra hemställa,

att den för *Möss-skärmar*, *alla slag*, *pappersomslagets vigt inberäknad*, nu gällande tullsats, 60 öre per kilogram, måtte bibehållas oförändrad.

72:o.

Nattsäckar m. m.

Under rubriken 454 upptager förslaget en tullsats af 1 krona 20 öre per kilogram för *Nattsäckar*, *Kappsäckar* och *Hattfodral*.

Utskottet hemställer,

att den för ifrågavarande artiklar sålunda föreslagna tullsats måtte af Riksdagen godkännas.

73:o.

Nålar.

För den tullförhöjning från 40 till 50 öre per kilogram, som i fråga om artikeln *Nålar* föreslagits, anser utskottet skäl icke förefinnas. Af synålar lärer nemligen icke någon inhemsk tillverkning kunna förutsättas komma till stånd, då några få fabriker i Tyskland och England tillverka nästan hela den myckenhet af denna artikel, som afsättes på den europeiska marknaden; och hvad den inhemska tillverkningen af hår- och knappnålar beträffar, har det icke blifvit visadt, att densamma är i behof af högre tullskydd än det nuvarande.

Utskottet hemställer vid sådant förhållande,

att för den under rubriken 459 i Kongl. Maj:ts förslag till tulltaxa upptagna artikeln *Nålar, af annat ämne än guld eller silfver och ej hänförliga till Bijouterivaror* nu gällande tullsats, 40 öre per kilogram, måtte bibehållas.

74:o.

Papp-, Pappers- och Pappersmassearbeten, ej specificerade.

För *Papp-, Pappers- och Pappersmassearbeten, ej specificerade*, har Kongl. Maj:t i enlighet med tullkomiténs hemställan, föreslagit tullförhöjning från 35 öre till 50 öre för de olackerade och från 60 öre till 2 kronor för de lackerade, allt per kilogram.

Jemte det att, såsom äfven embetsverken erinrat, en tull af 2 kronor för de lackerade arbetena icke står i skäligt förhållande till en tull af 50 öre för de olackerade, har utskottet icke kunnat undgå att anmärka, det någon tullförhöjning öfver hufvud icke kan anses erforderlig för ifrågavarande artiklar. Redan de nu gällande tullsatserna belöpa sig, efter de medelvärden, kommerskollegium beräknat för hithörande artiklar, till 12 procent af varuvärdet; och att det skydd dessa tullsatser innebära, är fullt tillräckligt, anser utskottet vara ådagalagdt af det kända förhållande, att åtminstone *en* svensk fabrik under flera år med fördel drifvit tillverkning af sådana artiklar, hvarom nu är fråga.

Med hänsyn härtill får utskottet hemställa:

a) att tullsatsen under rubriken 478 i Kongl. Maj:ts förslag till tulltaxa måtte bibehållas vid gällande belopp, 35 öre per kilogram;

b) att tullsatsen under rubriken 479 i Kongl. Maj:ts förslag måtte likaledes bibehållas vid gällande belopp, 60 öre per kilogram.

75:o.

Paraffin.

Beträffande *Paraffin* upptager, under rubrikerna 486 och 487, föreliggande tulltaxeförslag, lika med nu gällande taxa, den oraffinerade såsom tullfri men den raffinerade såsom tullpligtig. I afseende å den senare stadgar nu gällande taxa, att den skall förtullas såsom kemisk-tekniska preparater, ej specificerade, d. v. s. draga tull med 5 procent af värdet. Förslaget åter upptager för denna artikel en tullsats af 5 öre per kilogram, hvilket, enligt de tullkomitén meddelade upplysningar, skulle ungefär motsvara 5 procent af värdet.

Till utskottets kännedom har kommit, att tullmyndigheterna, på grund af sakkunnig persons utlåtande, under senaste tiden börjat att till raffinerad paraffin hänföra icke blott den hvita, till konsistensen fasta paraffin, som användes dels å apoteken och dels vid ljustillverkningen utan äfven den mindre rena paraffin, af mörkare färg och mindre fast konsistens, hvilken eger icke obetydlig användning inom tändsticksfabrikationen. Det synes dock utskottet billigt, att sistnämnda industri, hvilken hufvudsakligen på den utländska marknaden afsätter sin tillverkning, befrias från den beskattning, hvaraf den sålunda nu drabbats, helst Riksdagen, enligt hvad förhandlingarne vid 1879 års riksdag utvisa, icke afsett, att den paraffin, som användes såsom beredningsämne inom tändsticksfabrikationen, skulle draga tull; och då, såvidt utskottet kunnat inhemta, raffinering af paraffin icke bedrifves inom landet och tullen sålunda eger uteslutande statsfinansiel betydelse samt densamma icke tillför statskassan någon mera afsevärd inkomst, har utskottet i angifna syfte funnit sig böra hemställa,

att i taxan måtte, i stället för rubrikerna 486 och 487 i Kongl. Maj:ts förslag, införas en så lydande rubrik:

»*Paraffin*, oraffinerad och raffinerad..... ..... fri».

76:o.

Paraplyer och Parasoller.

För *Paraplyer och Parasoller*, andra slag, upptager förslaget en tullsats af 50 öre per stycke i stället för den nu gällande, 25 öre; hvarjemte föreslås viss förhöjning i den för delar af paraplyer och parasoller: ställningar m. m. samt öfvertyg nu utgående tull äfvensom i tullen å fodral af tyg, lösa.

Då, enligt inhemtade uppgifter, redan nu gällande tull å paraplyer och parasoller, andra slag, i fråga om bomullsparaplyer belöper sig till mer än 20 procent af varuvärdet, anser utskottet någon förhöjning i denna tull icke böra ega rum; och lärer, derest denna utskottets åsigt af Riksdagen biträdes, icke heller den af Kongl. Maj:t föreslagna tullförhöjningen för vissa delar af eller fodral till paraplyer och parasoller böra ifrågakomma. Utskottet hemställer derför:

a) att den för *Paraplyer och Parasoller, andra slag*, nu gällande tullsats, 25 öre per kilogram, måtte bibehållas oförändrad;

b) att tullsatsen för *delar af Paraplyer och Parasoller: ställningar, sammansatta, äfvensom käppar, synbarligen afsedda till paraplyer och parasoller*, bestämmes till 35 öre per kilogram;

c) att tilläggstullen för *delar af Paraplyer och Parasoller: öfvertyg, tillskurna eller sydda* bibehålles vid nu gällande belopp, 20 procent at väfnadens tull; samt

d) att tilläggstullen för paraply- och parasollfodral *af tyg, lösa*, likaledes bibehålles vid 20 procent af väfnadens tull.

77:o.

Patroner.

För artikeln *Patroner* upptager Kongl. Maj:ts förslag förhöjda tullsatser, under rubriken 492 för patroner, »laddade med krut eller annat sprängämne», 25 öre och under rubriken 493 för »oladdade eller endast försedda med tändsats», 50 öre, allt per kilogram.

Sedan utskottet här ofvan förordat bibehållande af nu gällande tull å krut, 12 öre per kilogram, får utskottet i afseende å nu förevarande artikel hemställa:

a) att tullsatsen under rubriken 492 bibehålles vid nu gällande belopp, 12 öre per kilogram; samt
b) att tullsatsen under rubriken 493 likaledes bibehålles vid gällande belopp, 35 öre per kilogram.

78:o.

Plymer. För *Plymer* upptager förslaget under rubriken 506 en tullsats af 15 kronor per kilogram.

En stor del af de hit hänförliga artiklar utgöres af strutsfjädrar. Tillverkning af detta slags plymer eger numera rum äfven här i landet, d. v. s. fjädrarne införas i oarbetadt skick och underkastas här spritning, tvättning, blekning och färgning. Vid dessa operationer minskas emellertid fjäderns vigt högst betydligt. Denna omständighet åter nödvändiggör åsättande af en högre tull å den bearbetade än å den oarbetade varan, för så vidt den inhemske fabrikanten skall blifva likställd med den utländske. Med afseende härå och då vid bearbetningen omkring hälften af vigten går förlorad, får utskottet, som anser att någon oloflig införsel af ifrågavarande artikel icke är att befara, hemställa,

att i taxan måtte, i stället för rubriken 506 i Kongl. Maj:ts förslag jemte tillhörande anmärkning, upptagas följande bestämmelser:

»*Plymer:*

oarbetade	1 kg. 15 kr.
arbetade	1 kg. 30 kr.

Anm. Afdrag i vigten göres ej för askar, papper och dylikt omslag».

79:o.

För *Portföljer, andra slag än af hel- och halfsiden*, föreslår Kongl. Maj:t en tull af 1 kr. 20 öre per kilogram.

Utskottet hemställer,

att hvad sålunda föreslagits måtte af Riksdagen godkännas.

80:o.

Under rubriken 515 föreslår Kongl. Maj:t, att å *dragremmar*, af läder, hopsydda, hopnitade eller på annat sätt hopfästade, äfvensom andra, ej specificerade, måtte sättas en tull af 10 procent af värdet. *Remmar.*

Enär utskottet, på sätt här ofvan inhemtas, funnit sig böra förorda tullfrihet för maskiner, får utskottet jemväl hemställa,

att för den under ifrågavarande rubrik upptagna artikel måtte stadgas tullfrihet.

81:o.

Tullsatsen för *Russin*, hvilken för närvarande är bestämd till 14 öre per kilogram, har i Kongl. Maj:ts förslag till tulltaxa upptagits till 25 öre. *Russin.*

Tullkomitén, som för ifrågavarande artikel föreslog en tull af 15 öre per kilogram, anförde till stöd härför följande:

»*Russin.* Gällande tullsats, 14 öre per kilogram, har, med afseende å den stora utsträckning, i hvilken denna artikel förbrukas af den stora allmänheten, ansetts icke böra undergå någon vidare höjning än en afrundning till 15 öre.»

Utskottet, som i detta hänseende delar tullkomiténs uppfattning, vill, med erinran att nu gällande tullsats motsvarar nära 30 procent af varans värde, hemställa,

att tullsatsen för ifrågavarande artikel måtte bestämmas till 15 öre per kilogram.

82:o.

Under förutsättning att utskottets här ofvan vid gruppen »Metaller» gjorda hemställan beträffande eggvapen af jern och stål vinner Riksdagens godkännande, hemställer utskottet jemväl, *Sablar.*

att hänvisningen rörande *Sablar* måtte erhålla följande ändrade lydelse:

»*Sablar;* hänföras under Metaller: Jern och Stål.»

83:o.

Sadelmakarearbeten. Under rubriken 525, *Sadelmakarearbeten*, föreslår Kongl. Maj:t tullsatsens bestämmande till 1 krona 20 öre per kilogram.

Utskottet hemställer,

att Kongl. Maj:ts förslag i denna del måtte af Riksdagen bifallas.

84:o.

Saffran. I fråga om *Saffran* föreslår Kongl. Maj:t bibehållande af nu gällande tull, 5 kronor per kilogram.

Då värdet af denna vara utgör ungefär 60 kronor per kilogram, anser sig utskottet böra hemställa,

att tullsatsen för ifrågavarande artikel höjes till 6 kronor per kilogram.

85:o.

Salmiak. För den händelse Riksdagen bifaller den af utskottet här ofvan föreslagna ändring i fråga om benämningen af den vara, som finnes upptagen under rubriken 11 i Kongl. Maj:ts förslag till tulltaxa, får utskottet hemställa,

att hänvisningen rörande *Salmiak* efter rubriken 526 i Kongl. Maj:ts förslag ändras till följande lydelse: »*Salmiak;* se Ammonik: klorammonium».

86:o.

Salpetersyra. För den nu tullfria artikeln *Salpetersyra* eller *Skedvatten* föreslår Kongl. Maj:t, under rubriken 527, i enlighet med tullkomiténs hemställan, en tull af 2 öre per kilogram brutto.

Hufvudsakligaste användningen har salpetersyra vid sprängämnestillverkningen. Men, såsom äfven tullkomitén anmärkt, tillverka sprängämnesfabrikerna sjelfva den salpetersyra, de förbruka. Vid sådant förhållande och då dessutom införseln af ifrågavarande artikel under de

senare åren ganska ansenligt minskats (från 96,337 kilogram år 1886 till 29,738 kilogram år 1890), lärer skäl icke förefinnas att tullbelägga densamma, i synnerhet om, på sätt utskottet här nedan förordar, den nuvarande tullen å svafvelsyra upphäfves. Utskottet hemställer derför,

att i taxan måtte, i stället för rubriken 527 i Kongl. Maj:ts förslag, intagas följande, med nu gällande bestämmelse i ämnet öfverensstämmande rubrik:
»*Salpetersyra* eller *Skedvatten* ..... fri».

87:o.

Saxar, andra slag än skräddare- etc., draga för närvarande tull, allteftersom de äro opolerade eller polerade, med antingen 24 öre eller 59 öre per kilogram. Kongl. Maj:t har, lika med tullkomitén, föreslagit en delning af hvardera rubriken i två, den ena för saxar af mer än 15 cm. längd och den andra för sådana af 15 cm. längd och derunder. Enligt förslaget skulle de opolerade åsättas en tull af 50 öre för de större och 1 krona för de mindre samt de polerade 2 kronor för de större och 4 kronor för de mindre, allt per kilogram. *Saxar.*

Embetsverken hafva med rätta anmärkt, att dessa tullsatser torde få anses vara icke obetydligt högre än som kan ur skyddssynpunkt anses nödigt, och hafva med afseende derå hemstält om tullsatsernas upptagande till endast hälften så höga belopp.

För sin del kan utskottet icke finna annat än att importen af ifrågavarande artikel är jemförelsevis alltför obetydlig för att påkalla vare sig någon vidsträktare specifikation i taxan än den nuvarande eller någon annan höjning af de nu gällande tullsatserna — 24 öre för de opolerade och 59 öre för de polerade, allt per kilogram och utan afseende å olika längd — än dessa tullsatsers afrundning till resp. 25 öre och 60 öre. Införseln omfattade år 1890 följande qvantiteter, nemligen opolerade 3,910 kilogram och polerade 1,034 kilogram.

Utskottet hemställer alltså,

att, åt taxans bestämmelser rörande *Saxar, andra slag*, måtte gifvas följande lydelse:
»*Saxar:*
andra slag:
opolerade ..... 1 kg. 25 öre.
polerade ..... 1 kg. 60 öre.

Anm. Afdrag i vigten medgifves ej för askar, fodral, kartor och pappersomslag».

88:o.

Schalar m. m. Väfda *Schalar*, *Schaletter och andra Dukar*, å hvilka annat sömnadsarbete än fållning icke förekommer, synas icke böra draga högre tull än den, som är bestämd för vissa slag af Kläder, å hvilka annat sömnadsarbete än fållning icke nedlagts.

På grund häraf får utskottet hemställa,

att anmärkningen under stadgandet rörande väfda *Schalar*, *Schaletter och andra Dukar* måtte erhålla följande förändrade lydelse:

»*Anm.* Med tillsydda eller påknutna fransar hänföras under art. Kläder. Äro de endast fållade, förtullas de på sätt under artikeln Kläder stadgas i fråga om klädespersedlar af linne eller bomull, å hvilka annan sömnad än fållning och kantning icke nedlagts».

89:o.

Senap. I fråga om *Senap*, *omalen*, föreslår Kongl. Maj:t bibehållande af gällande tull, 7 öre per kilogram.

Enär denna vara har ungefär samma värde som kummin, får utskottet, med afseende å hvad under sistnämnda artikel anförts, hemställa,

att tullsatsen för *Senap*, *omalen*, bestämmes till 10 öre per kilogram.

90:o.

Beträffande artikeln *Silke* föreslår Kongl. Maj:t dels, under rubriken 541, att *rått, ofärgadt* må åtnjuta tullfrihet, och dels, under rubriken 542, att *färgadt eller blekt* må draga en tull af 1 krona per kilogram.

Utskottet hemställer:

a) att hvad Kongl. Maj:t under rubriken 541 föreslagit, måtte bifallas;

b) att hvad Kongl. Maj:t under rubriken 542 föreslagit likaledes måtte bifallas.

91:o.

För *Skodon, ej specificerade*, upptager Kongl. Maj:ts förslag följande bestämmelser: *Skodon.*

»*Skodon*, ej specificerade:

af hel- eller halfsiden	1 kg. 6 kr.
af yllefilt eller segelduk, med eller utan lädersulor	1 kg. 1 kr. 50 öre.
af annan väfnad, äfvensom af saffians-, karduans-färgade, pressade eller lackerade skinn	1 kg. 4 kr.
med bottnar af trä, äfvensom becksöms- och sjöstöflar	1 kg. 60 öre.
andra slag	1 kg. 2 kr.

Anm. 1. Nåtlade öfverdelar till skodon tullbehandlas såsom Skodon.

Anm. 2. Ingå i öfverdelar till skodon olika materialier, tullbehandlas varan såsom skodon af det slag, för hvilket högsta tullafgiften är bestämd; skolande dock afseende ej fästas å foder, resårer och stroppband.

Anm. 3. För askar, papper och dylikt omslag äfvensom för inlägg göres intet afdrag i vigten.»

I dessa bestämmelser har utskottet beslutit föreslå Riksdagen vissa ändringar. Till en början anser utskottet, att tullen å *skodon af hel- eller halfsiden* bör, på grund af varans egenskap af lyxartikel, höjas till 9 kronor per kilogram. Egenskapen af lyxvara har utskottet ansett tillkomma jemväl *skodon af saffians-, karduans-, färgade, pressade eller lackerade skinn* och med afseende derå funnit tullsatsen för dem böra sättas till 6 kronor per kilogram.

De med sistnämnda slag af skodon nu i gemensam rubrik sammanförda *skodon af annan väfnad* än siden, yllefilt eller segelduk — hvartill hänföres, bland annat, en stor mängd billiga sommarskodon och gymnastikskor — hafva dock synts böra uppflyttas i näst föregående rubrik, hvars tullsats, 1 krona 50 öre per kilogram, torde bättre öfverensstämma med sådana skodons värde.

Slutligen har utskottet beträffande *skodon med bottnar af trä samt becksöms- och sjöstöflar*, med afseende å dessa artiklars prisbillighet och ansenliga tyngd samt på grund deraf, att de förbrukas uteslutande af de mindre bemedlade samhällsklasserna, beslutit föreslå en tullsats af endast 25 öre per kilogram.

Utskottet hemställer alltså:

a) att tullsatsen för *Skodon, ej specificerade: af hel- eller halfsiden* bestämmes till 9 kronor per kilogram;

b) att den under rubriken 545 af Kongl. Maj:t föreslagna tullsats, 1 krona 50 öre per kilogram, må bestämmas att gälla för *Skodon, ej specificerade: af annan väfnad än hel- eller halfsiden, med eller utan lädersulor*;

c) att tullsatsen för *Skodon, ej specificerade: af saffians-, karduans-, färgade, pressade eller lackerade skinn* höjes till 6 kronor per kilogram;

d) att tullen å *Skodon, ej specificerade: med bottnar af trä, äfvensom becksöms- och sjöstöflar* nedsättes till 25 öre per kilogram; samt

e) att hvad Kongl. Maj:t i öfrigt rörande artikeln *Skodon, ej specificerade*, föreslagit, måtte af Riksdagen bifallas.

92:o.

Skyfflar m. m.

Sedan utskottet förordat tullfrihet för Maskiner, Redskap och Verktyg, får utskottet jemväl hemställa,

att gällande tullfrihet måtte bibehållas för de i rubriken 550 af Kongl. Maj:ts förslag upptagna artiklar, *Skyfflar, Spadar, Grepar och Högafflar, af jern eller stål, med eller utan skaft.*

93:o.

Snörmakarearbeten.

Under rubrikerna 556 och 557 har Kongl. Maj:t föreslagit för *Snörmakarearbeten af hel- eller halfsiden* en tullsats af 6 kronor samt för *Snörmakarearbeten, andra slag*, 1 krona 75 öre, allt per kilogram.

Utskottet, som förskaffat sig pris- och vigtuppgifter på snörmakarearbeten af flera olika slag, har funnit de föreslagna tullsatserna alltför låga såväl ur skyddssynpunkt som med afseende å hithörande artiklars egenskap att i de flesta fall utgöra lyxvaror. Sålunda skulle de föreslagna tullsatserna, tillämpade å prof, som förevisats utskottet, hafva — om man lemnar utan afseende den på grund af varans bruttoförtullning

inträdande förhöjning, hvilken icke kunnat af utskottet beräknas — belöpt sig för snörmakerier af silke till endast 3 à 4 procent, för halfsidenarbeten till 5 à 36 procent samt för »andra slag» till 5 à 22 procent af varuvärdet. Utskottet har med afseende härå funnit sig böra hemställa:

a) att tullsatsen under rubriken 556 bestämmes till 9 kronor per kilogram; samt

b) att tullsatsen under rubriken 557 sättes till 3 kronor per kilogram.

94:o.

Tullsatserna för artiklarne *Socker* och *Sirup*, för hvilka artiklar tullkomitén föreslagit tullnedsättning, hafva i Kongl. Maj:ts förslag till tulltaxa upptagits till samma belopp som i nu gällande taxa d. v. s. för socker, raffineradt, alla slag, samt oraffineradt, icke mörkare än n:o 18 af den holländska standarden, 33 öre, för oraffineradt, mörkare än nämnda standardnummer, 23,5 öre och för sirup 10 öre, allt per kilogram räknadt. *Socker.*

I sin här ofvan omförmälda motion har herr *J. Anderson* i Tenhult, under erinran att socker och sirup vore verkliga näringsämnen, som inginge i både den fattiges och den rikes födoämnen, samt att jordbruket icke behöfde skydd mot sockerinförsel från andra land, föreslagit, bland annat, hvarom nu icke är fråga, »att tull å alla slag raffineradt socker nedsättes från nuvarande 33 öre till 15 öre och å oraffineradt, till färgen mörkare än n:o 18 af den i verldshandeln gällande holländska standard, nedsättes från 23,5 till 8 öre; och att tull å sirup, nu 10 öre, nedsättes till 4 öre, allt per kilogram»; äfvensom »att dessa tullnedsättningar må vinna tillämpning så fort ske kan, dock senast från och med den 1 juli detta år.»

Af det vid den kongl. propositionen angående ny tulltaxa fogade statsrådsprotokoll inhemtas, att det varit hufvudsakligen på grunder, hvilka anförts af kommerskollegium och generaltullstyrelsen vid deras granskning af tullkomiténs betänkande, som herr statsrådet och chefen för finansdepartementet funnit sig icke kunna tillstyrka Kongl. Maj:t att föreslå Riksdagen någon nedsättning i gällande tull å socker och sirup.

Hvad embetsverken i berörda hänseende anförde lydde sålunda:

»Med erinran att de s. k. finanstullarnes belopp bör bestämmas uteslutande med hänsyn till statsverkets behof af inkomster, har komitén, under förutsättning af hufvudsakligt bifall till de af komitén för-

ordade tullförhöjningar, funnit sig böra, med afseende å den icke obetydliga ökning af tullinkomsten, dessa förhöjningar kunde beräknas medföra, föreslå, att tullen å *Socker* måtte nedsättas från nu gällande belopp, 33 öre per kilogram för raffineradt och oraffineradt ljust samt 23,5 öre per kilogram för oraffineradt mörkt, till respektive 27 öre och 18 öre, äfvensom att tullen å *Sirup* måtte sänkas från 10 öre per kilogram till 8 öre. En sådan åtgärd måste dock, enligt embetsverkens åsigt, möta ganska stora betänkligheter. Förutom att, på sätt äfven komitén erinrat, det icke är möjligt att med någon större grad af sannolikhet på förhand bestämma resultatet af de tullförhöjningar, som i anledning af komiténs förslag kunna varda beslutade, torde, ifall embetsverkens hemställanden om nedsättning i vissa af de föreslagna tullsatserna vinna afseende, ökningen af tullinkomsten blifva icke obetydligt mindre än hvad komitén egt skäl att antaga. Och vidare må icke lemnas obeaktadt, att statsverkets inkomst af sockertullen, hvilken hittills tillfört statskassan en ganska väsentlig del af tulluppbörden, redan nu anmärkningsvärdt minskats, för så vidt det raffinerade sockret angår. Härtill kommer, att med den alltjemt fortgående utvecklingen af den inhemska betodlingen och betsockertillverkningen äfven införseln af råsocker otvifvelaktigt kommer att nedgå, hvilket särskildt de hittills tillgängliga statistiska uppgifterna för innevarande år antyda; och så länge nuvarande bestämmelser angående beskattningen af hvitbetsockerindustrien förblifva gällande, kommer jemväl sistberörda förhållande att medföra en minskning i statsverkets inkomst af sockerförbrukningen, hvilken minskning skulle, vid det förhållande att hvitbetsockertillverkningsafgiften är bestämd att utgå i visst förhållande till tullen å råsocker, blifva ändå mera betydande i den mån, råsockertullen komme att sänkas. Lägges härtill sannolikheten af att statsverkets utgiftsbehof komma att fortfarande ökas, torde väl ur statsfinansiel synpunkt öfvervägande skäl tala emot den föreslagna nedsättningen af tullen å ifrågavarande artiklar. Och för så vidt afsigten med en sådan åtgärd skulle vara att bereda de mindre bemedlade samhällsmedlemmarne någon afsevärd fördel, kan dessutom ifrågasättas, huruvida detta syfte skulle ernås. Å ena sidan torde nemligen den föreslagna tullnedsättningen icke vara tillräcklig för att i form af nedsättning i varans pris nå fram till de konsumenter, hvilka för sina inköp äro hänvisade till den mindre detaljhandeln, och å andra sidan är det ett ofta anfördt och erkändt faktum, att af sockerförbrukningen den vida större delen faller på de mera burgna samhällsklasserna. Vid undersökning, som i detta hänseende nyligen verkstälts i vårt granland Norge, der väl förhållandena härut-

innan torde i det stora hela vara ungefär lika med hos oss, har befunnits, att »arbetarebefolkningens» årliga förbrukning af socker — oberäknadt sirup — per individ icke uppgår till mera än i medeltal 3,50 kilogram, under det att årliga förbrukningen per individ af hela befolkningen i genomsnitt belöper sig till 5,78 kilogram.

På grund af hvad sålunda anförts, anse sig embetsverken böra hemställa, att någon ändring i nu gällande tullsatser för artiklarne socker och sirup för närvarande icke måtte vidtagas.»

Med hänsyn till hvad sålunda anförts och då tullen å spanmål, omalen och malen, vid innevarande riksdag blifvit nedsatt samt utskottet nu föreslår åtskilliga nedsättningar i de tullsatser, som Kongl. Maj:ts förslag upptager, kan utskottet icke annat än hemställa,

att Riksdagen måtte, med afslag å ifrågavarande motion, för så vidt den afser tullen å *socker* och *sirup*, godkänna de af Kongl. Maj:t för nämnda artiklar föreslagna tullsatser.

95:o.

Under rubriken 574 föreslår Kongl. Maj:t, att nu gällande tull för *Sprutor*, *brand- och trädgårds-*, *äfvensom tillbehör*, 10 procent af värdet, måtte bibehållas oförändrad.

Utskottet hemställer,

att hvad sålunda föreslagits måtte af Riksdagen bifallas.

96:o.

Stenkol.

För *Stenkol* upptager Kongl. Maj:ts förslag, lika med gällande taxa, tullfrihet.

I sin ofvan omförmälda motion har deremot herr *Wallin* på anförda skäl föreslagit, att å ifrågavarande artikel, likasom äfven å cokes, måtte sättas en tull af 6 öre per hektoliter.

Med hänvisning till hvad utskottet vid artikeln *Cokes* yttrat, hemställer utskottet,

att, utan afseende å herr Wallins ifrågavarande motion, i hvad den afser artikeln *Stenkol*, gällande tull-

frihet för denna artikel måtte, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, bibehållas.

97:o.

Strumpor. Å *Strumpor och annat strumpstolsgods, af hel- eller halfsiden*, har Kongl. Maj:t, under rubriken 583, i enlighet med tullkomiténs hemställan föreslagit en tull af 6 kronor per kilogram.

Med afseende å varans egenskap af lyxartikel har utskottet funnit tullsatsen lämpligen kunna höjas till samma belopp som för snörmakarearbeten af hel- eller halfsiden förordats, och hemställer fördenskull,

att för de i rubriken 583 af Kongl. Maj:ts förslag till tulltaxa upptagna varuslag måtte stadgas en tullsats af 9 kronor per kilogram.

98:o.

Strumpstickor. Den af Kongl. Maj:t föreslagna höjning af tullen å *Strumpstickor* från nu gällande belopp, 25 öre per kilogram, till 50 öre eller samma belopp som den för polerade jernarbeten föreslagna tullsats kan utskottet för sin del icke förorda. I värde torde strumpstickor vara närmast jemförliga med opolerade jern- och stålvaror, ej specificerade; och lärer vid sådant förhållande den nuvarande tullsatsen få anses vara tillräckligt hög. Utskottet hemställer derför,

att nu gällande tullsats för *Strumpstickor*, 25 öre per kilogram, måtte bibehållas oförändrad.

99:o.

Superfosfat. För den händelse att hvad utskottet här ofvan beträffande Gödningsämnen förordat, vinner Riksdagens godkännande, hemställer utskottet,

att hänvisningen rörande *Superfosfat* måtte erhålla följande förändrade lydelse:
»*Superfosfat;* hänföres till Gödningsämnen».

100:o.

Svafvelsyra. I rubriken 591 upptager Kongl. Maj:ts förslag till tulltaxa för

Svafvelsyra den sedan år 1888 gällande tullsats, 0,5 öre per kilogram, med tillagd föreskrift, att vid tullbehandlingen kärlens vigt skall i varans inberäknas.

Att bibehålla tullpligtighet för denna vara medför, enligt utskottets förmenande, endast en ökad beskattning för vissa afnämare utan nytta för den inhemska svafvelsyrefabrikationen. Införseln var, äfven innan tullen åsattes, icke särdeles betydande; och tullen har, såsom nedanstående siffror visa, ingalunda inverkat å införselns storlek. Af svafvelsyra infördes:

år 1884	383,997	kg.
„ 1885	614,356	„
„ 1886	490,861	„
„ 1887	385,338	„
„ 1888	508,505	„
„ 1889	398,257	„
„ 1890	611,404	„;

utgörande dessa qvantiteter en försvinnande obetydlighet i jemförelse med årliga tillverkningsbeloppet vid de inhemska fabrikerna, hvilket senare t. ex. år 1890 uppgått till 16,714,413 kilogram.

Med afseende härå anser sig utskottet böra förorda återställande af tullfrihet för ifrågavarande artikel; hemställande alltså utskottet,

att förevarande rubrik måtte erhålla följande förändrade lydelse:

»*Svafvelsyra* ..... fri».

101:o.

Symaskiner m. m. Sågar m. m.

Sedan utskottet förordat tullfrihet för Maskiner, Redskap och Verktyg, ej specificerade, anser sig utskottet jemväl böra föreslå tullfrihet för de artiklar, som i Kongl. Maj:ts förslag upptagas under rubriken 594, *Symaskiner och Stickmaskiner eller delar deraf, ej specificerade*, samt under rubriken 595, *Sågar, Sågblad och Sågbladsämnen;* hemställande utskottet alltså:

a) att Riksdagen måtte besluta, att *Symaskiner och Stickmaskiner eller delar deraf, ej specificerade*, skola fortfarande vara tullfria; samt

b) att Riksdagen likaledes måtte besluta bibehållande af tullfrihet för *Sågar, Sågblad och Sågbladsämnen (otandade sågblad).*

102:o.

Tafvelramar. I händelse Riksdagen bifaller utskottets hemställan i fråga om Målningar och Ritningar, lärer den i Kongl. Maj:ts förslag under hänvisningen rörande *Tafvelramar* förekommande anmärkning befinnas öfverflödig. Under nämnda förutsättning hemställer derför utskottet,

att ifrågavarande anmärkning icke måtte i taxan upptagas.

103:o.

Tobak. Af samma skäl, som här ofvan vid artikeln *Kaffe* anförts, har utskottet ansett sig böra låta med frågan om tullen å *Tobak* anstå och alltså i förevarande betänkande icke upptagit tullsatserna för denna artikel till behandling; hvilket utskottet härmed skolat för Riksdagen

anmäla.

104:o.

Torfmull och Torfströ. Den vid 1888 års riksdag å *Torfmull och Torfströ* satta tull, 30 öre per 100 kilogram, har i Kongl. Maj:ts förslag bibehållits oförändrad.

Det torde dock svårligen kunna bestridas, att denna tull, ehuru uppgående till 30 procent af varans värde, är utan betydelse för den svenska torfströberedningen. Enär ifrågavarande artiklar före år 1888 icke voro i taxan specificerade, kan bestämd uppgift om införseln före sagda år icke erhållas. Af den motionär, på hvars yrkande tullen åsattes, uppgafs emellertid, att år 1887 till Göteborg införts från Rotterdam omkring 400,000 kilogram. Af hvad införselstatistiken för de följande åren visar, torde kunna slutas, att detta också utgjort hela rikets import af torfmull och torfströ under nämnda år, ty ungefär så mycket införes fortfarande årligen från Holland till Göteborg (266,038 kilogram under senare halfåret 1888; 339,345 kilogram 1889 och 484,784 kilogram 1890), och någon annan införsel eger icke rum. Häraf lärer framgå, att tullen icke haft någon annan verkan än den prisförhöjning,

som otvifvelaktigt drabbat importörerne. Förklaringsgrunden dertill, att nämnda införsel fortfarande eger rum, får måhända sökas i fraktförhållanden. Enligt hvad utskottet inhemtat, beräknas jernvägsfrakten inom landet för ifrågavarande artikel till 2,35 öre per 100 kilogram för hvarje mil, d. v. s. jernvägsfrakt för 13 mil uppväger den nu gällande tullsatsen.

Den obetydliga import, som alltså eger rum, kan dessutom icke i nämnvärd mån skada den inhemska torfströberedningen, hvilken numera vunnit den utveckling, att vida större qvantiteter än de förenämnda årligen exporteras. Så utfördes år 1890 en myckenhet af 640,504 kilogram.

Med afseende å hvad sålunda anförts, hemställer utskottet,

att artiklarne *Torfmull och Torfströ* måtte förklaras tullfria.

105:o.

Under *Trävaror* har Kongl. Maj:t föreslagit, bland andra förändringar i gällande taxa, tullförhöjning från 4 öre per kilogram till 8 öre för *tunnbindarearbeten af annat träslag än furu eller gran.* *Trävaror.*

Med hänsyn till dels den bohuslänska fiskebedriften, för hvars behof jemväl tunnor af björk införas, och dels mejerihandteringen, som skulle känbart drabbas af förhöjd tull å de s. k. smördrittlarne, hvilka tillverkas af bok, kan utskottet icke tillstyrka en sådan tullförhöjning utan hemställer,

att tullsatsen för *tunnbindarearbeten af annat träslag än furu eller gran* måtte bibehållas vid nu gällande belopp, 4 öre per kilogram.

106:o.

För *Tvål, parfymerad*, hvilken artikel nu drager en tull af 28 öre per kilogram, upptager Kongl. Maj:ts förslag, lika med tullkomiténs, en tullsats af 75 öre per kilogram. *Tvål.*

Vid granskningen af tullkomiténs förslag anmärkte embetsverken följande:

»Den *Tvål*, som förtullas såsom parfymerad, är ofta af mycket sim-

pel beskaffenhet. Med afseende ej mindre å denna omständighet än äfven å varans användning och den icke särdeles betydande införsel, som deraf eger rum, hemställa embetsverken, att tullsatsen, hvilken komitén föreslagit till 75 öre per kilogram, icke måtte sättas högre än 40 öre per kilogram».

Utskottet för sin del anser visserligen en tull af 75 öre per kilogram vara allt för hög men finner sig dock kunna tillstyrka en något högre än den af embetsverken förordade samt hemställer,

att tullsatsen för ifrågavarande artikel måtte bestämmas till 50 öre per kilogram.

107:o.

Ur.

I fråga om artikeln *Ur* föreslår Kongl. Maj:t, bland annat, i enlighet med tullkomiténs hemställan, att tullen å *lösa eller oinfattade verk till vägg- eller studsareur*, *äfvensom delar af ur*, *ej specificerade*, höjes från nu gällande belopp, 1 krona per kilogram, till 1 krona 50 öre.

Med åberopande af den upplysning, tullkomitén meddelat derom, att fodren till vägg- och studsareur i regeln representera ett betydligt högre värde än verken, hafva embetsverken hemstält, att någon förhöjning af ifrågavarande tullsats från nu gällande belopp icke måtte ega rum.

Vid anförda förhållande anser äfven utskottet, att den nu gällande tullsatsen står i lämpligare förhållande till tullsatserna för färdiga ur än den föreslagna; hemställande förty äfven utskottet,

att tullsatsen under förevarande rubrik måtte bibehållas vid 1 krona per kilogram.

108:o.

Vanilj och Vanilin.

Värdet å *Vanilj*, för hvilken artikel, jemte *Vanilin*, i förslaget upptagits en tull af 13 kronor per kilogram, motsvarar ungefärligen värdet å Saffran. Också är, på sätt bil. 3 till tullkomiténs betänkande visar, tullen å vanilj och å saffran i utlandet allmänt bestämd till samma belopp. Med afseende härå och under erinran att införseln af vanilj under de senare åren uppgått till i medeltal endast omkring 450 kilogram årligen och att tullen å ifrågavarande artikel således ej eger

afsevärd betydelse i statsfinansielt afseende, får utskottet, som för saffran förordat en tull af 6 kronor per kilogram, hemställa,

att jemväl tullsatsen för *Vanilj och Vanilin* bestämmes till 6 kronor per kilogram.

109:o.

Vantar.

För *Vantar: hel- eller halfsiden* upptager förslaget en tull af 6 kronor per kilogram.

Sedan utskottet, såsom här ofvan anförts, funnit tullen å Strumpor: hel- och halfsiden-, böra höjas till 9 kronor per kilogram, hemställer utskottet,

att jemväl tullsatsen under rubriken *Vantar: hel- eller halfsiden* höjes till 9 kronor per kilogram.

110:o.

För *Vin* af till och med 25 procent alkoholhalt, på fat, större eller mindre, föreslår Kongl. Maj:t en tull af 50 öre per kilogram. För vin af enahanda alkoholkalt, inkommande på andra kärl, föreslås en tull af 1 krona 50 öre per liter för mousserande och 80 öre per liter för icke mousserande.

Utskottet hemställer,

att hvad Kongl. Maj:t sålunda föreslagit måtte bifallas.

111:o.

Vindrufvor.

För artikeln *Vindrufvor* har i Kongl. Maj:ts förslag upptagits en tullsats af 30 öre per kilogram.

Då värdet å vindrufvor beräknas utgöra omkring 1 krona 70 öre per kilogram samt varan måste såsom lyxartikel anses, finner sig utskottet böra hemställa,

att tullsatsen för ifrågavarande artikel höjes till 50 öre per kilogram.

112:o.

Vitriol.

I fråga om *Vitriol*, *alla slag*, för hvilken artikel Kongl. Maj:t, i enlighet med tullkomiténs hemställan, föreslagit en tull af 10 procent af värdet, anförde embetsverken vid granskningen af tullkomiténs taxeförslag följande:

»Med afseende å den betydelse *Vitriol* eger såsom beredningsämne för flera vigtiga industrigrenar, hvilkas tillverkningar ej skulle erhålla högre skydd än för närvarande, finna embetsverken sig icke kunna biträda komiténs förslag om åsättande af tull å ifrågavarande artikel, utan hemställa om dess upptagande till fortfarande tullfrihet.»

Instämmande i hvad sålunda anförts, hemställer utskottet,

att gällande tullfrihet för *Vitriol*, *alla slag*, måtte bibehållas.

113:o.

Väfnader (siden-).

Under gruppen *Väfnader* upptager Kongl. Maj:ts förslag, under rubriken 666, för *helsiden-*, *guld- och silfvertyg derunder inbegripna*, en tullsats af 12 kronor och, under rubriken 667, för *halfsiden-* 4 kronor, allt per kilogram räknadt; öfverensstämmande dessa tullsatser med de af tullkomitén föreslagna.

Vid granskningen af tullkomiténs förslag anmärkte embetsverken:

»För *Väfnader*, helsiden-, har komitén, under antagande att priset utgjorde i medeltal för felb och plys 50 kronor och för andra slag 90 kronor per kilogram, föreslagit en tullsats af 12 kronor per kilogram. Enligt hvad uti ett af ofvan omförmälda till kommerskollegium inkomna skriftliga yttranden af en sidenfabrikant meddelats, belöper sig emellertid medelpriset å de sidentyger, som förnämligast importeras, eller klädningssiden af billigare slag, till icke mer än 30 à 50 kronor per kilogram. Med afseende å denna omständighet i och för sig och särskildt med hänsyn till den beaktansvärda fara för oloflig införsel, som skulle framkallas af en i förhållande till det verkliga värdet så hög införselafgift, som den komitén föreslagit, hemställa embetsverken, att tullsatsen icke måtte upptagas till högre belopp än det, som af en reservant inom komitén föreslagits, eller 8 kronor per kilogram; och synes i händelse af bifall härtill tullsatsen för halfsidenväfnader, hvilken af komitén föreslagits till 4 kronor per kilogram, böra, med stöd

af komiterades motivering vid denna artikel, bestämmas till högst 3 kronor per kilogram».

Utskottet, som delar embetsverkens åsigt, hemställer:

a) att tullsatsen för de i rubriken 666 af Kongl. Maj:ts förslag till tulltaxa upptagna slag af väfnader bestämmes till 8 kronor per kilogram;

b) att tullsatsen för den i rubriken 667 upptagna artikel, halfsidenväfnader, bestämmes till 3 kronor per kilogram.

114:o.

Väfnader (ylle-).

Beträffande *Väfnader, ylle-* upptager Kongl. Maj:ts förslag, bland annat, under rubriken 668, för *pressduk, äfvensom ändlös maskinfilt för fabriksbehof* en tull af 25 öre per kilogram.

Utskottet hemställer,

att hvad sålunda af Kongl. Maj:t föreslagits, måtte af Riksdagen godkännas.

115:o.

Väfnader (af lin m. m.)

I afseende å *Väfnader af lin, hampa m. m. a) släta, tvåskaftade och sådana kyprade, hvilkas hela yta är till väfnadssättet likartad (icke mönsterväfd), satin eller atlasväfnad undantagen*, föreslår Kongl. Maj:t, under rubriken 671, för dem, *som på en yta af 1 centimeter i qvadrat innehålla tillsammans högst 25 varp- och inslagstrådar, äfvensom all segelduk*, en tull af 25 öre per kilogram, under rubriken 672, för dem, *som på en yta af 1 centimeter i qvadrat innehålla tillsammans mer än 25 till och med 35 varp- och inslagstrådar*, 45 öre per kilogram och under rubriken 673, för dem, *som på en yta af 1 centimeter i qvadrat innehålla tillsammans mer än 35 till och med 50 varp- och inslagstrådar,* 1 krona per kilogram.

Utskottet hemställer:

a) att hvad Kongl. Maj:t under rubriken 671 föreslagit, måtte bifallas;

b) att den under rubriken 672 af Kongl. Maj:t föreslagna tullsats måtte godkännas; samt

c) att likaledes Kongl. Maj:ts förslag under rubriken 673 måtte bifallas.

116:o.

Väfnader (bomulls-).

I fråga om *Väfnader, bomulls-*, upptager Kongl. Maj:ts förslag, under rubriken 678, för *maskinfilt, ändlös för fabriksbehof*, en tullsatts af 20 öre per kilogram, äfvensom, under rubriken 679, för *segelduk* en tullsats af likaledes 20 öre per kilogram.

Utskottet hemställer,

a) att hvad Kongl. Maj:t under rubriken 678 föreslagit måtte bifallas;

b) att jemväl den under rubriken 679 af Kongl. Maj:t föreslagna tullsats måtte godkännas.

117:o.

Värjor.

Under förutsättning att utskottets här ofvan vid gruppen »Metaller» gjorda hemställan beträffande eggvapen af jern och stål vinner Riksdagens godkännande, hemställer utskottet jemväl,

att hänvisningen rörande *Värjor* måtte erhålla följande ändrade lydelse:

»*Värjor*; hänföras under Metaller: Jern och Stål».

118:o.

Ångmaskiner m. m.

Sedan utskottet beslutit förorda tullfrihet för Maskiner i allmänhet, får utskottet jemväl hemställa,

att för de i rubriken 697 af Kongl. Maj:ts förslag upptagna artiklar, *Ångmaskiner, ej specificerade, och Ångpannor* måtte bibehållas nu gällande tullfrihet.

Tulltaxeunderrättelserna.

119:o.

I § 5, hvilken innehåller vissa bestämmelser i fråga om förtullning efter värde, föreslås en mindre ändring, nemligen införande af föreskrift derom, att godsegaren skall vid uppgifvande af varans inköpspris medräkna, jemte frakt m. m., hvarom redan nu är stadgadt, äfven *emballage*.

Af hvad tullkomitén anfört inhemtas, att den föreslagna ändringen öfverensstämmer med gällande praxis.

Utskottet hemställer,

att åt ifrågavarande § måtte gifvas den förändrade lydelse, som Kongl. Maj:t föreslagit.

120:o.

För § 8 föreslår Kongl. Maj:t följande delvis förändrade lydelse:

»1. Innehafvare af svenskt skeppsvarf eller verkstad, der fartyg af mer än 40 tons afgiftspligtig drägtighet, vare sig svenskt eller utländskt, blifvit nybygdt, förbygdt eller repareradt, vare berättigad att för dervid använda, från utrikes ort införda tullpligtiga materialier och skeppsförnödenheter, som ej äro hänförliga till husgerådssaker eller proviantartiklar, restitutionsvis återbekomma den erlagda tullafgiften, under vilkor:

a) att afsigten med de införda materialiernas och skeppsförnödenheternas användning till förberörda ändamål vid deras införsel och angifning till tullbehandling skriftligen anmäles;

b) att det fartyg, till hvilket materialierna och skeppsförnödenheterna användas, inom två år efter deras införsel till riket styrkes vara i fullfärdigt skick;

c) att varfvets eller verkstadens innehafvare eller föreståndare, när fartyget är fullt färdigt, till generaltullstyrelsen aflemnar en af honom under edlig förpligtelse afgifven och af tvenne hans biträden, som med arbetet tagit befattning, bestyrkt noggrann förteckning öfver myckenheten af alla till fartyget använda olika materialier och skeppsförnödenheter, materialförlusten vid arbetet deri inberäknad, för hvilka

restitution af tullafgift sökes, jemte under samma förpligtelse afgifven försäkran, att dessa materialier och förnödenheter äro af utländskt ursprung, och att full införseltull för dem blifvit behörigen erlagd, samt uppgift om tiden, då de till riket inkommit, och den lägenhet, med hvilken införseln skett; samt

d) att varfs- eller verkstadsinnehafvaren är förbunden att underkasta sig all den kontroll i öfrigt, hvilken generaltullstyrelsen kan finna skäligt föreskrifva.

2. De skeppsförnödenheter, hvarmed ett svenskt, från utrikes ort återvändande fartyg under resan blifvit försedt, äro icke underkastade tull, så länge de förblifva i samma fartygs bruk.»

Härom anfördes till statsrådsprotokollet den 13 sistlidne januari af herr statsrådet och chefen för finansdepartementet följande:

»I 8 § 1 mom. af underrättelserna till gällande tulltaxa stadgas, bland annat, att varfs- eller verkstadsinnehafvare, som önskar anstånd med erläggande af tullafgiften för materialier och skeppsförnödenheter, som i detta moment afses, till dess frågan huruvida — på sätt förut i momentet omförmäles — befrielse från afgiften må njutas, blifvit afgjord, kan, efter hos generaltullstyrelsen derom gjord anhållan, erhålla sådant anstånd, om han för samma afgift ställer säkerhet, som generaltullstyrelsen finner betryggande. Denna bestämmelse, som på förslag af enskild motionär beslöts af sistlidet års Riksdag, innefattar ett till förmån för en enda klass af näringsidkare meddeladt undantag från den eljest undantagslösa regeln, att tullafgiften skall genast, då vara till disposition inom landet uttages från tullverket, eller, i fall tullverket eger säkerhet för tullafgiften, inom viss kortare tid derefter gäldas; och medgifvandet borde redan af denna anledning väcka betänklighet. Så mycket mera bör emellertid detta blifva förhållandet i betraktande deraf, att bestämmelser saknas, genom hvilka undantaget kan inskränkas till att, såsom med Riksdagens beslut åsyftats, gälla endast för sådana materialier och förnödenheter, som verkligen finna användning för det i momentet angifna ändamål. Jag vill icke förutsätta, att någon varfs- eller verkstadsinnehafvare skulle enligt ifrågavarande författningsrum förskaffa sig anstånd med erläggande af tullafgift för sådana varor af ifrågavarande slag, hvilka han aldrig ens haft för afsigt att använda till fartygs nybyggnad, förbyggnad eller reparation, ehuru stadgandet i och för sig icke lägger något hinder i vägen för ett sådant förfaringssätt, allenast varorna angifvas såsom afsedda för dylikt ändamål; men deremot torde det väl kunna antagas inträffa, att materialier och förnödenheter, som vid införseln varit ämnade att användas på förenämnda

sätt, på grund af förändrade konjunkturer eller af annan anledning komma att annorlunda tillgodogöras. Möjligt vore visserligen att i viss mån inskränka dessa fall genom föreskrift om böter eller annan menlig påföljd; men dels fruktar jag, att en sådan föreskrift skulle komma att möta vissa svårigheter vid tillämpningen, och dels anser jag medgifvandet i och för sig innebära en betänklig nyhet i tullagstiftningen, lätteligen föranledande anspråk på en liknande förmån från andra näringsidkares sida till hinder för tullinkomstens jemna inflytande. Med afseende härå och då någon större olägenhet icke gerna kan förorsakas varfs- och verkstadsinnehafvare af den jemförelsevis obetydliga ränteförlust, som blifver den enda menliga följden af skyldigheten för dem att — i likhet med alla andra näringsidkare, hvilka införa varor i ändamål att desamma i förädladt skick återutföra — vid varornas disponerande erlägga belöpande tull med rätt att under stadgade vilkor i sinom tid restitutionsvis återbekomma densamma, anser jag mig böra i underdånighet hemställa, att i Kongl. Maj:ts förslag ifrågavarande bestämmelse måtte uteslutas. Derjemte får jag med anledning af de anmärkningar emot den af Riksdagen beslutade lydelsen af ifrågavarande moment, som kommerskollegium och generaltullstyrelsen framstält i sitt den 4 sistlidne september afgifna gemensamma underdåniga utlåtande öfver Riksdagens skrifvelse angående tullbevillningen, tillstyrka, att momentet omredigeras så, att dels vissa oegentligheter i språkligt hänseende undanrödjas och dels bestämdt angifves, hvem som eger åtnjuta den i momentet medgifna förmån af tullrestitution.»

Utskottet hemställer,

att åt ifrågavarande § måtte gifvas den förändrade lydelse, som af Kongl. Maj:t sålunda föreslagits.

121:o.

Då § 9 innehåller bestämmelser om tullrestitution för, bland andra artiklar, arbetad tobak samt utskottet låtit, på sätt här ofvan inhemtas, med frågan om tullen å denna artikel anstå, anser utskottet sig ej heller böra i detta betänkande till behandling upptaga ifrågavarande paragraf; hvilket utskottet härmed får för Riksdagen

anmäla.

122:o.

Under erinran, att Riksdagen redan fattat beslut angående tullsatserna för följande artiklar, nemligen:

Bröd, andra slag; *Fläsk:* rökt; och andra slag; *Gryn:* ris-, och rismjöl; *Ister; Kli*; *Kreatur:* nöt-; får; och svin; *Kött:* af fogel, alla slag; samt andra slag, ej specificerade; *Oleomargarin; Ost*, alla slag; *Potates*, äfven krossad eller rifven; *Ris*, oskaladt, eller Paddy; *Rötter*, ej specificerade, ätbara; *Smör:* naturligt; och konstgjordt; *Spanmål, omalen:* a) råg, hvete, korn, majs samt ärter och bönor; b) hafre och vicker; c) malt, äfven krossadt; och d) andra slag, ej specificerade; samt *Spanmål, malen:* mjöl och gryn, alla slag; äfvensom angående beloppet af den tullrestitution, som må åtnjutas vid utförsel af bröd, andra slag, som af utländska råämnen tillverkats inrikes;

får utskottet, som vid de öfriga bestämmelser i Kongl. Maj:ts förevarande förslag till tulltaxa, hvilka ej blifvit här ofvan särskildt omförmälda, icke haft något att anmärka, hemställa,

att samtliga dessa bestämmelser måtte af Riksdagen godkännas.

124:o.

Kongl. Maj:t har i sin till Riksdagen aflåtna proposition föreslagit, att den nya tulltaxan må tillämpas från och med den dag under innevarande år, som af Kongl. Maj:t bestämmes.

Utskottet får, med erinran om nödvändigheten af att de förhöjda tullsatser, som kunna varda af Riksdagen beslutade, träda i kraft snarast möjligt, på det att icke den af tullförhöjningen påräknade ökning i statsinkomst må för längre tid uteblifva, hemställa,

att Riksdagen måtte bifalla hvad Kongl. Maj:t i förevarande hänseende föreslagit.

Stockholm den 25 april 1892.

På utskottets vägnar:

F. BARNEKOW.

Reservationer:

Vid punkten *1 (Album):* af utskottets samtliga ledamöter från *Första Kammaren:* herrar friherre *Barnekow*, *Fock*, *Sederholm*, *Lithander*, *Almström*, *Cavalli*, *Stephens*, *P. J. Andersson*, *af Burén* och *Philipson:*

»Sedan en tillverkning af Album numera kommit till stånd inom landet och importen af denna artikel, som år 1887 uppgick till 32,673 kg med ett värde af 163,365 kronor, år 1890 nedgått till 17,631 kg., värde 88,155 kronor, synes det oss strida mot all omtanke om och billighet emot det yrke, som bland annat äfven har tillverkning af denna artikel till föremål och som under de senaste åren gjort anmärkningsvärda framsteg, att medelst en nedsättning af den år 1888 beslutade tullsatsen försvåra, kanske t. o. m. omöjliggöra vidare tillverkning af denna för yrket ej ovigtiga vara. Ofta återkommande rubbningar i tullsatserna på industrialster måste dessutom alltid störande inverka på näringarne.

Obilligheten af den föreslagna nedsättningen framstår så mycket bjertare som någon förändring af den icke höga tullsatsen på böcker i andra band än papper och cloth äfvensom med guldsnitt icke blifvit ifrågasatt. Då härtill kommer, att album icke äro nödvändighetsvaror utan måste räknas till de artiklar, å hvilka vi anse att jemförelsevis höga tullsatser böra sättas, äfven om skydd derigenom icke beredes inhemsk industri, hemställa vi, beträffande tullsatsen för ifrågavarande artikel,

att Kongl. Maj:ts förslag måtte bifallas»;

vid punkten *3* (*Ammoniak*)*:* af utskottets samtliga herrar ledamöter från *Första Kammaren:*

»På grund af hvad tullkomitén anfört och med särskild hänsyn dertill, att möjlighet beredes för utöfvandet af kemisk-teknisk fabriksverksamhet inom landet, anse vi, att hvad Kongl. Maj:t under rubrikerna 8—10 föreslagit bör oförändradt bifallas; synnerligen som de föreslagna tullsatserna icke uppgå till mer än omkring 10 procent af varuvärdet och de icke kunna i nämnvärd grad inverka menligt på någon annan industri. Den af utskottet särskildt omnämnda salpetersyrade ammoniaken tillverkas just vid de fabriker, som sedermera använda densamma.

Vi få alltså hemställa:

a) att tullsatsen för *Ammoniak*, *kaustik*, måtte bestämmas till 5 öre per kilogram;

b) att tullsatsen för *Ammoniak*, *kolsyrad* (*hjorthornsalt*) måtte sättas till 7 öre per kilogram; och

c) att för *Ammoniak*, *salpetersyrad*, måtte stadgas en tullsats af 10 öre per kilogram»;

vid punkten *5* (*Band af siden*): af herrar *Sederholm*, *Almström*, *Cavalli*, *af Burén* och *O. B. Olsson* emot utskottets förslag till tullsatser å *Band: silkessammets-* och *helsiden-* samt *halfsiden-*:

»Då vi i reservation emot utskottets förslag till tullsatser å helsiden- och halfsidenväfnader yrkat, att dessa artiklar måtte åsättas en tull af resp. 12 kronor och 4 kronor per kilogram, samt band af dessa väfnader böra draga samma tull som sjelfva väfnaden, så få vi hemställa:

a) att tullsatsen under rubriken *Band: silkessammets- och helsiden* måtte bestämmas till 12 kronor per kilogram; samt

b) att tullsatsen under rubriken *Band: halfsiden-* måtte bestämmas till 4 kronor per kilogram»;

af herr *P. J. Andersson*, som instämt i ofvanstående hemställan, så vidt den angår *Band: silkessammets- och helsiden-*;

vid punkten *10*: af utskottets samtlige herrar ledamöter från *Andra Kammaren*, herrar *J. Johansson* i Noraskog, *A. Andersson* i Intagan, *Arhusiander*, *Collander*, *S. M. Olsson* i Sörnäs, *Bokström*, *Fredholm*, *G. Jansson* i Krakerud, *O. B. Olsson* i Maglehult och friherre *von Schwerin*:

»*Bokstafsstämplar* och *boktrycksstilar*, hvilka förut voro fria från införseltull, åsattes vid 1888 års riksdag en tullsats af 25 öre för kilogram eller samma tull, som nu blifvit af Kongl. Maj:t och utskottet föreslagen. Lägger man kommerskollegii uppgift å artiklarnes tullvärde till grund för beräkningen, utgör tullsatsen 12 à 13 procent af artiklarnes värde, och i betraktande af den högst betydande andel, hvarmed stillagret ingår i boktrycksindustriens förlagskostnader, blifver denna tullsats sålunda ganska betungande för boktryckerierna inom riket.

Såsom skyddstull betraktad kan den endast till en del fylla den uppgift, som med en sådan afses. De få stilgjuterier, som finnas i vårt land — enligt kommerskollegii berättelser uppgick deras antal åren närmast före 1888 till tre, och har efter införandet af ifrågavarande tull

antalet icke ökats — kunna nemligen endast tillverka de vanliga små stilarne eller den s. k. brödstilen och äro icke ens i stånd att fullgöra alla de beställningar, som å dylik stil här ifrågakomma. Hvad deremot den vida dyrare titelstilen beträffar, så tillverkas deraf intet inom landet, utan äro till och med de boktryckerier, som hafva egna stilgjuterier, nödgade att taga sitt behof af denna stil från utlandet.

Då stilgjuterierna således icke kunna anses blifva, mer än till en ringa del, berörda af tullens borttagande och denna ej heller såsom statsinkomst är af afsevärd betydenhet men deremot i hög grad betungande för boktryckerierna, hemställa vi,

att *Bokstafsstämplar* och *Boktrycksstilar* måtte förklaras tullfria»;

vid punkten *13:* af utskottets samtlige herrar ledamöter från *Andra Kammaren:*

»Vid granskning af tullkomiténs förslag hafva embetsverken, rörande artikeln *Böcker med inbundet rent eller linieradt papper*, yttrat: »Den omständighet, att förhöjda tullsatser föreslagits för åtskilliga af de till *Böcker med inbundet rent eller linieradt papper* erforderliga materialier såsom lärft och skinn, har komitén ansett böra föranleda en höjning af tullsatsen för nämnda bokbinderialster till 35 öre per kilogram; men då embetsverken äro af den åsigt, att, på grund af den ringa mängd lärft och skinn, som åtgår för dessa arbeten, någon nämnvärd stegring af materialiernas pris icke kan antagas inträda, och då dessutom införseln af hit hänförliga artiklar till väsentlig del omfattar de i allmänhet prisbilliga s. k. notisböckerna, deri papperet — för hvilket ingen förändring i tullsats föreslagits — utgör hufvudbeståndsdelen, anse sig embetsverken ega skäl att hemställa, det tullsatsen måtte bibehållas vid nu gällande belopp af 25 öre per kilogram»;

Instämmande i hvad embetsverken sålunda anfört, och då vi derförutom, på sätt här nedan anföres, funnit någon tullförhöjning icke böra ske å det för tillverkningen af förevarande artikel i allmänhet erforderliga materialet, skinn, hemställa vi,

att tullsatsen för *Böcker med inbundet rent eller linieradt papper* måtte bibehållas vid 25 öre per kilogram»;

vid punkten *15* (*Cement*): af utskottets samtlige herrar ledamöter från *Första Kammaren:*

»Angående tullen å Cement yttrade tullkomitén följande: »Då de för cementtillverkningens bedrifvande erforderliga anläggningar taga i anspråk betydande kapital, och då den inhemska tillverkningen af cement är af icke ringa omfattning samt utgör en industri, för hvilken naturliga förutsättningar finnas flerstädes inom landet, har komitén, i anledning af gjord framställning och med afseende å den skarpa konkurrens från utlandet (Tyskland och England), för hvilken denna näring fortfarande är utsatt, funnit sig böra hemställa om tullsatsens höjande till 60 öre per 100 kilogram.»

På grund af de skäl, hvilka sålunda anförts för höjning af ifrågavarande tull, hemställa vi,

att för *Cement*, *kärlens vigt inberäknad*, måtte bestämmas den af Kongl. Maj:t föreslagna tullsats, 60 öre per 100 kilogram»;

vid punkten *16* (*Cirklar* m. m.): af utskottets samtliga herrar ledamöter från *Första Kammaren:*

»Af det statsrådsprotokoll för den 13 januari innevarande år, hvilket finnes bilagdt Kongl. Maj:ts proposition med förslag till ny tulltaxa, inhemtas, att herr statsrådet och chefen för finansdepartementet beträffande tullen å Cirklar, Passare och Cirkelbestick anfört följande:

»För *cirklar*, *passare och cirkelbestick*, hvilka artiklar enligt gällande taxa hänföras till matematiska instrumenter och sålunda åtnjuta tullfrihet, har komitén, som för sistnämnda artikel föreslagit förtullning efter värde, upptagit vigttull till belopp af 1 krona 50 öre per kilogram. Embetsverken hafva med afseende å dels den föreslagna tullsatsens förhållande till värdet af gröfre, tunga och billiga cirklar och passare samt dels den omständighet, att behof af ändring i det nuvarande förtullningssättet icke visats, hemstält om bibehållande af gällande taxas bestämmelser. Mig synes emellertid, att hvad vid rubriken instrumenter, kirurgiska, matematiska m. fl. anföres angående behofvet af tull å dylika instrumenter, eger tillämplighet äfven i fråga om cirklar, passare och cirkelbestick. Dessa artiklar äro föremål för ganska stor inhemsk förbrukning, hvilken dock hittills icke motsvarats af någon mera betydande tillverkning inom landet, enär de svenske tillverkarne icke kunnat täfla med de utländske i prisbillighet. Det nu anförda gäller egentligen om finare hithörande artiklar. Hvad angår gröfre cirklar och passare — hvilka snarast borde likställas med redskap och verktyg, ehuru de af tulltekniska skäl måste hänföras under ifrågavarande rubrik — lärer

väl vårt land ega alla naturliga förutsättningar för tillverkning af sådana, och torde förty tullen icke böra befaras medföra någon afsevärdt menlig verkan för konsumenterna. Förslaget att bestämma tullsatsen under förevarande rubrik efter vigt synes äfven utgöra en fullt rigtig tillämpning af hvad komitén i sitt underdåniga betänkande anfört rörande grunden för tullafgiftens beräknande i allmänhet. Den ifrågasatta tullsatsen torde icke heller kunna anses för hög beträffande de artiklar, som hufvudsakligen importeras, nemligen cirkelbestick samt finare cirklar och passare. Hos en af Stockholms större importörer verkställda profvägningar och erhållna prisuppgifter hafva gifvit vid handen, att tullsatsen skulle för de billigare slagen af cirkelbestick, som äro föremål för införsel, uppgå till i medeltal omkring 17 procent af varuvärdet, under det att för de finare slagen tullen skulle blifva så ringa i förhållande till varans värde, att den i vissa fall icke belöpte sig till fullt 3 procent deraf.»

Åberopande hvad sålunda anförts, få vi hemställa,

att åt bestämmelserna rörande ifrågavarande artiklar måtte gifvas följande med Kongl. Maj:ts förslag öfverensstämmande lydelse:

»*Cirklar, Passare och Cirkelbestick* 1 kg 1 kr. 50 öre.

Anm. Afdrag i vigten göres ej för askar, fodral och pappersomslag»;

vid punkten *19* (*Elektricitetsmätare*) af utskottets samtlige herrar ledamöter från *Första Kammaren:*

»Då vi, på sätt här nedan omförmäles, ansett fysiska instrumenter böra draga den af Kongl. Maj:t föreslagna tull, 10 procent af värdet, få vi beträffande Elektricitetsmätare — med erinran att denna artikel *för närvarande* drager tull med 15 procent af värdet — hemställa,

att den af Kongl. Maj:t för ifrågavarande artikel föreslagna tullsats, 10 procent af värdet, måtte varda antagen»;

vid punkten *23* (*Fyrapparater*): af utskottets samtlige herrar ledamöter från *Första Kammaren:*

»Utskottets hemställan om tullfrihet för den *hittills tullpligtiga* artikeln Fyrapparater och delar deraf, ej specificerade, hafva vi icke kunnat biträda. Äfven om, på sätt utskottet hemstält, tullfrihet bi-

behölles för Maskiner, Redskap och Verktyg, synes ett sådant förhållande icke mera nu än förut böra föranleda tullfrihet för fyrapparater. De dyrbarare apparaterna tillverkas visserligen icke inom landet, men då staten är den enda afnämaren af dem, är det af ingen betydelse, om tullsatsen å dem bibehålles. Af de mindre och enklare apparaterna eger deremot tillverkning rum, och denna tillverkning anse vi böra bevaras åt landet, hvilket svårligen lär kunna blifva fallet, om ej ens det skydd, den nu åtnjuter, bibehålles. För öfrigt erinrande, att vi reservationsvis förordat bifall till Kongl. Maj:ts förslag om åsättande af tull å Maskiner, Redskap och Verktyg, få vi hemställa,

att å *Fyrapparater och delar deraf, ej specificerade*, måtte sättas den af Kongl. Maj:t föreslagna tull, 10 procent af värdet»;

vid punkten *24 mom. c):* af utskottets samtlige herrar ledamöter från *Andra Kammaren:*

»Då, enligt vunna upplysningar, *zinkhvitt* kostar 46 à 50 öre per kilogram, belöper sig den nuvarande tullen eller 5 öre per kilogram till ungefär 10 procent af varuvärdet. Tager man så i betraktande, dels att zinkhvitt ingår såsom hufvudbeståndsdel i nästan all den hvita färg, som användes särskildt vid inredningen af våra bostäder, dels ock att någon inhemsk tillverkning af zinkhvitt icke förekommer, kan man finna, hvilken dryg beskattning på allmänheten denna tull utgör utan att vara till förmån för någon inhemsk näring.

Vi vilja derför hemställa,

att för artikeln *zinkhvitt* måtte stadgas tullfrihet»;

vid punkten *25 (Gas- och Vattenmätare):* af utskottets samtlige herrar ledamöter från *Första Kammaren:*

»Af enahanda skäl, som här ofvan i afseende å Elektricitetsmätare af oss anförts, hafva vi funnit oss icke kunna biträda utskottets hemställan om tullfrihet för de hittills tullpligtiga artiklarne Gas- och Vattenmätare, utan hemställa vi,

att för ifrågavarande artiklar måtte, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, bestämmas en tullsats af 10 procent af värdet»;

Vid punkten *26 mom. a)*: af utskottets samtlige herrar ledamöter från *Andra Kammaren:*

»*Patentglas och glastakpannor samt för fartyg afsedda sidventilglas med eller utan ramar* voro före år 1888 upptagna i tulltaxan under särskilda rubriker samt fria från införseltull. Vid sistnämnda års riksdag sammanslogos de emellertid under en rubrik och åsattes för att bereda skydd åt den tillverkning af dylikt glas, som inom landet egde rum, en tullsats af 7 öre för kilogram. Af skäl allenast att införseln af artiklarne år 1889 varit obetydlig, har nu emellertid tullkomitén ansett deras bibehållande under egen rubrik icke vara af behofvet påkallad och deraf tagit sig anledning att inflytta artiklarne under en rubrik, hvarest tulltaxan upptager en tullsats af ända till 43 procent högre belopp än den artiklarne förut dragit, eller 10 öre för kilogram. Det är så långt ifrån, att vi kunna finna det af komitén anförda förhållandet utgöra skäl för en ytterligare höjning af en skyddstull, att vi tvärt om betrakta den ringa införseln såsom ett bevis på obehöfligheten af dylik tull; och då dertill särskildt tullen å sidventilglasen utgör ett onödigt betungande af skeppsbyggerinäringen, som väl är af större betydelse för vårt land än den här befintliga, obetydliga tillverkning af förevarande artiklar, vilja vi hemställa,

att *patentglas och glastakpannor samt för fartyg afsedda sidventilglas med eller utan ramar* måtte utgå ur rubriken 169 och upptagas under särskild rubrik med bestämmelse om tullfrihet»;

vid punkten *26 mom b)* (*Glas*): af utskottets samtlige herrar ledamöter från *Första Kammaren:*

»Rörande de i förevarande mom. upptagna artiklar anför tullkomitén:

»För *fönster- och spegelglas, oslipade, eller mattslipade och ofolierade, s. k. glasämnen derunder inbegripna*, bestämmer gällande taxa, i öfverensstämmelse med franska traktaten, en tull af 7 öre per kilogram. Denna tullsats är i förhållande till varuvärdet otvifvelaktigt tillräckligt hög för glas af mindre dimensioner. Annorlunda är åter förhållandet beträffande glas af större dimensioner. För dess tillverkning erfordras dyrbarare anläggningar och större arbetsskicklighet hos den dermed sysselsatta arbetspersonalen. Till följd häraf och då derjemte materialet i dylikt glas i allmänhet är af bättre beskaffenhet än i fönsterglas af mindre dimensioner, är det äfven betydligt dyrare än detta senare. Enligt från ett af våra glasbruk meddelade uppgifter utgör bruttopriset för billigare glassorter af mindre än 0,4 qv.-meters yta 22 kronor per

»låda om 120 qv.-fot», under det att lika många qv.-fot glas af »större dimensioner» kosta ända till 55 kronor.

Med hänsyn härtill och då tillverkningen af större fönsterglas utgör en jemförelsevis ny industri här i landet och sålunda är i behof af ett någorlunda verksamt skydd mot den utländska — företrädesvis den belgiska — konkurrensen, har komitén, på sätt ett par glasbruk hemstält, föreslagit en något högre tullsats, 10 öre per kilogram, för det större fönsterglaset. Gränsen mellan detta och det mindre torde kunna bestämmas lika med motsvarande gräns i fråga om om spegelglaset eller till ½ qv.-meters yta. Enligt 1863 års taxa var fönsterglas underkastadt en tull af 4 öre per skålpund (= 9,4 öre per kilogram).»

I öfverensstämmelse härmed har tullkomitén tillstyrkt samt Kongl. Maj:t under n:is 171 och 172 föreslagit, att i taxan måtte införas två så lydande rubriker:

Glas:
fönster- och spegel-:
oslipade och ofolierade, s. k.
glasämnen derunder inbegripna:
af t. o. m. ½ qv. m. yta ..... 1 kg. 7 öre
af större dimensioner ..... 1 kg. 10 öre».

Under åberopande af hvad tullkomitén sålunda anfört, hemställa vi,

att Kongl. Maj:ts förevarande förslag måtte bifallas»;

vid punkten *26 mom c) (Glas):* af utskottets samtlige herrar ledamöter från *Första Kammaren:*

»Med åberopande af hvad tullkomitén till stöd för den af komitén tillstyrkta och af Kongl. Maj:t i rubrikerna n:is 173, 174, 175 och 176 föreslagna tullförhöjning anfört, hemställa vi,

att förevarande rubriker måtte erhålla följande af Kongl. Maj:t föreslagna lydelse:

»*Glas:*
fönster och spegel:
ofolierade, mattslipade eller slipade och polerade:
af t. o. m. ½ qv.-m. yta..... 1 kg. 20 öre
af större dimensioner..... 1 kg. 30 öre
folierade:
af t. o. m. ½ qv.-m. yta..... 1 kg. 30 öre
af större dimensioner..... 1 kg. 50 öre»;

vid punkten *26 mom d)*: af utskottets samtlige herrar ledamöter från *Andra Kammaren:*

»Under den omfångsrika rubriken *Glas, andra slag* innefattas icke blott de finare och dyrbarare glasvarorna, utan äfven en del nödvändighetsartiklar af mera simpel och billigare beskaffenhet. Dessa, som redan af den nu gällande tullsatsen, 35 öre per kilogram, drabbas allt för hårdt, skulle med den föreslagna tullen af 60 öre icke vidare kunna blifva föremål för någon införsel, hvarigenom producenterna af dessa billigare artiklar skulle lemnas tillfälle till vinst på bekostnad af den del af den stora allmänheten, för hvilken äfven en i och för sig ringa prisförhöjning alltid blir känbar.

Då vi icke äro i tillfälle att föreslå en uppdelning af förevarande rubrik med hänsyn till artiklarnes värde, en uppdelning, som antagligen också skulle orsaka vissa olägenheter i afseende å tullbehandlingen, få vi hemställa,

att tullsatsen för *Glas, andra slag, ej specificerade, karafiner och pressade eller slipade flaskor derunder inbegripna*, måtte bibehållas vid 35 öre per kilogram»;

vid punkten *28:* af utskottets samtlige herrar ledamöter från *Andra Kammaren:*

»Vid granskning af tullkomiténs taxeförslag, som jemväl upptager den af Kongl. Maj:t och utskottet föreslagna tullsats å *Handskar*, eller 6 kronor per kilogram, hafva embetsverken mot samma tullsats yttrat:

»Då *Handskar* äro en vara, som lätteligen kan göras till föremål för smuggling, och i allt fall dess förtullning brutto verkar en icke oansenlig höjning af den nominella tullsatsen, anse sig embetsverken böra hemställa, att denna icke sättes högre än differentialtullkomitén föreslog, eller 3 kronor per kilogram, hvilket belopp ur skyddssynpunkt måste, då tullsatsen för skinn, andra slag, icke föreslagits till högre belopp än 65 öre per kilogram, anses fullt tillräckligt».

Instämmande uti de af embetsverken sålunda anförda motiv, kunna vi så mycket mindre biträda, hvad utskottet rörande handsktullens belopp föreslagit, som vi, på sätt här nedan anföres, funnit någon tullförhöjning å skinn, andra slag, icke böra ske, hvadan vi hemställa,

att tullsatsen för *Handskar, alla slag*, måtte bestämmas till 3 kronor per kilogram»;

vid punkten *29* (*Hattar*): af herrar *Lithander*, *Almström* och *af Burén:*

»Med åberopande af de skäl tullkomitén anfört och med hänsyn dertill, att införseln af hattar ännu är rätt betydlig samt att i de bland hattar af annat ämne upptagna slag deraf ingå ej blott de billigare af filt tillverkade hattarne och hattämnena, utan äfven de af hår tillverkade betydligt dyrbarare varorna, få vi, då, efter hvad uppgifvit blifvit, svårighet lärer möta att vid förtullning skilja emellan de olika slagen, yrka bifall till de af Kongl. Maj:t föreslagna tullsatserna»;

vid punkten *33:* af utskottets samtlige herrar ledamöter från *Andra Kammaren:*

»Knappt någon artikel i tulltaxan har under de sista årtiondena varit underkastad sådana förändringar i fråga om tullsatsens belopp som *Hudar och skinn*, *ej hänförliga till pelsverk*, och deribland särskildt sulläder. Sålunda utgick tullen för sistnämnda artikel till och med 1859 med 88,2 öre per kilogram. Sedan tullen derefter varit bestämd till 25 öre, nedsattes den i sammanhang med franska handelstraktatens afslutande först till 35,3 öre och derefter till 23,5 öre per kilogram. År 1875 nedsattes densamma ytterligare eller till 14,1 öre per kilogram. Sedan vid 1879 och 1882 års riksdagar väckts motioner om höjning af ifrågavarande tullsats, hvilka dock icke tillvunnit sig Riksdagens bifall, beslöts vid 1885 års riksdag, på grund af nya motioner i ämnet och emot bevillningsutskottets afstyrkande, en höjning af tullen till 24 öre per kilogram, med hvilket belopp densamma från och med år 1886 utgått.

Under förmenande, att berörda tullförhöjning icke visat sig utgöra ett tillräckligt skydd mot den öfvermägtiga konkurrens, som den inhemska läderindustrien har att utstå med utlandets, särskildt Amerikas produktion, har tullkomitén föreslagit en ytterligare tullförhöjning å hudar och skinn, ej hänförliga till pelsverk, hvilken förhöjning äfven utskottet tillstyrkt. Svårigheterna, för hvilka den svenska läderindustrien varit och ännu är utsatt, hafva emellertid enligt vårt förmenande icke orsakats af bristande tullskydd, utan hafva sin grund deri, att industrien icke velat eller ännu icke kunnat tillgodogöra sig utlandets, särskildt Amerikas förbättrade tillverkningsmetoder, hvilka verkat derhän, att bättre varor kunnat åstadkommas på samma gång som tillverkningskostnaderna förminskats. Att nu med tullar vilja skydda en industri mot en konkurrens, som af sådana anledningar uppstår, är att döma industrien att alltid förblifva på en låg och outvecklad stånd-

punkt och skulle dessutom i längden icke låta sig göra, åtminstone ej utan städse upprepade tullförhöjningar. Att ett sådant förfaringssätt skulle utgöra den största orättvisa mot konsumenterna, är naturligt, särskildt när varan, såsom här åtminstone i fråga om sulläder och bindsulläder är fallet, nästan uteslutande användes i och för tillverkningen af sådan beklädnadsartikel som skodon, hvilka i vårt klimat oevedersägligen äro att hänföra till de oumbärligaste förnödenhetsvarorna.

På grund af hvad sålunda anförts, hemställa vi:

a) att tullsatsen för *Hudar och Skinn, ej hänförliga till pelsverk, beredda: sulläder och bindsulläder* måtte bibehållas vid 24 öre per kilogram; samt

b) att tullsatsen för *Hudar och Skinn, ej hänförliga till pelsverk, beredda: andra slag*, jemväl måtte bibehållas vid nu gällande belopp eller 47 öre per kilogram»;

vid punkten *34 mom. b):* af utskottets samtlige herrar ledamöter från *Andra Kammaren:*

»Lika med embetsverken, hvilka vid granskning af tullkomiténs förslag framstält anmärkning mot hvad i detsamma rörande pelsvarupersedlar upptagits, anse vi särskildt den å *pelsverk*, *beredda*, *andra slag* föreslagna tullsats eller 3 kronor för kilogram vara allt för hög. Under nämnda rubrik hänföras nemligen en del billigare artiklar, såsom pelsfoder, kragar, muffar och dylikt, och å dessa belöper sig, enligt de upplysningar vi inhemtat, den nu gällande tullsatsen 2 kronor för kilogram redan till 12 à 15 procent af varuvärdet. Den föreslagna tullsatsen kommer således att utgöra ända till 18 à 23 procent af varuvärdet, hvilket enligt vår åsigt utgör en allt för hög tull å varor, som ingalunda kunna anses såsom lyxartiklar, utan i betraktande af våra klimatiska förhållanden äro verkliga nödvändighetsvaror. Då den föreslagna tullsatsen å de under 214 upptagna dyrare pelsvarupersedlarne utgör en vida lägre procent af deras värde, framstår den af utskottet i förevarande punkt biträdda tullförhöjning såsom ännu mer olämplig. Härtill kommer att, genom det af utskottet i öfverskriften till rubrikerna 214 och 215 efter orden »med pelsverk till öfvertyg» föreslagna tillägg »eller foder», tullförhöjningen blir än mer effektiv, då derigenom en hel mängd persedlar, som förut tullbehandlats såsom kläder, kommer att ingå under gruppen pelsverk.

Då det för öfrigt ej är längre sedan än 1886, som tullsatsen å

pelsverk, beredda, andra slag, bestämdes till nuvarande belopp, hemställa vi,

att tullsatsen för *pelsverk, beredda; hopsydda skinn samt delvis arbetade eller fullfärdiga persedlar med pelsverk till öfvertyg eller foder, andra slag* måtte bibehållas vid 2 kronor per kilogram»;

vid punkten *35 mom. b)*: af utskottets samtlige herrar ledamöter från *Andra Kammaren:*

»Då, enligt vunna upplysningar, varuvärdet å *Hängslen, äfvensom Bälten, Strumpeband* m. fl. dylika persedlar, andra slag, i allmänhet uppgår till 4 kronor per kilogram, belöper sig den föreslagna tullsatsen till ungefär 44 procent af varuvärdet, hvilket, enligt vår åsigt, utgör en öfverdrifvet hög tull å en vara, som blifvit oumbärlig för den stora allmänheten. Ehuru vi ingalunda kunna medgifva rigtigheten af den utaf tullkomitén först framstälda, af utskottet sedan biträdda uppfattning, att hängslen och andra dermed jemförliga persedlar böra draga samma tull som band af motsvarande ämne, förneka vi dock icke, att tullen å band, som ingå jemte annat, såsom en beståndsdel i förevarande artiklar, i någon mån bör inverka å artiklarnes tullsats, och då nu utskottet hemstält om en förhöjning af bandtullen, bör äfven tullsatsen å ifrågavarande artiklar undergå någon höjning, hvadan vi föreslå,

att för *Hängslen, äfvensom Bälten, Strumpeband, Klädnings- och Ärmhållare med flere dylika persedlar eller delar deraf, andra slag, derunder inbegripna äfven sådana af silke, hvari kautschuk eller likartadt ämne ingår*, stadgas en tull af 75 öre per kilogram»;

vid punkten *36 mom. a) (Instrumenter)*: af utskottets samtlige herrar ledamöter från *Första Kammaren:*

»I fråga om artikeln *Instrumenter* anför tullkomitén, bland annat:

»De slag af instrumenter, som i nu gällande taxa upptagas under rubriken kirurgiska m. fl., äro på grund af franska traktatens bestämmelser tullfria. Vissa till nämnda rubrik hänförliga artiklar tillverkas redan nu inom landet. Någon mera betydande omfattning har dock denna industri, till följd af konkurrensen från utlandet, icke erhållit, utan måste de flesta mera komplicerade instrumenter af detta slag utifrån införas. För den sjelfständigt forskande vetenskapsmannen

likasom för vissa yrkesidkare, som tidt och ofta hafva behof af att få nya instrumenter konstruerade eller gamla förändrade, medför emellertid saknaden af en utvecklad inhemsk instrumenttillverkning stora olägenheter. Med afseende härå och då inom vårt land en sådan industri ännu icke kan ega bestånd endast på tillgodoseende af förenämnda behof, utan för att kunna med fördel bedrifvas måste hafva sig tillförsäkrad utsigt att kunna täfla med utlandet jemväl i framställandet af instrumenter, som äro föremål för en mera allmän förbrukning inom landet, har komitén ansett, att instrumenter af ifrågavarande slag borde åsättas tull. Tullsatsen synes, vid det förhållande att det icke sällan vid tullbehandlingen möter svårighet att afgöra, huruvida en artikel bör hänföras under förevarande rubrik eller till Maskiner, Redskap och Verktyg, lämpligen kunna sättas lika med den för sistnämnda varuslag eller 10 procent af värdet».

I öfverensstämmelse med tullkomiténs hemställan har ock Kongl. Maj:t, sedan, på sätt af statsrådsprotokollet för den 13 sistlidne januari inhemtas, herr statsrådet och chefen för finansdepartementet på anförda skäl anslutit sig till tullkomiténs åsigt i förevarande afseende, föreslagit, att i tulltaxan måtte införas en så lydande rubrik:

»*Instrumenter:*

kirurgiska, matematiska, fysiska, kemiska, och navigations-, alla slag, ej specificerade..... 100 kr. 10 kr.»

I allo instämmande i hvad till stöd för ifrågavarande tull sålunda anförts, hemställa vi,

att hvad Kongl. Maj:t i förevarande rubrik n:o 229 föreslagit måtte bifallas»;

vid punkten *36 mom. b)*: af utskottets samtlige herrar ledamöter från *Andra Kammaren:*

»Vid granskning af tullkomiténs betänkande hafva embetsverken erinrat, hurusom införseln af de till rubriken *Instrumenter, optiska,* hänförliga artiklar hufvudsakligen omfattade simpla och billiga varor, samt med anledning häraf ansett, att tullsatsen icke borde sättas högre än 1 krona per kilogram.

Instämmande i denna embetsverkens åsigt, hemställa vi,

att tullsatsen för *Instrumenter, optiska, ej specificerade, derunder inbegripna kikare, glasögon och infattade optiska glas; barometrar och termometrar* måtte bestämmas till 1 krona per kilogram»;

vid punkten *37 mom. a) (Jernvägsmateriel):* af utskottets samtlige herrar ledamöter från *Första Kammaren:*

»Då vi, på sätt här nedan inhemtas, yrkat bifall till Kongl. Maj:ts förslag om tull å Ångmaskiner, hemställa vi,

att den af Kongl. Maj:t föreslagna tullsats för *lokomotiver*, 10 procent af värdet, måtte af Riksdagen godkännas»;

vid punkten *37 mom. b) (Jernvägsmateriel):* af utskottets samtlige herrar ledamöter från *Första Kammaren:*

»Då, på sätt tullkomiten erinrar, tendern icke är annat än en jernvägsvagn, torde den under alla omständigheter böra, i öfverensstämmelse med hvad nu jemväl eger rum, såsom sådan tullbehandlas; och hemställa vi fördenskull

att rubriken 239 i Kongl. Maj:ts förslag måtte godkännas oförändrad»;

vid punkten *37 mom. c) (Jernvägsmateriel):* af utskottets samtlige herrar ledamöter från *Första Kammaren:*

»Med anslutning till den af tullkomitén uttalade åsigt om rätta tullbehandlingen af jernvägs- och spårvägsvagnar, deri motor finnes anbragt, hemställa vi,

att i taxan måtte å vederbörligt ställe intagas en anmärkning af samma lydelse som den under rubriken 239 i Kongl. Maj:ts förslag införda»;

vid punkten *42:* af utskottets samtlige herrar ledamöter från *Andra Kammaren:*

»Oafsedt den oegentlighet, hvartill utskottet, åtminstone från deras synpunkt, som dikterat utskottets förevarande hemställan, måste anses hafva gjort sig skyldigt, då utskottet hemstält om en högre tullsats vid rubriken *Kautchuk*, *arbetad*, *andra slag* etc. än den för arbeten, andra slag, af celluloid och horn föreslagna, kunna vi ej biträda utskottets hemställan under förevarande punkt. Det vigtigaste varuslaget af de härunder förekommande artiklarne är nemligen skodon af kautschuk, galoscher. Då, enligt embetsverken meddelade upplysningar, den nu gällande tullsatsen, eller 1 krona för kilogram, belöper sig till 25 pro-

cent af varuvärdet eller mera, kommer den föreslagna tullsatsen att uppgå till 31 à 32 procent, hvilket, enligt vår åsigt, utgör en alldeles för dryg tull å en vara, hvilken, såsom förevarande, har blifvit en nödvändighetsartikel för den stora allmänheten. Att under de senare åren ett par fabriker för tillverkning af guttaperkagalocher uppstått i landet, utgör visserligen ett skäl för bibehållande till en början åtminstone af gällande tullsats, men ingalunda till en förhöjning af densamma. Industrien har naturligtvis inrättat sig på grundvalen af nu gällande tullagstiftning och en tullförhöjning, hvars varaktighet icke kan beräknas och som, derest en förändrad uppfattning skulle föranleda återgång till den lägre tullsatsen, endast skulle medföra missräkningar och betydande förluster, kan långt ifrån att vara till gagn för industrien i stället blifva orsak till densammas tillbakagående.

På grund af det anförda få vi hemställa,

att tullsatsen för *Kautschuk etc.*, *arbetad*, *andra slag*, *ej specificerade*, *härunder inbegripna skodon och i trähylsa infattad kautschuk*, måtte bibehållas vid 1 krona per kilogram»;

vid punkten *43:* af utskottets samtlige herrar ledamöter från *Andra Kammaren:*

»Såsom skäl emot den i förevarande punkt föreslagna tullförhöjning tillåta vi oss anföra hvad t. f. presidenten i kommerskollegium C. Fr. Wærn i sin vid embetsverkens utlåtande öfver tullkomiténs betänkande fogade reservation i ämnet anfört. Reservanten yttrar nemligen:

»I afseende å de ej specificerade kemiskt-tekniska preparaterna är såsom hufvudskäl för förhöjningen anfördt att, vid det förhållandet att åtskilliga specificerade artiklar ansetts böra åtnjuta tullfrihet eller få införas mot särskild låg tull, komitén funnit de öfriga utan olägenhet kunna — såsom af idkare af den kemiskt-tekniska industrien blifvit yrkadt — åsättas förhöjd afgift; komitén vore nemligen öfvertygad om att icke någon industri använder hithörande artiklar i så stor myckenhet att en måttlig förhöjning af tullsatserna å dem kan i någon afsevärd mån verka betungande.

Tullfrihet för några artiklar, hvilka af vissa fabrikanter användas, kan väl svårligen förklara att tredubbling af tullen å andra varor, som för andra fabrikanter äro behöfliga, icke för dem skulle verka betun-

gande, och äfven om de upplysningar, som, oafsedt saknaden af officiella uppgifter, kunnat vinnas om myckenheten af de syror och salter, cyan-, klor- och jodföreningar, magnesia och karbolsyrad kalk, som blifvit föreslagna till tullfrihet, varit sådana att de bibringat komitén öfvertygelse att efter deras afdrag från hela införseln öfriga kemiska preparater icke i afsevärd myckenhet användas, så kan dock det förhållande, om hvilket man på detta något osäkra sätt erhållit kunskap, i bästa fall blott vara det för dagen befintliga, men förändringar i tulltaxan böra afse en längre framtid, och äfven om det antages att tullen å de ifrågavarande artiklarne väl nu med hänsyn till de ringa qvantiteter, som infördes, icke vore — men om införseln skedde i större myckenhet skulle för vissa industrier blifva — betungande, så måste tullförhöjningen blifva ett hinder för dessa industriers utveckling, eller åtminstone göra de fabrikanter, som med dem sysselsatte sig, fullkomligt beroende af möjligheten för eller benägenheten hos andra fabrikanter att till pris, som det för dem vore möjligt att betala, förse deras behof. Man får härvid icke glömma att det ej blott är fråga om skyddade industrier, utan äfven om dem, som i utlandet skola söka afsättning för sina produkter och äro beroende af en konkurrens, som ofta till det yttersta reducerar möjligheten af någon vinst.

Icke heller bör man förbise fraktförhållandena i vårt vidsträckta land, hvilka ofta göra det omöjligt att, utan väsentligt ökad kostnad från en aflägsen inhemsk kemiskt-teknisk fabrik, i stället för från en närbelägen utländsk, hemta behöfliga beredningsämnen.»

Instämmande i hvad sålunda anförts emot ifrågavarande tullförhöjning, få vi hemställa,

att tullsatsen under rubriken *Kemiskt-tekniska preparater, ej specificerade*, måtte bibehållas vid 5 procent af varuvärdet»;

vid punkten *46 mom. a) (Knifvar):* af utskottets samtliga herrar ledamöter från *Första Kammaren*:

»På grund af hvad tullkomitén anfört beträffande artiklarne rak- och pennknifvar hemställa vi,

att tullsatsen för dessa artiklar bestämmes, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, till 3 kronor per kilogram»;

vid punkten *46 mom. b) (Knifvar):* af utskottets samtlige herrar ledamöter från *Första Kammaren:*

»Med hänvisning till hvad tullkomitén anfört rörande tälj-, sjömans- eller gröfre arbetsknifvar, hemställa vi,

att tullsatsen för dessa artiklar måtte, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, bestämmas till 50 öre per kilogram»;

vid punkten *46 mom. c)* (*Knifvar*): af utskottets samtlige herrar ledamöter från *Första Kammaren:*

»Beträffande de artiklar, som i förevarande mom. afses, har tullkomitén anfört följande:

»För bordsknifvar och gafflar m. m. med skaft af silfver o. s. v. har föreslagits samma tull som för försilfrade metallarbeten. Knifvar med skaft af äkta silfver torde endast undantagsvis vara föremål för införsel. Hit hänförliga artiklar väga, enligt komitén meddelad upplysning, i medeltal per dussin 1 kilogram. Med detta slags knifvar och gafflar hafva ock, på grund af jemförlighet i pris, sammanförts sådana med skaft af perlemor eller porslin.

För bordsknifvar och gafflar m. m. med skaft af andra ämnen har föreslagits samma tull som för ej specificerade jern- och stålvaror, polerade, med hvilka arbeten de ansetts fullt jemförliga. På 1 kilogram lära i medeltal gå 10 stycken, och uppgifves priset derå till 4 kronor 25 öre.»

Med stöd af hvad sålunda anförts, hemställa vi

att hvad Kongl. Maj:t under rubrikerna 287 och 288 föreslagit måtte bifallas»;

vid punkten *48:* af utskottets samtlige herrar ledamöter från *Andra Kammaren:*

»Rörande *Koffertar*, *andra slag* har tullkomitén ansett, att desamma torde lämpligen kunna åsättas en tull, motsvarande högsta tullsatsen för ej specificerade trävaror, eller 60 öre för kilogram. I betraktande emellertid af det förhållande, att förevarande artikels vigt genom de metallbeslag, som ingå såsom en nödvändig beståndsdel i artikeln, i allmänhet är betydligt större än de af komitén med densamma jemförda trävarornas, på samma gång dessa sistnämndas värde i de flesta fall öfverstiger koffertarnes, kunna vi ej biträda den af komitén föreslagna relation, utan anse en tullsats af 30 öre för kilogram eller den å mindre dyrbara, bearbetade trävaror, ej specificerade, föreslagna såsom lämpligare, hvadan vi hemställa,

att tullsatsen för *Koffertar, andra slag,* måtte bestämmas till 30 öre per kilogram»;

vid punkten *50 (Krita):* af utskottets samtlige herrar ledamöter från *Första Kammaren:*

»Enligt 1880 års tulltaxa var krita, såväl omalen som malen, tullfri, men vid 1882 års Riksdag åsattes den malna eller slammade kritan en tull af 0,5 öre per kilogram, hvilken tull vid 1888 års riksdag höjdes till nu gällande belopp.

Enligt hvad af 1882 års tullkomités betänkande inhemtas, hade en industriidkare inför komitén upplyst följande rörande de inhemska kritbrukens dåvarande ställning:

»Beträffande krittillverkningen i Skåne upplystes, att denna tillverkning bedrifves vid fem bruk, hvilka, ehuru förvaltade hvar för sig, hafva gemensam försäljning. Tillverkningen är till hela sitt omfång rent svensk, emedan allt som förbrukas, exempelvis 20,000 staf om året, tages inom landet, hvilket genom krittillverkningen i materialier, transporter och arbetslöner tillskyndas en årlig vinst af öfver 100,000 kronor. I de skånska kritbruken är placeradt ett kapital af 400,000 kronor. Hela afsättningen representerar ett värde af 150,000 kronor, men kunde, om tillräcklig afsättning förefunnes, uppdrifvas till ett värde af 400,000 kronor. Varan är af utmärkt beskaffenhet, emedan den skånska kritan håller 99 procent kolsyrad kalk, under det den danska håller 95 procent och Motalakritan endast 87 procent. Priset på krita är 1,40 kronor per centner netto, men säljes i parti något billigare.

Detta allt oaktadt, gå kritbruken i Skåne med förlust och komma med all sannolikhet att nedläggas, om ej tull kan åsättas krita; ty skall nemligen den påbörjade exporten kunna fortsättas, så är det för denna ett vilkor, att tillverkningen skall kunna stödja sig på den inhemska förbrukningen. Nu kunna de ej uppehålla sig i konkurrensen särskildt med Danmark, fastän de lemna bättre vara, och detta af följande skäl. I Danmark och äfven i Tyskland ligga kritbruken vid hamn, och kritlagren befinna sig ofvan jord. I Skåne deremot ligger kritan under jordytan och bruken långt ifrån hamn, i följd hvaraf der såväl arbets- som transportkostnader måste blifva större, hvilket förhållande, med afseende å en så billig och tung vara som krita, spelar en afgörande roll. Med undantag för Norge och Tyskland, i hvilka länder kritan är tullfri, hafva alla andra länder, äfven Danmark, till hvilka export härifrån kan ifrågakomma, tull på denna vara. I Danmark utgår tullen med 4,16 kronor per 100 kilogram, i Ryssland med

48 kopek för samma qvantitet och har efter den 1 januari detta år höjts med 10 procent. I Finland är tullen 40 penni per centner och i Amerika utgör den ej mindre än 1 dollar för samma vigt.»

I en vid 1888 års Riksdag väckt motion, hvilken föranledde den då vidtagna tullförhöjningen, erinrade motionären bland annat om den svåra ställning de inhemska kritbruken intoge gent emot de utländska derigenom att det svenska kritfabrikatet hade att bära transportkostnader från de inuti landet belägna kritfälten till kustorterna, derifrån skeppning kunde ega rum, samt hurusom under de ändrade förhållanden, som i tullpolitiskt hänseende i våra grannländer på senare åren uppstått, i det man der på alla områden sökt genom höjda införselafgifter från sig utestänga främmande arbetsprodukter, en så jemförelsevis obetydlig tullsats som den år 1882 åsatta ej vidare gjorde tillfyllest.

1888 års Riksdags bevillningsutskott framhöll, hurusom af förhållandet mellan importen och exporten af krita framginge, att Sveriges behof deraf mer än väl kunde tillgodoses inom landet, hvadan och då dertill komme att de danska kritlagren låge i dagen, medan deremot i Skåne kritan ofta förekomme djupare, den af motionären föreslagna förhöjda tullsats, 1 krona för 100 kilogram, syntes utskottet väl motiverad.

Oss synes de af utskottet anförda siffror rörande import och export af malen krita tydligt nog angifva de välgörande verkningarne af 1888 års tullförhöjning. Importen har nemligen allt sedan oafbrutet minskats samtidigt med att exporten ökats.

Vid sådant förhållande kunna vi icke finna, att skäl föreligga till ett sådant äfventyrande af ifrågavarande industris ställning, som den af utskottet förordade tullnedsättning innebär, utan hemställa,

> att för *krita*, *malen eller slammad*, *kärlens vigt inberäknad*, måtte, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, bibehållas nu gällande tullsats 1 krona för 100 kilogram»;

vid punkten *56:* af herrar *J. Johansson* i Noraskog, *A. Andersson* i Intagan, *Collander, O. B. Olsson* i Maglehult samt friherre *von Schwerin:*

»Vid 1888 års riksdag beslöts, att artikeln *Svafvelsyrad lerjord,* som förut, enligt en af generaltullstyrelsen meddelad resolution, förtullats såsom kemiskt-tekniskt preparat eller med 5 procent af värdet, skulle införas under särskild rubrik i tulltaxan och åsättas en tull

af 1 krona per 100 kilogram eller den ännu gällande tullsatsen. Tullkomitén har nu under samma rubrik infört den af svafvelsyrad lerjord hufvudsakligen bestående artikeln *Alunkakor* (*Alumcakes*), hvilken artikel för närvarande tullbehandlas såsom kemiskt-tekniska preparater, ej specificerade. Varuvärdet belöper sig å svafvelsyrad lerjord till 10 à 8 kronor, allt efter som varan är jernfri eller ej, samt å alunkakor till något mindre belopp, allt för 100 kilogram, och kommer således den föreslagna tullsatsen att utgöra, å den förra artikeln 10 à 11 procent och å den senare artikeln en ännu högre procent af varuvärdet. Enligt de uppgifter, som 1888 års Riksdags bevillningsutskott förskaffat sig, skulle i Sverige årligen förbrukas omkring 850,000 kilogram svafvelsyrad lerjord, som skulle användas sålunda: i pappersbruken 700,000 kilogram, i färgerierna 100,000 kilogram samt för diverse andra industriella ändamål 50,000 kilogram. Häraf kan man inse, att förevarande tull utgör en ingalunda obetydlig beskattning å industrigrenar, hvilka onekligen äro långt vigtigare och kanske i skyddshänseende sämre stälda än den obetydliga tillverkning, som man med denna tull velat skydda. Då en tullsats af 50 öre för 100 kilogram motsvarar ungefär 5 procent af artiklarnes varuvärde eller den tull, som före höjningen år 1888 påfördes svafvelsyrad lerjord, och som för närvarande gäller för alunkakor, hemställa vi,

att tullsatsen för *Lerjord*, *svafvelsyrad*, *äfvensom s. k. Alunkakor* (*Alumcakes*) måtte bestämmas till 50 öre per 100 kilogram»;

vid punkten *57:* af utskottets samtlige herrar ledamöter från *Andra Kammaren:*

»I afsigt att emot utländsk konkurrens skydda den tillverkning af *lerrör*, som under de senaste årtiondena uppstått i vårt land, har tullkomitén föreslagit den af utskottet i förevarande punkt biträdda tullsats 75 öre per 100 kilogram, utgörande enligt tullkomiténs uppgift i allmänhet 15 procent af varuvärdet. Då emellertid tillverkningen af lerrör genom dessas tyngd och skrymmande beskaffenhet samt deraf följande dryga fraktkostnad redan åtnjuter ett naturligt skydd emot utländsk konkurrens, kan denna tullsats icke anses behöflig. Också har, såsom bekant torde vara, den import af lerrör, som förut egt rum särskildt från England, under de senaste åren aftagit i sådan grad, att vårt lands behof af denna artikel numera nästan uteslutande torde tillfredsställas af inhemsk tillverkning. Under sådana förhållanden, och då dessutom ut-

skottet gjort hemställan om bibehållande af tullfrihet å rör af metaller, kunna vi icke finna någon anledning, hvarför ifrågavarande artikel bör draga tull, utan hemställa,

att de under gruppen *Lervaror* upptagna artiklarne *rör och rördelar* måtte förklaras tullfria»;

vid punkten *59* (*Maskiner m. m.*): af utskottets samtlige herrar ledamöter från *Första Kammaren:*

»I fråga om Maskiner, Redskap och Verktyg anför tullkomitén:

»Maskinerier och verktyg »till begagnande vid fabriker eller handtverk eller för jordbruket samt för jernvägarnes behof» blefvo i Sverige jemförelsevis tidigt (år 1858) tullfria. De för näringarne i öfrigt afsedda maskiner och redskap likasom äfven artikeln verktyg förblefvo tills vidare tullafgift underkastade, men år 1873 medgafs äfven för dem tullfrihet. Att tillämpning i större eller mindre utsträckning af frihandelssystemets grundsatser icke allestädes medfört tullfrihet för ifrågavararande artiklar lika snart som hos oss, visar t. ex. den tyska tullagstiftningen. I Tyskland voro maskiner belagda med tull ända till år 1877. Den då inträdande tullfriheten för denna artikel upphörde, såsom naturligt var, vid tariffens revision i skyddsvänlig rigtning år 1879.

Orsaken dertill att vår maskin- och redskapstillverkning hittills icke nått den utveckling, man i betraktande af våra utmärkta råmaterialier och våra verkstäders med rätta berömda arbetsskicklighet haft skäl att vänta, är otvifvelaktigt i ganska väsentlig mån att söka uti den obehindrade införseln af utländska tillverkningar, hvilka de svenska visserligen oftast öfverträffa i soliditet, men med hvilka de deremot ofta nog ej kunna täfla i prisbillighet. Värdet af vår årliga import af maskiner, redskap och verktyg gifver nogsamt vid handen, att konkurrensen med utlandet å detta område är ganska skarp. År 1889 uppgick berörda införselvärde till mer än 12 millioner kronor, hvilket belopp öfversteg det motsvarande för år 1888 med mer än 3½ millioner kronor. Samtidigt belöper sig årliga utförselvärdet till endast omkring 2½ millioner kronor.

I och för sig måste det anses innebära en oegentlighet, derest i en tulltariff, afsedd att bereda skydd åt det inhemska arbetet, tull icke skulle åsättas artiklar, å hvilka så mycket arbete är nedlagdt och hvilkas framställande skaffar sysselsättning åt så många personer, som hvad i fråga om maskiner, redskap och verktyg är fallet; och om det å ena sidan får antagas, att åsättandet af tull å ifrågavarande artiklar skulle

väsentligen gagna den inhemska tillverkningen deraf — och i sådant afseende kan visserligen icke råda något tvifvel — är å andra sidan någon större olägenhet för industrien i öfrigt knappast att befara af en dylik åtgärd. Med undantag af vissa specialmaskiner, hufvudsakligast för textilindustriens behof, samt snällpressar och maskiner för papperstillverkning, förfärdigas redan nu alla slags såväl maskiner som redskap och verktyg inom landet, och våra mekaniska verkstäders icke obetydliga antal borgar för, att någon väsentlig prisförhöjning å ifrågavarande artiklar icke skulle till följd af tullen inträda. Det synes för öfrigt vara endast en skyldig gärd af rättvisa, att åt denna näringsgren beredes något skydd för dess tillverkningar, helst åtskilliga för densamma erforderliga råmaterialier äro belagda med tull.

Den omständighet att, såsom nämndt är, vissa slag af maskiner icke för närvarande tillverkas inom landet, har föranledt komitén att taga i öfvervägande, huruvida icke fortfarande tullfrihet skulle kunna beredas för dylika maskiner; men komitén har dervid kommit till det resultat, att någon klassifikation af artikeln maskiner, i ändamål af olika tullbehandling, icke lämpligen kan ega rum. För såvidt tullfrihet derigenom skulle kunna beredas nyssberörda slag af maskiner, skulle nemligen klassifikationen grundas på det med maskinen afsedda ändamål. En sådan indelning förekommer visserligen i åtskilliga främmande taxor, men näppeligen lärer den kunna anses vara praktisk. Ofta möter det mycket stor svårighet för tulltjenstemannen att förvissa sig om den för maskinen afsedda användning, till och med om densamma inkommer sammansatt, och naturligtvis blir svårigheten ännu större, om maskinen inkommer i delar. Beträffande lösa, för sig inkommande maskindelar är det icke sällan alldeles omöjligt att bestämma, till hvilket slags maskiner de äro ämnade.

I fråga om tullsatsen under ifrågavarande rubrik anse komiterade, att densamma bör bestämmas efter värde. De skäl, som ofvan i det underdåniga betänkandet anförts för värdetullars åsättande i vissa fall, ega här i fullaste mått tillämplighet; och dessutom bör beträffande ifrågavarande artiklar särskildt märkas, att, äfven med deras klassificerande efter materialets beskaffenhet, skulle desamma allt för ojemnt drabbas af en vigttull.

Tullsatsen torde, för så vidt den skall kunna antagas blifva effektiv, icke böra sättas lägre än 10 procent, hvilket t. ex. utgör den tullsats, som danska taxan alternativt stadgar för artikeln maskiner.»

Af hvad sålunda anförts till stöd för förslaget om tull å ifrågavarande artiklar bör särskildt fasthållas komiténs erinran om den be-

tydande personal, som inom landet har sin utkomst af maskinindustrien. Möjlighet för denna industri att bereda sina arbetare tillräcklig sysselsättning skulle otvifvelaktigt högst väsentligt tryggas genom den föreslagna tullens antagande. Ej heller bör lemnas ur sigte, att äfven om genom den föreslagna tullsatsen en ökad tillverkning kommer till stånd, importen dock fortfarande torde blifva af betydenhet och derigenom tillföra statsverket en inkomst, som särskildt torde vara förtjent af beaktande i en tid, då nya skattekällors anlitande ställes i utsigt.

Med afseende å hvad sålunda anförts hemställa vi,

att för *Maskiner, Redskap och Verktyg eller delar deraf, ej specificerade,* måtte stadgas den af Kongl. Maj:t föreslagna tullsats 10 procent af värdet»;

vid punkten *59. (Maskiner m. m.):* af herr *Fredholm:*

"Vid bedömandet af ett industriföretags ekonomiska förutsättningar ingår alltid kännedomen om marknadens storlek som en vigtig faktor. I ett litet land, som vårt, är denna kännedom af så mycket större vigt som svaret på den frågan, om det lönar sig att i konkurrens med utlandet här införa en ny fabrikstillverkning eller utvidga en redan befintlig, i främsta rummet måste blifva beroende deraf, att den inhemska marknaden är tillräckligt stor för att medgifva en i teknisk mening rationel tillverkning. Häraf framgår tydligt, att det ur näringsintressets synpunkt måste vara af största vigt, att landets så väl in- som utförsel noggrant bokföres, eftersom den inhemska marknadens storlek bestämmes icke blott af den för handen varande tillverkningen inom landet, utan äfven af införselöfverskottet.

Vid uppgörandet af sitt förslag till tulltaxa har tullkomitén ej heller underlåtit att i flera fall ordna tulltaxans uppställning med fästadt afseende på detta näringsintressets kraf, men beklagligt nog har så ej skett i fråga om varugruppen: maskiner, redskap och verktyg. Denna varugrupp är likväl af flera skäl i vida högre grad förtjent af att egnas en uppmärksamhet sådan som den komitén icke dragit i betänkande att skänka andra äfven jemförelsevis obetydliga alster af förädlingsindustrien.

Med afseende på landets in- och utförsel representerar maskingruppen ett af de största tullvärdena. År 1890 uppgingo dessa värden för införseln till 15 och för utförseln till 3 millioner kronor. Blott några få artiklar representera ett större införselvärde, såsom stenkol 30.5, omalen spanmål 23, kaffe 20.5, socker 16.3 och bomull 15.2 millioner kronor. För en rigtig insigt i landets näringsförhållanden vore det ensamt af denna anledning icke

utan betydelse att veta, hvilka slags maskiner företrädesvis bidraga till detta höga införselvärde. Men af ännu större vigt är denna kännedom för bedömandet af vår maskinindustris afsättningsförhållanden. Åt sistnämnde omständighet torde man icke kunna undgå att tillmäta ett afgörande inflytande med afseende på behofvet af den statistiska kunskap, hvarom nu är fråga, eftersom maskinindustrien är vårt lands främsta fabriksnäring så väl med afseende på antalet sysselsatta arbetare, 16,000, som med afseende på tillverkningsvärdet, 37.8 millioner kronor, eller 15 procent af fabriksindustriens hela tillverkningsvärde.

Utan att ringakta de svårigheter, som kunna anses vara förenade med att sönderdela gruppen maskiner, redskap och verktyg på ett i allo tillfredsställande sätt, torde man dock kunna våga det påståendet, att det icke bör vara med synnerlig ansträngning förenadt att uppdela denna grupp på ett mer rationelt sätt än det, som nu förekommer i kommerskollegii berättelse om utrikes handel och sjöfart och som grundar sig på tulltaxans uppställning. I denna berättelse, der maskiner m. m. äro upptagna endast med angifvande af varuvärdet, men utan uppgift på stycketal, förekommer jemte hvarandra: Maskiner afsedda för jordbruket med sex underafdelningar, tillsammans representerande 531,000 kronor; för industrien, deruti inbegripet symaskiner 7.5 millioner; maskiner, andra slag 6.4 millioner; Ångmaskiner, Ångpannor, Brandsprutor, Gasmätare, Stråkardor och Kardborrar, de begge sistnämnde i värde uppgående till 30,000 kronor. Det otillfredsställande i denna indelning är allt för mycket i ögonen fallande för att vidare behöfva omordas.

Det mål, som med en sönderdelning af gruppen maskiner, verktyg och redskap bör eftersträfvas, är beredandet af kännedom om antalet och värdet af de maskiner, som förnämligast utgöra föremål för införsel. För vinnandet af denna kännedom får man dock icke drifva sönderdelningen allt för långt, ty derigenom skulle i berättelsen öfver utrikes handeln för stort utrymme tagas i anspråk och öfverskådligheten i jembredd dermed försvåras. Ej heller får man åtnöja sig med ett allt för litet antal underafdelningar, ty då vinnes ej det eftersträfvade ändamålet. Den här framhållna motsättningen torde dock kunna lösas på det sätt, att inom hvarje underafdelning upptages särskildt de slag af dithörande maskiner, som gjort sig mer än andra bemärkansvärda genom att införas i stor myckenhet, eller genom att representera ett stort värde. Öfriga till underafdelningen hörande maskiner kunna derefter sammanföras i en grupp.

Med iakttagande häraf anser jag, att åt nummer 356 i Kongl. Maj:ts förslag till tulltaxa bör gifvas följande uppställning:

Maskiner, Redskap och Verktyg eller delar deraf, ej specificerade:

Motorer: vatten- och vindhjul, turbiner, ång-, luft- och gasmaskiner samt lokomobiler m. fl.;
Apparater: ångpannor, vacuumpannor, gasgeneratorer, ventilations- och värmeapparater, bränneri-, bryggeri- och mejeriapparater m. fl.;
Arbetsmaskiner: blåsverk, ångpumpar, sprutor, ånghammare, hejare, kranar, krossar, hissar, tryckpressar, pappersmaskiner, separatorer, torf- och tegelslagningsmaskiner, såg- och qvarnmaskiner m. fl.;
Verktygsmaskiner: spinnmaskiner, väfstolar, symaskiner, svarfvar, hyfvel-, klipp-, borr- och fräsmaskiner, cirkel- och bandsågar m. fl.;
Landtbruksmaskiner och -redskap: plogar, jordbearbetningsmaskiner, sånings-, slåtter- och skördemaskiner, tröskverk, sädesrensare, rotfruktsskärare, hackelsemaskiner, krossar m. fl.;
Maskiner och redskap: andra slag
Verktyg";

vid punkten *62 mom. a*) (*Metaller: jern och stål*): af utskottets samtlige herrar ledamöter från *Första Kammaren:*

"Under åberopande af hvad herr statsrådet och chefen för finansdepartementet till statsrådsprotokollet den 13 sistlidne januari anfört i fråga om tack- och barlastjern samt skrot, få vi hemställa,

att tullsatsen för ifrågavarande artiklar måtte, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, bestämmas till 80 öre per 100 kilogram";

vid punkten *62 mom. b*): af utskottets samtlige herrar ledamöter från *Andra Kammaren:*

»*Jern- och Stålgöten samt Smältstycken*, hvilka artiklar förut voro fria från införseltull, blefvo, på bevillningsutskottets hemställan, vid 1888 års riksdag belagda med gällande tullsats eller 2 kronor för 100 kilogram. Något annat skäl härför anförde utskottet emellertid icke, än att under åren närmast före 1888 en import af utländska göten egt rum samt att desamma bearbetades i landet, af hvilket förhållande utskottet befarade, att de svenska jernprodukternas anseende, som just berodde på konsumenternas öfvertygelse om den öfverlägsna beskaffenheten af det inhemska materialet, skulle komma att å den utländska marknaden gå förloradt. Då emellertid import af ut-

ländska göten måste betraktas såsom ett undantagsförhållande och införande i tullagsstiftningen af särskilda bestämmelser på grund af sådana förhållanden måste anses olämpligt, kunna vi icke biträda ofvan anförda skäl för tull å ifrågavarande artiklar, och då något annat knappast lärer kunna anföras, hemställa vi,

att *Jern- och Stålgöten samt Smältstycken* måtte förklaras tullfria";

vid punkten *62 mom. d):* af utskottets samtlige herrar ledamöter från *Andra Kammaren:*

"Vid granskning af tullkomiténs förslag har kommerskollegium, beträffande den af komitén föreslagna tull å *förtenta jernplåtar*, andragit följande:

"Jernplåt, öfverdragen med rent eller blyhaltigt tenn, är icke föremål för tillverkning inom landet, och då den engelska fabrikationen af förtent jernplåt är mycket högt uppdrifven samt derjemte utmärker sig genom sin prisbillighet, vill det synas kollegium, som om föga utsigt förefunnes att äfven med det föreslagna tullskyddet kunna här åstadkomma en fördelaktig dylik tillverkning, helst försök dertill i andra länder misslyckats.

På grund häraf och med hänsyn äfven dertill, att en stegring af priset å förtent jernplåt skulle menligt inverka på flera vigtiga näringsgrenar inom landet, såsom tändsticksfabrikation och konservindustrien, inom hvilka näringsgrenar en icke obetydlig myckenhet förtent jernplåt förbrukas, anser kollegium sådan plåt fortfarande böra vara tullfri; och hemställer till följd häraf kollegium, att, uti öfverensstämmelse i öfrigt med senast församlade Riksdags beslut, i stället för rubriken 380 i förslaget, måtte upptagas tre särskilda rubriker af följande lydelse:

Metaller och ej specificerade arbeten deraf:

— — — — — — — — — — — — — — — —

C. Jern och Stål:

— — — — — — — — — — — — — — — —

plåtar, valsade eller smidda, äfven om etc. — — uppvikta:

slipade, polerade, målade, fernissade, lackerade, emaljerade, äfvensom med zink eller annan oädel metall, med undantag af tenn, öfverdragna:

af $\frac{1}{4}$ mm. tjocklek och deröfver ..... 100 kg. 6 kr.

af mindre tjocklek ..... fria,

med rent eller blyhaltigt tenn öfverdragna ..... fria";

Instämmande uti kommerskollegii såväl motivering som på grund deraf gjorda framställning, få vi hemställa, att i stället för de i Kongl. Maj:ts taxeförslag förekommande rubrikerna 380 och 381, till hvilka utskottet yrkat bifall, måtte i taxan införas tre särskilda rubriker af följande lydelse:

C. Jern och Stål:

plåtar, valsade eller smidda, äfven om de äro klippta, böjda, med hål försedda eller hafva kanterna uppvikta:

— — — — — — — — — — — — — — — —

slipade, polerade, målade, fernissade, lackerade, emaljerade, äfvensom med zink och annan oädel metall, med undantag af tenn, öfverdragna:

af ¼ mm. tjocklek och deröfver ..... 100 kg. 6 kr.

af mindre tjocklek ..... fria,

med rent eller blyhaltigt tenn öfverdragna ..... fria".

vid punkten *62 e)* (*Rör af jern*): af utskottets samtlige herrar ledamöter från *Första Kammaren:*

"Angående gjutna jernrör anförde tullkomitén: "Gjutna rör af gröfre dimensioner kunna icke antagas komma att här i landet tillverkas. Tillrustningarne för upptagande af en sådan industri äro nemligen mycket dyrbara, och den inhemska konsumtionen af dessa rör i hög grad vexlande. Komitén har vid sådant förhållande ansett sig böra hemställa om fortfarande tullfrihet för rör af mer än 15 centimeters inre diameter.

Gjutna rör af mindre diameter torde deremot kunna blifva föremål för inhemsk tillverkning. Komitén har derför ansett sig böra föreslå åsättande af tull å sådana rör; och torde med hänsyn till den större kostnad, en dylik tillverkning kräfver, samt den konkurrens med utlandet, som alltid kan emotses, tullsatsen böra bestämmas något högre än för tackjern eller till 1 krona 50 öre per 100 kilogram."

Anslutande oss till tullkomiténs åsigt om utsigterna för en inhemsk tillverkning af gjutna jernrör af mindre dimensioner, hemställa vi,

att hvad Kongl. Maj:t under rubrikerna 382 och 383 föreslagit måtte af Riksdagen bifallas";

vid punkten *62 mom. f)*: af utskottets samtlige herrar ledamöter från *Andra Kammaren:*

"I betraktande dels af den ringa arbetsskicklighet och kostnad, som tillverkningen af de i detta moment förekommande artiklar kräfver, dels ock det stora naturliga skydd mot utländsk konkurrens, tillverkningen redan i artiklarnes tyngd och skrymmande beskaffenhet samt deraf följande frakt-

kostnad eger, är en dylik skyddstull som den föreslagna högst orimlig. Om dessa fabrikat åsättas 50 procent högre tull än materialet, hvaraf de förfärdigas, måste detta anses fullt tillräckligt; och vi hemställa fördenskull,

att *arbeten af jern- och ståltråd: linor, stängsellinor deri inbegripna, stängselduk och annan duk* förtullas med 50 procents förhöjning i den tull, som är bestämd för tråden, hvaraf de äro förfärdigade";

vid punkten *62 mom. h):* af utskottets samtlige herrar ledamöter från *Andra Kammaren:*

»Då utskottet gjort framställning om bibehållande af nu stadgad tullfrihet å tackjern eller å råvaran för hithörande artiklar, bortfaller för oss hvarje anledning att höja nu gällande tullsatser under de i förevarande moment behandlade taxerubriker, hvadan vi yrka:

att tullsatsen för artiklarna *gjutna balkar, eldstadsroster, hällar, lod och vigter* måtte bestämmas till 1 öre per kilogram;

att tullsatsen för *spisar, ugnar, kaminer, kolonner, lyktstolpar, staket, grafvårdar samt gjutna, icke med emalj eller annan ytbetäckning försedda grytor, pannor, mortlar, krubbor och afloppstrattar* måtte bestämmas till 2 öre per kilogram;

att tullsatsen å *bord, soffor, stolar, fotskrapor, spottlådor, port- och dörrfyllningar, lyktarmar, press- och strykjern samt gjutna, med emalj eller annan ytbetäckning försedda grytor, pannor, mortlar, krubbor och afloppstrattar* måtte bibehållas vid 8 öre per kilogram; samt

att jemväl tullsatsen för *kopiepressar, eldredskaps- och paraplyställ, blomsterställningar, trädgårdsurnor, kaffe- och köttqvarnar, fruktskalnings- och andra dylika för hushållsbehof afsedda maskiner* måtte bibehållas vid 15 öre per kilogram;

vid punkten *62 i) (Kassaskåp):* af utskottets samtlige herrar ledamöter från *Första Kammaren:*

»Då någon olägenhet icke torde kunna föranledas af en tullförhöjning för kassaskåp och kassakistor, deraf någon afsevärd införsel ju icke eger rum, men det måste anses lämpligt, att tullen å dessa artiklar bestämmes till samma belopp som tullen å varor, i taxan ej specificerade, arbetade, hemställa vi,

att tullsatsen för *kassaskåp och kassakistor* måtte, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, bestämmas till 15 procent af värdet»;

vid punkten *62 k) (Sängar):* af utskottets samtlige herrar ledamöter från *Första Kammaren:*

»Med kännedom om den icke obetydliga omfattning, tillverkningen af jernsängar numera vunnit inom landet, synes man icke ega grundad anledning till det antagande, att en förhöjning i tullen å denna artikel skulle verka särdeles betungande. Det torde böra märkas att en stor del af de sängar, som införas, äro af ganska dyrbar beskaffenhet och med hänsyn härtill näppeligen kunna anses såsom förnödenhetsartiklar. Det torde vid sådant förhållande icke befinnas olämpligt, att ifrågavarande artikel förtullas lika som andra ej specificerade jern- och stålvaror. Ett sådant förtullningssätt torde icke heller medföra någon afskräckande tullförhöjning. Man må nemligen ihågkomma dels att de smärre delar af en säng, å hvilka förgyllning finnes anbragt, nästan alltid införas lösa och dels att, jemlikt anm. 1 under rubrikerna för ej specificerade jern- och stålvaror, tullen för den del af vigten, som öfverstiger 10 kilogram, utgår med endast 4 öre per kilogram, och detta äfven i det fall, att varan är lackerad.

På grund häraf hemställa vi,

att, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, artikeln *sängar* icke måtte i taxan specificeras»;

vid punkten *63 a) (Plåt och Rör m. m. af Koppar):* af utskottets samtlige herrar ledamöter från *Första Kammaren:*

»Då tullkomiténs utredning nogsamt ådagalägger behofvet af ett verksammare skydd för vår kopparindustri än det nuvarande, hafva vi funnit oss böra hemställa,

att, på sätt Kongl. Maj:t under rubrikerna 408 och 409 föreslagit, å plåt och andra ämnen för vidare bearbetning äfvensom å bult och spik sättes en tull af 5 öre per kilogram samt å rör och rördelar 10 öre per kliogram»;

vid punkten *72:* af utskottets samtlige herrar ledamöter från *Andra Kammaren:*

»Såsom jemväl tullkomitén anmärkt, äro *Nattsäckar*, *Kappsäckar*, och

Hattfodral jemförliga med sadelmakarearbeten samt böra draga samma tull som dessa, och då vi här nedan hafva yrkat bibehållande af nu gällande tullsats å sadelmakarearbeten, eller 50 öre per kilogram, hemställa vi,

att tullsatsen jemväl för *Nattsäckar*, *Kappsäckar* och *Hattfodral* måtte bibehållas oförändrad eller vid 50 öre per kilogram»;

vid punkten *74 a) (Pappersarbeten m. m., olackerade):* af utskottets samtlige herrar ledamöter från *Första Kammaren:*

»Rörande papp- och pappersarbeten anförde tullkomitén: »*Papp- och pappersarbeten* drogo enligt 1863 års taxa tull, de olackerade med 40 öre och de lackerade med 65 öre per skålpund (= 94 öre och 1 krona och 53 öre per kilogram). De för dessa varuslag nu gällande, af traktaten med Frankrike beroende tullsatser, respektive 35 öre och 60 öre per kilogram, äro med afseende å varornas art och värde utan tvifvel alldeles för låga. Exempelvis må anföras, att för bukett-, tårt- och hyllpapper, deraf betydande qvantiteter införas, den nuvarande införselafgiften belöper sig, enligt komitén meddelade specifika uppgifter, till endast ½ à 5½ procent af varuvärdet. Införseln har också ökats ganska ansenligt under de senare åren. År 1884 infördes af dylika arbeten 42,662 kilogram olackerade och 29,414 kilogram lackerade. År 1889 hade motsvarande införsel stigit till 103,588 kilogram olackerade och 35,319 kilogram lackerade arbeten. I allmänhet äro de utländska tullsatserna å artiklar af ifrågavarande slag vida högre än vår taxas. I Norge, Danmark, Finland och Ryssland draga pappersarbeten (lackerade och olackerade) en tull af respektive 60 öre, 67 öre, 1 krona 27 öre och 2 kronor 49 öre, allt per kilogram. Att Tysklands och Frankrikes tullsatser för dessa artiklar äro jemförelsevis låga, beror derpå, att tillverkningen af dylika arbeten derstädes är sedan lång tid tillbaka högt uppdrifven.

Med afseende å det anförda föreslår komitén, — som anser, att den nuvarande indelningen af hithörande artiklar i de olika tullsats åsatta slagen olackerade och lackerade m. m. bör bibehållas — att tullsatserna måtte höjas för de olackerade till 50 öre per kilogram och för de lackerade till samma belopp, som för galanterivaror föreslagits, eller 2 kronor per kilogram.»

Till hvad sålunda anförts vilja vi beträffande nu ifrågavarande olackerade arbeten endast tillägga, att det synes oss högst oegentligt att, i likhet med utskottet, vilja bibehålla en genom franska handelstraktaten tillkommen tullsats af endast 35 öre per kilogram för ett fullt färdigt pappersarbete, under det att tullen å t. ex. etiketter och blanketter skulle utgå med 50 öre per kilogram; hemställande vi,

att den af Kongl. Maj:t under rubriken 478 föreslagna tullsats måtte af Riksdagen godkännas»;

vid punkten *74 b) (Pappersarbeten m. m., lackerade m. m.):* af utskottets samtlige herrar ledamöter från *Första Kammaren:*

»Åberopande tullkomiténs ofvanintagna anförande beträffande papp- och pappersarbeten, lackerade m. fl. slag, hvilka i rubriken 479 af Kongl. Maj:ts förslag omförmälas, och hvilka icke kunna rubriceras såsom nödvändighetsvaror, hemställa vi,

att den af Kongl. Maj:t under ifrågavarande rubrik föreslagna tullsats måtte godkännas»;

vid punkten *76 a) (Paraplyer m. m.):* af utskottets samtlige herrar ledamöter från *Första Kammaren:*

»Rörande paraplyer och parasoller, andra slag, anförde tullkomitén följande:

»Enligt meddelade upplysningar väger i medeltal öfvertyget till ett paraply af vanlig storlek (61 centimeter), då detsamma utgöres af ylletyg, 150 gram och, då det består af bomullstyg, 140 gram. Med tillämpning af tullsatserna för ylleväfnader, andra slag, och bomullsväfnader, andra slag, blekta eller färgade, d. v. s. respektive 1 krona 75 öre och 90 öre per kilogram, utgör sålunda tullen för öfvertyget i förra fallet 26,3 öre och i senare fallet 12,6 öre. Ett paraplyställ väger i medeltal 370 gram. Derå belöpande tull efter af komitén föreslagen tullsats, 50 öre per kilogram, utgör 18,5 öre. Tullen för det osömmade öfvertyget och ställningen belöper sig sålunda till sammanlagdt 31,1 à 44,8 öre. Vid sådant förhållande har komitén ansett tullsatsen för paraplyer och parasoller, andra slag, böra höjas till 50 öre per stycke.»

På grund af anförda förhållanden hemställa vi,

att Riksdagen måtte, med bifall till Kongl. Maj:ts förslag, bestämma tullsatsen för *paraplyer och parasoller, andra slag*, till 50 öre per stycke»;

vid punkten *76 b) (Paraplyer m. m.):* af utskottets samtlige herrar ledamöter från *Första Kammaren:*

»Då »ställningar» till paraplyer bestå af lackerade jernspröten, böra de ock draga samma tull som lackerade jernvaror, ej specificerade, för

hvilken sistnämnda artikel utskottet förordat en tull af 50 öre per kilogram.

Med afseende härå hemställa vi,

att tullsatsen under rubriken 490 i Kongl. Maj:ts förslag bestämmes till 50 öre per kilogram»;

vid punkten *76 c) (Paraplyer m. m.):* af utskottets samtlige herrar ledamöter från *Första Kammaren:*

»Med afseende å den af utskottet tillstyrkta tullförhöjningen för artikeln kläder anse vi tilläggstullen för tillskurna eller sydda öfvertyg till paraplyer och parasoller icke böra sättas lägre än till 50 procent af väfnadens tull, och hemställa alltså,

att hvad Kongl. Maj:t rörande ifrågavarande artikel i stadgandet näst efter rubriken 490 föreslagit måtte bifallas»;

vid punkten *76 d) (Paraplyer m. m.):* af utskottets samtlige herrar ledamöter från *Första Kammaren:*

Af enahanda skäl, som vid momentet c) i förevarande punkt anförts, hemställa vi,

att hvad Kongl. Maj:t under *Paraplyer och Parasoller* föreslagit rörande fodral, af tyg, lösa, måtte bifallas»;

vid punkten *79:* af utskottets samtlige herrar ledamöter från *Andra Kammaren:*

»Då *Portföljer, andra slag,* hufvudsakligen äro att likställa med Album samt Bokpermar, lösa, äfvensom permar till infattning af bref, räkningar m. m. och sistnämnda artiklar af utskottet ansetts böra draga en tullsats af 1 krona för kilogram, hemställa vi,

att tullsatsen för *Portföljer, andra slag,* måtte bestämmas till 1 krona per kilogram»;

vid punkten *80 (Remmar):* af utskottets samtlige herrar ledamöter från *Första Kammaren:*

»Oafsedt den omständighet, att vi för vår del förordat tull å maskiner, tillåta vi oss att såsom ytterligare skäl för antagande af den tullsats, som af Kongl. Maj:t föreslagits för dragremmar, 10 procent af värdet, erinra derom, att en mycket stor del af sådana remmar äro tillverkade af sulläder, för

hvilken artikel utskottet tillstyrkt en tull af 40 öre per kilogram, samt att det är just den värdefullaste delen af hudarne, hvilken användes till remmar.

På grund häraf hemställa vi,

att den af Kongl. Maj:t under rubriken 515 föreslagna tullsats måtte godkännas»;

vid punkten *81* (*Russin*): af utskottets samtlige herrar ledamöter från *Första Kammaren:*

Tullkomitén har för ifrågavarande artikel föreslagit en tullsats af 15 öre per kilogram eller närmast den enligt franska handelstraktaten gällande, samt i öfverensstämmelse härmed hemstält, att tullen å korinter måtte nedsättas från 25 öre till 15 öre per kilogram. Häremot hafva embetsverken framhållit, att det måhända icke borde möta några mera afsevärda betänkligheter att åsätta såväl den ena som den andra af dessa begge artiklar samma tull som fikon, plommon och sviskon samt torkade frukter i allmänhet, eller 25 öre per kilogram, och har herr statsrådet och chefen för finansdepartementet, under åberopande af hvad embetsverken anfört, hemstält, att för dessa artiklar tullsatserna måtte i Kongl. Maj:ts förslag i stället upptagas till 25 öre per kilogram.

Med bifall härtill är ock Kongl. Maj:ts förslag affattadt.

I det vi instämma i hvad här ofvan till stöd för den högre tullsatsen blifvit anfördt samt med erinran om den betydelse tullsatsen för russin eger i statsfinansielt afseende, få vi hemställa,

att den af Kongl. Maj:t föreslagna tullsats å *russin*, 25 öre per kilogram, måtte bifallas.

vid punkten *83:* af utskottets samtlige herrar ledamöter från *Andra Kammaren:*

»Då vi här ofvan hemstält om bibehållande af nu gällande tullsatser å läder, och då vi sakna anledning att antaga, att den proportion, som i nu gällande tulltaxa förefinnes emellan materialet och fabrikatet *Sadelmakarearbeten* eller 6 à 7 procent högre tull å det senare än å det förra, icke är rigtig, hemställa vi,

att tullsatsen för *Sadelmakarearbeten, ej specificerade, med eller utan beslag* måtte bibehållas vid 50 öre per kilogram»;

vid punkten *86 (Salpetersyra):* af utskottets samtlige herrar ledamöter från *Första Kammaren:*

»Då önskvärdheten af den kemiska industriens fortbestånd och utveckling inom landet väl torde allmänt medgifvas, lärer det icke kunna anses välbetänkt att undandraga denna industri skydd för sådana vigtiga artiklar som Salpetersyra och Svafvelsyra, hvilka dessutom kunna i fullt tillräcklig myckenhet erhållas inom landet. Med stöd häraf och under åberopande af hvad tullkomitén beträffande denna artikel anfört, hemställa vi,

att för *saltpetersyra eller skedvatten, kärlens vigt inberäknad*, måtte, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, stadgas en tull af 2 öre per kilogram»;

vid punkten *87 (Saxar):* af utskottets samtlige herrar ledamöter från *Första Kammaren:*

»Efter att hafva erinrat om hurusom de för jern- och stålvaror i allmänhet och särskildt för artikeln knifvar föreslagna tullförhöjningar jemväl borde medföra tullförhöjning för artikeln saxar, andra slag, har tullkomitén rörande ifrågavarande artikel vidare anfört: »I anledning af från saxfabrikanter inkomna framställningar har komitén upptagit olika tullsatser för saxar, andra slag, såväl opolerade som polerade, allt efter som de hålla i längd till och med 15 centimeter eller mera. Olikheten i pris motiverar till fullo en sådan åtskilnad. De förras medelpris har uppgifvits till 60 kronor för de polerade och 30 kronor för de opolerade. De senares åter till 24 kronor för de polerade och 12 kronor för de opolerade, allt per kilogram, hvarå beräknats gå i medeltal 12 stycken af det större slaget och 40 af det mindre. Tullsatserna hafva, på grund af berörda uppgifter ansetts böra höjas till 4 kronor för de mindre och 2 kronor för de större polerade samt 1 krona för de mindre och 50 öre för de större opolerade, allt per kilogram räknadt. De sålunda föreslagna tullsatserna äro, ehuru icke obetydligt högre än de nu gällande, dock i förhållande till varuvärdet, särskildt hvad de finare slagen beträffar, ganska måttliga».

Med afseende å hvad sålunda anförts anse vi oss böra hemställa,

att åt taxans bestämmelser rörande artikeln *saxar, andra slag*, måtte gifvas den förändrade lydelse, som af Kongl. Maj:t föreslagits;»

vid punkten *90:* af herrar *J. Johansson* i Noraskog, *A. Andersson* i Intagan, *Arhusiander*, *Collander*, *S. M. Olsson* i Sörnäs, *Bokström*, *Fredholm* och friherre *von Schwerin:*

»På samma gång utskottet bibehåller förut gällande tullfrihet för råsilke, har utskottet till Riksdagen hemstält om en höjning af tullen å sidenväfnader från nu gällande tullsats 2 kronor 80 öre till 8 kronor per kilogram.

Denna tullförhöjning, som för sidenfabrikationen medför ett nära tre gånger ökadt tullskydd mot förut, utgör i och för sig en lockelse till inrättande af nya eller utvidgade af gamla sidenfabriker. En på sådan grund uppväxt industri kommer emellertid att stå i sådant beroende af de förhöjda tullsatsernas bibehållande, att derest förändrade förhållanden, t. ex. nya handelstraktater, skulle föranleda återgång till lägre tullsatser, sidenindustriens bestånd då skulle äfventyras.

Vi anse derför klokhet och försigtighet bjuda att minska tullskyddets storlek genom att med bibehållande af den föreslagna tullen å sidenväfnader jemväl åsätta råsilke en tull af lämplig storlek. Vid bestämmande af sistnämnda tullsats hafva vi i saknad af någon utredning ansetts oss kunna med trygghet föreslå den i Danmark gällande tullen af 2 kronor per kilogram för råsilke, eftersom tullen å sidenväfnader derstädes, lika som här blifvit föreslaget, utgår med 8 kronor per kilogram.

Med bibehållande af den relation, som utskottet ansett böra ega rum mellan tull å rått och färgadt silke, skulle tullen å det senare sålunda blifva 3 kronor per kilogram.

Genom införandet af en sådan tull å råsilke förorsakar man den nu i landet varande sidentillverkningen långt ifrån något minskadt tullskydd, utan i stället ökar man detta betydligt.

Då emellertid export af sidenväfnader eger rum till våra grannländer, blifver genom åsättandet af tull å råsilke nödvändigt att äfven medgifva restitution å sidenväfnader.

På grund af hvad vi sålunda anfört anse vi, att utskottet bort hemställa,

att för artikeln *Silke: rått, ofärgadt* måtte bestämmas tull af 2 kronor per kilogram, samt

att för artikeln *Silke: färgadt eller blekt* måtte bestämmas tull af 3 kronor per kilogram»;

af herrar *G. Jansson* i Krakerud och *O. B. Olsson* i Maglehult:

»Då vi i likhet med utskottets öfrige ledamöter från Andra Kammaren anse det vara nödvändigt att vid så hög tull å sidenväfnader, som den af utskottet föreslagna, belägga råvaran för dessa väfnader, silket, med tull, få vi, under den förutsättning att tullsatsen å sidenväfnader skulle af Riksdagen höjas i enlighet med en vid utskottets hemställan angående nämnda artikel fogad reservation eller till 12 kronor för väfnader af helsiden, hemställa,

att för artikeln *Silke: rått, ofärgadt* måtte bestämmas tull af 3 kronor per kilogram; samt

att för artikeln *Silke: färgadt eller blekt* måtte bestämmas tull af 4 kronor per kilogram»;

vid punkten *91 mom b):* af utskottets samtlige herrar ledamöter från *Andra Kammaren:*

»Då vi, såsom här nedan anföres, föreslagit en tullsats å skodon, andra slag, af 1 krona per kilogram, vilja vi, i betraktande deraf, att de under detta moment förekommande slag af skodon i allmänhet hafva ett lägre värde än skodon, andra slag, hemställa,

att tullsatsen för *Skodon, ej specificerade: af annan väfnad än hel- eller halfsiden, med eller utan lädersulor* måtte bestämmas till 80 öre per kilogram»;

vid punkten *91 mom. e):* af utskottets samtlige herrar ledamöter från *Andra Kammaren*:

»Beträffande särskildt Skodon, andra slag, har t. f. presidenten i kommerskollegium, C. Fr. Wærn i en vid embetsverkens utlåtande öfver tullkomiténs betänkande fogad reservation anfört följande:

»Tullkomitén har för skodon, andra slag, föreslagit en tull af 2 kronor per kilogram och embetsverken hafva ansett den böra till 1 krona 50 öre bestämmas, eller i allt fall tillstyrkt en förhöjning af 56 öre i nu gällande tull.

Införseln af skodon, andra slag, inklusive sjöstöflar och skodon med bottnar af trä, som nu äro i tulltaxan sammanförda, har varit i starkt stigande. Den har i årligt medeltal under de sist förflutna qvinqvennierna upptagits i värde:

1871—75 till	kronor	159,417
1876—80 „	„	258,173
1881—85 „	„	398,821
1886—90 „	„	963,994

och beräknades sistnämnda eller fjolåret till icke mindre än kronor 1,519,845.

Under de senaste fem åren har fabriksmässig tillverkning af skodon äfven i Sverige uppkommit och likaledes varit i starkt tilltagande. Dess värde uppgifves för åren

1885 till	kronor	94,400
1886 „	„	179,360
1887 „	„	214,523

1888 till	kronor	238,740
1889 „	„	491,550
1890 „	„	935,015

Den högst betydligt ökade konsumtion af skodon, hvarom dessa ömsesidiga tal vittna, kan i ett land, der det ännu för några få årtionden sedan var för den fattigaste befolkningen brukligt att äfven under oblidare årstiden gå barfota, icke vara annat än glädjande. Att nu genom tullförhöjning hämma den alltjemt tilltagande förbrukningen af en sådan nödvändighetsvara som fotbeklädnad, förefaller mig i hög grad olämpligt och synes äfven från skyddsvänlig synpunkt vara bevisligen obehöflig, då icke blott den inhemska tillverkningen företer en så stor årlig ökning, som ofvan synes, utan Sverige också har en årligen starkt tilltagande utförsel af skodon, ej specificerade.

Denna var:

1885	kilogram	2,136	med	beräknadt	värde	af	kronor	32,040
1886	„	5,568	„	„	„	„	„	83,520
1887	„	7,221	„	„	„	„	„	108,315
1888	„	10,289	„	„	„	„	„	154,335
1889	„	11,396	„	„	„	„	„	170,940
1890	„	23,789	„	„	„	„	„	356,835

Skomakeriernas och deras arbetares antal var i årligt medeltal under qvinqvennierna:

	skomakerier.	arbetare.
1871—75	3,137	3,404
1876—80	3,673	4,148
1881—85	3,743	4,226
och var under åren		
1886	3,737	4,299
1887	3,799	4,335
1888	3,896	4,290
samt 1889, det sista år för hvilket sammanräknade uppgifter föreligga,	3,932	4,353

och har således icke till följd af de inhemska skodonsfabrikernas tillkomst eller skodonsinförseln minskats.»

Instämmande i hvad sålunda blifvit anfördt, kunna vi icke biträda den af utskottet i förevarande moment gjorda hemställan, i hvad den afser tullförhöjning å förevarande slag af skodon. För att emellertid utjemna den nu gällande tullsatsen, vilja vi hemställa,

att tullsatsen å *Skodon, ej specificerade: andra slag*, måtte bestämmas till 1 krona per kilogram».

Vid punkten *95:* af utskottets samtlige herrar ledamöter af *Andra Kammaren:*

»Tillverkningen af de i detta moment upptagna artiklar har, särskildt i fråga om brandsprutor, gjort sig så fördelaktigt känd, att densamma icke blott å den svenska marknaden utan äfven å utlandets kunnat med framgång upptaga konkurrensen med utländingen, hvaraf följer att denna tillverkning icke kan anses vara i behof af något tullskydd. Då det under sådana förhållanden icke finnes någon anledning att fördyra en för skyddande af egendom så vigtig artikel som brandsprutor, och då derförutom utskottet föreslagit tullfrihet å öfriga maskiner och redskap, hemställa vi,

att *Sprutor*, *brand- och trädgårds-* äfven som tillbehör måtte förklaras tullfria»;

vid punkten *100* (*Svafvelsyra*): af utskottets samtlige herrar ledamöter från *Första Kammaren:*

»Med hänvisning till hvad vi här ofvan i fråga om artikeln salpetersyra anfört, och då något fullgiltigt skäl icke blifvit anfördt för borttagande af nu gällande tull å denna artikel, hemställa vi,

att, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, den för *svafvelsyra* nu gällande tullsats, 0,5 öre per kilogram, brutto, måtte bibehållas»;

vid punkten *101 mom. a)* (*Symaskiner och Stickmaskiner*): af samtlige herrar ledamöter från *Första Kammaren:*

»Ehuru symaskiner och stickmaskiner eller delar deraf, ej specificerade, i tillräckligt antal och af bästa qvalitet tillverkas inom landet, äro dessa artiklar dock föremål för en ej obetydlig import, och få vi med hänsyn härtill och på grund af hvad vi angående maskiner, redskap och verktyg anfört, yrka

att å *Symaskiner och Stickmaskiner eller delar deraf ej specificerade*, måtte, i likhet med Kongl. Maj:ts förslag, sättas en tullsats af 10 procent af värdet»;

vid punkten *101 mom. b)* (*Sågar m. m.*),: af utskottets samtlige herrar ledamöter från *Första Kammaren:*

»Af liknande skäl som vi här ofvan under mom. a) af förevarande punkt anfört, yrka vi,

att den af Kongl. Maj:t för *sågar*, *sågblad och såg-*

bladsämnen (otandade sågblad) föreslagna tullsats, 10 procent af värdet, måtte af Riksdagen godkännas»;

vid punkten *110*: af herrar *Collander* och friherre *von Schwerin:*

»Utskottets hemställan om bifall till Kongl. Majts förslag, i hvad det afser artikeln Vin af till och med 25 procents alkoholhalt, hafva vi icke kunnat biträda. Emot tullkomiténs förslag i denna del, med hvilket Kongl. Maj:ts öfverensstämmer, hafva kommerskollegium och generaltullstyrelsen anmärkt följande:

»Enligt komiténs förslag skulle *Vin* af till och med 25 procent alkoholhalt åsättas förhöjd tull till belopp af 50 öre per liter, då varan inkomme på fat, större eller mindre, samt, då varan infördes på andra kärl, respektive 1 krona 50 och 80 öre, allt efter som densamma vore mousserande eller icke mousserande. Jemte det att embetsverken, med afseende å den omständighet, att de mousserande vinerna ofta icke ega ett högre värde än de icke mousserande, finna olika tullsatser för de förra och för de senare icke böra fastställas, hålla embetsverken äfven före, att tullsatserna för artikeln vin i allmänhet blifvit af komitén upptagna till för höga belopp, och att desamma lämpligen böra begränsas till de af såväl 1882 års tullkomité som differentialtullkomitén föreslagna belopp, hvilka i det närmaste öfverensstämma med dem, som näst före afslutandet af traktaten med Frankrike voro varan åsatta och hvilka i allt fall uppgå för viner på fat till två gånger och för viner på andra kärl till mer än fyra gånger nu belöpande tull.»

— —

Instämmande i hvad sålunda anförts, få vi hemställa, att i öfverensstämmelse med hvad embetsverken förordat åt taxans bestämmelser rörande vin af till och med 25 procents alkoholhalt måtte gifvas följande, från Kongl. Maj:ts förslag afvikande, lydelse:

»Vin:

af till och med 25 procents alkoholhalt:

på fat, större eller mindre	1 kilogram	30 öre
på andra kärl	1 liter	65 öre»;

vid punkten *112* (*Vitriol*): af utskottets samtlige herrar ledamöter från *Första Kammaren:*

»Med hänvisning till hvad tullkomitén anfört, rörande tillverkning samt införsel af ifrågavarande artikel, och då vi här ofvan förordat bibehållandet af nu gällande tullsats för svafvelsyra, hemställa vi,

att den af Kongl. Maj:t för ifrågavarande artikel föreslagna tullsats, 10 procent af värdet, måtte af Riksdagen godkännas»;

vid punkten *113* (*Väfnader, siden-*): af herrar *Sederholm*, *Almström*, *Cavalli* och *af Burén*,

»Tullkomitén anför beträffande ifrågavarande slag af väfnader hufvudsakligen följande:

»Redan behofvet af skydd för den inhemska sidenfabrikationen påkallar en förhöjning af gällande tullsatser för sidenväfnader. Denna industri — som dock bedrifves endast vid två fabriker inom landet — har under senare tider befunnit sig i ett oafbrutet tillbakagående. Så hade tillverkningsvärdet, hvilket ännu år 1883 uppgick till ett belopp af 808,984 kronor, år 1888 sjunkit till 515,054 kronor (1888 års tillverkning utgjordes af 45,656 fot (= 13,556 meter) diverse väfnader och 79,552 stycken dukar m. m.), och den vid ifrågavarande fabriker sysselsatta arbetspersonal, som förstnämnda år utgjorde 337 personer, hade 1888 nedgått till 303 personer.

Skyddssynpunkten måste emellertid i fråga om denna vara komma att ega en underordnad betydelse, enär varan, på grund af sin egenskap af lyxartikel, under alla omständigheter bör underkastas en hög tullbeskattning. Den lätthet, hvarmed sidenväfnader kunna göras till föremål för oloflig införsel, bjuder dock att vid bestämmande af tullsatser derå gå till väga med varsamhet, så att icke frestelsen till lagöfverträdelse må blifva allt för stor. Före traktaten med Frankrike voro, enligt tulltaxan af den 4 december 1863, sidenväfnader, andra slag, belagda med tull till belopp af 6 riksdaler riksmynt för helsiden och 3 riksdaler för halfsiden, allt per skålpund, (= per kilogram 14 kronor 12 öre och 7 kronor 6 öre), hvarjemte särskilda tullsatser voro bestämda dels för sammet dels ock, på sätt ännu eger rum, för felb, plys och filtar. Enligt den utredning, som 1865 års tullkomiterade egnat dessa slutsatser, utgjorde medelpriset å de allmännaste helsidentyger och dukar, sådana de här hufvudsakligen tillverkades och förbrukades, omkring 40 riksdaler per skålpund. Härmed synes det nuvarande priset ganska nära öfverensstämma. I kommerskollegii berättelse för år 1888 upptages detsamma för helsidenväfnader, andra slag — deri dock numera inbegripes äfven sammet — till 90 kronor per kilogram. Tullsatsen för helsidenväfnader, andra slag, sådan den var i nyssberörda taxa bestämd, motsvarade sålunda omkring 15 procent af varuvärdet. Genom en sådan tullsats synes en ur statsfinansiel synpunkt tillfredsställande beskattning drabba förbrukningen af denna vara utan att, på grund af tullsatsens storlek, synnerlig fara för smuggling kan antagas inträda. Komitén har emellertid ansett det ur flera synpunkter, icke minst med afseende å svårigheten att vid tullbehandlingen skilja mellan sammet och plys, lämpligt, att de för närvarande särskildt specificerade artiklarne felb och plys (under halfsidenväfnader jemväl filtar) blefve i afseende å

tullsatsen med öfriga sidenväfnader likstälda, så att de särskilda rubrikerna för felb etc. kunde ur taxan utgå. Men då i enlighet härmed i förslaget upptagits en gemensam rubrik för alla väfnader af helsiden och en för alla af halfsiden, har komitén med hänsyn dertill, att felb och plys i allmänhet äro mindre dyrbara varuslag än andra sidenväfnader, funnit sig icke kunna föreslå så höga tullsatser, som, med bibehållande af den nuvarande rubriceringen, bort för »andra slag» ifrågakomma. En tullsats af tolf kronor per kilogram för väfnader af helsiden, alla slag, har synts komitén lämplig; motsvarande densamma, enligt kommerskollegii värdeberäkning, för felb och plys, hvilka artiklar beräknats i medeltal kosta 50 kronor per kilogram, 24 à 25 procent af varuvärdet och för öfriga väfnader 13 à 14 procent.

Den gamla grundsatsen, att — med undantag för felb och plys — halfsidenväfnader skulle draga hälften så hög tull som väfnader af helsiden, kan numera icke läggas till grund för en rättvis tullbeskattning af s. k. halfsidenväfnader. Under sistnämnda beteckning inbegripas nemligen nu delvis helt andra väfnader än fordom, då dermed afsågs endast verkligt halfsiden. Dit hänföres enligt nu gällande taxa hvarje väfnad, deri silke ingår, om ock till aldrig så ringa del; och i de flesta af de såsom »halfsiden» införtullade väfnader utgör silket en obetydlighet i jemförelse med det öfriga väfnadsmaterialet. Vid sådant förhållande har tullsatsen för väfnader af halfsiden, alla slag, för närvarande bestämd till 2 kronor 35 öre per kilogram, synts skäligen icke kunna sättas högre än 4 kronor per kilogram. Med hänsyn till den synnerligen vexlande beskaffenheten af dessa väfnader och i saknad af statistiska uppgifter, utvisande huru stor del af de såsom halfsiden förtullade väfnader utgöres af verkligt halfsiden i den mening, allmänna språkbruket fäster vid denna benämning, möter det naturligtvis nästan oöfverstigliga svårigheter att bestämma något tillförlitligt medelvärde å hithörande artiklar. Kommerskollegium har upptagit värdet till 22 kronor för felb och plys och 30 kronor för »andra slag», allt per kilogram. Enligt denna beräkning skulle den föreslagna tullsatsen belöpa sig till 13 à 18 procent af varuvärdet.

Införseln af sidenväfnader år 1889 omfattade:

Helsiden:		Halfsiden:	
Felb etc.	6,625 kg.	Felb etc.	2,326 kg.
Andra slag	31,237 „	Andra slag	70,401 „

Sidenväfnader äro, med mer eller mindre utförlig specifikation, i nedannämnda länder underkastade införselafgift till följande belopp, per kilogram, nemligen för

	Helsiden. Kronor.	Halfsiden. Kronor.
Danmark	8,00.	3,00 à 5,33.
Finland	13,54 à 30,53.	8,50 à 13,54.
Frankrike (med vissa undantag)	fria.	2,68.
Italien	5,04 à 9,36.	2,88 à 7,20.
Ryssland	51,26.	22,70.
Tyskland	7,04 à 8,80.	3,96.
Österrike	8,90.	4,45 à 7,12.»

I det vi ansluta oss till tullkomiténs i Kongl. Maj:ts proposition n:o 9 upptagna förslag, få vi till stöd för detsamma än ytterligare anföra:

Utskottet har enhälligt föreslagit tullsatserna å skodon, snörmakarearbeten, strumpor och vantar af hel- eller halfsiden, till 9 kronor per kilogram. Då dessa artiklar i allmänhet endast till en del bestå af siden, är det tydligtvis synnerligen inkonseqvent att sätta tullsatsen för dem till 9 kronor, under det att helsidenväfnaden endast föreslås att draga en tull af 8 kronor. Än bjertare framstår oegentligheten i dessa förslag, om man betänker, att för t. ex. ett skodon af halfsiden skall för hela dess vigt, således för sula, klack och inre beläggning m. m., erläggas en högre tull än för det vida värdefullare och dyrbarare ämnet helsiden.

På grund häraf hemställa vi:

a) att tullsatsen för de i rubriken 666 af Kongl. Maj:ts förslag till tulltaxa upptagna slag af väfnader måtte bestämmas till 12 kronor per kilogram; och

b) att tullsatsen för den i rubriken 667 upptagna artikel, halfsidenväfnader, måtte bestämmas till 4 kronor per kilogram»;

af herr *P. J. Andersson*, som på grund af hvad här ofvan blifvit anfördt instämt i reservationen, så vidt den angår *Väfnader: helsiden-, guld- och silfvertyg derunder inbegripna;*

samt af herr *O. B. Olsson*, som anfört följande:

»Med undantag af den del af motiveringen, som rör behof vetaf skydd för den inhemska sidenfabrikationen, genom påvisande, att denna sedan år 1883 gått tillbaka, instämmer jag i allt öfrigt i den här ofvan af herr Cavalli med flere afgifna reservationen rörande högre tull af hel- och halfsidenväfnader»;

vid punkten *114:* af utskottets samtlige herrar ledamöter från *Andra Kammaren:*

"Då *ändlös maskinfilt för fabriksbehof* utan all fråga är att hänföra till delar af maskiner, och utskottet gjort framställning om bibehållande af tullfrihet å sistnämnda artiklar, hemställa vi,

att jemväl den under *ylleväfnader* i rubriken 668 upptagna artikel *ändlös maskinfilt för fabriksbehof* måtte förklaras tullfri»;

vid punkten *115:* af utskottets samtlige herrar ledamöter från *Andra Kammaren*:

»Då någon höjning af tullsatserna å materialet för de i förevarande punkter upptagna artiklar icke blifvit ifrågasatt, afser den å artiklarne föreslagna tullförhöjning, såsom också tullkomitén uppgifvit, endast att bereda den inhemska linneväfnadsindustrien ökadt skydd mot utländsk konkurrens. Då emellertid erfarenheten från de tio år, under hvilka artiklarne dragit nu gällande tullsatser, icke gifvit särskild anledning att antaga, det idkarne af nämnda industri vore mer än idkarne af den öfriga textilindustrien i behof af ökadt tullskydd, och då en förhöjning af förevarande tullsatser således allenast kommer att bereda producenterna af de varor, hvarom nu är fråga, en vinst på bekostnad af den stora allmänheten, för hvilken dessa varor utgöra vigtiga, ja, rent af oumbärliga förnödenheter, kunna vi ej biträda annan ändring i de nu å artiklarne gällande tullsatser, än att den å det simplaste slaget bestämda tullsats 19 öre per kilogram utjemnas till 20 öre.

Vi hemställa sålunda,

a) att tullsatsen för de under rubriken 671 i tulltaxeförslaget upptagna artiklar måtte bestämmas till 20 öre per kilogram;

b) att tullsatsen för de under rubriken 672 i tulltaxeförslaget upptagna artiklar måtte bibehållas vid 35 öre per kilogram; samt

c) att tullsatsen jemväl för de under rubriken 673 i tulltaxeförslaget upptagna artiklar måtte bibehållas oförändrad eller vid 90 öre per kilogram.

vid punkten *116 mom. a):* af utskottets samtlige herrar ledamöter från *Andra Kammaren:*

"Af enahanda skäl, som vi här ofvan i fråga om ändlös maskinfilt af ylle för fabriksbehof anfört, hemställa vi,

att jemväl den under *bomullsväfnader* i rubriken 678 upptagna artikel *maskinfilt, ändlös för fabriksbehof*, måtte förklaras tullfri";

vid punkten *116 mom. b):* af utskottets samtlige herrar ledamöter från *Andra Kammaren:*

"I betraktande af den stora betydelse, som *segelduk* har för tvenne af vårt lands vigtigaste näringar, rederinäringen och fiskebedriften, kunna vi icke medgifva, att denna artikel fördyras genom en särskild tull utöfver tullsatsen å garnet, utan hemställa,

att tullsatsen för den under *bomullsväfnader* i rubriken 679 upptagna artikel *segelduk* måtte bestämmas till 15 öre per kilogram»;

vid punkten *118 (Angmaskiner):* af utskottets samtlige herrar ledamöter från *Första Kammaren:*

"På de skäl, vi här ofvan anfört för tull å maskiner i allmänhet och särskildt med hänsyn till tullen å plåt, hemställa vi,

att den af Kongl. Maj:t för *ångmaskiner, ej specificerade, och ångpannor* föreslagna tullsats, 10 procent af värdet, måtte af Riksdagen godkännas";

vid punkten *119:* af utskottets samtlige ledamöter från *Andra Kammaren:*

»Då emballagets värde stundom är ganska betydligt, kommer det af Kongl. Maj:t föreslagna, af utskottet biträdda tillägget till § 5 af tulltaxeunderrättelserna att mången gång verka en icke oväsentlig höjning af de i tulltaxan upptagna värdetullarne. I de fall, då godsegaren icke är i tillfälle att med faktura styrka sin uppgift angående emballagets värde, kommer härtill dröjsmålet och besväret med den besigtning, som för sådan händelse är i §:n föreskrifven. På grund af nu anförda skäl kunna vi icke biträda det gjorda tillägget, så mycket mindre som, enligt vår åsigt, de i förslaget upptagna värdetullarne icke äro för lågt beräknade; hvadan vi hemställa,

att den nuvarande lydelsen af § 5 i tulltaxeunderrättelserna måtte bibehållas oförändrad»;

Vid punkten *120:* af utskottets samtlige herrar ledamöter från *Andra Kammaren:*

»Sistlidne års Riksdag beslöt med bifall till bevillningsutskottets hemställan, att § 8 mom. 1 af tulltaxeunderrättelserna bland annat skulle innehålla följande stadgande:

»Varfs- eller verkstadsinnehafvare, som önskar anstånd med erläggande af tullafgiften för materialier och skeppsförnödenheter, som i detta mom. afses, till dess frågan, huruvida befrielse från afgiften må njutas, blifvit afgjord, kan, efter hos generaltullstyrelsen derom gjord anhållan, erhålla sådant anstånd, om han för samma afgift ställer säkerhet, som generaltullstyrelsen finner betryggande; skolande, angående tullverkets rätt att, efter utgången af den tid, för hvilken anstånd med tullafgiftens erläggande beviljats, af sådan säkerhet göra sig betäckt för belöpande tullafgift i tillämpliga delar, gälla de i § 31 tullstadgan meddelade föreskrifter.»

Detta stadgande har chefen för finansdepartementet ansett böra ur Kongl. Maj:ts förslag till tulltaxa utgå, hvarför såsom skäl anförts: att stadgandet tillkommit på förslag af en enskild motionär; att bestämmelser saknas för att stadgandet kommer att gälla endast sådana materialier, som verkligen finna användning för det i momentet angifna ändamål; och att medgifvandet innebär en betänklig nyhet i tullagsstiftningen, lätteligen föranledande liknande anspråk från andra näringsidkare.

Med afseende på hvad sålunda anförts tillåta vi oss fästa uppmärksamheten på, att ett Riksdagens beslut med afseende på sin betydelse ingalunda kan anses vara beroende på, om det tillkommit på grund af enskild motion eller icke, men, äfven detta antaget, har nu ifrågavarande stadgande icke tillkommit på förslag af enskild motionär, utan på grund af bevillningsutskottets derom till Riksdagen gjorda hemställan. Någon fara för att en verkstadsinnehafvare skulle genom stadgandet kunna förskaffa sig anstånd med erläggande af tullafgifter för sådana varor, som han icke användt till fartygs nybyggnad eller reparation, anse vi i hög grad osannolik, icke allenast på grund af bestämmelserna i punkt *c*) af förevarande §:s första moment, utan förnämligast derför att han enligt punkt *d*) är skyldig att underkasta sig all den kontroll, hvilken generaltullstyrelsen kan finna skäligt föreskrifva. Hvad åter beträffar det betänkliga i denna nyhet såsom innebärande en lockelse till efterföljd, så bör vid en sådan betänklighet icke kunna fästas mycken vigt, då ingen näring inom landet med afseende på vilkoren för dess bedrifvande står i sådant förhållande till den utländska konkurrensen, som just skeppsbyggnadsindustrien.

Oafsedt att de för stadgandets uteslutande anförda skäl synas oss mycket litet vägande, anse vi, att utskottet haft så mycket mindre anledning

att tillstyrka bifall till Kongl Maj:ts förslag, som vid tiden för afgifvandet af detta förslag äfvensom för fattandet af utskottets beslut någon erfarenhet om stadgandets större eller mindre lämplighet icke vore vunnen eller kunnat vinnas, efter som detta stadgande i samband med tulltaxan i sin helhet först trädde i kraft den 1 januari detta år.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt kunna vi icke inse, att anledning för Riksdagen förefinnes att nu frångå sitt sistlidna år fattade beslut, hvadan vi hemställa,

att den nuvarande lydelsen af § 8 mom. 1 i punkt *d*) oförändrad bibehålles.»

Dessutom hafva herrar *Sederholm*, *Lithander*, *Almström*, *Stephens*, *P. J. Andersson*, *af Burén* och *Philipson* begärt få antecknadt, att de inom utskottet yrkat, att den af 1888 års Riksdag *fartyg och båtar af jern äfvensom ångfartyg af trä* åsatta men af 1891 års Riksdag borttagna tullsats, 10 procent af värdet, måtte å nyo upptagas i tulltaxan, alldenstund denna skyddstull vore af stor vigt och stode i nära samband med det skydd, man velat bereda såväl jernindustrien som andra näringar. Enär emellertid hvarken någon kongl. proposition eller enskild motion om skydd för skeppsbyggerinäringen förelegat, samt den här ofvan uttalade mening icke vunnit majoritet inom utskottet, så hade det icke återstått annat än att om hvad sålunda förekommit göra anmälan.

STOCKHOLM, ISAAC MARCUS' BOKTRYCKERI-AKTIEBOLAG, 1892.

Tillägg

till bevillningsutskottets betänkande n:o 9, angående tullbevillningen.

Reservation:

Vid *punkten 92. (Skyfflar m. m.)*:
af utskottets samtlige herrar ledamöter från *Första Kammaren:*
»Då Första Kammarens alla ledamöter i utskottet reserverat sig mot utskottets beslut om tullfrihet för Maskiner, Redskap och Verktyg och förordat bifall till Kongl. Maj:ts förslag, samt nu ifrågavarande artiklars tillverkning är af vigt och betydelse för vår jernindustri, och då dessutom såväl jern och stål som plåt, hvilka utgöra råämnet för nämnda industri, draga tull, få vi hemställa,

att *skyfflar*, *spadar*, *grepar och högafflar af jern eller stål*, *med eller utan skaft*, måtte, i öfverensstämmelse med Kongl. Maj:ts förslag, åsättas en tull af 10 procent af värdet».

I den vid *punkten 29 (Hattar)* af herrar *Lithander*, *Almström* och *af Burén* afgifna reservation hafva utskottets öfrige herrar ledamöter från Första Kammaren instämt.

Rättelse

i förenämnda betänkande.

Numret å sista punkten i betänkandet skall vara *123* i stället för 124.

STOCKHOLM, ISAAC MARCUS' BOKTRYCKERI-AKTIEBOLAG, 1892.

N:o 10.

Ank. till Riksd. kansli den 5 maj 1892, kl. 3 e. m.

Betänkande, angående vilkoren för försäljning af bränvin.

Sedan bevillningsutskottet till behandling förehaft dels Kongl. Maj:ts proposition n:o 54, med förslag till vissa ändringar i kongl. förordningen den 31 december 1891, angående vilkoren för försäljning af bränvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker, dels ock samtliga till utskottet hänvisade motioner, som afse samma förordning, får utskottet, jemlikt § 40 riksdagsordningen, häröfver afgifva betänkande.

Uti berörda proposition har Kongl. Maj:t, under åberopande af hvad bilagdt utdrag af protokollet öfver finansärenden för den 10 mars 1892 innehåller, föreslagit Riksdagen att antaga följande förslag till förändrad lydelse af §§ 4, 9 och 42 i kongl. förordningen den 31 december 1891 angående vilkoren för försäljning af bränvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker:

§ 4.

1. Ej må någon — — — — — — — — — — — — — — — eger försälja.

2. *Innehafvare af rättighet till försäljning af bränvin må icke till köpare å annan ort än den, der han sin försäljningsrätt utöfvar, försända bränvin i mindre belopp än 20 liter.*

3. Ej heller må innehafvare af rättighet till försäljning af bränvin låta genom ombud å annat ställe än det, der han sin försäljningsrätt utöfvar, till köpare utlemna bränvin i mindre belopp än 250 liter.

§ 9.

1. De i § 8 mom. 2 — — — — — — — — — — — — — — eller förkasta.

2. Uppstår i stad fråga att åt särskildt inom staden för ändamålet bildadt bolag öfverlåta all den minuthandel med och utskänkning af bränvin, hvilken eljest skall, enligt näst föregående moment, å auktion utbjudas, må magistraten genom minst en månad förut utfärdad offentlig kungörelse inom viss utsatt tid infordra skriftliga, förseglade anbud å sådan minuthandel och utskänkning. Inkomna anbud, som böra åtföljas af bolagets stadgar, *öppnas, sedan den utsatta tiden tilländagått, af magistraten* och granskas af denna myndighet, hvilken, efter det stadsfullmägtige eller, der sådana ej finnas, allmän rådstufva blifvit hörde, insänder handlingarne jemte eget utlåtande till Kongl. Maj:ts befallningshafvande, som med afseende å ej mindre bolagens lämplighet än äfven den erbjudna afgiftens belopp samt förhållandet mellan nämnda afgift och det litertal bränvin, bolaget anses kunna afyttra, eger anbuden antaga eller förkasta. Sådant anbud får dock icke antagas, om afgiften är lägre, än sammanlagda beloppet skolat, enligt § 17, minst utgöra, i fall försäljningsrättigheterna varit åt särskilda personer upplåtna; och må magistraten, om gjordt anbud antages, med bolaget sluta aftal för den af Kongl. Maj:ts befallningshafvande bestämda tid; skolande i annan händelse, äfvensom då af bolag gjordt anbud icke före juni månads utgång blifvit pröfvadt, förfaras såsom i mom. 1 stadgadt är.

§ 42.

Idkar någon minuthandel med eller utskänkning af bränvin vid tillfälle, då försäljningsrätten ej utöfvas får, eller å annat ställe, än dertill uppgifvet är, *eller försänder någon, mot hvad i § 4 mom. 2 stadgadt är, bränvin till köpare å annan ort än den, der han sin för-*

säljningsrätt utöfvar, eller begagnar någon, mot bestämmelsen i mom. 3 af samma §, ombud för bränvins utlemnande å annat ställe, än der han sin försäljningsrätt utöfvar, eller tillåter den, som icke är till utskänkning berättigad, att, då han i parti eller genom minuthandel säljer bränvin, något af det sålda på försäljningsstället förtäres eller afhemtas i mindre belopp, än han är berättigad föryttra, eller förbryter sig den, som till minuthandel med eller utskänkning af bränvin berättigad är, mot § 26 mom. 3 och 5 eller § 27, böte första gången från och med 30 till och med 60 kronor samt andra gången från 60 till och med 120 kronor och vare dessutom andra gången sin rätt till minuthandel eller utskänkning förlustig. Lag samma — — — — — lagrum föreskrifna.

Kongl. Maj:ts förevarande proposition innehåller två af hvarandra helt och hållet oberoende förslag, omfattande det ena de nya bestämmelserna i §§ 4 och 42 samt det andra tillägget till § 9 mom. 2.

Beträffande nu först Kongl. Maj:ts förslag till förändrad lydelse af §§ 4 och 42, har, såsom äfven herr statsrådet och chefen för finansdepartementet till förenämnda statsrådsprotokoll anmärkt, detta förslag framkallats utaf en Riksdagens skrifvelse af den 11 maj 1890, hvilken i sin ordning föranledts deraf, att det visat sig, hurusom åtskilliga bränvinsförsäljare kringginge de till förmån för inskränkning i handeln af spirituösa drycker stadgade bestämmelser, derigenom att de genom resande agenter utsträckte sin försäljningsrätt och sålunda ersatte indragna försäljningsställen. I sin skrifvelse anhöll också Riksdagen, det Kongl. Maj:t täcktes för Riksdagen framlägga förslag i syfte att inskränka möjligheten för spritvaruhandlare att å annat ställe än det, der han utöfvar sin försäljningsrätt, drifva handel med bränvin. Riksdagen åsyftade sålunda närmast ett förbud mot användande i bränvinshandeln af kringresande agenter. Det var jemväl för att få fria händer mot dessa, som vid de förhandlingar, hvilka föregingo afslutandet utaf konventionen af den 13 januari 1892 angående delvis förlängning af de den 30 december 1881 ingångna handels- och sjöfartstraktater mellan de förenade rikena samt Frankrike, framställning från Sveriges sida gjordes om intagande i förhandlingsprotokollet af en förklaring, afseende att framhålla, det bestämmelserna i handelstraktatens art. 17 derom, att franske handelsresande, som färdades inom de förenade rikena för franska handelshus,

egde att upptaga beställningar med eller utan prof, icke utgjorde hinder för svenska regeringens rätt att inom landet ordna försäljningen af vissa varor på ett med det allmännas intresse öfverensstämmande sätt, särskildt icke för ordnandet af bränvinsförsäljningen i afsigt att motverka dryckenskapen, en framställning, som dock icke ledde till afsedt resultat. Med hänsyn dertill, att i följd af omförmälda traktatsbestämmelsers fortfarande giltighet franska handelshus icke kunde betagas rättigheten att i Sverige genom reseombud upptaga beställningar på bränvin, har, enligt hvad statsrådsprotokollet gifver vid handen, Kongl. Maj:t ansett det vara mindre lämpligt att förmena landets egna invånare en handelsrätt, som utländske män egde befogenhet att inom landet utöfva. Kongl. Maj:t har derför ansett, att man i stället för att med lagstiftningsåtgärden vända sig mot *ombudets* åtgöranden borde, på sätt föreliggande lagförslag innehåller, vända sig emot *bränvinshandlandens* egna eller, med andra ord, i stället för att söka förhindra *upptagandet* af beställningen, söka hindra *utförandet* af densamma.

Utskottet kan dock icke finna detta af Kongl. Maj:t framstälda förslag tillfredsställande. Samma skäl, som Kongl. Maj:t anfört mot det ifrågasatta förbudet för spritvaruhandlande att genom ombud upptaga beställningar, gäller i lika hög grad emot föreliggande förslag. Man förmenar härigenom lika mycket landets invånare en rätt, som här tillkommer utländing. Så länge franska handelstraktatens bestämmelser i art. 17 äro gällande, blifver resultatet af hvarje förslag med samma syfte som förevarande allenast det, att åt utländska spritvaruhandelshus beredes en allt mera gynnad ställning på den svenska marknaden; hvarje inskränkning i de inhemska spritvaruhandlandenas rättigheter blifver nemligen en ny förmån för de utländska handelshus, å hvilka inskränkningen icke får tillämpas. Detta förslag särskildt skulle komma att medföra beaktansvärda olägenheter så väl för hela den konsumerande allmänheten som ock särskildt för dem, hvilka såsom innehafvare af minuthandelsrättigheter här i landet ega tillstånd att sälja s. k. finare spirituosa, på samma gång som vårt land komme i ännu högre grad än hittills att öfversvämmas af spritvaruhandelsagenter, eller just motsatsen af hvad Riksdagen åsyftat, då Riksdagen till Kongl. Maj:t aflät förberörda skrifvelse. För öfrigt skulle det af Kongl. Maj:t föreslagna förbudet svårligen kunna göras effektivt, och man komme blott att framlocka nya sätt att kringgå de i syfte att inskränka handeln med spirituösa drycker lagstadgade bestämmelser.

På grund häraf kan utskottet icke biträda den af Kongl. Maj:t föreslagna ändring af § 4 i gällande förordning angående vilkoren för

försäljning af bränvin m. m., vid hvilket förhållande de ifrågasatta bestämmelserna i § 42 icke föranleda någon granskning.

Hvad åter beträffar Kongl. Maj:ts förslag till förändrad lydelse af § 9 mom. 2, har utskottet, som rörande anledningen till detsamma äfvensom dess närmare innebörd hänvisar till det Kongl. Maj:ts proposition bilagda utdrag af statsrådsprotokollet, icke haft något att emot detta förslag erinra.

Utskottet hemställer sålunda:

1:o) att Kongl. Maj:ts förslag om ändrad lydelse af §§ 4 och 42 i kongl. förordningen den 31 december 1891, angående vilkoren för försäljning af bränvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker, icke måtte af Riksdagen bifallas;

2:o) att Riksdagen deremot måtte biträda hvad Kongl. Maj:t i förevarande proposition rörande ändring af § 9 mom. 2 af nämnda förordning föreslagit.

Uti § 28 mom. 2 af nu gällande förordning angående försäljning af bränvin m. m. stadgas:

»Bränvin må å försäljningsställe icke utlemnas till den, som är rusig, ej heller å utskänkningsställe till minderårig».

Två motionärer inom Andra Kammaren, herr *Ollas A. Ericsson* i motion n:o 5 och herr *Jonas Andersson* i Ölsund i motion n:o 63, uti hvilken ledamoten af samma kammare herr Anton Hahn instämt, hafva vid innevarande riksdag gjort hemställan derom, att nämnda moment måtte erhålla följande förändrade lydelse:

»*Bränvin må å försäljningsställe icke utlemnas till den, som är rusig, ej heller till minderårig.*»

Till stöd för sin motion har herr Ericsson hufvudsakligen anfört, att afsigten med förbudet att å utskänkningsställe utlemna bränvin till minderårig vore förfelad, så länge man tilläte minderårig att bekomma drycker i de s. k. bränvinsmagasinen. Erfarenheten hade nemligen gifvit vid handen, att minderårige genom sammanskott eller s. k. salning skaffade sig medel att inköpa bränvin äfven till den qvantitet, som från utminuteringsställena finge utlemnas, och således utan att besöka krogarne beredt sig tillfälle att berusa sig. Det vore derför

nödvändigt att äfven till bränvinsmagasinen utsträcka förbudet att till minderårig utlemna bränvin, hvilket vunnes genom att i ofvannämnda moment af nu gällande lag utesluta orden »*å utskänkningsställe*».

Herr Andersson åter har hänvisat till hvad vid behandlingen af en utaf honom vid sistlidet års riksdag väckt motion om ändring af § 28 i gällande förordning angående försäljning af bränvin m. m. inom Andra Kammaren andragits samt till nämnda kammares i saken då fattade beslut.

Förslag i enahanda syfte som de förevarande hafva förut till Riksdagen framstälts utan att kunna tillvinna sig bevillningsutskottets förordande eller Riksdagens bifall. Så hade, såsom ofvan anförts, den ene motionären, herr Andersson, till sistlidet års Riksdag framstält förslag till vissa ändringar af § 28 i gällande förordning angående försäljning af bränvin m. m. och dervid, bland annat, hemstält, att bränvin ej i något fall måtte få utlemnas till minderårig. Bevillningsutskottet, som fått motionen om berörda ändringar till sig hänvisad, afstyrkte emellertid bifall till densamma, och blef utskottets hemställan af Första Kammaren godkänd, hvaremot Andra Kammaren afslog samma hemställan samt beslöt att så till vida bifalla motionen, att ur nämnda §:s mom. 2 orden »*å utskänkningsställe*» skulle uteslutas.

Vid behandlingen af utskottets hemställan inom Andra Kammaren upplystes, bland annat, att man i tvenne af rikets större städer funnit sig föranlåten att förbjuda utlemnande af bränvin till minderårig jemväl från utminuteringsställe och att man på det strängaste tillämpade samma förbud, samt att erfarenheten jemväl från andra håll ådagalagt behofvet af förbudet.

Med hänsyn till hvad sålunda blifvit upplyst finner utskottet, som ingalunda lemnat obeaktade de olägenheter, som tvifvels utan komma att i mer än ett afseende orsakas af förbudet mot utlemnande af bränvin till minderårig från utminuteringsställe, att införande i vår lagstiftning af dylikt förbud detta oaktadt torde blifva en nödvändighet, samt hemställer för den skull,

3:o) att Riksdagen ville, med bifall till berörda af herrar Ericsson och Andersson väckta motioner, besluta, att mom. 2 af § 28 i nu gällande förordning

angående försäljning af bränvin m. m. måtte erhålla följande ändrade lydelse:

»*Bränvin må å försäljningsställe icke utlemnas till den, som är rusig, ej heller till minderårig.*»

---

§ 22 af gällande förordning angående vilkoren för försäljning af bränvin m. m. är af följande lydelse:

§ 22.

1. De afgifter, som enligt denna förordning inflyta för rättigheterna till minuthandel med eller utskänkning af bränvin, äfvensom den nettovinst på rörelsen, som bolag i stad enligt § 18 skall afstå, skola på följande sätt fördelas:

för Stockholms stad:

åtta tiondedelar tillfalla staden, så vida bränvinshandeln är öfverlåten åt bolag; i annat fall erhåller staden sju tiondedelar;
återstoden insättes i statskontoret;

för annan stad, som ej deltager i landsting:

a) *då bränvinshandeln i staden är öfverlåten åt bolag:*

sju tiondedelar tillfalla staden;
en tiondedel tillfaller länets hushållningssällskap;
två tiondedelar insättas i statskontoret;

b) *då bränvinshandeln i staden ej är öfverlåten åt bolag:*

sex tiondedelar tillfalla staden;
en tiondedel tillfaller länets hushållningssällskap;
tre tiondedelar insättas i statskontoret;

för stad, som deltager i landsting:

a) *då bränvinshandeln i staden är öfverlåten åt bolag:*

fem tiondedelar tillfalla staden;
två tiondedelar tillfalla länets landsting;
en tiondedel tillfaller länets hushållningssällskap;
två tiondedelar insättas i statskontoret;

b) *då bränvinshandeln i staden ej är öfverlåten åt bolag:*

fyra tiondedelar tillfalla staden;
två tiondedelar tillfalla länets landsting;
en tiondedel tillfaller länets hushållningssällskap;
tre tiondedelar insättas i statskontoret;

för landsbygdskommunerna:

hela afgiften insättes i vederbörande landskontor, som fördelar densamma med:

sju tiondedelar till länets samtliga landsbygdskommuner efter folkmängden;

två tiondedelar till länets landsting;

en tiondedel till länets hushållningssällskap.

I *köping*, der jemlikt § 11 mom. 2 minuthandel med och utskänkning af bränvin blifvit åt bolag öfverlåten, skola försäljningsafgifterna och vinstmedlen fördelas efter lika grunder, som här ofvan äro bestämda för stad, i hvilken bränvinshandeln är åt bolag öfverlåten.

2. De andelar af i näst föregående moment omförmälda medel, som tillfalla landsting och hushållningssällskap, insättas i vederbörande landskontor. De andelar åter, som ingå till statskontoret, skola genom dettas försorg fördelas på rikets samtliga landstingsområden efter folkmängden, med iakttagande af att folkmängden för hvarje landstingsområde, inom hvilket ligger stad, som ej deltager i landsting, minskas med samma stads folkmängd. Af det belopp, som efter denna fördelning tillfaller hvarje landstingsområde, ega landstinget och vederbörande hushållningssällskap att uppbära hvartdera en fjerdedel samt landsbygds-

kommunerna hälften. Fördelningen mellan dessa senare sker likaledes efter folkmängden.

Bolag åligger att senast den 1 maj hafva till vederbörande aflemnat de vinstmedel af föregående års rörelse, som bolaget enligt § 18 är skyldigt afstå.

3. Rörande användningen af de medel, som genom handeln med bränvin tillflyta städer, köpingar, landsting och hushållningssällskap, skall, der chefen för finansdepartementet sådant fordrar, redogörelse till nämnda departement af vederbörande afgifvas.

Uti en inom Andra Kammaren väckt motion, n:o 34, har herr J. A. Johansson i Strömsberg föreslagit, att Riksdagen måtte besluta, att ofvan intagna § 22 måtte erhålla följande förändrade lydelse:

§ 22.

1. De afgifter, som enligt denna förordning inflyta för rättigheterna till minuthandel med eller utskänkning af bränvin, äfvensom den nettovinst på rörelsen, som bolag i stad enligt § 18 skall afstå, skola på följande sätt fördelas:

för Stockholms stad:

a) *då bränvinshandeln i staden är öfverlåten åt bolag:*

sextiofyra hundradelar tillfalla staden;

sexton hundradelar deponeras i statskontoret att fördelas på rikets samtliga landstingsområden, på sätt nedan i mom. 2 säges;

tjugu hundradelar tillfalla statsverket och ingå bland bevillningarna under titel af bränvinsminuteringsafgift;

b) *då bränvinshandeln i staden ej är öfverlåten åt bolag:*

femtiosex hundradelar tillfalla staden;

tjugufyra hundradelar deponeras i statskontoret att fördelas på rikets samtliga landstingsområden, på sätt nedan i mom. 2 säges;

tjugu hundradelar tillfalla statsverket och ingå bland bevillningarna under titel af bränvinsminuteringsafgift;

för annan stad, som ej deltager i landsting:

a) *då bränvinshandeln i staden är öfverlåten åt bolag:*

femtiosex hundradelar tillfalla staden;
åtta hundradelar tillfalla länets hushållningssällskap;
sexton hundradelar deponeras i statskontoret att fördelas på rikets samtliga landstingsområden, på sätt nedan i mom. 2 säges;
tjugu hundradelar tillfalla statsverket och ingå bland bevillningarna under titel af bränvinsminuteringsafgift;

b) då bränvinshandeln i staden ej är öfverlåten åt bolag:

fyratioåtta hundradelar tillfalla staden;
åtta hundradelar tillfalla länets hushållningssällskap;
tjugufyra hundradelar deponeras i statskontoret att fördelas på rikets samtliga landstingsområden, på sätt nedan i mom. 2 säges;
tjugu hundradelar tillfalla statsverket och ingå bland bevillningarna under titel af bränvinsminuteringsafgift;

för stad, som deltager i landsting:

a) då bränvinshandeln i staden är öfverlåten åt bolag:

fyratio hundradelar tillfalla staden;
sexton hundradelar tillfalla länets landsting;
åtta hundradelar tillfalla länets hushållningssällskap;
sexton hundradelar deponeras i statskontoret att fördelas på rikets samtliga landstingsområden, på sätt nedan i mom. 2 säges;
tjugu hundradelar tillfalla statsverket att ingå bland bevillningarna under titel af bränvinsminuteringsafgift;

b) då bränvinshandeln i staden ej är öfverlåten åt bolag:

trettiotvå hundradelar tillfalla staden;
sexton hundradelar tillfalla länets landsting;
åtta hundradelar tillfalla länets hushållningssällskap;
tjugufyra hundradelar deponeras i statskontoret att fördelas på rikets samtliga landstingsområden, på sätt nedan i mom. 2 säges;
tjugu hundradelar tillfalla statsverket att ingå bland bevillningarna under titel af bränvinsminuteringsafgift;

för landsbygdskommunerna:

hela afgiften insättes i vederbörande landskontor, som fördelar densamma med:

femtiosex hundradelar till länets samtliga landsbygdskommuner efter folkmängden;

sexton hundradelar till länets landsting;

åtta hundradelar till länets hushållningssällskap;

tjugu hundradelar, som tillfalla statsverket och ingå bland bevillningarna under titel af bränvinsminuteringsafgift.

I köping, der jemlikt § 11 mom. 2 minuthandel med och utskänkning af bränvin blifvit åt bolag öfverlåten, skola försäljningsafgifterna och vinstmedlen fördelas efter lika grunder, som här ofvan äro bestämda för stad, i hvilken bränvinshandeln är åt bolag öfverlåten.

2. De andelar af i näst föregående mom. omförmälda medel, som tillfalla landsting och hushållningssällskap, insättas i vederbörande landskontor. De andelar åter, som deponeras i statskontoret, skola genom dettas försorg fördelas på rikets samtliga landstingsområden, efter folkmängden, med iakttagande af att folkmängden för hvarje landstingsområde, inom hvilket ligger stad, som ej deltager i landsting, minskas med samma stads folkmängd. Af det belopp, som efter denna fördelning tillfaller hvarje landstingsområde, ega landstinget och vederbörande hushållningssällskap att uppbära hvartdera en fjerdedel samt landsbygdskommunerna hälften. Fördelningen mellan dessa senare sker likaledes efter folkmängden.

Bolag åligger att senast den 1 maj hafva till vederbörande aflemnat de vinstmedel af föregående års rörelse, som bolaget enligt § 18 är skyldigt afstå.

3. Rörande användningen af de medel, som genom handeln med bränvin tillflyta städer, köpingar, landsting och hushållningssällskap, skall, der chefen för kongl. finansdepartementet sådant fordrar, redogörelse till nämnda departement af vederbörande afgifvas.

I motionen har herr Johansson — under erinran, hurusom han vid sistlidet års riksdag framstält förslag i enahanda syfte som förevarande, men hurusom förslaget icke då lyckades tillvinna sig vare sig bevillningsutskottets eller Riksdagens godkännande — i nära öfverensstämmelse med hvad han i förberörda förslag andragit, yttrat, att det ofta från håll, der man ihärdigast arbetat för nykterhetssaken, med eftertryck

framhållits, hurusom ett af de svåraste hindren för ett ur nykterhetens synpunkt tillfredsställande ordnande af bränvinshandeln inom kommunerna låge i just den omständighet, att kommunerna, enligt nu gällande lag, erhölle inkomst af bränvinshandeln och sålunda i allmänhet icke visade sig hågade att inskränka denna handel. Enligt motionärens åsigt borde i stället alla de inkomster, som härflöte af bränvinshandeln, tillfalla staten såsom målsman för det allmänna och såsom den, hvilken ytterst och i största utsträckning finge bära de olyckliga följderna af dryckenskapslasten. Det vore dock icke lämpligt att på en gång genomföra en dylik reform, utan borde kommunerna, som nu hafva en så stor inkomstkälla af bränvinsutskänkningen, få rådrum att så småningom så ordna sin ekonomi, att den blefve oberoende af bränvinshandeln. Deremot, om reformen genomfördes successivt och genom partiella afskrifningar, syntes alla billiga fordringar blifva behörigen tillgodosedda. I detta afseende hade motionären tänkt, att man nu borde af ifrågavarande vinstmedel afskrifva 20 procent, hvilka i stället skulle ingå till statsverket bland bevillningarna, under namn af bränvinsminuteringsafgift, samt att man efter ytterligare fem år borde afskrifva nya 20 procent, hvilka på samma sätt lemnades till statsverket, o. s. v., så att efter 20 års förlopp alla vinstmedel å bränvinshandeln inginge till statsverket. På detta sätt skulle t. ex. Stockholms stad, som nu, såvida bränvinshandeln vore öfverlåten åt bolag, erhölle $^{8}/_{10}$ af vinsten utaf stadens bränvinshandel, vid första afskrifningen få detta belopp efter 20 procents afdrag nedsatt med $^{16}/_{100}$ så att stadens behållna andel af vinstmedlen komme efter första afskrifningens genomförande att utgöra $^{64}/_{100}$. Af den andel åter, som enligt nuvarande föreskrifter skulle ifrån Stockholms stad ingå till statskontoret för att på landstingsområdena fördelas, skulle likaledes 20 procent komma statsverket till godo. På samma sätt skulle vid nästa afskrifning ytterligare 20 procent indragas till statsverket, och efter femte afskrifningens verkställande skulle således alla vinstmedlen vara dit indragna.

Förslag i sådan rigtning, att staten skulle tilläggas andel i inkomsterna af bränvinsförsäljningen, hafva till Riksdagen framkommit icke blott sistlidet år, då utom herr Johansson jemväl en annan motionär inom Andra Kammaren, herr C. G. Bruse, gjorde hemställan i sådant hänseende, utan äfven åren 1884 och 1885. I de betänkanden, bevill-

ningsutskottet med anledning af dessa förslag afgifvit i ämnet, har utskottet åberopat ett af herr statsrådet och chefen för finansdepartementet i anförande till statsrådsprotokollet för den 10 januari 1883, bifogadt samma års statsregleringsproposition, i denna fråga gjordt uttalande.

Detta innehöll hufvudsakligen:

Bränvinets stora betydelse såsom skatteobjekt måste göra det till en omsorg för lagstiftaren att tillse, att vid ordnandet af den del af skattelagstiftningen, som till föremål hade bränvinets beskattande, de grundsatser följdes, hvilka man i allmänhet ansåge böra vara bestämmande för en varas beskattning, eller att skatten måtte likformigt drabba varan utan afseende på den person, hvilken förbrukade densamma. Sådan likformighet egde rum, då bränvinsskatten iklädde sig formen af tillverkningsskatt å allt inom landet tillverkadt bränvin. Men likformigheten eller den lika beskattningen förefunnes icke, om, såsom nu egde rum, staten belade minuthandeln med och utskänkning af bränvin inom landet med skatt, men lemnade partihandeln obeskattad, och denna olikhet i beskattningen måste framträda såsom en ännu större oegentlighet, när det vore den försäljning, hvars afnämare företrädesvis utgjorde de mindre bemedlade samhällsmedlemmarne, på hvilka man lade den särskilda högre beskattningen. Staten hade således ur sin synpunkt och för de ändamål, den genom skatters uttagande hade att tillgodose, icke någon anledning att behandla denna konsumtionsartikel annorlunda än andra. Häraf följde, att den för statens räkning skeende beskattningen af bränvin borde utgå endast af *tillverkningen* af varan och att, om staten ansåges böra af denna beskattning upphemta större inkomst, detta borde ske genom en höjning af tillverkningsskatten. Och, från annan sida sedt, hvarför skulle staten underkasta sig den omvägen att uttaga skatt af försäljningen, då staten på ett mycket lättare och mindre kostsamt sätt kunde hemta motsvarande inkomst genom tillverkningsskatt? Då staten derför öfverlemnade handelsvinsten åt kommunerna, låge i detta förfarande ett erkännande, att staten, efter att hafva uttagit för sitt behof det belopp, hvarmed staten ansåge varan böra beskattas, funne billigt att kommunerna erhölle i den vinst, handeln lemnade, en ersättning för sin direkta medverkan vid handelns ordnande och ett skadestånd för de uppoffringar, kommunen icke undginge att vidkännas såsom följder af denna varas missbrukande. Om således väl grundade orsaker förefunnes för staten att icke upphemta inkomst af *försäljningen* af bränvin, kunde skäl ock anföras för att, då nu försäljningsafgifterna blifvit öfverlemnade till kommunerna, åt dessa afgifter bibehålla denna kommunala natur. Under

det man nemligen för att på ett tillfredsställande sätt kunna ordna en stats skatteförhållanden vore temligen allmänt öfverens om behöfligheten och gagnet af ett skattesystem, som omfattade ett flertal af skatter och medgåfve att på olika vägar taga landets skatteförmåga i anspråk, vore i vår kommunala lagstiftning de flesta kommuner hänvisade att för sina behof företrädesvis anlita endast en skatteform och denna hvilande på den direkta inkomstskatten, eller just den form, som i trots af alla de teoretiska skäl, hvilka kunde andragas till stöd för dess företräde framför andra skatter, dock faktiskt icke vore egnad att i längden tjena till grund för uttaxering af skattebelopp, som för de skattskyldige innefattade en mera känbar uppoffring. Att till statsverket indraga ifrågavarande, för kommunala ändamål utgående indirekta skatt borde derför möta en afgörande betänklighet, i all synnerhet då statens eget behof ej påkallade en sådan indragning. Härtill komme i öfrigt, att försäljningsafgifternas indragning till statsverket kunde, sedan en sådan reform blifvit fullständigt genomförd, medföra den våda, att man derigenom äfventyrade kommunernas i sedligt syfte vigtiga medverkan vid bränvinshandelns ordnande.

Härförutom anförde sistlidet års Riksdags bevillningsutskott, att då utskottet fortfarande delade den uppfattning af denna fråga, som af herr statsrådet sålunda uttalats, kunde utskottet principielt ej till bifall förorda en fördelning mellan staten och kommunerna af inkomsterna utaf bränvinsförsäljningen, vare sig dermed afsåges att, såsom herr Bruse föreslagit, göra staten till kommunernas medintressent i fråga om bränvinshandeln, eller att, i enlighet med herr Johanssons förslag, successivt till staten indraga de af bränvinshandeln uppkommande inkomster.

Utskottet har fortfarande samma uppfattning af frågan och kan således icke biträda motionärens förslag, utan hemställer,

4:o) att herr Johanssons ifrågavarande motion icke måtte af Riksdagen bifallas.

I nu gällande förordning angående försäljning af bränvin m. m. är § 10 mom. 1 af följande lydelse:

§ 10.

1. Vill någon väcka förslag, att annan utskänkning än den, som kan tillkomma innehafvare af gästgifveri, må i socken å landet idkas, göre derom framställning hos kommunalnämndens ordförande inom första hälften af mars månad det år, då försäljningen skall börjas. Kommunalnämnden skall innan slutet af samma månad deröfver afgifva yttrande och deri, om bifall till utskänkningen för högst tre år tillstyrkes, utsätta den trakt, hvarinom det må ske, hvarefter yttrandet öfverlemnas till ordföranden i kommunalstämman. Denne inhemte, innan april månads utgång, på kommunalstämma, som blifvit två söndagar å rad pålyst, socknemännens utlåtande i ämnet. Varder framställningen af kommunalstämman ogillad, förfalle frågan. Har åter kommunalstämman bifall tillstyrkt, sände, inom tre veckor från det kommunalstämman blifvit hållen, ordföranden kommunalstämmoprotokollet och kommunalnämndens yttrande, jemte eget utlåtande i ämnet, till Kongl. Maj:ts befallningshafvande in. Kongl. Maj:ts befallningshafvande fatte deri sitt beslut och gifve det kommunalnämndens ordförande och vederbörande länsman till känna.

Herr *T. W. Forsell* har uti en inom Andra Kammaren väckt motion, n:o 66, anfört, att erfarenheten från åtskilliga ställen i vårt land visat, hurusom rättigheten att inom en kommun försälja spritdrycker kunde medföra stora olägenheter för angränsande kommuner, samt att kommunerna i nu gällande lag saknade hvarje medel att skydda sig mot dessa olägenheter. Då, enligt motionärens åsigt, detta missförhållande skulle i väsentlig mån motverkas, derest vid fråga om rättighet till försäljning af spritdrycker inom en kommun jemväl grannkommunerna lemnades rätt att afgifva yttrande samt tillbörligt afseende sedermera dervid fästes, har motionären föreslagit, att Riksdagen ville besluta, att sista punkten af ofvanintagna moment måtte erhålla följande lydelse:

— — — — *Konungens befallningshafvande inhemte vidare yttrande från angränsande kommuner, för hvilka ifrågasatta rättighetens meddelande kan anses ega större betydelse, samt fatte derefter sitt beslut i saken och gifve det kommunalnämndens ordförande inom den kommun, som försäljningsrätten sökt, samt vederbörande länsman till känna.*

Utskottet, som väl inser att, särskildt i de mera tätt bebyggda trakterna af vårt land, hvarest kommunerna oftast äro mindre till arealen, meddelande af rättighet att försälja bränvin inom en kommun kan vara af stor betydelse för angränsande kommuner, äfvensom att dessa deraf kunna tillskyndas olägenheter, finner dock förenämnda fråga icke vara af den vigt, att man, för att förekomma sådana möjliga olägenheter, bör tillgripa ett medel, som otvifvelaktigt komme att föranleda stridigheter kommuner emellan och kanske orsaka ett vida större intrång från en kommuns sida i en annans angelägenheter, än det, som en kommun vid ordnandet af sin bränvinsförsäljning nu kan göra sina grannkommuner.

Utskottet hemställer för den skull,

5:o) att herr Forsells ifrågavarande motion icke måtte af Riksdagen bifallas.

Herr *Edvard Thermænius* har i en inom Andra Kammaren väckt motion, n:o 152, uti hvilken femton andra ledamöter af kammaren instämt, erinrat, hurusom 1887 års Maj-riksdags bevillningsutskott vid behandling af en s. k. förbudsmotion, såsom skäl för utskottets afstyrkande utlåtande, anfört å ena sidan det djupa ingripandet i landets ekonomiska förhållanden och å andra sidan det mägtiga ingreppet i den enskildes sjelfbestämningsrätt, som ett bifall till motionen skulle medföra, samt med anledning deraf andragit mot det förra af de anförda skälen, att, ehuru ett dylikt förbud onekligen skulle med afseende å landets ekonomiska förhållanden medföra stora svårigheter, dessa likväl, om man blott genomförde förbudet så småningom, icke skulle vara oöfvervinneliga, samt derefter mot det senare skälet, att det just borde vara föremål för statsmagternas omsorg att tillse, det den enskilde icke leddes eller rättare *förleddes* till att bestämma sig för sådant, som för honom och samhället medförde så ödesdigra följder som dryckenskapens. Enligt motionärens åsigt vore sålunda uppnåendet af nykterhetsvännernas mål, *förbud mot all tillverkning och försäljning af destillerade, alkoholhaltiga vätskor för andra än medicinska och tekniska ändamål*, ingalunda en omöjlighet, om man endast utsträckte genomförandet af den reform, som med nykterhetsvännernas förslag åsyftades, öfver en jemförelsevis

lång period. På grund häraf och då de förarbeten, som voro behöfliga för genomförande af förslaget, voro af så vidtomfattande beskaffenhet, att de endast genom Kongl. Maj:ts försorg kunde varda på ett tillfredsställande sätt utförda, föreslår motionären,

att Riksdagen ville i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det täcktes Kongl. Maj:t skyndsamt låta verkställa och för Riksdagen framlägga en utredning om, på hvilka grunder och efter huru lång tids förlopp all tillverkning och försäljning af destillerade, alkoholhaltiga vätskor för andra än medicinska och tekniska ändamål må kunna varda helt och hållet förbjuden.

Det bevillningsutskottets utlåtande, hvarom motionären erinrat, afgafs med anledning af en utaf herr E. Nyström inom Andra Kammaren väckt motion om förbud efter viss tids förlopp af all tillverkning och försäljning af destillerade, alkoholhaltiga drycker för andra än medicinska och tekniska ändamål och innehöll följande:

»Villigt erkännande det ädla syftet i herr Nyströms motion, får dock utskottet, enär förverkligande deraf skulle djupt ingripa i hela landets ekonomiska förhållanden och följaktligen för närvarande kan anses outförbart, samt då ett sådant, af motionären afsedt förbud att förtära spritdrycker är ett allt för mäktigt ingrepp i den enskildes sjelfbestämningsrätt, hemställa, att ifrågavarande motion icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda».

Utskottet finner, att, äfven om det ur synpunkten af landets ekonomiska förhållande skulle låta sig göra att förbjuda all tillverkning och försäljning af destillerade, alkoholhaltiga vätskor för andra än medicinska och tekniska ändamål, det dock icke kunde anses tillrådligt att göra ett sådant ingrepp i den enskildes sjelfbestämningsrätt som att förbjuda förtärandet af spritdrycker. Det skulle dessutom möta nästan oöfvervinneliga svårigheter att göra ett dylikt förbud effektivt. Äfven det vackra resultat, som nykterhetsvännerna utan något egentligt ingripande från statens sida åstadkommit i fråga om nykterhetens befrämjande, utgör för utskottet ett skäl mot inskränkning af den enskildes sjelfbestämningsrätt i förevarande hänseende.

På grund häraf hemställer utskottet,

6:o) att herr Thermænius' motion icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 5 maj 1892.

På utskottets vägnar:

F. BARNEKOW.

Reservationer:

Vid punkten 1:o): Af herrar *S. M. Olsson* i Sörnäs och *G. Jansson* i Krakerud, hvilka, med anslutning till hvad herr statsrådet och chefen för finansdepartementet till statsrådsprotokollet för den 10 Mars 1892 anfört, yrkat, att utskottet måtte hemställa om bifall till de af Kongl. Maj:t föreslagna ändringarna i §§ 4 och 42 af kongl. förordningen den 31 december 1891, angående vilkoren för försäljning af bränvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker.

Stockholm, tryckt hos *K. L. Beckman*, 1892.

N:o 11.

Ank. till Riksd. kansli den 6 maj 1892 kl. 11 f. m.

Betänkande, i anledning af väckt motion om nedsättning i portot för lokalbrefkort.

I en till bevillningsutskottet hänvisad, inom Andra Kammaren väckt motion, n:o 150, har herr *E. Thermænius* anfört:

»Då Kongl. Maj:t genom utfärdande af nådiga kungörelsen af den 21 december 1888 beträffande postverkets rätt i fråga om befordran af bref och brefkort m. m. beseglade det s. k. postmonopolet, anbefaldes i sammanhang dermed generalpoststyrelsen att verkställa utredning om, huru vida och i hvilken mån lindring i afgiften för lokalbrefbefordran kunde utan afsevärd olägenhet för postverket ega rum.

Generalpoststyrelsens underdåniga utlåtande härom afgafs den 1 mars 1889. Deraf framgår i hufvudsak följande: styrelsen konstaterar det kända faktum, att en nedsättning i portoafgift framkallar en ökad korrespondens; säger, att det synes vara tvifvelaktigt, om denna regel kan vara tillämplig äfven då fråga är om en afgift, som redan är mycket låg, samt att den alltjemt fortgående utvecklingen af telefonväsendet sannolikt komme att medföra en minskning i brefutvexlingen. Vidare erinras om Riksdagens beslut i april 1884, hvarigenom vigtskalan för lokalförsändelserna lemnades oförändrad och afgiftskalan bestämdes till hvad den var intill nästlidna års slut. Generalpoststyrelsen ansåg sig på grund af allt detta icke kunna föreslå någon nedsättning i portoafgifterna för lokalbrefkort. Deremot förordade styrelsen en nedsättning i portot för lokalbefordran af korsbandsförsändelser, innehållande varuprof, trycksaker eller affärshandlingar, till hälften af minimiportot vid annan befordran. Kongl.

Maj:ts i öfverensstämmelse med detta förslag till Riksdagen aflåtna proposition blef också af Riksdagen bifallen.

Det är svårt att fatta, huru generalpoststyrelsen, efter det resonnement, som jag här ofvan resumerat — ett resonnement, som styrelsen för öfrigt genom andra uttalanden, som här nedan skola anföras, sjelf delvis motsagt — kunnat komma till det resultat, att portot för lokalbrefkort icke borde föreslås till nedsättning i sammanhang med reduktionen af lokalportot för nyssberörda korsbandsförsändelser. Lika goda skäl synas mig nemligen föreligga för den ena nedsättningen som för den andra.

Generalpoststyrelsen säger i sin skrifvelse af den 1 mars 1889, dels att det synes vara »tvifvelaktigt», att nedsättning i portoafgift framkallar ökad korrespondens, »då fråga är om en afgift, som redan är låg», och dels, att det »med säkerhet kunde antagas», att den beräknade minskningen i inkomsten för korsbandsförsändelser »komme att mer än motvägas af den ökning i antalet af dylika försändelser, som genom nedsättningen i afgift komme att framkallas». Båda dessa, hvarandra motsägande yttranden åsyfta bland annat den för korsbandsförsändelser utgående minimiafgiften 4 öre, hvilken för lokalbefordran skulle nedsättas till 2 öre.

Den konkurrens med telefonväsendet, som generalpoststyrelsen omnämner, borde väl äfven i sin mån, sedt ur nyssnämnda synpunkt, hafva manat till att, beträffande brefkortportot, beträda den mångbeprövade vägen: portonedsättning, i synnerhet då det gäller lokalkorrespondensen, der ju telefonen spelar en jemförelsevis stor roll.

Den portoinkomst för år räknadt, som postverket, enligt verkställd räkning, kan antagas hafva af den lokala brefkortskorrespondensen, utgör ett belopp af 8,218 kronor 60 öre. Hade portot för dessa försändelser utgått med respektive 3 och 6 öre för enkla och dubbla brefkort i stället för 5 och 10 öre, så skulle inkomsten hafva utgjort 4,931 kronor 16 öre. Minskningen i inkomst skulle således blifvit 3,287 kronor 44 öre, förutsatt att icke generalpoststyrelsens åsigt om ökning i försändelsernas antal genom nedsättning i afgiften äfven i förevarande fall skulle visat sig vara fullt rigtig.

Men äfven *om* så icke skulle vara händelsen, något som dock all tidigare erfarenhet motsäger, så handlar det här om ett jemförelsevis så obetydligt belopp, att man, om icke för annat så dock för konseqvensens skull, bör undanrödja denna sista qvarlefva af oegentlighet i postverkets afgiftsskala, bestående deruti, att postverket mot ett visst belopp befordrar en försändelse från Ystad till Haparanda och *sedan* låter hembära den till adressaten, men fordrar samma afgift, om försändelsen postbehandlas endast vid endera anstalten.

Analogien med öfriga portoafgifter för endast lokalbehandling och för lokalbehandling jemte postbefordran skulle rätteligen mana till att föreslå lokalbrefkortportots nedsättning till $2^1/_2$ öre för enkelt brefkort och 5 öre för brefkort med svar betaldt. Men då det icke torde vara lämpligt använda porton af valör, som ej slutar på jemna ören, så föreslår jag,

att Riksdagen ville besluta, att portot för enkla och dubbla lokalbrefkort bestämmes till respektive 3 och 6 öre.»

Enligt nådiga kungörelsen den 5 juli 1884 angående förändring i portoafgifterna för inrikes bref och brefkort m. m. utgör för närvarande portot för enkelt brefkort 5 öre samt för brefkort, hvilket åtföljes af blankett till svar, 10 öre; och utgår denna afgift med samma belopp vid lokalbefordran som vid befordran inrikes orter emellan. För lokalbref deremot är minimiafgiften bestämd till 5 öre, under det att minimiportot för vanliga bref till inrikes orter är 10 öre.

I sammanhang med utfärdandet af nådiga kungörelsen den 21 december 1888, beträffande postverkets rätt i fråga om befordran af bref och brefkort m. m., hvarigenom bland annat statens postverk uttryckligen förklarades ega uteslutande rätt att mot afgift besörja regelbunden befordran af förseglade eller eljest tillslutna bref äfvensom brefkort å de särskilda inrikes orter, der postverket anordnat lokalbrefbefordran, anbefalde Kongl. Maj:t genom nådigt bref nyssnämnde dag generalpoststyrelsen att, efter verkställd utredning, till Kongl. Maj:t inkomma med underdånigt yttrande, huru vida och i hvilken mån lindring i afgiften för lokalbefordran kunde, vare sig genom nedsättning af portoafgiften, genom höjning af vigtsatsberäkningen vid enkelt porto eller på annat sätt, utan afsevärd olägenhet för postverket ega rum.

Till åtlydnad häraf afgaf generalpoststyrelsen den 1 mars 1889 underdånigt utlåtande, deri styrelsen, bland annat, meddelade, att, enligt verkställd beräkning, antalet lokalbrefkort, som årligen genom postverket befordrades, utgjorde:

enkla brefkort	st.	161,980,
och brefkort med förutbetaldt svar	»	1,196;

medförande alltså lokalbrefkortsbefordringen för postverket en årsinkomst af tillhopa 8,218 kronor 60 öre; och har styrelsen, med framhållande tillika af den minskning i postverkets inkomster, som en nedsättning i portot för

lokalförsändelserna skulle medföra, vidare anfört, att väl hade postverkets trafikinkomster efter den nedgång i desamma, som egde rum år 1885 i anledning af den då vidtagna förändringen i det inrikes brefportot, befunnit sig i oafbrutet stigande, och visserligen hade postverkets trafikinkomster allt sedan år 1879 hvarje år öfverstigit driftkostnaderna med icke obetydliga belopp, men någon visshet förefunnes ej, att icke en ändring i detta gynsamma förhållande förr eller senare kunde komma att inträda. Att det med år 1889 nedsatta telegramportot kunde medföra en minskning i brefutvexlingen, lede väl icke något tvifvel, liksom att den allt jemt fortgående utvecklingen af telefonväsendet i än högre grad verkade i samma rigtning. I allmänhet gälde nog, att en nedsättning i portoafgifter framkallade en ökad korrespondens; men det syntes tvifvelaktigt, om denna regel kunde vara tillämplig äfven då fråga vore om en afgift, som redan vore så låg som den för lokalbref utgående. Generalpoststyrelsen ansåge sig alltså icke kunna föreslå nedsättning i portoafgiften för vare sig lokalbrefkort eller lokalbref.

Beträffande korsbandsförsändelser föreslog deremot styrelsen, bland annat, att minimiportot för försändelser af ifrågavarande slag, hvilka å postanstalt behandlades utan att med post eller af landtbrefbärare fortskaffas, nedsattes till hälften af de för dylika försändelser vid annan befordran utgående minimiafgifter. Sedan Kongl. Maj:t, i öfverensstämmelse med generalpoststyrelsens berörda förslag, till nästlidna års Riksdag gjort framställning i fråga om vissa slag af korsbandsförsändelser, samt denna framställning af Riksdagen bifallits, hafva, enligt dels nådiga kungörelsen den 22 maj 1891 angående ändring i nådiga kungörelsen den 11 maj 1883 angående vilkoren för tidningars och tidskrifters postbefordran och dels generalpoststyrelsens kungörelse den 29 juni 1891 angående nedsättning af portoafgifterna för vissa korsbandsförsändelser vid lokalbefordran, portoafgifterna för samtliga lokala korsbandsförsändelser blifvit bestämda att utgå i öfverensstämmelse med hvad generalpoststyrelsen sålunda föreslagit.

Då, såsom af ofvanstående redogörelse framgår, för lokalbefordran af postförsändelser i allmänhet minimiportot är bestämdt till hälften af den minimiafgift, som vid annan befordran af enahanda försändelser utgår, innebär det, ur teoretiskt synpunkt sedt, otvifvelaktigt en oegentlighet, att portot för lokalbrefkort är bestämdt till samma belopp som portot för brefkort inrikes orter emellan. Denna oegentlighet saknar dock ingalunda motsvarighet i andra länder. Tvärt om synes det snarare vara regeln, att

särskildt porto för lokalbrefkorten icke ifrågakommer. I Tyskland, Österrike, Schweiz, Danmark, Norge och Nordamerikas Förenta stater taxeras visserligen lokalbrefven efter andra grunder än vanliga bref; men bland alla dessa länder är det endast Danmark och Norge, som infört ett lägre porto för lokalbrefkort än för brefkort till inrikes orter i allmänhet. I begge dessa länder är portot för enkelt lokalbrefkort 3 öre och för dubbelt sådant 6 öre.

Införandet af särskildt porto för lokalbrefkorten i Danmark var dock helt enkelt en nödvändighet, för så vidt sådana brefkort der skulle finna någon användning. I Danmark är nemligen portot för brefkort till inrikes orter i allmänhet 5 öre, under det att portot för lokalbref utgår med 4 öre. Under sådana omständigheter var det naturligtvis af nöden att för lokalbrefkorten fastställa ett särskildt porto, lägre än detta sistnämnda.

Hvad åter beträffar Norge, der det särskilda portot för lokalbrefkort infördes år 1888, saknar utskottet kännedom om de närmare omständigheter, som der föranledt åtgärdens vidtagande.

Hos oss skulle emellertid en nedsättning i portot för lokalbrefkorten ega föga betydelse i praktiskt hänseende, helst numera efter införandet af lokalkortbrefven, hvilka jemte vissa slag af korsbandsförsändelser lära till en väsentlig del hafva utträngt lokalbrefkorten. Utskottet kan derför icke finna, att Riksdagen genom bifall till motionen skulle tillmötesgå något allmännare kändt och mera afsevärdt behof hos den korresponderande allmänheten. Vid sådant förhållande och då, enligt hvad utskottet inhemtat, under innevarande år nedsättning lärer komma att ske dels i afgiften för postanvisningar och dels i paketportot, hvarigenom postverkets inkomster komma att, åtminstone till en början, minskas, anser utskottet det icke vara skäl, att Riksdagen för närvarande beslutar den af motionären föreslagna portonedsättningen; hemställande utskottet alltså,

att ifrågavarande motion icke måtte af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 5 maj 1892.

Pa utskottets vägnar:

F. BARNEKOW.

Reservation:

af herrar *J. Johansson* i Noraskog, *Collander*, *Fredholm* och *Thermænius:*

»Den undantagsställning, lokalbrefkorten med hänsyn till portosatsen intaga, innebär, enligt vårt förmenande, en oegentlighet, som, derest icke särskilda omständigheter annat föranleda, bör undanrödjas.

Det enda skäl, som skulle kunna anföras mot den nu ifrågasatta nedsättningen af portot för lokalbrefkorten, vore, att en sådan åtgärd skulle kunna verka minskning i postverkets inkomster, men dels kan, på sätt ock motionären framhållit, någon minskning i den i och för sig obetydliga inkomst, som för lokalbrefkortsbefordringen inflyter till postverket, icke ega nämnvärd betydelse för verkets finansiella ställning, och dels är det ingalunda visst, att en eventuel nedsättning i portot komme att verka sådan minskning.

Erfarenheten från vårt grannland Norge, der portot å lokalbrefkort, efter att förut hafva varit lika med portot för andra inrikesbrefkort, eller 5 öre, den 1 juli 1888 nedsattes till 3 öre, synes nemligen gifva helt annat vid handen. Af en från kongl. norska regeringens departement för det inre till generalpoststyrelsen den 10 nästlidne mars aflåten skrifvelse, af hvilken utskottet blifvit satt i tillfälle att taga del, har nemligen inhemtats, huru som under nedannämnda år i Norge befordrats följande antal lokalbrefkort:

år	1885	st.	74,800
»	1886	»	90,100
»	1887	»	89,200
»	1888	»	109,200
»	1889	»	173,800
»	1890	»	207,500
»	1891	»	249,400

Såsom häraf framgår, har antalet försändelser stigit i ojemförligt större proportion under de år, som förflutit efter portonedsättningen, än under åren närmast förut; och vi våga antaga, att äfven hos oss en nedsättning af den nu gällande portosatsen skulle hafva till följd en ökning i antalet försändelser af ifrågavarande slag.

Väl kan här göras den invändningen, att en sådan ökning i lokalbrefkortskorrespondensen må hända skall komma att tillskynda postverket

så stor tillökning i expeditionskostnader, att reformen komme att medföra förlust i stället för vinst; men med det ringa rymdomfång, som dessa försändelser i förhållande till en del korsbandsförsändelser intaga, synes det oss vara utom allt tvifvel, att expeditionen af en inträffande större användning af lokalbrefkort mycket väl skall kunna ombesörjas af den befintliga brefbärarecorpsen.

Utskottet omnämner, att i Danmark är »portot för brefkort till inrikes orter i allmänhet 5 öre, under det att portot för lokalbref utgår med 4 öre», och säger, att det under sådana omständigheter »*naturligtvis* var af nöden att för lokalbrefkorten fastställa ett särskildt porto, *lägre än detta sistnämnda*». Vi hafva tillåtit oss kursivera en del af utskottets utlåtande angående förhållandena i Danmark, emedan deraf ganska otvetydigt framgår, att motionärens förslag, såsom utskottet också annorstädes indirekt medgifvit, ur teoretisk synpunkt sedt, otvifvelaktigt är rigtigt.

Att en del länder fortfarande bibehålla denna oegentlighet i portosatserna, synes oss icke utgöra något skäl att låta den qvarstå hos oss. Fast mera borde då exemplet från grannländerna, Norge och Danmark, med hvilka vi i fråga om öfriga portosatser och i flera andra hänseenden hafva så mycket gemensamt, mana till att med dem gå i spetsen med hänsyn till en konseqvent likformig portotaxa.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, hemställa vi,

att Riksdagen måtte besluta, att portoafgifterna för lokalbrefkort skola utgå med följande belopp, nemligen:
för lokalbrefkort, enkelt ..... 3 öre,
» » , åtföljdt af blankett till svar.... 6 » .»

Stockholm 1892. **Kungl. Boktryckeriet,** P. A. Norstedt & Söner.

N:o 12.

Ank. till Riksd. kansli den 10 maj 1892, kl. 4 e. m.

Memorial, i anledning af kamrarnes skiljaktiga beslut rörande åtskilliga punkter af bevillningsutskottets betänkande n:o 9, angående tullbevillningen.

Vid behandlingen af utskottets betänkande n:o 9, angående tullbevillningen, hafva Riksdagens kamrar, enligt utskottet tillhandakomna protokollsutdrag, stannat i olika definitiva beslut i afseende å de punkter, hvilka här nedan omförmälas.

1:o.

I 1:sta punkten hade utskottet hemstält, att tullsatsen under rubriken *Album eller delar deraf* måtte nedsättas till 1 krona per kilogram.

Denna utskottets hemställan har bifallits af Andra Kammaren, hvaremot Första Kammaren godkänt Kongl. Maj:ts förslag om tullsatsens bibehållande vid 2 kronor per kilogram.

För frågans afgörande medelst gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, å Album eller delar deraf skall sättas en tull af 2 kronor per kilogram, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit, att tullsatsen för ifrågavarande artikel skall nedsättas till 1 krona per kilogram.»

2:o.

I 3:dje punkten hade utskottet beträffande *Ammoniak,* hemstält, bland annat, hvarom nu icke är fråga:

a) att tullsatsen för *Ammoniak, kaustik,* måtte bestämmas till 2 öre per kilogram;

b) att tullsatsen för *Ammoniak, kolsyrad (hjorthornssalt),* måtte sättas till 4 öre per kilogram; och

c) att för *Ammoniak, salpetersyrad,* måtte stadgas en tullsats af 5 öre per kilogram.

Hvad utskottet sålunda hemstält har bifallits af Andra Kammaren, hvaremot Första Kammaren, med bifall till Kongl. Maj:ts förslag, beslutit:

a) att tullsatsen för Ammoniak, kaustik, skall utgöra 5 öre per kilogram;

b) att tullsatsen för Ammoniak, kolsyrad (hjorthornssalt), skall sättas till 7 öre per kilogram; och

c) att för Ammoniak, salpetersyrad, tullen skall utgå med 10 öre per kilogram.

För frågans afgörande medelst gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill:

a) att tullsatsen för Ammoniak, kaustik, skall bestämmas till 5 öre per kilogram;

b) att tullsatsen för Ammoniak, kolsyrad (hjorthornssalt), skall sättas till 7 öre per kilogram; och

c) att för Ammoniak, salpetersyrad, skall stadgas en tullsats af 10 öre per kilogram, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit:

a) att tullsatsen för Ammoniak, kaustik, skall utgöra 2 öre per kilogram;

b) att tullsatsen för Ammoniak, kolsyrad (hjorthornssalt), skall sättas till 4 öre per kilogram; samt

c) att för Ammoniak, salpetersyrad, skall utgöras en tull af 5 öre per kilogram.»

3:o.

I 5:te punkten mom. a) samt 113:de punkten mom. a) hade utskottet hemstält, *dels* att tullsatsen under rubriken *Band: silkessammets- och helsiden-* måtte bestämmas till 8 kronor per kilogram och *dels* att tullsatsen för *Väfnader: helsiden-, guld- och silfvertyg derunder inbegripna,* måtte bestämmas till likaledes 8 kronor per kilogram.

Hvad utskottet sålunda hemstält har bifallits af Andra Kammaren, hvaremot Första Kammaren bestämt hvardera af ifrågavarande tullsatser till 12 kronor per kilogram.

För afgörande medelst gemensam omröstning af dessa frågor i ett sammanhang får utskottet föreslå följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att en tullsats af 12 kronor per kilogram skall bestämmas för *dels* Band: silkessammets- och helsiden- och *dels* Väfnader: helsiden-, guld- och silfvertyg derunder inbegripna, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, bestämt tullsatsen för hvardera af ifrågavarande artiklar till 8 kronor per kilogram.»

4:o.

I 5:te punkten mom. b) samt 113:de punkten mom. b) hade utskottet hemstält, *dels* att tullsatsen under rubriken *Band: halfsiden-* måtte bestämmas till 3 kronor per kilogram och *dels* att tullsatsen för *Väfnader: halfsiden-* måtte bestämmas till likaledes 3 kronor per kilogram.

Hvad utskottet sålunda hemstält, har bifallits af Andra Kammaren, hvaremot Första Kammaren bestämt hvardera af ifrågavarande tullsatser till 4 kronor per kilogram.

För afgörande medelst gemensam omröstning af dessa frågor i ett sammanhang får utskottet föreslå följande voteringsproposition:

»Den, som i likhet med Första Kammaren vill, att en tullsats af 4 kronor per kilogram skall bestämmas för *dels* Band: halfsiden- och *dels* Väfnader: halfsiden-, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, bestämt tullsatsen för hvardera af ifrågavarande artiklar till 3 kronor per kilogram.»

5:o.

Beträffande rubriken *Bokstafsstämplar och Boktryckssstilar,* under hvilken rubrik Kongl. Maj:t föreslagit bibehållande af nu gällande tullsats, 25 öre pr kilogram, hade utskottet i 10:de punkten hemstält, att hvad Kongl. Maj:t sålunda föreslagit måtte af Riksdagen godkännas.

Utskottets hemställan har bifallits af Första Kammaren, hvaremot Andra Kammaren beslutit, att Bokstafstämplar och Boktryckssstilar skola förklaras tullfria.

För frågans afgörande medelst gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att Bokstafsstämplar och Boktryckssstilar skola draga en tull af 25 öre pr kilogram, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit, att Bokstafsstämplar och Boktryckssstilar skola vara tullfria.»

6:o.

I 13:de punkten hade utskottet, med omförmälande af Kongl. Maj:ts förslag, att tullen å *Böcker: med inbundet rent eller linieradt papper*, måtte höjas till 35 öre per kilogram, hemstält, att hvad Kongl. Maj:t sålunda föreslagit måtte af Riksdagen bifallas.

Denna utskottets hemställan har bifallits af Första Kammaren, hvaremot Andra Kammaren beslutit, att tullsatsen för ifrågavarande artikel skall bibehållas vid 25 öre per kilogram.

För frågans afgörande medelst gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att tullen å Böcker: med inbundet rent eller linieradt papper, skall höjas till 35 öre per kilogram, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit, att tullsatsen för Böcker: med inbundet rent eller linieradt papper skall bibehållas vid 25 öre per kilogram.»

7:o.

I 15:de punkten hade utskottet hemstält, att för *Cement, kärlens vigt inberäknad,* gällande tullsats, 40 öre per 100 kilogram, måtte bibehållas oförändrad.

Denna utskottets hemställan har bifallits af Andra Kammaren, hvaremot Första Kammaren för artikeln Cement, kärlens vigt inberäknad, beslutit den af Kongl. Maj:t föreslagna tullsats, 60 öre per 100 kilogram.

För frågans afgörande medelst gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att för Cement, kärlens vigt inberäknad, skall bestämmas en tullsats af 60 öre per 100 kilogram, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit, att den för ifrågavarande artikel nu gällande tullsats, 40 öre per 100 kilogram, skall bibehållas oförändrad.»

8:o.

I 16:de punkten hade utskottet hemstält, att, i stället för rubriken 90 jemte tillhörande anmärkning i Kongl. Maj:ts förslag, måtte i taxan införas en så lydande rubrik:

»*Cirklar, Passare* och *Cirkelbestick* ..... fria.»

Utskottets hemställan har bifallits af Andra Kammaren. Första Kammaren har deremot beslutit, att åt bestämmelserna rörande ifrågavarande artiklar skall gifvas följande, med Kongl. Maj:ts förslag öfverensstämmande, lydelse:

»Cirklar, Passare och Cirkelbestick ..... 1 kg. 1 kr. 50 öre.

Anm. Afdrag i vigten göres ej för askar, fodral och pappersomslag.»

För frågans afgörande medelst gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att tulltaxans bestämmelser rörande cirklar, passare och cirkelbestick skola lyda sålunda:

»Cirklar, Passare och Cirkelbestick ..... 1 kg. 1 kr. 50 öre.

Anm. Afdrag i vigten göres ej för askar, fodral och pappersomslag»;

röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit, att åt ifrågavarande stadgande skall gifvas följande lydelse:

»Cirklar, Passare och Cirkelbestick ..... fria.»

9:o.

I 19:de punkten hade utskottet hemstält, att för artikeln *Elektricitetsmätare* måtte stadgas tullfrihet.

Denna utskottets hemställan har bifallits af Andra Kammaren, hvaremot Första Kammaren antagit den af Kongl. Maj:t för ifrågavarande artikel föreslagna tullsats, 10 procent af värdet.

För frågans afgörande medelst gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att för Elektricitetsmätare skall bestämmas en tullsats af 10 procent af värdet, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit, att artikeln Elektricitetsmätare skall vara tullfri.»

10:o.

I 23:dje punkten hade utskottet hemstält, att för *Fyrapparater och delar deraf, ej specificerade,* måtte stadgas tullfrihet.

Denna utskottets hemställan har bifallits af Andra Kammaren, hvaremot Första Kammaren beslutit, att å Fyrapparater och delar deraf, ej specificerade, skall sättas den af Kongl. Maj:t föreslagna tull, 10 procent af värdet.

För frågans afgörande medelst gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att å Fyrapparater och delar deraf, ej specificerade, skall sättas en tull af 10 procent af värdet, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit, att ifrågavarande artikel skall vara tullfri.»

11:o.

I 24:de punkten mom. c) hade utskottet hemstält, att den under rubriken 140 i Kongl. Maj:ts förslag till tulltaxa för *zinkhvitt* upptagna tullsats, 5 öre per kilogram, måtte af Riksdagen godkännas.

Denna utskottets hemställan har bifallits af Första Kammaren, hvaremot Andra Kammaren, med afslag å utskottets hemställan, beslutit, att ifrågavarande artikel skall vara tullfri.

För frågans afgörande medelst gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att zinkhvitt skall draga en tull af 5 öre per kilogram, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit, att ifrågavarande artikel skall vara tullfri.»

12:o.

I 25:te punkten hade utskottet hemstält, att för *Gas- och Vattenmätare* måtte stadgas tullfrihet.

Denna hemställan har Andra Kammaren bifallit, hvaremot Första Kammaren, med afslag å utskottets hemställan, beslutit, att ifrågavarande artiklar skola, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, draga tull till belopp af 10 procent af värdet.

För frågans afgörande genom gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att å Gas- och Vattenmätare skall sättas en tull af 10 procent af värdet, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit, att Gas- och Vattenmätare skola vara tullfria.»

13:o.

I 26:te punkten mom. a) hade utskottet hemstält, att hvad Kongl. Maj:t under rubriken 169 i fråga om *patentglas* och *glastakpannor* samt *för fartyg afsedda sidventilglas, med eller utan ramar,* föreslagit måtte af Riksdagen bifallas.

Rubriken 169 i Kongl. Maj:ts förslag till tulltaxa lyder sålunda:

»*Glas:*

bunkar, burkar, buteljer och flaskor, med slipade kanter eller bottnar eller inslipade proppar men utan annan slipning och utan målning eller annan dekorering, äfvensom kemiska glas, patentglas och glastakpannor samt för fartyg afsedda sidventilglas, med eller utan ramar ..... 1 kg. 10 öre.»

Utskottets nu omförmälda hemställan har bifallits af Första Kammaren, hvaremot Andra Kammaren beslutit, att artiklarna patentglas och glastakpannor samt för fartyg afsedda sidventilglas, med eller utan ramar, skola utgå ur rubriken 169 och upptagas under särskild rubrik med bestämmelse om tullfrihet.

För frågans afgörande medelst gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att å patentglas och glastakpannor samt för fartyg afsedda sidventilglas, med eller utan ramar, skall, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, sättas en tull af 10 öre per kilogram, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit, att ifrågavarande artiklar skola utgå ur rubriken 169 och upptagas under särskild rubrik med bestämmelse om tullfrihet.»

14:o.

I 26:te punkten mom. b) hade utskottet hemstält, att i tulltaxan måtte, i stället för rubrikerna 171 och 172 i Kongl. Maj:ts förslag, intagas en så lydande rubrik:

»*Glas:*

fönster- och spegel-:

oslipade och ofolierade, s. k. glasämnen derunder inbegripna ..... 1 kg. 7 öre.»

Denna utskottets hemställan har Andra Kammaren bifallit, hvaremot Första Kammaren, med afslag å utskottets hemställan, beslutit, att, i öfverensstämmelse med hvad Kongl. Maj:t under rubrikerna 171 och 172 föreslagit, i taxan skola införas två så lydande rubriker:

»*Glas:*
fönster- och spegel-:
oslipade och ofolierade, s. k. glasämnen derunder inbegripna:
af t. o. m. $^1/_2$ qv.-m. yta ..... 1 kg. 7 öre
af större dimensioner..... 1 kg. 10 öre.»

För frågans afgörande medelst gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att åt tulltaxans bestämmelser rörande oslipade och ofolierade fönster- och spegelglas skall gifvas följande lydelse:

»*Glas:*
fönster- och spegel-:
oslipade och ofolierade, s. k. glasämnen derunder inbegripna:
af t. o. m. $^1/_2$ qv.-m. yta ..... 1 kg. 7 öre
af större dimensioner ..... 1 kg. 10 öre»

röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit, att ifrågavarande bestämmelser skola lyda sålunda:

»*Glas:*
fönster- och spegel-:
oslipade och ofolierade, s. k. glasämnen derunder inbegripna ..... 1 kg. 7 öre.»

15:o.

I 26:te punkten mom. c) hade utskottet hemstält, att rubrikerna 173—176 i Kongl. Maj:ts förslag måtte i taxan erhålla följande förändrade lydelse:

»*Glas:*
fönster- och spegel-:
ofolierade, mattslipade eller
slipade och polerade:
af t. o. m. $^1/_2$ qv.-m. yta ..... 1 kg. 15 öre
af större dimensioner..... 1 kg. 25 öre
folierade:
af t. o. m. $^1/_2$ qv.-m. yta ..... 1 kg. 25 öre
af större dimensioner..... 1 kg. 40 öre.»

Denna utskottets hemställan har Andra Kammaren bifallit, hvaremot Första Kammaren, med afslag å nämnda hemställan, beslutit, att ifrågavarande rubriker skola erhålla följande, med Kongl. Maj:ts förslag öfverensstämmande lydelse:

»*Glas:*
fönster- och spegel-:
ofolierade, mattslipade eller
slipade och polerade:
af t. o. m. $^1/_2$ qv.-m. yta ..... 1 kg. 20 öre
af större dimensioner..... 1 kg. 30 öre
folierade:
af t. o. m. $^1/_2$ qv.-m. yta ..... 1 kg. 30 öre
af större dimensioner..... 1 kg. 50 öre.»

För frågans afgörande medelst gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att rubrikerna 173—176 i Kongl. Maj:ts förslag skola antagas oförändrade och alltså erhålla följande lydelse:

»*Glas:*
fönster- och spegel-:
ofolierade, mattslipade eller
slipade och polerade:
af t. o. m. $^1/_2$ qv.-m. yta ..... 1 kg. 20 öre
af större dimensioner..... 1 kg. 30 öre
folierade:
af t. o. m. $^1/_2$ qv.-m. yta ..... 1 kg. 30 öre
af större dimensioner..... 1 kg. 50 öre;»

röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit, att ifrågavarande rubriker skola erhålla denna lydelse:

»*Glas:*

fönster- och spegel-:

ofolierade, mattslipade eller slipade och polerade:

af t. o. m. $^1/_2$ qv.-m. yta ..... 1 kg. 15 öre

af större dimensioner..... 1 kg. 25 öre

folierade:

af t. o. m. $^1/_2$ qv.-m. yta ..... 1 kg. 25 öre

af större dimensioner..... 1 kg. 40 öre.»

16:o.

I 26:te punkten mom. d) hade utskottet hemstält, att hvad Kongl. Maj:t under rubriken 177 föreslagit måtte af Riksdagen bifallas.

Rubriken 177 i Kongl. Maj:ts förslag till tulltaxa lyder sålunda:

»*Glas:*

andra slag, ej specificerade, karafiner och pressade eller slipade flaskor derunder inbegripna ..... 1 kg. 60 öre.»

Utskottets nu omförmälda hemställan har bifallits af Första Kammaren, hvaremot Andra Kammaren beslutit, att tullsatsen under ifrågavarande rubrik skall bibehållas vid 35 öre per kilogram.

För frågans afgörande medelst gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att tullsatsen för Glas: andra slag, ej specificerade, karafiner och pressade eller slipade flaskor derunder inbegripna, skall bestämmas till 60 öre per kilogram, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit, att tullsatsen för ifrågavarande artiklar skall bibehållas vid 35 öre per kilogram».

17:o.

I Kongl. Maj:ts förslag till tulltaxa har tullsatsen under rubriken *Handskar, alla slag,* upptagits till belopp af 6 kronor per kilogram.

I 28:de punkten af omförmälda betänkande hade utskottet hemstält, att Riksdagen måtte bifalla hvad Kongl. Maj:t sålunda föreslagit.

Denna hemställan har af Första Kammaren bifallits, hvaremot Andra Kammaren beslutit, att tullsatsen för ifrågavarande artikel skall utgöra 3 kronor per kilogram.

För frågans afgörande medelst gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att å Handskar, alla slag, skall sättas en tull af 6 kronor per kilogram, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren beslutit, att tullen å ifrågavarande artikel skall utgöra 3 kronor per kilogram.»

18:o.

I 29:de punkten hade utskottet hemstält, att tulltaxans bestämmelser rörande artikeln *Hattar* måtte erhålla följande lydelse:

»*Hattar*

fruntimmers-, med blommor, plymer eller spetsar monterade, alla slag ..... 1 st. 4 kr.

andra slag, färdiga eller halffärdiga:

af hel- eller halfsiden, felbhattar inberäknade..... 1 st. 2 kr.

af vaxduk; äfvensom oljade hattar eller s. k. sydvester 1 st. 40 öre.

af annat ämne:
försedda med foder, svettrem eller band ..... 1 st. 60 öre.
utan något af dessa tillbehör..... 1 st. 40 öre.

Anm. 1. Äro hattarne sammansatta af flera materialier, förtullas de såsom hattar af det ämne, hvaraf de hufvudsakligen bestå.

Anm. 2. S. k. filtstrumpor, synbarligen ämnade till hattar, förtullas såsom hattar.»

Denna utskottets hemställan har af Andra Kammaren bifallits, hvaremot Första Kammaren, med godkännande af utskottets hemställan i öfrigt, antagit de tullsatser, som af Kongl. Maj:t föreslagits för hattar »andra slag, färdiga eller halffärdiga: af annat ämne», nemligen för sådana hattar, försedda med foder, svettrem eller band, 75 öre och för dylika hattar utan något af dessa tillbehör 50 öre, allt per stycke.

Då kamrarne sålunda stannat i olika beslut rörande tullsatserna för hattar »andra slag, färdiga eller halffärdiga: af annat ämne», får utskottet för denna frågas afgörande medelst gemensam omröstning föreslå följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att tullsatsen för hattar, »andra slag, färdiga eller halffärdiga: af annat ämne, försedda med foder, svettrem eller band, bestämmes till 75 öre per stycke och att tullen å hattar »andra slag, färdiga eller halffärdiga: af annat ämne, utan något af dessa tillbehör», skall utgöra 50 öre per stycke, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit, att ifrågavarande bestämmelser i tulltaxan skola erhålla följande lydelse:

»*Hattar:*

— —

andra slag, färdiga eller halffärdiga:

— —

af annat ämne:
försedda med foder, svettrem eller band ..... 1 st. 60 öre.
utan något af dessa tillbehör..... 1 st. 40 öre.»

19:o.

I 33:dje punkten mom. a) hade utskottet hemstält om bifall till Kongl. Maj:ts förslag i fråga om tullsatsen för *sulläder* och *bindsulläder*, hvilken tullsats i nämnda förslag upptagits till belopp af 40 öre per kilogram.

Denna utskottets hemställan har Första Kammaren bifallit, hvaremot Andra Kammaren beslutit, att tullsatsen för sulläder och bindsulläder skall bibehållas vid 24 öre per kilogram.

För frågans afgörande medelst gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att tullen å sulläder och bindsulläder skall utgå med 40 öre per kilogram, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit, att tullsatsen för sulläder och bindsulläder fortfarande skall utgöra 24 öre per kilogram.»

20:o.

I 33:dje punkten mom. b) hade utskottet hemstält om bifall till Kongl. Maj:ts förslag beträffande tullsatsen för *Hudar och Skinn, ej hänförliga till pelsverk, beredda: andra slag*, hvilken tullsats i nämnda förslag upptagits till 65 öre per kilogram.

Denna utskottets hemställan har Första Kammaren bifallit, hvaremot Andra Kammaren beslutit, att tullsatsen för ifrågavarande artikel skall bibehållas vid nu gällande belopp, 47 öre per kilogram.

För frågans afgörande genom gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att tullen å Hudar och Skinn, ej hänförliga till pelsverk, beredda: andra slag, skall utgå med 65 öre per kilogram, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit, att tullsatsen för Hudar och Skinn, ej hänförliga till pelsverk, beredda: andra slag, skall bibehållas vid 47 öre per kilogram.»

21:o.

I 34:de punkten mom. b) hade utskottet hemstält, att den i rubriken 215 för *beredda pelsverk: hopsydda skinn etc. andra slag,* af Kongl. Maj:t föreslagna förhöjda tullsats, 3 kronor per kilogram, måtte af Riksdagen godkännas.

Denna utskottets hemställan har Första Kammaren bifallit, hvaremot Andra Kammaren beslutit, att tullsatsen under ifrågavarande rubrik skall bibehållas vid 2 kronor per kilogram.

För frågans afgörande medelst gemensam omröstning föreslås följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att för beredda pelsverk: hopsydda skinn samt delvis arbetade eller fullfärdiga persedlar med pelsverk till öfvertyg eller foder: andra slag, skall bestämmas en tullsats af 3 kronor per kilogram, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit, att tullsatsen för beredda pelsverk: hopsydda skinn samt delvis arbetade eller fullfärdiga persedlar med pelsverk till öfvertyg eller foder: andra slag, skall bibehållas vid 2 kronor per kilogram.»

22:o.

I 35:te punkten mom. b) hade utskottet hemstält om godkännande af hvad Kongl. Maj:t under rubriken 225 föreslagit derom, att å *Hängslen, äfvensom Bälten, Strumpeband, Klädnings- och Ärmhållare med flera dylika persedlar eller delar deraf, andra slag, derunder inbegripna äfven sådana af silke, hvari kautschuk eller likartadt ämne ingår,* måtte sättas en tull af 1 kr. 75 öre per kilogram.

Denna utskottets hemställan har Första Kammaren bifallit, hvaremot Andra Kammaren beslutit, att ifrågavarande artiklar skola draga en tull af endast 75 öre per kilogram.

För frågans afgörande medelst gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att tullsatsen för Hängslen, äfvensom Bälten, Strumpeband, Klädnings- och Ärmhållare med flera dylika persedlar eller delar deraf, andra slag, derunder inbegripna äfven sådana af silke, hvari kautschuk eller likartadt ämne ingår, skall bestämmas till 1 kr. 75 öre per kilogram, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren beslutit, att å ifrågavarande artiklar skall sättas en tull af 75 öre per kilogram.»

23:o.

Under gruppen *Instrumenter* upptager Kongl. Maj:ts förslag till tulltaxa i rubrikerna 229 och 230 följande bestämmelser:

»*Instrumenter:*

kirurgiska, matematiska, fysiska, kemiska och navigations-, alla slag, ej specificerade ..... 100 kr. — 10 kr.

optiska, derunder inbegripna kikare, glasögon
och infattade optiska glas af alla slag; barometrar, manometrar och termometrar..... 1 kg. — 2 kr.»

I 36:te punkten hade utskottet hemstält, *dels* under mom. a), att, med ändring af Kongl. Maj:ts förslag, åt rubriken 229 måtte gifvas följande lydelse:

»*Instrumenter:*
kirurgiska, matematiska, fysiska, kemiska och navigations-, alla slag, ej specificerade; äfvensom mikroskop..... fria.»

samt *dels*, under mom. b), att åt rubriken 230 i Kongl. Maj:ts förslag måtte gifvas följande lydelse:

»*Instrumenter:*
optiska, ej specificerade, derunder inbegripna kikare, glasögon och infattade optiska glas; barometrar och termometrar..... 1 kg. 2 kr.»

Hvad utskottet sålunda hemstält har bifallits af Andra Kammaren, med den ändring att tullsatsen i rubriken 230 blifvit bestämd till 1 krona per kilogram. Första Kammaren deremot har godkänt den för ifrågavarande rubriker af Kongl. Maj:t föreslagna lydelse, oförändrad.

För frågans afgörande medelst gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att rubrikerna 229 och 230 i Kongl. Maj:ts förslag till tulltaxa skola godkännas oförändrade, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit, att tulltaxans bestämmelser rörande ifrågavarande artiklar, skola lyda sålunda:

»*Instrumenter:*
kirurgiska, matematiska, fysiska, kemiska och navigations-, alla slag, ej specificerade; äfvensom mikroskop..... fria.
optiska, ej specificerade; derunder inbegripna kikare, glasögon och infattade optiska glas; barometrar och termometrar..... 1 kg. 1 kr.»

24:o.

I 37:de punkten, deri gruppen *Jernvägsmateriel* behandlades, hade utskottet under mom. a) hemstält, att för *lokomotiver* måtte stadgas tullfrihet.

Denna utskottets hemställan har Andra Kammaren bifallit, hvaremot Första Kammaren godkänt den af Kongl. Maj:t för ifrågavarande artikel föreslagna tullsats, 10 procent af värdet.

För frågans afgörande medelst gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att å Lokomotiver skall sättas en tull af 10 procent af värdet, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit, att Lokomotiver skola vara tullfria.»

25:o.

Rubriken 239 i Kongl. Maj:ts förslag till tulltaxa har följande lydelse:

»*Jernvägsmateriel:*

jernvägs- och spårvägsvagnar, äfvensom tendrar — 100 kr. — 15 kr.»

I förevarande bestämmelse har utskottet, under 37:de punkten mom. b), föreslagit den ändring, att orden »äfvensom tendrar» måtte utgå.

Denna utskottets hemställan har Andra Kammaren bifallit, hvaremot Första Kammaren antagit rubriken oförändrad.

Då kamrarne sålunda stannat i olika beslut om huruvida jemväl artikeln tendrar skall under ifrågavarande rubrik inbegripas, får utskottet för frågans afgörande medelst gemensam omröstning föreslå följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att den under

rubriken 239 i Kongl. Maj:ts förslag till tulltaxa upptagna tullsats, 15 procent af värdet, skall gälla för »jernvägs- och spårvägsvagnar äfvensom tendrar», röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit, att tullsatsen under ifrågavarande rubrik skall gälla endast för »jernvägs- och spårvägsvagnar.»

26:o.

I 37:de punkten mom. c) hade utskottet hemstält, att den under rubriken 239 i Kongl. Maj:ts förslag till tulltaxa upptagna anmärkning måtte utgå; lydande denna anmärkning sålunda:

»*Anm.* Till jernvägs- eller spårvägsvagnar hänföras äfven sådana, i hvilka motor finnes anbragt.»

Denna utskottets hemställan har Andra Kammaren bifallit, hvaremot Första Kammaren beslutit, att i taxan skall å vederbörligt ställe intagas en anmärkning af nu anförda lydelse.

För frågans afgörande medelst gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att å vederbörligt ställe i taxan införes en så lydande anmärkning:

»*Anm.* Till jernvägs- eller spårvägsvagnar hänföras äfven sådana, i hvilka motor finnes anbragt»;

röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit, att en sådan anmärkning icke skall i taxan inflyta.»

27:o

I 42:dra punkten hade utskottet hemstält om bifall till hvad Kongl. Maj:t under rubriken 274 föreslagit derom, att å *Kautschuk* eller *Gummi elasticum, vulkaniserad eller icke, samt Guttaperka: arbetad, andra slag, ej specificerade, härunder inbegripna skodon och i trähylsa infattad kautschuk,* måtte sättas en tull af 1 krona 20 öre per kilogram.

Denna utskottets hemställan har Första Kammaren bifallit, hvaremot Andra Kammaren beslutit, att tullsatsen för ifrågavarande artiklar skall bibehållas vid 1 krona per kilogram.

För frågans afgörande medelst gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att å Kautschuk eller Gummi elasticum, vulkaniserad eller icke, samt Guttaperka: arbetad, andra slag, ej specificerade, härunder inbegripna skodon och i trähylsa infattad kautschuk, skall sättas en tull af 1 krona 20 öre per kilogram, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit, att tullen å ifrågavarande artiklar skall utgå med 1 krona per kilogram.»

28:o

I 43:dje punkten hade utskottet hemstält om bifall till hvad Kongl. Maj:t under rubriken 276 föreslagit derom, att tullsatsen för *Kemiskt-tekniska preparater, ej specificerade,* måtte höjas till 15 procent af värdet.

Denna utskottets hemställan har Första Kammaren bifallit, hvaremot Andra Kammaren beslutit, att tullsatsen under ifrågavarande rubrik skall bibehållas vid 5 procent af värdet.

För frågans afgörande medelst gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att tullsatsen för Kemiskt-tekniska preparater, ej specificerade, skall höjas till 15 procent af värdet, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit, att tullsatsen för ifrågavarande artikel skall bibehållas vid 5 procent af värdet.»

29:o.

I 44:de punkten hade utskottet hemstält, att, i stället för det af Kongl. Maj:t föreslagna stadgande rörande tullbehandlingen af gångkläder och sydda hushållspersedlar, måtte i taxan införas följande bestämmelser:

»*Kläder,* ej specificerade:

kläderpersedlar af linne eller bomull samt delar af sådana, äfvensom sydda hushållspersedlar, alla slag, såsom duktyg, handdukar, lakan, örngått, gardiner med flera dylika, äfven då sådana klädes- och hushållspersedlar eller delar deraf äro med broderier försedda; förtullas med 50 procents förhöjning i den tull, som är bestämd för tyget, hvaraf klädes- eller hushållspersedeln hufvudsakligen består.

Anm. Utgöres sömnaden endast af fållning och kantning, utgår tullförhöjningen med blott 10 procent af den för tyget bestämda tull.

gångkläder och andra klädespersedlar, af annat ämne än linne eller bomull, samt delar af sådana:

försedda med broderier, fransar, snörmakerier, spetsar eller blonder eller med foder, som drager högre tull än det tyg eller ämne, hvaraf klädespersedeln hufvudsakligen består; förtullas med 100 procents förhöjning i den för sagda tyg eller ämne stadgade tull.

andra slag; förtullas med 50 procents förhöjning i tullen å det tyg eller ämne, hvaraf klädespersedeln hufvudsakligen består.»

Denna utskottets hemställan har bifallits af Första Kammaren. Andra Kammaren deremot har, med bifall i öfrigt till samma hemställan, beslutit, att sista stycket af de bestämmelser, utskottet sålunda föreslagit, skall erhålla följande förändrade lydelse:

»andra slag; förtullas med 25 procents förhöjning i tullen å det tyg eller ämne, hvaraf klädespersedeln hufvudsakligen består.»

För afgörande medelst gemensam omröstning af den fråga, hvarom kamrarne under ifrågavarande punkt sålunda stannat i olika beslut, får utskottet föreslå följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, bifaller utskottets förevarande hemställan oförändrad, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit, att sista stycket i taxans bestämmelser, rörande Kläder, ej specificerade: gångkläder och andra klädespersedlar af annat ämne än linne eller bomull, samt delar af sådana, skall lyda sålunda:

»andra slag; förtullas med 25 procents förhöjning i tullen å det tyg eller ämne, hvaraf klädespersedeln hufvudsakligen består».

30:o.

Bestämmelserna rörande artikeln *Knifvar* hafva i Kongl. Maj:ts förslag till tulltaxa erhållit följande lydelse:

»*Knifvar:*

rak- och penn- ..... 1 kg. 3 kr.

Anm. Såsom pennknifvar förtullas äfven knifvar, hvari jemte pennknifblad äfven finnas andra knifblad eller redskap.

tälj-, sjömans- eller gröfre arbets- ..... 1 kg. 50 öre.

bords- och andra slag, ej specificerade, samt gafflar:

med skaft af silfver, förgyld eller försilfrad metall, perlemor, porslin, elfenben eller hvalrosständer ..... 1 kg. 1 kr. 50 öre.

med skaft af andra ämnen ..... 1 kg. 50 öre.

Anm. 1. Äro knifvar eller gafflar helt och hållet af silfver, nysilfver eller annat ämne, förtullas de såsom det ämne, arbetadt, hvaraf de bestå.

Anm. 2. Afdrag i vigten medgifves ej för askar, fodral, kartor eller pappersomslag.»

I afseende å denna artikel hade utskottet i 46:te punkten hemstält:

»a) att, i stället för rubriken 285 i Kongl. Maj:ts förslag, måtte i taxan införas två så lydande rubriker:

»*Knifvar:*

rak- ..... 1 kg. 1 kr.

penn- ..... 1 kg. 2 kr.»

b) att tullsatsen under rubriken »tälj-, sjömans- eller gröfre arbetsknifvar» måtte bestämmas till 20 öre per kilogram; samt

c) att i taxan måtte, i stället för rubrikerna 287 och 288 i Kongl. Maj:ts förslag, upptagas två så lydande rubriker:

»*Knifvar:*

bords- och andra slag, ej specificerade, samt gafflar:

med skaft af silfver, förgyld eller försilfrad metall, elfenben eller hvalrosständer ..... 1 kg. 1 kr. 20 öre,

med skaft af andra ämnen..... 1 kg. 25 öre.»

Hvad utskottet sålunda hemstält har bifallits af Andra Kammaren. Första Kammaren deremot har godkänt de för artikeln Knifvar af Kongl. Maj:t föreslagna bestämmelser, oförändrade.

För frågans afgörande medelst gemensam omröstning får utskottet föreslå följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, godkänner de i Kongl. Maj:ts förslag till tulltaxa rörande artikeln Knifvar upptagna bestämmelser, oförändrade, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit, att taxans bestämmelser rörande ifrågavarande artikel skola lyda sålunda:

»*Knifvar:*

rak- ..... 1 kg. 1 kr.

penn- ..... 1 kg. 2 kr.

Anm. Såsom pennknifvar förtullas äfven knifvar, hvari jemte pennknifblad äfven finnas andra knifblad eller redskap.

tälj-, sjömans- eller gröfre arbets- ..... 1 kg. 20 öre.

bords- och andra slag, ej specificerade, samt gafflar:

med skaft af silfver, förgyld eller försilfrad metall, elfenben eller hvalrosständer ..... 1 kg. 1 kr. 20 öre,

med skaft af andra ämnen ..... 1 kg. 25 öre.

Anm. 1. Äro knifvar eller gafflar helt och hållet af silfver, nysilfver eller annat ämne, förtullas de såsom det ämne, arbetadt, hvaraf de bestå.

Anm. 2. Afdrag i vigten medgifves ej för askar, fodral, kartor eller pappersomslag.»

31:o.

I 48:de punkten hade utskottet, med omförmälande af Kongl. Maj:ts förslag, att å *Koffertar, andra slag,* måtte sättas en tull af 60 öre per kilogram, hemstält, att Riksdagen måtte bifalla hvad Kongl. Maj:t sålunda föreslagit.

Denna utskottets hemställan har bifallits af Första Kammaren, hvaremot Andra Kammaren beslutit, att tullsatsen för ifrågavarande artikel skall utgå med 30 öre per kilogram.

För frågans afgörande medelst gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att å Koffertar, andra slag, skall sättas en tull af 60 öre per kilogram, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit, att tullsatsen för ifrågavarande artikel skall utgå med 30 öre per kilogram.»

32:o.

I 50:de punkten hade utskottet hemstält, att tullen å *Krita, malen eller slammad, kärlens vigt inberäknad,* måtte nedsättas till 50 öre per 100 kilogram.

Denna utskottets hemställan har bifallits af Andra Kammaren, hvaremot Första Kammaren beslutit, att för krita, malen eller slammad, kärlens vigt inberäknad, skall, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, bibehållas nu gällande tullsats, 1 krona för 100 kilogram.

För frågans afgörande medelst gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att för krita, malen eller slammad, kärlens vigt inberäknad, skall bibehållas nu gällande tullsats, 1 krona per 100 kilogram, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren beslutit, att tullen å ifrågavarande artikel skall nedsättas till 50 öre per 100 kilogram.»

33:o.

I 57:de punkten hade utskottet, med omförmälande af Kongl. Maj:ts förslag, att å de under gruppen *Lervaror* upptagna artiklarne *rör och rördelar* måtte sättas en tull af 75 öre per 100 kilogram, hemstält, att Riksdagen måtte bifalla hvad sålunda föreslagits.

Denna utskottets hemställan har bifallits af Första Kammaren, hvaremot Andra Kammaren beslutit, att ifrågavarande artiklar skola vara tullfria.

För frågans afgörande medelst gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att å de under gruppen Lervaror upptagna artiklarne rör och rördelar skall sättas en tull af 75 öre per 100 kilogram, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit, att ifrågavarande artiklar skola vara tullfria.»

34:o.

I 59:de punkten hade utskottet hemstält, att Riksdagen ville besluta, att nu gällande tullfrihet för *Maskiner, Redskap och Verktyg eller delar deraf, ej specificerade,* skall bibehållas.

Denna utskottets hemställan har bifallits af Andra Kammaren, hvaremot Första Kammaren godkänt den för Maskiner, Redskap och Verktyg eller delar deraf, ej specificerade, af Kongl. Maj:t föreslagna tullsats, 10 procent af värdet.

För frågans afgörande medelst gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att för Maskiner, Redskap och Verktyg eller delar deraf, ej specificerade, skall stadgas en tullsats af 10 procent af värdet, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit, att gällande tullfrihet för ifrågavarande artiklar skall bibehållas.»

35:o.

I 62:dra punkten mom. a) hade utskottet hemstält, att för *tack- och barlastjern samt skrot* gällande tullfrihet måtte bibehållas.

Denna utskottets hemställan har bifallits af Andra Kammaren, hvaremot Första Kammaren beslutit, att ifrågavarande artiklar skola, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, draga tull till belopp af 80 öre per 100 kilogram.

För frågans afgörande medelst gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att för tack- och barlastjern samt skrot skall bestämmas en tullsats af 80 öre per 100 kilogram, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit, att ifrågavarande artiklar skola fortfarande vara tullfria.»

36:o.

I 62:dra punkten mom. b) hade utskottet, med omförmälande af Kongl. Maj:ts förslag, att gällande tullsats för *jern- och stålgöten samt smältstycken,* 2 kronor per 100 kilogram, måtte bibehållas, hemstält, att hvad sålunda föreslagits måtte af Riksdagen godkännas.

Denna utskottets hemställan har bifallits af Första Kammaren, hvaremot Andra Kammaren beslutit, att jern- och stålgöten samt smältstycken skola förklaras tullfria.

För frågans afgörande medelst gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att gällande tullsats för jern- och stålgöten samt smältstycken, 2 kronor per 100 kilogram, skall bibehållas, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit, att ifrågavarande artiklar skola vara tullfria.»

37:o.

I 62:dra punkten mom. e) hade utskottet hemstält, att i taxan måtte i stället för rubrikerna 382 och 383 i Kongl. Maj:ts förslag, upptagas en så lydande rubrik:

»*Jern och Stål:*
rör och rördelar:
gjutna ..... fria.»

Nämnda rubriker i Kongl. Maj:ts förslag till tulltaxa äro af följande lydelse:

»*Jern och Stål:*
rör och rördelar:
gjutna:
af mer än 15 cm. inre diameter ..... fria,
af 15 cm. inre diameter eller derunder 100 kg. 1 kr. 50 öre.»

Utskottets nu omförmälda hemställan har bifallits af Andra Kammaren, hvaremot Första Kammaren, med afslag å denna hemställan, bifallit hvad Kongl. Maj:t under rubrikerna 382 och 383 föreslagit.

För frågans afgörande medelst gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att taxans bestämmelser rörande ifrågavarande artiklar skola lyda sålunda:

Jern och Stål:
rör och rördelar:
gjutna:
af mer än 15 cm. inre diameter ..... fria,
af 15 cm. inre diameter eller derunder 100 kg. 1 kr. 50 öre

röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit, att förevarande bestämmelser skola i stället erhålla följande lydelse:

Jern och Stål:

rör och rördelar:

gjutna ..... fria.»

38:o.

I 62:dra punkten mom. f) hade utskottet hemstält, att det af Kongl. Maj:t föreslagna stadgande rörande tullbehandlingen af *linor, stängselduk* och *annan duk af jern- och ståltråd* måtte godkännas, allenast med den ändring, att näst efter ordet »linor» tillades orden »stängsellinor deri inbegripna.»

Kongl. Maj:ts förslag till tulltaxa upptager för ifrågavarande artiklar följande bestämmelse:

b. »*Jern och Stål:*

tråd:

arbeten deraf:

linor, stängselduk och annan duk; beläggas med dubbla tullbeloppet å tråden, hvaraf de äro förfärdigade.»

Utskottets nu omförmälda hemställan har bifallits af Första Kammaren, hvaremot Andra Kammaren beslutit, att arbeten af jern och ståltråd: linor, stängsellinor deri inbegripna, stängselduk och annan duk, skola förtullas med 50 procents förhöjning i den tull, som är bestämd för tråden, hvaraf de äro förfärdigade.

För frågans afgörande medelst gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att arbeten af jern- och ståltråd: linor, stängsellinor deri inbegripna, stängselduk och annan duk, skola beläggas med dubbla tullbeloppet å tråden, hvaraf de äro förfärdigade, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit, att ifrågavarande artiklar skola förtullas med endast 50 procents förhöjning i den tull, som är bestämd för tråden, hvaraf de äro förfärdigade.»

39:o.

I 62:dra punkten mom. h) hade utskottet beträffande rubrikerna 396—399 i Kongl. Maj:ts förslag till tulltaxa hemstält, att hvad Kongl. Maj:t i dessa rubriker föreslagit måtte af Riksdagen godkännas.

Nyssnämnda rubriker lyda sålunda:

»*Jern och Stål:*

gjutna balkar, eldstadsroster, hällar, lod och vigter 1 kg. 2 öre.

spisar, ugnar, kaminer, kolonner, lyktstolpar, staket. grafvårdar samt gjutna, icke med emalj eller annan ytbetäckning försedda grytor, pannor, mortlar, krubbor och afloppstrattar ..... 1 kg. 4 öre.

bord, soffor, stolar, fotskrapor, spottlådor, port- och dörrfyllningar, lyktarmar, press- och strykjern samt gjutna, med emalj eller annan ytbetäckning försedda grytor, pannor, mortlar, krubbor och afloppstrattar ..... 1 kg. 10 öre.

kopiepressar, eldredskaps- och paraplyställ, blomsterställningar, trädgårdsurnor, kaffe- och köttqvarnar, fruktskalnings- och andra dylika för hushållsbehof afsedda maskiner..... 1 kg. 20 öre.»

Utskottets nu omförmälda hemställan har bifallits af Första Kammaren, hvaremot Andra Kammaren beslutit:

att tullsatsen för artiklarna gjutna balkar, eldstadsroster, hällar, lod och vigter skall utgöra 1 öre per kilogram;

att tullsatsen för spisar, ugnar, kaminer, kolonner, lyktstolpar, staket, grafvårdar samt gjutna, icke med emalj eller annan ytbetäckning försedda grytor, pannor, mortlar, krubbor och afloppstrattar skall utgöra 2 öre per kilogram;

att tullsatsen å bord, soffor, stolar, fotskrapor, spottlådor, port- och dörrfyllningar, lyktarmar, press- och strykjern samt gjutna, med emalj eller annan ytbetäckning försedda grytor, pannor, mortlar, krubbor och afloppstrattar skall bibehållas vid 8 öre per kilogram; samt

att jemväl tullsatsen för kopiepressar, eldredskaps- och paraplyställ, blomsterställningar, trädgårdsurnor, kaffe- och köttqvarnar, fruktskalnings- och andra dylika för hushållsbehof afsedda maskiner skall bibehållas vid 15 öre per kilogram.

För frågans afgörande medelst gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, bifaller hvad Kongl. Maj:t under rubrikerna 396—399 föreslagit, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit,

att tullsatsen för artiklarna gjutna balkar, eldstadsroster, hällar, lod och vigter skall utgöra 1 öre per kilogram;

att tullsatsen för spisar, ugnar, kaminer, kolonner, lyktstolpar, staket, grafvårdar samt gjutna, icke med emalj eller annan ytbetäckning försedda grytor, pannor, mortlar, krubbor och afloppstrattar skall utgöra 2 öre per kilogram;

att tullsatsen å bord, soffor, stolar, fotskrapor, spottlådor, port- och dörrfyllningar, lyktarmar, press- och strykjern samt gjutna, med emalj eller annan ytbetäckning försedda grytor, pannor, mortlar, krubbor och afloppstrattar skall bibehållas vid 8 öre per kilogram; samt

att jemväl tullsatsen för kopiepressar, eldreskaps- och paraplyställ, blomsterställningar, trädgårdsurnor, kaffe- och köttqvarnar, fruktskalnings- och andra dylika för hushållsbehof afsedda maskiner skall bibehållas vid 15 öre per kilogram.»

40:o.

I 62:dra punkten mom. i) hade utskottet hemstält, att tullsatsen för *kassaskåp* och *kassakistor* måtte bibehållas vid 10 procent af värdet.

Denna utskottets hemställan har bifallits af Andra Kammaren, hvaremot Första Kammaren beslutit, att tullsatsen för ifrågavarande artiklar skall, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, utgöra 15 procent af värdet.

För frågans afgörande medelst gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att tullsatsen för kassaskåp och kassakistor skall, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, bestämmas till 15 procent af värdet, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit, att tullsatsen för ifrågavarande artiklar skall bibehållas vid 10 procent af värdet.»

41:o.

I 62:dra punkten mom. k) hade utskottet hemstält, att näst efter rubriken för kassaskåp och kassakistor måtte i taxan införas en så lydande rubrik:

»*Jern och Stål:*

sängar ..... 100 kr. — 10 kr.»

Denna utskottets hemställan har bifallits af Andra Kammaren, hvaremot Första Kammaren beslutit, att, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, artikeln sängar icke skall i taxan specificeras.

För frågans afgörande medelst gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som i likhet med Första Kammaren, vill, att, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, artikeln sängar icke skall i taxan specificeras, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit, att näst efter rubriken för kassaskåp och kassakistor skall i taxan införas en så lydande rubrik:

»*Jern och Stål:*

sängar ..... 100 kr. — 10 kr.»

42:o.

Under rubrikerna 402 och 403 har Kongl. Maj:t föreslagit för *eggvapen* af jern och stål särskilda bestämmelser så lydande:

»*Jern och Stål:*

floretter, sablar, värjor, bajonetter, huggare och dylika vapen, äfvensom delar deraf:

förgylda eller försilfrade..... 1 kg. 2 kr.

andra slag ..... 1 kg. 1 kr.»

I 62:dra punkten mom. l) hade emellertid utskottet hemstält, att några särskilda bestämmelser rörande vapen af ifrågavarande slag icke måtte i taxan inflyta.

Denna utskottets hemställan har bifallits af Andra Kammaren. Första Kammaren deremot har bifallit hvad Kongl. Maj:t under nyssnämnda rubriker föreslagit.

För frågans afgörande medelst gemensam omröstning får utskottet föreslå följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, godkänner de i Kongl. Maj:ts förslag till tulltaxa under rubrikerna 402 och 403 upptagna bestämmelser rörande eggvapen af jern och stål, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit, att några särskilda bestämmelser rörande vapen af ifrågavarande slag icke skola i taxan inflyta.»

43:o.

I 72:dra punkten hade utskottet hemstält om bifall till hvad Kongl. Maj:t under rubriken 454 föreslagit derom, att å *Nattsäckar, Kappsäckar* och *Hattfodral* måtte sättas en tull af 1 krona 20 öre per kilogram.

Denna utskottets hemställan har bifallits af Första Kammaren, hvaremot Andra Kammaren beslutit, att tullsatsen för ifrågavarande artiklar skall bibehållas oförändrad, vid 50 öre per kilogram.

För frågans afgörande medelst gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, godkänner den af Kongl. Maj:t föreslagna tullsats för Nattsäckar, Kappsäckar och Hattfodral, 1 krona 20 öre per kilogram, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit, att tullsatsen för ifrågavarande artiklar skall bibehållas vid 50 öre per kilogram.»

44:o.

I 74:de punkten mom. a) hade utskottet hemstält, att tullsatsen under rubriken 478 i Kongl. Maj:ts förslag till tulltaxa måtte bibehållas vid gällande belopp 35 öre per kilogram.

Nyssnämnda rubrik i Kongl. Maj:ts förslag lyder sålunda:

»*Papp-, Pappers-* och *Pappersmassearbeten,* ej specificerade:

olackerade ..... 1 kg. 50 öre.»

Utskottets nu omförmälda hemställan har bifallits af Andra Kammaren, hvaremot Första Kammaren godkänt den af Kongl. Maj:t för ifrågavarande artiklar föreslagna tullsats.

För frågans afgörande medelst gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att tullsatsen för Papp-, Pappers- och Pappersmassearbeten, ej specificerade, olackerade, skall, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, bestämmas till 50 öre per kilogram, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit, att tullsatsen för ifrågavarande artiklar skall bibehållas vid 35 öre per kilogram.»

45:o.

I 74:de punkten mom. b.) hade utskottet hemstält, att tullsatsen under rubriken 479 i Kongl. Maj:ts förslag måtte bibehållas vid gällande belopp, 60 öre per kilogram.

Rubriken 479 i Kongl. Maj:ts förslag till tulltaxa lyder sålunda:

»*Papp-, Pappers-* och *Pappersmassearbeten,* ej specificerade:

lackerade, bronserade, förgylda eller försilfrade... 1 kg. 2 kr.»

Utskottets nu omförmälda hemställan har bifallits af Andra Kammaren, hvaremot Första Kammaren godkänt den af Kongl. Maj:t under ifrågavarande rubrik föreslagna tullsats.

För frågans afgörande medelst gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att Papp-, Pappers- och Pappersmassearbeten, ej specificerade: lackerade, bronserade, förgylda eller försilfrade, skola draga en tull af 2 kronor per kilogram, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, lika med Andra Kammaren, beslutit, att tullsatsen för ifrågavarande artiklar skall bibehållas vid 60 öre per kilogram.»

46:o.

Rörande *Paraplyer* och *Parasoller* upptager Kongl. Maj:ts förslag, bland andra, följande bestämmelser:

»*Paraplyer* och *Parasoller:*

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

andra slag	1 st. 50 öre
delar deraf:	
ställningar, sammansatta, äfvensom käppar, synbarligen afsedda till paraplyer eller parasoller	1 kg. 50 öre
öfvertyg, tillskurna eller sydda; förtullas lika med det väfnadsslag, hvaraf de äro gjorda, med tillägg af 50 procent.	

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

fodral:

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

af tyg, lösa; förtullas lika med väfnaden, hvaraf de äro gjorda, med tillägg af 50 procent.»

Beträffande nu omförmälda artiklar hade utskottet i 76:te punkten hemstält:

»a) att den för *Paraplyer och Parasoller, andra slag,* nu gällande tullsats, 25 öre per stycke, måtte bibehållas oförändrad;

b) att tullsatsen för *delar af Paraplyer och Parasoller: ställningar, sammansatta, äfvensom käppar, synbarligen afsedda till paraplyer och parasoller,* bestämmes till 35 öre per kilogram;

c) att tilläggstullen för *delar af Paraplyer och Parasoller: öfvertyg, tillskurna eller sydda,* bibehålles vid nu gällande belopp, 20 procent af väfnadens tull; samt

d) att tilläggstullen för paraply- och parasollfodral *af tyg, lösa,* likaledes bibehålles vid 20 procent af väfnadens tull.»

Hvad utskottet sålunda hemstält har bifallits af Andra Kammaren, hvar-

emot Första Kammaren bifallit Kongl. Maj:ts förslag rörande ifrågavarande artiklar, oförändradt.

För frågans afgörande medelst gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, godkänner de i Kongl. Maj:ts förslag till tulltaxa rörande nu ifrågavarande artiklar upptagna bestämmelser, oförändrade, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit, att ifrågavarande bestämmelser skola lyda sålunda:

Paraplyer och parasoller:

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

andra slag ..... 1 st. 25 öre

delar deraf:

ställningar, sammansatta, äfvensom käppar, synbarligen afsedda till paraplyer eller parasoller..... 1 kg. 35 öre

öfvertyg, tillskurna eller sydda; förtullas lika med det väfnadsslag, hvaraf de äro gjorda, med tillägg af 20 procent.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

fodral:

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

af tyg, lösa; förtullas lika med väfnaden, hvaraf de äro gjorda, med tillägg af 20 procent.»

47:o.

I 79:de punkten hade utskottet hemstält om bifall till hvad Kongl. Maj:t föreslagit, derom att tullsatsen för *Portföljer, andra slag, än af hel- och halfsiden* måtte bestämmas till 1 kr. 20 öre per kilogram.

Denna utskottets hemställan har bifallits af Första Kammaren, hvaremot Andra Kammaren beslutit, att tullen å ifrågavarande artikel skall utgå med 1 krona per kilogram.

För frågans afgörande medelst gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att å Portföljer, andra slag, skall sättas en tull af 1 kr. 20 öre per kilogram, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, bestämt tullsatsen för ifrågavarande artikel till 1 krona per kilogram.»

48:o.

I 80:de punkten hade utskottet hemstält, att för den i rubriken 515 af Kongl. Maj:ts förslag till tulltaxa upptagna artikel *Remmar, läder-, hopsydda, hopnitade eller på annat sätt hopfästade, samt andra, ej specificerade, synbarligen ämnade att begagnas såsom dragremmar till maskiner,* måtte stadgas tullfrihet.

Denna utskottets hemställan har bifallits af Andra Kammaren, hvareemot Första Kammaren godkänt den af Kongl. Maj:t under ifrågavarande rubrik föreslagna tullsats, 10 procent af värdet.

För frågans afgörande medelst gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill att å Remmar, läder-, hopsydda, hopnitade eller på annat sätt hopfästade, samt andra, ej specificerade, synbarligen ämnade att begagnas såsom dragremmar till maskiner, skall sättas en tull af 10 procent af värdet, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit, att ifrågavarande artikel skall vara tullfri.»

49:o.

I 81:sta punkten hade utskottet hemstält, att tullsatsen för artikeln *Russin* måtte bestämmas till 15 öre per kilogram.

Denna utskottets hemställan har bifallits af Andra Kammaren, hvarmot Första Kammaren godkänt den af Kongl. Maj:t föreslagna tullsatsen, 25 öre per kilogram.

För frågans afgörande medelst gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att å Russin skall sättas en tull af 25 öre per kilogram, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit, att tullen å ifrågavarande artikel skall utgå med 15 öre per kilogram.»

50:o.

I 83:e punkten hade utskottet hemstält om bifall till Kongl. Maj:ts förslag derom, att tullsatsen för *Sadelmakarearbeten, ej specificerade, med eller utan beslag,* måtte bestämmas till 1 krona 20 öre per kilogram.

Denna utskottets hemställan har bifallits af Första Kammaren, hvaremot Andra Kammaren beslutit, att tullsatsen för ifrågavarande artikel skall bibehållas vid 50 öre per kilogram.

För frågans afgörande medelst gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att å Sadelmakarearbeten, ej specificerade, med eller utan beslag, skall sättas en tull af 1 krona 20 öre per kilogram, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit, att tullsatsen för ifrågavarande artikel skall bibehållas vid 50 öre per kilogram.»

51:o.

I 86:te punkten hade utskottet hemstält, att i taxan måtte, i stället för rubriken 527 i Kongl. Maj:ts förslag, intagas följande, med nu gällande bestämmelse i ämnet öfverensstämmande rubrik:

»*Salpetersyra* eller *Skedvatten* ..... fri.»

Rubriken 527 i Kongl. Maj:ts förslag till tulltaxa lyder sålunda:

»Salpetersyra eller Skedvatten, kärlens vigt inberäknad... 1 kg. 2 öre.»

Utskottets nu omförmälda hemställan har bifallits af Andra Kammaren, hvaremot Första Kammaren beslutit, att för Salpetersyra eller Skedvatten, kärlens vigt inberäknad, skall, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, utgå en tull af 2 öre per kilogram.

För frågans afgörande medelst gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att för Salpetersyra eller Skedvatten, kärlens vigt inberäknad, skall, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, stadgas en tull af 2 öre per kilogram, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit, att i stället för rubriken 527 skall i taxan intagas en så lydande rubrik:

»Salpetersyra eller Skedvatten ..... fri.»

52:o.

I 87:de punkten hade utskottet hemstält, att åt taxans bestämmelser rörande *Saxar, andra slag,* måtte gifvas följande lydelse:

»*Saxar:*

andra slag:

opolerade ..... 1 kg. 25 öre,

polerade ..... 1 kg. 60 öre.

Anm. Afdrag i vigten medgifves ej för askar, fodral, kartor och pappersomslag.»

Denna utskottets hemställan har bifallits af Andra Kammaren, hvaremot Första Kammaren beslutit, att ifrågavarande bestämmelser i taxan skola, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, lyda sålunda:

»*Saxar:*

andra slag:

opolerade:

af mer än 15 cm. längd..... 1 kg. 50 öre,

af 15 cm. längd och derunder ..... 1 kg. 1 kr.

polerade:

af mer än 15 cm. längd..... 1 kg. 2 kr.,

af 15 cm. längd och derunder ..... 1 kg. 4 kr.

Anm. Afdrag i vigten medgifves ej för askar, fodral, kartor och pappersomslag.»

För frågans afgörande medelst gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att bestämmelserna rörande Saxar, andra slag, i taxan skola erhålla följande, af Kongl. Maj:t föreslagna lydelse:

»*Saxar:*

andra slag:

opolerade:

af mer än 15 cm. längd..... 1 kg. 50 öre,

af 15 cm. längd och derunder ..... 1 kg. 1 kr.

polerade:

af mer än 15 cm. längd ..... 1 kg. 2 kr.

af 15 cm. längd och derunder ..... 1 kg. 4 kr.

Anm. Afdrag i vigten medgifves ej för askar, fodral, kartor och pappersomslag.»

röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit, att åt taxans bestämmelser rörande ifrågavarande artikel skall gifvas följande lydelse:

»*Saxar*:
andra slag:
opolerade ..... 1 kg. 25 öre.
polerade ..... 1 kg. 60 öre.
Anm. Afdrag i vigten medgifves ej för askar, fodral, kartor och pappersomslag.»

53:o.

I 91:a punkten mom. b) hade utskottet hemstält om åsättande af en tullsats af 1 krona 50 öre per kilogram å *Skodon, ej specificerade: af annan väfnad än hel- eller halfsiden, med eller utan lädersulor.*

Denna utskottets hemställan har bifallits af Första Kammaren, hvaremot Andra Kammaren beslutit, att tullsatsen för ifrågavarande artikel skall bestämmas till 80 öre per kilogram.

För frågans afgörande medelst gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att tullsatsen för Skodon, ej specificerade: af annan väfnad än hel- eller halfsiden, med eller utan lädersulor, skall bestämmas till 1 krona 50 öre per kilogram, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit, att tullsatsen för ifrågavarande artikel skall utgöra 80 öre per kilogram.»

54:o.

I 91:sta punkten mom. e) hade utskottet hemstält om bifall till följande i Kongl. Maj:ts förslag till tulltaxa upptagna bestämmelser:

»Skodon, ej specifierade:

— — — — — — — — — — — —

andra slag ..... 1 kg. 2 kr.
Anm. 1. Nåtlade öfverdelar till skodon tullbehandlas såsom Skodon.

Anm. 2. Ingå i öfverdelar till skodon olika materialier, tullbehandlas varan såsom skodon af det slag, för hvilket högsta tullafgiften är bestämd; skolande dock afseende ej fästas å foder, resårer och stroppband.

Anm. 3. För askar, papper och dylikt omslag äfvensom för inlägg göres intet afdrag i vigten.»

Denna utskottets hemställan har bifallits af Första Kammaren. Andra Kammaren deremot har, med bifall i öfrigt till utskottets hemställan, bestämt tullsatsen för skodon, ej specificerade, andra slag, till 1 krona per kilogram.

För afgörande medelst gemensam omröstning af den fråga, hvarom kamrarne sålunda stannat i olika beslut, får utskottet föreslå följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att å Skodon, ej specificerade, andra slag, skall sättas en tull af 2 kronor per kilogram, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, bestämt tullsatsen för ifrågavarande artikel till 1 krona per kilogram.»

55:o.

I 92:dra punkten hade utskottet hemstält, att gällande tullfrihet måtte bibehållas för de i rubriken 550 af Kongl. Maj:ts förslag till tulltaxa upptagna artiklar, *Skyfflar, Spadar, Grepar och Högafflar, af jern eller stål, med eller utan skaft.*

Denna utskottets hemställan har bifallits af Andra Kammaren, hvaremot Första Kammaren beslutit, att å ifrågavarande artiklar skall, i öfverensstämmelse med Kongl. Maj:ts förslag, sättas en tull af 10 procent af värdet.

För frågans afgörande medelst gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att å Skyfflar, Spadar,

Grepar och Högafflar af jern eller stål, med eller utan skaft, skall sättas en tull af 10 procent af värdet, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit, att ifrågavarande artiklar fortfarande skola vara tullfria.»

56:o.

I 95:te punkten hade utskottet hemstält om bifall till Kongl. Maj:ts förslag derom, att nu gällande tullsats för *Sprutor, brand- och trädgårds-, äfvensom tillbehör*, 10 procent af värdet, måtte bibehållas oförändrad.

Denna utskottets hemställan har bifallits af Första Kammaren, hvaremot Andra Kammaren beslutit, att ifrågavarande artikel skall förklaras tullfri.

För frågans afgörande medelst gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att gällande tullsats för Sprutor, brand- och trädgårds-, äfvensom tillbehör, 10 procent af värdet, skall bibehållas oförändrad, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit, att ifrågavarande artikel skall vara tullfri.»

57:o.

I 100:de punkten hade utskottet hemstält, att, i stället för hvad Kongl. Maj:t beträffande artikeln *Svafvelsyra* under rubriken 591 föreslagit, i taxan måtte införas en så lydande rubrik:

»Svafvelsyra ..... fri.»

Rubriken 591 i Kongl. Maj:ts förslag till tulltaxa lyder sålunda:

»Svafvelsyra, kärlens vigt inberäknad..... 1 kg. 0,5 öre.»

Utskottets nu omförmälda hemställan har bifallits af Andra Kammaren, hvaremot Första Kammaren bifallit hvad Kongl. Maj:t i förevarande hänseende föreslagit.

För frågans afgörande medelst gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, för Svafvelsyra, kärlens vigt inberäknad, skall stadgas en tullsats af 0,5 öre per kilogram, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit, att rubriken rörande ifrågavarande artikel skall i taxan erhålla följande lydelse:

»Svafvelsyra ..... fri.»

58:o.

I 101:sta punkten mom. a) hade utskottet hemstält, att Riksdagen måtte besluta, att *Symaskiner och Stickmaskiner eller delar deraf, ej specificerade,* skola fortfarande vara tullfria.

Denna utskottets hemställan har bifallits af Andra Kammaren, hvaremot Första Kammaren beslutit, att å ifrågavarande artiklar skall, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, sättas en tull af 10 procent af värdet.

För frågans afgörande medelst gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att å Symaskiner och Stickmaskiner eller delar deraf, ej specificerade, skall sättas en tull af 10 procent af värdet, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit, att ifrågavarande artiklar skola vara tullfria.»

59:o.

I 101:sta punkten mom. b) hade utskottet hemstält, att Riksdagen måtte besluta bibehållande af tullfrihet för *Sågar, Sågblad och Sågbladsämnen (otandade sågblad).*

Denna utskottets hemställan har bifallits af Andra Kammaren, hvaremot Första Kammaren godkänt den af Kongl. Maj:t för ifrågavarande artiklar föreslagna tullsats, 10 procent af värdet.

För frågans afgörande medelst gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att för Sågar, Sågblad och Sågbladsämnen (otandade sågblad) skall bestämmas en tullsats af 10 procent af värdet, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit, att ifrågavarande artiklar skola vara tullfria.»

60:o.

I 112:te punkten hade utskottet hemstält, att gällande tullfrihet för *Vitriol, alla slag,* måtte bibehållas.

Denna utskottets hemställan har bifallits af Andra Kammaren, hvaremot Första Kammaren godkänt den af Kongl. Maj:t för ifrågavarande artikel föreslagna tullsats, 10 procent af värdet.

För frågans afgörande medelst gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att Vitriol, alla slag, skall draga en tull af 10 procent af värdet, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit, att ifrågavarande artikel skall vara tullfri.»

61:o.

I 114:de punkten hade utskottet hemstält om bifall till hvad Kongl. Maj:t under gruppen *Väfnader, ylle-,* i rubriken 668 föreslagit derom, att å *pressduk, äfvensom ändlös maskinfilt för fabriksbehof* måtte sättas en tull af 25 öre per kilogram.

Denna utskottets hemställan har bifallits af Första Kammaren, hvaremot Andra Kammaren, med bifall i öfrigt till nämnda hemställan, beslutit, att artikeln ändlös maskinfilt för fabriksbehof skall vara tullfri.

För frågans afgörande medelst gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att å artikeln ändlös maskinfilt af ylle, för fabriksbehof skall, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, sättas en tull af 25 öre per kilogram, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit, att ifrågavarande artikel skall vara tullfri.»

62:o.

Rubrikerna 671—673 i Kongl. Maj:ts förslag till tulltaxa lyda sålunda:

»*Väfnader:*

af lin, hampa eller andra ej specificerade vegetabiliska spånadsämnen, med eller utan inblandning af bomull eller jute,

a) släta, tvåskaftade och sådana kyprade, hvilkas hela yta är till väfnadssättet likartad (icke mönsterväfd), satin eller atlasväfnad undantagen:

671. som på en yta af 1 cm. i qvadrat innehålla tillsammans högst 25 varp- och inslagstrådar, äfvensom all segelduk 1 kg. 25 öre.

672. som på en yta af 1 cm. i qvadrat innehålla tillsammans mer än 25 till och med 35 varp- och inslagstrådar ..... 1 kg. 45 öre.

673. som på en yta af 1 cm. i qvadrat innehålla tillsammans mer än 35 till och med 50 varp- och inslagstrådar ..... 1 kg. 1 kr.»

I 115:de punkten hade utskottet hemstält:

a) att hvad Kongl. Maj:t under rubriken 671 föreslagit, måtte bifallas;

b) att den under rubriken 672 af Kongl. Maj:t föreslagna tullsats måtte godkännas; samt

c) att likaledes Kongl. Maj:ts förslag under rubriken 673 måtte bifallas.

Hvad utskottet sålunda hemstält har bifallits af Första Kammaren, hvaremot Andra Kammaren beslutit:

a) att tullsatsen för de under rubriken 671 upptagna artiklar skall utgöra 20 öre per kilogram;

b) att tullsatsen för de under rubriken 672 upptagna artiklar skall bibehållas vid 35 öre per kilogram; samt

c) att tullsatsen för de under rubriken 673 upptagna artiklar skall bibehållas oförändrad, vid 90 öre per kilogram.

För frågans afgörande medelst gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som i likhet med Första Kammaren, godkänner hvad Kongl. Maj:t under rubrikerna 671, 672 och 673 föreslagit, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit:

att tullsatsen för de under rubriken 671 upptagna artiklar skall utgöra 20 öre per kilogram;

att tullsatsen för de under rubriken 672 upptagna artiklar skall bibehållas vid 35 öre per kilogram; samt

att tullsatsen för de under rubriken 673 upptagna artiklar skall bibehållas vid 90 öre per kilogram.»

63:o.

I 116:de punkten mom. a) hade utskottet hemstält om bifall till hvad Kongl. Maj:t under gruppen *Väfnader: bomulls-,* i rubriken 678 föreslagit derom, att å maskinfilt, ändlös för fabriksbehof, måtte sättas en tull af 20 öre per kilogram.

Denna utskottets hemställan har bifalits af Första Kammaren, hvaremot Andra Kammaren beslutit, att ifrågavarande artikel skall vara tullfri.

För frågans afgörande medelst gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som i likhet med Första Kammaren, vill, att å ändlös maskinfilt af bomull, för fabriksbehof, skall, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, sättas en tull af 20 öre per kilogram, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit, att ifrågavarande artikel skall vara tullfri.»

64:o.

I 118:de punkten hade utskottet hemstält, att för de under rubriken 697 af Kongl. Maj:ts förslag upptagna artiklar: *Ångmaskiner, ej specificerade, och Ångpannor* måtte bibehållas nu gällande tullfrihet.

Denna utskottets hemställan har bifallits af Andra Kammaren, hvare-

mot Första Kammaren godkänt den af Kongl. Maj:t för ifrågavarande artiklar föreslagna tullsats, 10 procent af värdet.

För frågans afgörande medelst gemensam omröstning föreslår utskottet följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att Ångmaskiner, ej specificerade, och Ångpannor skola draga en tull af 10 procent af värdet, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit, att ifrågavarande artiklar skola vara tullfria.»

65:o.

I Kongl. Maj:ts förslag till tulltaxa har åt § 5 af tulltaxeunderrättelserna gifvits följande, från nu gällande bestämmelser i ämnet delvis afvikande lydelse:

»Å inkommande varor, som enligt taxan förtullas med vissa procent af värdet, bör godsegaren uppgifva inköpspriset med tillägg af emballagets värde jemte assurans, frakt och annan derå använd kostnad intill dess de till lossningsorten anländt. Godsegarens uppgift skall, så vidt ske kan, styrkas af faktura och konnossement. Företes icke dessa handlingar, vare tullkammaren pligtig, likasom den i allt fall är berättigad, att genom tillkallade tvenne sakkunniga personer låta besigtiga varan och å angifningsinlagan anteckna antingen deras godkännande af det uppgifna värdet eller den tillökning deri, som de anse skäligen böra göras. Vill godsegaren icke verkställa förtullning efter det af besigtningsmännen varan åsatta värde, skall skriftligt bevis derom å angifningsinlagan tecknas och varan derefter, så fort sig göra låter samt sist inom en månad från angifningen, genom tullkammaren å offentlig auktion försäljas. Sedan tullafgiften, beräknad efter försäljningsbeloppet, derest detta öfverstiger godsegarens värdeuppgift, men alltid minst efter denna senare, blifvit jemte auktionsomkostnaderna afdragen, skall behållna auktionssumman godsegaren tillställas.

Med brukade flyttsaker och resande tillhöriga effekter, som icke utgöra handelsgods, förfares enligt hvad derom särskildt är eller varder stadgadt.»

I 119:de punkten hade utskottet hemstält, att åt ifrågavarande § måtte gifvas den lydelse, som af Kongl. Maj:t sålunda föreslagits.

Denna utskottets hemställan har bifallits af Första Kammaren, hvaremot Andra Kammaren beslutit, att den nuvarande lydelsen af ifrågavarande § skall bibehållas oförändrad.

För frågans afgörande medelst gemensam omröstning får utskottet föreslå följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, godkänner den för ifrågavarande § af Kongl. Maj:t föreslagna lydelse, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutit att ifrågavarande § skall lyda sålunda:

»Å inkommande varor, som enligt taxan förtullas med vissa procent af värdet bör godsegaren uppgifva inköpspriset med tillägg af assurans, frakt och annan derå använd kostnad, intill dess de till lossningsorten anländt. Godsegarens uppgift skall, så vidt ske kan, styrkas af faktura och konossement. Företes icke dessa handlingar, vare tullkammaren pligtig, likasom den i allt fall är berättigad, att genom tillkallade två sakkunniga personer låta besigtiga varan och å angifningsinlagan anteckna antingen deras godkännande af det uppgifna värdet eller den tillökning deri, som de anse skäligen böra göras. Vill godsegaren icke verkställa förtullning efter det af besigtningsmännnen varan åsatta värde, skall skriftligt bevis derom å angifningsinlagan tecknas och varan derefter, så fort sig göra låter samt sist inom en månad från angifningen, genom tullkammaren å offentlig auktion försäljas. Sedan tullafgiften, beräknad efter försäljningsbeloppet, derest detta öfverstiger godsegarens värdeuppgift, men alltid minst efter denna senare, blifvit jemte auktionsomkostnaderna afdragen, skall behållna auktionssumman godsegaren tillställas.

Med brukade flyttsaker och resande tillhöriga effekter, som icke utgöra handelsgods, förfares enligt hvad derom särskildt är eller varder stadgadt.»

Stockholm den 10 maj 1892.

På utskottets vägnar:

F. BARNEKOW.

Stockholm, Associations-Boktryckeriet, 1892.

N:o 13.

Ank. till Riksd. kansli den 11 maj 1892, kl. 8 e. m.

Memorial, i anledning af kamrarnes beslut rörande dels 3:dje punkten mom. d) och dels 120:de punkten af bevillningsutskottets betänkande n:r 9, angående tullbevillningen.

Med anledning af de beslut, kamrarne, enligt utskottet tillhandakomna protokollsutdrag, fattat vid behandlingen af punkterna 3 d) och 120 i utskottets betänkande n:r 9, angående tullbevillningen, får utskottet afgifva nedanstående förslag.

1:o.

I 3:dje punkten mom. d) af nämnda betänkande hade utskottet hemstält, att, i stället för rubriken »*Ammoniak, saltsyrad (salmiak)* — — — — *fri*», måtte på vederbörligt ställe i tulltaxan intagas följande rubrik: »*Ammoniak: klorammonium (salmiak)* — — — — *fri*».

Denna utskottets hemställan har bifallits af Andra Kammaren, hvaremot Första Kammaren genom godkännande i ett sammanhang af Kongl. Maj:ts förslag beträffande samtliga de rubriker, som i betänkandets 3:dje punkt afhandlats, beslutit att åt nu ifrågavarande rubrik gifva följande lydelse: »*Ammoniak, saltsyrad (salmiak)* — — — — *fri*».

För åvägabringande af ett kamrarnes sammanstämmande beslut i denna redaktionsfråga anser sig utskottet böra till Första Kammaren hemställa,

att kammaren ville, med fråträdande af sitt beslut, i hvad det afser benämningen af den artikel, som i 3:dje punkten mom. d) af utskottets betänkande n:o 9 omförmäles, biträda det beslut, Andra Kammaren i berörda afseende fattat.

2:o.

§ 8 i underrättelserna till nu gällande tulltaxa lyder sålunda:

»1. Vid införsel af materialier och förnödenheter till fartygs nybyggnad, förbyggnad eller reparation, husgerådssaker och proviantartiklar derifrån undantagna, må restitution af erlagd tull eller i fall, då tullafgiften icke blifvit erlagd, utan allenast, på sätt här nedan sägs, säkerhet för densamma stälts, befrielse från dess gäldande åtnjutas för sådana svenska och utländska fartyg, hvilka innehafva en afgiftspligtig drägtighet af öfver 40 tons, under vilkor:

a) att afsigten med de införda materialiernas och skeppsförnödenheternas användning till förberörda ändamål vid deras införsel och angifning till tullbehandling skriftligen anmäles;

b) att det fartyg, till hvilket materialierna och skeppsförnödenheterna användas, inom två år efter deras införsel till riket styrkes vara i fullfärdigt skick;

c) att innehafvaren af eller föreståndaren för det varf eller den verkstad, der fartyget blifvit nybygdt, förbygdt eller repareradt, när detta är fullt färdigt, till generaltullstyrelsen aflemnar en af honom under edlig förpligtelse afgifven och af två hans biträden, som med arbetet tagit befattning, bestyrkt noggrann förteckning öfver myckenheten af alla till fartyget använda olika materialier och skeppsförnödenheter, materialförlusten vid arbetet deri inberäknad, för hvilka restitution af eller befrielse från tullafgift sökes, jemte under samma förpligtelse afgifven försäkran, att dessa materialier och förnödenheter äro af utländskt ursprung och att full införselstull för dem blifvit behörigen erlagd eller af generaltullstyrelsen godkänd säkerhet för densamma ställd, samt uppgift om tiden, då de till riket inkommit, och den lägenhet, med hvilken införseln skett; samt

d) att varfs- eller verkstadsinnehafvaren är förbunden att underkasta sig all den kontroll i öfrigt, hvilken generaltullstyrelsen kan finna skäligt föreskrifva.

Varfs- eller verkstadsinnehafvare, som önskar anstånd med erläggande af tullafgiften för materialier och skeppsförnödenheter, som i detta moment afses, till dess frågan, huruvida befrielse från afgiften må njutas, blifvit afgjord, kan, efter hos generaltullstyrelsen derom gjord anhållan, erhålla sådant anstånd, om han för samma afgift ställer säkerhet, som generaltullstyrelsen finner betryggande; skolande angående tullverkets rätt att, efter utgången af den tid, för hvilken anstånd med tullafgiftens erläggande beviljats, af sådan säkerhet göra sig betäckt för belöpande tullafgift i tillämpliga delar gälla de i § 31 tullstadgan meddelade föreskrifter.

2. De skeppsförnödenheter, hvarmed ett svenskt, från utrikes ort återvändande fartyg under resan blifvit försedt, äro icke underkastade tull, så länge de förblifva i samma fartygs bruk.»

I Kongl. Maj:ts förslag till tulltaxa har åt ifrågavarande § gifvits följande delvis förändrade lydelse:

»1. Innehafvare af svenskt skeppsvarf eller verkstad, der fartyg af mer än 40 tons afgiftspligtig drägtighet, vare sig svenskt eller utländskt, blifvit nybygdt, förbygdt eller repareradt, vare berättigad att för dervid använda, från utrikes ort införda tullpligtiga materialier och skeppsförnödenheter, som ej äro hänförliga till husgerådssaker eller proviantartiklar, restitutionsvis återbekomma den erlagda tullafgiften, under vilkor:

a) att afsigten med de införda materialiernas och skeppsförnödenheternas användning till förberörda ändamål vid deras införsel och angifning till tullbehandling skriftligen anmäles;

b) att det fartyg, till hvilket materialierna och skeppsförnödenheterna användas, inom två år efter deras införsel till riket styrkes vara i fullfärdigt skick;

c) att varfvets eller verkstadens innehafvare eller föreståndare, när fartyget är fullt färdigt, till generaltullstyrelsen aflemnar en af honom under edlig förpligtelse afgifven och af tvenne hans biträden, som med arbetet tagit befattning, bestyrkt noggrann förteckning öfver myckenheten af alla till fartyget använda olika materialier och skeppsförnödenheter, materialförlusten vid arbetet deri inberäknad, för hvilka restitution af tullafgift sökes, jemte under samma förpligtelse afgifven försäkran, att dessa materialier och förnödenheter äro af utländskt ursprung, och att full införselstull för dem blifvit behörigen erlagd, samt uppgift om tiden, då de till riket inkommit, och den lägenhet, med hvilken införseln skett; samt

d) att varfs- eller verkstadsinnehafvaren är förbunden att underkasta sig all den kontroll i öfrigt, hvilken generaltullstyrelsen kan finna skäligt föreskrifva.

2. De skeppsförnödenheter, hvarmed ett svenskt, från utrikes ort återvändande fartyg under resan blifvit försedt, äro icke underkastade tull, så länge de förblifva i samma fartygs bruk.»

I 120:de punkten af ofvannämnda betänkande hade utskottet hemstält, att åt ifrågavarande § måtte gifvas den förändrade lydelse, som af Kongl. Maj:t sålunda föreslagits.

Denna utskottets hemställan har bifallits af Första Kammaren. Andra Kammaren åter har vid behandlingen af ifrågavarande punkt endast beslutit bifall till en vid samma punkt afgifven reservation, hvari hemstälts, att den nuvarande lydelsen af tulltaxeunderrättelsernas § 8 mom. 1 i punkten d) måtte oförändrad bibehållas.

Då Andra Kammaren sålunda ännu ej fattat beslut rörande lydelsen af förevarande § i dess helhet, men Första Kammaren i denna fråga redan beslutit, får utskottet till Andra Kammaren hemställa,

att kammaren ville fatta beslut jemväl rörande de delar af ifrågavarande §, om hvilkas lydelse kammaren ännu icke uttalat sig.

Stockholm den 10 maj 1892.

På utskottets vägnar:

F. BARNEKOW.

Stockholm, *K. L. Beckman*, 1892.

N:o 14.

Ank. till Riksd. kansli den 12 maj 1892, kl. 7 e. m.

Betänkande, i anledning af väckt motion om tillägg till kongl. kungörelsen den 26 augusti 1873 angående kurhusafgiftens upphörande och införande af en allmän sjukvårdsafgift.

Uti en inom Andra Kammaren väckt motion, n:o 53, har herr *Anders Olsson* i Ornakärr erinrat, hurusom det enligt kongl. legostadgan för husbönder och tjenstehjon den 23 november 1833 ålåge husbonde att ansvara för tjenstehjons personella kronoutskylder, hvilka dock finge å lönen afdragas, der ej annorlunda vid städjandet öfverenskommits, ett stadgande, som, enligt kongl. förordningen den 18 juni 1864 angående utvidgad näringsfrihet, finge anses gälla jemväl annan arbetsgifvare med afseende å hans biträden eller arbetare, samt hurusom i § 87 af bevillningsstadgan den 15 oktober 1880 förekommit en jemväl i föregående bevillningsförordningar intagen bestämmelse derom, att husbonde eller arbetsgifvare vore ansvarig för betalning af de vid mantalsskrifningstiden hos honom sysselsatta tjenstehjons eller arbetares personella kronoutskylder, mot rättighet för husbonden eller arbetsgifvaren att å den skattskyldiges aflöning eller arbetsförtjenst innehålla ett emot de personella utskylderna svarande belopp, hvilken bestämmelse dock, såsom en sjelfklar följd af Riksdagens beslut om borttagande af bestämmelsen om personlig skyddsafgift, blifvit ur bevillningsstadgan

af den 14 september 1883 utesluten. Efter att derpå hafva lemnat en framställning af stadgandena rörande *mantalspenningarna* och *sjukvårdsafgiften*, hvilka nu mera vore de allmänna afgifter, som under benämning kronoutskylder hvilade på hvarje mantalsskrifven person, har motionären anfört, att då husbonde och arbetsgifvare vore enligt lag skyldige att ansvara för tjenstehjons och arbetares personella kronoutskylder — hvilken skyldighet också allmänt tillämpades i fråga om mantalspenningarna — detta ansetts innebära, att sådan skyldighet ålåge husbonde eller arbetsgifvare jemväl i fråga om sjukvårdsafgiften. Emellertid hade motionären af tvenne uti nytt juridiskt arkiv för år 1891 intagna prejudikat inhemtat, att vid sökt handräckning för utfående af sjukvårdsafgift, som, i sammanhang med mantalspenningar, påförts en del vid industrielt företag anställde arbetare, men som till följd af bristande tillgång icke kunnat hos desse uttagas, arbetsgifvaren vägrat gälda sjukvårdsafgiften, samt att vederbörande utmätningsman förklarat sig icke kunna exekutivt uttaga denna afgift, hvarefter Kongl. Maj:t, under hvars pröfning frågan slutligen dragits, genom utslag den 3 februari 1891 förklarat, att som ifrågavarande arbetsgifvares skyldighet att ansvara för sjukvårdsafgiften icke vore af den ostridiga beskaffenhet, att emot arbetsgifvarens bestridande handräckning till afgiftens uttagande lagligen bort meddelas, Kongl. Maj:t icke funnit skäl göra ändring i det slut, hvari vederbörande hofrätt genom sitt beslut i frågan stannat. Då, enligt motionärens åsigt, häraf framginge, att en brist uti de i förevarande ämne gällande författningar måste anses vara för handen, hemstälde motionären, att Riksdagen måtte besluta ett tillägg till kongl. kungörelsen den 26 augusti 1873 angående sjukvårdsafgiften, genom hvilket all tvekan om husbondes eller arbetsgifvares skyldighet i detta hänseende skulle undanrödjas, och föresloge motionären, att berörda tillägg måtte i hufvudsaklig öfverensstämmelse med motsvarande stycke af förordningen om mantalspenningarnes utgörande erhålla följande lydelse:

Husbonde eller arbetsgifvare vare ansvarig för betalning af de vid mantalsskrifningstiden hos dem enligt behörig uppgift sysselsatta tjenstehjon och arbetares jemte deras hustrurs och barns personella sjukvårdsafgifter, med rättighet för husbonden eller arbetsgifvaren att å tjenstehjonets eller arbetarens aflöning eller arbetsförtjenst innehålla ett emot de personella afgifterna svarande belopp.

Utskottet har tagit kännedom om de prejudikat, som föranledt ifrågavarande framställning; och har utskottet af handlingarna i det ena af målen, hvilka äro med hvarandra fullt likartade, inhemtat, *att,* enligt utdrag af 1887 års kronouppbördsbok för Östra Hisings härad och Lundby socken, tjugusju personer häftat för oguldna mantalspenningar, sjukvårdsafgifter och debetssedelslösen, af hvilka personer tjugufyra, som voro gifta, påförts hvardera i mantalspenningar 60 öre, sjukvårdsafgift 75 öre och debetssedelslösen 3 öre, under det de öfriga tre, såsom ogifta, debiterats i mantalspenningar 40 öre, sjukvårdsafgift 50 öre och debetssedelslösen 3 öre; *att,* enligt vederbörande länsmans å utdraget gjorda anteckning, de skattskyldige saknade tillgångar och att, då det bolag, hos hvilket bemälde personer vore anstälda, hade sitt kontor i Göteborg och der torde böra sökas, länsmannen ansett sig icke kunna uttaga beloppen; *att* sedan kronofogden i fögderiet insändt omförmälda utdrag till Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Göteborgs och Bohus län, med begäran om handräckning till de debiterade medlens utfående hos bolaget, såsom arbetsgifvare, samt ansökningen remitterats till magistraten i Göteborg, med anmodan att affordra bolaget ifrågakomna belopp och öfversända detsamma, magistraten till Kongl. Maj:ts befallningshafvande återstält handlingarna, under åberopande af andre stadsfogdens å ansökningen meddelade redovisning, enligt hvilken bolagets styrelse med tillhopa 11 kronor 20 öre betalt 70 öre för en hvar af sexton skattskyldige, nemligen för femton bland de högst debiterade och för en med den lägre debiteringen, men vägrat utgifva öfriga påförda belopp; *att* bolagets styrelse, uti infordrad förklaring öfver anledningen till denna vägran, anfört, att då arbetsgifvare enligt lag ansvarade endast för sine arbetares personella utskylder, »som utginge med 70 öre», styrelsen förmenade sig ej vara skyldig betala större belopp och icke heller hade innehållit mera af arbetarnes aflöning för betäckande af deras utskylder, samt att styrelsens vägran särskildt att erlägga utskylder för öfriga ifrågakomna arbetare berodde derpå, att vid utskyldernas affordrande de af styrelsen i dess mantalsuppgifter å arbetarne utsatta nummer icke blifvit uppgifna, utan hvilka styrelsen, då arbetarne till stor del hade samma namn och då ingen närmare bostadsuppgift än Lundby lemnats, icke kunde vara förvissad om, att ifrågakomna personer verkligen varit i bolagets arbete; *att,* sedan handlingarna återstälts till kronofogden för komplettering i berörda hänseende, kronofogden i till Kongl. Maj:ts befallningshafvande inkommet yttrande förklarat, att som mantalsuppgifterna bifogats kronoräkenskaperna och således icke vidare funnes tillgängliga, hvarken

kronofogden eller vederbörande häradsskrifvare kunde lemna uppgifter i berörda hänseende, men att samtlige de i utdraget upptagne arbetare vid tidpunkten i fråga varit bolagets arbetare, hvarjemte kronofogden påpekat, att bolagets liqvid med 70 öre för en del skattskyldige torde vara föranledd af de i Göteborg debiterade personella afgifter, för mankön med 40 öre mantalspenningar och 30 öre sjukvårdsafgift, men att inom fögderiet sjukvårdsafgiften vore en annan eller 50 öre för man och 25 öre för qvinna; *att,* efter det handlingarna ånyo öfverlemnats till magistraten, med anmodan att hos bolaget uttaga det återstående beloppet, och magistraten lemnat uppdrag i berörda hänseende åt andre stadsfogden, denne, med förmälan att bolaget fortfarande vägrade att utgifva den resterande summan, förklarat att då, så vidt han visste, gällande bevillningsförordning icke förpligtade arbetsgifvare eller husbonde att ansvara för arbetstagares utskylder af ifrågakomna slag, han icke kunde exekutivt uttaga medlen; *att,* på klagan af kronofogden öfver andre stadsfogdens förfarande, magistraten — hvilken synes hafva ansett, att med erlagda 70 öre för hvarje af ofvannämnda sexton skattskyldige i första rummet betalts mantalspenningar och debetsedelslösen samt endast återstoden räknats på sjukvårdsafgifter — genom utslag den 27 februari 1890 utlåtit sig, vidkommande frågan om uttagande af sjukvårdsafgiften 19 kronor 50 öre, med afdrag af frivilligt erlagda en krona 32 öre, eller återstående 18 kronor 18 öre, att enär kongl. kungörelsen den 26 augusti 1873 angående kurhusafgiftens upphörande och införande af allmän sjukvårdsafgift, på hvilken kongl. kungörelse debiteringen af dessa utskylder måste hafva grundats, ej föreskrefve, att arbetsgifvare skulle ansvara för de hos honom anstälda arbetares erläggande af samma utskylder, och något annat gällande stadgande härom ej heller blifvit visadt, magistraten funne andre stadsfogdens åtgärd att ej utmätningsvis uttaga dessa utskylder hos bolaget vara lagenlig, hvadan klagomålet lemnades utan afseende, hvarjemte magistraten yttrat sig angående mantalspenningar och debetsedelslösen för återstående elfva skattskyldige, hvarom dock ej vidare i målet vore fråga; *att* Göta hofrätt, hvarest kronofogden öfver magistratens utslag sig besvärat samt, under förmenande, att då sjukvårdsafgift skulle erläggas af en hvar, som vore skyldig att erlägga mantalspenningar, de för mantalspenningars uttagande gällande bestämmelser vore tillämpliga äfven i afseende å sjukvårdsafgiften, yrkat, att den begärda handräckningen i fråga om dessa afgifter måtte meddelas, enligt utslag den 7 maj 1890 funnit skäl icke hafva förekommit, ledande till ändring i magistratens af kronofogden öfverklagade utslag, *samt att* Kongl. Maj:t,

der kronofogden, under åberopande af hvad han förut anfört, fullföljt talan, genom utslag den 3 februari 1891 utlåtit sig, att som bolagets skyldighet att ansvara för ifrågavarande utgifter icke vore af den ostridiga beskaffenhet, att emot bolagets styrelses bestridande handräckning till afgifternas uttagande lagligen bort meddelas, funne Kongl. Maj:t icke skäl göra ändring i det slut, hvari hofrätten genom öfverklagade beslutet stannat.

Utskottet kan icke finna, att Kongl. Maj:t uti ofvan omförmälda mål ingått i pröfning af frågan, huruvida uttagande, på sätt hittills lärer egt rum, hos husbonde och arbetsgifvare af sjukvårdsafgift för tjenstehjon eller arbetare skulle sakna stöd af gällande författningar; och bortfaller vid sådant förhållande anledningen till motionärens förslag om tillägg till kongl. kungörelsen den 26 augusti 1873 angående kurhusafgiftens upphörande och införande af en allmän sjukvårdsafgift, hvadan utskottet hemställer,

att ifrågavarande motion måtte af Riksdagen lemnas utan afseende.

Stockholm den 12 maj 1892.

På utskottets vägnar:

F. BARNEKOW.

STOCKHOLM, P. A. NYMANS EFTERTRÄDARES TRYCKERI, 1892.

N:o 15.

Ank. till Riksd. kansli den 13 maj 1892, kl. 1 e. m.

Betänkande, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om dels framläggande för Riksdagen af förslag i fråga om en frilagersinstitution och dels föranstaltande af utredning beträffande frågan om inrättande af en svensk frihamn vid Öresund.

I en inom Andra Kammaren väckt motion, n:o 162, hvilken blifvit till bevillningsutskottet remitterad, har herr *M. Dahn* förnyat sitt vid sistlidet års riksdag inom samma kammare framstälda förslag om viss åtgärd i syfte af frilagersinstitutionens införande här i landet äfvensom af åstadkommande af utredning beträffande behofvet af en frihamn vid Öresund samt i sådant afseende yrkat, *att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla såväl om förslag till inrättande af en frilagersinstitution i hufvudsaklig öfverensstämmelse med 1886 års förslag som (med hänsyn till Köpenhamns numera verkligvordna frihamnsrätt) om utredning af frågan om samt nödvändigheten och förmånen af en svensk frihamn vid Öresund;* hvarvid motionären — med erinran att vid 1891 års riksdag bevillningsutskottet tillstyrkt och Andra Kammaren bifallit samt Första Kammaren med endast *en* rösts öfvervigt afslagit motionärens framställning, för såvidt den rörde inrättandet af en frilagersinstitution, under det att deremot såväl utskottet som Riksdagen ansett frågan om utredning beträffande den ifrågasatta frihamnen vara för tidigt väckt —

för öfrigt anfört, bland annat, att, efter det frågan förra gången hos Riksdagen förevar, Köpenhamn erhållit då ännu icke förvärfvad frihamnsrätt och nu sökte att som bäst sätta sig in i rollen af verldshandelsstad och den skandinaviska nordens privilegierade förläggare; samt att det med afseende härå icke synts motionären lämpligt att låta frågan hvila, vare sig i hvad densamma afsåge frilagersinstitutionen eller såvidt den rörde frihamnen.

Sistlidet års Riksdags bevillningsutskott egnade förevarande fråga en uttömmande granskning. Utskottet yttrade då:

»Utan att inlåta sig på frågan, hvem det är som slutligen betalar tullen, torde man kunna säga, att densamma endast bör drabba sådana artiklar, som inom landet konsumeras, och bör uttagas så nära konsumtionstiden som möjligt. Dessa tvenne grundsatser hafva redan blifvit i vårt land erkända genom vissa importörerna medgifna rättigheter. En sådan är rätten att vid reexport erhålla restitution af den erlagda tullafgiften, äfvensom rättigheterna att få upplägga det importerade godset å vare sig nederlag eller transitupplag, samt slutligen tillåtelsen att i städerna Malmö, Landskrona och Helsingborg få inrätta frilager för proviantering af fartyg i Öresund. Rätten till nederlag, som hos oss leder sina anor från 1600-talet, innebär tillåtelse för egare af från utrikes ort infördt, tullpligtigt gods att, emot särskild afgift till kronan, sådant gods efter verkställd undersökning under eget och tullverkets lås upplägga, utan att för detsamma betala tull, innan det till inhemsk förbrukning uttages, äfvensom att godset till utrikes ort åter utföra. Enligt tullstadgan får nederlag upprättas i alla stapelstäder, hvarest tullkammare under tullförvaltares öfverinseende finnes inrättad, och undantag för varor, som få å nederlag uppläggas, är allenast stadgadt för bränvin och sprit af säd eller potatis, genever deruti inbegripen, äfvensom sprängämnen. Rättigheten att hafva transitupplag är vida yngre än nederlagsrätten och medgafs först år 1854. Denna rättighet innefattar medgifvande att få emot särskild afgift till kronan i vissa stapelstäder för viss tid upplägga utländska varor under tullverkets lås, utan att dessa varor äro underkastade undersökning från tullverkets sida. Från transitupplaget kunna varorna direkte förtullas, förflyttas till annan stads transitupplag, uppläggas å nederlag eller åter utföras. Transit-

upplagsrätten, som enligt tullstadgan endast är medgifven några uppräknade städer, men dock kan utsträckas till alla de städer, der nederlag får upprättas, får emellertid endast åtnjutas för sådant gods, som inkommer i kärl eller omslag, eller hvad i allmänhet benämnes styckegods, hvarjemte bränvin, sprit och sprängämnen få lika litet uppläggas å transitupplag som å nederlag.

Ehuruväl dessa importrörelsen lemnade medgifvanden måste erkännas vara ganska betydande, kunna de dock, i betraktande af de vida större fördelar, som i våra grannländer äro denna handelsgren inrymda, långt ifrån anses vara tillfyllestgörande.

Möjligheten att vinna tullrestitution är numera hos oss temligen vidsträckt och har tydligen tillkommit på grund af önskan att i någon mån bereda våra industriidkare de förmåner, de genom allmänt frilager skulle kunnat erhålla. Men de stadganden, som reglera vilkoren för en dylik restitution, äro ty värr och hafva af naturliga skäl måst blifva i viss mån godtyckliga och sväfvande, ganska tryckande och hämmande för vissa produktionsgrenar, samtidigt som de äro ganska liberala mot andra, och hafva också i följd häraf visat sig ledande till flerfaldiga orättvisor i tillämpningen. Så t. ex. beviljas, enligt mom. 1 af § 9 i underrättelserna till gällande tulltaxa, under vissa vilkor vid utförsel sjöledes från stapelstad af särskildt uppräknade, af utländska råämnen inrikes tillverkade varor restitution af tullmedlen *med bestämdt angifvet belopp* för hvarje vigt- eller rymdenhet af exportvaran. Detta belopp är en gång för alla fastställdt af lagstiftaren och gäller sålunda för hvarje vara af det ifrågavarande slaget, oberoende af vexlande proportion emellan råämnena. Här fordras emellertid att samtliga vid exportvarans framställning använda råmaterialier äro utländska varor, för hvilka full införseltull blifvit erlagd; sålunda medgifves restitution hvarken då något af berörda råämnen är af svenskt ursprung, ej heller om i exportvaran ingår utländskt råämne af beskaffenhet att icke vara införseltull underkastadt.

Emellertid innehåller samma § mom. 5 ett mera allmänt hållet stadgande, enligt hvilket restitution *kan* beviljas äfven för produkt, som delvis består af utländskt tullpligtigt, delvis af inländskt eller icke tullpligtigt utländskt råämne; men restitutionsförmånen är här icke lemnad exportören såsom någon hans lagliga rättighet, utan göres för hvarje särskildt fall beroende af generaltullstyrelsens särskilda pröfning. Vill någon införa tull underkastade varor i ändamål att desamma åter utföra, antingen bearbetade i förening med inhemskt eller icke tullpligtigt utländskt råämne till produkt som i mom. 1 omförmäles eller ock be-

arbetade, med eller utan tillsats af sådant råämne till annan produkt, än de förut i paragrafen omförmälda, kan, såvidt generaltullstyrelsen finner tillförlitlig kontroll kunna åstadkommas, vid införseln erlagd tullafgift återfås, derest åtskilliga i momentet uppräknade närmare föreskrifter iakttagas. Den, som af denna förmån vill komma i åtnjutande, skall derom hos generaltullstyrelsen göra skriftlig anmälan med uppgift bland annat om den varas beskaffenhet, som för vidare bearbetning skall till riket införas, hvarefter generaltullstyrelsen bestämmer så väl den grund, efter hvilken restitution får åtnjutas, dervid hänsyn jemväl må tagas till vid exportvaras framställning oundviklig råämnesförlust som ock den minsta qvantitet, som får till utförsel angifvas. Bland de föreskrifter, hvilka den som vill åtnjuta restitution har att iakttaga, märkes vidare att vid förtullningsinlagan afsigten med införsel skall angifvas, att återutförseln eger rum samt restitutionen sökes inom ett år från varans införsel, samt att varuegaren ställer sig till efterrättelse de ytterligare föreskrifter, hvilka generaltullstyrelsen eger meddela, till förekommande af missbruk, äfvensom att han godtgör alla de i och för restitutionsförmånens åtnjutande uppkommande kostnader. Härförutom måste importören underkasta sig åtskilliga i paragrafen närmare angifna formaliteter för att styrka, det vilkoren för erhållande af restitution blifvit uppfylda, till kontrollering hvaraf tullförvaltningen derjemte eger vidtaga erforderliga undersökningar. Af det anförda framgår den allmänna tendensen i vår tullagstiftning att medgifva restitution för alla varor, som reexporteras. Denna tendens lider dock en mycket känbar inskränkning genom det för restitutionen föreskrifna vilkoret, att generaltullstyrelsen skall finna tillförlitlig kontroll kunna åstadkommas. Är, enligt styrelsens åsigt, kontroll omöjlig, skall restitution vägras. Då det nu gifves fall, der tillförlitlig kontroll endast med största svårighet eller ock alldeles icke kan erhållas, blifva således vissa industrigrenar redan härigenom uteslutna från den medgifna förmånen. Men ännu flera hinder resa sig ofta i praktiken för reexportören mot hans sträfvan att komma i verkligt åtnjutande af den honom principielt tillämnade förmånen. Generaltullstyrelsen skall i hvarje särskildt fall bestämma den grund, efter hvilken restitutionen får åtnjutas. Huru samvetsgrant än bemälda embetsverk söker fullgöra sitt åliggande i detta afseende, torde det dock vara synnerligen svårt att en gång för alla bestämma en grund för restitutionens erhållande. Det torde icke kunna undvikas, att styrelsens beslut härutinnan blifver till nackdel antingen för statsverket, som i sådant fall får utgifva större belopp i restitution än det erhållit i tull, eller för varuegaren, hvilken då icke återbekommer allt hvad han i tull

utgifvit. Ännu svårare blifver generaltullstyrelsens åliggande derigenom, att hänsyn jemväl skall tagas till vid exportvaras framställning oundviklig råämnesförlust. Att i detta afseende uppställa regler, som blifva fullt rättvisa, torde vara hardt när omöjligt. Härutöfver är att märka, det varuegaren, huru fullständig restitution honom än medgifves, icke erhåller någon ersättning hvarken för ränteförlusten å tullafgifter under tillverkningstiden ej heller för den tidsförlust, som honom åsamkas genom alla för kontrollen nödvändiga undersökningar. I stället är han nödsakad att vidkännas alla de kostnader, som för dessa undersökningar erfordras, kostnader, som, om kontrollen skall vara verksam, säkerligen icke blifva obetydliga.

Genom medgifvandet af restitution har man således icke lyckats skaffa tillverkaren en tillfyllestgörande godtgörelse för den tull han en gång nödgats erlägga.

Bland öfriga importörerna inrymda förmåner är nederlagsrätten onekligen den vigtigaste.

För det med densamma afsedda ändamålet äro ock de friheter, som genom denna rätt blifvit medgifna, fullt tillräckliga. Det gods, som blifvit å nederlag upplagdt, kan der qvarligga under en tid af fem år, och godsegaren kan under den tiden, med blott iakttagande af att han icke får uttaga mindre än helt kolly, antingen åter utföra godset, utan att hafva behöft erlägga någon tull, eller ock efter förtullning använda det för den inhemska konsumtionen. Han är derjemte under nederlagstiden berättigad att dels efter tillsägelse hos tullförvaltningen efterse och vårda sitt nederlagsgods samt taga prof deraf i lämpliga små qvantiteter, dels ock efter särskild pröfning af tullförvaltningen verkställa ompackningar och aftappningar af nederlagsgodset i de händelser, då till följd af emballagers eller kärls bristfällighet fara uppstår, att varorna under fortsatt magasinering eller tillämnad transport kunna skadas eller förstöras, hvarjemte tullförvaltningen kan, derest till följd af särskilda omständigheter omflyttning i olika antal kolly är af nöden, dertill lemna tillåtelse, hvarom dock generaltullstyrelsen ofördröjligen skall underrättas. Härtill kommer, att nederlagsgodset kan efter anmälan hos tullförvaltningen till annan öfverlåtas eller förpantas samt till annat nederlag förflyttas, äfvensom att godsegaren, sedan godset blifvit till förtullning angifvet, åtnjuter visst anstånd med tullens erläggande. Men allt detta oaktadt är den befattning varuegaren sålunda kan taga med nederlagsgodset ganska inskränkt. Han är förhindrad att företaga sådana ompackningar af godset, som göra detsamma lättast säljbart. Hela den mellanhandel emellan utländska producenter och

konsumenter, som består i att af de förra inköpa en viss vara i stora qvantiteter och emballager och sedermera fördela densamma i mindre kolly, hvilka för småhandlandena äro lämpligare, kan faktiskt icke idkas af våra importörer utan att de underkasta sin import förtullning. De komma härigenom i ett afgjordt sämre läge än deras utländska konkurrenter, som äro befriade från all tullbehandling i sitt eget land. Ännu mindre gifver nederlagsrätten våra industriidkare tillfälle att upptaga konkurrensen med utländingarne i den verksamhet, desse idka genom att från andra länder hemta råmaterial, som de utan att för detsamma betala tull kunna inom sitt eget land bearbeta för att åter utföra. De hufvudsakligaste fördelarne af nederlagsrätten äro sålunda allenast, att varuegaren kan antingen reexportera varan i samma skick som den infördes eller ock låta den qvarligga å nederlaget, till dess att han behöfver den för den inhemska konsumtionen, hvarigenom han undviker ränteförlust å för tidigt erlagd tullafgift.

Transitupplagsrätten är ännu inskränktare. Varuegaren är visserligen befriad från varans undersökning från tullverkets sida, innan densamma å transitupplaget magasineras, men för öfrigt äro honom medgifna rättigheter i allmänhet mera inskränkta än den persons, som har gods å nederlag. Så får egare af gods å transitupplag icke efterse infördt kollys innehåll eller deraf taga prof, förr än sådant kolly blifvit till förtullning eller nederlag angifvet. Alla de anmärkningar, som rigtats emot nederlagsrätten, kunna sålunda i vida högre grad framställas emot rätten till transitupplag.

Hvad slutligen beträffar den frilagersrätt, som sedan 1874 finnes i vårt land, är den så inskränkt, att den ej kunnat erhålla någon större betydelse. Förbehållen allenast tre städer och gällande endast för de varor, som behöfvas för proviantering af fartyg, är denna rättighet naturligtvis af ringa omfång, men har här icke bort lemnas oanmärkt.

En utsträckning uti dessa i vårt land sålunda redan medgifna friheter i fråga om tullbehandlingen skulle lemnas genom upprättande af frilager i detta ords vidsträcktare betydelse. Till ett sådant frilager skulle varor, utan att tull för dem erlades, kunna införas, der uppläggas och på allt sätt behandlas som om de befunne sig utom landet.

För att bereda vår handelsverld denna synnerligen värdefulla lättnad, framlade Kongl. Maj:t, såsom ofvan nämnts, uti en till 1886 års Riksdag aflåten proposition förslag till förordning angående *allmänt fri-*

lager, som detsamma skulle benämnas till skilnad från ofvanberörda i vårt land redan befintliga frilager. Frågan om införande af detta tullupplag hade väckts först af fullmägtige för handelsföreningen i Göteborg, hvilka i underdånig ansökning af den 1 maj 1882 anhöllo, att Kongl. Maj:t täcktes vidtaga åtgärder ledande dertill, att frilager i hufvudsaklig öfverensstämmelse med den danska institutionen af samma art blefve i Sverige medgifvet. Till stöd härför anförde fullmägtige hufvudsakligen, att det numera, då genom de lättade kommunikationerna handeln emellan de skandinaviska länderna kunde antagas utveckla sig till stor betydelse, mer än hittills erfordrades, att Sverige i afseende på sina tullförhållanden icke befunne sig i sämre ställning än Norge och Danmark; att så likväl för närvarande vore förhållandet, enär handel på utlandet med importerade varor från de här befintliga nederlag och transitupplag i de flesta fall vore en omöjlighet till följd dels af de afgifter, som för upplagens begagnande måste erläggas, och dels i synnerhet deraf, att varuegarens fria dispositionsrätt öfver en på dessa upplag liggande vara vore inskränkt genom flere föreskrifter, hvilka hindrade sönderdelning i smärre kollyn, proftagning, bearbetande af varorna och dylikt, som för handeln, åtminstone med en stor del artiklar, vore oundgängligen nödigt, hvaremot Danmarks och Norges kreditupplagsinstitution, och särskildt kreditupplaget i Köpenhamn, kompletteradt af frilagersinstitutionen och rätten till det så kallade »udvidede Kreditoplag» (derå varor af ett större antal slag — särskildt manufakturvaror — och i mindre qvantiteter än å de allmänna kreditupplagen få intagas) lemnade köpmannen helt andra fördelar och lättnader i fråga om handeln med importeradt gods.

Sedan äfven stadsfullmägtige i Malmö den 9 september 1882 gjort underdånig framställning i enahanda syfte, uppdrog Kongl. Maj:t den 27 oktober 1882 åt en komité att verkställa den utredning och uppgöra de förslag, som erfordrades för införandet i den svenska tullagstiftningen af den sålunda ifrågasatta frilagersinstitutionen. Denna komité afgaf i augusti månad 1884 förslag till förordning angående frilager, dervid komitén förmälde sig visserligen i hufvudsakliga delar hafva tagit till förebild de bestämmelser, som för denna institution vore gällande i våra grannländer Norge och Danmark, men likväl ansett sig böra i vissa delar icke oväsentligt afvika från föreskrifterna i nämnda länder. Så skilde sig den af komitén föreslagna frilagersinrättningen ganska väsentligt från det danska frilagret derutinnan, att det svenska tullverket icke belastades med anskaffande och underhåll af lokalerna, hvilket komitén föreslog skulle öfverlemnas åt kommunen eller enskilde.

Denna omständighet ansåg komitén komma att medföra den beaktansvärda fördel, att det svenska frilagret lättare än det danska kunde komma att erhålla det större omfång och de öfriga fördelar, som närmast motsvarades af begreppet frihamn.

Öfver komiténs förslag hördes såväl kommerskollegium som generaltullstyrelsen. I det af dessa myndigheter gemensamt afgifna utlåtande förklarade de sig, lika med komitén, anse, att den ifrågasatta institutionen skulle komma att medföra väsentliga fördelar ej blott för handeln på utlandet, utan jemväl för den handel, som hade till syfte att inom landet afsätta utlandets produkter. Genom det fria förfogande öfver godset, som tillkomme frilagershafvaren, samt genom rättigheten att å frilagret jemväl införa inländska eller utländska, redan förtullade varor — hvilka dock naturligtvis vid derefter skeende utförsel från frilagret måste behandlas såsom utländskt oförtulladt gods — blefve godsegaren i tillfälle icke blott att ompacka godset, huru han behagade, utan ock att efter behag bearbeta eller komplettera detsamma. Han kunde sålunda exempelvis af utländska väfnader förfärdiga kläder med begagnande, om han så önskade, af svenska symaterialier, af utländsk råtobak fabricera cigarrer o. s. v. Klart vore dock att i följd deraf, att tullsatsen å det färdiga fabrikatet i allmänhet vore vida högre än å råvaran eller den halffärdiga produkten, ett dylikt bearbetande af en råvara eller ett halffärdigt fabrikat endast kunde med fördel ifrågakomma, när det färdiga fabrikatet vore afsedt att afyttras till utlandet. Äfven för utförseln af sådana varor, som ej å frilagret underginge någon ompackning eller bearbetning, medförde frilagersinstitutionen en lättnad derutinnan, att någon undersökning af varorna hvarken vid införseln eller utförseln ifrågakomme. Icke mindre afsevärda vore fördelarne af frilagersinstitutionen för den inrikes handeln. Betydande grenar af denna handel vore nemligen uteslutna från möjligheten att i någon betydligare mån draga nytta af nederlaget. Så vore förhållandet med handeln med de flesta manufakturvaror och i all synnerhet med handeln med väfnader. Då en handlande med dylika varor ständigt måste hafva till hands, att för sina kunder förevisas, varor af alla de olika modeller eller mönster, med hvilka han handlade, men han vanligtvis ej kunde hålla något större lager af hvarje särskildt mönster, vore det klart att han ej kunde draga någon synnerlig fördel af nederlaget, från hvilket han ej finge uttaga mindre än ett helt kolly, utan att han i regeln måste hafva hela sitt varulager förvaradt under sitt eget lås, hvarigenom han också lättare blefve i tillfälle att egna dylika mera ömtåliga varor nödig tillsyn och vård. Också begagnades i Stockholm, enligt hvad embets-

verken inhemtat, nederlagsrätt endast i undantagsfall af dem, som handlade med manufakturvaror. Infördes åter frilagersinstitutionen, kunde köpmannen inskränka sig till att i sin handelsbod tillhandahålla prof å de artiklar, han hölle till salu, samt upplägga den väsentligaste delen af sitt lager å frilagret, hvarifrån han kunde göra uttagningar i mån af kundernas reqvisitioner samt i de af dem önskade qvantiteter.

Med afseende på de väsentliga fördelar, den ifrågavarande institutionen, hvilken icke komme att föranleda någon kostnad för statsverket, skulle komma att medföra för den svenska handeln, tillstyrkte derför embetsverken, att institutionen måtte, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med hvad komitén föreslagit, i den svenska tullagstiftningen införas.

I det af herr statsministern derefter afgifna yttrande till statsrådsprotokollet vid beslutet om den kongl. propositionens aflåtande anförde denne, bland annat, huru som af komiténs förslag till förordning angående *frilager* framginge, att komitén tänkt sig hufvudgrunderna för denna institution sådana, att frilager skulle, efter tillstånd af generaltullstyrelsen, få inrättas uti eller i närheten af stapelstad, dervid statens kostnad för bevakning, bokföring och expedition skulle betalas af frilagrets egare, samt att på frilagret skulle få intagas så väl tullpligtigt gods af hvad slag det vara må, som alla slag tullfritt och förtulladt gods, dock att från frilager skulle vara uteslutet sådant gods, som kunde medföra eldfara eller annan skada eller olägenhet för frilagret, samt att för en gång förtulladt gods, som intagits å frilager, skulle vid uttagningen å nyo erläggas tull, såsom vore det från utlandet direkt intaget. Statsverkets trygghet att utfå behöriga tullafgifter skulle enligt förslaget tillgodoses derigenom, att tulltjenstemännen skulle ega tillträde till frilagrets särskilda afdelningar, samt att detsamma skulle vara försedt med vaktrum, som måste passeras af hvar och en, som lemnar frilagret; att i vaktrummet vederbörande tulltjensteman skulle ega att å den utgående låta verkställa kroppsvisitation, utan att vara underkastad påföljd i händelse underslef befunnes icke hafva egt rum, såsom följd hvaraf tillträde till frilager skulle vara förbjudet för qvinnor; äfvensom att öfverträdelser af förordningen blifvit belagda med ganska drygt ansvar.

Beträffande förslaget i öfrigt ville herr statsministern särskildt fästa uppmärksamheten derpå, att då enligt förslaget statens kostnad för bevakningen af samt bokföringen och expeditionen vid frilagret skulle betalas af dess egare, hvilken, innan frilagret må för sitt ändamål begagnas, skulle för gäldandet af sagda kostnad ställa säkerhet,

som af generaltullstyrelsen godkändes, någon kostnad i följd af den nya inrättningens införande icke komme att drabba statsverket. Vidare ville herr statsministern framhålla, att varorna så väl vid intagandet å och uttagandet från frilagret, som under den tid, de derstädes vore upplagda, stode under oafbruten bevakning af tulltjenstemän, hvadan staten icke hade att befara någon förlust genom egarens insolvens och faran för indirekta förluster genom underslef, smuggling o. s. v. icke vore större, än den vore vid all varuinförsel från utlandet.

Om förenämnda kongl. proposition detta oaktadt icke blef af Riksdagens båda kamrar antagen, anser utskottet anledningen härtill sannolikt snarast vara att söka deri, att man inom den ena kammaren ännu icke hunnit fullt beakta och uppskatta de stora fördelar, som antagandet af ett dylikt förslag skulle innebära.

I allt hufvudsakligt torde dessa fördelar redan vara framhållna i den redogörelse utskottet här ofvan lemnat för den särdeles fullständiga och mångsidiga belysning saken redan vunnit inom handelsföreningarne i Göteborg och Malmö, inom den kongl. komitén, hos kommerskollegium och generaltullstyrelsen och slutligen i statsrådet.

Såsom förut påpekats innebär förslaget heller icke någon afvikelse från de principer som redan äro gällande i vår tullagstiftning. Statsmagterna hafva deri fullt erkänt, att tull icke bör drabba den i exportändamål införda varan, vare sig den är afsedd att exporteras i samma tillstånd som den införts eller i mera förädlad form. Detta erkännande ligger till grund för alla ofvan omnämnda, importörerne redan lemnade medgifvanden. Men det har ock visats, att dessa medgifvanden icke kunna anses vara tillfyllestgörande. Det är först genom tillåtelse att upprätta allmänt frilager, som det mål uppnås, hvilket af lagstiftaren åsyftats. Till ett allmänt frilager kan producenten införa hvilka varor han för sin tillverkning behöfver utan att för någon af dem nödgas erlägga tull. Han är der ock befriad från hvarje undersökning af varan, från alla kostnader till utrönande af huru mycket af råvaran återfinnes i den färdiga produkten, från all den tidsförlust, som af en dylik undersökning blifver en följd äfvensom slutligen från all förlust af ränta å erlagd tullafgift. Han behöfver ej frukta att genom en origtigt beräknad grund för restitutionen få hela sin affärsverksamhet satt på spel, utan kan, fri från alla på konstladt sätt åvägabragta produktionskostnader, beräkna utgifter och inkomster inom sin verksamhetsgren efter samma grunder som hans utländske konkurrent.

Å andra sidan behöfver ej heller staten befara att genom för hög restitution till exportören utgifva mer än denne såsom importör förut

erlagt i tull. Har man som nu skett en gång erkänt principen, synes man icke böra tveka att föra densamma till dess enda fullt rigtiga och verksamma konseqvens.

En fabrik ega vi redan i vårt land, som arbetar under samma vilkor som en fabrik med frilagersrätt, nemligen fabriken i Karlshamn för rening af utländskt råbränvin. Det är allmänt kändt, att denna fabrik icke skulle kunna drifvas utan de friheter densamma uti ifrågavarande afseende erhållit. Men många äro de industrier, som af ifrågasatta institution borde kunna draga nytta. Exempelvis kunna nämnas för export beräknade möbelsnickeri, vagn- och instrumentfabrikation, tillverkning af färdiggjorda kläder, deri inberäknadt skodon och hattar, fabrikation af tvål, parfymer, chokolad, cigarrer m. m. Hit höra särskildt ett slags industrier, som borde vara föremål för ett synnerligen varmt nationelt intresse, men som under nuvarande förhållande synas hafva svårighet att här taga fart, de nemligen, som afse en bearbetning af landets egna naturalster, med tillhjelp af en eller annan utländsk produkt. En sådan industri är t. ex. den som består i förädlingen af våra vilda bär. Man må icke tro att denna industri, hvilken här valts såsom exempel, blott är af ringa betydelse eller rör sig med föga beaktansvärda siffror. Våra skogsbär utföras numera till Tyskland i hela ångbåtslaster; enligt hvad statistiken gifver vid handen exporterades af friska frukter och bär under år 1887 633,152 kilogram, år 1888 1,255,086 kilogram och år 1889 1,182,447 kilogram. Största delen häraf har naturligtvis utförts till utländska fabriker, hvarest dessa frukter och bär förvandlats till sylter, safter och viner. För våra egna landsmän är drifvandet af denna industri i stort i det närmaste omöjliggjord, enär för densamma behöfves socker, för hvars höga tull restitution väl kan erhållas, men endast under ofvan angifna, produktionen fördyrande och ytterst försvårande vilkor. Denna industri skulle säkerligen eljest kunna i ganska stor utsträckning drifvas i vårt land, och den nationalrikedom vi ega uti våra vilda bär skulle, om berörda hinder aflägsnades, i vida rikare mån än hittills kunna tillgodogöras. Flera exempel kunde här anföras på dylik industriel verksamhet, genom hvars underlättande på angifna sätt bättre afsättning för inhemska produkter skulle erhållas.

Liksom den för utförsel arbetande svenska *industrien*, skulle äfven den svenska *handeln* af frilagersinstitutionen draga fördel och detta ej blott för sin exportaffär på utlandet utan äfven för varuomsättningen i eget land, der den nu har att möta en fördelaktigare ställd utländsk konkurrens. Såsom förut påpekats kan man icke inom det svenska

nederlaget ompacka å detsamma upplagda varor, när icke detta för varans bibehållande i värde befinnes alldeles oundgängligt. Den handel, som består uti att importera en vara i större emballager, fördela densamma i mindre kollys och derpå afyttra den till minuthandlande, kan derför icke hos oss idkas utan att importören underkastar sig att först betala tull för det i de större emballagen importerade godset. Med begagnande af det danska frilagret kan den danske köpmannen med fördel drifva denna handel å Sverige. Och är detta ock, såsom motionären anmärkt, förklaringen till att en stor del af våra kolonialvaror går öfver Danmark. Genom inrättande af allmänt frilager jemväl i Sverige skulle man möjliggöra för våra handlande att med hopp om framgång upptaga konkurrensen med Köpenhamns affärsmän och såmedelst tillförsäkra våra landsmän den handelsvinst, som för närvarande stannar hos utländingen.

Men den utvidgade handel, som genom inrättande af frilager åstadkommes, medför naturligen äfven utvidgad *sjöfart*, och har derigenom betydelse äfven för de handlande, som icke sjelfva begagna sig af frilagret. En ökning i de reguliera transportförbindelserna har öfver allt visat sig blifva en följd af den i större skala tillämpade frilagersinstitutionen. Och bristen på fasta ångbåtsförbindelser, särskildt med något mera aflägsna länder, är en brist hvaröfver såväl våra exportörer som importörer för närvarande klaga. Allt för länge åtnöjde sig vårt land med att nästan icke hafva egna fasta ångbåtskommunikationer annat än med Lübeck och Köpenhamn, öfverlemnande åt den hanseatiska frihamnen och det danska frilagret att förse oss med hvad vi från andra länder behöfde och att förmedla våra förbindelser med den öfriga verlden.

En annan fördel för handeln skulle i de fall, der kommuner eller stora privatbolag uppbyggde frilagersmagasin, vinnas derigenom, att de i dessa magasin upplagda varor lättare än hittills skulle kunna af deras egare försäljas eller pantsättas, utan att dessförinnan undergå åtskilliga åtgärder hos tullförvaltningen, hvarjemte formen för varans öfverlemnande åt köparen eller kreditgifvaren är onödigtvis tung och omständlig. I attester från frilagrets föreståndare, intygande att vissa till qvantitet och beskaffenhet bestämda varor der blifvit upplagda och komme att tillhandahållas attestinnehafvaren, skulle man hafva vunnit den vigaste och beqvämaste formen för en varas försäljning eller förpantning, en form, som, hos oss genom »magasinsbolagen» knappast mer än inledd, i England genom de så kallade *Warrants* vunnit en oerhörd utsträckning.

De stora fördelar, som sålunda genom inrättande af allmänt frilager skulle beredas såväl industri som handel, skulle enligt Kongl. Maj:ts

förslag vid 1886 års riksdag icke tillskynda statsverket några kostnader, och någon dylik anledning kunde derför icke åberopas för afslag å den kongl. propositionen. De skäl, som härför anfördes, finner utskottet icke ega den betydelse, som då synes hafva tillmätts desamma, och hafva till största delen blifvit af motionären bemötta.

Mot hvad motionären i berörda afseende anfört vill utskottet allenast erinra, det hans förslag, att för undvikande af förlust i tullinkomsten i följd af minskning af taran vid ompackningen höja tullen med ett motsvarande procenttal, vid tillämpningen torde komma att möta betydande svårigheter. Men då, såsom statsministern år 1886 anmärkt, föreskrifterna om att vid förtullningen afdrag ej får göras för emballaget äro lemnade, icke för att öka tullen å de ifrågavarande artiklarne, utan allenast för att underlätta deras tullbehandling, synes intet vara att anmärka emot att varuegaren beredes tillfälle att inom frilagret med varorna vidtaga en åtgärd, hvilken han i allt fall egt frihet företaga före varornas införsel. Då den minskning i tullafgifter som härigenom skulle uppstå ur fiskalisk synpunkt dessutom är jemförelsevis obetydlig, och de som begagna sig af utländskt frilager alltid kunna undandraga staten denna inkomst, synes detta skäl mot inrättande af allmänt frilager icke ega synnerlig vigt.

En annan anmärkning, som vid 1886 års riksdag framställdes emot det kongl. förslaget var, att någon större affärsverksamhet af detta slag icke vore att förvänta inom vårt land. Det är visserligen sant, att vi redan låtit en dyrbar tid gå oss ur händerna och att våra grannar väl begagnat sig deraf och bemägtigat sig ifrågavarande handel. Men det är att märka, att nu föreliggande fråga väckts till lif genom framställningar från två af våra större handelsstäder. Det är således anledning att antaga, att affärsmännen i dessa städer skola begagna sig af den gifna tillåtelsen och såmedelst möta en konkurrens, hvilken, såsom motionären påpekat, blifver så mycket svårare att motstå, då Köpenhamn erhåller en frihamn, från hvilken berörda affärsverksamhet kan drifvas i ännu större utsträckning än hittills. Härtill kommer en annan omständighet, som manar att fortast möjligt lemna det sökta medgifvandet. Snart skall Nord-Östersjökanalen öppnas för trafik och östersjöhandeln kommer dermed säkerligen att beträda helt nya vägar. Det är vigtigt, att den svenska köpmannen då kan begagna sig af denna omhvälfning och taga sin andel uti ifrågavarande handel, som eljest kommer att allt fortfarande förblifva i utländingarnes händer. Denna sida af frågan är synnerligen beaktansvärd och påkallar densammas snara afgörande.

Emot frilagersinstitutionens införande gjordes vid 1886 års riksdag vidare den invändning, att man skulle hafva svårt för att förebygga smuggling från ett frilager. En sådan erfarenhet har dock icke gjorts i andra länder, och det torde derför icke finnas någon anledning att antaga, det denna olägenhet skulle visa sig här. De försigtighetsmått, som i detta afseende stadgades i den föreslagna förordningen, synas utskottet ock hafva varit fullt betryggande, i synnerhet som den föreslagna förordningen jemväl innehöll att frilagershafvare skulle, om han om smugglingen egt vetskap, hafva för alltid förverkat rätt att af frilagret sig begagna samt vara skyldig att genast utrymma sitt lager.

En anmärkning, som deremot med mera fog gjordes emot det kongl. förslaget, var, att detsamma utan inskränkning tillät uppläggande af bränvin och sprit å frilager, oaktadt dessa varor ej få läggas å nederlag. Förbudet häremot är tydligen lemnadt dels för att förebygga spekulation med utländskt bränvin å den inhemska marknaden, dels ock till följd deraf, att utan dylikt förbud importören af utländskt bränvin skulle gynnas framför producenten af den inhemska varan, i det den senare måste betala sin skatt förskottsvis, men den förre först då han ville sälja varan för konsumtion. Då de skäl, som sålunda tala för att bränvin icke får uppläggas å nederlag för att sedermera kunna användas för den inhemska konsumtionen, jemväl synas gälla för frilager, torde den sålunda framstälda anmärkningen vara rigtig, men föranleder icke till ett förkastande af hela den föreslagna institutionen, utan allenast till förbud för att å frilager införa bränvin för annat ändamål än dess förädling till export i derför särskildt inrättad fabrik.

Då utskottet sålunda icke ansett något giltigt skäl förefinnas emot antagande af en lag i hufvudsaklig öfverensstämmelse med den af Kongl. Maj:t vid 1886 års riksdag föreslagna, men deremot delar den af handelsverldens representanter, af kommerskollegium och generaltullstyrelsen samt af Kongl. Maj:t sjelf uttalade uppfattning, att så väl industri som handel skulle af tillåtelsen till upprättande af allmänt frilager kunna draga stor nytta, samt staten af denna institution icke skulle ådragas någon kostnad, har utskottet funnit motionärens förslag i denna del böra tillstyrkas.

Motionen innehåller emellertid härjemte en hemställan, att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla om utredning af frågan om samt behofvet och förmånen af inrättande af en svensk frihamn vid Öresund. Denna del af förslaget har utskottet ansett sig för närvarande icke kunna biträda. Det är visserligen sant, att samtliga de fördelar, som tala för upprättande af allmänt frilager, i regel ännu

fullständigare förväntas af en frihamn. En frihamn är ett landområde med tillhörande hamn, som förklarats ligga utanför rikets tullgräns. Den är sålunda ett allmänt frilager i stort; inom densamma kunna uppföras magasin och fabriker af alla slag. Frågan om upprättande af en dylik hamn synes dock nu vara för tidigt väckt. Anläggningen af en sådan kräfver nemligen mycket stora kapital. Frihamnen i Hamburg har kostat omkring 150 millioner mark, och kostnaden för den redan beslutade anläggningen af frihamn i Köpenhamn beräknas skola uppgå till omkring 12 millioner kronor. Det är visserligen sannolikt, att å flera platser inom vårt land frihamn skulle kunna anläggas för vida mindre kostnader, men dessa torde i alla fall blifva så betydliga, att hvarken staten eller någon kommun för närvarande skulle vilja åtaga sig desamma. Detta kan ju möjligen anses icke hindra, att en utredning göres om behofvet af en frihamn och de utsigter, som kunde förefinnas för att densamma skulle blifva af någon större nytta. Men just en sådan utredning torde under nuvarande förhållanden vara svår att åstadkomma. Innan allmänna frilager blifvit inrättade och den utsträckning dessa visat sig kunna taga blifvit känd, torde en tillfredsställande utredning af frågan om frihamn vara svår att åvägabringa. Härtill kommer att, som ofvan påpekats, de allmänna frilager, som enligt det kongl. förslaget skulle inrättas i vårt land, bättre än de utländska frilagren skulle kunna ersätta en frihamn genom öfverlemnandet till enskilde och kommunerna att upprätta dylika institutioner, hvilka kunde efter behofvet vidgas och förstoras och sålunda sjelfva genom sin naturliga utveckling snart angåfve hvar lämpligaste platsen vore för en frihamn.»

Hvad sålunda anförts anser utskottet ega fortfarande tillämplighet å förevarande fråga. De skäl, som sistlidet år åberopades för meddelande af tillstånd till inrättande af allmänna frilager, qvarstå ännu med oförminskad styrka och hafva onekligen erhållit ökad betydelse genom de åtgärder, som under senaste tiden vidtagits i vårt grannland Danmark, i syfte att för framtiden tillförsäkra dess hufvudstad en förherskande ställning med afseende å Östersjöhandeln. Deremot kan utskottet icke finna, att berörda åtgärder verkat någon ändring i det vid sistlidet års riksdag påvisade förhållande, att en tillförlitlig utredning om behofvet och nyttan af en svensk frihamn lärer böra grundas på någon tids erfarenhet af verkningarna af frilagersinstitutionens införande, och att följaktligen en sådan utredning af tillförlitlig beskaffenhet icke

för närvarande kan åstadkommas. Vid sådant förhållande kan utskottet icke i vidsträcktare mån än bevillningsutskottet vid sistlidet års riksdag biträda motionärens förslag; hemställande utskottet alltså,

att motionärens förslag måtte på det sätt bifallas, att Riksdagen ville i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla om framläggande för nästa Riksdag af förslag till förordning angående allmänt frilager i hufvudsaklig öfverensstämmelse med Kongl. Maj:ts förslag till 1886 års Riksdag samt med föreskrifter, som betrygga statsverket för alla kostnader med anledning af berörda institution.

Stockholm den 10 maj 1892.

På utskottets vägnar:

F. BARNEKOW.

Reservationer:

af herrar *Lithander*, *Almström*, *Stephens*, *P. J. Andersson*, *Philipson*, *Ewers*, *Nisser* och *Weinberg:*

»Då bevillningsutskottet vid sistlidet års riksdag beslöt tillstyrka aflåtandet till Kongl. Maj:t af en skrifvelse med begäran om framläggande af förslag till förordning angående allmänt frilager, afgåfvo åtskilliga af utskottets ledamöter från Första Kammaren emot detta beslut en så lydande reservation:

»Mot utskottets tillstyrkan, att Riksdagen ville i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla om framläggande för nästa Riksdag af förslag till förordning angående allmänt frilager, få vi härmed anmäla vår reservation.

Frågan om frilagers inrättande har varit föremål för utredning af en af Kongl. Maj:t tillsatt komité, som den 4 augusti 1884 afgaf ett utlåtande, på grund af hvilket Kongl. Maj:t till 1886 års Riksdag aflät nådig proposition i frågan, hvilket dock icke ledde till någon Riksdagens åtgärd. Endast en kort tid har således förflutit, sedan fullständig utredning erhållits och Riksdagen i frågan fattat beslut. De skäl, som anförts för dess återupptagande, kunna vi ej finna vara så

tungt vägande, att de böra leda till återupprepad besvärlig och kostsam utredning. Vi anse äfven, att i frågor af den art som denna en enskild förslagsställare skall grunda sin framställning ej blott på de skäl, han för sin egen del anser tala för densamma, utan derjemte på ett af vederbörande kommun eller konsortium af vederhäftige personer fattadt beslut att efter en viss angifven plan åvägabringa det företag, hvarom fråga är, om Konung och Riksdag dertill lemna bifall. Om en sådan säkerhet ej ställes vid en liknande motions afgifvande, och denna skulle vinna statsmagternas bifall, kan följden blifva, att staten får vidkännas kostnaden för utredningen, utan att det åsyftade företaget kommer till stånd. Om den fördel för landet, som inrättandet af frilager på en eller annan ort skulle medföra, äro vi dessutom af en mot utskottets flertal motsatt mening. Enligt gällande lagstiftning är det redan nu medgifvet *alla* köpmän i *alla* stapelstäder att emot en särdeles låg afgift (årligen 1 proc. af tullafgiften) på s. k. nederlag få upplägga, under en tid af intill 5 år förvara, efter behof mot erläggande af tull till försäljning inom landet uttaga eller utan vidare afgift derifrån för reexport bortföra tullpligtiga varor, dock utan ompackning. Han är berättigad att efter anmälan till vederbörande myndighet få efterse och vårda sitt nederlagsgods och företaga för varans skötsel nödvändiga omfyllningar eller ompackningar; han får deraf taga prof i lämpliga mängder. Han kan vidare efter vederbörlig anmälan förpanta, på annan person öfverlåta, eller till annan nederlagsplats förflytta sitt gods, samt åtnjuter, sedan detta till förtullning blifvit angifvet, visst anstånd med tullens erläggande.

Det är äfven medgifvet att på i det närmaste enahanda vilkor upplägga varor på s. k. transitupplag.

Genom inrättandet af frilager skulle den, som blir i tillfälle att begagna sig deraf, förutom hvad genom nederlagsrätten medgifves, komma i åtnjutande af förmånen att i frilagret ompacka eller från emballage skilja dit införda varor, der förevisa, försälja och derifrån i mindre qvantiteter utföra dem emot erläggande af stadgad tullafgift. Han kan dit tullfritt införa tullbelagda råämnen och halffabrikat och bearbeta dem till färdiga varor. Han kan derifrån liksom från nederlag tullfritt exportera sitt gods.

Man skall lätt finna, att de fördelar, som ett frilager erbjuder utöfver dem, som redan äro medgifna genom rättigheten att begagna sig af nederlags- och transitupplag, icke äro af betydelse för den stora handeln, och att den stegring i sjöfarten, som utskottet tror följa med frilagret, icke kan väntas, då förutsättningen, ökad trafik med de stora

handelsvarorna, ej kan påräknas. För den, som idkar dylika affärer, är det af ringa vigt att från nederlag få uttaga mindre qvantiteter än dem nederlagsrätten redan medgifver, och de kostnader, han får vidkännas för begagnande af frilagret, måste, om staten ej skall bevilja särskilda favörer, till och med blifva större än vid begagnadet af nederlagsrätten. Deremot ställer sig förhållandet helt annorlunda för handeln med manufaktur-, galanteri- och modevaror, äfvensom med s. k. korta varor samt viner och spirituosa. För den, som drifver handel med dessa artiklar, blir det till stor fördel att på frilagret kunna få upplägga utländska tillverkningar, der ompacka och i behagliga smärre qvantiteter, med befrielse från hela eller en del af tullen för emballaget, få utförsälja dem. Det lemnar ock bättre tillfälle att göra gynsamma inköp af utlandets ej mera moderna tillverkningar och öfverblifna lager.

Då det ej torde finnas den ringaste sannolikhet, att dessa manufaktur- och modevaror m. m. skola kunna i någon nämnvärd mängd till våra grannländer reexporteras, blir följden endast den, att ett större och beqvämare tillfälle beredes de utländske tillverkarne att till förfång för våra egna yrken och näringar och i vissa fall genom frigörandet från emballage m. m. till lägre tullsatser än de lagligen gällande få inom landet främja afsättningen af sina varor, af hvilka en stor del efter vår förmening kommer att utgöras af lyx- och galanterivaror samt viner, af hvilka artiklar landet redan nu är i hög grad öfversvämmadt. Hvad särskildt angår tullen på emballage, få vi emot det i utskottets betänkande anförda yttrandet af statsministern år 1886, »att föreskrifterna om att vid förtullning afdrag ej får göras för emballage äro lemnade, icke för att öka tullen, utan för att underlätta varans tullbehandling», erinra, att, då i nu gällande tulltaxa tullsatserna blifvit till lättnad för tullbehandlingen bestämda i bruttovigt på många artiklar, tarans vigt härvid tagits i beräkning, och tullen således blifvit satt lägre, än om nettoförtullning skulle ha bestämts, att tarans vigt för flera artiklar spelar en stor rol (ända till mer än 40 procent af bruttovigten) samt att möjliggörandet af nettoförtullning af dylika artiklar ovilkorligen i många fall skall leda till minskning af tullinkomsterna. I det af senaste tullkomité afgifna betänkande och förslag till tulltaxa har äfven vid bestämmandet af bruttotullsatser tarans vigt tagits i betraktande och tullsatserna satts med hänsyn dertill. Särskildt yttrande om bruttoförtullningen finnes å sidan XIII i betänkandet.

Den bearbetning och tillverkning inom frilagersområdet af varor för export, som utskottet låter hägra i sin motivering, synes oss lika

litet sannolik som reexporten af dit införda manufakturvaror, och den ytterst ringa möjligheten af sådana affärer kan ej uppväga olägenheten af den ökade införsel af utländska varor, som frilagren skulle medföra. Väl kan en bearbetning af varor der komma till stånd, men säkerligen skulle den komma att gå i en helt annan rigtning, än den utskottet tänkt sig. Den skulle enligt vår mening taga formen af bearbetning till färdiga varor af råämnen och halffabrikat, å hvilka tullsatserna ej äro satta i ett noga afvägdt förhållande till den färdiga varan. Den skulle få till föremål sönderdelandet af sådana sammansatta varor, i hvilka de ingående olika delarne kunna hvar för sig förtullas billigare än det hela, afskiljandet af emballage eller utbytandet af tyngre omslag mot lättare m. m.

Till de skäl mot motionen, som vi ofvan angifvit, måste vi lägga ytterligare ett, som äfven af dem, som i frågan ej dela vår åsigt, svårligen torde kunna underkännas. Nuvarande bestämmelser om nederlags- och transitupplag äro lika för *alla* affärsmän i *alla* handelsstäder inom landet. Genom beviljandet af frilagersrätt kommer ett *fåtal* affärsmän inom *vissa* grenar på *en* eller *några få* platser att gynnas framför öfriga, och detta skulle i ännu vidsträcktare omfång blifva förhållandet, om frilagren skulle medföra den verkan, som utskottet synes antaga.

Vi kunna ej heller undertrycka den mening, att, om den af utskottet föreslagna vägen beträdes, och till följd af statsmagternas beslut frilager och i sammanhang dermed antagligen äfven frihamnar skulle anläggas, sådant svårligen låter sig utföras utan mellankomst af och kostnad för staten.

Då vi således anse, att handeln med de stora stapelvarorna ej kan hafva synnerlig fördel af det föreslagna frilagret, att till följd deraf ingen ökad sjöfart är att förvänta, att någon reexport af varor derifrån ej har utsigt för sig, att en tillverkning af exportvaror svårligen der kan komma till stånd, men vi deremot hålla för alldeles påtagligt, att en väg genom detsamma öppnas för obehöflig och för våra näringar skadlig införsel af utländska manufaktur- och öfverflödsvaror, och att en orättvisa begås mot affärsmän på andra platser, få vi yrka afslag på förevarande motion.»

Jemte det vi till alla delar instämma i hvad sålunda blifvit anfördt utan att dess rigtighet oss veterligen kunnat vederläggas, vilja vi framhålla, att, derest frågan om inrättande af allmänt frilager verkligen varit en allmän angelägenhet och icke, som vi hålla före, endast egnad att bereda fördelar åt några få köpmän i ett eller annat af våra

större stadssamhällen — d. v. s. om den berört alla eller större delen af rikets stapelstäder — då skulle otvifvelaktigt någon åtgärd från desamma vidtagits för att vid riksdagen bereda framgång åt förslaget; men att så icke skett torde vittna om, att frågan grundar sig på lokala, för att icke säga privata intressen. — Härtill kommer, att införande af frilagersinstitutionen hos oss icke i någon mån kan befrämja vår handelsverksamhet på annat sätt, än att den underlättar införande hit af utländska manufaktur-, galanteri- och lyxvaror, hvilken import icke ur någon synpunkt torde kunna anses lämplig att uppdrifva, allra minst genom uppoffring af statsinkomster, hvilket här blefve fallet. Det är nemligen obestridligt, att å frilager beredes importören många tillfällen att reducera de tullbelopp, som ovilkorligen måste till fullo erläggas, i fall förtullningen försiggår der frilager icke finnes. Den förlust, statsverket alltså skulle komma att lida, och den omständighet, att några få importörer bereddes förmåner framför landets öfrige köpmän, synes oss vara tillräckliga skäl för Riksdagen att ånyo afslå förslaget.

Vi hemställa alltså, att Riksdagen måtte lemna motionärens förevarande framställning utan afseende;»

af herrar *J. Johansson* i Noraskog, *Collander*, *Bokström*, *Fredholm*, *G. Jansson* i Krakerud och *friherre von Schwerin:*

»Genom öppnandet af Nord-Östersjökanalen, som man beräknar blifva färdig sommaren 1895, skall vägen från Engelska kanalen till Östersjön kunna förkortas med omkring 200 nautiska mil. Derigenom hoppas man, att mer än hälften af den till 20 millioner ton beräknade Nord-Östersjötrafiken skall passera kanalen i stället för genom Öresund. Den fara, som denna minskning i Öresundstrafiken innebär för Köpenhamn såsom handelsstad, har förmått danska folket att genom en lag af den 31 mars 1891 i Köpenham inrätta en frihamn. För dennas åstadkommande beviljades omkring 1 million kronor till jernvägens framdragande till frihamnen, och för dennas anläggande iklädde sig staten garanti för ett obligationslån å 8 millioner kronor, förutsatt att ett bolag med 4 millioner inbetaldt aktiekapital bildades. Den sålunda beslutade hamnen är nu under anläggning.

De fördelar, som man genom denna frihamn anser sig kunna erbjuda transitotrafiken, bestå icke blott deruti, att omlastning från ett fartyg till ett annat kan försiggå utan hinder af något slag, utan äfven i billiga skeppsumgälder, så billiga att de flera gånger understiga dem, som utkräfvas i andra hamnar. Genom dessa fördelar hoppas man kunna draga till sig den stora import, som eger rum från utom-

europeiska länder till de vid Östersjön belägna — en import, som hittills gått öfver Hamburg, Bremen, Amsterdam och London. Förverkligas dessa förhoppningar, skulle dermed vilkoret för upprättandet af direkta trafikleder mellan Köpenhamn och utomeuropeiska länder varda uppfyldt. Och särskildt för vårt land skulle sådana direkta trafikleder erbjuda stora fördelar äfven med afseende på vår export.

Inför detta faktum, hvilket i sig innebär möjligheten af en total omgestaltning af trafikförhållandena mellan vårt land och andra länder, företrädesvis de utomeuropeiska, synes det oss vara af mycket stor vigt att i tid undersöka, hvilken verkan en sådan ändring af trafikförhållandena kan komma att utöfva på vår handelsomsättning. Antagligt torde vara, att en betydlig del af vår såväl import som export under sådana förhållanden komme att transitera Köpenhamn, från och till hvars frihamn vi då skulle komma att med kustångare föra en stor del af de varor, som utgöra föremål för vårt handelsutbyte. Visserligen har man icke att förvänta, att detta för oss skulle medföra olägenheter, snarare är det att antaga att många och stora fördelar skulle beredas vårt land genom att hafva det närbelägna Köpenhamn till centrum för vår internationella trafik, i stället för de mera aflägsna platser, som nu äro detta. Men hvad som, enligt vårt förmenande, förtjenar en noggrann utredning, det är, huruvida vi icke i förenämnda hänseenden skulle kunna göra oss Köpenhamns frihamn bättre till godo, om vi sjelfva inrättade en eller flera frihamnar vid Öresund — icke för att konkurrera med Köpenhamns, utan för att utgöra så att säga delar af densamma, så att dessa hamnar skulle komma till hvarandra i ett ungefärligen likartadt förhållande med det, i hvilket Cuxhafen står till Hamburg och Bremerhafen till Bremen.

På grund af hvad nu i korthet blifvit anfördt hafva vi ansett att utskottet, förutom hvad det i denna punkt tillstyrkt, äfvenledes bort hemställa, att Riksdagen i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhåller om utredning af frågan om behöfligheten och förmånen af samt sättet och vilkoren för inrättandet af frihamnar.»

Herrar *Fock*, *Sederholm*, *Cavalli* och *af Burén* hafva derjemte anhållit få antecknadt, att de icke deltagit i behandlingen inom utskottet af förevarande motion.

STOCKHOLM, ISAAC MARCUS' BOKTRYCKERI-AKTIEBOLAG, 1892.

N:o 16.

Ank. till Riksd. kansli den 14 maj 1892, kl. 5 e. m.

Betänkande, angående stämpelafgiften.

Från Första Kammaren hafva till bevillningsutskottet hänvisats två inom kammaren väckta motioner rörande ändringar i kongl. förordningen angående stämpelafgiften den 5 september 1890, nemligen motionen n:o 9 af herr *H. Claëson,* om höjning i stämpelafgiften för bouppteckningar m. m., samt motionen n:o 28 af herr *J. Bengtsson,* om stämpelfrihet för utslag, innefattande befrielse från ådömda mantalsböter.

Hvad herr *Claësons* motion beträffar, har utskottet funnit densamma, såsom innefattande förslag rörande progressiv arfskatt, böra behandlas i sammanhang med en från Andra Kammaren till utskottet remitterad motion angående dylik skatt i form af bevillning; kommande utskottet att angående dessa båda motioner afgifva särskildt betänkande; hvilket utskottet härmed skolat för Riksdagen

1:o) anmäla.

Herr *Bengtssons* ofvan omförmälda motion är af följande lydelse:

»Då det icke synes vara med billighet öfverensstämmande, att, såsom nu lär ega rum, personer, hvilka obehörigen dömts till mantalsböter, men i högre instans befrias derifrån, nödgas lösa utslag, belagdt

med stämpel till högre belopp än böterna, får jag härmed vördsamt föreslå, *att sådana utslag må vara fria från stämpel.*»

Det förhållande, som föranledt ifrågavarande motion eller att vid fullföljd af talan mot beslut, hvarigenom Kongl. Maj:ts befallningshafvande förordnat om indrifning af böter, som enligt kongl. förordningen angående mantals- och skattskrifningarnes förrättande den 20 juli 1861 böra utgå, klaganden nödgas lösa utslag, belagdt med stämpel, om hvilket förhållandes rigtighet utskottet förvissat sig, eger otvifvelaktigt stöd i gällande bestämmelser.

Enligt gällande stämpelförordning eger emellertid frihet från stämpel å statsmyndigheters expeditioner rum i, bland annat, bevillningsmål; och då mål af nu ifrågavarande beskaffenhet lämpligen torde böra i förevarande hänseende likställas med bevillningsmål, anser utskottet en ändring af gällande bestämmelser i den af motionären föreslagna rigtning skäligen böra vidtagas. Utskottet finner sig deremot icke kunna tillstyrka, att åt den ifrågasatta ändringen gifves en så inskränkt omfattning, att stämpelfrihet medgifves för allenast sådana utslag, hvilka innefatta befrielse från påförda böter. Enligt gällande förordning angående stämpelafgiften göres nemligen i fråga om stämpelfrihet intet afseende å målets utgång utan endast å dess beskaffenhet; och att i förevarande fall frångå berörda princip, dertill anser utskottet skäl icke förefinnas.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt får utskottet hemställa,

> 2:o) att andra stycket af 7 § i kongl. förordningen angående stämpelafgiften den 5 september 1890 måtte erhålla följande förändrade lydelse:
>
> »Frihet från stämpel enligt denna Art. eger jemväl rum *i mantalsskrifningsmål,* i bevillningsmål — —
>
> — — — — — — — — — — — — — — — —

Vid granskning af stämpelförordningens bestämmelser har utskottet härförutom funnit skäl föreslå ändring i det afseende, som här nedan omförmäles.

Genom lag af den 16 maj 1890 har blifvit bestämdt, att lagen angående tillsyn å förmyndares förvaltning af omyndigs egendom den 18 april 1884 skall ega tillämpning jemväl i afseende å god man, som i anledning af timadt dödsfall af domstol förordnas att vårda frånvarande delegares i dödsboet rätt eller förvalta hans lott deri. Hädanefter skall

alltså sådan god man likasom förmyndare till vederbörande för granskning ingifva årsräkning öfver sin förvaltning; och om han försummar detta, skall domstolen förelägga honom att fullgöra denna sin skyldighet.

I förordningen angående stämpelafgiften förekommer i § 3 under rubriken »Protokoll» stadgande derom, att frihet från stämpel åtnjutes för sådant protokoll vid underdomstol, hvilket afser, bland annat, föreläggande för förmyndare att ingifva utdrag af förmyndareräkning.

Samma skäl, som talar för stämpelfrihet, då föreläggandet rörer förmyndare, synes äfven böra föranleda dylik frihet i det fall, att föreläggandet afser god man, sedan denne numera blifvit beträffande ifrågavarande skyldighet likställd med förmyndare.

I sammanhang med erforderlig ändring i berörda hänseende torde äfvenledes i afseende å stämpelfrihet för sådant underdomstols protokoll, hvarigenom förordnande eller entledigande meddelas, likställighet mellan förmyndare och god man böra åvägabringas.

Med afseende å hvad sålunda blifvit anfördt hemställer utskottet,

> 3:o) att den i § 3 af gällande förordning angående stämpelafgiften under rubriken »Protokoll» förekommande bestämmelse rörande protokoll vid underdomstol om förmyndares förordnande m. m. måtte erhålla följande förändrade lydelse:
>
> »*Protokoll* vid underdomstol, om förordnande eller entledigande af förmyndare eller god man för frånvarande dödsbodelegare eller om föreläggande för förmyndare eller sådan god man att ingifva bevis om aflemnande af årsräkning öfver sin förvaltning — — — (3:dje afd.) fritt.»

Stockholm den 14 maj 1892.

På utskottets vägnar:

F. BARNEKOW.

STOCKHOLM, TRYCKT HOS K. L. BECKMAN, 1892.

N:o 17.

Ank. till Riksd. kansli den 14 maj 1892, kl. 5 e. m.

Betänkande, angående vissa ännu oafgjorda frågor rörande tullbevillningen.

I 39:de, 103:dje och 121:sta punkterna af utskottets betänkande n:o 9, angående tullbevillningen, hade utskottet för Riksdagen anmält, att utskottet af angifna skäl framdeles komme att afgifva särskildt betänkande rörande tullsatserna för *kaffe* och *kaffesurrogat* samt *tobak* äfvensom angående § 9 i tulltaxeunderrättelserna; och har utskottet härmed skolat afgifva det sålunda uppskjutna yttrandet beträffande omförmälda tullbestämmelser.

Då Riksdagen numera i hufvudsakliga delar godkänt det förslag till tulltaxa, hvilket Kongl. Maj:t för Riksdagen framlagt, saknar utskottet anledning antaga, att tullinkomsten för nästkommande år skall i så afsevärd mån understiga det belopp, hvartill samma inkomst blifvit i Kongl. Maj:ts proposition till Riksdagen angående statsverkets tillstånd och behof förslagsvis upptagen, att någon höjning af de utaf Kongl. Maj:t föreslagna tullsatser för kassaartiklarne kaffe och tobak erfordras. Vid sådant förhållande hemställer utskottet,

att Riksdagen ville bifalla hvad Kongl. Maj:t i förslaget till tulltaxa dels under rubrikerna 247 och 248 i fråga om kaffe och kaffesurrogat samt dels under rubrikerna 609, 610 och 611 i fråga om tobak, oarbetad och arbetad, föreslagit.

Vid behandlingen af § 9 tulltaxeunderrättelserna har utskottet tagit i öfvervägande en af svenska qvarnindustriidkareföreningens styrelse till Kongl. Maj:t ingifven ansökning, deri bemälde styrelse, med framhållande af behofvet utaf åtskilliga ändringar i och tillägg till de uti ifrågavarande §:s 3:dje moment meddelade bestämmelser angående qvarnegares rätt till tullrestitution vid utförsel af vissa förmalningsprodukter, i underdånighet anhållit, det Kongl. Maj:t täcktes till Riksdagen aflåta nådig proposition derom,

att restitution af erlagd tullafgift för spanmål enligt stadgade grunder måtte åtnjutas, antingen tullafgiften erlades vid spanmålens lossning eller vid dess uttagande från nederlag;

att restitution måtte utgå efter den verkliga utbytesprocenten för de qvarnar, hvilka stälde sig under offentlig kontroll; samt

att restitution måtte på grund af vederbörande myndighets speciella undersökningar beviljas äfven för andra mjölfabrikat af spanmål än nu gällande författningar bestämde;

hvilken ansökning, jemte kommerskollegii och generaltullstyrelsens deröfver afgifna gemensamma underdåniga utlåtande, Kongl. Maj:t öfverlemnat till utskottet för den åtgärd, hvartill utskottet kunde finna handlingarna föranleda.

Utskottet har emellertid icke funnit anledning att, på grund af hvad sålunda förekommit, föreslå någon ändring uti ifrågavarande bestämmelser, utan får, med erinran att Riksdagen förut bestämt tullrestitutionen för bröd, andra slag, till 2,3 öre per kilogram, hemställa,

att Riksdagen måtte godkänna Kongl. Maj:ts förslag till lydelse af § 9 tulltaxeunderrättelserna, sedan orden »för 1 kilogram bröd — — — 4 öre» utbytts mot orden »för 1 kilogram bröd — — — 2,3 öre».

Stockholm den 14 maj 1892.

På utskottets vägnar:

F. BARNEKOW.

Stockholm, *K. L. Beckman*, 1892.

stämmelser, utan får, med erinran att Riksdagen förut bestämt tullrestitutionen för bröd, andra slag, till 2,3 öre per kilogram, hemställa,

3:o) att Riksdagen måtte godkänna Kongl. Maj:ts förslag till lydelse af § 9 tulltaxeunderrättelserna, sedan orden »för 1 kilogram bröd — — — 4 öre» utbytts mot orden »för 1 kilogram bröd — — — 2,3 öre».

Stockholm den 14 maj 1892.

På utskottets vägnar:

F. BARNEKOW.

STOCKHOLM, TRYCKT HOS K. L. BECKMAN, 1892.

N:o 18.

Ank. till Riksd. kansli den 14 maj 1892, kl. 8 e. m.

Memorial, i anledning af återremiss af 58:de och 122:dra punkterna i bevillningsutskottets betänkande n:o 9, angående tullbevillningen.

Vid behandlingen af utskottets betänkande n:o 9, angående tullbevillningen, hafva Riksdagens kamrar, enligt utskottet tillhandakomna protokollsutdrag, stannat i olika beslut rörande, bland annat, 58:de och 122:dra punkterna, den senare i hvad den afsåg dels artikeln bränvin och sprit med hvad dertill hörer under rubrikerna 68—73 i Kongl. Maj:ts förslag till ny tulltaxa dels ock artikeln spritfernissa under rubriken 108 i Kongl. Maj:ts förslag.

I den förra af dessa punkter hade utskottet hemstält, att tullsatsen för artikeln likör måtte höjas till 2 kronor per liter, och i den senare punkten, att samtliga de bestämmelser i tulltaxan, som icke blifvit i utskottets förenämnda betänkande särskildt omförmälda och beträffande hvilka Riksdagen icke redan förut fattat beslut, måtte af Riksdagen godkännas. Dessa hemställanden har Andra Kammaren bifallit, hvaremot Första Kammaren till utskottet återförvisat ifrågavarande punkter, den 122:dra dock endast i afseende å de artiklar, som ofvan omförmälts.

Af protokollet öfver den rörande samma punkter inom Första Kammaren förda diskussion har utskottet inhemtat, att återremissen skett i syfte, att utskottet skulle komma i tillfälle att, i sammanhang med pröfningen af vissa då ännu inom utskottet icke behandlade delar af

tullbevillningen, taga under förnyad ompröfning, huruvida någon förhöjning af de tullsatser, som i de återremitterade delarne af betänkandet afsåges, borde ifrågakomma.

Utskottet, som numera afgifvit särskildt betänkande angående de förut icke behandlade delarne af tullbevillningen, får, då Andra Kammaren redan fattat beslut i fråga om såväl artikeln likör som ock artiklarne bränvin och sprit samt spritfernissa, till Första Kammaren hemställa,

att kammaren ville fatta beslut rörande utskottets hemställanden i de återremitterade delarne af utskottets betänkande n:r 9, angående tullbevillningen.

Stockholm den 14 maj 1892.

På utskottets vägnar:

F. BARNEKOW.

Stockholm, *K. L. Beckman*, 1892.

N:o 19.

Ank. till Riksd. kansli den 16 maj 1892, kl. 10 f. m.

Betänkande, i anledning af väckta motioner om införande af progressiv beskattning.

Till bevillningsutskottet hafva hänvisats följande motioner, hvilka utskottet ansett sig böra, med afseende å deras innehåll, i ett sammanhang behandla, nemligen:

från Första Kammaren:

motionen n:o 9, af herr *H. Claëson*, om höjning i stämpelpappersafgiften för bouppteckningar, samt

från Andra Kammaren:

motionerna n:o 106, af herr *E. Åkerlund*, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om framläggande af förslag till införande af progressiv beskattning m. m., och n:o 154, af herrar *C. Wallis, Olof Olsson, F. Berg* och *J. A. Fjällbäck*, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om framläggande af förslag till införande af progressiv arfskatt.

Herr *Claëson* anför i sin motion hufvudsakligen följande: Vid senaste riksdag hade Andra Kammaren afslagit ett af Kongl. Maj:t fram-

stält förslag, genom hvilket, om detsamma antagits, ordnandet af vårt försvarsväsen skulle tagit ett stort steg framåt. Bland skälen för detta afslag var fruktan, att den ökning i utgifter och den minskning i statsinkomster, som blifvit en följd af förslaget och den dermed sammanbundna afskrifning af grundskatterna samt rustnings- och roteringsbesvären, skulle göra den sedan få år tillbaka ålagda tullbeskattning å den stora och föga bemedlade allmänhetens hufvudsakligaste och oundgängligaste förbrukningsartiklar till ett för all framtid qvarstående, af finansiela skäl nödvändigt ondt eller, såsom man uttryckte sig, fastläsa denna art af beskattning. Då, med hänsyn till hvad både billighet och nödig omtanke om samhällsfridens bevarande bjöde, äfven motionären skulle betrakta en sådan påföljd såsom en olycka för vårt land; då försvarsfrågans lyckliga lösning måhända berodde derpå, huruvida man lyckades skingra nämnda farhåga; och då en dylik farhåga bäst aflägsnades genom antagande af andra lämpliga skattetitlar, hade motionären ansett sig fullgöra en pligt såsom folkrepresentant, då han, väsentligen för att främja Kongl. Maj:ts bemödanden att skaffa landet ett förbättradt försvar, ginge att påkalla ett verksamt anlitande af en skattetitel, som hittills endast i mycket ringa grad hos oss kommit till användning, arfskatten. Såsom en grundregel vid beskattning gälde, att den borde påläggas i sådan form och i sådant förhållande till den skattdragandes skatteförmåga, att trycket deraf ej kändes allt för hårdt. Likasom den ofvannämnda lifsmedelsbeskattningen stode i skarp strid mot berörda grundsats, torde det ej vara lätt att uppleta en skatteform, hvilken bättre öfverensstämde med densamma, än en väl afvägd arfskatt; ty när skulle det kännas lätt att för allmänt bästa afstå något litet af hvad man egde, om ej då man utan all egen möda erhölle en förmögenhet, som vore frukten af andras arbete, och i all synnerhet, om den sålunda vunna förmögenheten vore långt utöfver hvad man kunde behöfva och komme genom arf från personer, af hvilka man ej haft något att påräkna? Många menade, att den nämnda grundsatsen finge sin rigtigaste tillämpning derigenom, att den direkta skatten på årlig inkomst blefve progressiv, så att den drabbade den större årsinkomsten med större procenttal än den mindre. För sin del ansåge motionären goda skäl förefinnas emot införande af progressiv inkomstskatt i allmänhet, särskildt då inkomst af arbete beskattades efter samma grunder som inkomst af kapital; och motionären kunde ej heller gilla, att, såsom äfven blifvit satt i fråga, man skulle för den allmänna inkomstbevillningen bibehålla nu gällande grunder, men vid sidan af denna för visst ändamål pålägga en progressiv inkomstskatt under namn af värn-

skatt eller dylikt. Deremot trodde motionären, att man både kunde och borde göra den stämpelskatt, som vid arf utkräfdes af den dödes arfvingar, i någon mån progressiv, emedan den eljest ej kunde blifva så verksam, som motionären åsyftat, utan att drabba väl hårdt den mindre förmögenheten. Likaledes ansåge motionären, att den nu befintliga skilnad i skattens storlek å arf, som ginge till bröstarfvingar, och sådant, som hade egenskapen af bakarf eller sidoarf, borde af både klokhets- och billighetsskäl göras större, så att skatten utginge med dubbelt så stort belopp i senare fallet som i det förra.

På grund af hvad motionären sålunda anfört och då han ej funne lämpligt, att stämpelskatten höjdes i fråga om arf, som tillfölle bröstarfvinge, när behållningen i boet icke uppginge till 10,000 kronor, föresloge motionären,

att 8 § i kongl. förordningen angående stämpelafgiften den 5 september 1890, i hvad den anginge bouppteckning, erhölle följande ändrade lydelse:

»Bouppteckning skall, då den för inregistrering hos domstol företes, vara försedd med stämpel till nedannämnda belopp:

a) då arflåtaren efterlemnat bröstarfvinge: 50 öre för hvarje fulla 100 kronor af behållningen i boet, om denna ej uppgår till 10,000 kronor;

1 krona för hvarje fulla 100 kronor af behållningen i boet, om denna uppgår till 10,000 kronor, men icke till 100,000 kronor; 2 kronor för hvarje fulla 100 kronor af behållningen i boet, om denna uppgår till 100,000 kronor, men icke till 200,000 kronor; och 3 kronor för hvarje fulla 100 kronor af behållningen i boet, om denna uppgår till 200,000 kronor eller derutöfver;

b) då arflåtaren icke efterlemnat bröstarfvinge:

dubbelt mot hvad här ofvan för hvarje fall sägs.

Befrielse från stämpel eger likväl rum, der behållningen i boet icke uppgår till 1,000 kronor; skolande för bouppteckning, som till underdomstol i stad ingifves, från det belopp, hvartill stämpeln efter nu stadgad beräkningsgrund uppgår, afdragas ett belopp, motsvarande den för bevis om bouppteckningens inlemnande och inregistrering vid domstolen bestämda lösen, äfven om på grund af gällande författning dylik lösen ej må fordras.

Såsom behållning i boet skall, der make lefver efter, anses endast hvad som återstår efter afdrag af den efterlefvandes giftorätt, hvilken, ehvad den utgör mer eller mindre, bör beräknas till hälften af behållningen.»

Derest den förhöjning i arfskatten, hvilken sålunda blifvit ifrågasatt,

vidtoges, borde, enligt motionärens åsigt, beläggningsstämplar å ettusen kronor och femtusen kronor anskaffas, vid hvilket förhållande sådana å femhundra kronor torde kunna utan olägenhet undvaras; och har motionären i syfte af sådan ändrings åvägabringande föreslagit viss förändrad lydelse af 19 § i ofvanberörda kongl. förordning.

Med herr Claësons ifrågavarande framställning eger förenämnda af herr *Wallis m. fl.* väckta motion nära sammanhang. I denna senare fästes uppmärksamheten derå, att arfskatten, som i de flesta af Europas länder förefunnes i en eller annan form, sedan längre tid i ett stort antal af dem varit progressiv antingen så, att arfvinges fjermare skyldskap med arflåtaren medförde större beskattning af arffallet, eller ock så, att skatten växte i mån af arffallets storlek. I flera länder utginge arfskatten efter båda dessa grunder för progressionen. De skäl, som anförts för att sålunda göra arfskatten progressiv, hade varit många och talande. Hvad den progressiva arfskatten i egentlig mening — den, som växte med arffallets storlek — beträffade, hade man gjort gällande, att den utgjorde en beskattning, som mer än de allra flesta tillgodosåge den rigtiga beskattningsprincipen, att skatten borde företrädesvis träffa den, som lättast förmådde bära densamma. Den progressiva arfskatten gjorde detta i fall, såsom skett i länder der den införts, ett skattefritt minimum af det samlade arfvet eller af arfslotten medgåfves. Detta medgifvande medförde också fördelen af en hög grad af enkelhet i skattens indrifvande, och då den i så fall endast drabbade sådana, som samtidigt med skattens erläggande vunnit en afsevärd förbättring i sina ekonomiska vilkor, utgjordes densamma med lätthet. I de länder, der den införts, hade erfarenheten visat, att den dessutom tillförde staten väsentligen ökade inkomster, såsom exempel hvarå kunde anföras, att den för närvarande årligen lemnade i England omkring 153 millioner kronor, i Frankrike 117, i Italien 30, i Österrike 22, i Holland 18, i Belgien 13½.

Vid 1886 och 1891 års riksdagar hade motion väckts om, att Riksdagen måtte hos Kongl. Maj:t anhålla om utarbetande af ett lagförslag angående progressiv arfskatt. Vid båda riksdagarne hade bevillningsutskottet hemstält, att motionen ej måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda, och hade båda gångerna grundat denna sin hemställan hufvudsakligen på ett och samma skäl, nemligen att något behof för staten att skaffa sig ökade inkomster för tillfället ej förelåge. Detta skäl hade för närvarande förlorat sin giltighet. Statens behof af ökade inkomster vore sådant, att regeringen föreslagit betydligt ökade industritullar, och förslag om införande af maltskatt och förökad skatt på

hvitbetssockertillverkningen vore att vänta. Dessa skatter vore konsumtionsskatter, som i större eller mindre mån komme att mest drabba den ekonomiskt sämre lottade delen af befolkningen. Då det syntes rigtigt, att, så vidt ske kunde, statsverkets ökade behof tillgodosåges genom skatter, hvilka, såsom den progressiva arfskatten med skattefritt minimum, företrädesvis drabbade den, som lättast kunde bära skattebördan, föresloge motionärerne, att Riksdagen ville genom en skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, *det Kongl. Maj:t måtte låta utarbeta och för en kommande Riksdag framlägga förslag till arfslag, så affattad, att ett minimum af det samfälda arfvet eller af arfslotten blefve skattefritt, men att bevillningen å belopp öfver minimum måtte progressivt stiga med arfvets eller arfslottens belopp.*

Herr *Åkerlund* slutligen har — efter att hafva erinrat, bland annat, hurusom alla tullar å nödiga förbrukningsartiklar, delvis äfven å mindre vigtiga sådana, äfvensom en god del öfriga indirekta utlagor alldeles icke medförde en rättvis beskattning, emedan derigenom de välmående klasserna alls icke i rikligare mån än de mindre bemedlade ålades att tillgodose statens inkomstkraf eller våra producenters behof att afsätta sina tillverkningar — anfört följande:

»Att de små jordbruken, hvilka endast genom träget arbete kunna bereda utkomst för sina egare, ändock de äro hårdt skuldsatta, beskattas till fulla taxeringsvärdet, att de enkla egna hem, våra talrika backstugusittare lyckats förskaffa sig och hvilka utgöra deras må hända största glädje samt de fastaste band, hvarmed de äro bundna vid fosterlandet, de små farkoster, med hvilka våra skärgårdars befolkning under stormar och lifsfaror måste förtjena sitt dagliga bröd, skola, så vidt möjligt, enligt gällande författning beskattas till fulla värdet eller inkomsten, förefaller nog mången gång hårdt, men vore dock icke så motbjudande, derest ej ostridigt vore, att de stora inkomsttagarne, synnerligen storkapitalens män, af alla skattskyldige bringa de *minsta offren* åt det allmänna, hvarför ock rättvisa och billighet synas mig kräfva, att hvarje medborgare i ett land ålägges betala såsom skatt större eller mindre procent af samtliga sina inkomster, i mån af dessas högre eller lägre belopp och lättare eller svårare förvärfvande; och svårligen lärer kunna bestridas orättvisan deruti att, såsom nu tillgår, de, hvilkas inkomster kanske tusendefalt öfverstiga värdet af det genom dem producerade arbetet och hvilka i så oändligt mycket mer än de ringe behöfva statens skydd och bestånd för att fortfarande kunna förkofra sig och i ro njuta af sin välmåga, icke i någon högre grad än desse skola bidraga till statens och respektive kommuners utgifter.»

Sedan motionären derefter bemött de invändningar, hvilka han väntade komma att framställas mot den af honom sålunda uttalade grundsats med afseende å möjligheten af dess tillämpning i praktiken, har motionären, på grund af hvad han sålunda anfört, föreslagit:

att Riksdagen behagade hos Kongl. Maj:t anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes låta utarbeta och för Riksdagen framlägga förslag till sådana ändringar uti vårt beskattningsväsen, att direkt skatt måtte komma att utgå i vida högre mån än nu, dels progressivt stigande med inkomstbeloppen, dels utgående med högre procent af de stora kapitalen och den enskilda penningerörelsen än af inkomst af det produktiva arbetet, äfvensom förslag till sådana ändringar i gällande fastighetsbeskattning, som i följd deraf kunna finnas nödiga.

Utskottet finner de frågor, som i förevarande motioner berörts, förtjenta af synnerlig uppmärksamhet under närvarande förhållanden, då krafven på ett bättre ordnande af vårt försvar och de i sammanhang dermed stälda frågorna om fortsatt afskrifning af grundskatterna samt om lindring i rustnings- och roteringsbesvären alltmera träda i förgrunden af vårt politiska lif, och man särskildt med afseende derå måste motse ökade behof af inkomster för statsverket.

Hvad då först *arfskatten* beträffar, lärer det icke kunna bestridas, att densamma i flera afseenden väl motsvarar de fordringar, som måste ställas på en direkt skatt. Den träffar säkert just den förmögenhet, som man med beskattningen velat träffa, och uttages af densamma under förhållanden, då en uppoffring för det allmänna bör kännas jemförelsevis lätt att bära. Härtill kommer ytterligare hos denna skatt en egenskap, hvilken under vissa förhållanden eger afsevärd betydelse. Skatteregleringskomitén fäste uppmärksamheten derå i följande erinran:

»Den (arfskatten) bildar i sjelfva verket en vigtig länk i hvarje skattesystem, der — af den ena eller andra anledningen — öfriga bestående skattelagar ej förmå träffa kapitalet, så att dess innehafvare bidraga till det allmänna i förhållande till sin verkliga inkomst. Då komitén vid sin behandling af frågan om bevillning af fastighet och af inkomst funnit sig böra, i likhet med hvad i nu gällande bevillningsförordning är fallet, ställa samtliga skatteobjekt i jemlikhet med hvarandra med hänsyn till beskattningen af de ur olika källor flytande inkomsterna, så torde de anmärkningar, som kunna göras mot ett sådant förfaringssätt, till en väsentlig del mötas genom införandet uti skatte-

systemet af en arfskatt. Denna träffar kapitalet just i det ögonblick, då det, efter att kanske under en längre föregående tid hafva i större eller mindre mån undandragit sig beskattning, måste träda i dagen för att till annan innehafvare öfverflyttas. Arfskatten utgör således ett godt och befogadt komplement till en inkomstskatt, sådan som den hos oss gällande.»

Om man sålunda, enligt utskottets åsigt, svårligen kan bestrida lämpligheten af, att arfskatten i vidsträcktare mån, än hittills egt rum, tages i anspråk för anskaffande af ökade statsinkomster, torde man lika litet kunna med fog bestrida giltigheten af de skäl, som anförts för att denna skatt göres i någon mån progressiv. Olika meningar kunna deremot göra sig gällande såväl i afseende å grunderna för progressionen — närmare eller fjermare skyldskap med arflåtaren, arfvets storlek eller bådadera — som ock i afseende å lämpligaste formen för skattens uttagande.

I sistnämnda hänseende har man att välja mellan olika utvägar. Ett sätt är att, såsom herr Claëson anvisat, uttaga skatten i form af stämpelafgift vid någon af de civilrättsliga formaliteter, som af dödsfall påkallas. Ett annat sätt åter är att, såsom i herr Wallis' m. fl. motion afses, låta skatten utgöras i form af bevillning. Med hänsyn särskildt till den ringa svårighet, som möter vid uppbörden af en stämpelskatt, och lättheten att öfva kontroll å denna uppbörd, torde man utan tvekan böra gifva den förra formen företräde.

Då utskottet nu emellertid finner sig icke böra ingå i någon närmare granskning af de detaljbestämmelser, herr Claëson föreslagit, beror detta derpå, att utskottet icke ansett sig kunna tillstyrka, att Riksdagen nu besluter någon ändring i gällande bestämmelser angående arfskatten. Utskottet anser nemligen, att man för närvarande icke kan med någon större grad af tillförlitlighet bedöma, i hvad mån ifrågavarande skattekälla lämpligen bör ytterligare anlitas. Vid afgörande af denna fråga är det nödigt ej mindre att taga hänsyn till storleken af statsverkets ökade inkomstbehof än äfven att kunna bilda sig ett omdöme om, i hvilken omfattning bidrag till dessa behofs fyllande äro att påräkna såväl af annan direkt beskattning som från skattekällor, hvilka af finansiela eller andra hänsyn anses böra framför den direkta beskattningen anlitas, allt synpunkter, ur hvilka utskottet nu icke är i tillfälle att skärskåda frågan.

Utan att derigenom vilja uttala den åsigt, att frågan om arfskatten icke kan eller bör lösas annat än i sammanhang med mera vidtgående reformer i vårt skattesystem, anser sig dock utskottet böra

framhålla, att, med hänsyn till hvad nu anförts, vid denna frågas afgörande lärer få särskildt beaktas, i hvad mån grunderna för den allmänna direkta inkomstskatten kunna under den närmaste framtiden böra undergå ändring och de sannolika verkningarne deraf. Enligt utskottets åsigt böra ock vid en undersökning i detta senare hänseende tagas under öfvervägande de af herr Åkerlund i hans ofvan omförmälda motion berörda frågor, om och i hvad mån sistnämnda skatt lämpligen kan göras progressiv, huruvida skatten bör enligt olika grunder drabba olika skatteobjekt, samt hvilka ändringar i gällande fastighetsbeskattning kunna påkallas af förändringar i afseende å inkomstbeskattningen. En tillfredsställande utredning af alla dessa frågor lärer emellertid svårligen annorledes än genom Kongl. Maj:ts föranstaltande kunna åstadkommas.

Med afseende å hvad sålunda anförts, anser sig utskottet böra hemställa:

1:o) att herr Claësons förevarande motion icke måtte bifallas; men

2:o) att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, att, derest i och för ett fullständigt eller bättre ordnande af vårt försvar eller för annat statsändamål förhöjning af nu befintliga eller införande af nya skatter skulle erfordras, Kongl. Maj:t täcktes taga under öfvervägande, dels huruvida icke den direkta skatt, som för närvarande utgår såsom bevillning af inkomst, skulle lämpligen kunna höjas och så ordnas, att den bestämdes att utgå med viss procent högre för den större och lägre för den mindre inkomsten eller olika för olika slag af inkomst, dels ock huruvida icke för ofvanberörda ändamål arfskatten skulle kunna i vidsträcktare omfattning än hittills tagas i anspråk, samt i sådant fall låta utarbeta och för Riksdagen framlägga dels förslag till ändrade bestämmelser i afseende å arfskatten dels ock, i sammanhang med förslag ej mindre till fortsatt afskrifning af grundskatterna samt lindring i rustnings- och roteringsbesvären än äfven till deraf föranledda ändringar i grunderna för nu gällande fastighetsbeskattning, förslag till de förändringar i bevillningsförordningen, som för vinnande af berörda syftemål kunna erfordras; samt

3:o) att såväl förenämnda af herr Wallis m. fl. väckta motion som äfven herr Åkerlunds förevarande motion måtte anses genom utskottets näst föregående hemställan besvarade.

Stockholm den 14 maj 1892.

På utskottets vägnar:

F. BARNEKOW.

Reservationer:

af herrar *Fock, Cavalli, Stephens, P. J. Andersson, af Burén, von Post, grefve Douglas* och *Ewers* emot utskottets hemställan under mom. 2, i hvad samma hemställan afser annan beskattning än arfskatten.

af herr *Philipson:* »Då antagas kan, att en mera genomgripande reform af vårt skatteväsen under den närmaste framtiden befinnes af nöden, anser jag det mindre lämpligt, att dessförinnan partiela skattereformer ifrågasättas; och får jag med afseende derå hemställa,

att förevarande motioner icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.»

af herr *Bokström:* »Då den förutvarande proportionen emellan statens direkta och indirekta skatter i senare tider och i väsentlig mån rubbats genom grundskatteafskrifning och en högst betydlig förhöjning i tullbevillningen, så har jag i likhet med utskottets flertal ansett önskligt, att åtgärder vidtagas för att, innan nya eller väsentligen förhöjda skatter beslutas, utväg må kunna beredas för en lämplig ökning i den direkta beskattningen, i all synnerhet som en reglering torde blifva oafvisligen nödig för minskande af det tryck, som de indirekta skatterna utöfva på samhällslager, som hafva minsta förmåga att bära dessa skatter.

Jag har derför saknat anledning till erinran emot utskottets här ofvan intagna skrifvelseförslag, i hvad detsamma afser den önskade

utredningen beträffande den af utskottet omförmälda arfskatten, men vågar jag deremot hysa den meningen, att utskottet saknat giltig anledning ifrågasätta ett frångående af den grundsats om en jemlik — proportionel — inkomstbeskattning, som Konung och Riksdag efter utredningar af flera, tid efter annan tillsatta komitéer af sakkunnige män och efter vederbörandes hörande funnit vara ett oeftergifligt vilkor för att beskattningen skall blifva i möjligaste mån rättvis.

Såväl den komité, hvilken år 1859 afgaf förslag till den bevillningsförordning, som i sina hufvuddrag ännu äro gällande, och hvilken komité framhöll, hurusom den progressiva beskattningen i sjelfva verket utgör en skatt på flit och sparsamhet och således kan betraktas såsom ett straff, ålagdt sådana medlemmar af samhället, som arbetat mera och slösat mindre än andra, som äfven skattejemkningskomitén år 1876 och skattereglerings komitén år 1881 hafva nemligen förordat fasthållandet vid denna grundsats.

Det synes mig ock ligga för öppen dag, att, i ett land som vårt, der de stora förmögenheterna äro tunnsådda, det statsfinansiella resultatet af den progressiva beskattningen måste blifva jemförelsevis otillfredsställande, så vida icke progressionen och derigenom jemväl förmögenhetskonfiskationen göres skarpare än i andra länder, der de större förmögenheterna äro talrikare än hos oss.

Den progressiva inkomstskatten, som vårt land pröfvat och öfvergifvit, enär densamma genom sin godtycklighet och orättvisa blifvit förhatlig, är ock synnerligen svår att tillämpa, då ingen möjlighet finnes att, hvad det stora flertalet af skattskyldige angår, vinna tillförlitlig kännedom om verkliga beloppet af deras inkomster, en svårighet som visserligen redan nu förefinnes, men som är långt mindre känbar, då beskattningen är proportionel.

Äfven med fasthållande af grundsatsen om en jemlik — proportionel — inkomstbeskattning, hvarifrån undantag dock fortfarande torde böra, möjligen i något vidsträcktare mån än hittills, medgifvas i form af lindringar för de smärre inkomsttagarne, kan en utveckling ske i den beskattning, som i form af bevillning utgöres för kapital och arbete, hvartill, såsom bevillningsutskottet vid ett föregående tillfälle under denna riksdag erinrat, bör, under förutsättning af fullständig afskrifning af grundskatter och indelningsverk, räknas jemväl inkomst af jordbruket med dess binäringar.

Efter det en sådan afskrifning egt rum torde ock den nu utgående bevillningen af fast egendom kunna utvecklas till en fastighetsskatt, som, utgående med lika belopp för hundra kronor af såväl jordbruks-

som annan fastighets åsatta värde, bör kunna i afsevärd mån ersätta grundskatterna.

Med stöd af hvad jag sålunda anfört har jag ansett, att utskottet med föranledande af förberörda motioner bort i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla,

> att Kongl. Maj:t täcktes taga i öfvervägande, huruvida icke en lämplig arfskatt borde i vidsträcktare mån än hittills för statens behof tagas i anspråk, och i sådant fall låta utarbeta och för Riksdagen framlägga förslag till förändrade bestämmelser i afseende på sådan beskattning, och dels äfven, i sammanhang med förslag till ej mindre fortsatt afskrifning af grundskatter samt lindring af rustnings- och roteringsbesvären än äfven till deraf föranledda ändringar i grunderna för nu gällande fastighetsbeskattning, förslag till de förändringar i gällande bestämmelser angående bevillning för inkomst af kapital och arbete, som med bibehållande af proportionella skattebidrag kunna för berörda syftemål erfordras.»

STOCKHOLM, TRYCKT HOS K. L. BECKMAN, 1892.

N:o 20.

Ank. till Riksd. kansli den 16 maj 1892, kl. 11 f. m.

Betänkande, i anledning af väckt motion om införande af en progressiv värnskatt.

Till bevillningsutskottet har blifvit hänvisad en utaf herrar *G. Jansson* i Krakerud och *A. Åström* inom Andra Kammaren väckt motion, n:o 153, om införande af en progressiv värnskatt, uti hvilken motions syfte fem andre ledamöter af kammaren instämt; och får utskottet öfver motionen härmed afgifva betänkande.

Efter erinran, hurusom vid förra årets riksdag motionärerne af skäl, hvilka ännu qvarstode oförändrade och till och med vunnit i styrka genom de ökade kraf i och för stärkandet af vårt försvar, hvilka af Kongl. Maj:t vid innevarande års riksdag blifvit framstälda, väckt förslag om införande af en särskild bevillning under namn af värnskatt till betäckande af nödiga utgifter för försvaret, men hurusom bevillningsutskottet af anledning, som numera, enligt motionärernes åsigt, skulle, sedan det visat sig att för uppgörande af 1893 års statsreglering Kongl. Maj:t behöft taga i anspråk föregående års besparingar till icke oansenliga belopp samt i perspektiv stält införande af ytterligare konsumtionsskatter, till väsentlig del bortfallit, hemstält, det förslagen »för det dåvarande» icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda, — hafva motionärerne anfört, att, då den större inkomsten, oafsedt dess större förmåga att bära en större skattebörda, ur ekonomisk synpunkt äfven skulle hafva ett större intresse af försvaret, de utgifter, som erfordrades för detsammas stärkande, borde, enligt motionärernes åsigt, drabba inkomsten, i den mån densamma ökades, och att sålunda dessa ökade utgifter borde betäckas af en progressiv skatt. Den progression, motionärerne tänkt

sig såsom möjlig och lämplig, skulle bestå deri, att vid beräknandet af denna skatt, som för öfrigt skulle utgå efter allmänna bevillningens principer, bevillningsbeloppet höjdes med en tiondedels procent, för hvarje åsatt bevillningskrona, hvilken höjning skulle inträda der de nu gällande bevillningsafdragen upphörde, eller vid åsatta 20 kronors bevillning.

Progressionen finge då följande utseende: den, som uppskattades till och påfördes bevillning

för	20	kr.,	utgjorde	värnskatt	såsom	för	bevillning	af	20,40 kr.
»	30	»	»	»	»	»	»	»	30,90 »
»	40	»	»	»	»	»	»	»	41,60 »
»	50	»	»	»	»	»	»	»	52,50 »
»	100	»	»	»	»	»	»	»	110,00 »
»	200	»	»	»	»	»	»	»	240,00 »
»	500	»	»	»	»	»	»	»	750,00 »
»	1000	»	»	»	»	»	»	»	2000,00 »

o. s. v.

Då motionärerne emellertid med detta sitt förslag icke ville rubba de förhållanden, som för närvarande bestode i fråga om utgörande af hittills utgående skatter för militära ändamål, och då 1891 års statsreglering för fjerde och femte hufvudtitlarne, hvilken slutade på en summa af 30,005,300 kronor, antagligen torde få anses för hvad statskassan under vanliga förhållanden och utan tillgripande af nya inkomstkällor kunde till utgifterna under dessa hufvudtitlar lemna, hade motionärerne tänkt, att allenast den summa, som *utöfver* dessa trettio millioner kunde blifva erforderlig, borde på ofvannämnde sätt såsom *progressiv värnskatt* utgå.

Motionärerne föreslogo sålunda:

att Riksdagen måtte besluta införande af en progressiv värnskatt att betäcka de utgifter, hvarmed fjerde och femte hufvudtitlarne öfverstiga trettio millioner kronor;

att denna värnskatt utgöres i likhet med hvad nu är stadgadt för den allmänna bevillningen;

att dervid bevillningsbeloppet, hvarefter skatten skall beräknas, så snart det uppgår till 20 kronor, ökas med en tiondedels procent för hvarje bevillningskrona; samt

att vid inkomst af fast egendom samma förhöjning efter derå åsatt bevillning beräknas.

Förslag om införande af en särskild bevillning under namn af värnskatt hafva, såsom ofvan antydts, till Riksdagen framkommit sistlidet år, då,

utom herrar Jansson och Åström, jemväl en annan motionär inom Andra Kammaren, herr G. Ericsson från Stockholm, gjorde hemställan i sådant hänseende.

Herr Jansson föreslog då:

»att — till fyllande af följande i Kongl. Maj:ts proposition angående statsverkets tillstånd och behof upptagna anslagsfordringar, nemligen:

samtliga förhöjningar i de ordinarie anslagen under 4:de hufvudtiteln, utgörande tillsammans	Kr.	254,000: —	
den äskade anslagsförhöjningen af 5:te hufvudtitelns ordinarie anslag	»	54,500: —	308,500: —,
samtliga extra anslag under 4:de hufvudtiteln, uppgående till	»	2,343,800: —	
samtliga extra anslag under 5:te hufvudtiteln	»	2,500,360: —	4,844,160: —,
		tillhopa Kr.	5,152,660: —,

eller det belopp, som Riksdagen, efter pröfning af hit hörande anslagsbehof kan komma att bevilja, hvilket belopp då måste anses representera de angelägnaste behofven i och för försvarets stärkande — Riksdagen måtte åtaga sig en särskild bevillning under namn af *värnskatt,* att i lämplig proportion utgå af en hvar, som enligt gällande bevillningsförordning är skyldig att till staten erlägga bevillning af fast egendom samt af inkomst; och att Riksdagen deremot ville medgifva den nedsättning i andra skattebördor eller bevillningar, som af ett dylikt åtagande bör kunna blifva en följd, vare sig att denna nedsättning kan ega rum i direkta eller indirekta skatter.»

Herr Ericsson åter föreslog: »att, för den händelse Kongl. Maj:ts propositioner om utsträckning af värnpligten, afskrifning af grundskatterna m. m. fullständigt eller till någon del varda af Riksdagen antagna, Riksdagen måtte besluta införandet af en *värnskatt,* att utgå enligt följande grunder:

1:o. Skyldig att utgöra värnskatt är en hvar, som enligt gällande bevillningsförordning erlägger skatt för mer än 4,000 kronors inkomst af fast egendom, kapital eller arbete;

2:o. Inkomst af fast egendom skall så beräknas, att den bevillning, som sagda egendom, enligt gällande bevillningsförordning, är skyldig att i bevillning till staten erlägga, uppgår till en procent af samma inkomst;

3:o. Värnskatten utgår med 1 för 100 å den del af inkomst, som öfverstiger 4,000 kronor, 2 för 100 å inkomstöfverskott utöfver 8,000 kronor, 3 för 100 å öfverskott utöfver 16,000 kronor, 4 för 100 å öfverskott utöfver 32,000 kronor och så vidare efter samma beräkningsgrund, så att

värnskatten vid hvarje fördubbling af den lägsta inkomst, för hvilken den utgår, höjes med 1 för 100.»

Herr Åströms förslag slutligen, som närmast öfverensstämde med förevarande, var af följande innehåll:

»att, i händelse utgifterna under fjerde och femte hufvudtitlarna komma att uppgå till öfver trettio millioner kronor, Riksdagen måtte besluta införandet af en värnskatt;

att denna värnskatt utgöres i likhet med hvad nu är stadgadt för den allmänna bevillningen;

att dervid bevillningsbeloppet, så snart det uppgår till 2,000 kronor, ökas med en procent för hvarje 500 kronor af dess hela belopp;

att vid inkomst af fast egendom samma förhöjning efter dess bevillning beräknas.»

Uti sitt betänkande i anledning af dessa förslag yttrade bevillningsutskottet följande:

»Då af Kongl. Maj:t väckt fråga angående ändringar i värnpligtslagen m. m. numera efter de af kamrarne fattade beslut förfallit, förefinnes icke längre den af herr Ericsson angifna förutsättningen för bifall till det af honom framlagda förslag. Redan utgående skatter måste nu anses fullt tillräckliga för fyllande af statsverkets behof, och någon anledning att för täckande af de utaf de tvenne andra motionärerne omförmälda utgifter tillgripa den föreslagna skatteformen torde derför ej föreligga.

De af motionärerna angifna synpunkter hafva dock förekommit utskottet mycket beaktansvärda. Befogenheten af en skatteform, som alldeles särskildt tager hänsyn till skatteförmågan, torde minst kunna bestridas, då det gäller skatter för täckande af utgifter i och för försvaret. De, hvilka ega mera att försvara, torde ock böra underkasta sig större uppoffringar för försvaret, än de mindre bemedlade. Anlitandet af denna skatteform skulle derför säkerligen i icke ringa mån öka utsigterna till en snar och lycklig lösning af försvarsfrågan. Dessutom får ej förbises, att hvarje betydande utvidgning af försvaret antagligen alltjemt hos oss kommer att göras beroende af och sammanhängande med en afskrifning af våra grundskatter; och det synes då billigt och för ett väl afvägdt skattesystem erforderligt, att dessa skatter ej uteslutande kompenseras med konsumtionsskatter, utan åtminstone i någon mån ersättas med förmögenhetsskatter. Framläggandet af ett nytt förslag om ordnandet af vårt försvar torde således böra föregås af en noggrann pröfning, om och i hvilken form en sådan beskattning, som af motionärerne föreslagits, bör ifrågakomma. En sådan pröfning har utskottet i år ej haft anledning att företaga; och då med visshet förutsättas kan, att Kongl. Maj:t jemväl utan särskild begäran af Riksdagen tager möjligheten och lämplig-

heten af en sådan skatt under ompröfning, hemställer utskottet, att förevarande motioner icke för närvarande må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.»

Förhållandena, under hvilka Riksdagen går att pröfva föreliggande motion, äro väsentligen enahanda med de, hvarunder sistlidet års Riksdag till pröfning förehade ofvanberörda förslag till införande af en progressiv värnskatt. Det kan sålunda, enligt utskottets åsigt, ej heller nu vara lämpligt, att Riksdagen till hufvudsakligt afgörande företager frågan om progressiv värnskatt, hvilken fråga, såsom af utskottet sistlidet år framhölls, torde böra föregås af en noggrann pröfning om, och i så fall under hvilken form, den föreslagna beskattningen bör ifrågakomma, en pröfning, som utskottet med den knappt tillmätta tid, som för motionens behandling stått utskottet till buds, ej sett sig i stånd att verkställa. Men då antagas kan, att, för den händelse Riksdagen bifaller utskottets, med anledning af andra inom Riksdagen väckta förslag, gjorda hemställan om aflåtande af skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om utredning och framläggande för Riksdagen af förslag till förändringar i vårt beskattningssystem, som för ordnandet af vårt försvar eller för annat statsändamål kunna påkallas, Kongl. Maj:t icke underlåter att jemväl taga i öfvervägande frågan om en sådan skatteform, som den af motionärerna nu ifrågasatta, anser sig utskottet böra hemställa,

att ifrågavarande motion icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 12 maj 1892.

På utskottets vägnar:

F. BARNEKOW.

Reservationer

af herrar *Cavalli* och *Philipson* emot motiveringen i utskottets betänkande.

Herrar *af Burén* och *S. M. Olsson* i Sörnäs hafva härjemte anhållit att få antecknadt, det de icke deltagit i behandlingen inom utskottet af förevarande motion.

Stockholm, Associations-Boktryckeriet, 1892.

N:o 21.

Ank. till Riksd. kansli den 16 maj 1892, kl. 5 e. m.

Betänkande, angående hvitbetssockertillverkningsafgiften.

I en inom Andra Kammaren väckt, till bevillningsutskottet hänvisad motion, n:o 49, har herr *J. Anderson* i Tenhult hemstält, bland annat, att tullen å socker och sirup måtte till angifna belopp nedsättas, samt att i sammanhang dermed tillverkningsafgiften å hvitbetssocker måtte i mån derefter lämpas.

Med erinran att förevarande motion, i hvad densamma afser nedsättning i tullen å socker och sirup, redan blifvit af utskottet i dess betänkande n:o 9, angående tullbevillningen, behandlad, får utskottet härmed afgifva betänkande angående samma motion, i hvad densamma rörer hvitbetssockertillverkningsafgiften.

Ifrågavarande förslag har, såsom af hvad ofvan anförts framgår, afgifvits under förutsättning, att tullen å socker och sirup komme att nedsättas. Då emellertid båda kamrarne bifallit hvad utskottet i dess betänkande n:o 9, angående tullbevillningen, hemstält derom, att Riksdagen måtte, med afslag å ifrågavarande motion, för såvidt den afsåge tullen å socker och sirup, godkänna de af Kongl. Maj:t, i propositionen

n:o 9, för nämnda artiklar föreslagna tullsatser, och de för samma artiklar nu gällande tullsatser alltså komma att oförändrade bibehållas samt således förutsättningen för den af motionären föreslagna ändring i hvitbetssockeraccisen bortfallit, hemställer utskottet,

att herr Andersons förevarande motion, i hvad densamma afser ändring i hvitbetssockertillverkningsafgiften, icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 16 maj 1892.

På utskottets vägnar:

F. BARNEKOW.

N:o 22.

Ank. till Riksd. kansli den 16 maj 1892, kl. 5 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, angående beräkning af vissa bevillningar för år 1893.

Jemlikt 40 § riksdagsordningen får bevillningsutskottet härmed afgifva förslag till beräkning af de särskilda bevillningarnes belopp för år 1893, innefattande detta förslag icke blott tull-, post-, stämpel-, bränvinstillverknings- och hvitbetssockertillverkningsmedlen, utan äfven afkastningen af bevillningsafgifterna för särskilda förmåner och rättigheter.

1:o.

Tullmedlen.

Tullmedlen, hvilka vid nästlidet års riksdag beräknades för innevarande år till 38,000,000 kronor, hafva i bruttoinkomst inbragt:

år 1888	Kronor	37,644,953: —
» 1889	»	42,298,853: —
» 1890	»	42,462,773: —
eller i medeltal för dessa tre år	»	40,802,193: —
samt år 1891	»	38,012,542: —

Tulluppbörden för år 1891 öfversteg sålunda med allenast 12,542 kronor det belopp, hvartill tullmedlen för innevarande år beräknats.

Statskontoret har också i underdånig skrifvelse hemstält, att tullmedlen för år 1893 måtte beräknas till endast 37,000,000 kronor. Kongl. Maj:t har emellertid föreslagit, att ifrågavarande inkomsttitel måtte för år 1893 beräknas till 41,000,000 kronor. Angående de förhållanden, hvilka legat till grund för sistberörda beräkning, har herr statsrådet och chefen för finansdepartementet till det statsrådsprotokoll öfver finansärenden, som finnes bifogadt Kongl. Maj:ts proposition angående statsverkets tillstånd och behof, anfört följande:

»*Tullmedlen* äro af statskontoret för år 1893 beräknade till 37,000,000 kronor. Mot denna beräkning, vid hvilken statskontoret naturligen icke haft att taga hänsyn till den verkan, möjliga förändringar i tullsatserna kunde komma att utöfva på tullinkomsten, har jag under den förutsättning, hvarifrån statskontoret utgått, intet att erinra. En förändring i den af statskontoret föreslagna beräkningen af denna inkomsttitel påkallas emellertid af Kongl. Maj:ts förut i dag på min föredragning fattade beslut om framläggande för Riksdagen af förslag till ny tulltaxa. Vid anmälan af detta förslag hade jag tillfälle att inför Eders Kongl. Höghet redogöra för de förändringar i tullinkomst, som kunde antagas komma att härflyta af samma förslag. Af denna redogörelse framgick, att med antagande af oförminskad import af de artiklar, för hvilka nya eller förhöjda tullsatser föreslagits, en ökad tullinkomst af i rundt tal 5,000,000 kronor kunde beräknas uppkomma, hufvudsakligen härledande sig från den ökade tullbeskattning, som ansetts böra efter franska och spanska handelstraktaternas utlöpande påföras åtskilliga industri- och lyxartiklar, men att, då de föreslagna tullförhöjningarna måste antagas komma att framkalla en minskning i införseln, såsom finansielt resultat af ändringarna i tulltaxan ansetts böra upptagas en ökad tullinkomst af i rundt tal 4,000,000 kronor. På grund af denna utredning, till hvilken jag här får hänföra mig, hemställer jag, att tullmedlen må för år 1893 beräknas till ett belopp, som med sistnämnda summa öfverstiger den af statskontoret beräknade afkastningen, 37,000,000 kronor, eller således till 41,000,000 kronor.»

Med afseende å de nedsättningar i de för år 1893 af Kongl. Maj:t föreslagna tullsatser, hvilka af Riksdagen beslutits, anser utskottet emellertid, att det af Kongl. Maj:t sålunda beräknade beloppet bör minskas med 3,500,000 kronor. Utskottet hemställer derför,

att tullmedlen må för
år 1893 beräknas till ..... kronor 37,500,000: —

Transport kronor 37,500,000: —

Transport kronor 37,500,000: —

2:o.

Postmedlen.

Vid sistlidet års riksdag beräknades postmedlen för innevarande år till 7,700,000 kronor.

Ifrågavarande medel utgjorde:

År 1888	kronor	6,609,347: —
» 1889	»	6,985,165: —
» 1890	»	7,301,784: —
eller i medeltal för dessa tre år	»	6,965,432: —
samt år 1891	»	7,513,415: —

Denna inkomst är för år 1893 af generalpoststyrelsen beräknad till 7,900,000 kronor. Enligt protokoll öfver finansärenden den 13 januari 1892, bifogadt Kongl. Maj:ts proposition angående statsverkets tillstånd och behof, har emellertid föredragande departementschefen, med anledning af förefintligt behof af förstärkning i postverkets kassaförlag, förklarat sig hafva för afsigt att, efter det postverkets stater för år 1893 blifvit af Riksdagen pröfvade, föreslå Kongl. Maj:t att meddela det förklarande, som erfordrades för att postverket måtte få af dess öfverskott för år 1893 behålla, att läggas till dess kassaförlag, 100,000 kronor och samma förlag såmedelst höjas från nuvarande beloppet 1,100,000 kronor till 1,200,000 kronor. Då vid bifall härtill ett belopp af 100,000 kronor alltså skulle komma att af postverkets till 7,900,000 kronor beräknade inkomster för år 1893 för ifrågavarande ändamål tagas i anspråk, borde det för statsregleringen disponibla beloppet af nämnda inkomster med motsvarande belopp, 100,000 kronor, nedsättas.

Med anledning häraf har Kongl. Maj:t ansett sig i förslaget till statsreglering böra upptaga postverkets inkomster till allenast 7,800,000 kronor.

Transport kronor 37,500,000: —

Transport kronor 37,500,000: —

I öfverensstämmelse härmed hemställer utskottet,

att postmedlen må
för år 1893 beräknas till ..... kronor 7,800,000: —

3:o.

Bevillningsafgifter för särskilda förmåner och rättigheter.

För innevarande år beräknade till 380,000 kronor, hafva dessa afgifter utgjort:

År 1888	kronor	392,259: —
» 1889	»	429,587: —
» 1890	»	510,929: —
eller i medeltal för dessa tre år.....	»	444,258: —
samt år 1891	»	538,525: —

Då ifrågavarande statsinkomst sedan flera år tillbaka visat sig vara i oafbrutet stigande, har statskontoret ansett en förhöjning i denna beräkning kunna ega rum, hvarvid dock, med afseende derå att inkomsten till väsentligaste delen vore beroende af förhållanden, som ej på förhand kunde beräknas, statskontoret funnit sig icke böra föreslå dess beräknande till högre belopp än 400,000 kronor.

Sedan Kongl. Maj:t beslutit till Riksdagen aflåta nådig framställning derom, att de under förevarande inkomsttitel ingående bevillningsafgifterna af frälseegendomar och lotshemman måtte från och med år 1893 upphöra, har Kongl. Maj:t föreslagit, att ifrågavarande afgifter måtte beräknas till allenast 333,000 kronor.

Kongl. Maj:ts till Riksdagen aflåtna framställning i nyssberörda ämne har emellertid blifvit af Riksdagen afslagen. Vidare har Riksdagen beslutit, att den särskilda bevillningsafgift, som bankbolag med sedelutgifningsrätt erlägga, skall höjas från tre till fem kronor

Transport kronor 45,300,000: —

Transport kronor 45,300,000: —

för hvarje tusen kronor af det högsta utelöpande sedelbeloppet under näst föregående år; och kan denna höjning i afgiften antagas medföra en ökning under denna inkomsttitel af omkring 100,000 kronor.

Med afseende å nu anförda omständigheter hemställer utskottet,

att bevillningsafgifterna för särskilda förmåner och rättigheter må för år 1893 beräknas till ..... kronor 500,000: —

4:o.

Stämpelmedlen.

Stämpelmedlen, som för innevarande år beräknats till 3,600,000 kronor, hafva utgjort:

År 1888	kronor	3,666,865: —
» 1889	»	3,731,990: —
» 1890	»	3,526,387: —
eller i medeltal för dessa tre år...	»	3,641,747: —

Då stämpelmedlen 1890 uppgått till endast 3,526,387 kronor och således understigit den senast antagna beräkningen, 3,600,000 kronor, samt ej mindre samma års Riksdag beslutit dels en ej obetydlig nedsättning af stämpeln å gravationsbevis, utfärdade af domare på landet, dels ock att helt och hållet borttaga stämpelafgiften för vissa slag af produktionsbevis, än äfven 1891 års Riksdag medgifvit dels stämpelfrihet i vissa fall för utslag i fattigvårdsmål och lagfarter och dels nedsättning af stämpelafgiften för patentbref, har statskontoret ansett en nedsättning i beräkningen böra ega rum och med afseende derå hemstält, att denna statsinkomst icke måtte för år 1893 upptagas med högre belopp än 3,500,000 kronor.

I enlighet härmed har äfven Kongl. Maj:t föreslagit stämpelmedlens beräknande till sistnämnda belopp. Då

Transport kronor 45,800,000: —

Transport kronor 45,800,000: —

utskottet icke har något att emot denna beräkning erinra, hemställer utskottet,

att stämpelmedlen för år 1893 beräknas till ..... kronor 3,500,000: —

5:o.

Bränvinstillverkningsskatten.

Denna skatt har influtit med

år 1888, hvilket år skatten höjdes från 40 till 50 öre litern,	kronor	14,197,677: —
» 1889	»	13,991,047: —
» 1890	»	15,840,573: —
eller i medeltal för dessa tre år	»	14,676,432: —
samt år 1891	»	14,498,991: —.

För år 1892 har skatten beräknats till 13,700,000 kronor. Då statsverkets behållna inkomst af denna skatt under hvart och ett af åren 1888—1890 öfverstigit samt kunde antagas komma att äfven under år 1891 öfverstiga den antagna beräkningen, har statskontoret i underdånig skrifvelse den 7 december sistnämnda år hemstält, att denna statsinkomst måtte för år 1893 beräknas till 13,700,000 kronor; och har Kongl. Maj:t i enlighet härmed föreslagit, att ifrågavarande statsinkomst i riksstaten för år 1893 uppföres med oförändradt belopp, 13,700,000 kronor.

Enligt utskottet tillhandakomna upplysningar har bränvinstillverkningsskatten, som under de fyra första månaderna af nästlidet år uppgick till 3,306,187 kronor, under motsvarande tid innevarande år utgjort 3,382,044 kronor.

Utskottet hemställer,

att bränvinstillverkningsskatten för år 1893 beräknas till ..... kronor 13,700,000: —

Transport kronor 63,000,000: —

Transport kronor 63,000,000: —

6:o.

Hvitbetssockertillverkningsafgiften.

Denna afgift, som i innevarande års riksstat upptagits till 1,600,000 kronor, har utgjort

år 1888	kronor	544,345: —
» 1889	»	635,812: —
» 1890	»	997,976: —
eller i medeltal för dessa tre år	»	726,044: —
samt år 1891	»	1,846,578: —.

Rörande förevarande statsinkomst har statskontoret i underdånig skrifvelse den 7 december 1891, hvilken finnes bifogad Kongl. Maj:ts till Riksdagen aflåtna proposition angående statsverkets tillstånd och behof, anfört följande:

»Uti det vid den 14 sistlidne mars till Riksdagen aflåtna nådiga propositionen, angående beräkning af viss andel af öfverskottet å 1890 års statsreglering såsom tillgång vid statsregleringen för år 1892, bifogade statsrådsprotokoll öfver finansärenden inhemtas, att hvitbetssockertillverkningen under tillverkningsåret 1 september 1890—1 september 1891 bedrefves vid sex fabriker; att ytterligare två fabriker vore under anläggning och komme att börja sin verksamhet hösten 1891; samt att afverkningen af betor under tillverkningsåret 1 september 1891—1 september 1892 med säkerhet kunde antagas öfverstiga 230,000 ton betor, derför, enligt då gällande skatteberäkning, hvitbetssockerskatten skulle belöpa sig till något mer än 1,350,000 kronor.

Då inkomsten af denna skattetitel, enligt hvad Riksdagen inhemtat, redan under tillverkningsåret 1890—1891 öfverstigit 1,250,000 kronor, och nya fabriker väntades under innevarande år komma i gång, samt Riksdagen derjemte beslutat, att ifrågavarande afgift från

Transport kronor 63,000,000: —

Transport kronor 63,000,000: —

och med den 1 nästlidne september skulle höjas från två femtedelar till hälften af gällande tullsats för utländskt råsocker af mörkare färg än n:o 18 af den i verldshandeln antagna holländska standard, ansåg Riksdagen skatten för år 1892 kunna beräknas till 1,600,000 kronor, hvilket belopp blef i nämnda års riksstat uppfördt.

Enligt meddelande från nämnda kontroll- och justeringsbyrå har hvitbetssockerafgiften debiterats:

under januari—april månader innevarande år med	kronor	615,731: 73
samt under september—november månader, under hvilken tid den af innevarande års Riksdag beslutade högre beskattning egt tillämpning, med ...	»	842,276: 71
Summa	kronor	1,458,008: 44.

I händelse nu gällande beräkningsgrund för denna afgift egt tillämpning under januari—april månader detta år, då ännu tillverkningen bedrefs vid 6 fabriker, skulle inkomsten för januari—november månader hafva öfverstigit det för år 1892 beräknade beloppet 1,600,000 kronor; hvarför och då fabrikernas antal numera ökats med tvenne, och skatten, efter då gällande lägre beräkningsgrund, under december månad sistlidet år uppgick till mer än 232,000 kronor, hvitbetssockertillverkningsafgiften torde kunna i riksstaten för år 1893 uppföras med ett till 1,800,000 kronor förhöjdt belopp.»

Kongl. Maj:t har ock i enlighet med hvad statskontoret sålunda hemstält föreslagit, att ifrågavarande statsinkomst måtte för år 1893 beräknas till sistnämnda belopp.

Utskottet har så mycket mindre något att mot Kongl. Maj:ts beräkning erinra, som utskottet inhemtat, att ifrågavarande inkomst fortfarande befinner sig i stigande. Hvitbetssockertillverkningsafgiften har nemligen

Transport kronor 63,000,000: —

Transport kronor 63,000,000: —

för tiden januari—april innevarande år utgjort 679,001 kronor, under det att för motsvarande tid år 1891 samma afgift utgjorde endast 615,731 kronor.

Utskottet hemställer alltså,

att hvitbetssockertillverkningsafgiften för år 1893 upptages i riksstaten med ..... kronor 1,800,000: —

Summa kronor 64,800,000: —

Stockholm den 16 maj 1892.

På utskottets vägnar:

F. BARNEKOW.

STOCKHOLM, TRYCKT HOS K. L. BECKMAN, 1892.

N:o 23.

Ank. till Riksd. kansli den 18 maj 1892, kl. 4 e. m.

Memorial i anledning af kamrarnes skiljaktiga beslut rörande 120:de punkten af bevillningsutskottets betänkande n:o 9 angående tullbevillningen.

I 120:de punkten af sitt betänkande n:o 9 angående tullbevillningen hade utskottet hemstält om bifall till Kongl. Maj:ts förslag, att åt § 8 i tulltaxeunderrättelserna måtte gifvas följande delvis förändrade lydelse:

»1. Innehafvare af svenskt skeppsvarf eller verkstad, der fartyg af mer än 40 tons afgiftspligtig drägtighet, vare sig svenskt eller utländskt, blifvit nybygdt, förbygdt eller repareradt, vare berättigad att för dervid använda, från utrikes ort införda tullpligtiga materialier och skeppsförnödenheter, som ej äro hänförliga till husgerådssaker eller proviantartiklar, restitutionsvis återbekomma den erlagda tullafgiften, under vilkor:

a) att afsigten med de införda materialiernas och skeppsförnödenheternas användning till förberörda ändamål vid deras införsel och angifning till tullbehandling skriftligen anmäles;

b) att det fartyg, till hvilket materialierna och skeppsförnödenheterna användas, inom två år efter deras införsel till riket styrkes vara i fullfärdigt skick;

c) att varfvets eller verkstadens innehafvare eller föreståndare, när fartyget är fullt färdigt, till generaltullstyrelsen aflemnar en af honom under edlig förpligtelse afgifven och af tvenne hans biträden, som med arbetet tagit befattning, bestyrkt noggrann förteckning öfver myckenheten af alla till fartyget använda olika materialier och skeppsförnödenheter, materialförlusten vid arbetet deri inberäknad, för hvilka restitution af tullafgift sökes, jemte

under samma förpligtelse afgifven försäkran, att dessa materialier och förnödenheter äro af utländskt ursprung, och att full införseltull för dem blifvit behörigen erlagd, samt uppgift om tiden, då de till riket inkommit, och den lägenhet, med hvilken införseln skett; samt

d) att varfs- eller verkstadsinnehafvaren är förbunden att underkasta sig all den kontroll i öfrigt, hvilken generaltullstyrelsen kan finna skäligt föreskrifva.

2. De skeppsförnödenheter, hvarmed ett svenskt från utrikes ort återvändande fartyg under resan blifvit försedt, äro icke underkastade tull, så länge de förblifva i samma fartygs bruk.»

Sedan Första Kammaren bifallit utskottets förenämnda hemställan, men Andra Kammaren vid behandling af ifrågavarande punkt endast beslutit bifall till en vid samma punkt afgifven reservation, hvari hemstälts, att den nuvarande lydelsen af tulltaxeunderrättelsernas § 8 mom. 1 i punkten d) måtte oförändrad bibehållas, samt utskottet med anledning af sistberörda förhållande, i memorial n:o 13, till Andra Kammaren hemstält, att kammaren ville fatta beslut jemväl rörande de delar af ifrågavarande §, om hvilkas lydelse kammaren då ännu icke uttalat sig, så har, enligt utskottet tillhandakommet protokollsutdrag, Andra Kammaren beslutit, att § 8 i tulltaxeunderrättelserna skall erhålla följande lydelse:

»1. Innehafvare af svenskt skeppsvarf eller verkstad, der fartyg af mer än 40 tons afgiftspligtig drägtighet, vare sig svenskt eller utländskt, blifvit nybygdt, förbygdt eller repareradt, vare berättigad att för dervid använda, från utrikes ort införda tullpligtiga materialier och skeppsförnödenheter, som ej äro hänförliga till husgerådssaker eller proviantartiklar, restitutionsvis återbekomma den erlagda tullafgiften, eller, i fall, då tullafgiften icke blifvit erlagd utan allenast, på sätt här nedan sägs, säkerhet för densamma stälts, njuta befrielse från dess gäldande, under vilkor:

a) att afsigten med de införda materialiernas och skeppsförnödenheternas användning till förberörda ändamål vid deras införsel och angifning till tullbehandling skriftligen anmäles;

b) att det fartyg, till hvilket materialierna och skeppsförnödenheterna användas, inom två år efter deras införsel till riket styrkes vara i fullfärdigt skick;

c) att varfvets eller verkstadens innehafvare eller föreståndare, när fartyget är fullt färdigt, till generaltullstyrelsen aflemnar en af honom under edlig förpligtelse afgifven och af tvenne hans biträden, som med arbetet tagit befattning, bestyrkt noggrann förteckning öfver myckenheten af alla till fartyget använda olika materialier och skeppsförnödenheter, materialförlusten

vid arbetet deri inberäknad, för hvilka restitution af eller befrielse från tullafgift sökes, jemte under samma förpligtelse afgifven försäkran, att dessa materialier och förnödenheter äro af utländskt ursprung och att full införseltull för dem blifvit behörigen erlagd eller af generaltullstyrelsen godkänd säkerhet för densamma ställd, samt uppgift om tiden, då de till riket ankommit, och den lägenhet, med hvilken införseln skett; samt

d) att varfs- eller verkstadsinnehafvaren är förbunden att underkasta sig all den kontroll i öfrigt, hvilken generaltullstyrelsen kan finna skäligt föreskrifva.

Varfs- eller verkstadsinnehafvare, som önskar anstånd med erläggande af tullafgiften för materialier och skeppsförnödenheter, som i detta moment afses, till dess frågan, huru vida befrielse från afgiften må njutas, blifvit afgjord, kan, efter hos generaltullstyrelsen derom gjord anhållan, erhålla sådant anstånd, om han för samma afgift ställer säkerhet, som generaltullstyrelsen finner betryggande; skolande angående tullverkets rätt att, efter utgången af den tid, för hvilken anstånd med tullafgiftens erläggande beviljats, af sådan säkerhet göra sig betäckt för belöpande tullafgift i tillämpliga delar gälla de i § 31 tullstadgan meddelade föreskrifter.

2. De skeppsförnödenheter, hvarmed ett svenskt från utrikes ort återvändande fartyg under resan blifvit försedt, äro icke underkastade tull, så länge de förblifva i samma fartygs bruk.»

Då kamrarne sålunda stannat i olika beslut rörande lydelsen af ifrågavarande §, får utskottet för frågans afgörande genom gemensam omröstning föreslå följande voteringsproposition:

»Den, som i likhet med Första Kammaren vill, att åt § 8 i tulltaxeunderrättelserna gifves följande af Kongl. Maj:t föreslagna lydelse:

»1. Innehafvare af svenskt skeppsvarf eller verkstad, der fartyg af mer än 40 tons afgiftspligtig drägtighet, vare sig svenskt eller utländskt, blifvit nybygdt, förbygdt eller repareradt, vare berättigad att för dervid använda, från utrikes ort införda tullpligtiga materialier och skeppsförnödenheter, som ej äro hänförliga till husgerådssaker eller proviantartiklar, restitutionsvis återbekomma den erlagda tullafgiften, under vilkor:

a) att afsigten med de införda materialiernas och skeppsförnödenheternas användning till förberörda ändamål vid deras införsel och angifning till tullbehandling skriftligen anmäles;

b) att det fartyg, till hvilket materialierna och skeppsförnödenheterna användas, inom två år efter deras införsel till riket styrkes vara i fullfärdigt skick;

c) att varfvets eller verkstadens innehafvare eller föreståndare, när fartyget är fullt färdigt, till generaltullstyrelsen aflemnar en af honom under edlig förpligtelse afgifven och af tvenne hans biträden, som med arbetet tagit befattning, bestyrkt noggrann förteckning öfver myckenheten af alla till fartyget använda olika materialier och skeppsförnödenheter, materialförlusten vid arbetet deri inberäknad, för hvilka restitution af tullafgift sökes, jemte under samma förpligtelse afgifven försäkran, att dessa materialier och förnödenheter äro af utländskt ursprung, och att full införseltull för dem blifvit behörigen erlagd, samt uppgift om tiden, då de till riket inkommit, och den lägenhet, med hvilken införseln skett; samt

d) att varfs- eller verkstadsinnehafvaren är förbunden att underkasta sig all den kontroll i öfrigt, hvilken generaltullstyrelsen kan finna skäligt föreskrifva.

2. De skeppsförnödenheter, hvarmed ett svenskt från utrikes ort återvändande fartyg under resan blifvit försedt, äro icke underkastade tull, så länge de förblifva i samma fartygs bruk.»

röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, lika med Andra Kammaren, beslutit, att ifrågavarande § skall lyda sålunda:

»1. Innehafvare af svenskt skeppsvarf eller verkstad, der fartyg af mer än 40 tons afgiftspligtig drägtighet, vare sig svenskt eller utländskt, blifvit nybygdt, förbygdt eller repareradt, vare berättigad att för dervid använda, från utrikes ort införda tullpligtiga materialier och skeppsförnödenheter, som ej äro hänförliga till husgerådssaker eller proviantartiklar, restitutionsvis återbekomma den erlagda tullafgiften, eller i fall, då tullafgiften icke blifvit erlagd utan allenast, på sätt, här nedan sägs, säkerhet för densamma stälts, njuta befrielse från dess gäldande, under vilkor:

a) att afsigten med de införda materialiernas och skeppsförnödenheternas användning till förberörda ändamål vid deras införsel och angifning till tullbehandling skriftligen anmäles;

b) att det fartyg, till hvilket materialierna och skeppsförnödenheterna användas, inom två år efter deras införsel till riket styrkes vara i fullfärdigt skick;

c) att varfvets eller verkstadens innehafvare eller föreståndare, när fartyget är fullt färdigt, till generaltullstyrelsen aflemnar en af honom under edlig förpligtelse afgifven och af tvenne hans biträden, som med arbetet tagit befattning, bestyrkt noggrann förteckning öfver myckenheten af alla till fartyget använda olika materialier och skeppsförnödenheter, materialförlusten vid arbetet deri inberäknad, för hvilka restitution af eller befrielse från tullafgift sökes, jemte under samma förpligtelse afgifven försäkran, att dessa materialier och förnödenheter äro af utländskt ursprung och att full införseltull för dem blifvit behörigen erlagd eller af generaltullstyrelsen godkänd säkerhet för densamma ställd, samt uppgift om tiden, då de till riket ankommit, och den lägenhet, med hvilken införseln skett; samt

d) att varfs- eller verkstadsinnehafvaren är förbunden att underkasta sig all den kontroll i öfrigt, hvilken generaltullstyrelsen kan finna skäligt föreskrifva.

Varfs- eller verkstadsinnehafvare, som önskar anstånd med erläggande af tullafgiften för materialier och skeppsförnödenheter, som i detta moment afses, till dess frågan, huru vida befrielse från afgiften må njutas, blifvit afgjord, kan, efter hos generaltullstyrelsen derom gjord anhållan, erhålla sådant anstånd, om han för samma afgift ställer säkerhet, som generaltullstyrelsen finner betryggande; skolande angående tullverkets rätt att, efter utgången af den tid, för hvilken anstånd med tullafgiftens erläggande beviljats, af sådan säkerhet göra sig betäckt för belöpande tullafgift i tillämpliga delar gälla de i § 31 tullstadgan meddelade föreskrifter.

2. De skeppsförnödenheter, hvarmed ett svenskt från utrikes ort återvändande fartyg under resan blifvit försedt, äro icke underkastade tull, så länge de förblifva i samma fartygs bruk.»

Stockholm den 18 maj 1892.

På utskottets vägnar:

F. BARNEKOW.

Stockholm, Associations-Boktryckeriet, 1892.

N:o 24.

Ank. till Riksd. kansli den 18 maj 1892, kl. 1 e. m.

Betänkande, i anledning af väckt motion angående särskild tilläggsbevillning till betäckande af minskning i statsinkomster, föranledd af ändringar i vissa delar af tullbevillningen.

I en inom Andra Kammaren väckt, till bevillningsutskottet hänvisad motion, n:o 104, har herr *J. Mankell* anfört följande:

»Med åberopande af motiveringen till min motion om medels anskaffande till lifsmedelstullarnes upphäfvande eller suspenderande o. s. v. genom stambanors byggande med lån i stället för anslag, får jag yrka, att för händelse lifsmedelstullarne i sin helhet eller delvis under år 1893 skulle upphäfvas, eller under år 1892 till större eller mindre belopp suspenderas, eller i öfrigt under år 1893 andra statsinkomster, än de i kongl. propositionen för sistnämnda år angifna, anses böra användas, dessa måtte ersättas med lån i stället för anslag till stambanors fortsatta byggande samt med tilläggsbevillning, hvardera till ett belopp af 4,000,000 kronor eller erforderliga delar deraf.

Men som det förra af dessa båda yrkanden synes böra behandlas af statsutskottet och det senare af bevillningsutskottet, får jag härmedelst med afseende på det senare föreslå:

att Riksdagen måtte besluta, att till betäckande af de statsinkomster, som skulle bortgå genom lifsmedelstullarnes afskaffande under 1893, eller om andra statsinkomster, än de i kongl. propositionen för samma

år angifna, skulle anses böra användas, en tilläggsbevillning af 4,000,000 kronor eller erforderliga delar deraf måtte åsättas; och

att, om så erfordras, samma åtgärd retroaktivt måtte vidtagas i sin helhet eller delvis till betäckande af de statsinkomster, som skulle bortgå genom lifsmedelstullarnes suspenderande under år 1892.»

Öfver denna motion får utskottet härmed afgifva betänkande.

Väl har såsom en följd af Riksdagens beslut i fråga om tullsatserna å vissa lifsmedel en minskning i de af samma tullsatser härflytande statsinkomster beräknats uppstå, men denna minskning lärer dock kunna antagas fullt motvägas af de ökade inkomster, som de utaf Riksdagen fattade beslut i afseende å vissa andra delar af tullbevillningen torde komma att tillföra statsverket.

Vid sådant förhållande hemställer utskottet,

att herr Mankells ifrågavarande motion icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 18 maj 1892.

På utskottets vägnar:

F. BARNEKOW.

N:o 25.

Ank. till Riksd. kansli den 18 maj 1892, kl. 1 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, med förslag till den af Riksdagen fastställda bevillningssummans utgörande.

Sedan Riksdagen, på statsutskottets hemställan, för år 1893 åtagit sig en bevillning af fast egendom samt af inkomst till belopp af 4,200,000 kronor, åligger det bevillningsutskottet att afgifva förslag till denna bevillnings utgörande.

Enligt statskontorets vid Kongl. Maj:ts proposition till Riksdagen angående statsverkets tillstånd och behof fogade inkomstberäkning för år 1893 har bevillningen af fast egendom samt af inkomst utgjort:

år 1888	kronor	3,790,335: —
» 1889	»	4,031,576: —
» 1890	»	4,298,099: —
eller i medeltal för dessa tre år	»	4,040,003: —

Ifrågavarande bevillning är i riksstaten för innevarande år beräknad till 3,800,000 kronor. Då inkomsten af denna skattetitel visat sig fortfarande vara i stigande och under år 1890 med närmare 500,000 kronor öfverstigit den senast antagna beräkningen, har statskontoret i underdånig skrifvelse den 7 december 1891, hvilken skrifvelse finnes statsverkspropositionen bifogad, anfört, att en förändring i beräkningen af denna inkomst syntes böra ega rum, och att ifrågavarande bevillning

borde i riksstaten för år 1893 uppföras åtminstone med ett ofvannämnda medeltal motsvarande belopp, eller i jemnadt tal 4,000,000 kronor.

Herr statsrådet och chefen för finansdepartementet har till det statsrådsprotokoll öfver finansärenden, som finnes bifogadt förenämnda kongl. proposition, i afseende å ifrågavarande bevillning anfört, bland annat, att densamma kunde, enligt hvad som framginge af uppgifter, dem herr statsrådet förut meddelat, beräknas för år 1891 uppgå till omkring 4,450,000 kronor; att det af statskontoret för år 1893 beräknade belopp motsvarade medeltalet af skattens afkastning för åren 1888—1890; eller 4,040,003 kronor att, då emellertid inkomsttiteln under de senare åren varit i jemnt stigande, densamma torde böra för den statsreglering, som vore i fråga, upptagas till ett något högre belopp än det, hvartill berörda medeltalsberäkning föranledde; samt att, om beräkningen höjdes med 200,000 kronor till 4,200,000 kronor, skulle bevillningen af fast egendom samt af inkomst derigenom för år 1893 upptagas till ett belopp, som med omkring 250,000 kronor understege den antagliga afkastningen för år 1891, en beräkning, mot hvilken, med fästadt afseende jemväl å bevillningens nyss anmärkta tendens att stiga, ingen betänklighet torde kunna möta. I öfverensstämmelse härmed har herr statsrådet, under erinran tillika att en ytterligare förhöjning föranleddes af Kongl. Maj:ts förut samma dag fattade beslut att föreslå Riksdagen viss höjning af bevillningen för jordbruksfastighet, hvilken ytterligare förhöjning beräknats till i rundt tal 660,000 kronor, förordat, att ifrågavarande inkomsttitel blefve i riksstaten för år 1893 upptagen till 4,860,000 kronor. Kongl. Maj:t har ock på grund af denna beräkning upptagit bevillningen af fast egendom samt af inkomst till sistnämnda belopp.

Då Riksdagen afslagit Kongl. Maj:ts förenämnda framställning om höjning af bevillningen för jordbruksfastighet, och då af Riksdagen ej beslutits någon sådan ändring i gällande föreskrifter angående bevillning af fast egendom samt af inkomst, som kan inverka på Kongl. Maj:ts beräkning i öfrigt af förevarande inkomsttitel, har utskottet, som af statskontorets generalsammandrag inhemtat, att inkomsten under samma titel för år 1891 uppgått till ett belopp af 4,414,990 kronor, ansett, att, med bibehållande af de i kongl. förordningen den 14 september 1883 angående bevillning af fast egendom samt af inkomst nu stadgade afgifts- och procentbelopp, afkastningen af denna bevillning med tillräcklig trygghet bör kunna antagas icke komma att understiga den summa, som jemlikt Riksdagens beslut skall genom dylik bevillning fyllas, eller 4,200,000 kronor.

I följd häraf får utskottet hemställa,

1:o) att alla i nu gällande förordning angående bevillning af fast egendom samt af inkomst upptagna afgifts- och procentbelopp må af Riksdagen fastställas.

Då ändringar i kongl. förordningen den 14 september 1883 angående bevillning af fast egendom samt af inkomst vidtagits icke blott vid innevarande års riksdag — då beslut fattats om viss ändring af 52 och 59 §§ — utan äfven vid riksdagarne åren 1885, 1886, 1887 och 1891, och det vid sådant förhållande, med afseende å önskvärd reda och lätthet vid tillämpningen af ifrågavarande författning, synes utskottet vara skäl att densamma i sin helhet omtryckes och således ny bevillningsförordning varder utfärdad, hemställer utskottet,

2:o) att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, att Kongl. Maj:t täcktes låta utfärda ny förordning angående bevillning af fast egendom samt af inkomst, med iakttagande af ej mindre de vid innevarande års riksdag beslutade än äfven de förut af Riksdagen vidtagna förändringar i nu gällande förordning angående denna bevillning, men med bibehållande i öfriga delar af dennas nuvarande lydelse, att gälla till efterrättelse för år 1893 och intill slutet af det år, under hvars lopp ny förordning angående samma bevillning varder af Riksdagen fastställd.

Stockholm den 18 maj 1892.

På utskottets vägnar:

F. BARNEKOW.

STOCKHOLM, TRYCKT HOS K. L. BECKMAN, 1892.

N:o 25.

Ank. till Riksd. kansli den 20 maj 1892.

Bevillningsutskottets betänkande, med förslag till den af Riksdagen fastställda bevillningssummans utgörande.

Sedan Riksdagen, på statsutskottets hemställan, för år 1893 åtagit sig en bevillning af fast egendom samt af inkomst till belopp af 4,200,000 kronor, åligger det bevillningsutskottet att afgifva förslag till denna bevillnings utgörande.

Enligt statskontorets vid Kongl. Maj:ts proposition till Riksdagen angående statsverkets tillstånd och behof fogade inkomstberäkning för år 1893 har bevillningen af fast egendom samt af inkomst utgjort:

år 1888	kronor	3,790,335: —
» 1889	»	4,031,576: —
» 1890	»	4,298,099: —
eller i medeltal för dessa tre år	»	4,040,003: —

Ifrågavarande bevillning är i riksstaten för innevarande år beräknad till 3,800,000 kronor. Då inkomsten af denna skattetitel visat sig fortfarande vara i stigande och under år 1890 med närmare 500,000 kronor öfverstigit den senast antagna beräkningen, har statskontoret i underdånig skrifvelse den 7 december 1891, hvilken skrifvelse finnes statsverkspropositionen bifogad, anfört, att en förändring i beräkningen af denna inkomst syntes böra ega rum, och att ifrågavarande bevillning

borde i riksstaten för år 1893 uppföras åtminstone med ett ofvannämnda medeltal motsvarande belopp, eller i jemnadt tal 4,000,000 kronor.

Herr statsrådet och chefen för finansdepartementet har till det statsrådsprotokoll öfver finansärenden, som finnes bifogadt förenämnda kongl. proposition, i afseende å ifrågavarande bevillning anfört, bland annat, att densamma kunde, enligt hvad som framginge af uppgifter, dem herr statsrådet förut meddelat, beräknas för år 1891 uppgå till omkring 4,450,000 kronor; att det af statskontoret för år 1893 beräknade belopp motsvarade medeltalet af skattens afkastning för åren 1888—1890, eller 4,040,003 kronor; att, då emellertid inkomsttiteln under de senare åren varit i jemnt stigande, densamma torde böra för den statsreglering, som vore i fråga, upptagas till ett något högre belopp än det, hvartill berörda medeltalsberäkning föranledde; samt att, om beräkningen höjdes med 200,000 kronor till 4,200,000 kronor, skulle bevillningen af fast egendom samt af inkomst derigenom för år 1893 upptagas till ett belopp, som med omkring 250,000 kronor understege den antagliga afkastningen för år 1891, en beräkning, mot hvilken, med fästadt afseende jemväl å bevillningens nyss anmärkta tendens att stiga, ingen betänklighet torde kunna möta. I öfverensstämmelse härmed har herr statsrådet, under erinran tillika att en ytterligare förhöjning föranleddes af Kongl. Maj:ts förut samma dag fattade beslut att föreslå Riksdagen viss höjning af bevillningen för jordbruksfastighet, hvilken ytterligare förhöjning beräknats till i rundt tal 660,000 kronor, förordat, att ifrågavarande inkomsttitel blefve i riksstaten för år 1893 upptagen till 4,860,000 kronor. Kongl. Maj:t har ock på grund af denna beräkning upptagit bevillningen af fast egendom samt af inkomst till sistnämnda belopp.

Då Riksdagen afslagit Kongl. Maj:ts förenämnda framställning om höjning af bevillningen för jordbruksfastighet, och då af Riksdagen ej beslutits någon sådan ändring i gällande föreskrifter angående bevillning af fast egendom samt af inkomst, som kan inverka på Kongl. Maj:ts beräkning i öfrigt af förevarande inkomsttitel, har utskottet, som af statskontorets generalsammandrag inhemtat, att inkomsten under samma titel för år 1891 uppgått till ett belopp af 4,414,990 kronor, ansett, att, med bibehållande af de i kongl. förordningen den 14 september 1883 angående bevillning af fast egendom samt af inkomst nu stadgade afgifts- och procentbelopp, afkastningen af denna bevillning med tillräcklig trygghet bör kunna antagas icke komma att understiga den summa, som jemlikt Riksdagens beslut skall genom dylik bevillning fyllas, eller 4,200,000 kronor.

I följd häraf får utskottet hemställa,

1:o) att alla i nu gällande förordning angående bevillning af fast egendom samt af inkomst upptagna afgifts- och procentbelopp må af Riksdagen fastställas.

Då ändringar i kongl. förordningen den 14 september 1883 angående bevillning af fast egendom samt af inkomst vidtagits icke blott vid innevarande års riksdag — då beslut fattats om viss ändring af 52 och 59 §§ — utan äfven vid riksdagarne åren 1885, 1886, 1887 och 1891, och det vid sådant förhållande, med afseende å önskvärd reda och lätthet vid tillämpningen af ifrågavarande författning, synes utskottet vara skäl att densamma i sin helhet omtryckes och således ny bevillningsförordning varder utfärdad, hemställer utskottet,

2:o) att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, att Kongl. Maj:t täcktes låta utfärda ny förordning angående bevillning af fast egendom samt af inkomst, med iakttagande af ej mindre de vid innevarande års riksdag beslutade än äfven de förut af Riksdagen vidtagna förändringar i nu gällande förordning angående denna bevillning, men med bibehållande i öfriga delar af dennas nuvarande lydelse, att gälla till efterrättelse för år 1893 och intill slutet af det år, under hvars lopp ny förordning angående samma bevillning varder af Riksdagen fastställd.

Stockholm den 20 maj 1892.

På utskottets vägnar:

J. JOHANSSON.

STOCKHOLM, TRYCKT HOS K. L. BECKMAN, 1892.

N:o 26.

Ank. till Riksd. kansli den 20 maj 1892, kl. 3 e. m.

Memorial, i anledning af kamrarnes skiljaktiga beslut rörande bevillningsutskottets betänkande n:o 15 i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om dels framläggande för Riksdagen af förslag i fråga om en frilagersinstitution och dels föranstaltande af utredning beträffande frågan om inrättande af en svensk frihamn vid Öresund.

Vid behandlingen af utskottets ofvan nämnda betänkande hafva Riksdagens kamrar, enligt utskottet tillhandakomna protokollsutdrag, stannat i olika beslut i afseende å hvad utskottet i samma betänkande hemstält.

Utskottet hade hemstält, att Riksdagen ville i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla om framläggande för nästa Riksdag af förslag till förordning angående allmänt frilager i hufvudsaklig öfverensstämmelse med Kongl. Maj:ts förslag till 1886 års Riksdag samt med föreskrifter, som betryggade statsverket för alla kostnader med anledning af berörda institution.

Denna hemställan har Andra Kammaren bifallit, hvaremot Första Kammaren afslagit densamma.

Då någon sammanjemkning af kamrarnes skiljaktiga beslut i denna fråga synes utskottet icke kunna ega rum och densamma ej heller kan blifva föremål för gemensam omröstning, har frågan, enligt utskottets åsigt, förfallit; hvilket utskottet härmed får för Riksdagen

anmäla.

Stockholm den 20 maj 1892.

På utskottets vägnar:

J. JOHANSSON.

N:o 27.

Ank. till Riksd. kansli den 20 maj 1892, kl. 3 e. m.

Memorial, i anledning af kamrarnes skiljaktiga beslut rörande bevillningsutskottets betänkande n:o 19 i anledning af väckta motioner om införande af progressiv beskattning.

Vid behandlingen af utskottets betänkande n:o 19, i anledning af väckta motioner om införande af progressiv beskattning, hafva Riksdagens kamrar, enligt utskottet tillhandakomna protokollsutdrag, stannat i olika beslut i afseende å hvad utskottet uti moment 2 af samma betänkande hemstält.

Utskottet hade i nämnda moment hemstält, att Riksdagen ville i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, att, derest i och för ett fullständigt eller bättre ordnande af vårt försvar eller för annat statsändamål förhöjning af nu befintliga eller införande af nya skatter skulle erfordras, Kongl. Maj:t täcktes taga under öfvervägande, dels huruvida den direkta skatt, som för närvarande utgår såsom bevillning af inkomst, skulle lämpligen kunna höjas och så ordnas, att den bestämdes att utgå med viss proeent högre för den större och lägre för den mindre inkomsten eller olika för olika slag af inkomst, dels ock huruvida icke för ofvanberörda ändamål arfskatten skulle kunna i vidsträcktare omfattning än hittills tagas i anspråk, samt i sådant fall låta utarbeta och för Riksdagen framlägga dels förslag till ändrade bestämmelser i afseende å arfskatten, dels ock, i sammanhang med förslag ej mindre till fortsatt afskrifning af grundskatterna samt lindring i rustnings- och roteringsbesvären, än äfven till deraf föranledda ändringar i grunderna för nu gällande fastighetsbeskattning, förslag till de förändringar

i bevillningsförordningen, som för vinnande af berörda syftemål kunde erfordras.

Denna hemställan har Andra Kammaren bifallit, hvaremot Första Kammaren afslagit densamma.

Då någon sammanjemkning af kamrarnes skiljaktiga beslut i denna fråga synes utskottet icke kunna ega rum och densamma ej heller kan blifva föremål för gemensam omröstning, har frågan, enligt utskottets åsigt, förfallit; hvilket utskottet härmed får för Riksdagen

anmäla.

Stockholm den 20 maj 1892.

På utskottets vägnar:

J. JOHANSSON.

STOCKHOLM, TRYCKT HOS K. L. BECKMAN, 1892.

Register

öfver de af bevillningsutskottet vid 1892 års lagtima riksdag afgifna betänkanden och memorial

B.

	Betänkandets eller memorialets n:o
Beräkning, betänkande angående beräkning af vissa bevillningar för år 1893	22.
Bevillning, betänkande i anledning af dels Kongl. Maj:ts proposition n:o 4 om ändring i förordningen den 14 september 1883 angående bevillning af fast egendom samt af inkomst, dels ock två inom Andra Kammaren väckta motioner, n:o 149, af herr A. Svenson i Edum, om antagande af vissa bestämmelser rörande bevillning af jordbruksfastighet, samt n:o 168 af herr J. Bratt m. fl. om ändring i förenämnda förordning	4.
Betänkande, i anledning af dels Kongl. Maj:ts proposition n:o 5 till Riksdagen angående upphörande af de enligt gällande förordning angående bevillningsafgifter för särskilda förmåner och rättigheter utgående bevillningsafgifter af frälseegendomar och lotshemman, dels ock en af herr J. Bratt m. fl. inom Andra Kammaren väckt motion, n:o 168, i hvad den rörer samma ämne	5.
Betänkande, angående allmänna bevillningen	6.
Betänkande, angående bevillningsafgiften för särskilda förmåner och rättigheter	7.
Betänkande, i anledning af väckt motion om höjande af bevillningsafgiften för spelkort	8.

Betänkandets eller memorialets n:o.

Bevillningssumma, betänkande med förslag till den af Riksdagen fastställda bevillningssummans utgörande ..... 25.
Bränvin, betänkande angående vilkoren för försäljning af bränvin ..... 10.

F.

Frilager, betänkande i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om dels framläggande för Riksdagen af förslag i fråga om en frilagersinstitution och dels föranstaltande af utredning beträffande frågan om inrättande af en svensk frihamn vid Öresund ..... 15.
Memorial, i anledning af kamrarnes skiljaktiga beslut rörande bevillningsutskottets betänkande n:o 15 i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om dels framläggande för Riksdagen af förslag i fråga om en frilagersinstitution och dels föranstaltande af utredning beträffande frågan om inrättande af en svensk frihamn vid Öresund ..... 26.

H.

Handel och sjöfart, betänkande i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition angående med Frankrike afslutad konvention om delvis förlängning af de den 30 december 1881 afslutade handels- och sjöfartstraktater mellan de förenade rikena Sverige och Norge samt Frankrike ..... 1.
Hvitbetssockertillverkningsafgiften, betänkande angående ..... 21.

L.

Lokalbrefkort, betänkande i anledning af väckt motion om nedsättning i portot för lokalbrefkort ..... 11.

P.

Betänkandets eller memorialets n:o.

Progressiv beskattning, betänkande i anledning af väckta motioner om införande af progressiv beskattning ..... 19.
Memorial, i anledning af kamrarnes skiljaktiga beslut rörande bevillningsutskottets betänkande n:o 19 i anledning af väckta motioner om införande af progressiv beskattning ..... 27.

S.

Sjukvårdsafgift, betänkande i anledning af väckt motion om tillägg till kongl. kungörelsen den 26 augusti 1873 angående kurhusafgiftens upphörande och införande af en allmän sjukvårdsafgift ..... 14.
Stämpelafgiften, betänkande angående ..... 16.

T.

Tilläggsbevillning, betänkande i anledning af väckt motion angående särskild tilläggsbevillning till betäckande af minskning i statsinkomster, föranledd af ändringar i vissa delar af tullbevillningen ..... 24.
Tullbevillningen, betänkande angående vissa delar af ..... 2.
Memorial, i anledning af kamrarnes skiljaktiga beslut rörande åtskilliga punkter af bevillningsutskottets betänkande n:o 2 angående vissa delar af tullbevillningen 3.
Betänkande, angående ..... 9.
Memorial, i anledning af kamrarnes skiljaktiga beslut rörande åtskilliga punkter af bevillningsutskottets betänkande n:o 9 angående tullbevillningen ..... 12.
Memorial, i anledning af kamrarnes beslut rörande dels 3:dje punkten mom. d) och dels 120:de punkten af bevillningsutskottets betänkande n:o 9 angående tullbevillningen ..... 13.
Betänkande, angående vissa ännu oafgjorda frågor rörande tullbevillningen ..... 17.

Betänkandets eller memorialets n:o.

Memorial, i anledning af återremiss af 58:de och 122:dra punkterna i bevillningsutskottets betänkande n.o 9 angående tullbevillningen ..... 18.
Memorial, i anledning af kamrarnes skiljaktiga beslut rörande 120:de punkten af bevillningsutskottets betänkande n:o 9 angående tullbevillningen ..... 23.

V.

Värnskatt, betänkande i anledning af väckt motion om införande af en progressiv värnskatt ..... 20.

STOCKHOLM, P. A. NYMANS EFTERTRÄDARE, 1892.

BIHANG

TILL

RIKSDAGENS PROTOKOLL

VID

LAGTIMA RIKSDAGEN I STOCKHOLM

ÅR 1892.

FEMTE SAMLINGEN.

2:dra Afdelningen.

Några utlåtanden, tillhörande denna afdelning, hafva icke afgifvits.

UNIVERSITY OF ILLINOIS-URBANA
3 0112 105818121